

Regeringens skrivelse 2020/21:101

Årsredovisning för staten 2020

Regeringen överlämnar denna skrivelse till riksdagen.

Stockholm den 8 april 2021

Stefan Löfven

Magdalena Andersson
(Finansdepartementet)

Skrivelsens huvudsakliga innehåll

I skrivelsen lämnar regeringen en redogörelse för det ekonomiska utfallet i staten 2020. Skrivelsen omfattar en uppföljning av de budgetpolitiska målen, utfallet på budgetens inkomsttitlar och anslag samt övriga finansiella befogenheter, resultaträkning, balansräkning och finansieringsanalys, utvecklingen av statsskulden, redovisning och riskanalys av statliga garantier och utlåning samt nationellt intygande och avgifter till och bidrag från EU. Vidare lämnas en sammanställning av Riksrevisionens granskningsrapporter från effektivitetsrevisionen under året och regeringens åtgärder med anledning av dessa. Slutligen redovisas vilka myndigheter som fått en modifierad revisionsberättelse från Riksrevisionen och skälen för detta.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	5
Inledning	13
1 Uppföljning av de budgetpolitiska målen.....	17
1.1 Den offentliga sektorns finansiella sparande	17
1.2 Utgiftstaket för 2020	19
2 Utfallet för statens budget	25
2.1 Saldot i statens budget 2020.....	26
2.2 Åtgärder med anledning av spridningen av covid-19	29
2.3 Ändringar i statens budget 2020.....	32
2.4 Inkomster i statens budget 2020	39
2.4.1 Prognosförutsättningar.....	39
2.4.2 Statens skatteintäkter och skatteinkomster 2020 och 2019	42
2.4.3 Övriga inkomster.....	51
2.4.4 Definitionerna av statens skatteintäkter skiljer sig åt.....	59
2.5 Utgifter i statens budget 2020.....	61
2.6 Utfall per utgiftsområde	69
2.6.1 Utgiftsområde 1 Rikets styrelse.....	70
2.6.2 Utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning.....	73
2.6.3 Utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution	77
2.6.4 Utgiftsområde 4 Rättsväsendet	78
2.6.5 Utgiftsområde 5 Internationell samverkan.....	81
2.6.6 Utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap.....	83
2.6.7 Utgiftsområde 7 Internationellt bistånd.....	86
2.6.8 Utgiftsområde 8 Migration.....	90
2.6.9 Utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg	93
2.6.10 Utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning.....	99
2.6.11 Utgiftsområde 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom.....	104
2.6.12 Utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn.....	106
2.6.13 Utgiftsområde 13 Jämställdhet och nyanlända invandras etablering.....	108
2.6.14 Utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv.....	110
2.6.15 Utgiftsområde 15 Studiestöd	117
2.6.16 Utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning.....	119
2.6.17 Utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid.....	124
2.6.18 Utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik	129
2.6.19 Utgiftsområde 19 Regional tillväxt	133
2.6.20 Utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård	134
2.6.21 Utgiftsområde 21 Energi.....	137
2.6.22 Utgiftsområde 22 Kommunikationer.....	139
2.6.23 Utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel	145
2.6.24 Utgiftsområde 24 Näringsliv.....	148
2.6.25 Utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner.....	153
2.6.26 Utgiftsområde 26 Statsskuldsräntor m.m.	155
2.6.27 Utgiftsområde 27 Avgiften till Europeiska unionen.....	158
2.6.28 Förändring av anslagsbehållningar.....	159
2.6.29 Riksgäldskontorets nettoutlåning.....	161
2.6.30 Kassamässig korrigerering.....	167
2.6.31 Ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget.....	169
2.7 Underliggande saldo och engångseffekter	172
2.7.1 Underliggande saldo 1990–2020	172

2.8	Realekonomisk fördelning av anslagen i statens budget	175
2.9	Beställningsbemyndiganden.....	184
2.10	Övriga krediter	184
2.11	Inomstatliga lån.....	185
3	Resultaträkning, balansräkning och finansieringsanalys	187
3.1	Resultaträkning.....	187
3.2	Balansräkning	193
3.3	Finansieringsanalys	199
3.4	Redovisningsprinciper och tilläggsupplysningar.....	202
3.4.1	Redovisningsprinciper, resultat- och balansräkning	202
3.4.2	Redovisningsprinciper för statens budget	214
3.4.3	Skillnader mellan resultaträkningen och statens budget.....	215
3.5	Noter.....	217
3.5.1	Noter till resultaträkningen	217
3.5.2	Noter till balansräkningen.....	254
3.5.3	Noter till finansieringsanalysen	300
4	Utvecklingen av statsskulden.....	305
4.1	Definition av statsskulden.....	306
4.2	Statsskuldens fördelning och löptid.....	306
4.3	Statsskuldens kostnader	310
5	Redovisning och riskanalys av statliga garantier och utlåning.....	313
5.1	Statliga garantier.....	313
5.2	Statlig utlåning med kreditrisk	327
5.3	Analys av väsentliga risker i statens utlåning och utställda garantier.....	333
6	Nationellt intygande samt avgifter till och bidrag från EU.....	337
6.1	Redovisningsskyldighet för EU-medel i den svenska statsförvaltningen.....	337
6.1.1	Innehållet i regeringens nationella intygande avseende EU-medel.....	337
6.1.2	Ramverket för intern styrning och kontroll	338
6.1.3	Omfattningen av regeringens nationella intygande.....	338
6.2	Redovisning av samtliga EU-medel.....	341
6.2.1	Avgiften till EU.....	341
6.2.2	Redovisningen i och vid sidan om statens budget.....	342
6.2.3	Redovisning i resultaträkningen	344
6.3	Räkenskapssammanställning av EU-medel	344
6.3.1	Redovisningsprinciper för räkenskapssammanställningen	344
6.3.2	Resultaträkning	345
6.3.3	Balansräkning.....	346
6.3.4	Redovisning på statens budget – kassamässig redovisning.....	347
6.4	Ansvariga myndigheters bedömningar.....	349
6.4.1	Intygande av räkenskaper och bedömning av intern styrning och kontroll.....	349
6.4.2	Årsräkenskaper och förvaltningsförklaringar.....	351
6.4.3	Uppskattad felnivå i EU-programmen 2016–2020.....	355
6.4.4	Riksrevisionens granskning av myndigheternas årsredovisningar och ledningens förvaltning	356
6.5	Regeringens övergripande bedömning och nationella intygande av EU-medel.....	356
6.5.1	Regeringens nationella intygande.....	357
Bilaga 1	Specifikation av inkomster i statens budget	
Bilaga 2	Specifikation av utgifter i statens budget	

Bilaga 3	Specifikation av ändringsbudgetar i statens budget
Bilaga 4	Beställningsbemyndiganden
Bilaga 5	Sammanställning av slutbehandlade effektivitetsrapporter
Bilaga 6	Tabellsamling
Bilaga 7	Statliga myndigheter m.m.
Bilaga 8	Ordlista

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 8 april 2021

Sammanfattning

Det ekonomiska utfallet för 2020

Den offentliga sektorns finansiella sparande 2020 uppgick till ca -152 miljarder kronor eller -3,1 procent av BNP. I förhållande till 2019 försämrades det finansiella sparandet med 182 miljarder kronor.

Utgifterna under utgiftstaket uppgick till 30,3 procent av BNP. Underskottet i statens budget uppgick till -221 miljarder kronor, vilket är en försämring med 333 miljarder kronor jämfört med 2019.

Resultaträkningen uppvisade ett underskott på 100 miljarder kronor. Jämfört med 2019 försämrades resultatet med 213 miljarder kronor.

Statsskulden ökade med 164 miljarder kronor till 1 218 miljarder kronor vid utgången av 2020. Som andel av BNP ökade statsskulden från 21,0 procent 2019 till 24,6 procent 2020.

I följande tabell redovisas några nyckeltal för det ekonomiska utfallet 2020 jämfört med 2019.

Nyckeltal för det ekonomiska utfallet

Miljarder kronor

	Procent av		Procent av	
	2020	BNP ¹	2019	BNP ²
Den offentliga sektorns finansiella sparande	-152	-3,1	30	0,6
Statens budgetsaldo	-221	-4,5	112	2,2
Utgiftstak	1743	35,2	1 351	26,9
Takbegränsade utgifter	1 501	30,3	1 308	26,0
Statens nettoförmögenhet	-26	-0,5	75	1,5
Statsskuld	1 218	24,6	1 054	21,0
Årets under-/överskott i resultaträkningen	-100	-2,0	113	2,2
Utlåning ³	412	8,3	408	8,1
Garantiåtaganden ⁴	2 189	44,2	2 017	40,1

¹ Preliminär BNP för 2020 uppgår till 4 951,6 miljarder kronor (löpande priser).

² Reviderad BNP för 2019 uppgår till 5 025,1 miljarder kronor (löpande priser).

³ Inklusive utlåning till Riksbanken.

⁴ Exklusive icke beloppssatta kapitaltäckningsgarantier och investerarskydd.

Anm.: Beloppen är avrundade och överensstämmer därför inte alltid med summan.

Den offentliga sektorns finansiella sparande

Miljarder kronor

	2020	2019
Inkomster	2 414	2 453
Skatter och avgifter	2 115	2 157
Övriga inkomster	298	296
Utgifter	2 566	2 423
Finansiellt sparande	-152	30
Varav staten	-156	69
Varav ålderspensionssystemet	-10	6
Varav kommunala sektorn	14	-46

Källa: Statistiska centralbyrån.

Anm.: Beloppen är avrundade och överensstämmer därför inte alltid med summan.

Den offentliga sektorn redovisade 2020 ett finansiellt sparande som uppgick till ca - 152 miljarder kronor eller -3,1 procent av BNP. I förhållande till 2019 minskade det finansiella sparandet med ca 3,7 procent av BNP. Försvagningen kan huvudsakligen hänföras till den djupa lågkonjunkturen som kom i pandemins spår, och till den aktiva finanspolitiken som försvagade sparandet av stabiliseringspolitiska skäl.

Regeringen bedömer att det föreligger en avvikelse från överskottsmålet, men att denna avvikelse är motiverad av stabiliseringspolitiska skäl. Regeringen avser att återföra det strukturella sparandet till överskottsmålets nivå när de ekonomiska förhållandena medger det.

Utgiftstaket för staten

Miljarder kronor

	2020	2019
Utgiftstaket, ursprungligt fastställt nivå	1 471	1 392
Tekniska justeringar	10	10
Finanspolitiskt motiverad ändring	262	-51
Utgiftstak, slutligt fastställt	1 743	1 351
Takbegränsade utgifter	1 501	1 308
Budgeteringsmarginal	242	43
Budgeteringsmarginal, procent av takbegränsade utgifter	16,1	3,3

Anm.: Beloppen är avrundade och överensstämmer därför inte alltid med summan.

Det av riksdagen slutligt fastställda utgiftstaket för 2020 uppgick till 1 743 miljarder kronor. Enligt utfallet för statens budget uppgick de utgifter som omfattas av utgiftstaket till 1 501 miljarder kronor, dvs. 242 miljarder kronor lägre än fastställt tak.

Utfallet för statens budget

Miljarder kronor

	Statens budget ¹		
	2020	2020	2019
Totala inkomster	1 116	999	1 056
Statens skatteinkomster	1 158	1 037	1 109
Övriga inkomster	-42	-39	-54
Totala utgifter m.m.	1 069	1 219	944
Utgiftsområden exkl. statsskuldsräntor m.m.	1 033	1 171	991
Statsskuldsräntor m.m.	30	20	22
Förändring av anslagsbehållningar	-7		
Riksgäldskontorets nettoutlåning	14	21	-67
Kassamässig korrigerig	0	7	-2
Budgetsaldo	47	-221	112

¹ Med statens budget menas den ursprungliga budgeten sammanställd av riksdagen i december 2019.

Anm.: Beloppen är avrundade och överensstämmer därför inte alltid med summan.

Inkomsterna i statens budget beräknades uppgå till 1 116 miljarder kronor. Utfallet blev 999 miljarder kronor, vilket är 118 miljarder kronor lägre än beräknat. Skatteinkomsterna för staten blev drygt 120 miljarder kronor lägre än beräknat och övriga inkomster blev knappt 3 miljarder kronor högre än beräknat. De lägre skatteinkomsterna beror på de reformer och regeländringar som riksdagen beslutat om under 2020 för att mildra de negativa effekterna av pandemin.

Utgifterna i statens budget uppgick till 1 219 miljarder kronor. Det är 150 miljarder kronor (14,0 procent) högre än vad som anvisades i den ursprungliga budgeten. Med riksdagens beslut om ändringar i statens budget anvisades sammanlagt ytterligare 304 miljarder kronor. I förhållande till totalt anvisade medel (statens budget och ändringar i statens budget) blev utgifterna 155 miljarder kronor (11,2 procent) lägre.

Budgetsaldot visade för 2020 ett underskott på 221 miljarder kronor, vilket är en försämring med 333 miljarder kronor jämfört med 2019.

Resultaträkning

Miljarder kronor

	2020	2019
Intäkter		
Skatteintäkter	1 332	1 383
Övriga intäkter	131	123
Summa intäkter	1 463	1 506
Kostnader		
Transfereringar m.m.	-1 309	-1 147
Statens egen verksamhet	-287	-286
Summa kostnader	-1 596	-1 433
Resultat från andelar i hel- och delägda företag	27	43
Finansiella intäkter och kostnader, netto	7	-3
Årets under-/överskott	-100	113

Anm.: Beloppen är avrundade och överensstämmer därför inte alltid med summan.

Resultaträkningen för 2020 visade ett underskott om 100 miljarder kronor, vilket är 213 miljarder kronor lägre än 2019 då det istället var ett överskott om 113 miljarder kronor.

Skatteintäkterna minskade med 51 miljarder kronor medan övriga intäkter ökade med 7 miljarder kronor.

Kostnaderna för transfereringar m.m. uppgick till 1 309 miljarder kronor, vilket är en ökning med drygt 162 miljarder kronor jämfört med 2019.

Kostnaderna för statens egen verksamhet uppgick till 287 miljarder kronor och var i stort oförändrade jämfört med 2019.

Resultat från andelar i hel- och delägda företag uppgick till 27 miljarder kronor och är en minskning med 15 miljarder kronor jämfört med 2019.

Finansiella intäkter och kostnader, netto uppgick till 7 miljarder kronor, vilket är en förbättring med 10 miljarder kronor jämfört med 2019. Nettokostnaden för stats-skulden uppgick till 5 miljarder kronor, vilket är en förbättring med 9 miljarder kronor jämfört med 2019.

Balansräkning

Miljarder kronor

	2020-12-31	2019-12-31
Tillgångar		
Immateriella anläggningstillgångar	11	11
Materiella anläggningstillgångar	665	624
Finansiella anläggningstillgångar	493	439
Utlåning	412	408
Varulager m.m.	3	3
Fordringar	143	141
Periodavgränsningsposter	287	285
Kortfristiga placeringar	38	27
Kassa och bank	7	7
Summa tillgångar	2 059	1 944
Kapital och skulder		
Nettoförmögenhet	-26	75
Fonder	214	205
Avsättningar	367	325
Statsskulden	1 218	1 054
Skulder m.m.	211	209
Periodavgränsningsposter	76	76
Summa kapital och skulder	2 059	1 944
Garantiförbindelser	6	5
Övriga ansvarsförbindelser	109	101

Anm.: Beloppen är avrundade och överensstämmer därför inte alltid med summan.

Statens nettoförmögenhet, dvs. skillnaden mellan tillgångarnas och skuldernas bokförda värde (motsvarande eget kapital i ett företag), uppgick till -26 miljarder kronor vid utgången av 2020. I förhållande till 2019 försämrades nettoförmögenheten med 100 miljarder kronor.

Den konsoliderade statsskulden ökade med 164 miljarder kronor till 1 218 miljarder kronor vid utgången av 2020. Lån i svenska kronor ökade med 171 miljarder kronor och lån i utländsk valuta minskade med 7 miljarder kronor.

Statliga garantier

Miljarder kronor

	2020-12-31	2019-12-31
Insättningsgarantin	1 734	1 631
Investerarskyddet		
Kreditgarantier	264	224
Garantier om tillförsel av kapital	183	154
Pensionsgarantier	7	8
Totalt	2 189	2 017

Anm.: Beloppen är avrundade och överensstämmer därför inte alltid med summan.

Statliga garantiåtaganden ökade med 172 miljarder kronor jämfört med 2019 och uppgick till 2 189 miljarder kronor vid utgången av 2020. Som andel av BNP uppgick de statliga garantiåtagandena till 44,2 procent.

Insättningsgarantin uppgick till 1 734 miljarder kronor, vilket är en ökning med 103 miljarder kronor jämfört med 2019.

Kreditgarantierna inklusive exportkreditgarantier uppgick till 264 miljarder kronor, vilket är ökning med 40 miljarder kronor i förhållande till 2019. Garantier om tillförsel av kapital uppgick till 183 miljarder kronor, vilket är en ökning med 29 miljarder kronor jämfört med 2019.

Risken för stora förluster bedöms som låg för den ordinarie portföljen och måttlig för insättningsgarantin.

Statlig utlåning

Miljarder kronor

Lån	2020-12-31	2019-12-31
CSN:s utlåning	216	206
Lån till Riksbanken	174	193
Övriga lån	22	9
Summa	412	408

Anm.: Beloppen är avrundade och överensstämmer därför inte alltid med summan.

Statens utlåning uppgick till 412 miljarder kronor. Utlåningen till Centrala studiestödsnämndens studielån och Riksbanken utgör huvuddelen av statens utlåning.

Nationellt intygande samt avgifter till och bidrag från EU

Det nationella intygandet grundas på ansvariga myndigheters förvaltningsförklaringar, intyganden och bedömningar om hanteringen av EU-medel samt revisionens utlåtanden från granskningar varpå regeringen lämnar följande intygande.

Rättvisande räkenskaper

Sammanställningen av EU-räkenskaperna, omfattande resultat- och balansräkning samt en kassamässig redovisning, har upprättats enligt god redovisningssed. Regeringen bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.

Brister i intern styrning och kontroll

Det finns ett ramverk för staten som syftar till att säkerställa en betryggande intern styrning och kontroll av EU-medlen. Regeringen bedömer att det funnits brister i den interna styrningen och kontrollen av vissa delar av EU-medelshanteringen under 2020.

Avgift till och bidrag från EU (kassamässigt)

Miljarder kronor

	2020	2019
Betalningar till EU	47	38
Betalningar från EU	14	13
Nettoflöde från statens budget till EU	33	25

Anm.: Beloppen är avrundade och överensstämmer därför inte alltid med summan.

Sveriges avgift till EU uppgick till 47 miljarder kronor, vilket är en ökning med drygt 9 miljarder kronor jämfört med 2019. Merparten av ökningen berodde på att den BNI-baserade avgiften hade blivit högre till följd av EU:s ändringsbudgetar. Bidragen från EU uppgick till 14 miljarder kronor. Det kassamässiga nettoflödet från statens budget till EU uppgick till 33 miljarder kronor, vilket är en ökning med ca 8 miljarder kronor jämfört med 2019.

Åtgärder under 2021 med anledning av pandemin

Regeringen har under våren 2021 lämnat förslag om ett stort antal åtgärder, dels i sex extra ändringsbudgetar, dels i propositionen Vårändringsbudget för 2021 för att mildra pandemins effekter för Sverige och svensk ekonomi. De sammantagna åtgärderna får stora effekter på statens budget, statsskulden och det finansiella sparandet.

Inledning

Regeringen ska varje år senast den 15 april året efter budgetåret lämna en årsredovisning för staten till riksdagen.

Årsredovisningen för staten 2020 har upprättats i enlighet med bestämmelserna i budgetlagen (2011:203) och enligt god redovisningssed. Regeringen bedömer att årsredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av det ekonomiska resultatet och ställningen samt förvaltningen av statens tillgångar.

Den konsoliderade redovisningen i årsredovisningen omfattar myndigheterna, inklusive affärsverken, under riksdagen och regeringen. Dessutom ingår Riksbankens grundfond som en tillgång hos staten.

Intäkter och kostnader, tillgångar och skulder samt betalningar som redovisas av Riksbanken och AP-fonderna ingår dock inte. Inte heller ingår premiepensions-systemets tillgångar och skulder med dess avkastning i konsolideringen.

Redovisningen omfattar all verksamhet i de ingående organisationerna oavsett finansiering och baseras på information som de statliga myndigheterna och affärsverken lämnar till statsredovisningen och information som presenteras i myndigheternas årsredovisningar. I fall där informationen inte varit tillräcklig har kompletterande information inhämtats. Underlaget har kompletterats med ekonomiska händelser som inte har redovisats av myndigheterna, framför allt beräkningar av skatteintäkter som ännu inte har debiterats.

Redovisningen utgår från vedertagna redovisnings- och värderingsprinciper som i så stor utsträckning som möjligt hålls oförändrade över tiden. En utveckling av den statliga redovisningen sker dock fortlöpande. Gällande principer och förutsättningar beskrivs i avsnitt 3.4 Redovisningsprinciper och tilläggsupplysningar.

Resultaträkningen ger underlag för bedömning av statens samlade inflöde och förbrukning av resurser. Värdet av statens tillgångar och skulder per den 31 december 2020 redovisas i balansräkningen. Finansieringsanalysen visar statens betalningsflöden. I skrivelsen jämförs utfallet för 2020 i resultat- och balansräkningarna, finansieringsanalys och noter med utfallet för 2019.

Statens budget omfattar alla inkomster och utgifter samt andra betalningar som påverkar statens lånebehov. I skrivelsen jämförs och kommenteras budgetens utfall för 2020 dels med inkomsterna och utgifterna i den av riksdagen beslutade ursprungliga budgeten för 2020, dels med utfallet för 2019.

Ekonomistyrningsverket och Riksgäldskontoret har lämnat underlag till denna skrivelse (Fi2021/01227).

Olika avgränsningar av staten

Statens ekonomiska utfall redovisas utifrån olika utgångspunkter beroende på att informationen har olika syften. Avgränsningen av staten kan därmed variera. Redovisningarna kan vidare skilja sig åt på grund av att olika principer tillämpas i räkenskaperna och vid framtagande av statens budget. Beroende på utgångspunkt kan en enskild ekonomisk händelse få delvis olika konsekvenser och utfallet kan därmed skilja sig åt mellan redovisningarna.

Informationen om det ekonomiska utfallet i staten utgör även underlag för nationalräkenskaperna som är en statistisk sammanställning i kontoform över den samlade svenska ekonomin.

Nationalräkenskapernas avgränsning av staten utgår från definitioner etc. som följer rekommendationer från FN samt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 549/2013 om det europeiska national- och regionalräkenskapssystemet i Europeiska unionen. Nationalräkenskapernas avgränsning skiljer sig från årsredovisningen, bl.a. genom att affärsverken inte ingår i dess avgränsning av staten.

Underlag för och kvalitetssäkring av årets skrivelse

Årsredovisningen för staten bygger huvudsakligen på underlag som har lämnats av Ekonomistyrningsverket (ESV) och Riksgäldskontoret. ESV:s underlag omfattar utfallet för statens budget inklusive finansiella befogenheter i form av beställningsbemyndiganden, garantier etc. Vidare omfattar det resultaträkning, balansräkning och finansieringsanalys, statskuldens utveckling samt redovisning av avgifter till och bidrag från EU. Riksgäldskontorets underlag omfattar redovisning och riskanalys av statliga garantier och utlåning.

Redovisningen har i övrigt kompletterats eller tagits fram internt inom Regeringskansliet. Det gäller t.ex. uppföljningen av de budgetpolitiska målen. När det gäller uppföljningen av överskottsmålet utgår denna dels från officiell statistik från Statistiska centralbyrån, dels från de indikatorer som regeringen använder för att följa upp överskottsmålet i budgetpropositionen och den ekonomiska vårpropositionen. Hur uppföljningen sker beskrivs närmare i regeringens skrivelse Ramverk för finanspolitiken (skr. 2017/18:207).

Kvaliteten i årsredovisningen för staten granskas dels genom Riksrevisionens årliga revision av myndigheterna och deras årsredovisningar, som ligger till grund för resultat- och balansräkningarna, finansieringsanalysen samt utfallet för statens budget, dels myndighetsledningarnas intygande om att respektive myndighets årsredovisning ger en rättvisande bild.

En kvalitetskontroll sker även genom etablerade kvalitetssäkringsrutiner i samband med ESV:s konsolideringsarbete och genom Regeringskansliets beredning av skrivelsen. Kvalitetssäkringen innefattar bl.a. kontroller av att myndigheternas rapporterade finansiella information överensstämmer med deras respektive årsredovisningar, formella kontroller, motpartsavstämning av mellanhavanden mellan myndigheter, rimlighetskontroller och analys av poster samt dokumenterade metoder för de beräkningar och förutsättningar som gäller för konsolideringsarbetet.

Riksrevisionens årliga revision

Granskning av myndigheternas årsredovisningar 2020

Riksrevisionen har inom ramen för den årliga revisionen granskat 221 myndigheters årsredovisningar för 2020.

För 2020 har Riksrevisionen lämnat revisionsberättelse med reservation för följande tolv myndigheter: Boverket, Centrala studiestödsnämnden, Finansinspektionen, Länsstyrelsen i Blekinge län, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Myndigheten för vård- och omsorgsanalys, Nationalmuseum, Riksarkivet, Statens Centrum för arkitektur och design, Svenska institutet, Statens geotekniska institut och Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut.

En revisionsberättelse med reservation lämnas när Riksrevisionen inte kunnat inhämta tillräckliga och ändamålsenliga revisionsbevis, men drar slutsatsen att möjliga fel inte är genomgripande.

Av granskade myndigheter har en fått en revisionsberättelse med upplysning.

I vissa fall lämnar Riksrevisionen en revisionsberättelse med standardutformning, men vill ändå lyfta fram viktig information och lämnar därför en upplysning i revisionsberättelsen.

De myndigheter som har fått en modifierad revisionsberättelse eller med upplysning återges även utgiftsområdesvis i avsnitt 2.

I tabellen nedan redovisas utvecklingen av antalet modifierade revisionsberättelser för 2016–2020. Myndigheternas årsredovisningar ger överlag en god och rättvisande bild av verksamheten.

Antal modifierade revisionsberättelser 2016–2020

	2016	2017	2018	2019	2020
Summa	15	13	20	9	12

1 Uppföljning av de budgetpolitiska målen

1.1 Den offentliga sektorns finansiella sparande

Det finansiella sparandet 2020

Den offentliga sektorn redovisade 2020 ett finansiellt sparande som uppgick till ca - 152 miljarder kronor eller -3,1 procent av BNP. I förhållande till 2019 minskade det finansiella sparandet med ca 3,7 procent av BNP (se Tabell 1.1). Försvagningen kan huvudsakligen hänföras till den djupa lågkonjunkturen som kom i pandemins spår, och till den aktiva finanspolitiken som försvagade sparandet av stabiliseringspolitiska skäl. I prognosen i den av riksdagen beslutade budgeten beräknades ett överskott på 17 miljarder kronor eller 0,3 procent av BNP. Det finansiella sparandet blev således ca 170 miljarder kronor lägre än beräknat. Försämringen av de offentliga finanserna i förhållande till beräkningarna rör uteslutande staten. Kommunsektorns finanser var i stället kraftigt underskattade i budgetpropositionen för 2020.

Tabell 1.1 Den offentliga sektorns finansiella sparande

Miljarder kronor om annat inte anges

	Budgetpropositionen för 2020	2020 utfall	Utfall - beslutad budget	2019 utfall
Inkomster	2 510	2 414	-96	2 453
Skatter och avgifter	2 209	2 115	-94	2 157
Kapitalinkomster	84	70	-15	77
Övriga inkomster	216	229	13	219
Utgifter	2 493	2 566	73	2 423
Transfereringar	879	966	87	848
Konsumtion	1 330	1 327	-3	1 300
Räntor ¹	27	25	-2	29
Investeringar m.m. ²	257	249	-8	246
Finansiellt sparande	17	-152	-169	30
procent av BNP	0,3	-3,1	-3,4	0,6
Stat	53	-156	-210	69
Ålderspensionssystem	5	-10	-16	6
Kommunsektorn	-42	14	57	-46

¹ Inklusive kapitalavkastning på pensionsrätter.

² Inklusive ofördelade utgifter.

Källor: Statistiska centralbyrån och egna beräkningar.

Inkomsterna utvecklades betydligt svagare än prognosen, främst var det inkomsterna från kapitalbeskattningen som överskattades. De åtgärder som vidtagits för att bemöta pandemins effekter på den ekonomiska tillväxten medförde att inkomsterna i statens budget minskade med 31 miljarder kronor i förhållande till beräkningarna i budgetpropositionen för 2020 (se Tabell 1.2). Skillnaden mellan utfallet och beräkningarna för utgifterna uppgick till 73 miljarder kronor. Avvikelsen beror till största delen på tillkommande beslut efter budgetpropositionen som medförde att utgifterna ökade.

Tabell 1.2 Orsaker till avvikelser mot budgetpropositionen för 2020, offentliga sektorns finanser

Miljarder kronor

	Budgetpropositionen för 2020	Ändringsbudget	Utfall	Skillnad mot beslutad budget
Inkomster	2 510	-31	2 414	-96
Utgifter	2 493	300	2 566	73
Finansiellt sparande	17	-331	-152	-169

Anm.: Effekten av inkomst- och utgiftsavvikelseerna till följd av de extra ändringsbudgetarna skiljer sig från motsvarande på budgeten till följd av annorlunda redovisning enligt NR. Bl.a. innebär lån och åtgärder som innebär betalningsförskjutningar över tiden skillnader i redovisningarna.

Källor: Statistiska centralbyrån och egna beräkningar.

Principer för uppföljning av målet för den offentliga sektorns finansiella sparande

Målnivån för det finansiella sparandet (överskottsmålet) anger att sparandet i den offentliga sektorn i genomsnitt ska motsvara en tredjedels procent av BNP över en konjunkturcykel. Det strukturella sparandet innevarande och nästkommande år används för att bedöma måluppfyllelsen i förhållande till överskottsmålet i ett framåtblickande perspektiv. För att i efterhand utvärdera om överskottsmålet uppnåtts, och för att upptäcka systematiska avvikelser, används ett bakåtblickande åttaårigt genomsnitt av det faktiska finansiella sparandet. Det bakåtblickande genomsnittet ska dock inte styra finanspolitiken på kort sikt.

Avstämning av målet för den offentliga sektorns finansiella sparande t.o.m. 2020

För att mildra lågkonjunkturen bedrev regeringen 2020 en expansiv finanspolitik där den aktiva finanspolitiken försvagade strukturella sparandet. Regeringen bedömer att det föreligger en avvikelse från överskottsmålet, men att denna avvikelse är motiverad av stabiliseringspolitiska skäl med anledning av de ekonomiska effekterna av spridningen av covid-19. Bedömningen av avvikelsen baseras på det strukturella sparandet, dvs ett mått på offentliga sektorns finansiella sparande där den konjunkturella effekten räknats bort. Det finansiella sparandet och det bakåtblickande genomsnittet påverkas, utöver finanspolitiken, även av vilket konjunkturläge ekonomin befinner sig i. I det sammanhanget är det viktigt att komma ihåg att ett åttaårssnitt inte behöver överensstämja med en konjunkturcykel. BNP-gapet, som är ett vanligt mått för att beskriva konjunkturläget, bedöms t.ex. under denna åttaårsperiod vara i genomsnitt -0,5 procent av potentiell BNP. Detta betyder att resursutnyttjandet i ekonomin under denna period i genomsnitt bedöms ha varit lägre än en balanserad nivå och att de offentliga finanserna därmed automatiskt har försvagats av detta. Detta gör åttaårsgenomsnittet svårtolkat i förhållande till överskottsmålet, som är uttryckt som ett genomsnitt just över en konjunkturcykel. Ytterligare en faktor som försvårar tolkningen av det bakåtblickande genomsnittet är att den indikatorn innehåller en period då två olika målnivåer tillämpats, den tidigare målnivån på 1 procent av BNP och fr.o.m. 2019 nya målnivån som är bestämd till 1/3 procent av BNP. Det bakåtblickande genomsnittliga sparandet ligger dock under båda dessa nivåer.

Tabell 1.3 Finansiellt sparande i offentlig sektor samt indikatorer för avstämning mot målet för den offentliga sektorns finansiella sparande

Procent av BNP om annat ej anges

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Finansiellt sparande	-1,4	-1,5	0,0	1,0	1,4	0,8	0,6	-3,1
Varav staten	-1,2	-1,2	0,1	1,4	1,7	1,4	1,4	-3,2
Varav ålderspensions-systemet	-0,1	0,1	0,2	0,1	0,0	0,1	0,1	-0,2
Varav kommunala sektorn	-0,1	-0,4	-0,4	-0,6	-0,2	-0,7	-0,9	0,3
Bakåtblickande åttårsnitt	0,5	0,0	-0,4	-0,5	-0,2	-0,1	0,0	-0,3
Strukturellt sparande¹	-0,5	-0,7	-0,4	0,3	0,4	0,0	0,2	-1,3
BNP-gap²	-2,6	-1,7	0,4	0,3	1,1	1,3	0,8	-3,9

¹ Procent av potentiell BNP. Strukturellt sparande är justerat för BNP-gap, arbetslöshetsgap, skattebasernas sammansättning och för engångseffekter, se tabell 27 i 2021 års ekonomiska vårproposition. Engångseffekter för 2012, 2013 och 2015 rör återbetalningen av försäkringspremier från AFA Försäkring. Engångseffekter 2014–2016 beror på periodiseringar av Sveriges avgift till Europeiska unionen. År 2015 inkluderar även en engångsvis skatteinbetalning från en internationell concern.

² Skillnaden mellan faktisk och potentiell BNP i procent av potentiell BNP.

Källor: Statistiska centralbyrån och egna beräkningar.

Både det strukturella sparandet 2020 och det bakåtblickande genomsnittet av det finansiella sparandet för 2013–2020 bedöms ligga under målnivån (se tabell 1.3). Ramverket anger dock uttryckligen att det kan vara motiverat att bedriva en aktiv finanspolitik som försvagar sparandet av stabiliseringspolitiska skäl. Det betyder att även om finanspolitiken leder till en avvikelse från överskottsmålet kan politiken vara förenlig med det finanspolitiska ramverket.

Samlad bedömning av uppföljningen av målet för det finansiella sparandet

Regeringen bedömer att det föreligger en avvikelse från överskottsmålet, men att denna avvikelse är motiverad av stabiliseringspolitiska skäl. Regeringen avser att återföra det strukturella sparandet till överskottsmålets nivå när de ekonomiska förhållandena medger det.

1.2 Utgiftstaket för 2020

Tabell 1.4 Utgiftstaket

Miljarder kronor	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Utgiftstaket, ursprungligt fastställt nivå	1 050	1 074	1 093	1 103	1 123	1 167	1 210	1 332	1 392	1 471
Tekniska justeringar	13	10	2	4	2	7	12	5	10	10
Reella justeringar ¹					33	41	52		-51	262
Utgiftstak, slutligt fastställt	1 063	1 084	1 095	1 107	1 158	1 215	1 274	1 337	1 351	1 743
Takbegränsade utgifter	989	1 022	1 067	1 096	1 135	1 184	1 229	1 282	1 308	1 501
Budgeteringsmarginal	74	62	28	11	23	31	45	55	43	242
Budgeteringsmarginal, procent av takbegränsade utgifter	7,5	6,0	2,6	1,0	2,0	2,6	3,6	4,3	3,3	16,1

¹ Utgiftstakets nivå för 2015, 2016 och 2017 höjdes med 33, 41 respektive 52 miljarder kronor efter förslag i propositionen Vårändringsbudget för 2015. Nivån sänktes för 2019 och 2020 med 51 respektive 88 miljarder kronor i riksdagens beslut om statens budget för 2019. Nivån höjdes med 350 miljarder kronor efter förslag i Vårändringsbudget för 2020. Dessa ändringar av nivån är inte tekniska justeringar utan finanspolitiskt motiverade ändringar. Finanspolitiskt motiverade ändringar av utgiftstakets nivå medför en reell förändring av utgiftstakets begränsande effekt på de takbegränsade utgifterna.

Anm.: För åren 1997–2007 se Årsredovisningen för staten 2009 och för 2008–2010 Årsredovisningen för staten 2017.

Den statliga budgetprocessen kännetecknas av ett medelfristigt uppifrån och nedperspektiv. Utgiftstaket är den övergripande restriktionen som i termer av totala utgifter begränsar budgetprocessen från det att utgiftstaket fastställs till dess att

budgetåret är slut. Därmed understryks behovet av prioriteringar mellan olika utgifter. Det medelfristiga perspektivet skapar dessutom förutsättningar för att undvika att tillfälligt höga inkomster, t.ex. på grund av en god konjunktur, används för att finansiera permanent högre utgifter. I och med detta begränsas också möjligheterna att bedriva en destabiliserande (procyklisk) finanspolitik på budgetens utgiftssida. Utgiftstaket infördes 1997 och fastställda utgiftstak har aldrig överskridits. Se tabell 1.4 för slutligt fastställda utgiftstak samt budgeteringsmarginaler sedan 2011. Utgiftstaket är ett viktigt budgetpolitiskt åtagande som främjar budgetdisciplinen och stärker trovärdigheten i den ekonomiska politiken. Utgiftstaket kan användas som ett verktyg för att uppnå överskotts målet och långsiktigt hållbara offentliga finanser.

Utgångspunkten är att de nivåer på utgiftstaket som riksdagen har beslutat om inte ska ändras till följd av andra orsaker än s.k. tekniska justeringar (se vidare nedan) eller till följd av en ändrad inriktning på finanspolitiken efter att en ny regering tillträtt. Det finns dock inte några formella hinder för riksdagen att besluta om att ändra en tidigare fastställd nivå på utgiftstaket. Nivån kan exempelvis ändras om finanspolitiken behöver anpassas till betydande nya yttre förutsättningar, men detta bör endast ske i väldigt speciella undantagssituationer. I propositionen Vårändringsbudget för 2020 föreslog regeringen en höjning av utgiftstakets nivå för 2020 med 350 miljarder kronor med anledning av det behov av åtgärder som spridningen av sjukdomen covid-19 fört med sig.

De takbegränsade utgifterna är summan av utgifterna under utgiftsområdena 1–25 och 27 samt utgifterna i ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget. De utgörs av faktiskt förbrukade anslagsmedel, vilket innebär att även myndigheternas utnyttjande av anslagssparande och anslagskredit ingår. De takbegränsade utgifterna omfattar därmed större delen av utgifterna i staten och ålderspensionssystemet. Utrymmet mellan utgiftstaket och de faktiska beräknade takbegränsade utgifterna kallas budgeteringsmarginalen.

Utfallet för de takbegränsade utgifterna

Enligt utfallet för statens budget 2020 uppgick de takbegränsade utgifterna till 1 501 miljarder kronor. Därmed underskreds det slutligt fastställda utgiftstaket med en marginal på 242 miljarder kronor (tabell 1.5).

Tabell 1.5 Takbegränsade utgifter

Miljarder kronor

	SB 2020 ¹	Utfall 2020	Utfall- SB 2020	Utfall 2019
Utgifter exkl. statsskuldräntor ²	1 026	1 171	146	991
Ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget	326	329	3	318
Takbegränsade utgifter	1 352	1 501	149	1 308
Budgeteringsmarginal	40	242	202	43
Utgiftstak	1 392	1 743 ³	351	1 351

¹ Statens budget för 2020 (bet. 2019/20:FIU1, dvs. exkl. riksdagens beslut med anledning av förslag till ändringar i statens budget för 2020.

² Inklusive posten Minskning av anslagsbehållningar.

³ Enligt beslut i Budgetpropositionen för 2021 (bet. 2020/21:FIU1).

De takbegränsade utgifterna blev 149 miljarder kronor högre än den av riksdagen beslutade budgeten för 2020. Det är i första hand utgifterna på utgiftsområdena (exklusive statsskuldräntorna) som blivit högre till följd av de åtgärder regeringen vidtagit med anledning av covid-19. Utgifterna för ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget uppgick till 329 miljarder kronor, vilket var 3 miljarder kronor högre än

enligt beräkningen i budgeten för 2020. I avsnitt 2 redovisas skillnader mellan utfall och budgeterade belopp för olika utgiftsområden och vissa anslag.

Tekniska justeringar av utgiftstakets nivå

Utgiftstakets ursprungliga nivå för 2020 fastställdes av riksdagen i december 2017 till 1 471 miljarder kronor. Därefter har utgiftstakets nivå justerats av tekniska skäl.

Tabell 1.6 Tekniska justeringar av utgiftstakets nivå

Miljarder kronor

	2020
Ursprungligt fastställd nivå på utgiftstaket i budgetpropositionen för 2018	1 471
<i>Tekniska justeringar i budgetpropositionen i den beslutade budgeten för 2019</i>	
Reglering kommunalekonomisk utjämning: sänkt skatt för personer över 65	4,93
Utjämning LSS, ökad omslutning	0,38
<i>Finanspolitiskt motiverad ändring i den beslutade budgeten för 2019</i>	
Ny inriktning på finanspolitiken	-88
Ny nivå i bet. 2018/19:FiU1	1 388
<i>Tekniska justeringar i budgetpropositionen för 2020</i>	
Reglering kommunalekonomisk utjämning: sänkt skatt för personer över 65	4,06
Utjämning LSS, ökad omslutning	0,15
Ny nivå i budgetpropositionen för 2020	1 392
<i>Finanspolitiskt motiverad ändring i Vårändringsbudget för 2020</i>	
Åtgärder med anledning av covid-19	350
Ny nivå i Vårändringsbudget för 2020	1 742
<i>Tekniska justeringar i budgetpropositionen för 2021</i>	
Reglering kommunalekonomisk utjämning: ökade möjligheter till avsättningar till periodiseringsfond	1,00
Ny nivå i budgetpropositionen för 2021	1 743
Slutligt utgiftstak	1 743

Tekniska justeringar syftar till att utgiftstaket ska utgöra en lika stram begränsning för de offentliga utgifterna efter justeringen som före de förändringar som föranleder justeringen. För att föranleda en teknisk justering av utgiftstaket ska den förändring som ger upphov till justeringen inte ha samma nettoeffekt på den konsoliderade offentliga sektorns utgifter eller det offentliga finansiella sparandet, som på de takbegränsade utgifterna. Sedan utgiftstaket infördes 1997 har nivåerna justerats regelbundet. Tekniska justeringar görs i budgetpropositionen och enligt praxis avrundas de årsvisa justeringarna till hela miljarder kronor.

Sammantaget har nivån på utgiftstakets nivå för 2020 höjts med 10 miljarder kronor till följd av tekniska justeringar (se tabell 1.6). Flera av dessa tekniska justeringar hänförs till budgetförändringar som föranlett justeringar av statsbidragen till kommuner och landsting. Till exempel har en höjning av det särskilda grundavdraget för pensionärer lett till att kommunernas och landstingens skatteintäkter försämrats, vilket föranlett en höjning av statsbidraget till kommunsektorn i motsvarande mån. Detta har motiverat en teknisk justering av utgiftstaket.

Utöver de tekniska justeringarna har utgiftstakets nivå för 2020 vid två tillfällen även ändrats av finanspolitiskt motiverade skäl. Detta skedde först med anledning av den förändring av finanspolitikens inriktning som riksdagen angav när den beslutade om statens budget för 2019 (bet. 2018/19:FiU1, rskr. 2018/19:62) baserat på en reservation från Moderaterna och Kristdemokraterna och inte på den budgetproposition för 2019 som lämnades av en övergångsregering (prop. 2018/19:1). Den andra ändringen skedde med anledning av de ekonomiska konsekvenserna till följd av spridningen av covid-19. Förslaget lämnades i propositionen Vårändringsbudget för 2020 (prop. 2019/20:99 bet. 2019/20:FiU21). Finanspolitiskt motiverade ändringar av utgiftstakets nivå medför, till skillnad från tekniska justeringar, en reell förändring av utgiftstakets begränsande effekt på de takbegränsade utgifterna. De finanspolitiskt motiverade ändringarna innebar sammantaget en höjning av utgiftstakets nivå för 2020 med 262 miljarder kronor.

Budgeteringsmarginalens användning sedan utgiftstakets nivå för 2020 fastställdes

Utgiftstaket är en restriktion för hur mycket de statliga utgifterna som högst får uppgå till. Utgiftstakets nivå bör dock inte betraktas som ett mål för den faktiska utgiftsnivån eftersom denna behöver anpassas till bl.a. den makroekonomiska utvecklingen. I tabell 1.7 redovisas hur förändringen av budgeteringsmarginalen för 2020, från det att riksdagen fastställde nivån på utgiftstaket för 2020 i december 2017 efter förslag från regeringen i budgetpropositionen för 2018 (prop. 2017/18:1), fördelar sig på budgeteffekter av förslag till ny politik, reviderad pris- och löneomräkning, reviderade makroekonomiska förutsättningar, förändrat antal personer som tar emot ersättning från olika transfereringssystem (volymförändringar) och övriga faktorer, samt de två finanspolitiskt motiverade ändringarna av utgiftstakets nivå. Uppdelningen av budgeteringsmarginalens samlade förändring enligt de olika kategorierna i tabell 1.7 är en bedömning som baseras på motsvarande redovisning för 2020 i de budgetpropositioner och ekonomiska vårpropositioner som regeringen lämnat till riksdagen sedan nivån på utgiftstaket för 2020 fastställdes.

När riksdagen ursprungligen fastställde utgiftstakets nivå för 2020 uppgick budgeteringsmarginalen till 119,6 miljarder kronor. I utfallet för 2020 uppgick marginalen till 242,2 miljarder kronor. Det betyder att budgeteringsmarginalen har blivit 122,6 miljarder kronor större sedan utgiftstaket för 2020 fastställdes. Det inkluderar de två finanspolitiskt motiverade ändringarna av utgiftstakets nivå.

Tabell 1.7 Förändring av budgeteringsmarginalen från fastställandet av utgiftstaket för 2020 till utfallet för 2020

Miljarder kronor	2020
Budgeteringsmarginal när utgiftstakets nivå fastställdes ¹	119,6
Reformer	-182,8
Reviderad pris- och löneomräkning	-0,7
Övriga makroekonomiska förändringar	-2,9
Volymförändringar	23,0
Övrigt ²	24,0
Finanspolitiskt motiverad ändring av utgiftstakets nivå	-88,0
Finanspolitiskt motiverad ändring av utgiftstakets nivå	350,0
Total förändring av budgeteringsmarginalen	122,6
Budgeteringsmarginal i utfallet för 2020	242,2

¹ Prop. 2017/18:1, bet. 2017/18:FiU1, rskr. 2017/18:54.

² Inklusiv förändring av anslagsbehållningar.

Anm.: Negativt förändringstal innebär ianspråktagande av budgeteringsmarginalen, dvs. högre utgifter.

Källa: Egna beräkningar.

Sammantaget har regeringen föreslagit och riksdagen beslutat om nya reformer för 182,8 miljarder kronor sedan utgiftstaket ursprungligen fastställdes. Beloppet avser reformer på budgetens utgiftssida och är en nettoeffekt, där beslut om finansiering genom minskade utgifter ingår. I huvudsak består dessa av ändringar i statens budget under 2020 som en följd av pandemin.

Reviderade bedömningar av de makroekonomiska förutsättningarna har medfört att budgeteringsmarginalen blivit 2,9 miljarder kronor mindre. Det beror i huvudsak på att utfallet för arbetslösheten 2020 blev högre än bedömningen i budgetpropositionen för 2018 som låg till grund för utgiftsberäkningen när utgiftstaket fastställdes, vilket medförde att utgifterna för utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv sammantaget blev ca 3 miljarder kronor högre.

Reviderade bedömningar av volymerna i de olika statliga transfereringssystemen har medfört att budgeteringsmarginalen blivit 23 miljarder kronor större. Begreppet volym innefattar utgiftsförändringar till följd av bl.a. antal personer i transfereringssystemen, längden på den tid som en person finns i ett system samt förändringar av nivån på styckkostnader i transfereringssystemen som inte direkt kan kopplas till den makroekonomiska utvecklingen. Utgifterna för utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning blev sammantaget ca 8 miljarder kronor lägre för 2020 än vad som bedömdes för 2020 i budgetpropositionen för 2018 till följd av volymrelaterade utgiftsförändringar. Det förklaras bland annat av att antalet ersättningstagare i sjukersättningen 2020 uppgick till ca 234 000, vilket är ca 4 procent mindre än vad som bedömdes i av budgetpropositionen för 2018. Det har medfört att de volymrelaterade utgifterna 2020 för sjuk- och aktivitetsersättning blev lägre än vad som bedömdes när utgiftstaket för 2020 fastställdes. Även antalet ersatta dagar i systemet för sjuk- och rehabiliteringspenning var mindre i utfallet för 2020 än vad som bedömdes för 2020 i budgetpropositionen för 2018. Vidare var antalet personer med assistansersättning under 2020 ca 8 procent mindre än vad som bedömdes för 2020 i budgetpropositionen för 2018 och antalet beviljade timmar assistans per vecka var på motsvarande sätt ca 4 procent mindre. Det är den huvudsakliga orsaken till att utgifterna under utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg blev ca 6 miljarder kronor lägre 2020 till följd av volymförändringar, än vad som bedömdes för 2020 i budgetpropositionen för 2018. Inom utgiftsområde 13 Jämställdhet och nyanlända invandrades etablering blev utgifterna för 2020 sammantaget ca 4 miljarder kronor lägre till följd av volymrelaterade förändringar än vad som bedömdes för 2020 i budgetpropositionen för 2018. Det beror bl.a. på att antalet deltagare i etableringsinsatser successivt bedömts vara färre för 2020 jämfört med bedömningen för 2020 i budgetpropositionen för 2018. Dessutom medförde längre handläggningstider inom asylprövningen att ersättningen till kommunerna för utgifter i samband med mottagandet av nyanlända invandrare sköts till senare år.

Utgiftsförändringar till följd av övriga faktorer kan föranledas av nya prognosmetoder, justeringar till följd av ny information, korrigeringar av tidigare gjorda fel samt regeländringar utom regeringens direkta kontroll, t.ex. ändringar i EU:s regelverk. Sammantaget har förändringar till följd av övriga faktorer medfört att budgeteringsmarginalen blivit 24,0 miljarder kronor större. Utfallet för 2020 har på flera områden blivit lägre, till följd av övriga faktorer, än ursprungligt anvisade medel för 2020. Orsakerna till att medel inte utnyttjats som planerat beskrivs för respektive utgiftsområde i avsnitt 2. De utgiftsområden som uppvisar störst skillnad mellan anvisade medel och faktiskt utnyttjade medel, till följd av övriga faktorer, är

utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap, 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning, 16 Utbildning och universitetsforskning och 20 Allmän miljö- och naturvård.

2 Utfallet för statens budget

I detta avsnitt redovisas utfallet för statens budget och övriga finansiella befogenheter som regeringen har fått från riksdagen.

Redovisningen av budgeten avser inkomster, utgifter och saldot i statens budget. Redovisningen av skatteinkomster består både av skatteinkomster och skatteintäkter. Skillnaden mellan skatteinkomster och skatteintäkter är att inkomsterna avser den skatt som betalats in under året, intäkterna avser skatterna det år de avser. Redovisningen av utgifter görs dels i sammandrag, dels per utgiftsområde. Dessutom ingår en redovisning av Riksgäldskontorets nettoutlåning, kassamässig korrigerering samt förändringen av anslagsbehållningar. I avsnittet redovisas även saldot i statens budget, vilket är detsamma som statens lånebehov uttryckt med omvänt tecken. Ett positivt saldo innebär att staten har möjlighet att amortera på statskulden. Ett negativt saldo innebär att staten behöver låna medel.

Med statens budget menas den ursprungliga av riksdagen beslutade budgeten för 2020 (bet. 2019/20:FiU10). Med totalt anvisade medel menas däremot summan av både statens ursprungliga budget och de beslut om ändringar i budgeten som riksdagen har fattat under året. Riksdagen beslutade om ändringar i budgeten i enlighet med följande propositioner och betänkanden:

- Ändringar i statens budget för 2020 – Stöd till kommunsektorn för att stärka välfärden (bet. 2019/20:FiU49, rskr. 2019/20:163),
- Extra ändringsbudget för 2020 – Kreditgarantier till flygföretag med anledning av coronaviruset (prop. 2019/20:136, bet. 2019/20:FiU52, rskr. 2019/20:188),
- Ändringar i statens budget för 2020 – Anstånd med inbetalning av skatt i vissa fall, med anledning av coronaviruset (bet. 2019/20:FiU53, rskr. 2019/20:194),
- Extra ändringsbudget för 2020 – Kreditgarantier för lån till företag (prop. 2019/20:142, bet. 2019/20:FiU54, rskr. 2019/20:195),
- Extra ändringsbudget för 2020 – Åtgärder med anledning av coronaviruset (prop. 2019/20:132, bet. 2019/20:FiU51, rskr. 2019/20:199),
- Extra ändringsbudget för 2020 – Ytterligare åtgärder på skatteområdet med anledning av coronaviruset (prop. 2019/20:151, bet. 2019/20:FiU55, rskr. 2019/20:204),
- Extra ändringsbudget för 2020 – Ytterligare åtgärder med anledning av coronaviruset (prop. 2019/20:146, bet. 2019/20:FiU56, rskr. 2019/20:207),
- Extra ändringsbudget för 2020 – Fler kraftfulla åtgärder med anledning av coronaviruset (prop. 2019/20:166, bet. 2019/20:FiU59, rskr. 2019/20:276),
- Extra ändringsbudget för 2020 – Stöd till hälso- och sjukvården, utbildningsinsatser och andra åtgärder med anledning av coronaviruset (prop. 2019/20:167, bet. 2019/20:FiU60, rskr. 2019/20:293),
- Vårändringsbudget för 2020 (prop. 2019/20:99, bet. 2019/20:KU13, bet. 2019/20:FiU21, rskr. 2019/20:238, rskr. 2019/20:340),
- Extra ändringsbudget för 2020 – Förstärkt stöd till välfärd och företag, insatser mot smittspridning och andra åtgärder med anledning av coronaviruset (prop. 2019/20:181, bet. 2019/20:FiU61, rskr. 2019/20:351),
- Extra ändringsbudget för 2020 – Ersättning till riskgrupper, kapitalinsatser i statligt ägda företag och andra åtgärder med anledning av coronaviruset (prop. 2019/20:187, bet. 2019/20:FiU62, rskr. 2019/20:361),

- Extra ändringsbudget för 2020 – Förlängda och förstärkta stöd och ersättningar med anledning av coronaviruset (prop. 2020/21:4, bet. 2020/21:FiU32, rskr. 2020/21:7),
- Extra ändringsbudget för 2020 – Förlängd rätt till ersättning för riskgrupper (prop. 2020/21:46, bet. 2020/21:FiU36, rskr. 2020/21:41),
- Extra ändringsbudget för 2020 – Ytterligare medel till kommuner och regioner, ökad testning och andra merkostnader med anledning av coronaviruset samt ändrade regler för kostförmån i särskilda fall (prop. 2020/21:45, bet. 2020/21:FiU11, rskr. 2020/21:64), och
- Höständringsbudget för 2020 (prop. 2020/21:2, bet. 2020/21:FiU11, rskr. 2020/21:64).

En mer utförlig redovisning finns i bilaga 1 Specifikation av inkomster i statens budget och bilaga 2 Specifikation av utgifter i statens budget. I bilaga 3 specificeras samtliga ändringsbudgetar som påverkar anslagen i statens budget.

2.1 Saldot i statens budget 2020

Saldot i statens budget blev -221 miljarder kronor 2020 (tabell 2.1) och statens lånebehov ökade därmed med motsvarande belopp. I budgeten beräknades saldot till 47 miljarder kronor. Saldot blev därmed 268 miljarder kronor lägre än beräknat. Inkomsterna blev 118 miljarder kronor lägre och utgifterna blev 150 miljarder kronor högre än vad som beräknades i statens budget. Utfallet för statens budget 2020 påverkades i hög grad av åtgärder med anledning av spridningen av sjukdomen covid-19.

Tabell 2.1 Utfallet för statens budget 2020

Miljoner kronor

	Statens budget	Ändringsbudget	Utfall 2020	Skillnad mot statens budget
Totala inkomster	1 116 108		998 521	-117 587
Statens skatteinkomster	1 157 798		1 037 459	-120 339
Övriga inkomster	-41 690		-38 938	2 752
Totala utgifter m.m.	1 069 195	304 437	1 219 115	149 921
Utgiftsområden exkl. statsskuldräntor m.m.	1 032 731	304 437	1 171 467	138 737
Statsskuldräntor m.m.	29 655		19 592	-10 064
Förändring av anslagsbehållningar	-7 267			7 267
Riksgäldskontorets nettoutlåning	13 798		21 283	7 485
Kassamässig korrigerig	278		6 773	6 495
Budgetsaldo	46 913		-220 594	-267 507

Statens skatteinkomster blev 120 miljarder kronor lägre än beräknat

Inkomsterna i statens budget beräknades uppgå till 1 116 miljarder kronor. Utfallet blev 999 miljarder kronor, vilket är 118 miljarder kronor lägre än beräknat. Skatteinkomsterna för staten blev drygt 120 miljarder kronor lägre än beräknat och övriga inkomster blev knappt 3 miljarder kronor högre än beräknat. De lägre skatteinkomsterna beror dels på de reformer och regeländringar som riksdagen beslutat om under 2020 för att mildra de negativa effekterna till följd av spridningen av covid-19. Regeländringarna har främst inneburit lägre intäkter från arbetsgivaravgifter, och att beviljade anstånd med att betala in skatt ökat under 2020. Dels beror det på förändrade makroekonomiska förutsättningar till följd av inbromsningen i ekonomin under 2020, och då främst i form av lägre intäkter från skatt på kapital. Övriga inkomster blev 3 miljarder kronor högre än den av riksdagen beslutade budgeten för

2020. Det beror främst på högre inkomster från böter efter att två banker betalat ca 5 miljarder kronor i sanktionsavgifter under 2020.

I tabell 2.2 redovisas de utgiftsområden m.m. som har mer än 1 miljard kronor i skillnad mellan statens budget och utfallet.

Tabell 2.2 Utgiftsområden som skiljer sig mer än en miljard mot statens budget 2020

Miljoner kronor

Utgiftsområde	Statens budget	Ändringsbudget	Utfall	Skillnad mot statens budget
4 Rättsväsendet	51 731	1 524	53 027	1 296
6 Försvar och samhällets krisberedskap	64 800	130	63 092	-1 707
8 Migration	11 446	180	9 579	-1 867
9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg	84 167	32 653	101 774	17 607
10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning	95 706	32 966	117 899	22 193
12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn	101 430	2 831	99 939	-1 491
13 Jämställdhet och nyanlända invandrades etablering	10 066	55	8 516	-1 550
14 Arbetsmarknad och arbetsliv	77 164	21 601	87 154	9 990
17 Kultur, medier, trossamfund och fritid	16 061	4 464	20 417	4 355
20 Allmän miljö- och naturvård	12 571	419	10 950	-1 621
22 Kommunikationer	61 296	7 054	65 167	3 871
24 Näringsliv	7 264	161 592	60 407	53 143
25 Allmänna bidrag till kommuner	128 418	29 548	157 964	29 547
26 Statsskuldsräntor m.m.	29 655		19 592	-10 064
27 Avgiften till Europeiska unionen	41 990	2 684	47 193	5 203
Riksgäldskontorets nettoutlåning	13 798		21 283	7 485
Kassamässig korrigerig	278		6 773	6 495
Övriga utgifter	261 354	6 737	268 389	7 035
Summa utgifter m.m. i statens budget	1 069 195	304 437	1 219 115	149 921

Utgifterna blev 150 miljarder kronor högre än budgeterat

Utgifterna i statens budget uppgick till 1 219 miljarder kronor. Det är 150 miljarder kronor (14,0 procent) högre än vad som anvisades i den ursprungliga budgeten, men 155 miljarder kronor (11,2 procent) lägre än totalt anvisat. För nio av de 27 utgiftsområdena blev utgifterna mer än 1 miljard kronor högre än vad som anvisades i statens budget. För sex av utgiftsområdena blev utfallet mer än 1 miljard kronor lägre än vad som anvisades i den ursprungliga budgeten.

Utfallet för statens budget 2020 jämfört med 2019

I tabell 2.3 redovisas utfallet för statens budget för 2020 och 2019. Utfallet för statens budget visar för 2020 ett underskott på 221 miljarder kronor, vilket kan jämföras med ett överskott på 112 miljarder kronor för 2019. Budgetsaldot var därmed 333 miljarder kronor lägre 2020 jämfört med 2019.

Tabell 2.3 Utfallet för statens budget 2020–2019

Miljoner kronor

	Utfall 2020	Utfall 2019	Skillnad mot 2019
Totala inkomster	998 521	1 055 545	-57 024
Statens skatteinkomster	1 037 459	1 109 359	-71 900
Övriga inkomster	-38 938	-53 815	14 876
Totala utgifter m.m.	1 219 115	943 598	275 517
Utgiftsområden exkl. statsskuldsräntor m.m.	1 171 467	990 706	180 762
Statsskuldsräntor m.m.	19 592	22 174	-2 582
Riksgäldskontorets nettoutlåning	21 283	-66 892	88 175
Kassamässig korrigerig	6 773	-2 389	9 162
Budgetsaldo	-220 594	111 946	-332 541

Statens inkomster minskade med 57 miljarder kronor

Statens skatteinkomster minskade med 72 miljarder kronor medan övriga inkomster ökade med 15 miljarder kronor. Liksom jämfört med budget så förklaras de lägre skatteinkomsterna dels av de reformer och regeländringar som riksdagen beslutat om under 2020 för att mildra de negativa effekterna till följd av spridningen av covid-19, dels av förändrade makroekonomiska förutsättningar till följd av inbromsningen i ekonomin under 2020. Ökningen av övriga inkomster beror främst på högre inkomster från böter och på högre inkomster av statens aktier.

Utgifterna ökade med 29 procent

Utgifterna i statens budget ökade med 276 miljarder kronor (29,2 procent) mellan 2019 och 2020. Under 2019 minskade Riksbanken valutareserven, vilket minskade Riksgäldskontorets nettoutlåning 2019. År 2020 gjordes inte motsvarande minskning av valutareserven, vilket innebär att nettoutlåningen blev högre än 2019. Ökningen uppgår till 88 miljarder kronor.

En stor del av övriga utgiftsökningar beror på åtgärder med anledning av spridningen av covid-19. Olika stöd till näringslivet ökade med 53 miljarder kronor mellan 2019 och 2020. De allmänna bidragen till kommunerna ökade med 38 miljarder kronor. Kommunsektorn har dessutom fått ökade riktade stöd som till stor del redovisas under utgiftsområdet för hälsovård, sjukvård och social omsorg. Dessa utgifter ökade med 22 miljarder kronor. Utgifterna för sjukdom och funktionsnedsättning ökade också med 20 miljarder kronor.

Tabell 2.4 visar de utgiftsområden, inklusive posten Riksgäldskontorets nettoutlåning och kassamässig korrigerig, som hade störst förändringar av utfallet mellan 2019 och 2020.

Tabell 2.4 Utgifter för statens budget 2020–2019

Miljoner kronor

Utgiftsområde	Utfall 2020	Utfall 2019	Skillnad mot 2019
4 Rättsväsendet	53 027	49 383	3 644
9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg	101 774	79 592	22 182
10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning	117 899	97 872	20 027
12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn	99 939	97 315	2 624
13 Jämställdhet och nyanlända invandrares etablering	8 516	13 380	-4 864
14 Arbetsmarknad och arbetsliv	87 154	76 971	10 183

Utgiftsområde	Utfall 2020	Utfall 2019	Skillnad mot 2019
16 Utbildning och universitetsforskning	82 958	78 527	4 431
17 Kultur, medier, trossamfund och fritid	20 417	15 828	4 588
22 Kommunikationer	65 167	58 604	6 563
24 Näringsliv	60 407	7 304	53 103
25 Allmänna bidrag till kommuner	157 964	120 052	37 913
26 Statsskuldräntor m.m.	19 592	22 174	-2 582
27 Avgiften till Europeiska unionen	47 193	37 683	9 510
Riksgäldskontorets nettoutlåning	21 283	-66 892	88 175
Kassamässig korrigerig	6 773	-2 389	9 162
Övriga utgifter	269 053	258 195	10 857
Summa utgifter m.m. i statens budget	1 219 115	943 598	275 517

2.2 Åtgärder med anledning av spridningen av covid-19

I detta avsnitt redovisas budget och utfall för de åtgärder som vidtagits med anledning av spridningen av covid-19. I vissa fall är det inte möjligt att med exakthet koppla utfallet till de vidtagna åtgärderna, men genom att jämföra utfallet mot ändringsbudget och föregående år kan man få en bra uppfattning om de vidtagna åtgärderna.

I slutet av 2019 upptäcktes ett nytt coronavirus som kan smitta människor. Sjukdomen som viruset orsakar fick namnet covid-19. Den 1 februari 2020 beslutade regeringen förordning (2020:20) om att bestämmelserna i smittskyddslagen (2004:168) om allmänfarliga och samhällsfarliga sjukdomar ska tillämpas på infektion med coronavirus (2019-nCoV). Den 11 mars 2020 klassade Världshälsoorganisationen (WHO) det nya coronavirusets spridning som en pandemi. Från och med den 1 juli 2020 ingår covid-19 som en samhällsfarlig sjukdom i smittskyddslagen.

Under 2020 har regeringen och riksdagen vidtagit en mängd åtgärder inom flera områden för att bekämpa spridningen av covid-19 och begränsa dess följdverkningar. I detta avsnitt sammanfattas de största åtgärderna i statens budget med anledning av covid-19. I avsnittet 2.3 Ändringar i statens budget 2020 sammanfattas åtgärderna per ändringsbudget. En fullständig förteckning över samtliga ändringsbudgetar per anslag finns i bilaga 3 Specifikation av ändringsbudgetar som påverkar anslagen i statens budget 2020.

Tabell 2.5 Anslag i statens budget som anvisats ytterligare medel bl.a. för att begränsa konsekvenserna av covid-19

Miljoner kronor

UO	Anslag	Anslagsnamn	Statens budget 2020	Ändrings- budget 2020	Utfall 2020	Utfall 2019	Utfall-totalt anvisat 2020	Utfall skillnad mot 2019
1	5:1	Länsstyrelserna m.m.	3 172	205	3 338	3 053	-40	284
1	8:1	Mediestöd	762	700	1 468	644	6	825
3	1:1	Skatteverket	7 925	245	7 904	7 547	-266	357
4	1:12	Rättsliga biträden m.m.	2 356	1 307	3 407	3 063	-256	344
7	1:1	Bistandsverksamhet	44 283	726	44 921	42 751	-88	2 171
8	1:4	Domstolsprövning i utlänningsmål	782	180	830	949	-132	-119
9	1:5	Bidrag för läkemedelsförmånerna	29 680	359	30 041	28 428	2	1 613

UO	Anslag	Anslagsnamn	Statens budget 2020	Ändringsbudget 2020	Utfall 2020	Utfall 2019	Utfall-totalt anvisat 2020	Utfall skillnad mot 2019
9	1:6	Bidrag till folkhälsa och sjukvård	9 258	31 176	28 036	8 774	-12 398	19 263
9	4:5	Stimulansbidrag och åtgärder inom äldreområdet	1 427	612	1 975	1 070	-65	905
9	4:6	Statens institutionsstyrelse	1 157	250	1 414	1 105	7	309
9	4:7	Bidrag till utveckling av socialt arbete m.m.	749	-250	468	833	-32	-365
9	8:1	Socialstyrelsen	700	227	783	663	-144	120
10	1:1	Sjukpenning och rehabilitering m.m.	36 926	12 576	42 371	37 246	-7 131	5 125
10	1:7	Ersättning för höga sjuklönekostnader	1 190	19 850	17 675	1 090	-3 364	16 585
10	2:1	Försäkringskassan	8 808	583	9 141	8 897	-250	244
12	1:2	Föräldraförsäkring	47 289	1 740	46 125	44 548	-2 904	1 577
12	1:8	Bostadsbidrag	4 746	1 091	5 284	4 606	-554	677
14	1:1	Arbetsförmedlingens förvaltningskostnader	7 272	281	7 522	7 637	-31	-115
14	1:2	Bidrag till arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd	28 067	17 620	41 823	27 066	-3 864	14 757
14	1:3	Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser	8 882	1 164	7 276	9 907	-2 770	-2 631
14	1:11	Bidrag till lönegarantiersättning	1 875	2 479	2 986	2 063	-1 368	922
15	1:2	Studiemedel	17 697	1 320	17 440	15 289	-1 576	2 152
15	1:7	Studiestartsstöd	410	142	294	325	-258	-32
16	1:5	Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet	3 911	-480	2 947	2 806	-484	141
16	1:18	Statligt stöd till vuxenutbildning	2 372	729	3 101	2 205	0	896
16	1:20	Statligt stöd till yrkeshögskoleutbildning	2 833	245	3 011	2 437	-67	573
16	2:64	Särskilda utgifter inom universitet och högskolor	860	815	1 497	561	-178	936
17	1:2	Bidrag till allmän kulturverksamhet, utveckling samt internationellt kulturutbyte och samarbete	533	2 001	2 523	480	-10	2 043
17	1:6	Bidrag till regional kulturverksamhet	1 519	150	1 667	1 496	-1	171
17	8:1	Centrala museer: Myndigheter	1 347	157	1 477	1 344	-27	133
17	8:2	Centrala museer: Stiftelser	269	112	381	263	0	118
17	13:1	Stöd till idrotten	1 974	1 500	3 474	1 954	0	1 520
17	13:5	Insatser för den ideella sektorn	172	125	293	171	-3	123
17	14:1	Bidrag till folkbildningen	4 320	142	4 462	4 298	0	164
20	1:8	Klimatbonus	1 760	400	2 078	1 280	-82	797
22	1:2	Vidmakthållande av statens transportinfrastruktur	24 655	2 753	25 667	23 612	-1 741	2 055
22	1:18	Bidrag för upprätthållande av kollektivtrafik		3 000	2 926		-74	2 926
22	1:20	Tillskott till Luftfartsverket		900	8		-892	8

UO	Anslag	Anslagsnamn	Statens budget 2020	Ändringsbudget 2020	Utfall 2020	Utfall 2019	Utfall-totalt anvisat 2020	Utfall skillnad mot 2019
22	1:21	Tillskott till Sjöfartsverket		300	263		-37	263
23	1:17	Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur	3 896	-177	3 274	4 704	-445	-1 429
23	1:18	Från EU-budgeten finansierade åtgärder för landsbygdens miljö och struktur	2 987	1 340	3 830	3 068	-497	762
23	1:19	Miljöförbättrande åtgärder i jordbruket	50	119	169	180	0	-11
24	1:4	Tillväxtverket	284	184	481	276	13	206
24	1:5	Näringslivsutveckling	793	-107	549	700	-137	-152
24	1:17	Kapitalinsatser i statliga ägda företag	76	12 025	10 722	150	-1 379	10 572
24	1:22	Stöd vid korttidsarbete		94 910	35 140		-59 770	35 140
24	1:23	Tillfälligt stöd för hyreskostnader för vissa företag		5 000	1 350		-3 650	1 350
24	1:24	Omställningsstöd		46 000	5 677		-40 323	5 677
24	1:25	Stöd till enskilda näringsidkare		3 500	339		-3 161	339
25	1:5	Stöd till kommunsektorn för att stärka välfärden		29 486	29 486		0	29 486
27	1:1	Avgiften till Europeiska unionen	41 990	2 684	47 193	37 683	2 519	9 510
		Övriga anslag	104 716	2 042	102 982	101 022	-3 776	1 960
		Summa	466 732	304 437	619 493	448 247	-151 676	171 246

Effekter på utgifterna i statens budget

Tabell 2.5 visar anslag som har anvisats ytterligare medel bl.a. med anledning av spridningen av covid-19. I tabellen visas de anslag där riksdagen har förändrat de anvisade medlen med 100 miljoner kronor eller mer i ändringsbudget. De anslag som har förändrats med mindre än 100 miljoner kronor i ändringsbudget redovisas inom raden Övriga anslag.

Ändringsbudgetarna innehåller till den allra största delen åtgärder med anledning av spridningen av covid-19, men de innehåller även andra justeringar av budgeten såsom tillkommande satsningar, förändringar av regelstyrda anslag, ändrade makroekonomiska förutsättningar och oförutsedda utgiftsökningar. I vissa fall är det inte möjligt att med exakthet koppla utfallet till åtgärderna som har vidtagits med anledning av covid-19.

Statens budget för 2020 innehåller totalt 492 anslag. Under 2020 har totalt 145 anslag berörts av någon ändringsbudget. Sammantaget har dessa anslag anvisats ytterligare 304 437 miljoner kronor i ändringsbudget. Samma anslag har tillsammans med den ursprungliga budgeten anvisats totalt 771 169 miljoner kronor. Utfallet för dessa anslag blev totalt 619 493 miljoner kronor, vilket är 152 761 miljoner kronor högre än vad som anvisades i den ursprungliga budgeten, men 151 676 miljoner kronor lägre än vad som totalt har anvisats. Jämfört med föregående år blev utfallet för dessa anslag 171 246 miljoner kronor högre, vilket till allra största delen beror på åtgärderna med anledning av spridningen av covid-19.

Den enskilt största åtgärden är stöd till korttidsarbete som riktas till arbetsgivare som drabbats av tillfälliga ekonomiska problem. De arbetsgivare som uppfyller bidragsvillkoren får ekonomiskt stöd från staten när anställda under en period går ner i

arbetstid. Utfallet för anslaget 1:22 *Stöd till korttidsarbete* uppgick till 35 140 miljoner kronor, vilket är 59 770 miljoner kronor lägre än vad som anvisades i ändringsbudgetarna.

Mer detaljerad analys finns i kommentarerna per utgiftsområde (avsnitt 2.6).

2.3 Ändringar i statens budget 2020

Totalt har riksdagen fattat beslut om ändringar i statens budget vid 16 tillfällen under 2020. Av dessa innehåller 15 ändringsbudgetar åtgärder för att mildra de negativa effekterna med anledning av spridningen av covid-19. Förslagen i betänkandet *Ändringar i statens budget 2020 – Stöd till kommunsektorn för att stärka välfärden (2019/20: FiU49)* saknar koppling till covid-19.

Beslut om ändringar i statens budget 2020

Tabell 2.6 visar samtliga förslag om ändringar i statens budget för 2020. Tabellen visar regeringens propositioner och riksdagsbeteckningarna för samtliga beslut som fattats om statens budget under 2020. Efter tabellen kommenteras de största förändringarna i ändringsbudgetarna.

Totalt har riksdagen anvisat ytterligare 304 437 miljoner kronor i ändringsbudget under 2020. Vidare har inkomsterna beräknats minska med 57 355 miljoner kronor i ändringsbudget. Riksdagen har även bemyndigat regeringen att ingå ytterligare ekonomiska åtaganden med 27 789 miljoner kronor som medför behov av framtida anslag efter 2020. Riksdagen har också beslutat om ytterligare kreditgarantiramar med 155 000 miljoner kronor respektive 1 712 miljoner euro. Riksdagen har dessutom medgett att de övriga kreditramarna ökas med 106 350 miljoner kronor i ändringsbudgetarna.

Tabell 2.6 Ändringar i statens budget 2020

Miljoner kronor

Riksdagsbeslut	Proposition/betänkande	Beteckning	Utgifter	Inkomster	Beställningsbemyndiganden	Kreditgarantiramar	Övriga kreditramar
2020-02-19	Ändringar i statens budget 2020 – Stöd till kommunsektorn för att stärka välfärden	Bet. 2019/20:FiU49, rskr. 2019/20:163	1 670	1 700			
2020-03-19	Extra ändringsbudget för 2020 – Kreditgarantier till flygföretag med anledning av coronaviruset	Prop. 2019/20:136, bet. 2019/20:FiU52, rskr. 2019/20:188				5 000	
2020-03-26	Ändringar i statens budget för 2020 – Anstånd med inbetalning av skatt i vissa fall, med anledning av coronaviruset	Bet. 2019/20:FiU53, rskr. 2019/20:194		-27 000			
2020-04-01	Extra ändringsbudget för 2020 – Kreditgarantier för lån till företag	Prop. 2019/20:142, bet. 2019/20:FiU54, rskr. 2019/20:195				100 000	

Riksdagsbeslut	Proposition/betänkande	Beteckning	Utgifter	Inkomster	Beställnings- bemyndig- anden	Kredit- garantiramar	Övriga kreditramar
2020-04-02	Extra ändringsbudget för 2020 – Åtgärder med anledning av coronaviruset	Prop. 2019/20:132, bet. 2019/20:FiU51, rskr.2019/20:199	12 885				200
2020-04-03	Extra ändringsbudget för 2020 – Ytterligare åtgärder på skatteområdet med anledning av coronaviruset	Prop. 2019/20:151, bet. 2019/20:FiU55, rskr. 2019/20:204		-31 660			
2020-04-08	Extra ändringsbudget för 2020 – Ytterligare åtgärder med anledning av coronaviruset	Prop. 2019/20:146, bet. 2019/20:FiU56, rskr. 2019/20:207	13 331				4 700
2020-05-27	Extra ändringsbudget för 2020 – Fler kraftfulla åtgärder med anledning av coronaviruset	Prop. 2019/20:166, bet. 2019/20:FiU59, rskr.2019/20:276	75 980	-400	45		
2020-06-03	Extra ändringsbudget för 2020 – Stöd till hälso- och sjukvården, utbildningsinsatser och andra åtgärder med anledning av coronaviruset	Prop. 2019/20:167, bet. 2019/20:FiU60, rskr. 2019/20:293	23 749				
2020-06-16	Vårändringsbudget för 2020	Prop. 2019/20:99, bet. 2019/20:KU13, bet. 2019/20:FiU21, rskr. 2019/20:238, rskr. 2019/20:340	60 270	28	18 260	50 000	95 000
2020-06-17	Extra ändringsbudget för 2020 – Förstärkt stöd till välfärd och företag, insatser mot smittspridning och andra åtgärder med anledning av coronaviruset	Prop. 2019/20:181, bet. 2019/20:FiU61, rskr. 2019/20:351	51 194			EUR 1712	
2020-06-23	Extra ändringsbudget för 2020 – Ersättning till riskgrupper, kapitalinsatser i statligt ägda företag och andra åtgärder med anledning av coronaviruset	Prop. 2019/20:187, bet. 2019/20:FiU62, rskr. 2019/20:361	16 530				1 650
2020-09-23	Extra ändringsbudget för 2020 – Förlängda och förstärkta stöd och ersättningar med anledning av coronaviruset	Prop. 2020/21:4, bet. 2020/21:FiU32, rskr.2020/21:7	17 214				
2020-11-11	Extra ändringsbudget för 2020 – Förlängd rätt till ersättning för riskgrupper	Prop. 2020/21:46, bet. 2020/21:FiU36, rskr. 2020/21:41	160				

Riksdagsbeslut	Proposition/betänkande	Beteckning	Utgifter	Inkomster	Beställnings- bemyndig- anden	Kredit- garantiramar	Övriga kreditramar
2020-11-25	Extra ändringsbudget för 2020 – Ytterligare medel till kommuner och regioner, ökad testning och andra merkostnader med anledning av coronaviruset samt ändrade regler för kostförmån i särskilda fall	Prop. 2020/21:45, bet. 2020/21:FiU11, rskr.2020/21:64	13 350	-23			
2020-11-25	Höständringsbudget för 2020	Prop. 2020/21:2, bet. 2020/21:FiU11, rskr. 2020/21:64	18 104		9 484		4 800
Summa			304 437	-57 355	27 789		106 350

Ökade bidrag till kommunsektorn

Den 19 februari lade finansutskottet på eget initiativ fram ett förslag om att anvisa ytterligare 2 486 miljoner kronor på ett nytt anslag 1:5 *Stöd till kommunsektorn för att stärka välfärden* inom utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner. För att finansiera utgiften minskades fyra anslag med totalt 816 miljoner kronor och beräkningen av inkomsterna höjdes med 1 700 miljoner kronor, netto.

Kreditgarantier till flygföretag

Den 19 mars bemyndigande riksdagen regeringen att ställa ut kreditgarantier för de flygföretag som den 1 januari 2020 hade ett svenskt tillstånd att bedriva kommersiell verksamhet inom luftfart. Kreditgarantierna fick sammanlagt uppgå till 5 000 miljoner kronor, varav en garanti till SAS fick uppgå till högst 1 500 miljoner kronor. Programmet avslutades den 31 december 2020.

Anstånd med betalning av vissa skatter och avgifter

Den 26 mars infördes en tidsbegränsad möjlighet till anstånd med betalning av vissa skatter och avgifter för att snabbt dämpa tillfälliga likviditetsproblem som kan uppstå för företag. Möjligheten till anstånd beräknades minska statens inkomster med 27 000 miljoner kronor 2020. För 2021 beräknades i stället inkomsterna öka med motsvarande belopp. Bestämmelserna trädde i kraft den 30 mars 2020.

Kreditgarantier för lån till företag

Den 1 april bemyndigade riksdagen regeringen att ställa ut kreditgarantier om sammanlagt högst 100 000 miljoner kronor till kreditinstitut som bedriver verksamhet i Sverige för lån till i första hand små och medelstora företag. Företag hade initialt möjlighet att ansöka om lån fram till den 31 december 2020, men programmet har förlängts och gäller nu fram till den 30 juni 2021.

Ersättning för höga sjuklönekostnader, stöd vid korttidsarbete och smittskyddsåtgärder m.m.

Den 2 april anvisade riksdagen ytterligare 8 780 miljoner kronor inom utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning för bl.a. ersättning till arbetsgivares rätt till ersättning för höga sjuklönekostnader och sjukpenning avseende karensersättning. Inom utgiftsområde 24 Näringsliv anvisades ytterligare 2 440 miljoner kronor för framför allt det nya systemet för stöd vid korttidsarbete, där statens andel ökade från en tredjedel till tre fjärdedelar vid s.k. korttidspermittering. Inom utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg anvisades ytterligare

1 566 miljoner kronor, varav anslaget 1:6 *Bidrag till folkhälsa och sjukvård* anvisades ytterligare 1 511 miljoner kronor för utgifter för extraordinära smittskyddsåtgärder.

Anslagets ändamål utvidgades till att även omfatta utgifter för extraordinära smittskyddsåtgärder som kan behöva vidtas i arbetet med covid-19 samt för att ersätta kommuner för merkostnader inom omsorgen som uppstår i det arbetet.

Riksdagen bemyndigade även regeringen att utöka Socialstyrelsens låneram i Riksgäldskontoret med 200 miljoner kronor till 300 miljoner kronor för beredskapsinvesteringar.

Tillfälligt sänkta arbetsgivaravgifter och egenavgifter m.m.

Den 3 april beräknades inkomsterna från arbetsgivaravgifter minska med 30 500 miljoner kronor med anledning av beslut om tillfälligt sänkta arbetsgivaravgifter och egenavgifter. Dessutom infördes nya regler för periodiseringsfonder för egenföretagare samt anstånd med betalning av skatt i vissa fall som också beräknades minska inkomsterna.

Lättnader i arbetslöshetsförsäkringen, stöd för hyreskostnader och ökad låneram för beredskapsinvesteringar

Den 8 april anvisade riksdagen ytterligare 5 231 miljoner kronor för anslaget 1:2 *Bidrag till arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd* inom utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv till följd av lättnader i arbetslöshetsförsäkringen. Dessutom uppfördes det nya anslaget 1:23 *Tillfälligt stöd för hyreskostnader för vissa företag* inom utgiftsområde 24 Näringsliv i statens budget och anvisades 5 000 miljoner kronor. Inom utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg anvisades ytterligare 1 050 miljoner kronor framför allt för att skyndsamt kunna utöka antalet tester för covid-19. Inom utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid anvisades ytterligare 1 000 miljoner kronor för att mildra de ekonomiska konsekvenserna för kultur och idrott.

Riksdagen bemyndigade också regeringen att öka Socialstyrelsens låneram för beredskapsinvesteringar med 4 700 miljoner kronor till högst 5 000 miljoner kronor. Socialstyrelsen får använda låneramen i Riksgäldskontoret för att köpa skyddsutrustning, intensivvårdsutrustning och annat sjukvårdsmaterial för att säkra tillgången på nationell nivå.

Förstärkt stöd vid korttidsarbete m.m.

Den 27 maj anvisade riksdagen ytterligare 75 430 miljoner kronor för anslaget 1:22 *Stöd vid korttidsarbete* inom utgiftsområde 24 Näringsliv.

Inkomsterna beräknades minska med 400 miljoner kronor med anledning av beslutet om tillfällig skatte- och avgiftsfrihet för fri parkering respektive gåva till anställda och anpassningar av regelverket om tillfälliga anstånd.

Beställningsbemyndigandet för anslaget 2:2 *Insatser för vaccinberedskap* inom utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg ökades med 45 miljoner kronor till 450 miljoner kronor och förlängdes med ett år.

Ersättning för höga sjuklönekostnader, sjukpenning samt bidrag för upprätthållande av kollektivtrafik m.m.

Den 3 juni anvisade riksdagen ytterligare 23 749 miljoner kronor för totalt 23 anslag. Anslaget 1:7 *Ersättning för höga sjuklönekostnader* inom utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning anvisades ytterligare 10 100 miljoner kronor. Anslaget 1:1 *Sjukpenning och rehabilitering* inom samma utgiftsområde anvisades ytterligare 3 456 miljoner kronor.

Ett nytt anslag 1:18 *Bidrag för upprätthållande av kollektivtrafik* inom utgiftsområde 22 Kommunikationer uppfördes i statens budget och anvisades 3 000 miljoner kronor. Vidare anvisades anslaget 1:6 *Bidrag till folkhälsa och sjukvård* inom utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg ytterligare 2 000 miljoner kronor för att ersätta regioner och kommuner för merkostnader med anledning av spridningen av covid-19.

Riksdagen beslutade också att tillfälligt höja den högsta inkomstrelaterade arbetslöshetsersättningen. Därför anvisades anslaget 1:2 *Bidrag till arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd* inom utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv ytterligare 1 120 miljoner kronor.

Vårändringsbudget för 2020

I vårändringsbudgeten anvisade riksdagen ytterligare totalt 60 270 miljoner kronor. Bland annat anvisades följande anslag ytterligare medel:

- Anslaget 1:5 *Stöd till kommunsektorn för att stärka välfärden* inom utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner anvisades 20 000 miljoner kronor.
- Anslaget 1:22 *Stöd vid korttidsarbete* inom utgiftsområde 24 Näringsliv anvisades 17 060 miljoner kronor.
- Anslaget 1:17 *Kapitalinsatser i statligt ägda företag* inom utgiftsområde 24 Näringsliv anvisades 3 325 miljoner kronor för kapitaltillskott till Almi Företagspartner AB, Statens Bostadsomvandling AB SBO och Apotek Produktion & Laboratorier AB.
- Anslaget 1:2 *Bidrag till arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd* inom utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv anvisades 7 542 miljoner kronor.
- Anslaget 1:2 *Föräldraförsäkring* inom utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn anvisades ytterligare 1 700 miljoner kronor, eftersom ansökningarna om tillfällig föräldrapenning ökade kraftigt med anledning av spridningen av covid-19.
- Anslaget 1:6 *Bidrag till folkhälsa och sjukvård* inom utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg anvisades ytterligare 1 910 miljoner kronor, huvudsakligen för att ersätta kommuner och regioner för merkostnader för hälso- och sjukvården och omsorgen med anledning av spridningen av covid-19.

Riksdagen införde även bl.a. en begränsning av investeraravdraget och beskattning av utländska säljare för kemikalieskatten. Därför beräknades inkomsterna öka med 28 miljoner kronor.

Riksdagen ökade också regeringens befogenhet att ingå åtaganden för beställningsbemyndiganden med totalt 18 260 miljoner kronor. Av detta belopp höjdes beställningsbemyndigandena med 15 000 miljoner kronor inom utgiftsområde 22 Kommunikationer, framför allt för anslaget 1:11 *Trängselskatt i Stockholm*.

Eftersom behovet av garantier för exporterande företag väntades öka höjdes Exportkreditnämndens garantiram med 50 000 miljoner kronor till totalt 500 000 miljoner kronor. Dessutom höjdes AB Svensk Exportkredits låneram med 75 000 miljoner kronor till totalt 200 000 miljoner kronor. AB Svensk Exportkredits låneram breddades också för att den skulle kunna användas för att återfinansiera bolagets kommersiella utlåning till följd av kreditmarknadens försämrade möjligheter till långfristig finansiering.

Därtill höjdes Försvarets materielverks kredit i Riksgäldskontoret med 20 000 miljoner kronor till högst 46 500 miljoner kronor.

Riksdagen beslutade även om att höja utgiftstaket med 350 000 miljoner kronor till 1 742 000 miljoner kronor i vårändringsbudgeten för 2020.

Omställningsstöd, ytterligare stöd till kommunsektorn, ökad testning och smittspårning m.m.

Den 17 juni anvisade riksdagen ytterligare totalt 51 194 miljoner kronor. Bland annat uppfördes det nya anslaget 1:24 *Omställningsstöd* inom utgiftsområde 24 Näringsliv i statens budget och anvisades 39 000 miljoner kronor för stöd till företag med kraftigt minskad omsättning. Anslaget 1:5 *Stöd till kommunsektorn för att stärka välfärden* inom utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommunerna anvisades ytterligare 6 000 miljoner kronor som kompensation för minskade kommunalskatteintäkter och ökade utgifter inom olika områden. Anslaget 1:6 *Bidrag till folkhälsa och sjukvård* inom utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg anvisades ytterligare 5 800 miljoner kronor för ökad testning och smittspårning.

Riksdagen bemyndigade dessutom regeringen att under 2020 ställa ut två statliga garantier. En garanti till Europeiska unionen (EU), för det europeiska instrumentet för tillfälligt stöd för att minska arbetslöshetsrisker i en nödsituation (SURE), som uppgår till högst 849 miljoner euro. En annan garanti till Europeiska investeringsbankens garantifond för stöd till i första hand företag i ekonomiska svårigheter orsakade av utbrottet av covid-19 som uppgår till högst 863 miljoner euro.

Kapitalinsatser, utvidgad rätt till sjukpenning m.m.

Den 23 juni beslutade riksdagen om att tillfälligt ändra reglerna för sjukpenning. De individer som löper störst risk för att drabbas av ett särskilt allvarligt sjukdomsförlopp vid insjuknande i covid-19 fick tillfälligt rätt till förebyggande sjukpenning, om den försäkrade inte har möjlighet att utföra sitt arbete i hemmet. Därför anvisades anslaget 1:1 *Sjukpenning och rehabilitering m.m.* inom utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning ytterligare 6 110 miljoner kronor.

Dessutom fördes två nya anslag inom utgiftsområde 22 Kommunikationer upp i statens budget för att ersätta intäktsbortfall för affärsverk med anledning av spridningen av covid-19.

Anslaget 1:20 *Tillskott till Luftfartsverket* anvisades 900 miljoner kronor och anslaget 1:21 *Tillskott till Sjöfartsverket* anvisades 300 miljoner kronor.

Riksdagen bemyndigade även regeringen att under 2020 för statens räkning förvärva aktier eller andelar i SAS eller vidta andra liknande åtgärder för att rekapitalisera bolaget med ett belopp om högst 5 000 miljoner kronor. Vidare bemyndigades regeringen att besluta om kapitaltillskott på högst 3 150 miljoner kronor till Swedavia AB och 150 miljoner kronor till Lernia AB. För att finansiera dessa åtgärder anvisades anslaget 1:17 *Kapitalinsatser i statligt ägda bolag* inom utgiftsområde 24 Näringsliv ytterligare 8 300 miljoner kronor.

Dessutom höjdes Folkhälsomyndighetens låneram med 1 650 miljoner kronor till totalt 2 000 miljoner kronor för beredskapsinvesteringar relaterade till avtal om vaccin mot covid-19.

Förlängning av omställningsstöd, stöd till enskilda näringsidkare m.m.

Den 23 september beslutade riksdagen att förlänga omställningsstödet till företag. Därför anvisades anslaget 1:24 *Omställningsstöd* inom utgiftsområde 24 Näringsliv ytterligare 7 000 miljoner kronor. Inom samma utgiftsområde uppfördes även ett nytt anslag för att finansiera ett nytt ekonomiskt stöd till enskilda näringsidkare vars nettoomsättning minskat till följd av spridningen av covid-19. Anslaget 1:25 *Stöd till enskilda näringsidkare* anvisades 3 500 miljoner kronor.

Inom utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning anvisades totalt ytterligare 3 900 miljoner kronor för att kunna förlänga vissa tillfälliga bestämmelser på sjukförsäkringsområdet.

Inom utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid anvisades ytterligare 2 700 miljoner kronor till stöd för bl.a. kultur- och idrottsverksamheter.

Förlängd rätt till ersättning för riskgrupper

Den 11 november beslutade riksdagen om förlängd rätt till ersättning för riskgrupper. Därför anvisades anslaget 1:1 *Sjukpenning och rehabilitering m.m.* inom utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning ytterligare 160 miljoner kronor.

Ersättningar till kommuner och regioner, ökad testning m.m.

Den 25 november anvisade riksdagen anslaget 1:6 *Bidrag till folkhälsa och sjukvård* inom utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg ytterligare totalt 13 300 miljoner kronor. Av detta belopp var 10 000 miljoner kronor för att kunna ersätta kommuner och regioners merkostnader med anledning av spridningen av covid-19, 3 000 miljoner kronor avsåg testning och 300 miljoner kronor för tillskott till EU:s instrument för krisstöd (ESI) för arbetet med förköpsavtal med olika vaccinproducenter.

Anslaget 4:2 *Vissa statsbidrag inom funktionshinderområdet* inom samma utgiftsområde anvisades ytterligare 50 miljoner kronor till ett särskilt statsbidrag för att staten ska kunna ersätta skäligena merkostnader för personlig skyddsutrustning, som går utöver vad som normalt ingår i arbetsgivarens ansvar enligt arbetsmiljölagen (1977:1160).

Inkomstskatterna beräknades minska med 23 miljoner kronor med anledning av de ändrade skatte- och avgiftsreglerna som innebar att förmån av kost inte längre ska tas upp till beskattning om måltiden kommer från någon som saknar samband med arbetsgivaren och lämnas utan krav på motprestation.

Höständringsbudget för 2020

I höständringsbudgeten anvisade riksdagen ytterligare totalt 18 104 miljoner kronor för 42 anslag. Bland annat anvisades anslaget 1:6 *Bidrag till folkhälsa och sjukvård* inom utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg ytterligare 5 510 miljoner kronor, framför allt ökades anslaget för att täcka kommunernas och regionernas merkostnader till följd av spridningen av covid-19. Inom utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv anvisades ytterligare 4 744 miljoner kronor för arbetslöshetsförsäkringen och behovet av arbetsmarknadspolitiska insatser. Anslaget 1:1 *Avgiften till Europeiska unionen* inom utgiftsområde 27 Avgiften till Europeiska unionen anvisades ytterligare 2 684 miljoner kronor för att Sveriges avgift till EU:s allmänna budget för 2020 beräknades öka då EU har beslutat om flera ändringsbudgetar för 2020.

Riksdagen bemyndigade regeringen att under 2020 ingå avtal med leverantörer som utför testning av covid-19 som medför behov av framtida anslag på högst 1 900 miljoner kronor under 2021. Beställningsbemyndigandet gällde för anslaget 1:6 *Bidrag till folkhälsa och sjukvård* inom utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg. Även beställningsbemyndigandet för anslaget 1:3 *Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser* inom utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv ökades med 4 804 miljoner kronor. För anslaget 1:6 *Klimatinvesteringar* inom utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård höjdes beställningsbemyndigandet med 2 400 miljoner kronor.

Vidare höjdes Folkhälsomyndighetens låneram för beredskapsinvesteringar med 2 500 miljoner kronor till 4 500 miljoner kronor. Låneramen för studielån höjdes med 2 300 miljoner kronor.

En fullständig förteckning över samtliga ändringsbudgetar per anslag finns i bilaga 3 Specifikation av ändringsbudgetar som påverkar anslagen i statens budget 2020.

2.4 Inkomster i statens budget 2020

I inkomsterna i statens budget ingår de kassamässiga skatteinkomsterna samt övriga inkomster. Skillnaden mellan skatteinkomster och skatteintäkter är att inkomsterna visar den skatt som betalas in respektive år, medan intäkterna redovisar skatterna det år de avser, dvs. det år den skattepliktiga händelsen äger rum. Statens skatteinkomster för 2020 är ett slutligt utfall, medan skatteintäkterna, som är periodiserade, till stor del är en prognos och blir definitiva först ett och ett halvt år efter budgetårets utgång. Detta gäller främst de årligt fastställda inkomstskatterna för individer och företag. En fullständig redovisning av utfallet på inkomsttitlar i statens budget finns i bilaga 1.

2.4.1 Prognosförutsättningar

Utfallet för inkomsterna för ett flertal skatter baseras på löpande debiteringar av skatter som avser flera inkomstår. I analysen av hur inkomsterna har utvecklats jämfört med budgeten beaktas utvecklingen av makroekonomin och förändringar i regelverken. Statens budget för 2020 omfattade skattereformer som sammanlagt bedömdes minska skatteintäkterna med 12,4 miljarder kronor, medan ändringsbudgetar för 2020 innehöll reformer som påverkade skatteintäkterna med 31,2 miljarder kronor, se tabell 2.7.

Tabell 2.7 Skattereformer 2020 i statens budget för 2020 och i ändringsbudgetar för 2020

Miljarder kronor			
Skatteintäkter som påverkats av beslut	SB2020	ÄB2020	Totalt
Skatt på arbete	-12,38	-31,27	-43,64
Skatt på kapital	-1,16	0,01	-1,15
Skatt på konsumtion och insatsvaror	1,09	0,01	1,10
Övriga skatter	0,00	0,00	0,00
Summa skattebeslut	-12,45	-31,25	-43,70

De minskade skatteintäkter som uppstått genom de regeländringar som riksdagen beslutat om inför och under 2020 utgörs huvudsakligen av intäkter från skatt på arbete. I december 2019 godkände riksdagen regeringens förslag i budgetpropositionen för 2020 om att avskaffa den övre skiktgränsen för statlig inkomstskatt (den s.k. värnsskatten) och att sänka skatten för personer över 65 år med inkomster över 17 000 kronor i månaden.

Den största regeländringen som påverkat intäkterna från skatt på arbete är dock riksdagens beslut i ändringsbudget om tillfälligt nedsatta arbetsgivaravgifter under perioden 1 mars 2020 till och med 30 juni 2020.

Makroekonomiska förutsättningar

Utvecklingen av skatteintäkterna följer i hög grad den underliggande ekonomiska utvecklingen. I tabell 2.8 redovisas några av de makroekonomiska förutsättningar som påverkar skatteintäkterna. I tabellen jämförs dessa med de makroantaganden som låg till grund för statens budget för 2020.

En viktig variabel för prognosen på skatt på arbete är utvecklingen av lönesumman. Inbromsningen i ekonomin på grund av spridningen av covid-19 och tillfälliga nedsättningar gjorde att lönesumman endast ökade med 1,1 procentenheter, vilket är 2,0 procentenheter mindre än i prognosen i budgetpropositionen för 2020. Stödet till företagen i form av möjlighet till korttidspermittering bidrog dock till att hålla upp lönesumman (se även avsnitt 2.2 Åtgärder med anledning av spridningen av covid-19).

Konsumentprisindex (KPI) påverkar skatteintäkterna då skiktgränsen för statlig inkomstskatt styrs av detta index plus 2 procentenheter. Om KPI-utvecklingen revideras ned så revideras även skiktgränsen ned. Då hamnar en större andel av inkomsterna över skiktgränsen, vilket leder till högre skatteintäkter. År 2020 blev KPI 1,2 procentenheter lägre än prognosen i budgetpropositionen för 2020. KPI används även till att indexera skattesatserna för skatt på energi.

Hushållens konsumtionsutgifter minskade med 3,6 procent, vilket är 7,5 procentenheter mindre än den prognos som låg till grund för statens budget för 2020. Hushållens konsumtionsutgifter, tillsammans med andra faktorer, påverkar momsintäkterna.

Utfallet för den nominella BNP-tillväxten 2020 blev 4,6 procentenheter svagare än vad som förväntades i statens budget för 2020. Detta förklaras främst av en svagare utveckling av hushållens konsumtion och av lönesumman till följd av den ekonomiska inbromsningen.

Tabell 2.8 Antaganden i utfallet för statens budget 2020 jämfört med budgetpropositionen för 2020

Procentuell utveckling om inget annat anges

	2020
BNP, marknadspris ¹	-1,5
Diff. BP20	-4,6
Arbetade timmar ²	-3,7
Diff. BP20	-4,0
Timlön ³	5,0
Diff. BP20	2,2
Utbetald lönesumma, skatteunderlag	1,1
Diff. BP20	-2,1
Arbetslöshet ⁴	8,3
Diff. BP20	1,9
Hushållens konsumtionsutgifter ¹	-3,6
Diff. BP20	-7,4
Kommunal medelutdebitering ⁵	32,3
Diff. BP20	0,1
Statslåneränta ⁵	-0,1
Diff. BP20	-0,6
KPI juni-juni	0,7
Diff. BP20	-1,2
Inkomstbasbelopp ⁶	66,8
Diff. BP20	0,5
Prisbasbelopp ⁶	47,3
Diff. BP20	0,0
Inkomstindex	182,6

	2020
Diff. BP20	1,5
Skiktgräns ⁷	509,3
Diff. BP20	35,4

¹ Löpande priser, procentuell förändring.

² Kalenderkorrigerat, anställda.

³ Enligt Nationalräkenskapernas (NR) definition.

⁴ Arbetslöshet 15–74 år.

⁵ Medelvärde under året, procent.

⁶ Tusental kronor.

⁷ Avser skiktgräns för statlig inkomstskatt. Tusental kronor.

Källa: Statistiska centralbyrån, Skatteverket och Ekonomistyrningsverkets beräkningar.

Bedömningar om utfallet för 2020

För ett antal inkomstitlar under inkomsttypen 1000, Statens skatteinkomster, är de redovisade beloppen bedömningar eftersom utfallen är periodiserade och därmed inte fastställda vid tidpunkten för publiceringen av denna skrivelse. Däremot är det totala beloppet för inkomsttypen 1000, Statens skatteinkomster, ett fastställt utfall för 2020 eftersom det avser de belopp som har betalats in till staten under året.

I tabell 2.9 nedan redovisas berörda inkomstitelgrupper och tidpunkt för fastställt utfall. Om inte annat anges avses alla inkomstitlar i inkomstitelgruppen.

Tabell 2.9 Tidpunkt för fastställande av utfall för de inkomstitlar som ännu saknar utfall för 2020

1100	Direkta skatter på arbete	
1110	Inkomstskatter	Dec 2021
1120	Allmän pensionsavgift	Dec 2021
1140	Skattereduktioner	Dec 2021
1200	Indirekta skatter på arbete	
1210	Arbetsgivaravgifter, 1218	Aug 2021
1240	Egenavgifter	Dec 2021
1270	Särskild löneskatt, 1274	Dec 2021
1280	Nedsättningar, 1283–1284	Dec 2021
1300	Skatt på kapital	
1310	Skatt på kapital, hushåll	Dec 2021
1320	Skatt på företagsvinster	Dec 2021
1340	Avkastningskatt, 1341–1342	Dec 2021
1350	Fastighetsskatt	Dec 2021
1400	Skatt på konsumtion och insatsvaror	
1410	Mervärdesskatt, 1411	Sep 2021
1431	Skatt på elektrisk kraft	Mar 2021
1600	Restförda och övriga skatter	
1620	Övriga skatter, hushåll	Apr 2022
1630	Övriga skatter, företag	Apr 2022
1800	Avgående poster, skatter till andra sektorer	
1810	Skatter till andra sektorer	Dec 2021
1900	Periodiseringar	
1910	Uppbördsförskjutningar	Apr 2022
1920	Betalningsförskjutningar	Dec 2021

2.4.2 Statens skatteintäkter och skatteinkomster 2020 och 2019

I tabellerna för skatter nedan jämförs utfallen med beräkningarna i statens budget för 2020 och 2019.

Tabell 2.10 Statens skatteintäkter och skatteinkomster

Miljarder kronor

		Prognos/utfall 2020	Prognos/utfall 2019	Skillnad mot statens budget 2020	Skillnad mot statens budget 2019
1100	Direkta skatter på arbete	670,9	660,5	-3,9	-5,7
1200	Indirekta skatter på arbete	579,1	604,9	-43,0	-2,2
1300	Skatt på kapital	254,5	282,2	-24,7	10,6
1400	Skatt på konsumtion och insatsvaror	603,5	592,7	-11,6	-2,1
1500	Skatt på import	6,2	6,9	-1,1	-0,3
1600	Restförda och övriga skatter	8,7	16,0	-9,2	-5,5
1700	Avgående poster, skatter till EU	-6,2	-6,9	1,1	0,3
1800	Avgående poster, skatter till andra sektorer	-1 053,0	-1 033,1	12,3	4,6
	Statens skatteintäkter	1 063,8	1 123,2	-80,3	-0,3
1900	Periodiseringar	-26,3	-13,8	-40,1	-22,2
1000	Statens skatteinkomster	1 037,5	1 109,4	-120,3	-22,4

Statens skatteintäkter blev 80 miljarder kronor lägre 2020

Statens skatteintäkter uppgick till 1 063,8 miljarder kronor under 2020, vilket är 80,3 miljarder kronor (7,0 procent) lägre än vad som beräknades i den ursprungliga budgeten, som riksdagen antog i december 2019. Av minskningen bedöms 43,7 miljarder kronor bero på de reformer och regeländringar som riksdagen beslutat om inför och under 2020. Det är framför allt inkomsterna från indirekta skatter från arbete som har minskat till följd av regeländringar, vilket beror på riksdagens beslut i ändringsbudget om tillfälligt nedsatta arbetsgivaravgifter för företag och enskilda näringsidkare. Resterande 36,6 miljarder kronor förklaras i huvudsak av förändrade makroekonomiska förutsättningar till följd av inbromsningen i ekonomin under 2020, och då främst i form av lägre intäkter från skatt på kapital.

Jämfört med 2019 minskade intäkterna med 59,4 miljarder kronor (5,3 procent).

Statens skatteinkomster lägre än budgeterat för 2020

Statens skatteinkomster som avser 2020 blev 120,3 miljarder kronor (10,4 procent) lägre än beräknat i statens budget.

Periodiseringarna, dvs. den justeringspost som behövs för att göra skatterna inkomst-mässiga, blev -26,3 miljarder kronor.

Periodiseringarna utgörs av de ytterligare inkomster, avräkningar eller andra justeringsposter i 1000-gruppen som måste läggas till eller dras ifrån för att inkomsterna i statens budget på total nivå ska vara kassamässiga. Skillnaden jämfört med beräkningen till statens budget är -40,1 miljarder kronor. Det beror främst på riksdagens beslut i ändringsbudget om att företag kan få tillfälligt anstånd med att betala in skatt under ett år. Den uppskjutna skattebetalningen har redovisats som en intäkt under 2020 men ska betalas in på skattekonto vid ett senare tillfälle. Det bedöms ha påverkat periodiseringsposten med -29,7 miljarder kronor för 2020.

För 2020 blev statens skatteinkomster 71,9 miljarder kronor (6,5 procent) lägre än för 2019.

Skatt på arbete

Under inkomsthuvudgruppen Skatt på arbete redovisas dels direkta skatter på arbete som består av inkomstskatter, allmän pensionsavgift, särskild inkomstskatt för utomlands bosatta artister m.fl. och skattereduktioner, dels indirekta skatter på arbete som består av arbetsgivaravgifter, egenavgifter och särskild löneskatt.

Tabell 2.11 Skatt på arbete

Miljarder kronor

	Prognos/ utfall 2020	Prognos/ utfall 2019	Skillnad mot statens budget 2020	Skillnad mot statens budget 2019
1100 Direkta skatter på arbete	670,9	660,5	-3,9	-5,7
1110 Inkomstskatter	815,2	804,2	-8,0	-5,4
1111 Statlig inkomstskatt	50,1	56,3	-1,4	-0,8
1115 Kommunal inkomstskatt	765,1	747,9	-6,6	-4,6
1120 Allmän pensionsavgift	130,5	128,2	-2,2	-0,6
1130 Artistskatt	0,0	0,0	0,0	0,0
1140–				
1150 Skattereduktioner	-274,8	-271,9	6,2	0,3
1200 Indirekta skatter på arbete	579,1	604,9	-43,0	-2,2
1210 Arbetsgivaravgifter	595,0	588,6	-13,4	-2,6
1240 Egenavgifter	11,2	11,2	-1,6	-2,0
1260 Avgifter till premiepensionssystemet	-41,3	-41,1	0,7	-0,2
1270 Särskild löneskatt	48,5	49,4	-1,4	0,4
1280 Nedsättningar	-34,8	-3,7	-27,3	2,1
1290 Tjänstegruppliv	0,6	0,6	0,0	0,1
Skatt på arbete	1 250,1	1 265,4	-47,0	-7,9

Intäkter från skatt på arbete minskade kraftigt 2020

Skatt på arbete uppgick till 1 250,1 miljarder kronor, vilket är 47,0 miljarder kronor (3,6 procent) lägre än i beräkningen till statens budget och 15,3 miljarder kronor (1,2 procent) lägre än 2019. Skillnaden mot budget och föregående år beror främst på riksdagens beslut om tillfälligt nedsatta arbetsgivaravgifter och egenavgifter för företag och enskilda näringsidkare 2020¹. Lönesumman beräknas ha ökat 2020 men mindre än vad som antogs i statens budget, 1,1 procent istället för 3,1 procent. Lönesumman styr utvecklingen av både de direkta och indirekta skatterna. De direkta skatterna beror dessutom på hur de skattepliktiga transfereringarna utvecklas.

För inkomståret 2020 beräknas de direkta skatterna på arbete uppgå till 670,9 miljarder kronor. Det är 3,9 miljarder kronor lägre än vad som beräknades i statens budget. Intäkterna från statlig inkomstskatt beräknas ha uppgått till 50,1 miljarder kronor, före skattereduktioner. Det är 1,4 miljarder kronor lägre än beräkningen i statens budget. Den kommunala inkomstskatten uppgick till 765,1 miljarder kronor. Det är en minskning med 6,6 miljarder kronor jämfört med beräkningen i statens budget. Skattereduktionerna, som minskar intäkterna från direkta skatter, blev 6,2 miljarder kronor lägre än beräknat i den ursprungliga budgeten. Reduktionen för den allmänna pensionsavgiften blev 2,2 miljarder kronor

¹ Nedsättningen för arbetsgivaravgifter gällde under perioden den 1 mars 2020 till och med den 30 juni 2020. Nedsättningen för egenavgifter gällde under kalenderåret 2020.

lägre och jobbskatteavdragen 4,1 miljarder kronor lägre eftersom lönesumman utvecklades betydligt svagare än vad som antogs i beräkningen i statens budget.

Indirekta skatter på arbete beräknas ha uppgått till 579,1 miljarder kronor, vilket är 43,0 miljarder kronor lägre än vad som beräknades i statens budget. Av de indirekta skatterna är huvuddelen arbetsgivaravgifter, vilka uppgick till 595,0 miljarder kronor för inkomståret 2020. Det är 13,4 miljarder kronor lägre jämfört med statens budget och beror på att lönesumman ökade mindre än beräknat. Nedsättningarna av arbetsgivaravgifter, dvs. arbetsgivarnas rätt att i vissa fall göra särskilda avdrag för arbetsgivaravgiften, blev 27,3 miljarder kronor högre än beräknat, vilket beror på riksdagens beslut i ändringsbudget om tillfälligt nedsatta arbetsgivaravgifter under 2020.

Intäkterna från skatt på arbete minskade jämfört med 2019

Jämfört med 2019 blev intäkterna från skatt på arbete 15,3 miljarder kronor (1,2 procent) lägre. Direkta skatter på arbete ökade dock med 10,4 miljarder kronor (1,6 procent). Den kommunala inkomstskatten ökade med 17,2 miljarder kronor (2,3 procent). Det beror på att lönesumman bedöms ha ökat med 1,1 procent. Timlönen ökade med 5,0 procent medan antalet arbetade timmar minskade med 3,7 procent mellan åren. Att timlönen ökade medan arbetade timmar minskade är delvis en effekt av riksdagens beslut i ändringsbudget om stöd till korttidsarbete, vilket innebar att anställda under en period kunde gå ner i arbetstid med i stort sett bibehållen lön.

Intäkterna från statlig inkomstskatt minskade med 6,2 miljarder kronor, vilket till stor del beror på att riksdagen beslutade om att ta bort den övre skiktgränsen för statlig inkomstskatt från och med 2020. Beslutet beräknas ha minskat intäkterna från statlig inkomstskatt med ca 6,0 miljarder kronor.

Skattereduktionerna beräknas ha ökat med 2,9 miljarder kronor jämfört med 2019. Det är främst reduktionen för den allmänna pensionsavgiften som har ökat, vilket beror på den högre lönesumman. Husavdragen uppgår till 15,9 miljarder kronor, vilket är en ökning med 0,6 miljarder kronor jämfört med 2019. ROT-avdragen ökade med 0,2 miljarder kronor (1,8 procent) och RUT-avdragen med 0,5 miljarder kronor (8,2 procent). Jobbskatteavdragen minskade på grund av den svaga löneutvecklingen med 1,1 miljarder kronor (0,8 procent).

Tillfälligt nedsatta arbetsgivaravgifter under 2020

Indirekta skatter på arbete minskade med 25,7 miljarder kronor (4,3 procent) jämfört med 2019. Arbetsgivaravgifterna ökade enbart med 6,4 miljarder kronor, vilket beror på att lönesumman endast ökat med 1,1 procent jämför med 2019. Nedsättningarna av arbetsgivaravgifter ökade dock med 31,0 miljarder kronor, vilket beror på riksdagens beslut i ändringsbudget, om tillfälligt nedsatta arbetsgivaravgifter under perioden mars–juni 2020.

Skatt på kapital

Under inkomsthuvudgruppen Skatt på kapital redovisas företagsvinster, skatt på hushållens kapitalinkomster samt kommunal fastighetsavgift och statlig fastighetsskatt.

Tabell 2.12 Skatt på kapital

Miljarder kronor

		Prognos/utfall 2020	Prognos/utfall 2019	Skillnad mot statens budget 2020	Skillnad mot statens budget 2019
1310	Skatt på kapital, hushåll	60,1	69,6	-7,2	0,8
1320	Skatt på företagsvinster	138,3	153,4	-15,1	10,1

		Prognos/utfall 2020	Prognos/utfall 2019	Skillnad mot statens budget 2020	Skillnad mot statens budget 2019
1330	Kupongskatt	3,6	7,2	-5,5	-0,9
1340	Avkastningsskatt	5,6	5,3	0,2	-1,1
1350	Fastighetskatt	34,2	34,4	2,1	2,3
1360	Stämpelskatt	12,7	12,3	0,8	-0,6
1300	Skatt på kapital	254,5	282,2	-24,7	10,6

Lägre intäkter från kapitalskatter 2020

På grund av den allmänna nedgången i ekonomin beräknas intäkterna från skatt på företagsvinster och hushållens kapitalinkomster att minska, både jämfört med beräkningen till statens budget och jämfört med 2019. Intäkterna från skatt på kapital beräknas ha uppgått till 254,5 miljarder kronor 2020. Det är 24,7 miljarder kronor (8,9 procent) lägre än i statens budget. Intäkterna från skatt på företagsvinster beräknas ha uppgått till 138,3 miljarder kronor 2020, vilket är 15,1 miljarder kronor (9,8 procent) lägre än beräkningen i budgeten. Företagens vinster har påverkats av minskad efterfrågan i Sverige och omvärlden, och i vissa fall också av produktions-svårigheter på grund av smittskyddsåtgärder. Under våren påverkades produktionen i vissa fall dessutom av brist på insatsvaror. Skatt på hushållens kapitalinkomster blev 7,2 miljarder kronor (10,7 procent) lägre. Det beror främst på att hushållens utdelningsinkomster minskat kraftigt under 2020.

Jämfört med 2019 blev intäkterna från skatt på kapital 27,6 miljarder kronor (9,8 procent) lägre. Intäkterna från skatt på företagsvinster beräknas minska med 15,1 miljarder kronor och intäkterna från skatt på hushållens kapitalinkomster med 9,5 miljarder kronor.

Skatt på konsumtion och insatsvaror

Under inkomsthuvudgruppen Skatt på konsumtion och insatsvaror redovisas mervärdesskatt och skatt på alkohol och tobak, skatt på energi och miljö samt skatt på vägtrafik och vissa andra skatter och avgifter.

Tabell 2.13 Skatt på konsumtion och insatsvaror

Miljarder kronor

		Prognos/ utfall 2020	Prognos/ utfall 2019	Skillnad mot statens budget 2020	Skillnad mot statens budget 2019
1410	Mervärdesskatt	467,8	461,3	-6,4	0,2
1420	Skatt på alkohol och tobak	28,2	26,9	0,6	-0,2
1430	Energiskatt	51,7	52,2	-1,0	0,5
1440	Koldioxidskatt	20,4	22,2	-2,5	-0,7
1450–					
1460	Övriga skatter på energi och miljö	6,2	5,2	-1,4	1,7
1470	Skatt på vägtrafik	21,6	20,7	-1,9	-1,4
1480	Övriga skatter	7,7	4,4	0,9	-2,2
1400	Skatt på konsumtion och insatsvaror	603,5	592,7	-11,6	-2,1

Intäkterna från skatt på konsumtion och insatsvaror uppgick till 603,5 miljarder kronor, vilket är 11,6 miljarder kronor (1,9 procent) lägre än beräkningen till statens budget. Jämfört med 2019 ökade skatten på konsumtion och insatsvaror med 10,8 miljarder kronor (1,8 procent).

Mervärdesskatt

Intäkterna från mervärdesskatten påverkas vanligtvis främst av hushållens konsumtion. Eftersom olika varu- och tjänstegrupper beskattas med olika mervärdesskattesatser beror intäkterna både på storleken på den totala konsumtionen och på sammansättningen i konsumtionen. Mervärdesskatt tas ut på varor och tjänsters marknadspris, vilket medför att intäkterna också är starkt kopplade till prisökningen i ekonomin. Utöver hushållens konsumtion består skattebasen för mervärdesskatt även av investeringar och förbrukning i privat och offentlig sektor.

Hushållens konsumtion lägre än väntat 2020

Intäkterna av mervärdesskatt uppgick till 467,8 miljarder kronor, vilket är 6,4 miljarder kronor (1,3 procent) lägre än beräknat i budgeten. Det beror främst på att hushållens konsumtion minskat under pandemin med 3,6 procent, vilket är 7,4 procentenheter lägre än den beräkning som låg till grund för statens budget för 2020.

Jämfört med 2019 blev dock intäkterna från mervärdesskatt 6,6 miljarder kronor (1,4 procent) högre. Intäkterna från mervärdesskatt på hushållens konsumtion minskade med 1,1 miljard kronor medan intäkterna från den offentliga konsumtionen ökade med 4,6 miljarder kronor. Intäkterna från mervärdesskatt på bostadsinvesteringar ökade med 2,6 miljarder kronor under 2020.

Punktskatter

Avsikten med flertalet punktskatter är att de ska kompensera för de negativa externa effekter för samhället som uppstår i samband med förbrukningen av vissa varor. Detta gäller t.ex. konsumtion av bensin, diesel, alkohol och tobak som ger negativa effekter på miljö och hälsa. Punktbeskattning används för att påverka konsumtionen i en för samhället önskvärd riktning, även om de också har en klar offentligfinansiell betydelse. Punktskatterna är i allmänhet fixerade till ett visst belopp per enhet av varan eller proportionell mot det innehåll i varan som är skadligt.

Skatt på alkohol och tobak

Intäkterna från skatt på alkohol och tobak uppgick till 28,2 miljarder kronor, vilket är 0,6 miljarder kronor (2,2 procent) högre än beräknat i budgeten och 1,3 miljarder kronor (4,9 procent) högre än 2019.

Intäkterna från skatt på etylalkohol blev 0,9 miljarder kronor (19,8 procent) högre än budget och ökade med 0,7 miljarder kronor (15,7 procent) jämfört med 2019. Det beror på att alkoholförsäljningen via Systembolaget ökade kraftigt under pandemins inledande månader och fortsatte sedan att ligga på en hög nivå under 2020.

Tabell 2.14 Skatt på alkohol och tobak

Miljarder kronor

		Prognos/ utfall 2020	Prognos/ utfall 2019	Skillnad mot statens budget 2020	Skillnad mot statens budget 2019
1421	Skatt på tobak	11,8	11,8	-0,6	-0,5
1422	Skatt på etylalkohol	5,2	4,5	0,9	0,2
1423	Skatt på vin	6,4	6,0	0,2	-0,1
1424	Skatt på mellanklassprodukter	0,1	0,1	0,0	0,0
1425	Skatt på öl	4,5	4,3	0,0	0,1
1426	Privatinförsel av alkohol och tobak	0,0	0,0	0,0	0,0
1427	Skatt på vissa nikotinhaltiga produkter	0,1	0,1	0,1	0,0
1420	Skatt på alkohol och tobak	28,2	26,9	0,6	-0,2

Skatt på energi och miljö

Intäkterna från skatt på energi och miljö uppgick till 78,3 miljarder kronor och blev därmed 4,9 miljarder kronor (5,9 procent) lägre än budgeterat. Jämfört med 2020 minskade intäkterna från skatt på energi och miljö med 1,3 miljarder kronor (1,6 procent).

Minskad förbrukning av oljeprodukter

Intäkterna från energi- och koldioxidskatt på oljeprodukter blev 1,0 miljard kronor respektive 2,5 miljarder kronor lägre än budget. Det beror främst på att förbrukningen av oljeprodukter inom transporter och industri blev lägre till följd av nedgången i ekonomin och restriktioner på grund av spridningen av covid-19.

Intäkterna från skatt på elektrisk kraft blev dock 0,6 miljarder kronor högre än beräknat i statens budget och 0,6 miljarder kronor högre än 2019. Det förklaras främst av att Trafikverket under 2020 betalat in extra i skatt på elektrisk kraft för åren 2018 till 2020. Orsaken är att Skattemyndigheten under 2020, till följd av förändrad lagstiftning, beslutat att Trafikverket inte längre har avdragsrätt för el som förbrukas inom tågtrafiken (se även utgiftsområde 22 Kommunikationer).

Intäkterna från flygskatt minskade med 72 procent under 2020

Intäkterna från flygskatt blev 1,2 miljard kronor lägre än beräknat i statens budget. På grund av covid-19 och åtföljande reserestriktioner minskade flygresandet med 74 procent, eller drygt 30 miljoner resenärer under 2020. Jämfört med 2019 minskade intäkterna från flygskatt med 1,3 miljarder kronor (72,3 procent).

Intäkterna från skatt på plastbärkassar blev 1,4 miljarder kronor lägre än beräknat. Det beror på att skattens styrande effekt blev större än väntat.

Intäkterna från handel med elcertifikat uppgick till 1,2 miljarder kronor. De ingick inte i den ursprungliga beräkningen till statens budget men infördes i ändringsbudget under 2020 i enlighet med nya principer för nationalräkenskaperna. Enligt regelverket för nationalräkenskaperna ska handel med elcertifikat bruttoredo visas i staten, eftersom det är staten som fastställer förutsättningarna för systemet. Det innebär att handeln med elcertifikat både redovisas som skatteintäkt och utbetald subvention i staten, trots att staten inte är inblandad i de monetära transaktionerna (se även 7000 Avräkningar m.m. i anslutning till skattesystemet).

Tabell 2.15 Skatt på energi och miljö

Miljarder kronor

	Prognos/Utfall 2020	Prognos/Utfall 2019	Skillnad mot statens budget 2020	Skillnad mot statens budget 2019
1430 <i>Energiskatt</i>	51,7	52,2	-1,0	0,5
1431 Skatt på elektrisk kraft	26,2	25,7	0,6	0,0
1432 Energiskatt bensin	11,2	11,7	0,0	0,1
1433 Energiskatt oljeprodukter	14,2	14,7	-1,5	0,6
1434 Energiskatt övrigt	0,1	0,2	-0,1	-0,1
1440 <i>Koldioxidskatt</i>	20,4	22,2	-2,5	-0,7
1441 Koldioxidskatt bensin	7,1	7,7	-0,1	0,1
1442 Koldioxidskatt oljeprodukter	13,1	14,2	-2,1	-0,4
1443 Koldioxidskatt övrigt	0,2	0,2	-0,3	-0,3
1450–				
1460 <i>Övriga skatter på energi och miljö</i>	6,2	5,2	-1,4	1,7
1451 Svavelskatt	0,0	0,0	0,0	0,0
1452 Skatt på råttallolja	0,0	0,0	0,0	0,0

	Prognos/Utfall 2020	Prognos/Utfall 2019	Skillnad mot statens budget 2020	Skillnad mot statens budget 2019
1453 Särskild skatt mot förurning	0,1	0,1	0,0	0,0
1454 Skatt på bekämpningsmedel	0,1	0,1	0,0	0,0
1455 Skatt på termisk effekt i kärnkraftsreaktorer	0,0	0,0	0,0	0,0
1456 Avfallsskatt	0,2	0,3	0,0	0,1
1457 Avgifter till Kemikalieinspektionen	0,0	0,0	0,0	0,0
1458 Övriga skatter	0,3	0,0	0,2	-0,1
1459 Intäkter från EU:s handel med utsläppsätter	1,6	1,4	0,2	0,8
1461 Kemikalieskatt	1,6	1,5	-0,3	-0,1
1462 Flygskatt	0,5	1,8	-1,2	1,0
1463 Skatt på avfallsförbränning	0,2		-0,1	
1464 Skatt på plastbärkassar	0,2		-1,4	
1465 Elcertifikat	1,2		1,2	
Skatt på energi och miljö	78,3	79,6	-4,9	1,6

Skatt på vägtrafik

I gruppen Skatt på vägtrafik redovisas fordonsskatt, vägavgifter, trängselskatt och skatt på trafikförsäkringspremier. Intäkterna av skatt på vägtrafik uppgick till 21,6 miljarder kronor och blev därmed 1,9 miljarder kronor lägre än budgeterat. Intäkterna från fordonsskatt blev 1,5 miljarder kronor lägre än beräknat.

Jämfört med 2019 ökade intäkterna av skatt på vägtrafik med 0,9 miljarder kronor (4,5 procent).

Övriga skatter

Övriga skatter består av överskott från Svenska Spel AB och Systembolaget AB samt skatt på spel, lotteri, annonser och reklam m.m. Totalt beräknas dessa skatter uppgå till 7,7 miljarder kronor, vilket är 0,9 miljarder kronor högre än beräkningen till statens budget. Inlevererat överskott från Svenska Spel AB avseende 2020 väntas uppgå till 3,1 miljarder kronor, vilket är 0,8 miljarder kronor högre än beräknat. Det beror främst på att utdelningen för 2020 även består av överskott från verksamhetsåret 2019. På grund av spridningen av covid-19 beslutade Svenska Spel AB under våren 2020 att dra tillbaka sitt förslag om utdelning för verksamhetsåret 2019. Den utdelningen beräknas istället ingå i förslaget om utdelning avseende verksamhetsåret 2020.

Jämfört med 2019 är intäkterna från övriga skatter 3,3 miljarder kronor högre. Inlevererat överskott från Svenska Spel för 2020 är 3,1 miljarder kronor högre än 2019. För 2019 har inget överskott redovisats eftersom Svenska Spel AB drog tillbaka sitt förslag om utdelning för verksamhetsåret 2019.

Skatt på import

Skatt på import består av tullmedel, jordbrukstullar och sockeravgifter. Tillsammans uppgick intäkterna till 6,2 miljarder kronor, vilket är 1,1 miljarder kronor lägre än beräknat i budgeten och beror på att importen minskat p.g.a. den allmänna nedgången i ekonomin. Jämfört med 2019 minskade intäkterna från skatt på import med 0,7 miljarder kronor (9,5 procent).

Restförda och övriga skatter

I denna inkomsthuvudgrupp redovisas bl.a. restförda skatter (uppbördsförluster), omprövningar, anstånd, skattetillägg, förseningsavgifter och intäkter som förs till fonder.

Tabell 2.16 Restförda och övriga skatter

Miljarder kronor

		Prognos/Utfall 2020	Prognos/Utfall 2019	Skillnad mot statens budget 2020	Skillnad mot statens budget 2019
1610	Restförda skatter	-10,0	-5,0	-5,3	0,8
1620	Övriga skatter, hushåll	4,3	3,4	0,1	-2,5
1630	Övriga skatter, företag	-0,5	-3,0	-0,6	-2,3
1640	Intäkter som förs till fonder	5,8	11,6	-3,2	-1,4
1650	Avgifter till public service	9,2	9,0	-0,2	-0,1
1600	Restförda och övriga skatter	8,7	16,0	-9,2	-5,5

Restförda och övriga skatter uppgick till 8,7 miljarder kronor för 2020, vilket är 9,2 miljarder kronor lägre än budgeterat. Restförda skatter, företag bedöms bli 6,5 miljarder kronor lägre och intäkter som förs till fonder 3,2 miljarder kronor lägre. Att intäkterna till fonder blev lägre beror på att avgifterna till Kärnavfallsfonden inte längre ska redovisas som en intäkt i statens budget i enlighet med nya principer för nationalräkenskaperna.

Jämfört med 2019 bedöms intäkterna minska med 7,3 miljarder kronor. Det beror främst på att Restförda skatter, företag och Intäkter som förs till fonder minskat med 5,8 miljarder kronor respektive 5,8 miljarder kronor.

Avgående poster och periodiseringar

I inkomsthuvudgruppen 1700 Avgående poster, skatter till EU görs avdrag för skatter till EU. Dessa läggs sedan till i inkomsttitelgruppen 7110 EU-skatter.

I inkomsthuvudgruppen 1800 Avgående poster, skatter till andra sektorer görs avdrag för kommunala inkomstskatter och avgifter till AP-fonder.

I inkomsthuvudgruppen 1900 Periodiseringar redovisas uppbördsförskjutningar, betalningsförskjutningar och anstånd, så att summan av skatterna blir kassamässig.

Tabell 2.17 Avgående poster och periodiseringar

Miljarder kronor

		Prognos/Utfall 2020	Prognos/Utfall 2019	Skillnad mot statens budget 2020	Skillnad mot statens budget 2019
1700	Avgående poster, skatter till EU	-6,2	-6,9	1,1	0,3
1800	Avgående poster, skatter till andra sektorer	-1 053,0	-1 033,1	12,3	4,6
1811	Kommunala inkomstskatter	-784,5	-766,6	6,4	4,5
1812	Avgifter till AP-fonder	-268,5	-266,5	5,8	0,1
1900	Periodiseringar	-26,3	-13,8	-40,1	-22,2
1910	Uppbördsförskjutningar	21,6	8,2	2,8	-3,9
1920	Betalningsförskjutningar	-18,2	-24,2	-13,2	-20,1
1930	Anstånd	-29,7	2,2	-29,7	1,8
	Avgående poster och periodiseringar	-1 085,6	-1 053,8	-26,7	-17,3

Avgående poster, skatter till andra sektorer

Totalt uppgick avgående poster, skatter till andra sektorer till 1 053,0 miljarder kronor. Det är 12,3 miljarder kronor lägre än beräkningen till statens budget men 19,9 miljarder kronor högre avräkning än föregående år. Eftersom kommunsektorns och ålderspensionssystemets intäkter i huvudsak består av skatt på arbete (kommunal inkomstskatt, ålderspensionssystemet och ålderspensionsavgift) beror avvikelserna mot budget främst på att lönesumman blev 2,1 procentenheter lägre än beräknat i statens budget. Skillnaden mot 2019 beror på att lönesumman beräknas ha ökat med 1,1 procentenheter under 2020.

Periodiseringar

Periodiseringarna för 2020 beräknas uppgå till -26,3 miljarder kronor. I statens budget för 2020 beräknades periodiseringarna uppgå till 13,7 miljarder kronor. Skillnaden är alltså -40,1 miljarder kronor. Det beror främst på att anstånden blev 29,7 miljarder kronor högre än väntat, vilket beror på riksdagens beslut i ändringsbudget om att företag tillfälligt kan få anstånd med att betala in skatt under ett år. Den uppskjutna skattebetalningen redovisas alltså som en intäkt under 2020 men ska betalas in till staten vid ett senare tillfälle.

Jämfört med 2019 har periodiseringarna ökat med 12,5 miljarder kronor.

Oförändrad behållning på skattekonto 2020

De senaste åren har hushållen men framför allt företagen gjort inbetalningar till skattekontot utöver vad som behövs för att täcka kommande skattedebiteringar. Detta förklaras av att intäktsräntan på skattekontot var högre än den ränta de stora bankerna kunde erbjuda. Under 2019 vände trenden då hushållen minskade sina behållningar på skattekontot medan bolagens behållningar var oförändrade. För 2020 bedöms dock behållningen vara oförändrad, vilket innebär att statens inkomster är opåverkade. Statens skatteintäkter påverkas inte av överinsättningar på skattekonto.

Tabell 2.18 Saldot på skattekontot

Miljoner kronor

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Behållning på skattekontot	17 000	45 000	51 000	61 000	56 000	56 000
Påverkan på statens inkomster och budgetsaldot	17 000	28 000	6 000	10 000	-5 000	0

Källa: Ekonomistyrningsverket och Skatteverket.

Uppskjuten beskattning

Skattelagstiftningen ger skattebetalarna möjligheter att i vissa fall skjuta upp beskattningen av olika typer av inkomster. Fysiska personer har t.ex. möjligheter att skjuta upp beskattningen av en kapitalvinst som uppkommer vid avyttring av en privatbostad. De stora beloppen för uppskjuten beskattning för fysiska personer avser pensionerna, eftersom de beskattas när pensionen faller ut och inte när pensionsrätterna tjänas in. Det gäller det egna privata pensionssparandet, men framför allt avtalspensionerna.

Även företag har möjligheter att skjuta upp beskattningen av inkomster. De kan t.ex. sätta av delar av sin vinst i periodiseringsfonder. Dessutom kan företag göra skattemässiga avskrivningar som är större än den beräknade ekonomiska värde-minskningen (överavskrivningar).

De fordringar som är kopplade till olika former av uppskjuten beskattning skulle egentligen påverka redovisningen av den offentliga sektorns nettoförmögenhet. Det saknas dock en samlad redovisning av den uppskjutna beskattningen. Det gäller

framför allt avtalspensionerna. Ytterligare ett skäl att inte redovisa skattefordringar är att det är mycket svårt att beräkna den fordran som den offentliga sektorn har. Även om det för ett visst år t.ex. finns uppgift om företagens avsatta medel till periodiseringsfonder vet man inte i förväg i vilken utsträckning som dessa återföringar kommer att påverka skatteintäkterna. Om återföringen sker under år som företagen har förluster bidrar inte återföringen till ytterligare skatteintäkter. Dessutom måste skattefordran nuvärdesberäknas, vilket gör skattningen än mer osäker.

2.4.3 Övriga inkomster

Övriga inkomster omfattar inkomsttyperna Inkomster av statens verksamhet, Inkomster av försåld egendom, Återbetalning av lån, Kalkylmässiga inkomster och Bidrag m.m. från EU. Dessutom ingår inkomsttyperna Avräkningar i anslutning till skattesystemet och Utgifter som redovisas som krediteringar på skattekonto. Det totala utfallet för övriga inkomster 2020 uppgick till -38 938 miljoner kronor och blev därmed 2 752 miljoner kronor högre än vad som beräknades i den ursprungliga budgeten. Övriga inkomster blev 14 876 miljoner kronor högre jämfört med föregående år.

Tabell 2.19 Övriga inkomster, sammanfattning

Miljoner kronor

	SB ¹ 2020	Utfall 2020	Utfall-SB 2020	Utfall 2019
2000 Inkomster av statens verksamhet	41 163	46 128	4 965	35 325
3000 Inkomster av försåld egendom	5 000	840	-4 160	38
4000 Återbetalning av lån	657	650	-6	797
5000 Kalkylmässiga inkomster	16 009	16 224	215	14 214
6000 Bidrag m.m. från EU	13 716	14 206	490	12 557
7000 Avräkningar m.m. i anslutning till skattesystemet	-118 235	-116 986	1 249	-116 745
Övriga inkomster	-41 690	-38 938	2 752	-53 815

¹ SB=Statens budget.

Inkomster av statens verksamhet

Inom inkomsttypen redovisas bl.a. rörelseöverskott från statliga affärsverk och Riksbanken samt överskott av statens fastighetsförvaltning. Dessutom redovisas ränteinkomster, aktieutdelningar från bolag med statligt ägande, offentligrättsliga avgifter, försäljningsinkomster, böter och övriga inkomster av statens verksamhet.

Tabell 2.20 Inkomster av statens verksamhet, översikt

Miljoner kronor

	SB 2020	Utfall 2020	Utfall-SB 2020	Utfall 2019
2100 Rörelseöverskott	4 580	6 358	1 778	4 085
2200 Överskott av statens fastighetsförvaltning	285	231	-54	643
2300 Ränteinkomster	2 177	2 307	131	1 980
2400 Inkomster av statens aktier	21 000	17 925	-3 075	15 081
2500 Offentligrättsliga avgifter	10 708	11 202	494	10 352
2600 Försäljningsinkomster	72	74	2	73
2700 Böter m.m.	1 174	6 494	5 320	1 278
2800 Övriga inkomster av statens verksamhet	1 167	1 537	369	1 833
2000 Inkomster av statens verksamhet	41 163	46 128	4 965	35 325

Inkomsterna av statens verksamhet uppgick till 46 128 miljoner kronor, vilket är 4 965 miljoner kronor högre än beräknat i statens budget. Jämfört med föregående år blev utfallet 10 803 miljoner kronor (30,6 procent) högre.

Högre rörelseöverskott än beräknat i statens budget och föregående år

Rörelseöverskotten uppgick till 6 358 miljoner kronor, vilket är 1 778 miljoner kronor högre än beräknat i statens budget. Jämfört med föregående år blev utfallet 2 272 miljoner kronor (55,6 procent) högre.

Tabell 2.21 Rörelseöverskott

Miljoner kronor

	SB 2020	Utfall 2020	Utfall-SB 2020	Utfall 2019
2114 Luftfartsverkets inlevererade överskott	0		0	
2116 Affärsverket svenska kraftnäts inlevererade utdelning och inleverans av motsvarighet till statlig skatt	422	382	-40	
2118 Sjöfartsverkets inlevererade överskott	3		-3	5
2124 Inlevererat överskott av Riksgäldskontorets garantiverksamhet	53	78	25	128
2126 Inlevererat överskott av statsstödd exportkredit	0		0	18
2127 Inlevererat överskott från övriga myndigheter	102	598	496	135
2131 Riksbankens inlevererade överskott	4 000	5 300	1 300	3 800
2100 Rörelseöverskott	4 580	6 358	1 778	4 085

Riksbankens inlevererade överskott uppgick till 5 300 miljoner kronor, vilket är 1 500 miljoner kronor högre än föregående år. Det inlevererade överskottet uppgår till 80 procent av Riksbankens genomsnittliga resultat under den senaste femårsperioden, före bokslutsdispositioner m.m. För de senaste fem åren, 2015 till 2019, uppgår Riksbankens genomsnittliga resultat till 6 676 miljoner kronor. Resultatet kan variera mycket från år till år, vilket kan ha stora effekter på genomsnittet. Riksbanken redovisade ett positivt resultat på 25 651 miljoner kronor för 2019. Affärsverket svenska kraftnäts inlevererade överskott uppgick till 382 miljoner kronor. Det är 65 procent av årets resultat för koncernen 2019. Ingen inleverans gjordes föregående år då koncernens resultat för 2018 var negativt, vilket påverkar jämförelsen mellan åren.

Exportkreditnämndens (EKN) inlevererade överskott uppgick till 572 miljoner kronor, vilket är 437 miljoner kronor (323,8 procent) högre än 2019. EKN:s inleverans avser dels överskott från ej förväntningsriktiga garantiavgifter som normalt redovisas varje år, dels ett överskott av administrativa avgifter som är ett engångsbelopp. Att utfallet blev högre under 2020 beror på att EKN levererat in ett ackumulerat administrativt överskott på 412 miljoner kronor. En ny premiemodell infördes 2019 så att varaktiga administrativa över- eller underskott inte skulle uppstå. Detta engångsbelopp påverkar jämförelsen mellan åren.

Överskott av statens fastighetsförvaltning blev lägre än 2019

Överskotten av statens fastighetsförvaltning uppgick till 231 miljoner kronor, vilket är 54 miljoner kronor lägre än beräknat i statens budget. Jämfört med föregående år blev utfallet 412 miljoner kronor (64,1 procent) lägre. Föregående år levererades ett överskott in till staten som genererades av tre tomträttsförsäljningar. Motsvarande försäljningar fanns inte under 2020.

Kostnadsränta på skattekontot högre än 2019

Ränteinkomster uppgick till 2 307 miljoner kronor. Det är 131 miljoner kronor högre än beräknat i statens budget och 327 miljoner kronor (16,5 procent) högre än föregående år.

Tabell 2.22 Ränteinkomster

Miljoner kronor

	SB 2020	Utfall 2020	Utfall-SB 2020	Utfall 2019
2320 Räntor på näringslån	0	0	0	0
2340 Räntor på studielån	34	31	-3	33
2390 Övriga ränteinkomster	2 143	2 277	134	1 947
2300 Ränteinkomster	2 177	2 307	131	1 980

I Övriga ränteinkomster ingår räntor på skattekonto som uppgick till 2 230 miljoner kronor, vilket är 319 miljoner kronor (16,7 procent) högre än 2019. Skillnaden jämfört med föregående år beror framför allt på att utfallet för kostnadsränta vid underskott på skattekonto blev 325 miljoner kronor högre.

Inkomster av statens aktier blev nästan 3 miljarder högre än 2019

Inkomster av statens aktier består av utdelning och andra inkomster från statligt ägda bolag. Utdelningen baseras generellt på bolagens resultat från året innan. Inkomster av statens aktier uppgick till 17 925 miljoner kronor, vilket är 2 844 miljoner kronor (18,9 procent) högre än föregående år. Det är framför allt utdelningar från Luossavaara–Kirunavaara AB (LKAB) och Vattenfall som blev högre än föregående år. Utdelningar från SBAB Bank AB och SJ AB uteblev, vilket också påverkar jämförelsen mellan åren.

Tabell 2.23 Aktieutdelning m.m. 2020 och 2019

Miljoner kronor

	Utfall 2020	Utfall 2019	Skillnad mot 2019
Akademiska hus AB	1 905	1 663	242
Apoteket AB	0	230	-230
AB Svensk Bilprovning	19	29	-10
Eurofima	2	2	0
Infranord AB	0	41	-41
Jernhusen AB	219	700	-481
Luossavaara–Kirunavaara AB (LKAB)	6 104	3 164	2 940
Nordiska investeringsbanken NIB	164	148	16
SBAB Bank AB	0	690	-690
SJ AB	0	194	-194
SOS Alarm Sverige AB (SOSAB)	0	17	-17
Specialfastigheter Sverige AB	570	555	15
Sveaskog Holding AB	1 100	1 100	0
AB Svensk Exportkredit	0	194	-194
Svevia AB	88	335	-247
Sweden House	0	2	-2
Telia Company AB	3 956	3 810	146
Teracom Group AB	51	206	-155
Vasallen AB	125	0	125
Vattenfall AB	3 623	2 000	1 623

Totalt	17 925	15 081	2 844
---------------	---------------	---------------	--------------

Utdelningen från LKAB blev 6 104 miljoner kronor, vilket motsvarar 60 procent av årets vinst. Telia Company AB delade ut 3 956 miljoner kronor, vilket är 146 miljoner kronor mer än föregående år. Utdelningen från Vattenfall AB blev 3 623 miljoner kronor, vilket motsvarar 28 procent av årets resultat. Akademiska hus AB delade ut 1 905 miljoner kronor, vilket är 242 miljoner kronor mer än 2019.

Offentligrättsliga avgifter blev högre än 2019

Offentligrättsliga avgifter uppgick till 11 202 miljoner kronor, vilket är 494 miljoner kronor högre än beräknat i statens budget. Jämfört med föregående år blev utfallet 850 miljoner kronor (8,2 procent) högre. Det högre utfallet beror framför allt på högre inkomster från finansieringsavgift från arbetslöshetskassor som uppgick till 4 161 miljoner kronor, vilket är 602 miljoner kronor (16,9 procent) högre än 2019. Det beror dels på att medeldagpenningen per dag uppgick till 810 kr för 2020, vilket är 82 kr högre än medeldagpenningen per dag för 2019, dels på att antalet personer som anslutit sig till arbetslöshetskassor har ökat kraftigt med 7,4 procent under 2020 jämfört med 2019. Vid utgången av 2020 uppgick antalet medlemmar vid arbetslöshetskassor till 3 925 099 personer, vilket är 269 105 fler medlemmar än utgången av 2019.

Flera av de som ansökte om medlemskap under 2020 kunde dra nytta av lättnaden i medlemsvillkoret som gällde under året med anledning av spridningen av covid-19.

Avgifter vid Kronofogdemyndigheten uppgick till 1 532 miljoner kronor, vilket är 107 miljoner kronor (7,5 procent) högre än 2019.

Över 5 miljarder högre inkomster från böter

Inkomsterna från Böter m.m. uppgick till 6 494 miljoner kronor, vilket är 5 320 miljoner kronor högre än beräknat i statens budget. Jämfört med 2019 blev utfallet 5 216 miljoner kronor (408,1 procent) högre. Det högre utfallet beror framför allt på att inkomster av bötesmedel blev 5 234 miljoner kronor högre än föregående år eftersom två storbanker har betalat sanktionsavgifter. Skandinaviska Enskilda Banken AB (SEB AB) har betalat 1 000 miljoner kronor och Swedbank AB 4 000 miljoner kronor i sanktionsavgifter för allvarliga brister i bankernas styrning och kontroll när det gällde åtgärder mot penningtvätt i deras respektive verksamhet i Baltikum. Swedbank har förutom brister i sin baltiska verksamhet även i sin svenska verksamhet överträtt vissa bestämmelser i penningtvättsregelverket samt informationsgivningen till Finansinspektionen genom att inte lämnat uppgifter fullt ut och i ett fall lämnat oriktig uppgift. Sanktionsavgifterna som SEB AB och Swedbank AB ålades att betala är de högsta som Finansinspektionen hittills har beslutat om. Inkomsterna varierar mellan åren och ett fåtal stora böter påverkar kraftigt jämförelsen.

Återbetalning av statsbidrag

Övriga inkomster av statens verksamhet uppgick till 1 537 miljoner kronor, vilket är 369 miljoner kronor högre än beräknat i statens budget. Jämfört med föregående år blev utfallet 297 miljoner kronor (16,2 procent) lägre. Det förklaras bl.a. av att Socialstyrelsen levererade in 159 miljoner kronor mindre i återbetalade statsbidrag jämfört med föregående år.

Inkomster av försåld egendom

Under denna inkomsttyp redovisas bl.a. inkomster av försålda byggnader och maskiner, mark och annan egendom som exempelvis gruvegendom och aktier.

Tabell 2.24 Inkomster av försäld egendom

Miljoner kronor

	SB 2020	Utfall 2020	Utfall-SB 2020	Utfall 2019
3000 Inkomster av försäld egendom	5 000	840	-4 160	38

Vidareförsäljning av Fysikhuset bidrog till högre inkomster av försäld egendom

Inkomster av försäld egendom uppgick till 840 miljoner kronor, vilket är 4 160 miljoner kronor lägre än beräknat i statens budget. Det beräknade beloppet i statens budget utgör en beräkningsteknisk schablon på 5 000 miljoner kronor.

Jämfört med föregående år blev inkomsterna 802 miljoner kronor högre. Staten utnyttjade under året sin köpoption för Fysikhuset Stockholm KB som äger fastigheten Stockholm Kattrumpstullen 1. Köpoptionen innebar att Fysikhuset Stockholm KB förvärvades och såldes den 1 december 2020 vidare till Akademiska hus AB. Köpeskillingen uppgick till 1 871 miljoner kronor och överskottet från försäljningen uppgick till 795 miljoner kronor.

Återbetalning av lån

Under inkomsttypen Återbetalning av lån redovisas återbetalningar av olika typer av lån där den största delen är återbetalning av studielån.

Tabell 2.25 Återbetalning av lån

Miljoner kronor

	SB 2020	Utfall 2020	Utfall-SB 2020	Utfall 2019
4100 Återbetalning av näringslån	0	0	0	0
4300 Återbetalning av studielån	440	418	-22	457
4500 Återbetalning av övriga lån	216	232	15	339
4000 Återbetalning av lån	657	650	-6	797

Återbetalning av lån blev lägre än föregående år

Återbetalning av lån uppgick till 650 miljoner kronor, vilket är 6 miljoner kronor lägre än beräknat i statens budget. Jämfört med föregående år blev utfallet 146 miljoner kronor (18,4 procent) lägre.

Återbetalning av studielån, som avser lån upptagna före 1989, blev 22 miljoner kronor lägre än beräknat i statens budget och 39 miljoner kronor lägre än 2019. Förändringen mellan åren beror främst på att antalet låntagare minskade med 28 247. Återbetalning av övriga lån blev 15 miljoner kronor högre än beräknat i statens budget. Jämfört med föregående år blev utfallet 107 miljoner kronor (31,7 procent) lägre. Återbetalning av övriga lån avser framför allt hemutrustningslån som uppgick till 173 miljoner kronor, vilket är 21 miljoner kronor lägre än föregående år. Det beror främst på det minskade antalet asylsökande som fått uppehållstillstånd, vilket också innebär att färre personer ansökt om hemutrustningslån. Antalet lån under året uppgick till 56 900, vilket är en minskning med 7 400 lån jämfört med 2019. Det beror på att antalet lån som har slutbetalats eller efterskänkts är fler än antalet nya lån som beviljats under året.

Hemutrustningslånet ska börja återbetalas två år efter utbetalningen. Jämfört med föregående år blev återbetalning av lån för svenska FN-styrkor 79 miljoner kronor lägre och uppgick till 40 miljoner kronor. Inkomsterna avser ersättning för kostnader för svenska bevakningsstyrkor som ställts till FN:s förfogande. Skillnaden beror till största delen på färre flygtransporter under 2020 jämfört med 2019.

Kalkylmässiga inkomster

Inkomsttypen Kalkylmässiga inkomster består av vissa amorteringar och statliga pensionsavgifter.

Tabell 2.26 Kalkylmässiga inkomster

Miljoner kronor

		SB 2020	Utfall 2020	Utfall-SB 2020	Utfall 2019
5100	Avskrivningar och amorteringar	0		0	13
5200	Statliga pensionsavgifter	16 009	16 224	215	14 202
5000	Kalkylmässiga inkomster	16 009	16 224	215	14 214

Inkomsterna uppgick till 16 224 miljoner kronor, vilket är 215 miljoner kronor (1,3 procent) högre än beräknat i statens budget. Jämfört med föregående år blev utfallet 2 009 miljoner kronor (14,1 procent) högre.

De statliga pensionsavgifterna ökade

Statliga pensionsavgifter uppgick till 16 224 miljoner kronor, vilket är 215 miljoner kronor högre än beräknat i statens budget. Avgifterna för statlig tjänstepensionering uppgick till 13 160 miljoner kronor, medan den särskilda löneskatten på pensionskostnader uppgick till 3 091 miljoner kronor. Administrationskostnaderna för det statliga tjänstepensionssystemet blev 193 miljoner kronor.

Jämfört med föregående år har de statliga pensionsavgifterna ökat med 2 022 miljoner kronor (14,2 procent). Det beror främst på en sänkning av räntan i beräkningsgrunderna från 0,0 till -0,4 procent för premier och att prisbasbeloppet höjdes från 46 500 kronor till 47 300 kronor.

Tabell 2.27 Statliga pensionsavgifter

Miljoner kronor

	SB 2020	Utfall 2020	Utfall-SB 2020	Utfall 2019
Statlig tjänstepensionering		13 160		11 532
Särskild löneskatt på pensionskostnader		3 091		2 703
Statlig grupplivförsäkring		53		52
Premieskatt, gruppliv		42		41
Statlig personskadeförsäkring		85		81
Avdrag för administrationskostnader		-193		-193
Administration, personskadeförsäkring		-15		-13
Statliga pensionsavgifter	16 009	16 224	215	14 202

Bidrag m.m. från EU

Under inkomsttypen Bidrag m.m. från EU redovisas bidrag från olika EU-fonder inom EU:s budget. De största enskilda bidragen kommer från Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden och Europeiska jordbruksfonden. Bidragen är främst kopplade till utgifter på anslag under utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv, utgiftsområde 19 Regional tillväxt, utgiftsområde 22 Kommunikationer samt utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel.

Tabell 2.28 Bidrag m.m. från EU

Miljoner kronor

		SB 2020	Utfall 2020	Utfall-SB 2020	Utfall 2019
6100	Bidrag från EU:s jordbruksfonder	10 422	10 756	335	9 790
6200	Bidrag från EU till fiskenäringen	209	64	-145	143
6300	Bidrag från Europeiska regionala utvecklingsfonden	1 499	1 449	-50	792
6400	Bidrag från Europeiska socialfonden	1 239	1 009	-230	1 123
6500	Bidrag till transeuropeiska nätverk	100	318	218	114
6900	Övriga bidrag från EU	248	610	362	594
6000	Bidrag m.m. från EU	13 716	14 206	490	12 557

Inkomsterna uppgick till 14 206 miljoner kronor, vilket är 490 miljoner kronor (3,6 procent) högre än beräknat i statens budget. Jämfört med 2019 blev inkomsterna 1 649 miljoner kronor (13,1 procent) högre.

Tabell 2.29 Bidrag från EU:s jordbruksfonder

Miljoner kronor

		SB 2020	Utfall 2020	Utfall-SB 2020	Utfall 2019
6110	Bidrag från Europeiska garantifonden för jordbruket	7 403	7 289	-114	7 435
6111	Gårdsstöd	7 255	7 288	33	7 177
6113	Övriga interventioner	144	116	-28	122
6114	Exportbidrag	0		0	
6115	Djurbidrag	0		0	
6116	Offentlig lagring	0		0	
6119	Övriga bidrag från Europeiska garantifonden för jordbruket	4	-116	-120	136
6120	<i>Bidrag från EU till landsbygdsutvecklingen</i>	<i>3 018</i>	<i>3 467</i>	<i>449</i>	<i>2 356</i>
6123	Europeiska utvecklings- och garantifonden - garantisektionen 2000–2006				0
6124	Bidrag från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling 2007–2013	-2	-1	1	-4
6125	Bidrag från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling 2014–2020	3 020	3 468	448	2 359
6100	Bidrag från EU:s jordbruksfonder	10 422	10 756	335	9 790

Bidragen från EU:s jordbruksfonder blev högre än budget

Bidragen från EU:s jordbruksfonder uppgick till 10 756 miljoner kronor, vilket är 335 miljoner kronor (3,2 procent) högre än vad som beräknades i statens budget. Jämfört med föregående år blev utfallet 966 miljoner kronor (9,9 procent) högre. Att utfallet blev högre beror på att programperioden för den Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling 2014–2020 har förlängts med två år och EU har betalat ut bidrag i förskott som ännu inte har reglerats. Förskotten från EU kommer att regleras tidigast under 2026 i samband med att programperioden avslutas. Detta förklarar även skillnaden jämfört med föregående år.

Övriga bidrag från Europeiska garantifonden för jordbruket blev 120 miljoner kronor lägre än beräknat. Under inkomstiteln redovisas framför allt de valutakursdifferenser som uppstår i den löpande redovisningen till EU:s jordbruksfonder (garanti- och landsbygd). Att utfallet blev lägre beror på valutakursförluster som uppstått vid reglering mot förskottsinbetalade medel från EU. Valutakursförlusterna uppgick till 120 miljoner kronor och beror främst på att kronans värde i förhållande till euron har

varit starkare under året än vad regeringen beräknade i budgeten. Jämfört med 2019 blev utfallet 251 miljoner kronor lägre, då utfallet främst bestod av valutakursvinster. Bidragen från EU:s regionala och sociala fonder blev lägre än beräknat.

Bidragen från Europeiska regionala utvecklingsfonden och Europeiska socialfonden blev 50 miljoner kronor respektive 230 miljoner kronor lägre än beräknat. De lägre utfallen beror främst på att flera EU-finansierade projekt inte kommit igång som förväntat på grund av spridningen av covid-19.

Bidragen från EU blev högre än 2019

Bidrag från Europeiska regionala utvecklingsfonden blev 1 449 miljoner kronor, vilket är 657 miljoner kronor (83,0 procent) högre än föregående år. Det beror främst på att programperioden är i sitt slutskede och fler projekt har rekvirerat medel jämfört med föregående år.

Bidrag till transeuropeiska nätverk uppgick till 318 miljoner kronor, vilket är 204 miljoner kronor (178,4 procent) högre än 2019. Att utfallet blev högre beror på EU:s medfinansiering för bl.a. utbyggnad till fyra spår på järnvägssträckan Flackarp–Arlöv, tunnelbyggnad på en järnvägssträcka av Västlänken och Hamnbanan Göteborg.

Bland Övriga bidrag från EU uppgick bidrag från Asyl-, migrations- och integrationsfonden (AMIF) till 561 miljoner kronor. Det är 36 miljoner kronor högre än 2019, vilket bl.a. beror på ersättning från EU för Sveriges åtagande om att vidarebosätta kvotflyktingar under 2020 men även retroaktivt för perioden 2016–2019.

Avräkningar m.m. i anslutning till skattesystemet

Denna inkomsttyp omfattar tillkommande EU-skatter och utjämningsavgifter för LSS-kostnader (lag [1993:387] om stöd och service för vissa funktionshindrade). Dessutom ingår olika avräkningar som avser intäkter som förs till fonder, kompensation för mervärdesskatt till statliga myndigheter och kommuner, avgifter till public service och fr.o.m. 2020 elcertifikat.

Tabell 2.30 Avräkningar m.m. i anslutning till skattesystemet

Miljoner kronor

	SB 2020	Utfall 2020	Utfall-SB 2020	Utfall 2019
7100 Tillkommande skatter	11 757	10 901	-855	11 342
7110 EU-skatter	7 311	6 239	-1 071	6 837
7112 Tullmedel	7 311	6 238	-1 072	6 838
7113 Jordbrukstullar och sockeravgifter	0	1	1	-1
7120 Kommunala utjämningsavgifter	4 446	4 662	216	4 506
7121 Utjämningsavgift för LSS-kostnader	4 446	4 662	216	4 506
7200 Avräkningar	-129 992	-127 888	2 104	-128 087
7210 Intäkter som förs till fonder	-9 043	-5 829	3 214	-11 584
7220 Kompensation för mervärdesskatt	-111 584	-111 601	-17	-107 627
7221 Avräknad mervärdesskatt, statliga myndigheter	-35 766	-36 692	-925	-34 077
7222 Kompensation för mervärdesskatt, kommuner	-75 818	-74 909	909	-73 550
7230 Övriga avräkningar	-9 365	-10 458	-1 094	-8 876
7231 Avgifter till public service	-9 365	-9 236	128	-8 876
7232 Elcertifikat		-1 222	-1 222	
7000 Avräkningar m.m. i anslutning till skattesystemet	-118 235	-116 986	1 249	-116 745

I statens budget beräknades avräkningarna uppgå till -118 235 miljoner kronor. Utfallet blev -116 986 miljoner kronor. Skillnaden mot beräkningen i statens budget blev alltså 1 249 miljoner kronor. Avräkningen av intäkter som förs till fonder blev 3,2 miljarder kronor lägre och beror på att avgifter till Kärnavfallsfonden inte längre ska redovisas som en intäkt i statens budget (se även 1600 Restförda och övriga skatter.) Avräkningen av intäkter från elcertifikat uppgick till 1,2 miljarder kronor. De ingick inte i den ursprungliga budgeten, vilket förklarar avvikelserna mot budget (se även 1430–1460 Skatt på energi och miljö).

Jämfört med 2019 ökade Avräkningar m.m. i anslutning till skattesystemet med 241 miljoner kronor. Avräkningen av intäkter som förs till fonder minskade med 5 755 miljoner kronor, främst på grund av att avgifterna till Kärnavfallsfonden inte längre redovisas som en intäkt i statens budget. Kompensationen till kommuner och statliga myndigheter för mervärdesskatt ökade med 3 973 miljoner kronor, vilket beror på att konsumtionen i offentlig sektor ökade under 2020.

2.4.4 Definitionerna av statens skatteintäkter skiljer sig åt

Sedan 2006, då riksdagen godkände regeringens förslag om ändrade redovisningsprinciper för statsbudgetens inkomstsida, ska statens budget och nationalräkenskaperna visa samma totala skatteintäkter för den offentliga sektorn. Nationalräkenskaperna styrs av det europeiska national- och regionalräkenskapssystemet (ENS 2010) i Europeiska unionen. Däremot finns skillnader mellan statens skatteintäkter i statens budget och statens skatteintäkter i nationalräkenskaperna som beror på olika principer för avgränsningen av staten. Den största skillnaden förklaras av att den offentliga sektorns delsektorer inte får redovisa negativa skatter inom ramen för nationalräkenskaperna. Det innebär att större delen av de skattereduktioner som på budgeten redovisas bland statens skatteintäkter i stället redovisas i kommunsektorn. Den minskning av kommunernas skatteintäkter som då uppstår regleras vid en transferering från staten till kommunerna.

En annan skillnad är att den kommunala fastighetsavgiften tillhör staten i nationalräkenskaperna, eftersom det är staten som bestämmer villkoren för den kommunala fastighetsavgiften. Det innebär att den redovisas som en statlig skatteintäkt som transfereras till kommunsektorn. Motsvarande princip finns inte för statens budget där intäkterna för den kommunala fastighetsavgiften tillhör kommunerna, och inte staten. Detta leder till förhållandevis stora skillnader i sektoruppdelningen av skatteintäkterna, men det påverkar inte den samlade skatteintäkten för offentlig sektor.

Tabell 2.31 Förklaringsposter som visar skillnaden för skatteintäkterna mellan statens budget och nationalräkenskaperna 2018–2020

Miljoner kronor

	2020	2019	2018
Statens skatteintäkter enligt Statens budget	1 063 792	1 123 153	1 101 070
Allmän översyn av nationalräkenskaperna		-992	8 299
Kärnavfallsfonden		-3 591	-3 685
Public service avgiften		0	8 171
Elcertifikat		2 599	3 813
Olika periodisering av energiskatt på elektrisk kraft historiska år			-2 746
Utdelat överskott från Svenska spel	-1 481	1 577	
Mervärdesskatt, MOSS		-2	-310
Insättningsgaranti och resolutionsavgift			-279
Olika definitioner av sektorerna	264 922	260 713	241 218

	2020	2019	2018
Övrigt (t.ex. avrundning)	-12	119	288
Statens skatteintäkter enligt nationalräkenskaperna	1 327 221	1 384 568	1 347 539

Källa: Ekonomistyrningsverket och Statistiska centralbyrån.

Utöver olika principer för hur staten ska avgränsas, finns skillnader som beror på ändrade redovisningsprinciper. År 2019 genomförde Statistiska centralbyrån (SCB) en allmän översyn av redovisningen i nationalräkenskaperna. Efter översynen förändrades definitionen av vad som ingår i den offentliga sektorns skatteintäkter för 2019 och tidigare år. Eftersom statens budget ska följas upp mot den av riksdagen beslutade budgeten ska inte redovisningen av skatteintäkterna justerats i efterhand för att de ska stämma överens med förändringarna. Därmed har det uppstått skillnader mellan skatteintäkterna i statens budget och i nationalräkenskaperna för år 2019 och tidigare år.

För 2020 finns en skillnad på 1 481 miljoner kronor avseende redovisningen av utdelat överskott från Svenska Spel AB. På grund av spridningen av covid-19 beslutade Svenska Spel AB under våren 2020 att dra tillbaka sitt förslag om utdelning för verksamhetsåret 2019. Den utdelningen beräknas i stället ingå i förslaget om utdelning avseende verksamhetsåret 2020 och redovisas i sin helhet som en intäkt under 2020 i utfallet för statens budget. I nationalräkenskaperna har den beräknade utdelningen redovisats på respektive år.

Skatteintäkterna skiljer sig åt i statens budget och i statens resultaträkning

Det finns även skillnader mellan redovisningen av skatteintäkter i statens budget och i statens resultaträkning. När statens årsredovisning lämnas till riksdagen är de periodiserade skatterna för innevarande år en prognos, som kommer att slutligt fastställas först ca ett år senare.

Årets över- eller underskott fastställs då regeringen lämnar skrivelsen Årsredovisning för staten till riksdagen och därför redovisas eventuella senare revideringar av skatteintäkterna på kommande år. Eftersom utfallet för skatteintäkterna är definitiva i april andra året efter inkomståret kommer resultaträkningen för det aktuella året att påverkas av ändrade skatter hänförliga till två tidigare år. Ändrade skatter för inkomst-åren 2018 och 2019 påverkar därför resultatet för staten 2020.

Förutom skillnader i redovisningen av skatteintäkter förekommer det skillnader i avgränsningen av staten i resultaträkningen och i statens budget. I resultaträkningen elimineras dessutom inomstatliga transaktioner.

Tabell 2.32 Förklaringsposter som visar skillnaden för skatteintäkterna mellan statens budget och statens resultat- och balansräkning 2018–2020

Miljoner kronor

	2020	2019	2018
Statens skatteintäkter i Statens budget	1 063 792	1 123 153	1 101 070
Skatter hänförliga till tidigare år	4 833	-371	7 987
Avgränsningsskillnader	343 346	338 119	324 373
Elimineringar	-79 660	-73 581	-71 121
Omklassificering			
Kärnavfallsfonden	0	-3 591	
Elcertifikat	0	2 599	
Justering för reviderad skatteprognos	0	-3 275	1 171
Statens skatteintäkter enligt resultaträkningen	1 332 310	1 383 052	1 363 480

2.5 Utgifter i statens budget 2020

Utgifterna i statens budget är indelade i 27 utgiftsområden. Därutöver ingår även posterna Förändring av anslagsbehållningar, Riksgäldskontorets nettoutlåning och Kassamässig korrigerings på budgetens utgiftssida.

Posten Förändring av anslagsbehållningar används endast vid budgetering. Utfallet påverkar anslagsbehållningarna för respektive anslag.

Utgifter i statens budget – sammanfattning

I tabell 2.33 jämförs utfallet för utgifterna, dvs. den faktiska förbrukningen, dels med ursprungligen anvisade medel (statens budget), dels med totalt anvisade medel (inklusive ändringar av budgeten). En högre förbrukning än anvisade medel möjliggörs genom utnyttjande av ett eventuellt ingående anslagssparande eller en anslagskredit.

Utgifterna påverkades av spridningen av covid-19

Utgifterna i statens budget 2020 påverkades i hög grad av åtgärder med anledning av spridningen av covid-19. Riksdagen har fattat beslut om ändringar i statens budget vid 16 tillfällen under 2020. En kompletterande redovisning med anledning av detta finns i avsnitt 2.2 Åtgärder med anledning av spridningen av covid-19, avsnitt 2.3 Ändringar i statens budget 2020 och bilaga 3 Specifikation av ändringsbudgetar som påverkar anslagen i statens budget 2020. Flera myndigheter har fått prioritera om och ändra sin verksamhet under året eftersom spridningen av covid-19 har krävt olika åtgärder som inte har varit planerade. De flesta åtgärderna som har vidtagits med anledning av covid-19 har finansierats med särskilda anslag, men det har även påverkat utfallet för vissa myndigheters anslag för förvaltning. Det beror på att ordinarie eller planerad verksamhet har prioriterats ned till förmån för hanteringen av smittspridningen.

Utgifterna 150 miljarder högre än i den ursprungliga budgeten

Utgifterna i statens budget uppgick till 1 219 115 miljoner kronor. Det är 149 921 miljoner kronor (14,0 procent) högre än vad som anvisades i den ursprungliga budgeten, men 154 516 miljoner kronor (11,2 procent) lägre än vad som totalt anvisades. Inom 9 av de 27 utgiftsområdena blev utgifterna mer än 1 miljard kronor högre än vad som anvisades i statens budget. För 6 av utgiftsområdena blev utfallet mer än 1 miljard lägre än vad som anvisades i den ursprungliga budgeten.

Tabell 2.33 Utgifter i statens budget 2020

Miljoner kronor

Utgiftsområde	Statens budget	Ändrings-budget	Totalt anvisat	Utfall	Utfall - statens budget	Utfall - totalt anvisat
1 Rikets styrelse	15 131	965	16 096	15 749	618	-347
2 Samhällsekonomi och finansförvaltning	17 390	37	17 427	17 003	-387	-424
3 Skatt, tull och exekution	12 057	255	12 312	12 055	-2	-257
4 Rättsväsendet	51 731	1 524	53 255	53 027	1 296	-228
5 Internationell samverkan	2 028	115	2 143	2 070	42	-73
6 Försvar och samhällets krisberedskap	64 800	130	64 930	63 092	-1 707	-1 837
7 Internationellt bistånd	45 989	750	46 739	46 525	536	-214
8 Migration	11 446	180	11 626	9 579	-1 867	-2 047
9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg	84 167	32 653	116 820	101 774	17 607	-15 045
10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning	95 706	32 966	128 672	117 899	22 193	-10 773
11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom	36 542	77	36 619	36 652	110	33

Utgiftsområde	Statens budget	Ändringsbudget	Totalt anvisat	Utfall	Utfall - statens budget	Utfall - totalt anvisat
12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn	101 430	2 831	104 261	99 939	-1 491	-4 322
13 Jämställdhet och nyanlända invandrades etablering	10 066	55	10 121	8 516	-1 550	-1 605
14 Arbetsmarknad och arbetsliv	77 164	21 601	98 765	87 154	9 990	-11 611
15 Studiestöd	25 508	1 605	27 113	25 060	-449	-2 053
16 Utbildning och universitetsforskning	83 316	1 458	84 774	82 958	-358	-1 816
17 Kultur, medier, trossamfund och fritid	16 061	4 464	20 526	20 417	4 355	-109
18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik	3 727	8	3 735	3 779	53	45
19 Regional tillväxt	3 673		3 673	3 184	-489	-489
20 Allmän miljö- och naturvård	12 571	419	12 990	10 950	-1 621	-2 040
21 Energi	3 469	38	3 507	3 334	-135	-173
22 Kommunikationer	61 296	7 054	68 350	65 167	3 871	-3 183
23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel	19 790	1 430	21 220	20 020	230	-1 200
24 Näringsliv	7 264	161 592	168 856	60 407	53 143	-108 449
25 Allmänna bidrag till kommuner	128 418	29 548	157 965	157 964	29 547	-1
26 Statsskuldsräntor m.m.	29 655		29 655	19 592	-10 064	-10 064
27 Avgiften till Europeiska unionen	41 990	2 684	44 673	47 193	5 203	2 519
Förändring av anslagsbehållningar	-7 267		-7 267		7 267	7 267
Summa	1 055 119	304 437	1 359 556	1 191 059	135 940	-168 497
Riksgäldskontorets nettoutlåning	13 798		13 798	21 283	7 485	7 485
Kassamässig korrigerig	278		278	6 773	6 495	6 495
Summa utgifter m.m. i statens budget	1 069 195	304 437	1 373 632	1 219 115	149 921	-154 516

Statsbidrag till kommuner och regioner till följd av spridningen av covid-19

Utfallet för utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg uppgick till 101 774 miljoner kronor, vilket är 17 607 miljoner kronor högre än vad som anvisades i den ursprungliga budgeten. I ändringsbudget anvisades ytterligare 32 653 miljoner kronor, främst till följd av spridningen av covid-19. Jämfört med totalt anvisade medel blev utfallet 15 045 miljoner kronor lägre. Det är framför allt riktade statsbidrag till kommuner och regioner som ökade. Anslaget 1:6 *Bidrag till folkhälsa och sjukvård* anvisades ytterligare 31 176 miljoner kronor i ändringsbudget, framför allt för ersättningar till kommunsektorn för bl.a. ökade utgifter för hanteringen av spridningen av covid-19 samt ersättningar för provtagning och smittspårning av sjukdomen. Utfallet blev 12 398 miljoner kronor lägre än totalt anvisat i statens budget.

Ersättning för höga sjuklönekostnader blev 16 miljarder högre än beräknat

Utfallet för utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning uppgick till 117 899 miljoner kronor, vilket är 22 193 miljoner kronor högre än anvisat i statens budget. I ändringsbudget anvisades ytterligare 32 966 miljoner kronor. Anslaget 1:1 *Sjukpenning och rehabilitering m.m.* anvisades ytterligare 12 576 miljoner kronor för att täcka ökade utgifter med anledning av tillfälliga regler för sjukpenning till försäkrade som fått karensavdrag, kompensation till egenföretagare för de första 14 dagarna i sjukperioden samt utvidgad rätt till sjukpenning i förebyggande syfte. Utfallet blev 42 371 miljoner kronor, vilket är 5 445 miljoner kronor högre än anvisat i den ursprungliga budgeten, men 7 131 miljoner kronor lägre än totalt anvisat. Utfallet för anslaget 1:7 *Ersättning för höga sjuklönekostnader* blev 17 675 miljoner kronor, vilket är 16 486 miljoner kronor högre än vad som anvisades i statens budget. I ändringsbudget anvisades ytterligare 19 850 miljoner kronor med anledning av att flera tillfälliga bestämmelser infördes.

Bland annat infördes bestämmelser om att staten i utökad omfattning ska ersätta arbetsgivarnas kostnader för sjuklön och att något läkarintyg inte krävs för sjuklöneperioden.

Högre arbetslöshet medförde högre utgifter

Inom utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv blev utfallet 87 154 miljoner kronor, vilket är 9 990 miljoner kronor högre än anvisat i statens budget. I ändringsbudget anvisades ytterligare 21 601 miljoner kronor. Utgifterna för arbetslöshetsersättning uppgick till 24 369 miljoner kronor, vilket är 10 352 miljoner kronor högre än i statens budget. Arbetslösheten beräknades i budgeten uppgå till 6,4 procent, men den blev 8,3 procent, vilket ledde till högre utgifter eftersom fler arbetslösa fick ersättning.

Stöd vid korttidsarbete och omställningsstöd 100 miljarder lägre än beräknat

Utfallet för utgiftsområde 24 Näringsliv uppgick till 60 407 miljoner kronor, vilket är 53 143 miljoner kronor högre än anvisat i den ursprungliga budgeten. I ändringsbudget anvisades ytterligare 161 592 miljoner kronor. Utfallet blev därmed 108 449 miljoner kronor lägre än totalt anvisat.

Kapitalinsatser i statligt ägda företag uppgick till 10 722 miljoner kronor, vilket är 10 646 miljoner kronor högre än beräknat i statens budget. Det beror på att staten har vidtagit olika åtgärder för att motverka de negativa effekterna till följd av spridningen av covid-19. Bland annat har SAS AB och Swedavia AB fått stöd med anledning av att flygmarknaden påverkades kraftigt av pandemin.

Ett nytt stöd vid korttidsarbete infördes i ändringsbudget med anledning av spridningen av covid-19 och anvisades 94 910 miljoner kronor. Utfallet för stödet uppgick till 35 140 miljoner kronor, vilket är 59 770 miljoner kronor lägre än totalt anvisat i statens budget.

Ett annat nytt stöd som riksdagen beslutade om i ändringsbudget är omställningsstöd för företag som fått minskad omsättning till följd av spridningen av covid-19. Totalt anvisades 46 000 miljoner kronor för omställningsstödet. Företagen ansökte dock inte om omställningsstöd i den omfattning som beräknades. Utfallet blev 5 677 miljoner kronor, vilket är 40 343 miljoner kronor lägre än totalt anvisat.

Kommunsektorn fick ytterligare 22 miljarder med anledning av covid-19

De allmänna bidragen till kommuner och regioner uppgick till 157 964 miljoner kronor, vilket är 29 547 miljoner kronor högre än anvisat i den ursprungliga budgeten. I ändringsbudget anvisades ytterligare 22 000 miljoner kronor med anledning av spridningen av covid-19. Resterande ökning är inte kopplad till covid-19.

Räntor på statsskulden blev 10 miljarder lägre än budgeterat

Utgifterna för Statsskuld räntor m.m. blev 19 592 miljoner kronor, vilket är 10 064 miljoner kronor lägre än beräknat i statens budget. Det beror framför allt på lägre kursförluster och högre inkomster från överkurser vid emission än beräknat, vilket innebär att räntorna på statsskulden blev lägre.

Tabell 2.34 Utfallet för statens budget för 2020–2019

Miljoner kronor

Utgiftsområde	Utfall 2020	Utfall 2019	Skilnad mot 2019
1 Rikets styrelse	15 749	14 968	781
2 Samhällsekonomi och finansförvaltning	17 003	16 596	407
3 Skatt, tull och exekution	12 055	11 520	534

4	Rättsväsendet	53 027	49 383	3 644
5	Internationell samverkan	2 070	2 337	-267
6	Försvar och samhällets krisberedskap	63 092	60 572	2 521
7	Internationellt bistånd	46 525	44 240	2 284
8	Migration	9 579	11 847	-2 268
9	Hälsovård, sjukvård och social omsorg	101 774	79 592	22 182
10	Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning	117 899	97 872	20 027
11	Ekonomisk trygghet vid ålderdom	36 652	34 486	2 166
12	Ekonomisk trygghet för familjer och barn	99 939	97 315	2 624
13	Jämställdhet och nyanlända invandrares etablering	8 516	13 380	-4 864
14	Arbetsmarknad och arbetsliv	87 154	76 971	10 183
15	Studiestöd	25 060	22 815	2 245
16	Utbildning och universitetsforskning	82 958	78 527	4 431
17	Kultur, medier, trossamfund och fritid	20 417	15 828	4 588
18	Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik	3 779	3 052	727
19	Regional tillväxt	3 184	3 316	-133
20	Allmän miljö- och naturvård	10 950	9 446	1 504
21	Energi	3 334	2 214	1 120
22	Kommunikationer	65 167	58 604	6 563
23	Areella näringar, landsbygd och livsmedel	20 020	20 784	-764
24	Näringsliv	60 407	7 304	53 103
25	Allmänna bidrag till kommuner	157 964	120 052	37 913
26	Statsskuldräntor m.m.	19 592	22 174	-2 582
27	Avgiften till Europeiska unionen	47 193	37 683	9 510
	Summa	1 191 059	1 012 879	178 180
	Riksgäldskontorets nettoutlåning	21 283	-66 892	88 175
	Kassamässig korrigerig	6 773	-2 389	9 162
	Summa utgifter m.m. i statens budget	1 219 115	943 598	275 517

Spridningen av covid-19 och minskad valutareserv 2019 medförde högre utgifter 2020. Utgifterna i statens budget ökade med 275 517 miljoner kronor (29,2 procent) mellan 2019 och 2020. Att utgifterna ökade beror i huvudsak på spridningen av covid-19, men också på att Riksbanken minskade valutareserven 2019, vilket påverkar skillnaden mellan åren med 69 000 miljoner kronor.

Utgifter för provtagning, smittspårning och utbrottshantering

Utgifterna för utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg ökade med 22 182 miljoner kronor (27,7 procent). Under 2020 lämnade staten bidrag till kommuner och regioner för hantering av spridningen av covid-19, inklusive bidrag för provtagning, smittspårning och utbrottshantering. Dessa utgifter uppgick till 18 026 miljoner kronor inom utgiftsområdet.

Ersättning för höga sjuklönekostnader och karensavdrag

Inom utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning ökade utgifterna med 20 027 miljoner kronor (20,5 procent) med anledning av spridningen av covid-19. Ersättning för höga sjuklönekostnader ökade med 16 585 miljoner kronor och utgifter för tillfälliga stöd gällande ersättning för karensavdrag medförde att utgifterna ökade med 3 321 miljoner kronor.

Högre arbetslöshet medför högre kostnader

Utgifterna för utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv blev 10 183 miljoner kronor (13,2 procent) högre än 2019. Det beror framför allt på att utgifterna för arbetslöshetsersättning ökade med 10 196 miljoner kronor, då arbetslösheten ökade till 8,3 procent till följd av spridningen av covid-19.

35 miljarder kronor i stöd till korttidsarbete

Inom utgiftsområde 24 Näringsliv ökade utgifterna med 53 103 miljoner kronor (727,1 procent) till följd av spridningen av covid-19. Stöd till korttidsarbete medförde ökade utgifter med 35 140 miljoner kronor och omställningsstödet ökade utgifterna med 5 677 miljoner kronor. Dessutom ökade kapitalinsatserna i statligt ägda bolag med 10 572 miljoner kronor.

Förstärkning till kommuner och regioner

Utgifterna för utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner ökade med 37 913 miljoner kronor (31,6 procent). För att finansiera olika åtgärder för att hantera effekterna av spridningen av covid-19 har kommuner och regioner fått 22 000 miljoner kronor som en förstärkning. Som kompensation för det inkomstbortfall som förhöjt grundavdrag för pensionärer medför fick kommuner och regioner tillsammans 4 060 miljoner kronor. Resterande ökning beror till allra största delen på allmän förstärkning till kommunsektorn.

Återbetalning av lån till Riksbanken minskade utgifterna 2019

Riksgäldskontorets nettoutlåning blev 88 175 miljoner kronor högre än 2019. I mars rådde det en osäkerhet på upplåningsmarknaderna i hela världen med anledning av spridningen av covid-19. Därför lånade AB Svensk Exportkredit 10 000 miljoner kronor i Riksgäldskontoret för CIR-systemets räkning. Det ökade Riksgäldskontorets nettoutlåning. År 2019 minskade Riksbanken valutareserven, vilket innebar att lånen i Riksgäldskontoret minskade med 69 000 miljoner kronor och därför minskade nettoutlåningen med samma belopp.

Förklarande faktorer till avvikelserna mot statens budget

Utgifterna i statens budget blev 149,9 miljarder kronor högre än i den budget som riksdagen ursprungligen fastställde. I detta avsnitt analyseras hur stor del av denna skillnad som berodde på reviderade bedömningar av dels de makroekonomiska förutsättningarna, dels antalet personer som tar emot ersättning från olika transfereringssystem (volym). Vidare redovisas hur stor del av skillnaden som beror på nya beslut. Det gäller sådana beslut som fattats av riksdagen eller Riksbanken. Resterande skillnad beror på andra förklaringsfaktorer och redovisas i kategorin Övrigt. Skillnaderna fördelas också på Utgiftsområden exkl. räntor, Statsskuldräntor m.m. och Riksgäldskontorets nettoutlåning. Resultatet sammanfattas i tabell 2.35 och kommenteras därefter.

Tabell 2.35 Förklarande faktorer till skillnaden mellan budget för 2020 och utfall

Miljarder kronor

	Totalt	Volym ³	Makro ⁴	Beslut ⁵	Övrigt ⁶
Utgiftsområden, exklusive räntor ¹	146,0	-12,0	-2,7	176,9	-16,2
Statsskuldräntor m.m.	-10,1	0,0	-9,9	0,0	-0,2
Riksgäldskontorets nettoutlåning ²	14,0	0,0	2,0	0,0	12,0
Budgetens utgifter m.m.	149,9	-12,0	-10,6	176,9	-4,3

¹ Utgiftsområden som omfattas av det statliga utgiftstaket.

² Riksgäldskontorets nettoutlåning och den kassamässiga korrigeringsposten.

³ Begreppet volym innefattar utgiftsförändringar till följd av bl.a. antal personer i transfereringssystemen, längden på den tid som en person finns i ett system samt förändringar av nivån på styckkostnader i transfereringssystemen som inte direkt kan kopplas till den makroekonomiska utvecklingen.

⁴ Utgiftsförändringar till följd av reviderade makroekonomiska förutsättningar.

⁵ Här redovisas budgeteffekterna inkl. revideringar i enlighet med 2021 års ekonomiska vårproposition (prop. 2020/21:100, avsnitt 6.1).

⁶ Under Utgiftsområden, exkl. räntor ingår förändring av anslagsbehållningar enligt ursprunglig budget.

Skillnader till följd av reviderade volymer i olika transfereringssystem

Utgifterna blev 12,0 miljarder kronor lägre än i statens budget till följd av ändrade bedömningar av bl.a. antalet personer som tar emot ersättning från olika transfereringssystem (volym). Färre uttagna nettodagar med föräldrapenning, delvis till följd av att covid-19 kan ha medfört att ersättning erhållits på annat sätt, har medfört att utgifterna inom utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn blev lägre. Vidare blev utgifterna inom utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg lägre, främst till följd av att färre personer sökte tandvård och att utgifterna för tandvårdsförmåner därmed blev lägre än beräknat.

Skillnader till följd av den makroekonomiska utvecklingen

Skillnader till följd av ändrade makroekonomiska förutsättningar medförde att utgifterna blev 10,6 miljarder kronor lägre än i statens budget.

Utgifterna för utgiftsområdena, exklusive utgiftsområde 26 Statsskuldräntor m.m., blev 2,7 miljarder kronor lägre än i statens budget till följd av ändrade makroekonomiska förutsättningar. Det förklaras i huvudsak av lägre utgifter för arbetslöshetsersättning inom utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv än beräknat i statens budget, vilket följer av lägre arbetslöshet och att en lägre andel av de arbetslösa än beräknat fick ersättning.

Utgifterna inom utgiftsområde 26 Statsskuldräntor m.m. blev 9,9 miljarder kronor lägre till följd av ändrade makroekonomiska förutsättningar. Det förklaras främst av att de långa marknadsräntorna blev lägre än beräknat.

Riksgäldskontorets nettoutlåning blev 2,0 miljarder kronor högre än i statens budget beroende på den makroekonomiska utvecklingen. Differensen förklaras av en svagare krona. Det beror på att Riksbankens lån i Riksgälden ökat mer än beräknat när ett enskilt lån förfallit och refinansierats till en högre växelkurs.

Tabell 2.36 Makroekonomiska förutsättningar

	SB 2020	Utfall 2020	Utfall-SB 2020	Utfall 2019
Procentuell förändring från föregående år:				
BNP (fp)	1,4	-2,8	-4,2	1,3
KPI (årsgenomsnitt)	1,7	0,5	-1,2	1,8
Antal sysselsatta, 15–74 år	0,4	-1,3	-1,7	0,7
Nivåer:				
Arbetslöshet, 15–74 år, procent av arbetskraften	6,4	8,3	1,9	6,8
SEK/Euro, årsgenomsnitt	10,6	10,5	-0,1	10,6
SEK/USD, årsgenomsnitt	9,0	9,2	0,2	9,5
6-mån ränta, årsgenomsnitt	-0,3	-0,2	0,1	-0,4
5-årig statsobligation, årsgenomsnitt	0,0	-0,3	-0,3	-0,4

Anm.: Fp=fasta priser, SB=Statens budget.

Skillnader till följd av beslut

De totala utgifterna blev 176,9 miljarder kronor högre än i statens budget till följd av beslut fattade av riksdagen. Hela förändringen avser utgifterna för utgiftsområdena,

exklusive utgiftsområde 26 Statsskuldräntor m.m. De högre utgifterna är en följd av riksdagens beslut om högre anslagsnivåer efter förslag i propositionerna om ändringar i statens budget (se avsnitt 2.3 Ändringar i statens budget och bilaga 3 Specifikation av ändringsbudgetar i statens budget).

Här redovisas budgeteffekterna i enlighet med redovisningen i 2021 år ekonomiska vårproposition. Budgeteffekten av en åtgärd bedöms i samband med att förslaget lämnas till riksdagen. I normalfallet gäller den ursprungligen redovisade budgeteffekten när utgifternas utveckling beskrivs i efterföljande propositioner. För några av de åtgärder för 2020 och 2021 som riksdagen fattat beslut om med anledning av pandemin har bedömningen av åtgärdernas faktiska utfall reviderats kraftigt. De aktuella åtgärderna är korttidsarbete, omställningsstöd, stöd till enskilda näringsidkare samt ökade resurser till bidrag till folkhälsa och sjukvård för merkostnader på grund av spridningen av covid-19 och medel för utökad testverksamhet. I dessa synnerligen speciella fall, som har sin grund i de ekonomiska konsekvenserna av pandemin, är det motiverat att redovisa budgeteffekten av en åtgärd i enlighet med den nya bedömningen i de fall budgeteffekten av reformerna har bedömts vara mycket stor och skillnaden mot det faktiska utfallet väntas bli betydande. Detta trots att regeringen inte har lämnat något nytt förslag till riksdagen. Se vidare 2021 år ekonomiska vårproposition (prop. 2020/21:100, avsnitt 6.1).

Skillnader till följd av övriga orsaker

Av övriga orsaker blev utgifterna 4,3 miljarder kronor lägre än i statens budget.

Utgiftsområdenas utgifter (exkl. statsskuldräntor) blev 16,2 miljarder kronor lägre. Detta nettobelopp innefattar flera utgiftsområden med lägre utgifter än anvisat i budgeten medan vissa områden hade högre utgifter. Inom framför allt följande fyra utgiftsområden blev utgifterna lägre än i statens budget av övriga orsaker: 6 Försvar och samhällets krisberedskap, 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och handikapp, 16 Utbildning och universitetsforskning och 20 Allmän miljö- och naturvård. I avsnitt 2.6 Utfall per utgiftsområde finns detaljerade kommentarer till skillnaden mellan utfall och anvisade belopp i den ursprungliga budgeten.

Riksgäldskontorets nettoutlåning blev 12,0 miljarder kronor högre än beräknat i statens budget, i huvudsak beroende på att AB Svensk Exportkredit i mars lånade upp 10 miljarder kronor hos Riksgäldskontoret.

Indragningar

Enligt 3 kap. 12 § budgetlagen (2011:203) får regeringen besluta att medel på ett anvisat anslag inte ska användas om det är motiverat av särskilda omständigheter i en verksamhet eller av statsfinansiella eller andra samhällsekonomiska skäl. För 2020 beslutade regeringen om indragning av anslagsmedel om totalt 23 718 miljoner kronor, främst avseende anslagssparanden från 2019.

Det är 4 949 miljoner kronor mindre än 2019. De 37 indragningar, som översteg 100 miljoner kronor, omfattar 89 procent av totalbeloppet under 2020. I tabell 2.37 redovisas samtliga indragningar som är större än 100 miljoner kronor.

De flesta indragningarna av anslagsmedel rör anslagssparande

Den största indragningen, som uppgick till 3 230 miljoner kronor, avsåg avgiften till Europeiska unionen. Den näst största indragningen gjordes av räntor på statsskulden och uppgick till 2 838 miljoner kronor. Båda dessa indragningar avsåg anslagssparande.

Tabell 2.37 Indragningar 2020

Miljoner kronor

UO	Anslag	Anslagsnamn	Indragning
2	1:5	Statliga tjänstepensioner m.m.	280
3	1:1	Skatteverket	134
6	1:2	Försvarsmaktens insatser internationellt	183
6	1:11	Försvarets materielverk	146
8	1:2	Ersättningar och bostadskostnader	509
8	1:6	Offentligt biträde i utlänningsärenden	128
9	1:6	Bidrag till folkhälsa och sjukvård	186
9	4:2	Vissa statsbidrag inom funktionshinderområdet	174
9	4:3	Bilstöd till personer med funktionsnedsättning	120
9	4:4	Kostnader för statlig assistansersättning	812
9	4:5	Stimulansbidrag och åtgärder inom äldreområdet	278
10	1:1	Sjukpenning och rehabilitering m.m.	203
10	1:6	Bidrag för sjukskrivningsprocessen	456
11	1:3	Bostadstillägg till pensionärer	280
12	1:2	Föräldraförsäkring	339
12	1:6	Omvårdnadsbidrag och vårdbidrag	517
13	1:2	Kommunersättningar vid flyktmottagande	1 214
14	1:4	Lönebidrag och Samhall m.m.	133
14	1:6	Europeiska socialfonden m.m. för perioden 2014–2020	410
14	1:12	Nystartsjobb, etableringsjobb och stöd för yrkesintroduktionsanställningar	332
14	1:14	Etableringsersättning till vissa nyanlända invandrare	141
15	1:2	Studiemedel	1 816
15	1:7	Studiestartsstöd	115
16	1:5	Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet	730
16	1:10	Fortbildning av lärare och förskolepersonal	162
16	1:14	Bidrag till lärarlöner	454
18	1:7	Energieffektivisering och renovering av flerbostadshus och utomhusmiljöer	185
18	1:8	Investeringsstöd för anordnande av hyresbostäder och bostäder för studerande	273
19	1:1	Regionala tillväxtåtgärder	113
19	1:3	Europeiska regionala utvecklingsfonden perioden 2014–2020	373
20	1:11	Åtgärder för havs- och vattenmiljö	119
20	1:19	Industriklivet	459
21	1:7	Energiteknik	1 580
22	1:10	Från EU-budgeten finansierade stöd till Transeuropeiska nätverk	512
23	1:17	Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur	654
26	1:1	Räntor på statsskulden	2 838
27	1:1	Avgiften till Europeiska unionen	3 230
		Övriga indragningar	3 132
		Summa	23 718

Överskridanden

Enligt 3 kap. 8 § budgetlagen får ett anslag tillfälligt överskridas genom att en kredit, motsvarande högst 10 procent av det anvisade anslaget (anslagskredit), tas i anspråk. Året därpå ska tillgängliga medel reduceras med ett belopp som motsvarar den utnyttjade anslagskrediten. Med riksdagens bemyndigande får regeringen även besluta att ett anslag får överskridas om det är nödvändigt för att täcka särskilda utgifter i en

verksamhet. Utgifterna ska inte ha varit kända då anslaget anvisades. Regeringen får även fatta beslut om att överskrida ett anslag för att uppfylla ett av riksdagen beslutat ändamål med anslaget. Regeringen beslutade om två medgivna överskridanden för 2020.

Medgivna överskridanden

I statens budget anvisades 5 miljoner kronor för anslaget 1:4 *Ekonomiskt bistånd till enskilda utomlands samt diverse kostnader för rättsväsendet* inom utgiftsområde 5 Internationell samverkan. Regeringen medgav i beslut den 26 november 2020 att anslaget fick överskridas med 75 miljoner kronor (UD2020/17621/delvis, UD2020/17657). Det medgivna överskridandet utnyttjades inte.

I statens budget anvisades 24 850 miljoner kronor för anslaget 1:16 *Omstrukturering och genomlysning av statligt ägda företag* inom utgiftsområde 24 Näringsliv. Regeringen medgav i beslut den 3 september 2020 att anslaget fick överskridas med 5 miljoner kronor (N2020/02142). Det medgivna överskridandet utnyttjades inte.

Tabell 2.38 Medgivna överskridanden 2020

UO	Anslag	Anslagsnamn	Medgivet överskridande	Utnyttjat medgivet överskridande
5	1:4	Ekonomiskt bistånd till enskilda utomlands samt diverse kostnader för rättsväsendet	75	0
24	1:16	Omstrukturering och genomlysning av statligt ägda företag	5	0
Summa			80	0

Icke medgivna överskridanden

Under 2020 har ett anslag överskridits utöver den tillåtna kreditgränsen och utan medgivande från regeringen. Tabell 2.39 visar detta anslagsöverskridande.

Tabell 2.39 Icke medgivna överskridanden 2020

Miljoner kronor

UO	Anslag	Anslagsnamn	Ingående överföringsbelopp	Årets tilldelning enligt reg.brev	Indragningar	Totalt tilldelade medel	Utgifter	Anslagskredit	Utgående överföringsbelopp	Icke medgivet överskridande
17	6:1	Riksarkivet	-30,75	427,31		396,55	437,62	39,66	-41,07	-1,42
Summa										-1,42

Totalt disponibelt belopp, inklusive anslagskredit för anslaget 6:1 *Riksarkivet* inom utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid, har överskridits med 1,42 miljoner kronor. Regeringen beslutade under 2020 om att höja anslagskrediten för Riksarkivet till 39,66 miljoner kronor, motsvarande 9,3 procent av anslaget. Överskridandet beror på att Riksarkivets enhet för digitalisering i Fränsta fick lägre intäkter än beräknat.

2.6 Utfall per utgiftsområde

I följande avsnitt (2.6.1–2.6.27) presenteras utfallet per utgiftsområde. Här ges en samlad bild över hur regeringen har utnyttjat de finansiella befogenheter som regeringen har inom respektive utgiftsområde.

Anslagen redovisas i tabeller som i första hand visar utfallet för de största anslagen inom respektive utgiftsområde. Tabellerna visar även anslag vars utfall avviker från statens ursprungliga budget med mer än 10 procent. Anslag som anvisats mindre än

100 miljoner kronor visas dock bara om utfallet avviker mer än 50 procent. Tabellerna visar också anslag där utfallet avviker från de totalt anvisade medlen, statens budget (SB) och ändringar i budgeten (ÄB), med mer än 10 procent. Anslag som totalt anvisats mindre än 100 miljoner kronor visas endast då utfallet avviker mer än 50 procent.

För varje utgiftsområde kommenteras först skillnader mellan den ursprungligen beslutade budgeten och utfall. Därefter jämförs även utfallet för 2020 med utfallet 2019. För budgetåret 2020 sammanfaller ofta förklaringarna för skillnaden mot budget och föregående år. Då görs analysen samlad, under respektive utgiftsområde. En redovisning av samtliga anslag finns i bilaga 2 och en redovisning av samtliga ändringsbudgetar per anslag finns i bilaga 3.

Förutom anslagsutfallet redovisas, per utgiftsområde, hur regeringen har utnyttjat beställningsbemyndiganden samt bemyndiganden avseende statlig utlåning, garantier, inomstatliga lån och övriga krediter. Av redovisningen framgår även hur bemyndiganden att lämna kapitaltillskott till bolag eller utvecklingsbanker har utnyttjats. Flerparten av bemyndigandena utgörs av årliga bemyndiganden som riksdagen lämnar i samband med besluten om statens budget och om ändringar i denna. I redovisningen hänvisas inte till riksdagsbeslutet i de fall ett bemyndigande har lämnats i samband med besluten om statens budget för 2020 eller i beslut om ändring i budgeten för detta år. Om däremot ett bemyndigande har lämnats före 2020 görs en hänvisning till riksdagsbeslutet. En redovisning av samtliga beställningsbemyndiganden finns i bilaga 4.

Efter de 27 avsnitten om de olika utgiftsområdena följer en redogörelse för posterna Förändring av anslagsbehållningar (avsnitt 2.6.28), Riksgäldskontorets nettoutlåning (avsnitt 2.6.29), och Kassamässig korrigerings (avsnitt 2.6.30). Alla dessa poster hör till budgetens utgiftssida. Avslutningsvis redovisas även Ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget (avsnitt 2.6.31).

2.6.1 Utgiftsområde 1 Rikets styrelse

Utgiftsområdet omfattar Statschefen, Riksdagsförvaltningen, Riksdagens ombudsmän, Riksrevisionen, Sametinget och samepolitiken, Regeringskansliet m.m., länsstyrelserna, demokratipolitik och mänskliga rättigheter, nationella minoriteter, medier och Sieps samt insatser för att stärka delaktigheten i EU-arbetet.

Anslag

Tabell 2.40 UO 1 Anslag

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	SB 2020	ÄB 2020	Utfall 2020	Utfall-SB 2020	Utfall-SB Procent 2020	Utfall 2019
1:1	Kungliga hov- och slottsstaten	146	40	186	40	27,3	145
2:1	Riksdagens ledamöter och partier m.m.	969		913	-55	-5,7	966
2:2	Riksdagens förvaltningsanslag	861		859	-2	-0,3	822
2:3	Riksdagens fastighetsanslag	100		87	-13	-13,4	117
2:5	Riksrevisionen	348		330	-17	-5,0	331
4:1	Regeringskansliet m.m.	7 922	8	7 729	-194	-2,4	7 733
5:1	Länsstyrelserna m.m.	3 172	205	3 338	165	5,2	3 053
6:1	Allmänna val och demokrati	142	3	142	-1	-0,4	461
6:3	Datainspektionen	110	10	114	4	3,3	101

8:1	Mediestöd	762	700	1 468	706	92,7	644
	Övriga anslag	597		583	-15	-2,4	596
	Summa	15 131	965	15 749	618	4,1	14 968

Utfallet uppgick till 15 749 miljoner kronor och blev därmed 618 miljoner kronor (4,1 procent) högre än vad som anvisades i statens budget. I ändringsbudget anvisades ytterligare 965 miljoner kronor. Jämfört med 2019 blev utgifterna 781 miljoner kronor (5,2 procent) högre.

Intäktsbortfall medför högre utgifter för Kungliga slottsstaten

Utfallet för anslaget 1:1 *Kungliga hov- och slottsstaten* uppgick till 186 miljoner kronor, vilket är 40 miljoner kronor (27,3 procent) högre än vad som anvisades i statens budget och 42 miljoner kronor (28,8 procent) högre än 2019. I ändringsbudget anvisades ytterligare 40 miljoner kronor till följd av intäktsbortfall från besöksverksamheten vid de kungliga slotten på grund av restriktioner och smittbegränsade åtgärder till följd av spridningen av covid-19. Antalet besökare minskade med 90 procent, från 1,7 miljoner till 170 000 besökare.

Länsstyrelserna har fått nya uppdrag med anledning av covid-19 vilket påverkar jämförelsen mot budget och föregående år

Utfallet för anslaget 5:1 *Länsstyrelserna m.m.* uppgick till 3 338 miljoner kronor, vilket är 165 miljoner kronor (5,2 procent) högre än vad som anvisades i statens budget och 284 miljoner kronor (9,3 procent) högre än 2019.

I ändringsbudget anvisades ytterligare 205 miljoner kronor. Av anslaget har 80 miljoner kronor använts för administration av utbetalning av omsättningsstöd till enskilda näringsidkare. Ytterligare 59 miljoner kronor har använts för att bistå regionerna vid testning för covid-19.

Nya mediestödsformer introducerades under året – redaktions- och utgivningsstöd

Utfallet för anslaget 8:1 *Mediestöd* uppgick till 1 468 miljoner kronor. Det är 706 miljoner kronor (92,7 procent) högre än anvisat i statens budget och 825 miljoner kronor (128,1 procent) högre än föregående år. I ändringsbudget anvisades ytterligare 700 miljoner kronor för två nya stöd till följd av covid-19.

I augusti 2020 infördes en ny stödform inom mediestödsförordningen (2018: 2053), stöd för redaktionell verksamhet. Totalt 500 miljoner kronor har betalats ut i redaktionsstöd, för 159 ansökningar. Under året infördes tillfälliga lättnader i kriterierna för att även medier som oftast inte är stödberättigade skulle kunna omfattas.

Det andra nya stödet är ett tillfälligt stöd till tryckta allmänna nyhetstidningar utifrån distribuerad upplaga. Stödet infördes genom förordningen (2020:716) om statligt stöd för utgivning av tryckta allmänna nyhetstidningar med anledning av spridningen av covid-19. Totalt beviljades 217 ansökningar och 147 miljoner kronor betalades ut.

Även det befintliga stödet för lokal journalistik i områden som saknar eller har svag bevakning utökades. Totalt 121 miljoner kronor betalades ut, jämfört med 30 miljoner kronor föregående år.

Driftsstödet, vilket är det beloppsmässigt största av de befintliga stöden, uppgick till 620 miljoner kronor 2020. Det är 99 miljoner kronor högre än föregående år. Under året har driftsstöd betalats ut till 74 dagstidningar jämfört med 77 tidningar föregående år.

Dessutom infördes tillfälliga ändringar i presstödet för att t.ex. möjliggöra förskotts-
betalningar. Bland annat slopades tillfälligt kravet på en dagstidning att ha viss andel
eget redaktionellt innehåll under en period under 2020.

EU-val 2019 påverkar jämförelsen mellan åren

Utfallet för anslaget 6:1 *Allmänna val och demokrati* blev 142 miljoner kronor, vilket är
320 miljoner kronor (69,3 procent) lägre än föregående år. Utgifterna var högre 2019,
främst till följd av valet till Europaparlamentet

Beställningsbemyndiganden

Tabell 2.41 UO 1 Beställningsbemyndiganden

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	Beställningsbemyndigande	Utestående åtaganden 2020-12-31
6:5	Stöd till politiska partier	169	126
8:1	Mediestöd	70	25
Summa		239	151

Inom utgiftsområdet beslutade riksdagen om beställningsbemyndiganden på
239 miljoner kronor. De utestående åtagandena uppgick till 151 miljoner kronor.
Skillnaden mellan bemyndigandet och de utestående åtagandena uppgick till
88 miljoner kronor.

Inomstatliga lån

Tabell 2.42 Inomstatliga lån

Miljoner kronor

Inomstatliga lån	Låneram	Lån 2020-12-31
Riksdagsförvaltningens lån för investeringar som används i verksamheten	130	90
Riksdagsförvaltningens lån för investeringar i fastigheter och tekniska anläggningar	1 500	1 202
Riksrevisionens anläggningstillgångar som används i verksamheten	35	15
Summa	1 665	1 307

Riksdagen har beslutat om låneramar på 1 630 miljoner kronor för Riksdags-
förvaltningen och 35 miljoner kronor för Riksrevisionen. Utestående lån vid utgången
av 2020 var 1 307 miljoner kronor.

Riksrevisionens iakttagelser – årlig revision

Länsstyrelsen i Blekinge län

Länsstyrelsen i Blekinge län har fått en revisionsberättelse med reservation avseende
sin årsredovisning för 2020. Som grund för uttalande om reservation anger
Riksrevisionen följande.

Länsstyrelsen i Blekinge län har ingått nya åtaganden under 2020 för utgiftsområde 19,
anslag 1:1, anslagspost 9 *Regionala tillväxtåtgärder*. Enligt regleringsbrevet får anslaget
och bemyndiganderamen endast användas till utbetalningar med anledning av
ekonomiska åtaganden gjorda 2019 och tidigare år. Länsstyrelsens nya åtaganden är
inte förenliga med 10 och 17 §§ anslagsförordningen (2011:223). Åtagandena under
2020 uppgår till 1 049 000 kronor varav 400 000 kronor är utbetalt under året.

2.6.2 Utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning

Utgiftsområdet omfattar utgifter för allmän offentlig förvaltning, inklusive finansförvaltning och finansiell tillsyn m.m., utgifter för de statliga tjänstepensionerna, statistik och fastighetsförvaltning.

Anslag

Tabell 2.43 UO 2 Anslag

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	SB 2020	ÄB 2020	Utfall 2020	Utfall-SB 2020	Utfall-SB Procent 2020	Utfall 2019
1:4	Arbetsgivarpolitiska frågor	2		1	-2	-67,4	1
1:5	Statliga tjänstepensioner m.m.	13 895		13 579	-316	-2,3	13 371
1:9	Statistiska centralbyrån	584	-1	590	6	1,0	567
1:11	Finansinspektionen	623		638	15	2,3	612
1:12	Riksgäldskontoret	319		317	-2	-0,7	286
1:14	Vissa garanti- och medlemsavgifter	241	54	238	-3	-1,2	230
1:15	Statens servicecenter	699	-15	643	-56	-8,0	558
	Övriga anslag	1 028	-1	998	-29	-2,8	971
	Summa	17 390	37	17 003	-387	-2,2	16 596

Utfallet uppgick till 17 003 miljoner kronor, vilket är 387 miljoner kronor (2,2 procent) lägre än vad som anvisades i statens budget. Jämfört med 2019 blev utgifterna 407 miljoner kronor (2,5 procent) högre.

Statliga tjänstepensioner blev lägre än budget

Utfallet för anslaget 1:5 *Statliga tjänstepensioner m.m.* blev 13 579 miljoner kronor, vilket är 316 miljoner kronor (2,3 procent) lägre än den ursprungliga budgeten. Att utfallet blev lägre beror på att utgifter för ålderspensioner kopplade till tjänstepensionsavtalen PA 03/PA 16 blev lägre.

Nya garantiprogram med anledning av covid-19

Utfallet för anslaget 1:14 *Vissa garanti- och medlemsavgifter* blev 238 miljoner kronor, vilket är 3 miljoner kronor (1,2 procent) lägre än vad som anvisades i statens budget. I ändringsbudget anvisades anslaget ytterligare 54 miljoner kronor för svenska statens garantiåtagande gällande Europeiska investeringsbankens garantifond för stöd till i första hand företag i ekonomiska svårigheter orsakade av utbrottet av covid-19 och EU:s tillfälliga stöd för att minska risken för arbetslöshet i en krissituation SURE (Support to mitigate Unemployment Risks in an Emergency). Dessa två garanti-program utgör några av de stödåtgärder som regeringen vidtagit med anledning av spridningen av covid-19. Garantiåtagandena har inte infriats, vilket förklarar skillnaden mot statens budget.

Statens servicecenters utfall blev lägre än budgeterat men högre än 2019

Utfallet för anslaget 1:15 *Statens servicecenter* blev 643 miljoner kronor, vilket är 56 miljoner kronor (8,0) lägre än vad som anvisades i statens budget. Att utfallet blev lägre beror framför allt på att utgifterna för etablering av de nya servicekontoren blev lägre än planerat. Det beror också på att etableringen av delar av Statens servicecenters verksamhet i Kiruna inte blev av.

Jämfört med föregående år blev utfallet för anslaget 85 miljoner kronor (15,2 procent) högre. Det beror på att Statens servicecenter den 1 juni 2019 övertog ansvaret för statens verksamhet med lokal statlig service. Denna verksamhet har bedrivits under hela året 2020, vilket har medfört högre utgifter jämfört med 2019. I de lokala servicekontoren kan enskilda få service i frågor som handläggs av Försäkringskassan, Skatteverket och Pensionsmyndigheten. Under året har fyra nya servicekontor, i Storuman, Torsby, Vansbro och Åsele, öppnats i syfte att utöka statens lokala närvaro i landet. Antalet servicekontor uppgår till 117 stycken i slutet av 2020. Arbetet med att etablera nya servicekontor i Stockholm, Göteborg, Malmö och Ulricehamn har också påbörjats under året.

Högre utgifter för kapitaltillskottet till AIIB

Utfallet för anslaget 1:14 *Vissa garanti- och medlemsavgifter* blev 238 miljoner kronor, vilket är 8 miljoner kronor (3,3 procent) högre än föregående år. Att utfallet blev högre beror på att utgifterna för kapitaltillskottet till Asiatiska banken för infrastrukturinvestering (AIIB) blev 7 miljoner kronor (3,1 procent) högre än 2019 och uppgick till 235 miljoner kronor.

Beställningsbemyndiganden

Tabell 2.44 UO 2 Beställningsbemyndiganden

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	Beställningsbemyndigande	Utestående åtaganden 2020-12-31
1:10	Bidragsfastigheter	100	12
1:16	Finansmarknadsforskning	30	30
Summa		130	42

Inom utgiftsområdet beslutade riksdagen om beställningsbemyndiganden på 130 miljoner kronor. Totalt har 42 miljoner kronor utnyttjats 2020.

Utlåning

Tabell 2.45 Utlåning

Miljoner kronor

Utlåning	Låneram	Lån 2020-12-31
Riksbanken ¹	-	174 001
Summa	-	174 001

¹ Lån till Riksbanken ges med stöd av 5 kap. 1§ budgetlagen (2011:203).

I Riksgäldskontorets nettoutlåning redovisas lånen till Riksbanken kassamässigt, och uppgår till 182 074 miljoner kronor. I ovanstående tabell redovisas lånen valutaomvärderade till bokslutskurs.

Garantier

Tabell 2.46 Garantier

Miljoner kronor

Garantier	Garantiram	Utestående åtaganden 2020-12-31	Utestående åtaganden utländsk valuta	Utfärdade garantier inklusive bundna utfästelser
Insättningsgarantin ¹	Obegränsad	1 734 196		1 734 196
Garanti till insättare i utländska instituts filialer i Sverige ²	Obegränsad			

Investerarskyddet ³	Obegränsad			
Garantikapital i Europeiska investeringsbanken (EIB) ⁴	EUR 7 825	78 548	7 825	78 548
Garantikapital i Nordiska investeringsbanken (NIB)	EUR 2 600	26 100	2 600	26 100
Garantikapital i Europeiska utvecklingsbanken (EBRD) ⁵	EUR 542	5 436	542	5 436
Garantikapital i Europarådets utvecklingsbank (CEB) ⁶	EUR 124	1 242	124	1 242
Pensionsgaranti (inkl. efterborgen) Akademiska Hus ⁷	Obegränsad	56		56
Stabilitetsfonden garantiram	750 000			
Resolutionsreserven garantiram	200 000			
Garantikapital Asiatiska banken för infrastrukturinvesteringar (AIIB) ⁸	USD 504	4 127	504	4 127
Garanti till Europeiska unionen för SURE	EUR 849	7 694	767	7 694
Garanti till EIB:s garantifond för stöd till i första hand företag i ekonomiska svårigheter orsakade av utbrottet av covid-19	EUR 863	0	0	0
Summa		1 857 400		1 857 400

¹ Lagen (1995:1571) om insättningsgaranti (15 §). Åtagandet för insättningsgarantin avser 31 december 2019.

² Lag (2008:812) om statliga garantier till insättare i utländska instituts filialer i Sverige.

³ Lagen (1999:158) om investerarskydd (31 §).

⁴ Prop. 2018/19:46, bet. 2018/19:FiU33, rskr. 2018/19:148.

⁵ Prop. 2010/11:1, bet. 2010/11:FiU2, rskr. 2010/11:139.

⁶ Prop. 2011/12:1, bet. 2011/12:FiU2, rskr. 2011/12:104.

⁷ I samband med bolagisering av statliga affärsverk beslutade riksdagen om statliga borgen för överlätna pensionsåtaganden (prop. 1991/92:150, bet. 1991/92:FiU30, rskr. 1991/92:350). Utfallet avser pensionskulden per 31 december 2014.

⁸ Prop. 2015/16:99, bet. 2015/16:FiU21, rskr. 2015/16:311.

Inomstatliga lån

Tabell 2.47 Inomstatliga lån

Miljoner kronor

Inomstatliga lån	Låneram	Lån 2020-12-31
Statens fastighetsverks investeringar i fastigheter	15 200	13 194
Fortifikationsverkets investeringar i mark, anläggningar och lokaler	18 000	15 630
Statens järnvägars långfristiga lån exkl. finansiell leasing ¹	2 915	325
Summa	36 115	29 149

¹ Prop. 2013/14:1, bet. 2013/14: FiU2, rskr. 2013/14:135.

Riksdagen har beslutat om låneramar på 36 115 miljoner kronor inom utgiftsområdet. Utestående lån vid utgången av 2020 var 29 149 miljoner kronor.

Övriga krediter

Tabell 2.48 Övriga krediter

Miljoner kronor

Övriga krediter i Riksgäldskontoret	Kredit	Utnyttjad kredit 2020-12-31
Insättningsgarantin ¹	Obegränsad	0
Investerarskyddet ²	Obegränsad	0
Kammarkollegiets behov av likviditet för inrättande av nya myndigheter	250	0

Statens tjänstepensionsverk - behov av likviditet i pensions- hanteringen	100	46
Kammarkollegiets kredit för statliga försäkringssystemet	100	0
Resolutionsreserven kreditram	100 000	0
Stabilitetsfonden kreditram	50 000	0
Summa		46

¹ Lagen (1995:1571) om insättningsgaranti.

² Lagen (1999:158) om investerarskydd.

Riksdagen har beviljat krediter inom utgiftsområdet, bl.a. för insättningsgarantin och investerarskyddet.

Riksrevisionens iakttagelser – årlig revision

Finansinspektionen

Finansinspektionen har fått en revisionsberättelse med reservation avseende sin årsredovisning för 2020. Som grund för uttalande om reservation anger Riksrevisionen följande:

Finansinspektionen har överskridit anslagskrediten för utgiftsområde 2 anslag 1:1, anslagspost 3 *Krigsförsäkringsnämnden* med 24 000 kronor. Myndigheten har i och med överskridandet inte följt 6 § anslagsförordningen (2011:223). Överskridandet framgår på sidan 82 i årsredovisningen. Krigsförsäkringsnämnden har det fulla ansvaret för sin verksamhet i enlighet med myndighetsförordningen (2007:515). Det är den myndighet som har tilldelats anslaget som har ansvaret för att anslagsförordningen efterlevs.

Riksrevisionens iakttagelser – effektivitetsrevision

RiR 2020:18 Finansinspektionens arbete för att motverka intressekonflikter

Riksrevisionen har granskat om Finansinspektionen bedriver ett effektivt arbete för att motverka risken för intressekonflikter inom myndigheten. Rapporten innehåller rekommendationer till Finansinspektionen för att förbättra sina processer och utveckla sin kontroll och uppföljning i insatserna mot intressekonflikter.

Regeringen har i skrivelsen Riksrevisionens rapport om Finansinspektionens arbete för att motverka intressekonflikter (skr. 2020/21:93) redovisat vilka åtgärder som Finansinspektionen avser att vidta med anledning av granskningsrapporten och hur regeringen avser att följa upp åtgärderna. Ärendet är därmed avslutat.

RiR 2020:23 Statliga stöd med delat myndighetsansvar – Effektivitet och förenklingar

Riksrevisionen har granskat huruvida ett delat myndighetsansvar för vissa statliga stöd utgör ett effektivitetsproblem.

Regeringen har i skrivelsen Riksrevisionens rapport om statliga stöd med delat myndighetsansvar (skr. 2020/21:102) redovisat vilka åtgärder som vidtagits eller avses vidtas med anledning av granskningsrapporten. Granskningsrapporten är därmed slutbehandlad.

RiR 2020:25 Framtidens skatteintäkter och förändrad energianvändning

Riksrevisionen har granskat om regeringen tagit hänsyn till de stora förändringar som sker på klimat- och energiområdet i bedömningen av finanspolitikens långsiktiga hållbarhet. Rapporten innehåller rekommendationer om hur beräkningen av intäkter från energi- och koldioxidskatter på lång sikt kan förbättras.

Regeringen har i skrivelsen Riksrevisionens granskning av miljöskatter på lång sikt (skr. 2020/21:167) redovisat vilka åtgärder som avses vidtas med anledning av granskningsrapporten. Granskningsrapporten är därmed slutbehandlad.

RiR 2020:28 Utgiftstaket – olika roll i olika tider

Riksrevisionen har granskat regeringens tillämpning av utgiftstaket och rapporten innehåller en rekommendation till regeringen om hur myndigheten bedömer att tillämpningen kan bli mer tydlig och transparent.

Regeringen har i skrivelsen Riksrevisionens rapport om utgiftstaket (skr. 2020/21:146) redovisat vilka åtgärder som vidtagits eller avses vidtas med anledning av granskningsrapporten. Granskningsrapporten är därmed slutbehandlad.

RiR 2020:29 Det finanspolitiska ramverket – regeringens tillämpning 2020

Riksrevisionen har granskat regeringens tillämpning av det finanspolitiska ramverket under 2020 och rapporten innehåller rekommendationer till regeringen om hur myndigheten bedömer att tillämpningen kan bli mer tydlig och transparent.

Regeringen har i skrivelsen Riksrevisionens rapport om tillämpningen av det finanspolitiska ramverket 2020 (skr. 2020/21:145) redovisat vilka åtgärder som vidtagits eller avses vidtas med anledning av granskningsrapporten. Granskningsrapporten är därmed slutbehandlad.

2.6.3 Utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution

Utgiftsområdet omfattar beskattning, uppbörd av skatt, tull och avgifter samt verkställighet och indrivning av skatter och avgifter. Förutom dessa verksamheter ingår även verksamhet för bl.a. folkbokföring och brottsbekämpning. Skatteverket, Tullverket och Kronofogdemyndigheten är förvaltningsmyndigheter för respektive område.

Anslag

Tabell 2.49 UO 3 Anslag

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	SB 2020	ÄB 2020	Utfall 2020	Utfall-SB 2020	Utfall-SB Procent 2020	Utfall 2019
1:1	Skatteverket	7 925	245	7 904	-21	-0,3	7 547
1:2	Tullverket	2 123	10	2 142	19	0,9	1 992
1:3	Kronofogdemyndigheten	2 009		2 009	0	0,0	1 981
	Summa	12 057	255	12 055	-2	0,0	11 520

Utfallet uppgick till 12 055 miljoner kronor, vilket är 2 miljoner kronor lägre än vad som anvisades i statens budget. Jämfört med utfallet för 2019 blev utgifterna 534 miljoner kronor (4,6 procent) högre.

Högre utgifter än föregående år men lägre än budgeterat för Skatteverket

Utfallet för anslaget 1:1 *Skatteverket* uppgick till 7 904 miljoner kronor. Det är 21 miljoner kronor lägre än vad som anvisades i den ursprungliga budgeten. I ändringsbudget anvisade riksdagen anslaget ytterligare 245 miljoner kronor för att kunna hantera stödåtgärder med anledning av spridningen av covid-19. Skatteverket har under året prioriterat om den ordinarie verksamheten för att kunna hantera de tillfälliga stödåtgärderna betalningsansånd och omställningsstöd. Omprioriteringen av den ordinarie verksamheten medförde att de utgifter Skatteverket beräknades få för de

tillkomna uppdragen inte uppstod. Jämfört med föregående år blev utfallet 357 miljoner kronor (4,7 procent) högre.

Högre utgifter för Tullverket

Utfallet för anslaget 1:2 *Tullverket* uppgick till 2 142 miljoner kronor, vilket är 19 miljoner kronor (0,9 procent) högre än vad som anvisades i den ursprungliga budgeten. I ändringsbudget anvisades anslaget ytterligare 10 miljoner kronor bl.a. för att öka tullens närvaro vid gränserna för att motverka den grova brottligheten och framför allt stoppa narkotika och vapen från att komma in i landet. Tullverket har under året ökat sina insatser mot grov brottlighet genom samverkan med tolv andra myndigheter och identifierat fler kriminella nätverk inom narkotikasmuggling jämfört med 2019. Jämfört med föregående år blev utfallet 150 miljoner kronor (7,5 procent) högre.

Riksrevisionens iakttagelser – effektivitetsrevision

RiR 2020:2 Rutavdraget – konsekvenser av reformen

Riksrevisionen har granskat om riksdagens intentioner med rutavdraget har infriats.

Regeringen har i skrivelsen Riksrevisionens rapport om rutavdraget (skr. 2019/20:177) redovisat vilka åtgärder som vidtagits eller avses vidtas med anledning av granskningsrapporten. Granskningsrapporten är därmed slutbehandlad.

Riksdagen har lagt regeringens skrivelse till handlingarna (bet. 2020/21:SkU2, rskr. 2020/21:27).

RiR 2020:24 Särskild löneskatt för äldre – redovisning och effekter

Riksrevisionen har granskat den särskilda löneskatten på förvärvsinkomster för personer över 65 år.

Regeringen har i skrivelsen Riksrevisionens rapport om särskild löneskatt för äldre (skr. 2020/21:162) redovisat vilka åtgärder som vidtagits eller avses vidtas med anledning av granskningsrapporten. Granskningsrapporten är därmed slutbehandlad.

2.6.4 Utgiftsområde 4 Rättsväsendet

Utgiftsområdet omfattar i huvudsak utgifter för kriminalpolitiskt inriktad verksamhet och rättsväsendet i övrigt. Utgiftsområdet innefattar myndigheter inom polisen och åklagarväsendet, Sveriges Domstolar samt Kriminalvården. Dessutom ingår bl.a. Rättsmedicinalverket, Brottsförebyggande rådet och Brottsoffermyndigheten.

Anslag

Tabell 2.50 UO 4 Anslag

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	SB 2020	ÄB 2020	Utfall 2020	Utfall-SB 2020	Utfall-SB Procent 2020	Utfall 2019
1:1	Polismyndigheten	28 547		28 798	251	0,9	26 547
1:2	Säkerhetspolisen	1 641	40	1 588	-53	-3,2	1 555
1:3	Åklagarmyndigheten	1 699		1 694	-5	-0,3	1 602
1:5	Sveriges Domstolar	6 242	30	6 138	-104	-1,7	5 887
1:6	Kriminalvården	9 448	20	9 586	138	1,5	9 020
1:8	Rättsmedicinalverket	455	29	470	14	3,2	451

Anslag	Anslagsnamn	SB 2020	ÄB 2020	Utfall 2020	Utfall-SB 2020	Utfall-SB Procent 2020	Utfall 2019
1:11	Ersättning för skador på grund av brott	122		96	-26	-21,4	105
1:12	Rättsliga biträden m.m.	2 356	1 307	3 407	1 051	44,6	3 063
1:13	Kostnader för vissa skaderegleringar m.m.	40	73	106	66	165,2	94
1:18	Från EU-budgeten finansierade insatser avseende EU:s inre säkerhet	113	30	95	-18	-16,2	78
	Övriga anslag	1 068	-5	1 050	-18	-1,6	981
	Summa	51 731	1 524	53 027	1 296	2,5	49 383

Utfallet uppgick till 53 027 miljoner kronor och blev därmed 1 296 miljoner kronor (2,5 procent) högre än vad som anvisades i statens budget. Jämfört med 2019 blev utgifterna 3 644 miljoner kronor (7,4 procent) högre.

Fler inkomna mål vid Sveriges domstolar

Utfallet för anslaget 1:5 *Sveriges Domstolar* blev 6 138 miljoner kronor. Det är 104 miljoner kronor (1,7 procent) lägre än vad som anvisades i statens budget. Under 2020 ökade antalet inkomna mål med 24 785 till 491 754, varför riksdagen i ändringsbudget anvisade anslaget ytterligare 30 miljoner kronor. Till följd av spridningen av covid-19 minskade dock utgifterna för verksamheten, vilket innebar att de anvisade medlen inte utnyttjades fullt ut. Jämfört med 2019 blev utfallet 251 miljoner kronor (4,3 procent) högre än föregående år, vilket beror på det högre antalet inkomna mål.

Färre rättspsykiatriska ärenden än budgeterat

Utfallet för anslaget 1:8 *Rättsmedicinalverket* blev 470 miljoner kronor, vilket är 14 miljoner kronor (3,2 procent) högre än vad som anvisades i statens budget. I ändringsbudget anvisades anslaget ytterligare 29 miljoner kronor för att hantera större ärendeflöde än vad som beräknats i den ursprungliga budgeten inom den rättspsykiatriska verksamheten. Antal rättspsykiatriska ärenden har under en längre tid ökat men under 2020 har inflödet minskat med 8 procent jämfört med föregående år. Den främsta orsaken till minskningen är att de s.k. § 7-undersökningar har minskat jämfört med 2019. Enligt 7 § lagen (1991:2041) om särskild personutredning i brottmål, m.m. får domstolen förordna en läkare att avge ett läkarintyg om en misstänkt.

Utgifterna för rättsliga biträden blev högre än beräknat och högre än 2019

Utfallet för anslaget 1:12 *Rättsliga biträden m.m.* uppgick till 3 407 miljoner kronor, vilket är 1 051 miljoner kronor (44,6 procent) högre än vad som anvisades i statens budget. I ändringsbudget anvisade riksdagen anslaget ytterligare 1 307 miljoner kronor eftersom måltillströmningen till domstolarna ökade. Det medförde att fler rättsliga biträden förordnades. Jämfört med 2019 blev utfallet 344 miljoner kronor (11,2 procent) högre.

Lägre utgifter än budgeterat för Fonden för inre säkerhet men högre än 2019

Utfallet för anslaget 1:18 *Från EU-budgeten finansierade insatser avseende EU:s inre säkerhet* blev 95 miljoner kronor, vilket är 18 miljoner kronor (16,2 procent) lägre än vad som anvisades i statens budget. I ändringsbudget anvisade riksdagen anslaget ytterligare 30 miljoner kronor för att finansiera delar av det nationella programmet inom Fonden för inre säkerhet som inte nyttjade de tilldelade medel i den takt som antagits föregående år. Utfallet blev dock lägre än budgeterat, vilket förklaras av att ett antal projekt inte kunde genomföras som planerat på grund av spridningen av covid-19. Jämfört med 2019 blev utfallet 17 miljoner kronor (21,6 procent) högre än 2019. Det

beror främst på att projekt inom ramen för Fonden för inre säkerhet har upparbetat mer kostnader än tidigare eftersom man är i slutskedet av programperioden.

Fler anställda vid Polismyndigheten

Utfallet för anslaget 1:1 *Polismyndigheten* uppgick till 28 798 miljoner kronor, vilket är 2 251 miljoner kronor (8,5 procent) högre än föregående år. Det högre utfallet beror främst på ökade personalkostnader till följd av löneökningar i kombination med att antalet årsarbetskrafter ökade vid Polismyndigheten med 2 592 årsarbetskrafter (9,4 procent) jämfört med föregående år. Av dessa var 922 poliser och 1 670 civilanställda. Vid slutet av 2020 uppgick antalet årsarbetskrafter till 30 280.

Antalet ansökningar till polisutbildningen uppgick under 2020 till 34 896². Under 2020 har Rekryteringsmyndigheten genomfört provning till fyra utbildningsstarter: höstterminen 2020, vår- och höstterminen 2021 samt vårterminen 2022 där 1 869 individer godkändes i alla provningsmoment och tackade ja till sin utbildningsplats.

Ökad beläggning på Sveriges anstalter gav högre utgifter än 2019

Utfallet för anslaget 1:6 *Kriminalvården* blev 9 586 miljoner kronor, vilket är 566 miljoner kronor (6,3 procent) högre än 2019. Under 2020 fanns i genomsnitt 2 200 platser på Sveriges häkten, vilket är en ökning med i genomsnitt 40 platser jämfört med 2019. Motsvarande siffra på landets anstalter var 4 759, vilket är 262 fler än föregående år. Medelbeläggningen på häkte uppgick till 2 188 eller 99 procent. Jämfört med 2019 har medelbeläggningen ökat med 187 platser eller 6 procent.³ Medelbeläggningen på anstalt uppgick till 4 513 intagna eller 99 procent. Jämfört med 2019 har medelbeläggningen ökat med 250 intagna men beläggningsgraden på 95 procent är detsamma för åren 2020 och 2019.

Utgifterna för skaderegleringar blev högre än beräknat och högre än 2019

Utfallet för anslaget 1:13 *Kostnader för vissa skaderegleringar m.m.* blev 106 miljoner kronor, vilket är 12 miljoner kronor (12,4 procent) högre än föregående år. Utgifterna för skadeståndsärenden m.m. uppgick till 33 miljoner kronor, vilket är 22 miljoner kronor högre än 2019. Det beror på att antalet skadeståndsärenden har ökat. Utgifterna för ärenden om ersättning för frihetsinskränkning blev i stället 10 miljoner kronor lägre än föregående år och uppgick till 73 miljoner kronor.

Beställningsbemyndiganden

Tabell 2.51 UO 4 Beställningsbemyndiganden

Anslag	Anslagsnamn	Beställningsbemyndigande	Utestående åtaganden 2020-12-31
1:18	Från EU-budgeten finansierade insatser avseende EU:s inre säkerhet	185	166
Summa		185	166

Inom utgiftsområdet beslutade riksdagen om ett beställningsbemyndigande på 185 miljoner kronor. Polismyndigheten utsågs 2015 till nationellt ansvarig för EU:s fond för inre säkerhet. Utestående åtaganden medför framtida utgifter för 166 miljoner kronor.

² För 2020 redovisas antalet ansökningar som Totalförsvarets rekryteringsmyndighet har tagit emot, där en individ kan stå för flera ansökningar. Tidigare år har antalet unika sökande till polisutbildningen redovisats. Dessa uppgick till 26 507 personer år 2020 och 25 650 för år 2019.

³ Jämförelsetalen för medelbeläggningen i anstalt och häkte för 2019 är justerade eftersom Kriminalvården ändrat beräkningssättet under 2020.

Riksrevisionens iakttagelser – effektivitetsrevision

RiR 2020:16 Effektiviteten vid Kriminalvårdens anstalter

Riksrevisionen har granskat om Kriminalvårdens anstaltsverksamhet är effektiv.

Regeringen gör i skrivelsen Riksrevisionens rapport om effektiviteten vid Kriminalvårdens anstalter (skr. 2020/21:62) delvis en annan bedömning än Riksrevisionen och vidtar inte några åtgärder med anledning av granskningsrapporten. Granskningsrapporten är därmed slutbehandlad.

RiR 2020:20 Rätt insats på rätt plats – polisens arbete i utsatta områden

Riksrevisionen har granskat om Polismyndighetens arbete i utsatta områden är ändamålsenligt.

Regeringen har i skrivelsen Riksrevisionens rapport om Polismyndighetens arbete i utsatta områden (skr. 2020/21:108) redovisat vilka åtgärder som vidtagits med anledning av granskningsrapporten. Granskningsrapporten är därmed slutbehandlad.

2.6.5 Utgiftsområde 5 Internationell samverkan

Utgiftsområdet omfattar frågor som gäller Sveriges förhållande till och överenskommelser med andra stater och internationella organisationer.

Anslag

Tabell 2.52 UO 5 Anslag

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	SB 2020	ÄB 2020	Utfall 2020	Utfall-SB 2020	Utfall-SB Procent 2020	Utfall 2019
1:1	Avgifter till internationella organisationer	1 329	88	1 426	97	7,3	1 671
1:2	Freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet	193		173	-21	-10,6	191
1:4	Ekonomiskt bistånd till enskilda utomlands samt diverse kostnader för rättsväsendet	5	25	4	0	-9,0	10
	Övriga anslag	502	2	467	-34	-6,8	465
Summa		2 028	115	2 070	42	2,1	2 337

Utfallet uppgick till 2 070 miljoner kronor, vilket är 42 miljoner kronor (2,1 procent) högre än vad som anvisades i statens budget. Jämfört med 2019 blev utfallet 267 miljoner kronor (11,4 procent) lägre.

Högre avgift till FN:s fredsbevarande operationer

Anslaget 1:1 *Avgifter till internationella organisationer* får användas för avgifter avseende Sveriges medlemskap i internationella organisationer, främst FN, Europarådet, Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa, Nordiska ministerrådet och OECD. Skillnader i utfall på anslaget jämfört med anvisade medel beror främst på valutakursförändringar, eftersom bl.a. FN:s budget sätts i amerikanska dollar (USD). Därutöver påverkas avgifterna för FN:s fredsbevarande operationer av situationen i omvärlden, som kan innebära nya eller utvidgade respektive neddragna fredsbevarande insatser. Skillnader mellan åren för dessa avgifter beror dels på valutakursfluktuationer, dels på att budgeten för FN:s fredsbevarande operationer är

konstruerad som en treårig skalcykel, där medlemsländerna betalar relativt sett mest år ett, mindre år två och minst år tre.

Utfallet för anslaget 1:1 *Avgifter till internationella organisationer* uppgick till 1 426 miljoner kronor, vilket är 97 miljoner kronor (7,3 procent) högre än anvisat i statens budget. Orsaken till det högre utfallet beror dels på en svagare kronkurs, dels på att avgiften till FN för fredsbevarande operationer blev högre jämfört med den ursprungliga beräkningen till statens budget. Med anledning av det anvisade riksdagen anslaget ytterligare 88 miljoner kronor i ändringsbudget.

Utgifterna för konsulära insatser ökade inte som befarat

Utfallet för anslaget 1:4 *Ekonomiskt bistånd till enskilda utomlands samt diverse kostnader för rättsväsendet* uppgick till 4 miljoner kronor, vilket är 0,4 miljoner kronor (9,0 procent) lägre än anvisat i statens budget. Anslaget används bl.a. för utgifter enligt lagen (2003:491) om konsulärt ekonomiskt bistånd, för konsulära insatser vid en kris eller en katastrof utomlands enligt lagen (2010:813) om konsulära katastrofinsatser eller vid liknande händelser. Med anledning av spridningen av covid-19 antog regeringen att behoven av konsulära insatser skulle öka. I ändringsbudget anvisade riksdagen ytterligare 25 miljoner kronor. Dessa medel har dock inte förbrukats, eftersom behovet av konsulära insatser inte ökade i den omfattning som antogs.

Utfallet för anslaget 1:1 *Avgifter till internationella organisationer* blev 245 miljoner kronor (14,7 procent) lägre än föregående år. Det beror främst på att utgifterna till FN:s fredsbevarande operationer blev 271 miljoner kronor lägre än 2019. Dessa avgifter uppgick till 520 miljoner kronor 2020.

Beställningsbemyndiganden

Tabell 2.53 UO 5 Beställningsbemyndiganden

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	Beställningsbemyndigande	Utestående åtaganden 2020-12-31
1:2	Freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet	50	10
1:11	Samarbete inom Östersjöregionen	161	96
Summa		211	105

Inom utgiftsområdet beslutade riksdagen om beställningsbemyndiganden på 211 miljoner kronor. De utestående åtagandena uppgick den sista december till 105 miljoner kronor.

Riksrevisionens iakttagelser – årlig revision

Svenska institutet

Svenska institutet har fått en revisionsberättelse med reservation avseende sin årsredovisning för 2020. Som grund för uttalande om reservation anger Riksrevisionen följande.

Svenska institutet har ingått åtaganden som sträcker sig efter slutåret i beställningsbemyndigandet för utgiftsområde 7, anslag 1:1, anslagspost 11.7 *Kompetensförsörjning genom högre utbildning*. Det är inte förenligt med 17 § anslagsförordningen (2011:223). Åtaganden efter slutåret 2022 uppgår till 210 000 kronor. Dessa åtaganden framgår inte av bemyndiganderedovisningen i årsredovisningen.

2.6.6 Utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap

Utgiftsområdet omfattar utgifter för försvar, samhällets krisberedskap, strålsäkerhet och elsäkerhet.

Anslag

Tabell 2.54 UO 6 Anslag

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	SB 2020	ÄB 2020	Utfall 2020	Utfall-SB 2020	Utfall-SB Procent 2020	Utfall 2019
1:1	Förbandsverksamhet och beredskap	38 972		37 812	-1 160	-3,0	36 619
1:2	Försvarmaktens insatser internationellt	1 180		1 004	-176	-14,9	980
1:3	Anskaffning av materiel och anläggningar	15 202		14 872	-330	-2,2	13 649
1:8	Försvarets radioanstalt	1 271		1 217	-54	-4,2	1 217
1:11	Försvarets materielverk	1 771		1 701	-69	-3,9	1 582
2:1	Kustbevakningen	1 304		1 313	9	0,7	1 261
2:3	Ersättning för räddningstjänst m.m.	28	40	32	5	17,0	174
2:4	Krisberedskap	1 311	-5	1 292	-19	-1,5	1 366
2:5	Ersättning till SOS Alarm Sverige AB för alarmeringstjänst enligt avtal	381	15	396	15	3,9	381
2:6	Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	1 383	80	1 460	76	5,5	1 349
	Övriga anslag	1 995		1 991	-4	-0,2	1 993
Summa		64 800	130	63 092	-1 707	-2,6	60 572

Utfallet uppgick till 63 092 miljoner kronor och blev därmed 1 707 miljoner kronor (2,6 procent) lägre än vad som anvisades i statens budget. I ändringsbudget anvisades ytterligare 130 miljoner kronor. Jämfört med 2019 blev utgifterna 2 521 miljoner kronor (4,2 procent) högre.

Försvarets utbildnings- och övningsverksamhet påverkades av covid-19

Utfallet för anslaget 1:1 *Förbandsverksamhet och beredskap* uppgick till 37 812 miljoner kronor, vilket är 1 160 miljoner kronor (3,0 procent) lägre än vad som anvisades i statens budget. Det lägre utfallet beror till största delen på att utbildnings- och övningsverksamheten inte kunnat genomföras i den utsträckning som planerats till följd av spridningen av covid-19. Totalförsvarsövning 2020 har till exempel delvis planerats om och aktiviteter fortsätter även 2021. Dessutom utnyttjade Försvarmakten anslagskrediterna med 343 miljoner kronor 2019, vilket har finansierats med årets anvisade medel.

Utfallet för anslaget 1:2 *Försvarmaktens insatser internationellt* uppgick till 1 004 miljoner kronor, vilket är 176 miljoner kronor (14,9 procent) lägre än vad som anvisades i statens budget. Det beror framförallt på lägre utgifter för att avveckla verksamheten i Timbuktu (Mali). Personalen i insatsen SWE TF i Irak har tagits hem på grund av spridningen av covid-19, vilket också bidrar till lägre utgifter.

Utgifterna för EUTM insatsen i Centralafrikanska republiken samt Nato-insatsen i Irak blev också lägre än beräknat.

Skogsbränder 2018 medförde högre utgifter 2020

Utfallet för anslaget 2:3 *Ersättning för räddningstjänst m.m.* är helt händelsestyrt och beror på vad som inträffar och när ansökningar inkommer till staten. Utfallet uppgick till 32 miljoner kronor, vilket är 5 miljoner kronor (17,0 procent) högre än anvisat i statens budget. Kommuner som drabbades av skogsbränderna 2018 är berättigade till ersättning och de ersättningar som betalades ut 2019 finansierades till viss del med anslagskredit, varför ytterligare 40 miljoner kronor anvisades i ändringsbudget.

Fler nödsamtal till SOS Alarm medförde högre utgifter

Utfallet för anslaget 2:5 *Ersättning till SOS Alarm Sverige AB för alarmerings tjänst enligt avtal* uppgick till 396 miljoner kronor, vilket är 15 miljoner kronor högre än anvisat i statens budget och jämfört med föregående år. Antalet nödsamtal har ökat till följd av covid-19, vilket innebar ökade bemanningskostnader för SOS Alarm AB. I ändringsbudget anvisade riksdagen anslaget ytterligare 15 miljoner kronor.

Försvarets nya modell för redovisning mot anslag vid köp av försvarsmateriel påverkar analysen under en övergångsperiod

Från och med 2019 tillämpar Försvarmakten och Försvarets materielverk (FMV) en ny modell för anslagsredovisning vid inköp av försvarsmateriel. Den nya modellen innebär att anslaget belastas när utgiften inträffar för staten. Modellen i sig påverkar redovisningen genom att redovisning mot anslag sker vid den ekonomiska händelsen för staten i stället för som tidigare vid milstolpar överenskomna mellan Försvarmakten och FMV.

Implementering av den nya modellen sker successivt de kommande åren. Övergångslösningen innebär att för materielobjekt där staten ingått avtal med externa leverantörer före den 1 januari 2019 sker redovisning mot anslag utifrån överenskomna milstolpar mellan FMV och Försvarmakten, dvs. redovisning sker enligt den äldre modellen. Till följd av detta tillämpas den nya modellen ännu endast i begränsad omfattning 2020. Från och med 2028 sker redovisning helt enligt den nya modellen.

Högre utgifter för försvaret jämfört med föregående år

Den nya modellen för redovisning mot anslag medför att det är svårt att jämföra utfallet mellan åren för enskilda anslag innan redovisningen sker helt enligt den nya modellen. Utfallet för anslagen 1:1 *Förbandsverksamhet och beredskap* och 1:3 *Anskaffning av materiel och anläggningar* blev sammantaget 2 416 miljoner kronor högre än 2019. Det beror i allt väsentligt på en utökning av försvaret där utgifterna för personal, materiel och lokaler är högre än föregående år. Utgifterna för anskaffning av materiel och anläggningar är 1 223 miljoner kronor högre än 2019. Några stora leveranser som skett under 2020 är granatkastarpansarbandvagnar, renoverade stridsfordon, radarjaktrobot Meteor, modifiering av helikopter 14E, uppgraderade bevaknings-, strids- och spaningsbåtar. Förberedelser för luftvärnsrobotsystem 103 (Patriot) har genomförts och modifierade ubåtar har levererats. Även testskjutningar med luftvärnsrobot 98 har genomförts. De närmaste årens leveranser avser framförallt JAS39E, NGU A-26, Patriot och LSS Marin.

Projekt för att stärka civilt försvar och totalförsvarsövning 2020 försenas eller prioriteras om

Utfallet för anslaget 2:4 *Krisberedskap* uppgick till 1 292 miljoner kronor, vilket är 74 miljoner kronor (5,4 procent) lägre än föregående år. Det beror bl.a. på att

utvecklingsprojekt för att stärka det civila försvaret och totalförsvarsövning 2020 inte kunnat genomföras enligt plan till följd av smittspridningen av covid-19.

Utfallet för anslaget 2:6 *Myndigheten för samhällsskydd och beredskap* uppgick till 1 460 miljoner kronor, vilket är 110 miljoner kronor (8,2 procent) högre än föregående år. Myndigheten fick bl.a. i uppdrag att säkerställa att myndigheternas information till allmänheten är samordnad samt att utarbeta och sprida informationsmaterial och stödja samhällets aktörer i informationsarbetet och myndigheten tilldelades 75 miljoner kronor i ändringsbudget för detta ändamål.

Beställningsbemyndiganden

Tabell 2.55 UO 6 Beställningsbemyndiganden

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	Beställningsbemyndigande	Utestående åtaganden 2020-12-31
1:1	Förbandsverksamhet och beredskap	18 500	11 585
1:3	Anskaffning av materiel och anläggningar	72 000	57 969
2:2	Förebyggande åtgärder mot jordskred och andra naturolyckor	55	43
2:4	Krisberedskap	2 000	1 488
3:1	Strålsäkerhetsmyndigheten	70	67
Summa		92 625	71 151

Inom utgiftsområdet beslutade riksdagen om beställningsbemyndiganden på 92 625 miljoner kronor. De utestående åtagandena uppgick till 71 151 miljoner kronor. Skillnaden mellan bemyndiganden och utestående åtaganden uppgick till 21 474 miljoner kronor och är huvudsakligen hänförlig till anslagen 1:1 *Förbandsverksamhet och beredskap* och 1:3 *Anskaffning av materiel och anläggningar*.

För anslaget 1:1 *Förbandsverksamhet och beredskap* uppgick skillnaden mellan beslutat bemyndigande och utestående åtaganden till 6 915 miljoner kronor. Det beror främst på att Försvarmakten inte ingick nya åtaganden i planerad omfattning.

För anslaget 1:3 *Anskaffning av materiel och anläggningar* är skillnaden mellan beslutat bemyndigande och utestående åtaganden 14 031 miljoner kronor. Försvarets materielverk har bemyndigande för huvuddelen av anslaget. Den främsta orsaken till att beslutat bemyndigande inte upparbetats är att industrikontrakten inte har kunnat läggas enligt den ursprungliga planeringen.

Garantier

Tabell 2.56 Garantier

Miljoner kronor

Garantier	Garantiram	Utestående åtaganden 2020-12-31	Utfärdade garantier inklusive bundna utfästelser
Stiftelsen Gällöfsta kurscentrum ¹	24	6	6
Summa	24	6	6

¹ Prop. 1998/99:1, bet. 1998/99:FöU1, rskr. 1998/99:74.

Inomstatliga lån

Tabell 2.57 Inomstatliga lån

Miljoner kronor

Inomstatliga lån	Låneram	Lån 2020-12-31
Beredskapsinvesteringar inom ramen för Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps verksamhet	1 550	1 326
Summa	1 550	1 326

Riksdagen har beslutat om låneramar på 1 550 miljoner kronor för inomstatliga lån. Det fanns utestående lån om 1 326 miljoner kronor vid utgången av 2020.

Övriga krediter

Tabell 2.58 Övriga krediter

Miljoner kronor

Övriga krediter i Riksgäldskontoret	Kredit	Utnyttjad kredit 2020-12-31
Försvarets materielverks behov av rörelsekapital	46 500	8 288
Försvarmaktens behov av rörelsekapital avseende materielförsörjning	1 000	0
Krig, krigsfara eller andra utomordentliga förhållanden	40 000	0
Summa	87 500	8 288

Inom utgiftsområdet har riksdagen beviljat övriga krediter på 87 500 miljoner kronor. Utnyttjade krediter vid utgången av 2020 uppgick till 8 288 miljoner kronor.

Riksrevisionens iakttagelser – årlig revision

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap har fått en revisionsberättelse med reservation avseende sin årsredovisning för 2020. Som grund för uttalande om reservation anger Riksrevisionen följande:

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap har under flera års tid ackumulerat ett allt större underskott för avgiftsområdet Uppdragsutbildning kost och logi m.m. Det ackumulerade underskottet uppgår till 22 267 000 kronor per den 31 december 2020. Det är inte förenligt med det ekonomiska målet för Uppdragsutbildning kost och logi m.m. som enligt 5 § avgiftsförordningen (1992:191) ska beräknas så att avgifterna helt täcker verksamhetens kostnader.

2.6.7 Utgiftsområde 7 Internationellt bistånd

Utgiftsområdet omfattar internationellt utvecklingssamarbete.

Anslag

Tabell 2.59 UO 7 Anslag

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	SB 2020	ÄB 2020	Utfall 2020	Utfall-SB 2020	Utfall-SB Procent 2020	Utfall 2019
1:1	Biståndsverksamhet	44 283	726	44 921	638	1,4	42 751

	Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete						
1:2	(Sida)	1 492	23	1 403	-89	-5,9	1 279
	Övriga anslag	214		200	-14	-6,6	210
Summa		45 989	750	46 525	536	1,2	44 240

Utfallet blev 46 525 miljoner kronor, vilket är 536 miljoner kronor (1,2 procent) högre än vad som anvisades i statens budget. Jämfört med 2019 blev utfallet 2 284 miljoner kronor (5,2 procent) högre.

Lägre kostnader för mottagandet av asylsökande och skyddsbehövande medförde högre utgifter för biståndsverksamheten

Utfallet för anslaget 1:1 *Biståndsverksamhet* uppgick till 44 921 miljoner kronor, vilket är 638 miljoner kronor (1,4 procent) högre än anvisat i den ursprungliga budgeten. Enligt biståndskommittén vid Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD/DAC) är vissa kostnader för mottagandet av asylsökande och skyddsbehövande under utgiftsområde 8 Migration och utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv klassificerade som bistånd och finansieras inom biståndsramen. Till följd av spridningen av covid-19 blev antalet asylsökande och de utgifter för asylmottagande som avräknas biståndsramen lägre än vad som antogs i den ursprungliga budgeten för 2020. För att Sverige skulle nå upp till den av riksdagen fastställda biståndsramen om 1,0 procent av bruttonationalinkomsten (BNI) anvisade därför riksdagen i ändringsbudget anslaget för biståndsverksamhet ytterligare 726 miljoner kronor.

Biståndsverksamheten ökade med knappt 2,2 miljarder kronor jämfört med 2019

Utfallet för anslaget 1:1 *Biståndsverksamhet* blev 2 171 miljoner kronor (5,1 procent) högre jämfört med 2019. Det är framför allt utbetalningar till multilaterala utvecklingsbanker, fonder och skuldavskrivningar, multilaterala och internationella organisationer och fonder samt bistånd till humanitära insatser som ökat under 2020. Riksdagen beslutade i enlighet med budgetpropositionen för 2020 om att öka budgeten för anslaget biståndsverksamhet med drygt 1 300 miljoner kronor. Orsaken till ökningen var främst att bruttonationalinkomsten (BNI) för 2020 antogs bli högre än 2019, men även att regeringen beräknade att kostnaderna under utgiftsområde 8 Migration och utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv för mottagandet av asylsökande och skyddsbehövande, som klassificeras som bistånd och ingår i biståndsramen, skulle minska med 259 miljoner kronor. I ändringsbudget anvisade riksdagen anslaget ytterligare 726 miljoner kronor, främst eftersom kostnaderna för mottagandet av asylsökande och skyddsbehövande beräknades minska med mer än de 259 miljoner kronor som ursprungligen beräknades i statens budget.

Biståndsramen

Ramen för utgiftsområdet är baserad på BNI:s utveckling. BNI räknas fram med hjälp av det internationella regelverket i Europeiska nationalräkenskapssystemet (ENS 2010). Biståndsramens storlek bestäms utifrån den procentsats som riksdagen beslutat om för varje enskilt år. Vid beräkningen av biståndsramen i budgetpropositionen används den senaste tillgängliga BNI-prognosen. Det totala svenska biståndet under ett år rapporteras årligen till OECD/DAC, som ansvarar för att sammanställa medlemsländernas biståndsstatistik. Den preliminära rapporteringen till OECD/DAC görs under våren efter avslutat budgetår, medan slutligt utfall sammanställs under sommaren efter avslutat budgetår. I den ingår samtliga kostnader, inklusive kostnader under andra utgiftsområden än utgiftsområde 7 Internationellt bistånd som klassificeras som bistånd enligt OECD/DAC:s biståndsdirektiv. Utgifterna inom andra utgiftsområden avser huvudsakligen kostnader för asylsökande och skyddsbehövande från låg- och medelinkomstländer under det första året i Sverige (utgiftsområde 8 och

utgiftsområde 14), administration av bistånd inom utrikesförvaltningen (utgiftsområde 1) samt den del av Sveriges bidrag till EU:s gemensamma bistånd som finansieras över EU:s budget (utgiftsområde 27).

Höjd biståndsram för 2020

Biståndsramen för 2020 budgeterades till 52 110 miljoner kronor, vilket motsvarade 1,0 procent av den vid budgeteringstillfället beräknade BNI enligt ENS 2010 och är 1 400 miljoner kronor högre än biståndsramen för 2019. Den del av biståndsramen som avsåg utgiftsområde 7 Internationellt bistånd ökade med knappt 1 533 miljoner kronor och den del som avser kostnader för mottagande av asylsökande och skyddsbehövande minskade med 259 miljoner kronor jämfört med 2019. Eftersom kostnaderna för mottagande av asylsökande och skyddsbehövande väntades bli lägre än vad som antogs i den ursprungliga budgeten för 2020 beslutade riksdagen om ändringar inom biståndsramen i ändringsbudget. Det innebär att den del av biståndsramen som avser utgiftsområde 7 Internationellt bistånd ökade med sammanlagt 726 miljoner kronor, som till största delen berodde på de förändrade asylkostnaderna, jämfört med den ursprungliga budgeten för 2020.

Rapportering av bistånd till OECD/DAC

Tabell 2.60 Utfall för bistånd 2011–2020

Miljoner kronor

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Totalt utbetalt bistånd	36 360	35 468	37 954	42 756	59 758	41 873	47 549	52 151	49 215	58 465
Totalt bistånd i procent av BNI¹	1,02	0,97	1,01	1,09	1,4	0,94	1,02	1,07	0,96	1,14

¹ Den senaste tillgängliga BNI-prognosen vid rapporteringstillfället till DAC används.

Det slutliga biståndsutfallet för 2019 som rapporterades till OECD/DAC, i enlighet med dess redovisningsprinciper, blev 49 215 miljoner kronor, vilket motsvarade 0,96 procent av BNI. Det preliminära utfallet för biståndsramen 2020 uppgår till 58 465 miljoner kronor, vilket motsvarar 1,14 procent av preliminär BNI. Att preliminära utfallet för 2020 överstiger biståndsramen beror framför allt på att lagda skuldsedlar rapporteras i sin helhet till OECD/DAC det år de deponeras, även om utbetalningar från en och samma skuldsedel kan vara fördelade över flera år. Under 2020 lades en skuldsedel till Gröna Klimatfonden om 8 miljarder kronor som kommer att utbetalas under perioden 2020 till 2028.

Tabell 2.61 Kostnader asylsökande och skyddsbehövande utgiftsområde 8 Migration

Miljoner kronor

Anslag	Utfall, totalt	Biståndandel Procent	Utfall, bistånd
1:1 Migrationsverket (förvaltningsanslag)	625	23	142
1:2 Ersättningar och boendekostnader	3 488	23	791
<i>varav kost och logi</i>	1 767	23	401
<i>varav undervisning</i>	696	23	158
<i>varav vård</i>	936	23	212
<i>varav övrigt stöd för tillfälligt uppehälle</i>	89	23	20
1:5 Rättsliga biträden m.m. vid domstolsprövning	182	8	15
1:6 Offentligt biträde i utlämningsärenden	282	14	40

Källa: Migrationsverket.

Det slutliga biståndsutfallet för 2019 som rapporterades till OECD/DAC för mottagandet av asylsökande och skyddsbehövande uppgick till 2 483 miljoner kronor, varav 1 380 miljoner kronor under utgiftsområde 8 Migration och 1 103 miljoner kronor under utgiftsområde 13 Jämställdhet och nyanlända invandrares etablering. Det preliminära utfallet för 2020 för mottagandet av asylsökande och skyddsbehövande uppgick till 1 375 miljoner kronor, varav 988 miljoner kronor under utgiftsområde 8 Migration och 387 miljoner kronor under utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv.

Beställningsbemyndiganden

Tabell 2.62 UO 7 Beställningsbemyndiganden

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	Beställningsbemyndigande	Utestående åtaganden 2020-12-31
1:1	Biståndsverksamhet	99 000	83 075
Summa		99 000	83 075

Inom utgiftsområdet beslutade riksdagen om ett beställningsbemyndigande på 99 000 miljoner kronor. De utestående åtagandena uppgick till 83 075 miljoner kronor. Skillnaden mellan bemyndigandet och utestående åtaganden uppgick till 15 925 miljoner kronor.

De största beloppsmässiga skillnaderna är relaterade till områdena multilaterala utvecklingsbanker, fonder och skuldavskrivningar och multilaterala och internationella organisationer och fonder. Det beror på att ekonomiska åtaganden har ingåtts i mindre omfattning än beräknat. Dessutom har spridningen av covid-19 medfört förseningar i Sidas insatshantering, vilket har bidragit till en generell ökad osäkerhet och försiktighet i att ingå nya åtaganden samt att ett stort antal strategier löpte ut under året och nya strategier inväntades.

Regeringen har ingått avtal med den Internationella utvecklingsfonden i Världsbanken (IDA) och Afrikanska utvecklingsfonden (AfDF) om deltagande i det multilaterala skuldavskrivningsinitiativet (MDRI). Avtalet är utformat med en bindande (Unqualified instrument of Commitment) och en icke bindande del (Qualified Instrument of Commitment). Den bindande delen av avtalet redovisas som ekonomiska åtaganden mot bemyndigandet. Den icke bindande delen av avtalet som inte redovisas mot bemyndigandet och som kräver ett godkännande av riksdagen beräknas uppgå till 3,5 miljarder kronor. Av detta avser 1,7 miljarder kronor IDA (från 2032 till 2044) och 1,8 miljarder kronor AfDF (från 2030 till 2054).

Garantier

Tabell 2.63 Garantier

Miljoner kronor

Garantier	Garantiram	Utestående åtaganden 2020-12-31	Utestående åtaganden utländsk valuta	Utfärdade garantier inklusive bundna utfästelser
Garantikapital, Internationella återuppbyggnads- och utvecklingsbanken (IBRD) ¹	USD 3 891	19 332	2 361	19 332
Garantikapital, Afrikanska utvecklingsbanken (AfDB)	UA 2 913	25 587	2 139	25 587

Garantikapital i Interamerikanska utvecklingsbanken (IDB) ²	USD 538	4 408	538	4 408
Garantikapital i Asiatiska utvecklingsbanken (AsDB) ³	SDR 343	4 104	343	4 104
Garantier inom biståndsverksamheten	15 000	5 376		5 975
EIB-lån inom ramen för Lomé IV Bis och Cotonou-avtalet ⁴	EUR 152	946		946
Garantikapital Multilaterala investeringsorganet MIGA ⁵	USD 16	133	16	133
Summa		59 886		60 485

¹ Prop. 2017/18:99, bet. 2017/18:FiU21, rskr. 2017/18:435.

² Prop. 2010/11:1, bet. 2010/11:UU2, rskr. 2010/11:98.

³ Prop. 2009/10:1, bet. 2009/10:UU2, rskr. 2009/10:88.

⁴ Prop. 2013/14:2, bet. 2013/14:FiU11, rskr. 2013/14:41.

⁵ Prop. 1987/88:9, bet. 1987/88:UU9. Den svenska andelen av MIGA:s kapital är 1,049 % eller 10,49 miljoner SDR. SEK-kursen för SDR var 12,22 den 30/12 2016.

Valutakurser från Riksbanken per 30 december 2020 (för SDR 23 december 2020):

USD = 8,1886

EUR = 10,0375

CHF = 9,254141

SDR/UA = 11,9614

Övriga krediter

Tabell 2.64 Övriga krediter

Miljoner kronor

Övriga krediter i Riksgäldskontoret	Kredit	Utnyttjad kredit 2020-12-31
Krediter för garantiverksamheten ¹	Obegränsad	0
Summa		0

¹ Årligt bemyndigande att ta upp lån till staten för att tillhandahålla sådana krediter och fullgöra sådana garantier som riksdagen beslutat om med stöd av 5 kap. 1 § budgetlagen (2011:203).

Riksdagen har beviljat krediter inom garantiverksamheten i form av ett årligt bemyndigande att ta upp lån till staten för att tillhandahålla sådana krediter och fullgöra sådana garantier som riksdagen beslutat om med stöd av 5 kap. 1 § budgetlagen.

Riksrevisionens iakttagelser – effektivitetsrevision

RiR 2020:21 Sidas garantiverksamhet – statens arbete med garantier inom svenskt bistånd

Riksrevisionen har granskat om statens arbete med garantier inom svenskt utvecklingssamarbete bedrivs på ett effektivt sätt.

Regeringen har i skrivelsen Riksrevisionens rapport om Sidas garantiverksamhet (skr. 2020/21:117) redovisat sin bedömning av de iakttagelser och rekommendationer som Riksrevisionen har gjort i sin rapport. Riksrevisionen har inte lämnat några rekommendationer till regeringen. Granskningsrapporten är därmed slutbehandlad.

2.6.8 Utgiftsområde 8 Migration

Utgiftsområdet omfattar frågor som rör utlänningars rätt att resa in i och vistas i Sverige samt frågor som rör mottagandet av asylsökande och återvändandet av personer som fått avslag på sin ansökan om uppehållstillstånd.

Anslag

Tabell 2.65 UO 8 Anslag

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	SB 2020	ÄB 2020	Utfall 2020	Utfall-SB 2020	Utfall-SB Procent 2020	Utfall 2019
1:1	Migrationsverket	4 444		4 343	-101	-2,3	4 550
1:2	Ersättningar och bostadskostnader	4 936		3 489	-1 447	-29,3	5 058
1:4	Domstolsprövning i utlänningsmål	782	180	830	48	6,1	949
1:5	Rättsliga biträden m.m. vid domstolsprövning i utlänningsmål	250		182	-68	-27,2	278
1:6	Offentligt biträde i utlänningsärenden	402		282	-120	-29,9	294
1:7	Utresor för avvisade och utvisade	349		193	-156	-44,7	291
1:8	Från EU-budgeten finansierade insatser för asylsökande och flyktingar	155		140	-16	-10,2	119
1:9	Tillfälligt stöd till kommuner för (2019) ensamkommande unga asylsökande m fl.				0	0,0	195
	Övriga anslag	128		120	-8	-5,9	114
Summa		11 446	180	9 579	-1 867	-16,3	11 847

Utfallet uppgick till 9 579 miljoner kronor och är därmed 1 867 miljoner kronor (16,3 procent) lägre än vad som ursprungligen anvisades i statens budget. Jämfört med 2019 blev utgifterna 2 268 miljoner kronor (19,1 procent) lägre.

Ersättningar till kommunerna för asylsökande blev lägre 2020

Utgifterna för anslaget 1:2 *Ersättningar och bostadskostnader* blev 3 489 miljoner kronor. Det är 1 447 miljoner kronor (29,3 procent) lägre än den ursprungliga budgeten. Orsaken till det lägre utfallet är att det genomsnittliga antalet inskrivna i Migrationsverkets mottagningssystem blev drygt 5 000 (13 procent) färre än beräknat. Det lägre antalet inskrivna är främst en följd av att det på grund av spridningen av covid-19 och åtföljande reserestriktioner blivit svårare att ta sig till Sverige för att ansöka om asyl.

Tabell 2.66 Asylsökande m.m. 2020

	2020	2019 ¹	Förändring	Förändring, procent
Antal asylsökande, förstagångsansökningar	12 991	21 958	-8 967	-41
<i>varav män (inkl. pojkar)</i>	7 910	13 133	-5 223	-40
<i>varav kvinnor (inkl. flickor)</i>	5 081	8 825	-3 744	-42
<i>varav ens. barn och unga</i>	500	902	-402	-45
<i>varav pojkar</i>	343	645	-302	-47
<i>varav flickor</i>	157	257	-100	-39
<i>Genomsnittlig handläggningstid i dagar, förstagångsansökningar</i>	302	288	14	5
Förlängningsansökningar	27 520	36 610	-9 090	-25
Avgjorda asylärenden, förstagångsansökningar	20 980	24 569	-3 589	-15
<i>Varav bifall</i>	4 922	6 540	-1 618	-25
Bifallsandel	23%	27%		

	2020	2019 ¹	Förändring	Förändring, procent
Beviljade uppehållstillstånd²	88 814	117 913	-29 099	-25
<i>varav asyl</i>	10 409	17 502	-7 093	-41
<i>varav anhöriga till asylsökande</i>	5 507	7 362	-1 855	-25
<i>varav barn födda i Sverige till föräldrar med PUT</i>	7 819	8 797	-978	-11
<i>varav arbetsmarknad</i>	19 869	28 119	-8 250	-29
<i>varav anhöriga, arbetsmarknad</i>	12 510	15 131	-2 621	-17
<i>varav övriga</i>	9 822	15 092	-5 270	-35
<i>varav anhöriga, övriga</i>	22 878	25 910		
Inskrivna i Migrationsverkets mottagningssystem*	30 634	40 312	-9 678	-24
<i>varav med uppehållstillstånd</i>	1 003	1 685	-682	-40
<i>varav ensamkommande barn och unga</i>	595	930	-335	-36
<i>anläggningsboende (ABO)</i>	12 080	16 739	-4 659	-28
<i>eget boende (EBO)</i>	17 727	22 350	-4 623	-21
<i>övrigt boende</i>	827	1 223	-396	-32
Genomsnittligt inskrivna under året	35 629	45 255	-9 626	21
<i>varav ensamkommande barn och unga</i>	664	1 038	-374	-36
<i>varav övriga</i>	34 965	44 217	-9 252	-21

¹ Statistiken för 2019 har reviderats under 2020 av Migrationsverket.

² Sammanställningen över 2020 och 2019 utgår från situationen den sista december respektive år.

Källa: Migrationsverket.

Migrationsverkets förvaltningsutgifter lägre än budget

Utgifterna för anslaget 1:1 *Migrationsverket* blev 4 343 miljoner kronor. Det är 101 miljoner kronor (2,3 procent) lägre än den ursprungliga budgeten. Med anledning av spridningen av covid-19 och åtföljande restriktioner blev bl.a. utgifterna för personalens och asylsökandes resor lägre än beräknat. Det gäller också kostnaderna för förvar, eftersom beläggningen minskade i syfte att undvika smittspridning.

Högre utgifter för domstolsprövningar

Utgifterna för anslaget 1:4 *Domstolsprövning i utlänningsmål* blev 830 miljoner kronor. Det är 48 miljoner kronor (6,1 procent) högre än den ursprungliga budgeten. För att minska antalet öppna migrationsmål och korta handläggningstiderna beslutade riksdagen att anvisa anslaget ytterligare 180 miljoner kronor i ändringsbudget. Orsaken till att utgifterna blev högre än vad som ursprungligen beräknats var att antalet inkomna mål till migrationsdomstolarna ökade med 22 procent under 2020. Migrationsdomstolarna avgjorde också fler mål än tidigare, en ökning med 9 procent. Större delen av ökningen avsåg mål rörande dröjsmålstalan, som visserligen är juridiskt enkla, men också administrativt betungande. Jämfört med 2019 minskade utgifterna med 119 miljoner kronor (12,5 procent). Eftersom antalet avgjorda mål i migrationsdomstolarna ökade sjönk den genomsnittliga styckkostnaden per avgjort mål med 25 procent under 2020.

Behovet av offentligt biträde i utlänningsärenden mindre än väntat

Utgifterna för anslaget 1:6 *Offentligt biträde i utlänningsärenden* blev 120 miljoner kronor (29,9 procent) lägre än de ursprungligen anvisade medlen. Orsaken till det lägre utfallet är att antalet ärenden som kräver offentligt biträde blev lägre än beräknat.

Antalet inskrivna mottagningssystemet minskade med 21 procent 2020

Jämfört med 2019 minskade utgifterna för anslaget 1:2 *Ersättningar och bostadskostnader* med 1 570 miljoner kronor (31,0 procent). Det är främst ersättningarna till kommuner och regioner som har minskat och det beror på att det genomsnittliga antalet inskrivna i Migrationsverkets mottagningssystem har minskat med 21 procent. Det lägre antalet inskrivna medförde bl. a. att placeringskostnader för ensamkommande barn och unga minskade med 177 miljoner kronor, ersättningar för skolkostnader med 372 miljoner kronor och ersättningar enligt förordning (2008:347) om hälso- och sjukvård åt asylsökande m.fl. med 276 miljoner kronor. Kostnaderna för asylsökandes boende minskade med 390 miljoner kronor (40,0 procent), vilket främst beror på att antalet personer i anläggningsboende blev 28 procent färre jämfört med 2019.

Migrationsverkets förvaltningsutgifter fortsätter att minska

Jämfört med 2019 minskade utgifterna för anslaget 1:1 *Migrationsverket* med 207 miljoner kronor (4,5 procent). Migrationsverket har med anledning av det minskande antalet asylsökande fortsatt att minska sin personalstyrka. Personalkostnaderna minskade med 127 miljoner kronor (3,8 procent) till 3 249 miljoner kronor. Cirka 600 personer slutade under 2020 och det genomsnittliga antalet årsarbetskrafter minskade med 228 personer (4,5 procent) till 4 868 jämfört med 2019.

Beställningsbemyndiganden

Tabell 2.67 UO 8 Beställningsbemyndiganden

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	Beställningsbemyndigande	Utestående åtaganden 2020-12-31
1:8	Från EU-budgeten finansierade insatser för asylsökande och flyktingar	266	257
Summa		266	257

Inom utgiftsområdet har riksdagen beslutat om ett beställningsbemyndigande på 266 miljoner kronor. De utestående åtagandena uppgick till 257 miljoner kronor.

Riksrevisionens iakttagelser – effektivitetsrevision

RiR 2020:7 Återvändandeverksamheten – resultat, kostnader och effektivitet

Riksrevisionen har granskat resultat, kostnader och effektivitet i återvändandeverksamheten.

Regeringen har i skrivelsen Riksrevisionens rapport om återvändandeverksamheten (skr. 2019/20:191) redovisat vilka åtgärder som vidtagits eller avses vidtas med anledning av granskningsrapporten. Granskningsrapporten är därmed slutbehandlad.

Riksdagen har tillkännagett det som utskottet anför om att regeringen bör tillsätta en utredning som ser över ansvarsfördelningen för återvändandeverksamheten.

Riksdagen har lagt regeringens skrivelse till handlingarna (bet. 2020/21:SfU6, rskr. 2020/21:46).

2.6.9 Utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg

Utgiftsområdet omfattar Hälso- och sjukvårdspolitik, Folkhälsopolitik, Funktionshinderspolitik, Politik för sociala tjänster, omsorg om äldre, individ- och familjeomsorg, personer med funktionsnedsättning samt Barnrättspolitik.

Anslag

Tabell 2.68 UO 9 Anslag

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	SB 2020	ÄB 2020	Utfall 2020	Utfall-SB 2020	Utfall-SB Procent 2020	Utfall 2019
1:4	Tandvårdsförmåner	7 070		5 964	-1 106	-15,6	6 644
1:5	Bidrag för läkemedelsförmånerna	29 680	359	30 041	361	1,2	28 428
1:6	Bidrag till folkhälsa och sjukvård	9 258	31 176	28 036	18 778	202,8	8 774
1:7	Sjukvård i internationella förhållanden	498	50	495	-3	-0,6	518
1:11	Insatser för ökad tillgänglighet inom hälso- och sjukvården	2 900		2 899	-1	0,0	1 610
2:1	Folkhälsomyndigheten	435	93	481	46	10,6	406
2:2	Insatser för vaccinberedskap	89	32	90	1	1,2	88
4:2	Vissa statsbidrag inom funktionshindersområdet	798	50	778	-20	-2,5	594
4:3	Bilstöd till personer med funktionsnedsättning	263		136	-127	-48,3	143
4:4	Kostnader för statlig assistansersättning	24 451		23 528	-923	-3,8	24 175
4:5	Stimulansbidrag och åtgärder inom äldreområdet	1 427	612	1 975	547	38,4	1 070
4:6	Statens institutionsstyrelse	1 157	250	1 414	257	22,2	1 105
4:7	Bidrag till utveckling av socialt arbete m.m.	749	-250	468	-282	-37,6	833
5:2	Barnets rättigheter	22	50	70	47	212,7	22
8:1	Socialstyrelsen	700	227	783	83	11,9	663
	Övriga anslag	4 670	4	4 616	-54	-1,2	4 519
Summa		84 167	32 653	101 774	17 607	20,9	79 592

Utfallet uppgick till 101 774 miljoner kronor och blev därmed 17 607 miljoner kronor (20,9 procent) högre än vad som anvisades i statens budget. I ändringsbudget anvisades ytterligare 32 653 miljoner kronor. Utfallet blev 15 045 miljoner kronor lägre än totalt anvisat. Jämfört med 2019 blev utgifterna 22 182 miljoner kronor (27,9 procent) högre.

Färre tandvårdsbesök ger lägre utgifter

Utfallet för anslaget 1:4 *Tandvårdsförmåner* uppgick till 5 964 miljoner kronor, vilket är 1 106 miljoner kronor (15,6 procent) lägre än anvisat i statens budget och 680 miljoner kronor (10,2 procent) lägre än 2019. Det beror på att antalet tandvårdsbesök minskade kraftigt med anledning av spridningen av covid-19. Under 2020 uppgick antalet beslut om statligt tandvårdsstöd till 7 950 819, en minskning med 1 581 824 beslut (16,6 procent).

Högre utgifter för läkemedel

Utfallet för anslaget 1:5 *Bidrag till läkemedelsförmånerna* uppgick till 30 041 miljoner kronor, vilket är 361 miljoner kronor (1,2 procent) högre än anvisat i statens budget. I ändringsbudget anvisades ytterligare 359 miljoner kronor då läkemedel inom förmånerna ökade mer än vad regeringen tidigare hade beräknat. I december 2019

undertecknade staten och Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) en överenskommelse om statens bidrag för kostnader för läkemedelsförmånerna m.m. för 2020.

Jämfört med föregående år blev utfallet för anslaget 1 613 miljoner kronor (5,7 procent) högre. Det är bl.a. användandet av cancerläkemedel som ökade, både till följd av nya läkemedel och att befolkningen ökar i åldersgrupper där förekomsten av cancer är relativt hög. Nya cancerläkemedel är dyrare, sätts allt oftare in i ett tidigare skede i behandlingen och används alltmer i olika kombinationer. Utvecklingen inom cancerbehandling har också gjort att patienter lever längre och därmed också behandlas längre. Dessutom ökar användandet av blodproppsförebyggande läkemedel samt blodglukossänkande läkemedel som inte är insuliner. Detta är i linje med gällande riktlinjer för att minska risken för bl.a. stroke samt för behandling av diabetes typ 2. Spridningen av covid-19 har haft en liten effekt på förmånskostnaderna.

Åtgärder med anledning av spridningen av covid-19

Utfallet för anslaget 1:6 *Bidrag för folkhälsa och sjukvård* uppgick till 28 036 miljoner kronor, vilket är 18 778 miljoner kronor (202,8 procent) högre än vad som anvisades i statens budget och 19 263 miljoner kronor (219,6) högre än 2019. I ändringsbudget anvisades ytterligare 31 176 miljoner kronor. Det beror framför allt på att anslaget har finansierat olika åtgärder för att minska smittspridningen av covid-19. I tabell 2.69 specificeras de största åtgärderna som vidtagits med anledning av covid-19 och även de största posterna 2019.

Tabell 2.69 Bidrag till folkhälsa och sjukvård

Miljoner kronor

	SB 2020	ÄB 2020	Utfall 2020	Utfall 2019
Professionssatsningen	869	-70	774	994
Personalsatsning	2 000		1 994	1 981
Förlossningsvård och kvinnors hälsa	1 000		997	1 393
Kvalitetshöjande insatser i hälso- och sjukvården	3 000		3 000	1 471
Specialistsjuksköterskeutbildning	500		500	
Statsbidrag till följd av sjukdomen covid-19		20 000	10 300	
Provtagning för covid-19		1 000	1 000	
Startbidrag provtagning, smittspårning och utbrottshantering		700	700	
Provtagning, smittspårning och utbrottshantering		8 100	6 026	
Tillfälligt stöd ambulansflyg		75	19	
Statsbidrag för kris och traumastöd		350	350	
Medel till EU:s förköpsavtal för vacciner mot covid-19		300	275	
Patientmiljarden				999
Övrigt	1 889	721	2 101	1 936
Summa anslag Bidrag till folkhälsa och sjukvård	9 258	31 176	28 036	8 774

I ändringsbudget anvisades totalt 20 000 miljoner kronor för statsbidrag till regioner och kommuner som Socialstyrelsen fördelar enligt bestämmelserna i förordningen (2020:193) om statsbidrag till regioner och kommuner för att ekonomiskt stödja verksamheter inom hälso- och sjukvård respektive socialtjänst till följd av covid-19. Under 2020 betalades 10 000 miljoner kronor ut i statsbidrag till kommuner och regioner för deras kostnader för bl.a. extra personal, övertidsersättning, skyddsutrustning och skyndsamma transporter fram till den 31 augusti 2020. Dessutom har 300 miljoner kronor betalats till regionerna för förberedelser för genomförande av vaccination mot covid-19 i enlighet med regeringsbeslut I:8 från den 3 december 2020

(dnr S2020/09079). I slutet av 2020 behandlade Socialstyrelsen ytterligare ansökningar om statsbidrag för perioden fram till och med den 30 november 2020. De ansökningarna uppgår till ca 10 000 miljoner kronor och förklarar skillnaden mellan utfall och totalt anvisade medel.

I ändringsbudget anvisades totalt 8 100 miljoner kronor för provtagning, smittspårning och utbrottshantering. Framför allt används medlen för att ersätta regionerna för PCR-tester och serologisk testning av covid-19. Av detta har 6 026 miljoner kronor använts under 2020. Det är 2 074 miljoner kronor lägre än vad som beräknades i budgeten. PCR står för polymerase chain reaction och används för att diagnostisera om en person har en pågående infektion av covid-19 genom att söka efter arvs massa från viruset. Serologisk testning innebär att man mäter förekomsten av antikroppar i blodet som har bildats till följd av en virusinfektion.

Utfallet för anslaget 1:6 *Bidrag för folkhälsa och sjukvård* blev 19 263 miljoner kronor (219,6 procent) högre än föregående år. Det beror på att anslaget har finansierat åtgärder med anledning av spridningen av covid-19, se tabell 2.65.

Högre utgifter för Folkhälsomyndigheten

Utfallet för anslaget 2:1 *Folkhälsomyndigheten* uppgick till 481 miljoner kronor, vilket är 46 miljoner kronor högre än anvisat i den ursprungliga budgeten. I ändringsbudget anvisades ytterligare 93 miljoner kronor för att Folkhälsomyndigheten skulle kunna utföra både nya och utökade uppgifter kopplade till åtgärderna med anledning av spridningen av covid-19. Vissa arbetsuppgifter som Folkhälsomyndigheten hade planerat för, innan utbrottet av covid-19, har dock senarelagts eller avbrutits, vilket förklarar varför utfallet är lägre än totalt anvisade medel. Jämfört med föregående år ökade utgifterna med 74 miljoner kronor (18,3 procent).

Utfallet för anslaget 2:2 *Insatser för vaccinberedskap* uppgick till 90 miljoner kronor, vilket är i linje med anvisat i statens budget. I ändringsbudget anvisades ytterligare 32 miljoner kronor för att säkerställa tillgång till vaccinbehandling för hela befolkningen vid en influensapandemi. Dessa medel har ingen koppling till spridningen av covid-19.

Bilstöd till personer med funktionsnedsättning lägre än beräknat

Utfallet för anslaget 4:3 *Bilstöd till personer med funktionsnedsättning* blev 136 miljoner kronor, vilket är 127 miljoner kronor (48,3 procent) lägre än anvisat i statens budget. Det beror dels på att ansökningsprocessen för bilstödet har tagit längre tid med anledning av spridningen av covid-19, dels på att en regeländring som trädde i kraft den 1 oktober 2020 sannolikt medförde att många väntade med att skicka in sin ansökan till efter den 1 oktober. Jämfört med föregående år minskade utgifterna med 7 miljoner kronor (4,9 procent).

Färre brukare ger lägre kostnader för assistansersättning

Utfallet för anslaget 4:4 *Kostnader för statlig assistansersättning* uppgick till 23 528 miljoner kronor. Det är 923 miljoner kronor (3,8 procent) lägre än anvisat i statens budget och 647 miljoner kronor (2,7 procent) lägre än föregående år. Att utfallet blev lägre beror på flera orsaker, men framför allt på att färre personer får assistansersättning. Det beror i sin tur på att personer som tidigare har fått ersättningen har avlidit. Dessutom blev antalet utbetalda timmar i förhållande till antalet på förhand beviljade timmar något lägre än 2019, vilket medförde att utgifterna blev lägre än budgeterat och föregående år.

Förutom detta ökade det genomsnittliga antalet assistanstimmar per mottagare i en långsammare takt än beräknat. Under 2020 hade 7 960 män och 6 570 kvinnor

assistansersättning, totalt 14 530 personer. Det är en minskning med 1,7 procent jämfört med föregående år. För 2020 var schablonbeloppet 304,30 kronor per timme och det högsta möjliga timbeloppet 340,81 kronor. Det genomsnittliga timbeloppet i assistansersättningen 2020 var 307 kronor.

Högre utgifter för stimulansbidrag och åtgärder inom äldreomsorgen

Utfallet för anslaget 4:5 *Stimulansbidrag och åtgärder inom äldreområdet* blev 1 975 miljoner kronor, vilket är 547 miljoner kronor (38,4 procent) högre än anvisat i statens budget. I ändringsbudget anvisades ytterligare totalt 612 miljoner kronor, varav 462 miljoner kronor för att öka kompetensen bland äldreomsorgens personal i kommunerna. Av dessa medel har 399 miljoner kronor fördelats till kommunerna under 2020. I ändringsbudget anvisades dessutom 150 miljoner kronor för förstärkt stöd i form av krisstöd, samtalsstöd och traumastöd m.m. till personal inom kommunal hälso- och sjukvård och äldreomsorg som med anledning av sitt arbete har påverkats av covid-19. Även dessa stöd har betalats ut under 2020. Jämfört med 2019 blev utfallet 905 miljoner kronor (84,6 procent) högre.

Högre utgifter för Statens institutionsstyrelse och ideella organisationer

Utfallet för anslaget 4:6 *Statens institutionsstyrelse* uppgick till 1 414 miljoner kronor, vilket är 257 miljoner kronor (22,2 procent) högre än anvisat i statens budget. I ändringsbudget anvisades ytterligare 250 miljoner kronor för att subventionera den vårdavgift som kommunerna erlägger för vistelser vid Statens institutionsstyrelsens institutioner enligt lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU) m.m. och socialtjänstlagen (2001:453) (SOL). Jämfört med 2019 blev utgifterna 309 miljoner kronor (28,0 procent) högre.

Utfallet för anslaget 5:2 *Barnets rättigheter* blev 70 miljoner kronor, vilket är 47 miljoner kronor (212,7 procent) högre än anvisat i statens budget. I ändringsbudget anvisades ytterligare 50 miljoner kronor för utgifter i enlighet med 1 § första stycket i förordningen (2020:265) om statsbidrag till vissa ideella organisationer med anledning av utbrottet av covid-19. Av dessa medel har drygt 49 miljoner kronor lämnats i bidrag till ideella organisationer och knappt 1 miljon kronor använts till administration. Jämfört med föregående år blev utfallet 48 miljoner kronor (216,3 procent) högre.

Socialstyrelsens utgifter ökade

Utfallet för anslaget 8:1 *Socialstyrelsen* uppgick till 783 miljoner kronor, vilket är 83 miljoner kronor (11,9 procent) högre än anvisat i statens budget och 120 miljoner kronor (18,1 procent) högre än 2019. I ändringsbudget anvisades totalt ytterligare 227 miljoner kronor med anledning av spridningen av covid-19.

Att utfallet blev högre än beräknat i den ursprungliga budgeten och föregående år beror på att Socialstyrelsen har haft en central roll i hanteringen av pandemin. Myndigheten har omprioriterat resurser från ordinarie verksamhet för att arbeta med uppgifter kopplade till pandemin, vilka till stor del har finansierats med andra anslag än anslaget 8:1 *Socialstyrelsen*. Av de 100 miljoner kronor som anvisades i ändringsbudget för att stödja samordningen av regionernas hälso- och sjukvårdsresurser med anledning av utbrottet av covid-19 utnyttjade Socialstyrelsen endast 9 miljoner kronor, då spridningen av covid-19 utvecklade sig på ett sätt som inte krävde Socialstyrelsens samordning i den omfattning som beräknats.

Satsningar för ökad tillgänglighet i hälso- och sjukvården medförde högre utgifter

Utfallet för anslaget 1:11 *Insatser för ökad tillgänglighet inom hälso- och sjukvården* uppgick till 2 899 miljoner kronor, vilket är 1 289 miljoner kronor (80,1 procent) högre än föregående år. Det beror på ökade satsningar för att öka tillgängligheten och korta

väntetiderna inom vården. År 2019 fick regionerna 1 610 miljoner kronor för att korta väntetider inom vården och öka tillgängligheten.

I december 2019 träffade regeringen och Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) en överenskommelse om ökad tillgänglighet i hälso- och sjukvården (S2019/05300). Överenskommelsen innebär att regionerna får statsbidrag i relation till vissa prestationer i syfte att korta vårdköerna. I samband med att hälso- och sjukvården blev satt under mycket hård press med anledning av spridningen av covid-19 reviderades överenskommelsen i april 2020 (S2020/02191). Revideringarna berörde i huvudsak prestationskraven, fördelningsmodellen och rapporteringsdatum. I samband med detta bytte anslaget namn från 1:11 *Prestationsbundna insatser för att korta vårdköerna*.

Beställningsbemyndiganden

Tabell 2.70 UO 9 Beställningsbemyndiganden

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	Beställningsbemyndigande	Utestående åtaganden 2020-12-31
1:6	Bidrag till folkhälsa och sjukvård	1 900	1908
2:2	Insatser för vaccinberedskap	450	390
4:5	Stimulansbidrag och åtgärder inom äldreområdet	770	729
7:2	Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd: Forskning	2 800	1 240
Summa		5 920	4 267
4:7 (2019)	Bidrag till utveckling av socialt arbete m.m.		14
Totalt			4 281

Inom utgiftsområdet har riksdagen beslutat om beställningsbemyndiganden på 5 920 miljoner kronor. De utestående åtagandena uppgick till 4 267 miljoner kronor.

Skillnaden mellan bemyndiganden och utestående åtaganden uppgick till 1 653 miljoner kronor. Huvuddelen av skillnaden avser anslaget 7:2 *Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd: Forskning*. Bemyndigandet mer än fördubblades jämfört med 2018 samtidigt som slutåret förlängdes med ett antal år. Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd har dock inte hunnit ingå ekonomiska åtaganden i den omfattning som prognostiserats.

För anslaget 1:6 *Bidrag till folkhälsa och sjukvård* är skillnaden mellan beslutat bemyndigande och utestående åtagande -8 miljoner kronor, vilket innebär att bemyndigandet har överskridits.

Inom utgiftsområdet finns ett äldre beställningsbemyndigande under anslaget 4:7 *Bidrag till utveckling av socialt arbete m.m.* Det utestående åtagandet uppgår till 14 miljoner kronor. Ett äldre beställningsbemyndigande är ett bemyndigande där ramen har upphört men där det fortfarande finns utestående åtaganden.

Inomstatliga lån

Tabell 2.71 Inomstatliga lån

Miljoner kronor

Inomstatliga lån	Låneram	Lån 2020-12-31
Beredskapsinvesteringar inom ramen för Socialstyrelsens verksamhet	5 000	732
Beredskapsinvesteringar inom ramen för Folkhälsomyndighetens verksamhet	4 500	61

Summa	9 500	793
--------------	--------------	------------

Riksdagen har beslutat om låneramar på 9 500 miljoner kronor för inomstatliga lån. Det fanns utestående lån om 793 miljoner kronor vid utgången av 2020.

Riksrevisionens iakttagelser – årlig revision

Myndigheten för vård- och omsorgsanalys

Myndigheten för vård- och omsorgsanalys har fått en revisionsberättelse med reservation avseende sin årsredovisning för 2020. Som grund för uttalande om reservation anger Riksrevisionen följande:

I årsredovisningen redovisar myndigheten inte någon fördelning av myndighetens totala intäkter och kostnader. Det är inte förenligt med 3 kap. 2 § förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.

Riksrevisionens iakttagelser – effektivitetsrevision

RiR 2020:19 Äldresatsningen – effektiviteten i statens satsning på kvalitetsregister i äldreomsorgen

Riksrevisionen har granskat regeringens styrning av kommunal vård och omsorg om äldre genom Äldresatsningen.

Regeringen har i skrivelsen Riksrevisionens rapport om granskning av statens styrning av äldreomsorgen (skr. 2020/21:89) redovisat vilka åtgärder som avses vidtas med anledning av granskningsrapporten. Granskningsrapporten är därmed slutbehandlad.

2.6.10 Utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning

Utgiftsområdet omfattar ersättningar vid sjukdom och funktionsnedsättning, bl.a. sjukpenning, rehabiliteringspenning, aktivitets- och sjukersättning, handikappersättning och bidrag för sjukskrivningsprocessen. Området omfattar även myndigheterna Försäkringskassan och Inspektionen för socialförsäkringen.

Anslag

Tabell 2.72 UO 10 Anslag

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	SB 2020	ÄB 2020	Utfall 2020	Utfall-SB 2020	Utfall-SB Procent 2020	Utfall 2019
1:1	Sjukpenning och rehabilitering m.m.	36 926	12 576	42 371	5 445	14,7	37 246
1:2	Aktivitets- och sjukersättningar m.m.	42 150		42 611	461	1,1	44 108
1:3	Merkostnadsersättning och handikappersättning	1 408		1 300	-108	-7,7	1 304
1:4	Arbets-skadeersättningar m.m.	2 608		2 567	-41	-1,6	2 677
1:5	Ersättning inom det statliga personskadeskyddet	37		37	0	-0,9	38
1:6	Bidrag för sjukskrivningsprocessen	2 509	-43	2 137	-371	-14,8	2 445
1:7	Ersättning för höga sjuklönekostnader	1 190	19 850	17 675	16 486	1 385,5	1 090

2:1	Försäkringskassan	8 808	583	9 141	333	3,8	8 897
2:2	Inspektionen för socialförsäkringen	71		60	-11	-15,3	66
Summa		95 706	32 966	117 899	22 193	23,2	97 872

Utfallet för utgiftsområdet uppgick till 117 899 miljoner kronor och blev därmed 22 193 miljoner kronor (23,2 procent) högre än vad som anvisades i statens budget. Jämfört med 2019 blev utfallet 20 027 miljoner kronor (20,5 procent) högre.

Utfallet för anslaget 1:1 *Sjukpenning och rehabilitering* m.m. blev 42 371 miljoner kronor, vilket är 5 445 miljoner kronor (14,7 procent) högre än vad som anvisades i statens budget. Det beror främst på utgifter för tillfälliga stöd gällande ersättning för karensavdrag (3 321 miljoner kronor) och förebyggande sjukpenning till vissa riskgrupper (194 miljoner kronor) samt tillkommande statliga ålderspensionsavgifter (1 180 miljoner kronor) som inte ingick i den ursprungliga beräkningen av statens budget. Dessa utgifter är också den främsta anledningen till att utfallet blev 5 125 miljoner kronor (13,8 procent) högre jämfört med föregående år.

I ändringsbudget anvisades anslaget ytterligare 12 576 miljoner kronor för att täcka ökade utgifter på grund av tillfälliga regler för sjukpenning till försäkrade som fått ett karensavdrag, kompensation till egenföretagare för de första 14 dagarna i sjukperioden samt utvidgad rätt till sjukpenning i förebyggande syfte (riskgrupper). De tillfälliga reglerna infördes för att hantera effekterna av spridningen av covid-19.

Tabell 2.73 Statistik över sjukpenning och sjukfall

	2020	2019	Förändring procent
Antal personer som fick sjukpenning i december månad	202 629	195 655	3,6
varav kvinnor	131 438	128 328	2,4
varav män	71 191	67 327	5,7
varav kvinnor med sjukpenning på normalnivå	86 161	79 623	8,2
varav män med sjukpenning på normalnivå	47 882	43 207	10,8
varav kvinnor med sjukpenning på fortsättningsnivå	41 326	44 513	-7,2
varav män med sjukpenning på fortsättningsnivå	20 314	21 125	-3,8
Antal startade sjukfall, genomsnitt per månad under januari till oktober	53 000	41 000	29,3
varav startade sjukfall gällande kvinnor, procent	62	63	
varav startade sjukfall gällande män, procent	38	37	
Antal ersättningsdagar med sjukpenning, netto (miljoner dagar)¹	54,5	54,6	-0,1
Andel pågående sjukfall med psykiatriska diagnoser, procent, september månad	45,3	47,5	

¹ Från och med 2020 hämtas uppgiften från Försäkringskassans statistikdatabas. Måttet inkluderar dagar för sjukpenning förebyggande syfte samt sjukpenning i särskilda fall. Uppgiften för 2019 har justerats för jämförbarhet.

Källa: Försäkringskassan.

Antalet personer som fick sjukpenning ökade från 195 655 personer i december 2019 till 202 629 personer i december 2020. Av dessa ökade antalet kvinnor med 2,4 procent och antalet män ökade med 5,7 procent. Antalet personer med sjukpenning på normalnivå ökade med 11 213 (9,1 procent). Vidare minskade antalet personer som fick sjukpenning på fortsättningsnivå, dvs. sjukfall längre än ett år, med 3 998 (6,1 procent).

Fler kvinnor än män får sjukpenning. Andelen kvinnor som fick sjukpenning i december 2020 uppgick till 64,9 procent, vilket ska jämföras med 65,6 procent i december 2019.

Inflödet av nya sjukfall mäts med viss eftersläpning. I genomsnitt startade 53 000 sjukfall per månad under januari till oktober 2020, vilket är en ökning med 29,3 procent jämfört med samma period föregående år. Ökningen beror på spridningen av covid-19.

Andelen pågående sjukfall med psykiatriska diagnoser minskade 2020 och var 45,3 procent i september 2020, vilket ska jämföras med 47,5 procent i september 2019.

Under 2020 avstogs 3,5 procent av initiala ansökningar om sjukpenning jämfört med 3,7 procent under föregående år. Andelen avslag för män minskade från 3,3 procent 2019 till 3,2 procent år 2020. För kvinnor uppgick andelen avslag till 3,6 procent 2020, vilket ska jämföras med 4,0 procent föregående år.⁴

Andelen avslag under pågående sjukfall ökade från 7,1 procent 2019 till 7,2 procent 2020. Andelen avslag för män var 6,8 procent vilket var på samma nivå som 2019. För kvinnor ökade andelen avslag från 7,3 procent 2019 till 7,5 procent under 2020.

Utfallet för anslaget 1:3 *Merkostnadsersättning och handikappersättning* blev 1 300 miljoner kronor, vilket är 108 miljoner kronor (7,7 procent) lägre än vad som anvisades i statens budget. Utgifterna för såväl merkostnadsersättning som handikappersättning blev lägre än beräknat. Det förklaras delvis av att den genomsnittliga handläggningstiden och antalet pågående ärenden för merkostnadsersättning har ökat, vilket medför förskjutningar av beviljandetidpunkter och åtföljande utbetalning av ersättningar.

Utfallet för anslaget 1:6 *Bidrag för sjukskrivningsprocessen* blev 2 137 miljoner kronor, vilket är 371 miljoner kronor (14,8 procent) lägre än vad som anvisades i statens budget. Det beror främst på att utgifter för arbetsplatsinriktat rehabiliteringsstöd, rehabiliteringsinsatser i samarbete mellan Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen, försäkringsmedicinska utredningar samt bidrag till hälso- och sjukvården blev lägre än beräknat. I ändringsbudget minskades anslaget med 43 miljoner kronor för att finansiera ökning av andra anslag.

Utfallet för anslaget 1:7 *Ersättning för höga sjuklönekostnader* blev 17 675 miljoner kronor, vilket är 16 486 miljoner kronor högre än vad som anvisades i statens budget och 16 585 miljoner kronor högre än föregående år. Det beror huvudsakligen på tillfälliga bestämmelser som infördes i samband med spridningen av covid-19 som innebär att staten i utökad omfattning ska ersätta arbetsgivarnas kostnader för sjuklön och att något läkarintyg inte behöver ges in under sjuklöneperioden. För perioden april till juli har arbetsgivare fått ersättning för hela sjuklönekostnaden. Från och med augusti till december har ersättningen till arbetsgivare beräknats enligt olika procentsatser beroende på sjuklönekostnadens storlek.

Försäkringskassan har beslutat om ersättning månadsvis efter det datum då arbetsgivare lämnat arbetsgivardeklaration. Antalet beslut uppgick under året till 870 515 vilket var en ökning med 72,1 procent jämfört med 2019. I ändringsbudget anvisades anslaget ytterligare 19 850 miljoner kronor för att finansiera den tillfälliga ersättningen.

Utfallet för anslaget 2:1 *Försäkringskassan* blev 9 141 miljoner kronor, vilket är 333 miljoner kronor (3,8 procent) högre än vad som anvisades i statens budget. Det beror bl.a. på kostnader för införande av nya förmåner och ändringar av regelverket för befintliga förmåner i samband med spridningen av covid-19. Anslaget anvisades ytterligare 583 miljoner kronor i ändringsbudget för att finansiera ökade administrativa kostnader till följd av ökade ärendevolymer, ändringar i reglerna för bl.a. karensavdrag

⁴ Jämförelsetalen för 2019 för andelen avslag på initial ansökan om sjukpenning är ändrade pga. att Försäkringskassan ändrat metod för att ta fram statistiken.

och ersättning för höga sjuklönekostnader samt behov av att utveckla it-system och stärka kontrollarbetet.

Utgifterna för aktivitets- och sjukersättningar minskade

Utfallet för anslaget 1:2 *Aktivitets- och sjukersättningar m.m.* blev 42 611 miljoner kronor, vilket är 1 498 miljoner kronor (3,4 procent) lägre än 2019. Det beror främst på att färre personer fick sjukersättning jämfört med föregående år.

Försäkrade i åldrarna 19–64 år som har en stadigvarande nedsatt arbetsförmåga på grund av sjukdom, skada eller funktionsnedsättning kan ha rätt till sjukersättning. Antalet personer som hade sjukersättning uppgick i december 2020 till 233 869 (137 284 kvinnor och 96 585 män), vilket är en minskning med 12 941 personer (5,2 procent) jämfört med december 2019. Minskningen beror på att antalet personer som lämnat förmånen till följd av att de fyllt 65 år högre än antalet nybeviljade sjukersättningar. Under 2020 blev 5 769 personer (3 056 kvinnor och 2 713 män) nybeviljade sjukersättning. Det är en ökning med 291 personer (5,3 procent) jämfört med 2019. Andelen avslag vid initial ansökan om sjukersättning var 65,7 procent (68,0 procent för kvinnor och 63,0 procent för män) under 2020. För 2019 uppgick andelen avslag till 68,8 procent (72,1 procent för kvinnor och 64,9 procent för män).

Aktivitetsersättning kan beviljas personer i åldrarna 19–29 år som har långvarigt nedsatt arbetsförmåga eller på grund av en funktionsnedsättning behöver längre tid för att avsluta sin skolgång. Ersättningen är alltid tidsbegränsad och kan beviljas för maximalt tre år i taget. I december 2020 uppgick antalet personer med aktivitetsersättning till 29 264, vilket är en ökning med 145 personer (0,5 procent) jämfört med december 2019. Under 2020 har 6 860 personer (3 288 kvinnor och 3 572 män) nybeviljats aktivitetsersättning. Det är 529 personer (8,4 procent) fler än 2019. Under 2020 avslogs 4 535 ansökningar om aktivitetsersättning, vilket är en minskning med 22,8 procent jämfört med föregående år.

I december 2020 uppgick antalet personer som fick sjuk- eller aktivitetsersättning sammanlagt till 263 133 personer. Det är en minskning med 4,6 procent jämfört med föregående år. Antalet kvinnor som fick sjuk- eller aktivitetsersättning var 150 783 personer, vilket var en minskning med 5,1 procent jämfört med december 2019. Antalet män som fick sjuk- eller aktivitetsersättning uppgick till 112 350 personer, vilket är en minskning med 4,0 procent jämfört med december 2019.

Tabell 2.74 Ohälsomått

	2020	2019
Ohälsotalet	22,6	23,5
varav kvinnor	27,2	28,3
varav män	18,2	18,8
Sjukpenningtalet	9,3	9,4
varav kvinnor	12,1	12,3
varav män	6,6	6,6

Källa: Försäkringskassan.

Ohälsotalet är ett mått på antalet ersatta dagar inom hela sjukförsäkringen under en 12-månadersperiod. Det definieras som antal utbetalda nettodagar med sjukpenning, arbetsskadesjukpenning, rehabiliteringspenning, sjukersättning och aktivitetsersättning per registrerad försäkrad (16–64 år). Alla dagar är omräknade till nettodagar. I december 2020 var ohälsotalet 22,6 dagar per försäkrad, vilket är en minskning från 23,5 dagar 2019. Orsaken är främst att antalet personer med sjukersättning minskat.

Ohälsotalet har sedan december 2019 minskat med 3,9 procent för kvinnor och med 3,0 procent för män.

Sjukpenningtalet anger hur många frånvarodagar som ersätts med sjukpenning eller rehabiliteringspenning per registrerad försäkrad (16–64 år) exklusive personer med hel sjuk- eller aktivitetsersättning. Alla dagar är omräknade till nettodagar. I december 2020 var sjukpenningtalet 9,3 dagar, vilket är en minskning med 1,4 procent sedan december 2019. Det beror främst på att fler sjukfall avslutas efter dag 180 i sjukskrivningen. Kvinnor har i likhet med tidigare år ett högre sjukpenningtal (12,1) än män (6,6).

Den tillfälliga ersättningen för försäkrade som fått ett karensavdrag samt förebyggande sjukpenning för riskgrupper ingår inte i beräkningen av ohälsotalet respektive sjukpenningtalet. Det dämpar påverkan från covid-19 på dessa mått.

Lägre utgifter för bidrag för sjukskrivningsprocessen jämfört med föregående år

Utfallet för anslaget 1:6 *Bidrag för sjukskrivningsprocessen* blev 2 137 miljoner kronor, vilket är 308 miljoner kronor (12,6 procent) lägre än 2019. Det beror främst på att vissa statsbidrag till regioner, som tidigare finansierades från anslaget, redovisas inom utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner från och med 2020. I februari 2020 infördes en lagstadgad skyldighet för regioner att erbjuda koordineringsinsatser till sjukskrivna patienter för att främja återgång till eller inträde i arbetslivet. För att kompensera regionerna för det utökade åtagandet anvisades anslaget 1:1 *Kommunal-ekonomisk utjämning* inom utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner ytterligare 361 miljoner kronor samtidigt som anslaget 1:6 *Bidrag för sjukskrivningsprocessen* minskades med motsvarande belopp.

Beställningsbemyndiganden

Tabell 2.75 UO 10 Beställningsbemyndiganden

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	Beställningsbemyndigande	Utestående åtaganden 2020-12-31
1:6 (2019)	Bidrag för sjukskrivningsprocessen		944
Summa			944

Inom utgiftsområdet finns endast ett äldre beställningsbemyndigande för anslaget 1:6 *Bidrag för sjukskrivningsprocessen*. Det utestående åtagandet uppgår till 944 miljoner kronor. Ett äldre beställningsbemyndigande är ett bemyndigande där ramen har upphört men där det fortfarande finns utestående åtaganden.

Övriga krediter

Tabell 2.76 Övriga krediter

Miljoner kronor

Övriga krediter i Riksgäldskontoret	Kredit	Utnyttjad kredit 2020-12-31
Försäkringskassans behov av likviditet i utbetalning av ersättning för vård i andra länder	170	140
Summa	170	140

Inom utgiftsområdet har riksdagen beviljat övriga krediter på 170 miljoner kronor. Utnyttjade krediter vid utgången av 2020 uppgick till 140 miljoner kronor.

Riksrevisionens iakttagelser – årlig revision

Pensionsmyndigheten

Pensionsmyndigheten har fått en revisionsberättelse med upplysning avseende sin årsredovisning för 2020.

Övrig upplysning

Avsnitt 4.12 i resultatredovisningen innefattar, i enlighet med regleringsbrev för myndigheten, en redovisning av inkomstpensionens finansiella ställning och utveckling. Avsnittet innehåller, utöver information från myndighetens finansiella redovisning, även information från andra aktörer samt prognosuppgifter. Uppgifter från andra aktörer och prognoser har inte granskats av Riksrevisionen.

Riksrevisionens iakttagelser – effektivitetsrevision

RiR 2020:12 Vägen till arbete efter nekad sjukpenning

Riksrevisionen har granskat processen för återgång i arbete vid nekad sjukpenning.

Regeringen har i skrivelsen Riksrevisionens rapport om vägen till arbete efter nekad sjukpenning (skr. 2020/21:31) redovisat vilka åtgärder som avses vidtas med anledning av granskningsrapporten. Granskningsrapporten är därmed slutbehandlad.

Riksdagen har tillkännagett det som utskottet anför om att regeringen snarast bör ta ett helhetsgrepp för att underlätta återgång i arbete för den som nekats sjukpenning. Riksdagen har lagt regeringens skrivelse till handlingarna (bet. 2020/21:SfU10, rskr. 2020/21:111).

2.6.11 Utgiftsområde 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom

Utgiftsområdet omfattar ersättning vid ålderdom (garantipension, bostadstillägg till pensionärer samt äldreförsörjningsstöd) och ersättning vid dödsfall (omställningspension, änkepension och särskild efterlevandepension samt garantipension till dessa förmåner). Inkomstrelaterad ålderspension redovisas i avsnitt 2.6.31.

Anslag

Tabell 2.77 UO 11 Anslag

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	SB 2020	ÅB 2020	Utfall 2020	Utfall-SB 2020	Utfall-SB Procent 2020	Utfall 2019
1:1	Garantipension till ålderspension	14 941		14 386	-555	-3,7	13 175
1:2	Efterlevandepensioner till vuxna	9 805		9 966	161	1,6	10 382
1:3	Bostadstillägg till pensionärer	10 026		10 414	388	3,9	9 196
1:4	Äldreförsörjningsstöd	1 175		1 180	6	0,5	1 167
2:1	Pensionsmyndigheten	596	77	706	110	18,5	566
Summa		36 542	77	36 652	110	0,3	34 486

Utfallet för utgiftsområdet uppgick till 36 652 miljoner kronor och blev därmed 110 miljoner kronor (0,3 procent) högre än vad som anvisades i statens budget. Jämfört med 2019 ökade utgifterna med 2 166 miljoner kronor (6,3 procent).

Retroaktiva garantipensioner lägre än beräknat

Utgifterna för anslaget 1:1 *Garantipension till ålderspension* uppgick till 14 386 miljoner kronor, vilket är 555 miljoner kronor (3,7 procent) lägre än anvisat i statens budget.

Till följd av en dom från EU-domstolen (dom *Zaniewicz-Dybeck*, C-189/16, EU:C:2017:946) har garantipensionerna för pensionärer som är bosatta i Sverige, men som tidigare bott eller arbetat inom EU/EES räknats om. Det har inneburit att en del pensionärer fått belopp utbetalt retroaktivt. För att kunna räkna om pensionerna krävs uppgifter från andra länder och flera länder har aviserat att svar kan dröja på grund av spridningen av covid-19. Därför blev utgifterna för de retroaktiva garantipensionerna lägre än beräknat.

Förberedelse för IPT medför högre utgifter än beräknat och jämfört med föregående år
 Utgifterna för anslaget 2:1 *Pensionsmyndigheten* uppgick till 706 miljoner kronor. Det är 110 miljoner kronor (18,5 procent) högre än vad som anvisades i statens budget. I ändringsbudget anvisades ytterligare 77 miljoner kronor, bl.a. för att planera och förbereda den nya pensionsförmånen inkomstpensionstillägg (IPT) som riksdagen beslutade om den 15 december 2020.

Den nya pensionsförmånen ska betalas ut för första gången i september 2021. Arbetet med införandet av IPT förklarar även till stor del att utfallet för anslaget 2:1 *Pensionsmyndigheten* blev 140 miljoner kronor (24,8 procent) högre än 2019.

Fler personer får garantipension

Utgifterna för anslaget 1:1 *Garantipension till ålderspension* blev 1 211 miljoner kronor (9,2 procent) högre än föregående år. Ökningen beror på att grundnivån för garantipension höjdes med ca 200 kronor per månad 2020. Både medelbelopp och antalet personer med garantipension ökade av den anledningen.

Ungefär 700 000 ålderspensionärer hade garantipension vid utgången av 2020, vilket är ca 39 000 fler än föregående år. Den genomsnittliga utbetalda garantipensionen uppgår till 20 600 kronor per år 2020, vilket är en ökning med 600 kronor jämfört med 2019. Totalt 77 procent av dem som har garantipension är kvinnor och 23 procent är män.

Färre får änkepension

Utgifterna för anslaget 1:2 *Efterlevandepensioner till vuxna* uppgick till 9 966 miljoner kronor, vilket är 416 miljoner kronor (4,0 procent) lägre än föregående år. Utgifterna för änkepension svarar för den större delen av utgifterna under anslaget. Änkepensionssystemet är under avveckling sedan 1990 och antalet personer med änkepension minskar successivt. Mellan 2019 och 2020 minskade antalet med ca 11 600 personer, till ca 219 300 personer, vilket medförde att de totala utgifterna för anslaget minskade. Alla som får änkepension är kvinnor.

Fler pensionärer får bostadstillägg

Utgifterna för anslaget 1:3 *Bostadstillägg till pensionärer* uppgick till 10 414 miljoner kronor, vilket är 1 219 miljoner kronor (13,3 procent) högre än 2019. Det beror på att nivåerna för bostadstillägg höjdes 2020. Både medelbeloppet och de retroaktiva utgifterna var högre 2020 än 2019. Antalet pensionärer med bostadstillägg uppgick under 2020 till drygt 290 000 personer, vilket är ca 400 personer fler än 2019. För 2020 var det genomsnittliga årsbeloppet 35 500 kronor, vilket är en ökning med 4 100 kronor jämfört med 2019.

Utgifter för äldreförsörjningsstöd i samma nivå som 2019

De personer som är över 65 år och bosatta i Sverige, men som inte får sina grundläggande försörjningsbehov tillgodosedda genom andra förmåner inom det allmänna pensionssystemet, är berättigade till äldreförsörjningsstöd. Utfallet för anslaget 1:4 *Äldreförsörjningsstöd* blev 1 180 miljoner kronor, vilket är 13 miljoner

kronor (1,1 procent) högre än föregående år. Det beror på att det är en något större andel av dem som är födda 1938 eller senare som får äldreomsorgsstöd. Till skillnad från dem som är födda 1937 eller tidigare är de inte berättigade till garanti-pension efter att ha bott i Sverige i 10 år då det för dessa krävs en bosättning på 40 år för full garanti-pension. Högre boendekostnader ger också högre utgifter för äldreomsorgsstöd.

Antalet personer med äldreomsorgsstöd minskade med 3,2 procent jämfört med 2019 och uppgick till 25 000 personer 2020. Det genomsnittliga årsbeloppet ökade med 2,4 procent och uppgick till 47 800 kronor 2020.

Övriga krediter

Tabell 2.78 Övriga krediter

Miljoner kronor

Övriga krediter i Riksgäldskontoret	Kredit	Utnyttjad kredit
		2020-12-31
Pensionsmyndighetens behov av likviditet i handeln med fondandelar	8 000	5 278
Summa	8 000	5 278

Riksdagen har beslutat om en övrig kredit inom utgiftsområdet. Krediten är 8 000 miljoner kronor och avser Pensionsmyndighetens behov av likviditet i handeln med fondandelar. Utnyttjad kredit uppgick till 5 278 miljoner kronor vid utgången av 2020.

2.6.12 Utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn

Utgiftsområdet omfattar bl.a. barnbidrag, föräldraförsäkring och bostadsbidrag.

Anslag

Tabell 2.79 UO 12 Anslag

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	SB 2020	ÄB 2020	Utfall 2020	Utfall-SB 2020	Utfall-SB Procent 2020	Utfall 2019
1:1	Barnbidrag	33 494		33 326	-168	-0,5	33 175
1:2	Föräldraförsäkring	47 289	1 740	46 125	-1 164	-2,5	44 548
1:3	Underhållsstöd	2 627		2 636	8	0,3	2 700
1:4	Adoptionsbidrag	20		9	-11	-55,8	14
1:5	Barnpension och efterlevandestöd	997		1 034	37	3,7	997
1:6	Omvårdnadsbidrag och vårdbidrag	4 691		3 960	-731	-15,6	3 972
1:7	Pensionsrätt för barnår	7 565		7 565	0	0,0	7 303
1:8	Bostadsbidrag	4 746	1 091	5 284	537	11,3	4 606
Summa		101 430	2 831	99 939	-1 491	-1,5	97 315

Utfallet för utgiftsområdet uppgick till 99 939 miljoner kronor. Det är 1 491 miljoner kronor lägre än vad som anvisades i statens budget. Jämfört med 2019 blev utgifterna 2 624 miljoner kronor (2,7 procent) högre.

Utgifter för föräldrapenning minskade

Utfallet för anslaget 1:2 *Föräldraförsäkring* blev 46 125 miljoner kronor, vilket är 1 164 miljoner kronor (2,5 procent) lägre än anvisat i statens budget. Det beror huvudsakligen på att utgifterna för föräldrapenning blev 2 185 miljoner kronor (6,4 procent) lägre än beräknat. Antalet uttagna föräldrapenningdagar uppgick till 53,3 miljoner, vilket är 2,6 miljoner dagar (4,7 procent) färre än beräknat.

De lägre utgifterna för föräldrapenning motverkades delvis av att utgifterna för tillfällig föräldrapenning blev 878 miljoner kronor (10,8 procent) högre än beräknat. Antalet uttagna dagar med tillfällig föräldrapenning blev 9,2 miljoner, vilket är 1,1 miljoner dagar (13,6 procent) högre än vad som ursprungligen beräknades.

Antalet ansökningar om tillfällig föräldrapenning ökade kraftigt i samband med spridningen av covid-19. Därför anvisades anslaget ytterligare 1 700 miljoner kronor i ändringsbudget. Dessutom anvisades anslaget ytterligare 40 miljoner kronor i ändringsbudget på grund av tillfälliga regler om utvidgad rätt till tillfällig föräldrapenning.

Utgifter för adoptionsbidrag blev lägre än anvisat och föregående år

Utfallet för anslaget 1:4 *Adoptionsbidrag* blev 9 miljoner kronor, vilket är 11 miljoner kronor (55,8 procent) lägre än anvisat i statens budget. Jämfört med föregående år blev utfallet 5 miljoner kronor (37,0 procent) lägre. Det beror på att antalet utbetalda bidrag blev färre än beräknat och färre än föregående år. Globala reserestriktioner till följd av spridningen av covid-19 har medfört att många internationella adoptionsprocesser har avstannat helt eller delvis. År 2020 genomfördes 92 adoptioner till Sverige via de svenska adoptionsorganisationerna. Året innan förmedlades 169 adoptioner.

Omvårdnadsbidrag och vårbidrag blev lägre än anvisat

Från och med den 1 januari 2019 ersätter omvårdnadsbidrag den del av vårbidraget som ger ersättning för barnets tillsyns- och vårbidrag. Beslut om vårbidrag enligt äldre bestämmelser kommer dock att fortsätta gälla under en övergångsperiod. I statens budget beräknades utgifterna för omvårdnadsbidrag att öka samtidigt som utgifterna för vårbidrag beräknades minska. Utfallet för anslaget 1:6 *Omvårdnadsbidrag och vårbidrag* blev 3 960 miljoner kronor, vilket är 731 miljoner kronor (15,6 procent) lägre än vad som anvisades i statens budget.

Det beror delvis på långa handläggningstider för ansökningar om omvårdnadsbidrag, vilket har medfört att utgifterna för bidraget inte ökat i den omfattning som beräknades. Även utgifterna för vårbidrag minskat mer än vad som beräknades i statens budget.

Utfallet för anslaget 1:8 *Bostadsbidrag* blev 5 284 miljarder kronor, vilket är 537 miljoner kronor (11,3 procent) högre än vad som anvisades i statens budget. Jämfört med 2019 blev utfallet 677 miljoner kronor (14,7 procent) högre. Det beror främst på införandet av ett tillfälligt tilläggsbidrag i syfte att stötta ekonomiskt utsatta barnhushåll som fått sänkta disponibla inkomster på grund av covid-19. Bidraget utbetalades under perioden juli-december och uppgick till 25 procent av utbetalat ordinarie preliminärt bostadsbidrag. Utgifterna för tilläggsbidraget blev 578 miljoner kronor.

Anslaget anvisades ytterligare 1 091 miljoner kronor i ändringsbudget, varav 560 miljoner kronor för finansiering av det tillfälliga tilläggsbidraget samt 531 miljoner kronor för generellt ökade utgifter för bostadsbidrag.

Fler barn medförde ökade utgifter för barnbidrag jämfört med 2019

Utgifterna för anslaget 1:1 *Barnbidrag* blev 33 326 miljoner kronor, vilket är 151 miljoner kronor (0,5 procent) högre än 2019. Att utgifterna blev högre beror på att fler barn var berättigade till allmänt barnbidrag jämfört med 2019.

Högre utgifter för tillfällig föräldrapenning jämfört med föregående år

Jämfört med 2019 blev utgifterna för anslaget 1:2 *Föräldraförsäkring* 1 577 miljoner kronor (3,5 procent) högre. Det beror framför allt på ökade utgifter för tillfällig föräldrapenning. Utgifterna för tillfällig föräldrapenning blev 9 019 miljoner kronor, vilket är 1 697 miljoner kronor (23,2 procent) högre än föregående år. Den främsta orsaken till ökningen är Folkhälsomyndighetens rekommendationer om att barn ska stanna hemma från förskola och skola även vid milda symptom för att minska smittspridningen av covid-19.

Under 2020 tog män ut 30,0 procent av föräldrapenningdagarna, vilket är i nivå med föregående år. I fråga om tillfällig föräldrapenning vid vård av barn tog män ut 39,2 procent av dagarna vilket är en ökning från en andel på 38,5 procent 2019.

Utgifterna för anslaget 1:7 *Pensionsrätt för barnår* blev 7 565 miljoner kronor, vilket är 262 miljoner kronor (3,6 procent) högre än 2019. Utgifterna för anslaget styrs av antalet barn i åldern 0–4 år, inkomstbasbeloppets utveckling, timlöneutvecklingen och ränteutvecklingen. Avgiften består av en preliminär avgift samt ett regleringsbelopp som täcker avvikelserna mellan det preliminära belopp som tagits ut tre år tidigare och den faktiska avgiften. Det högre utfallet förklaras främst av en högre preliminär avgift jämfört med 2019.

Riksrevisionens iakttagelser – effektivitetsrevision

RiR 2020:9 Flerbarnstillägget i barnbidraget – ett generellt bidrag som kan effektiviseras

Riksrevisionen har granskat effektiviteten i flerbarnstillägget i barnbidraget.

Regeringen har i skrivelsen Riksrevisionens rapport om flerbarnstillägget i barnbidraget (skr. 2020/21:10) redovisat vilka åtgärder som avses vidtas med anledning av granskningsrapporten. Granskningsrapporten är därmed slutbehandlad.

Riksdagen har lagt regeringens skrivelse till handlingarna (bet. 2020/21:SfU9, rskr. 2020/21:110).

2.6.13 Utgiftsområde 13 Jämställdhet och nyanlända invandrares etablering

Utgiftsområdet omfattar integrationspolitik, politik mot diskriminering, åtgärder mot segregation och jämställdhetspolitik.

Anslag

Tabell 2.80 UO 13 Anslag

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	SB 2020	ÄB 2020	Utfall 2020	Utfall-SB 2020	Utfall-SB Procent 2020	Utfall 2019
1:2	Kommunersättning vid flyktingmottagande	8 503		7 042	-1 460	-17,2	11 884
1:3	Hemutrustningslån	127		39	-88	-69,3	75
3:1	Särskilda jämställdhetsåtgärder	445	50	457	12	2,7	453

Anslag	Anslagsnamn	SB 2020	ÄB 2020	Utfall 2020	Utfall-SB 2020	Utfall-SB Procent 2020	Utfall 2019
3:2	Jämställdhetsmyndigheten	70	5	75	5	6,8	74
4:1	Åtgärder mot segregation	500		498	-2	-0,5	420
	Övriga anslag	421		405	-16	-3,9	473
Summa		10 066	55	8 516	-1 550	-15,4	13 380

Utgifterna uppgick till 8 516 miljoner kronor och är därmed 1 550 miljoner kronor (15,4 procent) lägre än vad som anvisades i statens budget. Jämfört med 2019 minskade utgifterna med 4 864 miljoner kronor (36,4 procent).

Antalet kommunmottagna lägre än beräknat

Utfallet för anslaget 1:2 *Kommunersättningar vid flyktmottagande* blev 7 042 miljoner kronor, vilket är 1 460 miljoner kronor (17,2 procent) lägre än vad som anvisades i statens budget. Skillnaden beror framförallt på att ersättningarna till kommunerna för ensamkommande barn och unga samt schablonersättningarna för mottagande av nyanlända blev lägre. Orsaken är främst att det genomsnittliga antalet mottagna blev 6 904 (11,5 procent) lägre än vad som antogs i statens budget, till stor del på grund av olika reserestriktioner med anledning av pandemin. Utfallet påverkades även av att överföringen av kvotflyktingar till Sverige inte kunde genomföras fullt ut till följd av spridningen av covid-19, och blev cirka 1 400 (28 procent) färre än planerat.

Jämfört med 2019 minskade ersättningarna till kommuner och regioner med 4 841 miljoner kronor (40,7 procent). Ersättningarna för ensamkommande barn och unga samt schablonersättningarna för mottagande av nyanlända minskade med 2 544 miljoner kronor respektive 2 237 miljoner kronor.

Det beror på att det genomsnittliga antalet mottagna personer som kommunerna får ersättning för minskade med 40,4 procent mellan 2019 och 2020. Enbart det genomsnittliga antalet ensamkommande barn och unga minskade med 30,1 procent.

Tabell 2.81 Kommunmottagna m.m. 2020

	2020	2019 ²	Förändring	Förändring procent
Antal kommunmottagna	13 828	25 915	-12 087	-46,6
varav män	7 282	14 446	-7 164	-49,6
varav kvinnor	6 546	11 469	-4 923	-42,9
andel män	52,7%	55,7%		
andel kvinnor	47,3%	44,3%		
Antal kommunmottagna under 18 år	5 730	10 360	-4 630	-44,7
varav pojkar	3 056	5 383	-2 327	-43,2
varav flickor	2 674	4 977	-2 303	-46,3
andel pojkar	53,3%	52,0%		
andel flickor	46,7%	48,0%		
Antal ensamkommande barn och unga	1 572	4 772	-3 200	-67,1
varav pojkar	1 342	4 431	-3 089	-69,7
varav flickor	230	341	-111	-32,6
andel pojkar	85,4%	92,9%		
andel flickor	14,6%	7,1%		
Totalt antal mottagna de senaste 24 månaderna som kommunerna får ersättning för	December 2020	December 2019	Förändring	Förändring procent
Totalt antal mottagna¹	38 643	65 498	-26 855	-41,0

	2020	2019 ²	Förändring	Förändring procent
varav män	21 181	36 199	-15 018	-41,5
varav kvinnor	17 462	29 299	-11 837	-40,4
varav ensamkommande	6 302	10 981	-4 679	-42,6
Genomsnitt för respektive år	53 117	89 154	-36 037	-40,4
varav ensamkommande	9 784	14 000	-4 216	-30,1

¹ Sammanställningen över 2020 och 2019 utgår från situationen den sista december respektive år.

² Statistiken från 2019 har uppdaterats jämfört med Årsredovisning för staten 2019.

Källa: Migrationsverket.

Hemutrustningslånen minskade även 2020

Utfallet för anslaget 1:34 *Hemutrustningslån* uppgick till 39 miljoner kronor, vilket är 88 miljoner kronor (69,3 procent) lägre än vad som beräknades i den ursprungliga budgeten. Det beror främst på att antalet personer som kan ansöka om lån, dvs. som beviljats uppehållstillstånd och tagits emot i en kommun, blev lägre än väntat och därmed blev även hemutrustningslånen färre. Jämfört med 2019 blev utfallet 37 miljoner kronor lägre.

Högre utgifter för särskilda jämställdhetsåtgärder

Utfallet för anslaget 3:1 *Särskilda jämställdhetsåtgärder* uppgick till 457 miljoner kronor, vilket är 12 miljoner kronor (2,7 procent) högre än vad som beräknades i den ursprungliga budgeten. I ändringsbudget anvisade riksdagen anslaget ytterligare 50 miljoner kronor för att möta ökade och ändrade behov hos organisationer som arbetar med våldsutsatta kvinnor, barn och hbtq-personer och mot våld i nära relationer till följd av spridningen av covid-19. Riksdagen beslutade även att anslaget 3:2 *Jämställdhetsmyndigheten* skulle tillföras ytterligare 5 miljoner kronor, vilket förklarar varför utfallet blev 5 miljoner kronor högre än den ursprungliga budgeten.

Beställningsbemyndiganden

Tabell 2.82 UO 13 Beställningsbemyndiganden

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	Beställningsbemyndigande	Utestående åtaganden 2020-12-31
2:2	Åtgärder mot diskriminering och rasism m.m.	38	28
3:1	Särskilda jämställdhetsåtgärder	100	99
3:3	Bidrag för kvinnors organisering	28	28
Summa		166	155

Inom utgiftsområdet beslutade riksdagen om beställningsbemyndiganden på 166 miljoner kronor. De utestående åtagandena uppgick till 155 miljoner kronor.

2.6.14 Utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv

Utgiftsområdet omfattar områdena arbetsmarknad och arbetsliv och består i huvudsak av utgifter för matchning av arbetssökande och lediga jobb, arbetsmarknadspolitiska program, arbetslöshetsförsäkringen, lönegarantiersättning och Europeiska socialfonden samt arbetsmiljö, arbetsrätt och lönebildning. Myndigheter inom området är bl.a. Arbetsförmedlingen, Rådet för Europeiska socialfonden i Sverige, Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen, Arbetsmiljöverket och Arbetsdomstolen.

Anslag

Tabell 2.83 UO 14 Anslag

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	SB 2020	ÄB 2020	Utfall 2020	Utfall-SB 2020	Utfall-SB Procent 2020	Utfall 2019
1:1	Arbetsförmedlingens förvaltningskostnader	7 272	281	7 522	250	3,4	7 637
1:2	Bidrag till arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd	28 067	17 620	41 823	13 756	49,0	27 066
1:3	Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser	8 882	1 164	7 276	-1 606	-18,1	9 907
1:4	Lönebidrag och Samhall m.m.	20 471		19 063	-1 408	-6,9	19 743
1:6	Europeiska socialfonden m.m. för perioden 2014–2020	1 452		1 164	-288	-19,8	1 082
1:11	Bidrag till lönegarantiersättning	1 875	2 479	2 986	1 111	59,2	2 063
1:12	Nystartsjobb, etableringsjobb och stöd för yrkesintroduktionsanställningar	5 263	50	3 759	-1 504	-28,6	4 662
1:13	Lån till körkort	151		46	-105	-69,6	59
1:14	Etableringsersättning till vissa nyanlända invandrare	2 484		2 288	-195	-7,9	3 563
	Övriga anslag	1 248	8	1 227	-21	-1,7	1 188
Summa		77 164	21 601	87 154	9 990	12,9	76 971

Utfallet uppgick till 87 154 miljoner kronor, vilket är 9 990 miljoner kronor (12,9 procent) högre än vad som anvisades i statens budget. Jämfört med 2019 blev utfallet 10 183 miljoner kronor (13,2 procent) högre. Det beror framför allt på att utgifterna för bidrag till arbetslöshetsersättning ökade med 10 196 miljoner kronor.

Utgifterna för anslaget 1:1 *Arbetsförmedlingens förvaltningskostnader* blev 7 522 miljoner kronor, vilket är 250 miljoner kronor högre än anvisat i statens budget. I ändringsbudget anvisades ytterligare totalt 281 miljoner kronor. På grund av ökad arbetslöshet i samband med spridningen av covid-19 samt behovet av att säkerställa en likvärdig service i hela landet anvisades anslaget 330 miljoner kronor. Samtidigt minskades anslaget med 49 miljoner kronor då riksdagen beslutade att avbryta införandet av s.k. utvecklingstid.

Antalet arbetslösa ökade med 23 procent från föregående år

Tabell 2.84 visar arbetsmarknadsstatistik från Arbetskraftsundersökningen (AKU), som utförs av Statistiska centralbyrån. Statistiken är från helårsundersökningarna för 2019 och 2020.

Tabell 2.84 Arbetslöshet

	2020	2020	2020	2020	2019	2019	2019	2019
	Antal personer	Procent	Kvinnor	Män	Antal personer	Procent	Kvinnor	Män
Antal arbetslösa, 15–74 år	458 500		215 900	242 700	372 700		180 500	192 200
varav heltidsstuderande	141 500	30,9	69 900	71 600	131 600	35,3	66 700	64 800
varav personer med utomnordiskt ursprung	236 900	51,7	115 400	121 600	183 200	49,2	89 500	93 700

	2020	2020	2020	2020	2019	2019	2019	2019
varav								
långtidsarbetslösa	108 800	23,7	49 600	59 200	91 900	24,7	40 200	51 600
varav								
långtidsarbetslösa personer med utomnordiskt ursprung	70 100	15,3	34 700	35 400	59 300	15,9	27 200	32 100
varav								
ungdomar, 15–24 år	143 600	31,3	64 800	78 800	126 300	33,9	60 000	66 300
Arbetslösheten, 15–74 år (arbetslösa som andel av arbetskraften)		8,3	8,3	8,3		6,8	6,9	6,7
Ungdomsarbetslösheten, 15–24 år (arbetslösa ungdomar som andel av samtliga ungdomar i arbetskraften)		24,0	22,8	25,1		20,0	19,5	20,4

Anm.: Statistiken i tabellen avser genomsnitt för helåren 2020 respektive 2019. Summorna i tabellen innehåller mindre skillnader på grund av avrundningar till hela hundratals i underliggande statistik.

Källa: Statistiska centralbyrån.

Det genomsnittliga antalet arbetslösa i åldern 15–74 år ökade enligt AKU med 85 800 personer (23,0 procent) mellan 2019 och 2020. Ökningen för antalet kvinnor var 35 400 (19,6 procent) och för antalet män var ökningen 50 500 (26,3 procent). Antalet arbetslösa som är heltidsstuderande ökade med 9 900 personer (7,5 procent) mellan åren. Antalet långtidsarbetslösa, dvs. personer som varit arbetslösa i mer än sex månader, ökade med 16 900 personer (18,4 procent). Antalet arbetslösa personer med utomnordiskt ursprung ökade med 53 700 personer (29,3 procent).

Andelen arbetslösa med utomnordiskt ursprung uppgick 2020 till 51,7 procent av samtliga arbetslösa, vilket kan jämföras med 49,2 procent föregående år. Andelen personer med utomnordiskt ursprung i långtidsarbetslöshet minskade från 15,9 procent 2019 till 15,3 procent 2020. Ungdomar i åldern 15–24 år utgör 31,3 procent av samtliga arbetslösa. Antalet arbetslösa ungdomar ökade med 17 300 personer (13,7 procent) mellan åren, varav antalet kvinnor ökade med 4 800 personer och antalet män med 12 500 personer.

Högre utgifter för arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd jämfört med budget och föregående år

Utgifterna för anslaget 1:2 *Bidrag till arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd* blev 41 823 miljoner kronor, vilket är 13 756 miljoner kronor (49,0 procent) högre än vad som anvisades i statens budget. Jämfört med föregående år blev utfallet 14 757 miljoner kronor (54,5 procent) högre. Det beror i första hand på att utgifterna för bidrag till arbetslöshetsersättning ökade. Dessutom blev utgifterna för aktivitetsstöd och statliga ålderspensionsavgifter högre än vad som beräknades i statens budget och föregående år.

Utgifterna för bidrag till arbetslöshetsersättning blev 24 369 miljoner kronor, vilket är 10 352 miljoner kronor (73,9 procent) högre än vad som ursprungligen beräknades i statens budget och 10 196 miljoner kronor (71,9 procent) högre än 2019. I statens budget beräknades arbetslösheten för personer mellan 15–74 år att uppgå till 6,4 procent för 2020. Spridningen av covid-19 medförde dock en högre arbetslöshet

än beräknat och utfallet blev 8,3 procent, vilket är 1,9 procentenheter högre än beräknat och 1,5 procentenheter högre jämfört med 2019. Den ökade arbetslösheten har medfört högre utgifter då fler arbetslösa får ersättning.

Utgifterna har också ökat på grund av ändrade regler för inträde i arbetslöshetskassorna samt tillfälliga höjningar av taknivån för inkomstrelaterad arbetslöshetsersättning och grundbeloppet i arbetslöshetsförsäkringen. Det genomsnittliga antalet personer som fick arbetslöshetsersättning uppgick till 137 598 per månad, vilket är en ökning med 41,6 procent jämfört med 2019.

Utgifterna för aktivitetsstöd och utvecklingsersättning blev 2 057 miljoner kronor (18,0 procent) högre än vad som beräknades i statens budget och 2 908 miljoner kronor (27,6 procent) högre än 2019. Den högre arbetslösheten medförde fler deltagare i arbetsmarknadspolitiska program och insatser, vilket ökade utgifterna för aktivitetsstöd. Utgifterna ökade även på grund av tillfälligt höjd taknivå för inkomstrelaterad ersättning. Under 2020 fick 208 620 personer aktivitetsstöd, vilket är en ökning med 19,1 procent från föregående år. Antalet personer som fick utvecklingsersättning var 34 709 vilket motsvarar en ökning med 21,1 procent jämfört med 2019.

För att motverka de negativa effekterna av covid-19 beslutade riksdagen om tillfälligt ändrade regler i arbetslöshetsförsäkringen. Ändringarna syftade till att stimulera till inträde i arbetslöshetskassorna och göra det lättare att få inkomstrelaterad ersättning vid arbetslöshet. Riksdagen beslutade också om tillfälligt höjda taknivåer för inkomstrelaterade ersättningar.

Anslaget anvisades ytterligare 17 620 miljoner kronor i extra ändringsbudget, varav 17 787 miljoner kronor huvudsakligen avsåg finansiering av högre utgifter på grund av det ökade antalet personer som var berättigade till arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd samt de tillfälligt ändrade reglerna i arbetslöshetsförsäkringen. Vidare minskades anslaget med 167 miljoner kronor då riksdagen beslutade att avbryta införandet av s.k. utvecklingstid.

Utgifterna för arbetsmarknadspolitiska program blev lägre än beräknat och föregående år

Utgifterna för anslaget 1:3 *Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser* blev 7 276 miljoner kronor, vilket är 1 606 miljoner kronor (18,1 procent) lägre än anvisat i statens budget. Jämfört med föregående år blev utfallet 2 631 miljoner kronor (26,6 procent) lägre. Det lägre utfallet i förhållande till budget och föregående år beror främst på ett minskat antal personer med subventionerad anställning. Vidare har Arbetsförmedlingen prioriterat inskrivning och planeringssamtal för det ökade antalet nyinskrivna arbetslösa, vilket medfört minskad kapacitet för myndigheten att erbjuda program och insatser till arbets sökande.

Med anledning av den ökade arbetslösheten anvisades anslaget ytterligare 984 miljoner kronor i syfte att öka omfattningen av de arbetsmarknadspolitiska insatserna. Dessutom ökades anslaget med 180 miljoner kronor för att stärka kommunernas möjligheter att skapa sommarjobb för ungdomar.

Tabell 2.85 Arbetsmarknadspolitiska program och insatser

	2020	2020	2020	2019	2019	2019
	Antal personer	Kvinnor	Män	Antal personer	Kvinnor	Män
Sökande i program totalt med aktivitetsstöd/etableringsersättning	185 393	90 701	94 692	162 173	79 368	82 805
varav utrikesfödda	117 615	59 825	57 790	106 609	53 698	52 911
Därav jobb- och utvecklingsgarantin	118 505	57 306	61 199	102 296	48 480	53 816
varav utrikesfödda i jobb- och utvecklingsgarantin	76 584	38 443	38 141	64 569	31 327	33 242
Därav förberedande insatser	19 205	10 516	8 689	12 020	7 015	5 005
varav utrikesfödda	8 587	4 576	4 011	4 664	2 641	2 023
Därav etableringsprogrammet	22 684	13 357	9 327	29 250¹	16 790	12 460
varav utrikesfödda	22 628	13 327	9 301	29 169	16 755	12 414
Därav jobbgaranti för ungdomar	20 460	7 834	12 626	13 867	5 242	8 625
varav utrikesfödda	7 861	2 797	5 064	5 635	1 995	3 640

¹ Summan för 2019 är exklusive deltagare i etableringsuppdraget. Etableringsuppdraget fasades successivt ut under 2018 och 2019 och var helt ersatt av etableringsprogrammet under 2020. Det sammantagna antalet personer i etableringsprogrammet och etableringsuppdraget under 2019 var 36 121.

Anm.: Statistiken i tabellen avser genomsnittligt antal deltagare per månad under 2019 respektive 2020 beräknat utifrån Arbetsförmedlingens månadsstatistik.

Källa: Arbetsförmedlingen.

Antalet inskrivna arbetslösa vid Arbetsförmedlingen uppgick i genomsnitt till 437 422 personer vilket är en ökning med 25,3 procent jämfört med 2019. Begreppet inskrivna arbetslösa omfattar öppet arbetslösa samt deltagare i arbetsmarknadspolitiska program. Som öppet arbetslösa räknas de som saknar, aktivt söker och omgående kan ta ett arbete och som inte deltar i ett arbetsmarknadspolitiskt program. Tabell 2.85 visar statistik om deltagandet i arbetsmarknadspolitiska program. Av de inskrivna arbetslösa deltog i genomsnitt 42,4 procent i arbetsmarknadspolitiska program under 2020, vilket är en minskning med 4,0 procentenheter jämfört med föregående år.

Det största programmet, sett till antal deltagare, är jobb- och utvecklingsgarantin som svarade för 63,9 procent av det genomsnittliga antalet deltagare i samtliga program med aktivitetsstöd. Det genomsnittliga antalet deltagare i jobb och utvecklingsgarantin ökade med 15,8 procent jämfört med 2019. Det kan till stor del förklaras av det försämrade läget på arbetsmarknaden. Antalet utrikesfödda i program med aktivitetsstöd ökade med 10,3 procent jämfört med 2019. Den största ökningen av antalet utrikesfödda gällde deltagande i jobb- och utvecklingsgarantin.

I etableringsprogrammet deltog i genomsnitt 22 684 personer per månad, vilket var en minskning med 22,4 procent. Det beror på att färre personer beviljas uppehållstillstånd i Sverige. Antalet deltagare i förberedande insatser uppgick i genomsnitt till 19 205 personer per månad, vilket var en ökning med 59,8 procent jämfört med föregående år. Det beror bl.a. på att förberedande utbildning har erbjudits till arbetslösa i ökad utsträckning. Antalet deltagare i jobbgarantin för ungdomar var i genomsnitt 20 460 personer. Det är en ökning med 47,5 procent jämfört med 2019 och förklaras bl.a. av en ökad ungdomsarbetslöshet.

Utfallet för anslaget 1:4 *Lönebidrag och Samball m.m.* blev 19 063 miljoner kronor, vilket är 1 408 miljoner kronor (6,9 procent) lägre än vad som anvisades i statens budget. Jämfört med 2019 blev utgifterna 680 miljoner kronor (3,4 procent) lägre. Det beror främst på färre beslut om lönebidragsanställningar. I statens budget beräknades antalet personer med lönebidrag och skyddat arbete uppgå till i genomsnitt 75 600 personer

per månad, exklusive skyddat arbete hos Samhall AB. Utfallet 2020 blev i genomsnitt 68 602 personer per månad, vilket är 9,3 procent lägre än beräknat och 6,7 procent lägre jämfört med 2019. Den försämrade arbetsmarknaden och covid-19 har begränsat möjligheterna för arbetsgivare att anställa med lönebidrag. Dessutom begränsades möjligheterna för arbetssökande att få praktik eller arbetsträning, vilket ofta föregår en anställning med lönebidrag.

Utfallet för anslaget 1:6 *Europeiska socialfonden m.m. för perioden 2014–2020* blev 288 miljoner kronor (19,8 procent) lägre än anvisat i statens budget och uppgick till 1 164 miljoner kronor. Medelsförbrukning i de beviljade projekten blev lägre än beräknat. Det beror till stor del på spridningen av covid-19 och svårigheter att upparbeta kostnader i projekten.

Bidrag till lönegarantiersättning blev högre än beräknat och föregående år

Utfallet för anslaget 1:11 *Bidrag till lönegarantiersättning* blev 2 986 miljoner kronor, vilket är 1 111 miljoner kronor (59,2 procent) högre än anvisat i statens budget. Jämfört med 2019 blev utfallet 922 miljoner kronor (44,7 procent) högre. Spridningen av covid-19 har medfört att fler anställda påverkats av konkurser och rekonstruktioner jämfört med föregående år och vad som beräknades i statens budget. Antalet anställda som är berörda av konkurser uppgick till totalt 23 953 personer under 2020 vilket är en ökning med 5,4 procent jämfört med föregående år. Lönegaranti kan även betalas ut när en arbetsgivare har beviljats företagsrekonstruktion. Antalet anställda som är berörda av offentliga ackord, ett särskilt förfarande vid företagsrekonstruktion, uppgick till 9 902 personer, vilket är en ökning med 75,4 procent jämfört med 2019.

Anslaget anvisades ytterligare 2 479 miljoner kronor i ändringsbudget, då utbetalningarna av lönegarantiersättning bedömdes komma att öka mer än beräknat.

Utfallet för anslaget 1:12 *Nystartsjobb och stöd för yrkesintroduktionsanställningar* blev 3 759 miljoner kronor, vilket är 1 504 miljoner kronor (28,6 procent) lägre än anvisat i statens budget. Jämfört med föregående år blev utfallet 903 miljoner kronor (19,4 procent) lägre. Det är främst omfattningen av nystartsjobb som blev lägre än beräknat i statens budget och föregående år.

Antalet personer med nystartsjobb uppgick i genomsnitt till 24 930 personer per månad, vilket är en minskning med 15,8 procent jämfört med 2019. Spridningen av covid-19 och den försämrade arbetsmarknaden har medfört en minskad efterfrågan på anställningar med nystartsjobb. I ändringsbudget anvisades anslaget ytterligare 50 miljoner kronor för att tillfälligt förlänga den maximala tiden med rätt till stöd för nystartsjobb.

Utfallet för anslaget 1:13 *Lån till körkort* blev 46 miljoner kronor, vilket är 105 miljoner kronor (69,6 procent) lägre än anvisat i statens budget. Det beror på färre beviljade låneansökningar än beräknat. Körkortslån på högst 15 000 kronor kan beviljas till den som är anmäld som arbetssökande hos Arbetsförmedlingen och är mellan 18 och 47 år. Under 2020 beviljades 6 432 personer körkortslån och 5 195 personer har fått körkortslån utbetalat. Från beslutsdatum har kunderna ett år på sig att begära utbetalning. Av de som ansökte om körkortslån har 60 procent fått avslag på sin ansökan. Den vanligaste orsaken till avslag är att den sökande inte uppfyller villkoret om arbetslöshet.

Utfallet för anslaget 1:14 *Etableringsersättning till vissa nyanlända invandrare* blev 2 288 miljoner kronor, vilket är 195 miljoner kronor (7,9 procent) lägre än vad som anvisades i statens budget. Jämfört med 2019 blev utgifterna 1 274 miljoner kronor (35,8 procent) lägre. Det beror på att antalet deltagare i etableringsprogrammet blivit färre än beräknat i statens budget och jämfört med föregående år. I genomsnitt deltog

22 695 personer per månad i etableringsuppdraget, vilket är 14,0 procent färre än vad som beräknades i statens budget. Jämfört med 2019 minskade antalet genomsnittliga deltagare per månad med 41,5 procent.

Beställningsbemyndiganden

Tabell 2.86 UO 14 Beställningsbemyndiganden

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	Beställnings- bemyndigande	Utestående åtaganden 2020-12-31
1:3	Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser	9 464	6 162
1:4	Lönebidrag och Samhall m.m.	16 000	11 463
1:6	Europeiska socialfonden m.m. för perioden 2014–2020	3 700	3 116
1:7	Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering	9	8
1:13	Lån till körkort	114	91
2:6	Regional skyddsombudsverksamhet	20	20
Summa		29 307	20 860
1:10 (2019)	Bidrag till Stiftelsen Utbildning Nordkalotten		25
Totalt			20 885

Inom utgiftsområdet beslutade riksdagen om beställningsbemyndiganden på 29 307 miljoner kronor. De utestående åtagandena uppgick till 20 860 miljoner kronor. Skillnaden mellan bemyndiganden och utestående åtaganden uppgick till 8 447 miljoner kronor och är huvudsakligen hänförlig till anslagen 1:3 *Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser* samt 1:4 *Lönebidrag och Samhall m.m.*

I ändringsbudget höjdes bemyndigandet för anslaget 1:3 *Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser* med 4 804 miljoner kronor till 9 464 miljoner kronor. Skillnaden mot beslutat bemyndigande beror på att omfattningen av de insatser som innebär ekonomiska åtaganden blivit mindre än beräknat. Dessutom påverkar sammansättningen av dessa insatser storleken på åtagandena. Framst gäller det de nya upphandlade matchningstjänsterna i form av tjänsten Kundval Rusta och matcha som blivit färre än beräknat. Dessa tjänster innebär relativt sett högre åtaganden eftersom de pågår under en längre tid och har en större tyngdpunkt på resultatersättning som betalas ut i efterhand än tidigare matchningstjänster som Stöd och matchning.

Skillnaden för anslaget 1:4 *Lönebidrag och Samhall m.m.* beror på att antalet deltagare med lönebidragsanställningar minskat under året, vilket är en följd av svårigheter att få arbetsgivare att nyanställa p.g.a. pandemin. Det innebär att åtagandena minskat och att bemyndigandet utnyttjats i lägre omfattning.

Under utgiftsområdet finns ett äldre beställningsbemyndigande under anslaget 1:10 *Bidrag till Stiftelsen Utbildning Nordkalotten*. Det utestående åtagandet uppgår till 25 miljoner kronor. Ett äldre beställningsbemyndigande är ett bemyndigande där ramen har upphört men där det fortfarande finns utestående åtaganden.

Riksrevisionens iakttagelser – effektivitetsrevision

RiR 2020:5 Effektiviteten i förmedlingsverksamheten – förmedlarnas attityder och arbetssätt har betydelse

Riksrevisionen har granskat effektiviteten i Arbetsförmedlingens förmedlingsverksamhet.

Regeringen har i skrivelsen Riksrevisionens rapport om effektiviteten i förmedlingsverksamheten (skr. 2019/20:192) redovisat vilka åtgärder som avses vidtas med anledning av granskningsrapporten. Granskningsrapporten är därmed slutbehandlad.

Riksdagen har lagt regeringens skrivelse till handlingarna (bet. 2020/21:AU3, rskr. 2020/21:24).

RiR 2020:13 Stöd och matchning – ett valfrihetssystem för arbetssökande

Riksrevisionen har granskat Arbetsförmedlingens tjänst Stöd och matchning (STOM).

Regeringen har i skrivelsen Riksrevisionens rapport om Arbetsförmedlingens tjänst Stöd och matchning (skr. 2020/21:39) redovisat vilka åtgärder som avses vidtas med anledning av granskningsrapporten. Granskningsrapporten är därmed slutbehandlad.

Riksdagen har lagt regeringens skrivelse till handlingarna (bet. 2020/21:AU7, rskr. 2020:21/186).

RiR 2020:27 Statens insatser mot exploatering av arbetskraft – regelverk, kontroller samt information och stöd till de drabbade

Riksrevisionen har granskat statens insatser mot exploatering av arbetskraft. Granskningen omfattar det regelverk som ska motverka arbetskraftsexploatering, myndigheters kontroller av arbetsplatser, information till arbetstagare och förutsättningarna att erbjuda skydd och stöd till de som drabbas.

Ärendet bereds inom Regeringskansliet. Regeringen kommer att återkomma till riksdagen med en skrivelse.

2.6.15 Utgiftsområde 15 Studiestöd

Utgiftsområdet omfattar utgifter för ekonomiskt stöd till enskilda under studier och utgifter för vissa studiesociala insatser. Även utgifter för hanteringen av studiestartsstöden, som huvudsakligen sköts av Centrala studiestödsnämnden (CSN), och ärendehantering inom Överklagandenämnden för studiestöd (ÖKS) hör till utgiftsområdet.

Anslag

Tabell 2.87 UO 15 Anslag

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	SB 2020	ÄB 2020	Utfall 2020	Utfall-SB 2020	Utfall-SB Procent 2020	Utfall 2019
1:1	Studiehjälp	4 382		4 275	-108	-2,5	4 244
1:2	Studiemedel	17 697	1 320	17 440	-256	-1,4	15 289
1:3	Avsättning för kreditförluster	1 856	99	1 855	-1	0,0	1 816
1:4	Statens utgifter för studiemedelsräntor	168	28	185	17	10,2	166
1:7	Studiestartsstöd	410	142	294	-116	-28,4	325
1:8	Centrala studiestödsnämnden	890	10	916	27	3,0	882
	Övriga anslag	106	6	95	-11	-10,5	94
Summa		25 508	1 605	25 060	-449	-1,8	22 815

Utfallet uppgick till 25 060 miljoner kronor och blev därmed 449 miljoner kronor (1,8 procent) lägre än vad som anvisades i statens budget. I ändringsbudget anvisades

ytterligare 1 605 miljoner kronor. Jämfört med 2019 blev utgifterna 2 245 miljoner kronor (9,8 procent) högre.

Studiemedlen är till övervägande del rättighetsstyrda. Utgifterna påverkas därför framför allt av antalet studerande med studiemedel, men även av andra faktorer som politiska reformer, såsom ändrade belopp eller beslut om medel för utbildningsplatser, samt den allmänna prisutvecklingen i samhället. Studiemedlens olika belopp beräknas som en andel av prisbasbeloppet.

Utfallet för utgiftsområdet påverkas av flera regelförändringar till följd av åtgärder och effekter av covid-19:

- Inkomstprövningen, det s.k. fribeloppet för studiemedel och studiestartsstöd slopades tillfälligt.
- Studerande fick behålla sitt studiestöd om han eller hon saknat möjlighet att bedriva sina studier på grund av åtgärder mot smittspridning.
- Det infördes en möjlighet till avskrivning av lån för sådana perioder då den studerande saknar möjlighet att bedriva sina studier.

Under 2020 fick 559 300 personer studiemedel, vilket är 56 400 personer fler jämfört med 2019. Antalet studerande med studiemedel har ökat de senaste åren, vilket bl.a. beror på högre arbetslöshet men också på satsningar inom utbildningsområdet

Det tillfälliga slopandet av fribeloppet har lett till att fler studerande får bidrag och att utbetalningarna av bidrag totalt sett är högre. Även anslagen för avsättningar för kreditförluster och utgifter för studiemedelsräntor påverkas av det slopade fribeloppet.

Utgifterna för studiemedel blev lägre än anvisat i statens budget

Utfallet för anslaget 1:2 *Studiemedel* uppgick till 17 440 miljoner kronor och blev därmed 256 miljoner kronor (1,4 procent) lägre än vad som anvisades i statens budget. I ändringsbudget anvisades ytterligare 1 320 miljoner kronor. Utfallet för de generella bidragen är i nivå med disponibelt belopp för 2020 medan utfallet för det högre bidragen är 1 562 miljoner kronor lägre än anvisat i statens budget. Det högre bidraget betalas främst ut till de som saknar slutbetyg från grundskola eller 3-årig gymnasieutbildning.

Fler studerande innebär högre utgifter för studiemedel jämfört med föregående år

Jämfört med föregående år blev anslaget 1:2 *Studiemedel* 2 152 miljoner kronor (14,1 procent) högre, varav bidragen ökade med 1 767 miljoner kronor. Det är främst de generella bidragen som har ökat, vilket huvudsakligen beror på att antalet studenter har ökat men även på att bidragsbeloppet har höjts.

Högre utgifter för studiemedelsräntor

Utfallet för anslaget 1:4 *Statens utgifter för studiemedelsräntor* blev 185 miljoner kronor, vilket är 17 miljoner kronor (10,2 procent) högre än beräknat i statens budget. Det beror både på att fribeloppet tillfälligt slopades och på att fler studerar, vilket påverkar statens utgifter för avsättningar till kreditförluster samt räntor. I ändringsbudget anvisade riksdagen anslaget ytterligare 28 miljoner kronor.

Utgifterna för studiestartsstöd blev lägre än anvisat i statens budget

Utfallet för anslaget 1:7 *Studiestartsstöd* blev 116 miljoner kronor (28,4 procent) lägre än beräknat i statens budget. Det beror troligen till viss del på att det fanns vissa oklarheter kring stödets fortlevnad under 2020 men också till viss del på att outnyttjade medel inte har omfördelats optimalt mellan kommuner. I ändringsbudget anvisades ytterligare 142 miljoner kronor. Studiestartsstöd är ett rekryteringsverktyg som

kommunerna kan använda inom ramen för deras befintliga uppdrag att verka för att vuxna deltar i utbildning. Studiestartsstöd kan beviljas vissa arbetslösa personer som varit anmälda som arbetssökande hos Arbetsförmedlingen och uppfyller vissa villkor.

Beställningsbemyndiganden

Tabell 2.88 UO 15 Beställningsbemyndiganden

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	Beställnings- bemyndigande	Utestående åtaganden 2020-12-31
1:6	Bidrag till vissa studiesociala ändamål	4	1
Summa		4	1

Inom utgiftsområdet beslutade riksdagen om ett beställningsbemyndigande på 4 miljoner kronor. De utestående åtagandena uppgick till 1 miljon kronor.

Utlåning

Tabell 2.89 UO 15 Utlåning

Miljoner kronor

Utlåning	Låneram	Lån 2020-12-31
Studielån ¹	240 500	239 563
Summa	240 500	239 563

¹ Utlåning sker enligt studiestödslagen (1999:1395).

CSN:s lånefordran för studielån enligt studiestödslagen (1999:1395) uppgick till 239 563 miljoner kronor vid utgången av 2020.

Riksrevisionens iakttagelser – årlig revision

Centrala studiestödsnämnden

Centrala studiestödsnämnden har fått en revisionsberättelse med reservation avseende sin årsredovisning för 2020. Som grund för uttalande om reservation anger Riksrevisionen följande:

Centrala studiestödsnämnden har ingått åtaganden som sträcker sig efter slutåret i beställningsbemyndigandet för utgiftsområde 14, anslag 1:13, anslagspost 1 *Lån till körkort*. Det är inte förenligt med 17 § anslagsförordningen (2011:223). Åtaganden efter slutåret 2022 uppgår till 70 000 kronor. (Det framgår av not 30 på sidan 102 i årsredovisningen.)

2.6.16 Utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning

Utgiftsområdet omfattar skolväsendet, vissa särskilda utbildningsformer och annan pedagogisk verksamhet, vuxenutbildning och eftergymnasial yrkesutbildning samt högskoleutbildning och forskning. Området omfattar även myndigheter inom utbildnings- och forskningsområdet.

Anslag

Tabell 2.90 UO 16 Anslag

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	SB 2020	ÄB 2020	Utfall 2020	Utfall-SB 2020	Utfall-SB Procent 2020	Utfall 2019
1:1	Statens skolverk	1 136		1 114	-22	-1,9	1 038
1:5	Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet	3 911	-480	2 947	-964	-24,6	2 806
1:6	Statligt stöd till särskild utbildning i gymnasieskolan	315		240	-75	-23,7	246
1:7	Maxtaxa i förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet, m.m.	3 903		3 896	-7	-0,2	4 583
1:8	Bidrag till viss verksamhet inom skolväsendet, m.m.	191	15	199	9	4,6	189
1:10	Fortbildning av lärare och förskolepersonal	380		133	-247	-65,0	145
1:11	Fler anställda i lågstadiet	986		985	0	0,0	1 970
1:14	Bidrag till lärarlöner	4 670		4 124	-546	-11,7	4 004
1:16	Statligt stöd för stärkt likvärdighet och kunskapsutveckling	4 886		4 840	-45	-0,9	3 449
1:17	Bidrag till vissa studier	18		6	-11	-64,6	14
1:18	Statligt stöd till vuxenutbildning	2 372	729	3 101	729	30,7	2 205
1:20	Statligt stöd till yrkeshögskoleutbildning	2 833	245	3 011	178	6,3	2 437
2:2	Universitets- och högskolerådet	202	10	194	-8	-4,2	191
2:3	Uppsala universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	1 849		1 849	0	0,0	1 790
2:4	Uppsala universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	2 259		2 259	0	0,0	2 182
2:5	Lunds universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	2 165		2 165	0	0,0	2 104
2:6	Lunds universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	2 323		2 323	0	0,0	2 249
2:7	Göteborgs universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	2 206		2 293	87	4,0	2 151
2:8	Göteborgs universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	1 664		1 664	0	0,0	1 600
2:9	Stockholms universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	1 813		1 847	34	1,9	1 696
2:10	Stockholms universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	1 710		1 710	0	0,0	1 668
2:15	Karolinska institutet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	748		761	13	1,8	732
2:16	Karolinska institutet: Forskning och utbildning på forskarnivå	1 663		1 663	0	0,0	1 600

Anslag	Anslagsnamn	SB 2020	ÄB 2020	Utfall 2020	Utfall-SB 2020	Utfall-SB Procent 2020	Utfall 2019
2:17	Kungl. Tekniska högskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	1 217		1 217	0	0,0	1 182
2:18	Kungl. Tekniska högskolan: Forskning och utbildning på forskarnivå	1 712		1 712	0	0,0	1 581
2:63	Enskilda utbildningsanordnare på högskoleområdet	3 537		3 452	-86	-2,4	3 366
2:64	Särskilda utgifter inom universitet och högskolor	860	815	1 497	637	74,0	561
2:66	Ersättningar för klinisk utbildning och forskning	2 681		2 681	0	0,0	2 624
3:1	Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation	6 036	90	6 092	56	0,9	5 986
3:2	Vetenskapsrådet: Avgifter till internationella organisationer	360	20	389	29	7,9	357
3:4	Rymdforskning och rymdverksamhet	1 112	-5	1 094	-18	-1,6	1 161
3:12	Nämnden för prövning av oredlighet i forskning	8		4	-5	-55,5	
	Övriga anslag	21 589	19	21 495	-95	-0,4	20 657
Summa		83 316	1 458	82 958	-358	-0,4	78 527

Utfallet uppgick till 82 958 miljoner kronor och blev 358 miljoner kronor (0,4 procent) lägre än vad som anvisades i statens budget. I ändringsbudget anvisades ytterligare 1 458 miljoner kronor. Jämfört med 2019 blev utgifterna 4 431 miljoner kronor (5,6 procent) högre.

För universitet och högskolor belastas anslagen till forskning och forskarutbildning när anslagsmedlen förs över till myndigheternas konton. Till följd av den särskilda anslagsredovisningen blir det därför normalt inga skillnader mellan budget och utfall. I det följande kommenteras de anslag inom utgiftsområdet där avvikelser finns.

Lägre utgifter än beräknat för lovskola och lärarassistenter

Utgifterna för anslaget 1:5 *Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet* blev 964 miljoner kronor (24,6 procent) lägre än vad som anvisades i den ursprungliga budgeten. Det beror bl.a. på svårigheter med att rekrytera personal för lovskola, vilket medförde att statsbidraget för undervisning under skollov betalades ut i lägre omfattning än beräknat. Statsbidraget för anställning av lärarassistenter betalades heller inte ut i den utsträckning som beräknats. En orsak till detta är att bidraget kräver medfinansiering av huvudmännen.

Låg nyttjandegrad av statsbidrag för fortbildning av lärare

Utfallet för anslaget 1:10 *Fortbildning av lärare och förskolepersonal* blev 133 miljoner kronor, vilket är 247 miljoner kronor (65,0 procent) lägre än vad som anvisades i statens budget. Det beror främst på att medel för fortbildning av lärare när det gäller svenska som andraspråk inte utnyttjats i den omfattning som beräknades i budgeten. Det beror också på att nyttjandet av det förlängda Lärarlyftet, statsbidrag för fortbildning av lärare, blev lägre än beräknat.

Utfallet för anslag 1:14 *Bidrag till lärarlöner* uppgick till 4 124 miljoner kronor vilket är 546 miljoner kronor (11,7 procent) lägre än i statens budget. Utgifterna för Lärarlöneyftet och Karriärsteg för lärare blev lägre än beräknat. Det beror dels på att inte alla

huvudmän begär ut bidraget, dels på att huvudmännen inte utnyttjar hela den bidragsram som de tilldelats.

Högre statsbidrag till yrkeshögskoleutbildning

Anslaget 1:20 *Statligt stöd till yrkeshögskoleutbildning* uppgick till 3 011 miljoner kronor, vilket är 178 miljoner kronor (6,3 procent) högre än statens budget. I ändringsbudget anvisades ytterligare 245 miljoner kronor eftersom spridningen av covid-19 ändrat förutsättningarna på arbetsmarknaden. Jämfört med föregående år blev utfallet 573 miljoner kronor (23,5 procent) högre. Det beror främst på att antalet platser vid yrkeshögskolan successivt utökas inom ramen för kunskapslyftet 2018–2022. Antal utbetalda årsplatser uppgick till 42 483 under 2020, en ökning med 6 947 årsplatser jämfört med 2019.

Högre statsbidrag till vuxenutbildning påverkar jämförelsen mot budget och föregående år

Utfallet för anslaget 1:18 *Statligt stöd till vuxenutbildning* uppgick till 3 101 miljoner kronor, vilket är 729 miljoner kronor högre än anvisat i statens budget och 896 miljoner kronor högre än föregående år. I ändringsbudget anvisades ytterligare 729 miljoner kronor, främst för att förbättra kommunernas möjligheter att erbjuda regional yrkesinriktad vuxenutbildning till individer som varslats om uppsägning till följd av spridningen av covid-19.

Utfallet för anslaget 2:64 *Särskilda utgifter inom universitet och högskolor* blev 1 497 miljoner kronor, vilket är 637 miljoner kronor (74,0 procent) högre än anvisat i statens budget och 936 miljoner kronor (166,8 procent) högre än föregående år. I ändringsbudget anvisades ytterligare 815 miljoner kronor. Det högre utfallet beror på att medel för flera tillkommande utbildningssatsningar fördelats från anslaget, bl.a. stärkta möjligheter till distansundervisning, sommarkurser, utbyggnad av utbildningar där det råder brist på kompetens samt fler studenter inom behörighetsgivande och högskoleintroducerande utbildningar.

Omprioriteringar förklarar förändringen mot föregående år

Utfallet för anslaget 1:7 *Maxtaxa i förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet, m.m.* uppgick till 3 896 miljoner kronor, vilket är 688 miljoner kronor (15,0 procent) lägre än 2019. Det beror främst på att 2019 var det sista året som statsbidrag betalades ut för personal i fritidshemmet enligt förordningen (2015:215) om statsbidrag för lågstadiet i grundskolan och motsvarande skolformer samt viss annan utbildning.

Utfallet för anslaget 1:11 *Fler anställda i lågstadiet* blev 985 miljoner kronor, vilket är 985 miljoner kronor (50,0 procent) lägre än föregående år. Det beror på att statsbidraget för lågstadiet i grundskolan och motsvarande skolformer samt viss annan utbildning upphörde under 2020.

Utfallet för anslaget 1:16 *Statligt stöd för stärkt likvärdighet och kunskapsutveckling* uppgick till 4 840 miljoner kronor, vilket är 1 391 miljoner kronor (40,3 procent) högre än föregående år. Det beror på en förstärkning av anslaget i syfte att stärka likvärdigheten och kunskapsutvecklingen i förskoleklassen, grundskolan och fritidshemmet.

Beställningsbemyndiganden

Tabell 2.91 UO 16 Beställningsbemyndiganden

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	Beställnings- bemyndigande	Utestående åtaganden 2020-12-31
1:5	Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet	1 468	1 394
1:6	Statligt stöd till särskild utbildning i gymnasieskolan	36	32
1:7	Maxtaxa i förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet, m.m.	614	613
1:10	Fortbildning av lärare och förskolepersonal	350	221
1:13	Praktiknära skolforskning	37	37
1:14	Bidrag till lärarlöner	2 426	2 426
1:16	Statligt stöd för stärkt likvärdighet och kunskapsutveckling	6 230	6 230
1:18	Statligt stöd till vuxenutbildning	2 322	2 272
1:20	Statligt stöd till yrkeshögskoleutbildning	8 500	8 012
3:1	Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation	19 100	16 217
3:2	Vetenskapsrådet: Avgifter till internationella organisationer	2 150	1 841
3:4	Rymdforskning och rymdverksamhet	3 500	3 217
4:1	Internationella program	168	90
Summa		46 901	42 601

Inom utgiftsområdet beslutade riksdagen om beställningsbemyndiganden på 46 901 miljoner kronor. De utestående åtagandena uppgick till 42 601 miljoner kronor. Skillnaden mellan bemyndiganden och utestående åtaganden uppgick till 4 299 miljoner kronor och hänför sig huvudsakligen till anslaget 1:20 *Statligt stöd till yrkeshögskoleutbildning* och anslaget 3:1 *Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation*.

För anslaget 3:1 *Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation* beror skillnaden på 2 883 miljoner kronor bl.a. på att satsningar har avslutats samt förseningar i internationella samarbeten.

Garantier

Tabell 2.92 UO 16 Garantier

Miljoner kronor

Garantier	Garantiram	Utestående åtaganden 2020-12-31	Utfärdade garantier inklusive bundna utfästelser
Pensionsgaranti (inkl. efterborgen) Chalmers Tekniska Högskola AB ¹	Obegränsad	311	311
Kreditgarantier för överbrygningslån till ESS ERIC	600	600	600
Summa		911	911

¹ I samband med ombildningen av statlig verksamhet till annan associationsform beslutade riksdagen om statliga borgen för överlätna pensionsåtaganden (prop. 1991/92:150, bet. 1991/92:FIU30, rskr. 1991/92:350). Utfallet avser pensionsskulden per 31 december 2016.

Riksrevisionens iakttagelser – effektivitetsrevision

RiR 2020:4 Holdingbolag vid lärosätena – brister i styrning och förvaltning

Riksrevisionen har granskat om verksamheten i lärosätenas holdingbolag och ägarstyrning och förvaltning av holdingbolagen sker i enlighet med riksdagens och regeringens beslut.

Regeringen har i skrivelsen Riksrevisionens rapport om holdingbolag vid universitet och högskolor (skr. 2019/20:199) redovisat vilka åtgärder som vidtagits eller avses vidtas med anledning av granskningsrapporten. Granskningsrapporten är därmed slutbehandlad.

Riksdagen har lagt regeringens skrivelse till handlingarna (bet. 2020/21:UbU6, rskr. 2020/21:107).

RiR 2020:15 Att styra utbildning till ämneslärare – en granskning av Högskolan i Gävle, Linnéuniversitetet och Stockholms universitet

Riksrevisionen har granskat om styrningen av ämneslärarprogram och kompletterande pedagogisk utbildning (KPU) vid Högskolan i Gävle, Linnéuniversitetet och Stockholms universitet ger utbildningarna förutsättningar att hålla hög kvalitet och utvecklas.

Regeringen har i skrivelsen Riksrevisionens rapport om styrning av ämneslärarutbildningen vid Högskolan i Gävle, Linnéuniversitetet och Stockholms universitet (skr. 2020/21:61) redovisat sina bedömningar med anledning av granskningsrapporten. Riksrevisionens iakttagelser och rekommendationer riktar sig till lärosätena och regeringen vidtar därför inte några åtgärder med anledning av granskningsrapporten. Granskningsrapporten är därmed slutbehandlad.

2.6.17 Utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid

Utgiftsområdet omfattar utgifter för bl.a. folkbildning, ungdomsfrågor, det civila samhället, idrott, trossamfund, teater, dans och musik samt museer och utställningar.

Anslag

Tabell 2.93 UO 17 Anslag

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	SB 2020	ÄB 2020	Utfall 2020	Utfall-SB 2020	Utfall-SB Procent 2020	Utfall 2019
1:2	Bidrag till allmän kulturverksamhet, utveckling samt internationellt kulturutbyte och samarbete	533	2 001	2 523	1 990	373,3	480
1:6	Bidrag till regional kulturverksamhet	1 519	150	1 667	149	9,8	1 496
2:1	Bidrag till vissa scenkonstinstitutioner	1 105	90	1 195	90	8,1	1 082
6:1	Riksarkivet	411	16	438	27	6,5	410
8:1	Centrala museer: Myndigheter	1 347	157	1 477	130	9,6	1 344
8:2	Centrala museer: Stiftelser	269	112	381	112	41,7	263
8:3	Bidrag till vissa museer	76	31	107	31	41,6	76
9:2	Stöd till trossamfund	82	25	106	24	29,1	82

Anslag	Anslagsnamn	SB 2020	ÄB 2020	Utfall 2020	Utfall-SB 2020	Utfall-SB Procent 2020	Utfall 2019
12:2	Bidrag till nationell och internationell ungdomsverksamhet	241	50	287	46	19,0	239
13:1	Stöd till idrotten	1 974	1 500	3 474	1 500	76,0	1 954
13:2	Bidrag till allmänna samlingslokaler	52	75	125	73	139,3	49
13:5	Insatser för den ideella sektorn	172	125	293	122	70,8	171
14:1	Bidrag till folkbildningen	4 320	142	4 462	142	3,3	4 298
	Övriga anslag	3 962	-10	3 883	-79	-2,0	3 885
Summa		16 061	4 464	20 417	4 355	27,1	15 828

Utfallet uppgick till 20 417 miljoner kronor och blev 4 355 miljoner kronor (27,1 procent) högre än vad som anvisades i statens budget. Jämfört med 2019 ökade utgifterna med 4 588 miljoner kronor (29,0 procent).

Högre utgifter än anvisat för kulturverksamhet

Utfallet för anslaget 1:2 *Bidrag till allmän kulturverksamhet, utveckling samt internationellt kulturbyte och samarbete* blev 2 523 miljoner kronor. Det är 1 990 miljoner kronor högre än anvisat i statens budget och 2 043 miljoner kronor (425,8 procent) högre än föregående år. I ändringsbudget anvisade riksdagen anslaget ytterligare 2 001 miljoner kronor för att mildra de ekonomiska konsekvenserna med anledning av spridningen av covid-19.

Statens kulturråd har betalat ut ungefär 730 miljoner kronor i stöd enligt förordningen (2020: 246) om statligt stöd för kulturevenemang som har ställts in eller skjutits upp med anledning av spridningen av covid-19. Myndigheten har även betalat ut ca 440 miljoner kronor i krisstöd för särskilda behov. Stöd har också betalats ut till följande verksamheter:

- Stiftelsen Svenska Filminstitutet har fått stöd på 425 miljoner kronor.
- Krisstipendier på 290 miljoner kronor delades ut till konstnärer.
- Stöd till särskilda insatser för att främja att kulturevenemang ska kunna ske på ett smittskyddssäkert sätt uppgick till 44 miljoner kronor.
- Sveriges författarfond har fått stöd på 40 miljoner kronor.
- Alliansverksamheterna (Musikalliansen, Teateralliansen och Dansalliansen) fick krisstöd på 35 miljoner kronor.
- Centrumbildningar fick 10 miljoner kronor i stöd för särskilda insatser i syfte att stärka arbetsmarknaden för kulturskapare.

Det högre utfallet för anslaget beror även på att krisstöd har betalats ut till andra delar av kulturverksamheten, framför allt inom musik och scenkonst, för att mildra de ekonomiska konsekvenserna med anledning av spridningen av covid-19.

Utfallet för anslaget 1:6 *Bidrag till vissa scenkonstinstitutioner* uppgick till 1 667 miljoner kronor, vilket är 149 miljoner kronor (9,8 procent) högre än anvisat i den ursprungliga budgeten. I ändringsbudget anvisades anslaget ytterligare 150 miljoner kronor på grund av förlorade intäkter med anledning av spridningen av covid-19. Dessa bidrag betalades ut genom nyckeltalsfördelning till kulturverksamheter i regioner och vissa

verksamheter i Region Stockholm enligt förordningen (2020:114) om förbud mot att hålla allmänna sammankomster och offentliga tillställningar⁵.

Utfallet för anslaget 2:1 *Bidrag till regional kulturverksamhet* uppgick till 1 195 miljoner kronor. Det är 90 miljoner kronor (8,1 procent) högre än anvisat i statens budget. I ändringsbudget anvisade riksdagen anslaget ytterligare 90 miljoner kronor, varav 82 miljoner kronor har betalats ut i stöd för minskade intäkter till vissa kulturella institutioner. Kungliga Operan AB fick 40 miljoner kronor, Kungliga Dramatiska teatern AB fick 20 miljoner kronor och Voksenåsen AS fick 12 miljoner kronor i stöd.

Utfallet för anslaget 8:1 *Centrala museer: Myndigheter* blev 1 477 miljoner kronor, vilket är 130 miljoner kronor (9,6 procent) högre än anvisat i statens budget. I ändringsbudget anvisade riksdagen anslaget ytterligare 157 miljoner kronor bl.a. för de verksamheter inom de centrala museerna som är finansierade med avgiftsintäkter och som haft intäktsbortfall med anledning av spridningen av covid-19. Vasamuseet inom Statens maritima och transporthistoriska museer fick 115 miljoner kronor, Nationalmuseum fick 16 miljoner kronor, Statens historiska museer fick ca 12 miljoner kronor, Moderna museet fick 4 miljoner kronor och Cosmonova inom Naturhistoriska riksmuseet fick ca 8 miljoner kronor på grund av intäktsbortfall. Naturhistoriska riksmuseet fick även 3 miljoner kronor för kostnader kopplade till renoveringen av Botanhuset.

Utfallet för anslaget 8:2 *Centrala museer: Stiftelser* blev 381 miljoner kronor, vilket är 112 miljoner kronor (41,7 procent) högre än anvisat i statens budget. I ändringsbudget anvisades anslaget ytterligare 112 miljoner kronor på grund av intäktsbortfall med anledning av spridningen av covid-19. Ungefär 60 miljoner kronor har betalats ut till Stiftelsen Skansen, medan Stiftelsen Nordiska museet, Stiftelsen Tekniska museet och Stiftelsen Arbetets museum har delat på drygt 50 miljoner kronor i stöd.

Utfallet för anslaget 8:3 *Bidrag till vissa museer* uppgick till 107 miljoner kronor. Det är 31 miljoner kronor (41,6 procent) högre än vad som anvisades i den ursprungliga budgeten. I ändringsbudget anvisade riksdagen anslaget ytterligare 31 miljoner kronor på grund av minskade intäkter med anledning av spridningen av covid-19. Att utfallet blev högre beror på att stöd har betalats ut till bl.a. Nobelprismuseet (8 miljoner kronor), Stiftelsen Prins Eugens Waldemarsudde (7 miljoner kronor) samt Stiftelsen Carl och Olga Milles Lidingöhem (6 miljoner kronor).

Utfallet för anslaget 9:2 *Stöd till trossamfund* uppgick till 106 miljoner kronor, vilket är 24 miljoner kronor (29,1 procent) högre än anvisat i statens budget. I ändringsbudget anvisades anslaget ytterligare 25 miljoner kronor på grund av intäktsbortfall med anledning av spridningen av covid-19. Stöden har betalats ut till alla statsbidragsberättigade trossamfund.

Utfallet för anslaget 12:2 *Bidrag till nationell och internationell ungdomsverksamhet* uppgick till 287 miljoner kronor. Det är 46 miljoner kronor (19,0 procent) högre än vad som anvisades i statens budget. I ändringsbudget anvisade riksdagen anslaget ytterligare 50 miljoner kronor på grund av intäktsbortfall för många barn- och ungdomsorganisationers verksamhet med anledning av spridningen av covid-19. Att utfallet blev högre beror på att högre bidrag har fördelats ut enligt förordningen (2011:65) om statsbidrag till barn- och ungdomsorganisationer.

Utfallet för anslaget 13:1 *Stöd till idrotten* uppgick till 3 474 miljoner kronor. Det är 1 500 miljoner kronor (76,0 procent) högre än vad som anvisades i statens ursprungliga budget och lika mycket som riksdagen anvisade anslaget ytterligare i

⁵ Upphävd den 10 januari 2021 genom förordning (2021:8) om särskilda begränsningar för att förhindra spridning av sjukdomen covid-19.

ändringsbudget. Jämfört med föregående år blev utfallet 1 520 miljoner kronor (77,8 procent) högre. Sveriges Riksidrottsförbund har under året fått 1 500 miljoner kronor för att mildra negativa ekonomiska konsekvenser för idrottsverksamheter i landet till följd av spridningen av covid-19.

Utfallet för anslaget 13:2 *Bidrag till allmänna samlingslokaler* uppgick till 125 miljoner kronor, vilket är 73 miljoner kronor (139,3 procent) högre än vad som anvisades i statens budget. I ändringsbudget anvisades anslaget ytterligare 75 miljoner kronor för att mildra de negativa ekonomiska konsekvenserna för innehavare av allmänna samlingslokaler med anledning av spridningen av covid-19. Totalt beviljades 236 av 354 inkomna ansökningar om organisationsbidrag och som Boverket betalade ut enligt förordningen (2016:1367) om statsbidrag till allmänna samlingslokaler.

Utfallet för anslaget 13:5 *Insatser för den ideella sektorn* uppgick till 293 miljoner kronor. Det är 122 miljoner kronor (70,8 procent) högre än anvisat i statens budget. I ändringsbudget anvisade riksdagen anslaget ytterligare 125 miljoner kronor med anledning av spridningen av covid-19. Att utfallet blev högre beror på att bidrag på 50 miljoner kronor betalades ut till civilsamhället enligt förordning (2020:439) om statsbidrag med anledning av covid-19 till vissa organisationer som bedriver verksamhet som riktar sig till människor i socialt särskilt utsatta situationer. Det högre utfallet beror också på att Socialstyrelsen fick i uppdrag att betala ut ytterligare 50 miljoner kronor enligt förordningen (2019:474) om statsbidrag för insatser som bidrar till att motverka ofrivillig ensamhet bland äldre personer.

Beställningsbemyndiganden

Tabell 2.94 UO 17 Beställningsbemyndiganden

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	Beställningsbemyndigande	Utestående åtaganden 2020-12-31
1:2	Bidrag till allmän kulturverksamhet, utveckling samt internationellt kulturutbyte och samarbete	25	8
1:5	Stöd till icke-statliga kulturlokaler	9	9
1:6	Bidrag till regional kulturverksamhet	30	0
2:2	Bidrag till vissa teater-, dans- och musikändamål	167	119
3:1	Bidrag till litteratur och kulturtidskrifter	40	28
4:4	Bidrag till bild- och formområdet	14	14
5:2	Ersättningar och bidrag till konstnärer	196	121
7:2	Bidrag till kulturmiljövård	90	68
9:2	Stöd till trossamfund	23	2
12:2	Bidrag till nationell och internationell ungdomsverksamhet	212	0
13:2	Bidrag till allmänna samlingslokaler	40	37
13:4	Bidrag till riksdagspartiers kvinnoorganisationer	15	15
13:5	Insatser för den ideella sektorn	65	0
14:2	Bidrag till tolkutbildning	140	75
Summa		1 066	497

Inom utgiftsområdet beslutade riksdagen om beställningsbemyndiganden på 1 066 miljoner kronor. De utestående åtagandena uppgick till 497 miljoner kronor, vilket är 569 miljoner kronor lägre än beslutade bemyndiganden.

Det låga utnyttjandet av bemyndigandet på anslaget 5:2 *Ersättningar och bidrag till konstnärer* förklaras av att det inte har tagits några beslut om nya långtidsstipendier

under 2020 samt att det inte togs några beslut om tvååriga stipendier inom musik. När gäller bemyndigandena på anslagen 12:2 *Bidrag till nationell och internationell ungdomsverksamhet* respektive 13:5 *Insatser för den ideella sektorn* har berörda myndigheter valt att avvakta med beslut om nya ekonomiska åtaganden.

Utlåning

Tabell 2.95 UO 17 Utlåning

Miljoner kronor

Utlåning	Låneram	Lån 2020-12-31
Kungliga Operan AB	126	111
Kungliga Dramatiska teatern AB	70	50
Nordiska museet ¹	20	13
Summa	216	174

¹ Prop. 2014/15:99, bet. 2014/15:FiU21, rskr. 2014 /15:255.

Inom utgiftsområdet har riksdagen beslutat om en låneram på högst 216 miljoner kronor för lån till viss ombyggnation av Nordiska museet, lån till Kungliga Operan AB och Kungliga Dramatiska teatern AB. Utestående lån vid utgången av 2020 var 174 miljoner kronor.

Övriga krediter

Tabell 2.96 UO 17 Övriga krediter

Miljoner kronor

Övriga krediter i Riksgäldskontoret	Kredit	Utnyttjad kredit 2020-12-31
Public service kontot	250	0
Summa	250	0

Riksdagen har beviljat en övrig kredit för att täcka underskott på public service-kontot. Kreditramen på 250 miljoner kronor har inte utnyttjats under 2020.

Riksrevisionens iakttagelser – årlig revision

Statens centrum för arkitektur och design

Statens centrum för arkitektur och design har fått en revisionsberättelse med reservation avseende sin årsredovisning för 2020. Som grund för uttalande om reservation anger Riksrevisionen följande:

I årsredovisningen redovisar myndigheten inte en fördelning av myndighetens totala intäkter och kostnader. Det är inte förenligt med 3 kap. 2 § förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.

Riksarkivet

Riksarkivet har fått en revisionsberättelse med reservation avseende sin årsredovisning för 2020. Som grund för uttalande om reservation anger Riksrevisionen följande:

Riksarkivet har överskridit anslagskrediten för utgiftsområde 17 anslag 6:1, anslagspost 1 *Riksarkivet* med 1 417 000 kronor. Myndigheten har i och med överskridandet inte följt 6 § anslagsförordningen (2011:223). Överskridandet framgår av årsredovisningen.

Riksarkivet har under flera års tid ackumulerat ett allt större underskott för avgiftsområdet Digitaliseringstjänster. Det ackumulerade underskottet uppgår till 25 134 000 kronor per den 31 december 2020. Det är inte förenligt med det ekonomiska målet för Digitaliseringstjänster som enligt 5 § avgiftsförordningen (1992:191) ska beräknas så att avgifterna helt täcker verksamhetens kostnader.

Nationalmuseum

Nationalmuseum har fått en revisionsberättelse med reservation avseende sin årsredovisning för 2020. Som grund för uttalande om reservation anger Riksrevisionen följande:

Nationalmuseum har under flera års tid ackumulerat ett allt större underskott för avgiftsområdet Försäljning av varor. Det ackumulerade underskottet uppgår till 6 479 000 kronor per den 31 december 2020. Det är inte förenligt med det ekonomiska målet för Försäljning av varor som enligt 5 § avgiftsförordningen (1992:191) ska beräknas så att avgifterna helt täcker verksamhetens kostnader.

Riksrevisionens iakttagelser – effektivitetsrevision

RiR 2020:26 För förtroendets skull – granskningsnämndens granskning av public service

Riksrevisionen har granskat granskningsnämnden för radio och tv:s granskning av public service-företagen Sveriges Radio AB, Sveriges Television AB och Sveriges Utbildningsradio AB.

Regeringen har i skrivelsen Riksrevisionens rapport om granskningsnämndens granskning av public service (skr. 2020/21:116) redovisat vilka åtgärder som vidtas med anledning av granskningsrapporten. Granskningsrapporten är därmed slutbehandlad.

2.6.18 Utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik

Inom utgiftsområdet ingår utgifter för samhällsplanering, bostadsmarknad, byggande, lantmåteriverksamhet och konsumentpolitik. Området innefattar bl.a. myndigheterna Boverket och Lantmäteriet.

Anslag

Tabell 2.97 UO 18 Anslag

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	SB 2020	ÄB 2020	Utfall 2020	Utfall-SB 2020	Utfall-SB Procent 2020	Utfall 2019
1:2	Omstrukturering av kommunala bostadsföretag	25		2	-23	-92,0	3
1:3	Stöd för att underlätta för enskilda att ordna bostad	43		4	-39	-91,3	1
1:4	Boverket	333	4	315	-19	-5,6	311
1:6	Lantmäteriet	661		655	-5	-0,8	615
1:7	Energieffektivisering och renovering av flerbostadshus och utomhusmiljöer	165		50	-115	-69,4	55

Anslag	Anslagsnamn	SB	ÄB	Utfall	Utfall-SB	Utfall-SB	Utfall
		2020	2020	2020	2020	Procent	2019
1:8	Investeringsstöd för anordnande av hyresbostäder och bostäder för studerande	2 100		2 378	278	13,3	1 677
1:10	Innovativt och hållbart byggande	25		8	-17	-66,7	27
2:2	Allmänna reklamationsnämnden	53	3	54	1	2,6	51
2:3	Fastighetsmäklarinspektionen	26	2	26	1	2,5	25
	Övriga anslag	296	-1	286	-10	-3,4	289
Summa		3 727	8	3 779	53	1,4	3 052

Utfallet uppgick till 3 779 miljoner kronor, vilket är 53 miljoner kronor (1,4 procent) högre än vad som anvisades i statens budget. Jämfört med 2019 ökade utgifterna med 727 miljoner kronor (23,8 procent).

Lågt utfall för omstrukturering av kommunala bostadsföretag

Utfallet för anslaget 1:2 *Omstrukturering av kommunala bostadsföretag* blev 2 miljoner kronor, vilket är 23 miljoner kronor (92,0 procent) lägre än vad som anvisades i statens budget. Det beror på att inga nya ansökningar om stöd kom in under 2020 och att det inte blev något utfall för infriande av tidigare åtaganden. Vid årets slut fanns tidigare ingångna avtal med två kommuner. Det ena avtalet löper till utgången av år 2021 och det andra avtalet förlängdes under året fram till december 2023. Enligt avtalen har staten åtagit sig att lämna bidrag till avvecklingskostnader i takt med att kostnader uppstår och det totala utestående åtagandet uppgick vid slutet av 2020 till knappt 8 miljoner kronor.

Utfallet för anslaget 1:3 *Stöd för att underlätta för enskilda att ordna bostad* blev 4 miljoner kronor, vilket är 39 miljoner kronor (91,3 procent) lägre än vad som anvisades i statens budget. Det låga utfallet beror på en låg tillströmning av ärenden gällande statsbidrag till kommuner för hyresgarantier för enskilda hushålls räkning. Kommuner kan, efter ansökan, få bidrag med 5 000 kronor per lämnad hyresgaranti. Boverket har under året beviljat 146 garantier till 19 kommuner, jämfört med 226 garantier till 19 kommuner för 2019.

Anslaget 1:4 *Boverket* anvisades ytterligare 4 miljoner kronor på ändringsbudget för Boverkets administrativa kostnader i samband med det nya ekonomiska stödet till enskilda näringsidkare (se anslaget 1:25 *Stöd till enskilda näringsidkare* inom utgiftsområde 24 Näringsliv).

Utfallet för anslaget 1:7 *Energieffektivisering och renovering av flerbostadsbus och utombusmiljöer* blev 50 miljoner kronor, vilket är 115 miljoner kronor (69,4 procent) lägre än anvisat. Anslaget används för statsbidrag till energieffektivisering och renovering av flerbostadshus upplåttna med hyresrätt samt för statsbidrag till förnyelse av utomhusmiljöer. Stöden är under avveckling och utgifterna avser stöd som beviljats tidigare år. Utfallet blev lägre än vad som beräknades då flera projekt har försenats, bl.a. på grund av spridningen av covid-19. Utfallet blev också lägre på grund av återkrav då flera bidragmottagare av stöd till utomhusmiljöer återtagit sina ansökningar.

Utfallet för anslaget 1:8 *Investeringsstöd för anordnande av hyresbostäder och bostäder för studerande* blev 2 378 miljoner kronor, vilket är 278 miljoner kronor (13,3 procent) högre än anvisat. Utfallet blev 702 miljoner kronor (41,9 procent) högre jämfört med 2019. Det beror på att omfattningen av färdigställda och slutredovisade byggprojekt blev högre än vad som beräknades i statens budget och föregående år. Intresset för stödet var högt och antalet beviljade ärenden under året omfattade 4 438 miljoner kronor.

Lägre utgifter jämfört med budget och föregående år för stödet till innovativt och hållbart byggande

Utfallet för anslaget 1:10 *Innovativt och hållbart byggande* blev 8 miljoner kronor, vilket är 17 miljoner kronor (66,7 procent) lägre än vad som anvisades i statens budget. Jämfört med föregående år blev utfallet 18 miljoner kronor (68,6 procent) lägre. Anslaget används för statsbidrag enligt förordningen (2018:199) om stöd för innovativt och hållbart byggande av bostäder. Stödet är under avveckling och utgifterna avser stöd som beviljats innan 2019.

Utfallet blev lägre än föregående år och vad som beräknades i statens budget då slutförandet av vissa projekt försenats på grund av spridningen av covid-19. Dessutom har ett antal projekt haft lägre projektkostnader än planerat.

Beställningsbemyndiganden

Tabell 2.98 UO 18 Beställningsbemyndiganden

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	Beställningsbemyndigande	Utestående åtaganden 2020-12-31
1:4	Boverket	30	12
1:8	Investeringsstöd för anordnande av hyresbostäder och bostäder för studerande	7 500	7 384
1:9	Bidrag till åtgärder mot radon i bostäder	20	6
2:4	Åtgärder på konsumentområdet	15	0
Summa		7 565	7 402
1:2 (2019)	Omstrukturering av kommunala bostadsföretag		8
1:7 (2018)	Energieffektivisering och renovering av flerbostadshus och utomhusmiljöer		100
1:11 (2018)	Innovativt och hållbart byggande		37
Totalt			7 546

Inom utgiftsområdet beslutade riksdagen om beställningsbemyndiganden på 7 565 miljoner kronor. De utestående åtagandena uppgick till 7 402 miljoner kronor.

Inom utgiftsområdet finns tre äldre beställningsbemyndiganden, dvs. bemyndiganden där ramen har upphört men där det fortfarande finns utestående åtaganden. Totalt uppgick de till 144 miljoner kronor.

Garantier

Tabell 2.99 UO 18 Garantier

Miljoner kronor

Garantier	Garantiram	Utestående åtaganden 2020-12-31	Utfärdade garantier inklusive bundna utfästelser
Kreditgarantier för ny- och ombyggnad av bostäder m.m.	8 000	2 731	2 731
Summa	8 000	2 731	2 731

Övriga krediter

Tabell 2.100 UO 18 Övriga krediter

Miljoner kronor

Övriga krediter i Riksgäldskontoret	Kredit	Utnyttjad kredit 2020-12-31
Krediter för garantiverksamheten ¹	Obegränsad	0
Summa		0

¹ Årligt bemyndigande att ta upp lån till staten för att tillhandahålla sådana krediter och fullgöra sådana garantier som riksdagen beslutat om med stöd av 5 kap. 1 § budgetlagen (2011:203).

Riksdagen har beviljat krediter inom garantiverksamheten i form av ett årligt bemyndigande att ta upp lån till staten för att tillhandahålla sådana krediter och fullgöra sådana garantier som riksdagen beslutat om med stöd av 5 kap. 1 § budgetlagen.

Riksrevisionens iakttagelser – årlig revision

Statens geotekniska institut

Statens geotekniska institut har fått en revisionsberättelse med reservation avseende sin årsredovisning för 2020. Som grund för uttalande om reservation anger Riksrevisionen följande:

Statens geotekniska institut har ingått åtaganden som sträcker sig efter slutåret i beställningsbemyndigandet för utgiftsområde 20, anslag 1:4, anslagspost 4 *Sanering och återställande av förorenade områden*. Det är inte förenligt med 17 § anslagsförordningen (2011:223). Åtaganden efter slutåret 2023 uppgår till 1 694 000 kronor.

Boverket

Boverket har fått en revisionsberättelse med reservation avseende sin årsredovisning för 2020. Som grund för uttalande om reservation anger Riksrevisionen följande:

Boverket har ingått åtaganden som sträcker sig efter slutåret i beställningsbemyndigandet för utgiftsområde 18, anslag 1:7, anslagspost 1 *Energieffektivisering och renovering av flerbostadshus*. Det är inte förenligt med 17 § anslagsförordningen (2011:223). Åtaganden efter slutåret 2021 uppgår till 35 467 000 kronor.

Riksrevisionens iakttagelser – effektivitetsrevision

RiR 2020:3 Konsumentskydd vid köp av nyproducerade bostadsrätter

Riksrevisionen har granskat om regeringen och berörda myndigheter har gjort tillräckligt för att köparnas intressen ska tillvaratas vid köp av nyproducerade bostadsrätter.

Regeringen har i skrivelsen Riksrevisionens rapport om konsumentskydd vid köp av nyproducerade bostadsrätter (skr. 2019/20:171) redovisat vilka åtgärder som vidtagits eller avses vidtas med anledning av granskningsrapporten. Granskningsrapporten är därmed slutbehandlad.

Riksdagen har tillkännagett det som utskottet anför om att regeringen bör återkomma med förslag som dels stärker konsumentskyddet vid förseningar, dels förbättrar informationen till konsumenterna och förtydligar vissa aktörers ansvar vid försäljning av nyproducerade bostadsrätter (bet. 2020/21:CU2 punkterna 1 och 2, rskr. 2020/21:50). Riksdagen har lagt regeringens skrivelse till handlingarna (bet. 2020/21:CU2, rskr. 2020/21:50).

2.6.19 Utgiftsområde 19 Regional tillväxt

Utgiftsområdet omfattar insatser i form av projektverksamhet, regionala företagsstöd och stöd till kommersiell service samt utbetalningar från Europeiska regionala utvecklingsfonden.

Anslag

Tabell 2.101 UO 19 Anslag

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	SB 2020	ÄB 2020	Utfall 2020	Utfall-SB 2020	Utfall-SB Procent 2020	Utfall 2019
1:1	Regionala tillväxtåtgärder	1 691		1 587	-103	-6,1	1 578
1:2	Transportbidrag	455		430	-25	-5,5	440
1:3	Europeiska regionala utvecklingsfonden perioden 2014–2020	1 527		1 166	-361	-23,6	1 298
Summa		3 673		3 184	-489	-13,3	3 316

Utfallet uppgick till 3 184 miljoner kronor och blev därmed 489 miljoner kronor (13,3 procent) lägre än vad som anvisades i statens budget. Jämfört med 2019 blev utgifterna 133 miljoner kronor (4,0 procent) lägre.

Lägre utbetalningar för Europeiska regionala utvecklingsfonden

Utfallet för anslaget 1:1 *Regionala tillväxtåtgärder* uppgick till 1 587 miljoner kronor, vilket är 103 miljoner kronor (6,1 procent) lägre än anvisat i statens budget. Merparten av de stöd som beslutas inom anslaget är samverkansprojekt med offentliga och privata aktörer eller företagsinvesteringar som löper över flera år. Anslaget belastas när utgifter uppkommer. Det lägre utfallet beror främst på att flera projekt inte har rekvirerat medel i den takt som beräknats på grund av pandemin.

Anslaget 1:2 *Transportbidrag* används till utgifter för statsbidrag till regionalt transportbidrag och ska kompensera företag i de fyra nordligaste länen för kostnadsnackdelar till följd av långa transportavstånd för varor och stimulera till höjd förädlingsgrad i områdets näringsliv. Utfallet uppgick till 430 miljoner kronor, vilket är 25 miljoner lägre än anvisat i budgeten.

Utfallet för anslaget 1:3 *Europeiska regionala utvecklingsfonden perioden 2014–2020* uppgick till 1 166 miljoner kronor, vilket är 361 miljoner kronor (23,6 procent) lägre än anvisat i statens budget. Det beror främst på att flera projekt inte har rekvirerat medel från fonden i den takt som beräknats, på grund av pandemin, vilket även förklarar att utfallet blev lägre än föregående år.

Beställningsbemyndiganden

Tabell 2.102 UO 19 Beställningsbemyndiganden

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	Beställnings- bemyndigande	Utestående åtaganden 2020-12-31
1:1	Regionala tillväxtåtgärder	3 375	2 321
1:3	Europeiska regionala utvecklingsfonden perioden 2014–2020	3 000	2 856
Summa		6 375	5 177

Inom utgiftsområdet beslutade riksdagen om beställningsbemyndiganden på 6 375 miljoner kronor. De utestående åtagandena uppgick till 5 177 miljoner kronor. Skillnaden mellan bemyndiganden och utestående åtaganden uppgick till 1 198 miljoner kronor.

Övervägande delen av de stöd som beslutas inom ramen för anslaget 1:1 *Regionala tillväxtåtgärder* är antingen fleråriga samverkansprojekt med många olika offentliga och privata aktörer eller fleråriga företagsinvesteringar. De aktörer som kan fatta beslut om ekonomiska åtaganden mot bemyndigandet har därför små möjligheter att påverka stödets utbetalningstakt. Behovet av att fatta långsiktiga beslut, med stöd av bemyndigande, har varit mindre än vad som tidigare beräknats.

Riksrevisionen iakttagelser – effektivitetsrevision

RiR:2020:10 Regionala strukturfondspartnerskap – ger de förutsättningar för en effektiv användning av EU-medel?

Riksrevisionen har granskat om systemet med strukturfondspartnerskap ger förutsättningar för ett effektivt genomförande av strukturfondsprogram i Sverige.

Regeringen har i skrivelsen Riksrevisionens rapport om regionala strukturfondspartnerskap (skr. 2020/21:25) redovisat vilka åtgärder som avses vidtas med anledning av granskningsrapporten. Granskningsrapporten är därmed slutbehandlad.

Riksdagen har tillkännagett det som utskottet anför om att regeringen bör se över och förtydliga ansvarsfördelningen mellan de förvaltande myndigheterna, regionerna och strukturfondspartnerskapen till den förestående programperioden och att regeringen omgående bör tillsätta en utredning i syfte att göra en bredare översyn av systemet med regionala strukturfondspartnerskap (bet. 2020/21:NU12 punkterna 2 och 4, rskr. 2020/21:173). Riksdagen har lagt regeringens skrivelse till handlingarna (bet. 2020/21:NU12 punkt 1, rskr. 2020/21:173).

2.6.20 Utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård

Utgiftsområdet omfattar områdena Miljöpolitik och Miljöforskning. Området Miljöpolitik avser bl.a. frågor som rör klimat, naturvård och havs- och vattenvård. Området Miljöforskning består främst av forskning om miljö, klimat och samhällsbyggande bl.a. vid Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande (Formas).

Anslag

Tabell 2.103 UO 20 Anslag

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	SB 2020	ÄB 2020	Utfall 2020	Utfall-SB 2020	Utfall-SB Procent 2020	Utfall 2019
1:1	Naturvårdsverket	589	8	605	16	2,7	569
1:2	Miljöövervakning m.m.	466		447	-19	-4,0	391
1:3	Åtgärder för värdefull natur	1 115	39	1 146	31	2,8	862
1:4	Sanering och återställning av förorenade områden	919	-20	657	-263	-28,6	871
1:8	Klimatbonus	1 760	400	2 078	318	18,1	1 280
1:10	Klimatanpassning	98	26	106	8	8,3	173
1:11	Åtgärder för havs- och vattenmiljö	1 390	-28	1 277	-113	-8,1	1 151
1:12	Insatser för internationella klimatinvesteringar	255		151	-104	-40,7	190

Anslag	Anslagsnamn	SB	ÄB	Utfall	Utfall-SB	Utfall-SB	Utfall
		2020	2020	2020	2020	Procent	2019
1:14	Skydd av värdefull natur	876		878	3	0,3	977
1:16	Klimatinvesteringar	1 955		1 009	-946	-48,4	569
1:17	Klimatpremier	170		107	-63	-37,0	79
1:18	Stöd för gröna och trygga samhällen	50		12	-38	-76,6	32
1:19	Industriklivet	600		165	-435	-72,6	41
1:20	Åtgärder för ras- och skredsäkring längs Göta älv	90	-26	50	-40	-44,5	
	Övriga anslag	2 239	20	2 264	25	1,1	2 263
Summa		12 571	419	10 950	-1 621	-12,9	9 446

Utfallet uppgick till 10 950 miljoner kronor och blev därmed 1 621 miljoner kronor (12,9 procent) lägre än vad som anvisades i statens budget. I ändringsbudget anvisades ytterligare 419 miljoner kronor. Jämfört med 2019 blev utgifterna 1 504 miljoner kronor (15,9 procent) högre.

Utgifterna för klimatbonus högre än beräknat – bonuspremier för 57 137 fordon betalades ut

Utfallet för anslaget 1:8 *Klimatbonus* blev 2 078 miljoner kronor. Det är 318 miljoner kronor (18,1 procent) högre än anvisat i den ursprungliga budgeten. I ändringsbudget anvisade riksdagen ytterligare 400 miljoner kronor eftersom antalet bilar berättigade till bonusen blev fler än beräknat. Jämfört med föregående år blev utgifterna 797 miljoner kronor (62,3 procent) högre, vilket beror på att antalet bilar berättigade till bonus har ökat. Under året utbetalades bonuspremier för 57 137 fordon, vilket är 22 701 fordon fler än 2019.

Klimatbonusen ingår i det s.k. bonus–malus-systemet som infördes den 1 juni 2018 och ersatte den tidigare supermiljöbilspremiern. Systemet innebär att miljöanpassade fordon med relativt låga utsläpp av koldioxid premieras vid inköpstillfället med en bonus, medan fordon med relativt höga utsläpp av koldioxid belastas med högre skatt.

Lägre utfall för klimatinvesteringar än anvisat i statens budget

Utfallet för anslaget 1:16 *Klimatinvesteringar* blev 1 009 miljoner kronor. Det är 946 miljoner kronor (48,4 procent) lägre än anvisat i budgeten. Det beror framför allt på att tidigare år beslutat beställningsbemyndigande för anslaget inte var på den nivå som behövdes för att kunna ingå ekonomiska åtaganden i den omfattning som anslaget var beräknat för 2020.

Lägre utfall för klimatinvesteringar inom industrin än anvisat

Utfallet för anslaget 1:19 *Industriklivet* uppgick till 165 miljoner kronor. Det är 435 miljoner kronor (72,6 procent) lägre än anvisat i statens budget. Att utfallet blev lägre beror på att söktrycket varit lägre än beräknat och att ansökningar har blivit försenade inom omfattande projekt.

Klimatinvesteringarna högre jämfört med föregående år

Utfallet för anslaget 1:16 *Klimatinvesteringar* blev 440 miljoner kronor (77,2 procent) högre jämfört med 2019. Under 2020 beviljades 509 ansökningar inom Klimatklivet. Det är 324 fler beviljade ansökningar än föregående år. Antalet inkomna ansökningar uppgick till 1 019, vilket är i nivå med 2019. Klimatklivet är ett investeringsstöd till lokala och regionala åtgärder som minskar utsläppen av koldioxid och andra gaser som påverkar klimatet.

Anslagsbehållningen vid utgången av 2020 uppgick till 1 877 miljoner kronor. Beslutade, men ej utbetalda medel, uppgick till 2 330 miljoner kronor.

Spridningen av covid-19 påverkade saneringsarbete och anslaget för sanering

Utfallet för anslaget 1:4 *Sanering och återställning av förorenade områden* uppgick till 657 miljoner kronor, vilket är 263 miljoner kronor (28,6 procent) lägre än vad som anvisades i statens budget och 214 miljoner kronor lägre jämfört med föregående år. Det beror på att länsstyrelser och kommuner prioriterat ned saneringsarbete på grund av konsekvenserna av covid-19. Det påverkade även tidsplaner och genomförande för upphandlade entreprenader.

Beställningsbemyndiganden

Tabell 2.104 UO 20 Beställningsbemyndiganden

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	Beställningsbemyndigande	Utestående åtaganden 2020-12-31
1:2	Miljöövervakning m.m.	132	85
1:3	Åtgärder för värdefull natur	490	294
1:4	Sanering och återställning av förorenade områden	2 065	1 073
1:5	Miljöforskning	102	81
1:11	Åtgärder för havs- och vattenmiljö	620	425
1:12	Insatser för internationella klimatinvesteringar	580	267
1:13	Internationellt miljösamarbete	9	1
1:14	Skydd av värdefull natur	42	39
1:16	Klimatinvesteringar	4 500	3 099
1:17	Klimatpremier	200	63
1:18	Stöd för gröna och trygga samhällen	200	99
1:19	Industriklivet	1 800	608
1:20	Åtgärder för ras- och skredsäkring längs Göta älv	80	80
2:2	Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning	2 000	1 405
Summa		12 820	7 620

Inom utgiftsområdet beslutade riksdagen om beställningsbemyndiganden på 12 820 miljoner kronor. De utestående åtagandena uppgick till 7 620 miljoner kronor. Skillnaden mellan bemyndiganden och utestående åtaganden uppgick till 5 200 miljoner kronor.

Skillnaden för anslaget 1:4 *Sanering och återställning av förorenade områden* beror delvis på att länsstyrelserna prioriterat arbetet med åtgärder relaterade till covid-19 varför antalet ansökningar om sanering blev lägre än beräknat. Ansökningar för att sanera mark inför bostadsbyggande har under 2020 varit få.

Skillnaden för anslaget 1:16 *Klimatinvesteringar* beror på att beslutet om höjning av bemyndigandet kom sent på året.

Skillnaden för anslaget 1:19 *Industriklivet* uppgick till 1 269 miljoner kronor. Det beror på förseningar för flera större ansökningar samt ett lägre söktryck.

Riksrevisionens iakttagelser – årlig revision

Statens Meteorologiska och Hydrologiska Institut

Statens Meteorologiska och Hydrologiska Institut har fått en revisionsberättelse med reservation avseende sin årsredovisning för 2020. Som grund för uttalande om reservation anger Riksrevisionen följande:

Statens Meteorologiska och Hydrologiska Institut har under 2020 avvecklat den globala sjöfartsverksamheten. I samband med avvecklingen har myndigheten avyttrat tillgångar. Avyttringen har inte genomförts enligt kravet på affärsmässighet i 7 § förordningen (1996:1191) om överlåtelse av statens lösa egendom.

Riksrevisionen iakttagelser – effektivitetsrevision

RiR 2020:1 Statliga åtgärder för fler miljöbilar

Riksrevisionen har granskat beslutsunderlag för, och effektiviteten i, ett antal statliga åtgärder för en ökad andel miljöbilar.

Regeringen har i skrivelsen Riksrevisionens rapport om statliga åtgärder för fler miljöbilar (skr. 2019/20:170) redovisat vilka åtgärder som vidtagits eller avses vidtas med anledning av granskningsrapporten. Granskningsrapporten är därmed slutbehandlad.

Riksdagen har lagt regeringens skrivelse till handlingarna (bet. 2020/21: MJU3, rskr. 2020/21:83).

2.6.21 Utgiftsområde 21 Energi

Utgiftsområdet omfattar frågor om tillförsel, distribution och användning av energi och syftar till att förena ekologisk hållbarhet, konkurrenskraft och försörjningstrygghet. Det är främst Statens energimyndighet, Energimarknadsinspektionen och Affärsverket svenska kraftnät som ansvarar för att genomföra åtgärderna inom området.

Anslag

Tabell 2.105 UO 21 Anslag

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	SB 2020	ÅB 2020	Utfall 2020	Utfall-SB 2020	Utfall-SB Procent 2020	Utfall 2019
1:1	Statens energimyndighet	305		306	1	0,5	321
1:2	Insatser för energieffektivisering	203		193	-10	-4,8	213
1:4	Energiforskning	1 568		1 542	-25	-1,6	1 482
1:5	Laddinfrastruktur längs större vägar	50		21	-29	-58,2	
1:7	Energiteknik	835		814	-21	-2,5	-297
1:8	Elberedskap	258	33	208	-50	-19,5	235
	Övriga anslag	251	5	250	-1	-0,4	262
Summa		3 469	38	3 334	-135	-3,9	2 214

Utfallet uppgick till 3 334 miljoner kronor och blev därmed 135 miljoner kronor (3,9 procent) lägre än vad som anvisades i statens budget. I ändringsbudget anvisades ytterligare 38 miljoner kronor. Jämfört med 2019 blev utgifterna 1 120 miljoner kronor (50,6 procent) högre.

Nytt anslag för laddinfrastruktur

Anslaget 1:5 *Laddinfrastruktur längs större vägar* uppfördes i statens budget 2020. Anslaget får användas för utgifter för stöd till publika stationer för snabbaddning av laddfordon för tillgänglighet längs större vägar. Utfallet uppgick till 21 miljoner kronor, vilket är 29 miljoner kronor lägre än anvisat i statens budget.

Omläggning av solcellsstöd påverkar utfallet

Utfallet för anslaget 1:7 *Energiteknik* uppgick till 814 miljoner kronor. Det är 21 miljoner kronor (2,5 procent) lägre än anvisat i statens budget, men 1 112 miljoner kronor högre än 2019.

Jämförelsen mellan 2020 och 2019 påverkas av en förändrad hantering av solcellsstöd vilket gav ett negativt anslagsutfall 2019 men ett positivt utfall för 2020.

Att anslagsutfallet blev negativt 2019 beror på att regeringen beslutade om ändring av regleringsbrevet för Statens energimyndighet den 28 november 2019, som innebär att grunderna för redovisningen mot anslag ändrades fr.o.m. 2020. För att redovisningen mot anslag skulle kunna göras enligt ny modell återbetalade Boverket beviljade, men inte utbetalda, stöd till solceller i december 2019 enligt beslut av regeringen. Eftersom återbetalningarna var större än utbetalningarna 2019, blev den totala belastningen på anslaget negativt.

Under 2020 fortsatte den tekniska omläggningen av stödet så att tidpunkten för redovisning mot anslag får en tydligare koppling till utbetalningarna av stödet. Eftersom beslut om att bevilja stöd och utbetalning av stöd sker vid olika tillfällen har riksdagen beslutat om ett beställningsbemyndigande som åtaganden till och med 2020 kan redovisas mot. Det anslagssparande som byggdes upp i slutet av 2019 drogs in 2020 men beställningsbemyndigandet innebär att motsvarande anslagsmedel istället beräknas och budgeteras för 2021 och 2022. Omläggningen påverkar alltså inte det totala utrymmet för att bevilja och utbetala stöd men stödet omfördelas i tid.

Spridningen av covid-19 har inneburit förseningar för planerade installationer av solceller och energilagrar varför datumet för då installationerna ska vara slutförda har flyttats fram sex månader till 30 juni 2021. Kvarvarande delar av befintligt stöd fasas ut under 2021. Från och med 2021 införs en skattereduktion för personer som gör gröna investeringar, vilket ersätter de nuvarande stöden för solceller, lagring av egenproducerad energi samt för installation av laddningspunkter till elfordon.

Beställningsbemyndiganden

Tabell 2.106 UO 21 Beställningsbemyndiganden

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	Beställningsbemyndigande	Utestående åtaganden 2020-12-31
1:2	Insatser för energieffektivisering	10	3
1:3	Insatser för förnybar elproduktion	35	18
1:4	Energiforskning	3 450	2 359
1:5	Laddinfrastruktur längs större vägar	100	7
1:7	Energiteknik	1 780	1 593
1:8	Elberedskap	1 250	1 179
Summa		6 625	5 158

Inom utgiftsområdet beslutade riksdagen om beställningsbemyndiganden på 6 625 miljoner kronor. De utestående åtagandena uppgick till 5 158 miljoner kronor.

Skillnaden mellan bemyndiganden och utestående åtaganden uppgick till 1 467 miljoner kronor och är huvudsakligen hänförlig till anslaget 1:4 *Energiforskning*. Det beror på att det för anslaget finns behov av ett stort bemyndigande för att möjliggöra långsiktiga och omfattande åtaganden, som exempelvis storskaliga demonstrationsanläggningar. Ingående åtaganden har ökat något jämfört med 2019, vilket förväntas fortsätta öka framöver.

Utlåning

Tabell 2.107 UO 21 Utlåning

Miljoner kronor

Utlåning	Låneram	Lån 2020-12-31
Delägarlån eller borgen till bolag i vilka Svenska kraftnät förvaltar statens aktier	500	335
Lån till företag som bedriver elnätsverksamhet enligt ellagen	700	127
Summa	1 200	462

Inom utgiftsområdet uppgick låneramen som riksdagen beslutat om till 1 200 miljoner kronor. Utestående lån vid utgången av 2020 var 462 miljoner kronor.

Inomstatliga lån

Tabell 2.108 UO 21 Inomstatliga lån

Miljoner kronor

Inomstatliga lån	Låneram	Lån 2020-12-31
Svenska kraftnäts lån i och utanför Riksgäldskontoret	6 600	0
Summa	6 600	0

Inom utgiftsområdet uppgick låneramen som riksdagen beslutat om till 6 600 miljoner kronor.

Affärsverket svenska kraftnät finansierar sina investeringar med lån i Riksgäldskontoret. Under 2020 ökade dock intäkterna från kapacitetsavgifter så kraftigt att affärsverket kunde amortera alla lån i Riksgäldskontoret. Utlåningen uppgick den 1 januari 2020 till 2 480 miljoner kronor. Vid årets slut var samtliga lån amorterade.

2.6.22 Utgiftsområde 22 Kommunikationer

Utgiftsområdet omfattar transportpolitiken och politiken för informationssamhället.

Anslag

Tabell 2.109 UO 22 Anslag

Miljoner kronor

Anslag	SB 2020	ÄB 2020	Utfall 2020	Utfall-SB 2020	Utfall-SB Procent 2020	Utfall 2019
1:1 Utveckling av statens transportinfrastruktur	25 784	0	25 722	-62	-0,2	24 454
1:2 Vidmakthållande av statens transportinfrastruktur	24 655	2 753	25 667	1 012	4,1	23 612
1:3 Trafikverket	1 422	-2	1 333	-89	-6,3	1 413
1:6 Ersättning avseende icke statliga flygplatser	88	100	186	98	111,8	148
1:11 Trängselskatt i Stockholm	2 215		2 297	82	3,7	2 666

Anslag	Anslagsnamn	SB 2020	ÄB 2020	Utfall 2020	Utfall-SB 2020	Utfall-SB Procent 2020	Utfall 2019
1:12	Transportstyrelsen	2 215		2 157	-59	-2,7	2 207
1:14	Trängselskatt i Göteborg	930		1 155	225	24,2	616
1:15	Sjöfartsstöd	1 588		1 227	-361	-22,7	1 564
1:17	Infrastruktur för flygtrafiktjänst	157	1	85	-72	-45,8	
1:18	Bidrag för upprätthållande av kollektivtrafik		3 000	2 926	2 926	0,0	
1:20	Tillskott till Luftfartsverket		900	8	8	0,0	
1:21	Tillskott till Sjöfartsverket		300	263	263	0,0	
2:5	Driftsäker och tillgänglig elektronisk kommunikation	296		288	-8	-2,7	130
	Övriga anslag	1 945	2	1 853	-92	-4,7	1 793
Summa		61 296	7 054	65 167	3 871	6,3	58 604

Utfallet uppgick till 65 167 miljoner kronor och blev därmed 3 871 miljoner kronor (6,3 procent) högre än vad som anvisades i statens budget. I ändringsbudget anvisades ytterligare 7 054 miljoner kronor. Jämfört med 2019 blev utgifterna 6 563 miljoner kronor (11,2 procent) högre.

Trafikverket ansvarar för den långsiktiga infrastrukturplaneringen för vägtrafik, järnvägstrafik, sjöfart och luftfart samt för byggande och drift av statliga vägar och järnvägar.

Hur mycket Trafikverket investerar bestäms av anvisade anslag, de lån som Trafikverket tar upp och de tillskott myndigheten får via medfinansiering i form av externa bidrag. Utfallet som redovisas här utgörs av endast den verksamhet som finansieras med anslag. Den största delen av utgifterna under utgiftsområdet återfinns under två trafikslagsöverskridande anslag.

Anslaget 1:1 *Utveckling av statens transportinfrastruktur* används för investeringar och andra åtgärder för att utveckla transportsystemet och anslaget 1:2 *Vidmakthållande av statens transportinfrastruktur* används för att vidmakthålla den befintliga infrastrukturens funktion.

Ökade utgifter för underhåll och skatt på förbrukning av el

Utfallet för anslaget 1:2 *Vidmakthållande av statens transportinfrastruktur* blev 25 667 miljoner kronor, vilket är 1 012 miljoner kronor (4,1 procent) högre än anvisat i statens budget. I ändringsbudget anvisades ytterligare totalt 2 753 miljoner kronor.

Intäkterna från banavgifter minskade under 2020 till följd av minskad järnvägstrafik med anledning av spridningen av covid-19. Allmänna råd och restriktioner kring sjukdomen medförde också att järnvägstrafiken minskade, vilket möjliggjorde ökade underhållsåtgärder. Trafikverket ökade även vägunderhåll på landsbygden. I ändringsbudget anvisades därför 1 020 miljoner kronor.

Dessutom anvisades ytterligare 1 533 miljoner kronor eftersom Trafikverket numer måste betala skatt på förbrukning av el inom tågtrafiken. I samband med att lagen om skatt på energi ändrades den 1 januari 2018 har Trafikverket inte längre avdragsrätt för den skatten. År 2020 belastades därför anslaget med 1 531 miljoner kronor i skatt på el för perioden 2018–2020.

Spridningen av covid-19 medförde att efterfrågan på godstransporter på järnväg minskade. För att undvika överflyttning av godstransport från järnväg till väg tillfördes anslaget ytterligare 200 miljoner kronor som miljökompensation.

Nya anslag inom utgiftsområdet påverkar jämförelsen mot budget och föregående år

Under 2020 har råd, restriktioner och smittbegränsande åtgärder till följd av spridningen av covid-19 medfört ett minskat resande och därmed lägre biljettintäkter för såväl kollektivtrafik som flygtrafik och sjöfart, varför dessa har anvisats ytterligare medel i ändringsbudget.

I ändringsbudget anvisades det nya anslaget 1:18 *Bidrag för upprätthållande av kollektivtrafik* 3 000 miljoner kronor. Utfallet blev 2 926 miljoner kronor och har använts för statsbidrag till kollektivtrafik som organiseras av regionala kollektivtrafikmyndigheter.

Utfallet för anslaget 1:20 *Tillskott till Luftfartsverket* uppgick till 8 miljoner kronor. Finansieringen av flygtrafiktjänster styrs av ett EU-regelverk där 2020 var det första året i en ny avgiftsperiod. Det är oklart hur avgiftssystemet påverkas av spridningen av covid-19. Eftersom det fanns en risk att Luftfartsverket skulle få minskade avgiftsintäkter anvisades anslaget ytterligare 900 miljoner kronor den 23 juni. Senare under året bedömdes dock intäkterna inte minska i den omfattning som tidigare hade befarats, vilket förklarar det lägre utfallet. Eftersom det fortfarande är ett oklart läge kring finansieringen av flygtrafiktjänster får anslagsbehållningen disponeras även 2021.

Med anledning av covid-19 uppfördes det nya anslaget 1:21 *Tillskott till Sjöfartsverket* i ändringsbudget och anvisades 300 miljoner kronor. Utfallet uppgick till 263 miljoner kronor och har använts för att täcka inkomstbortfall för Sjöfartsverket.

Drift, underhåll och trafikledning på järnväg ökar jämfört med 2019

I tabell 2.110 och tabell 2.111 jämförs utfallen för anslagen 1:1 *Utveckling av statens transportinfrastruktur* och 1:2 *Vidmakthållande av statens transportinfrastruktur* med utfallet för motsvarande anslag föregående år.

Tabell 2.110 Utveckling av statens transportinfrastruktur

Miljoner kronor

	2020	2019
Investeringar i regional plan	2 946	2 909
Räntor och återbetalning av lån för järnvägar	1 550	1 545
Räntor och återbetalning av lån för vägar	276	275
Bidrag till Inlandsbanan och Öresundsbrokonsortiet	517	500
Större järnvägsinvesteringar enligt nationell plan	11 062	10 171
Större väginvesteringar enligt nationell plan	4 487	3 748
Trimning och effektivisering samt miljöinvesteringar	2 808	2 766
Planering, stöd och myndighetsutövning	1 158	1 232
Övrigt	918	1 308
Summa anslag, utveckling av statens transportinfrastruktur	25 722	24 454

Utfallet för anslaget 1:1 *Utveckling av statens transportinfrastruktur* blev 25 722 miljoner kronor, vilket är 1 268 miljoner kronor (5,2 procent) högre än 2019. De största utgifterna under anslaget är större järnvägsinvesteringar enligt den nationella planen för utveckling av transportinfrastrukturen för perioden 2018–2029. Dessa utgifter uppgick till 11 062 miljoner kronor, en ökning med 891 miljoner kronor (8,8 procent). Som exempel på stora järnvägsprojekt som ingår i den nationella planen och som pågick under 2020 kan nämnas:

- Varberg–Hamra, dubbelspår och tunnelprojektet, en del av utbyggnaden till dubbelspår längs Västkustbanan
- Ostlänken, nytt dubbelspår Järna–Linköping, projektet är en del av det nya stambanenätet på järnväg
- Flackarp–Arlöv, utbyggnad till fyra spår
- Olskroken, planskildhet, en ombyggnad till planskilda järnvägsspår vid Olskroken som är en knutpunkt i det västsvenska järnvägssystemet
- Ökad kapacitet för sträckan Tomtebodavägen–Kalhäll (Mälarbanan), en utbyggnad från två till fyra spår nordväst om Stockholm
- Införande av European Rail Traffic Management System (ERTMS) Luleå-Riksgränsen.

Utgifterna för större väginvesteringar enligt nationell plan uppgick till 4 487 miljoner kronor, vilket är 739 miljoner kronor (19,7 procent) högre jämfört med föregående år. Som exempel på stora vägprojekt som ingår i den nationella planen och som pågick under 2020 kan nämnas Umeåprojektet, som omfattar en ringled runt Umeå med E4 och E12. Även ombyggnation till motorväg för sträckan E20 Tollered–Alingsås samt nybyggnation av motorväg för sträckan E20 Alingsås–Vårgårda är exempel på pågående vägprojekt.

Tabell 2.111 Vidmakthållande av statens transportinfrastruktur

Miljoner kronor

	2020	2019
Drift och underhåll av vägar	11 374	11 281
Bärlighet och tjälsäkring av vägar	1 232	1 121
Drift, underhåll och trafikledning på järnväg	11 557	9 779
Bidrag för drift av enskild väg	1 232	1 198
Forskning och innovation	271	232
Summa anslag, vidmakthållande av statens transportinfrastruktur	25 667	23 612

Utfallet för anslaget 1:2 *Vidmakthållande av statens transportinfrastruktur* blev 25 667 miljoner kronor. Det är en ökning med 2 055 miljoner kronor (8,7 procent) jämfört med föregående år. Utgifterna för drift, underhåll och trafikledning på järnväg ökade med 1 778 miljoner kronor (18,2 procent) och uppgick till 11 557 miljoner kronor, enligt plan. Drift- och underhållsutgifterna för det statliga vägnätet och tillhörande gång- och cykelvägar uppgick till 11 374 miljoner kronor, vilket är 93 miljoner kronor (0,8 procent) högre än 2019.

Utfallet för trängselskatten i Göteborg högre än föregående år

Utfallet för anslaget 1:14 *Trängselskatt i Göteborg* uppgick till 1 155 miljoner kronor, vilket är 539 miljoner kronor (87,4 procent) högre jämfört med föregående år. Anslaget används i huvudsak till investeringar i kollektivtrafik, järnväg och väg i Göteborgsregionen, bl.a. Västlänken. Anslaget finansierar även system- och administrationskostnader för trängselskattesystemet i Göteborg. De anvisade medlen i statens budget är en beräkning av hur stora intäkterna från trängselskattesystemet väntas bli.

Utfallet för anslaget 1:15 *Sjöfartsstöd* uppgick till 1 227 miljoner kronor, vilket är 337 miljoner kronor (21,6 procent) lägre än föregående år. Det beror på att sjöfarten har minskat till följd av spridningen av covid-19.

Beställningsbemyndiganden

Tabell 2.112 UO 22 Beställningsbemyndiganden

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	Beställningsbemyndigande	Utestående åtaganden 2020-12-31
1:1	Utveckling av statens transportinfrastruktur	116 382	105 337
1:2	Vidmakthållande av statens transportinfrastruktur	28 600	26 070
1:7	Trafikavtal	5 700	3 829
1:11	Trängselskatt i Stockholm	39 000	36 565
1:14	Trängselskatt i Göteborg	4 180	3 853
2:2	Ersättning för särskilda tjänster för personer med funktionsnedsättning	300	116
2:3	Grundläggande betaltjänster	45	21
2:5	Driftsäker och tillgänglig elektronisk kommunikation	745	183
Summa		194 952	175 975

Inom utgiftsområdet beslutade riksdagen om beställningsbemyndiganden på 194 952 miljoner kronor. De utestående åtagandena uppgick till 175 975 miljoner kronor. Skillnaden mellan bemyndiganden och utestående åtaganden uppgick till 18 977 miljoner kronor och är huvudsakligen hänförlig till anslaget 1:1 *Utveckling av statens transportinfrastruktur*, 1:2 *Vidmakthållande av statens transportinfrastruktur* och 1:11 *Trängselskatt i Stockholm*.

För anslaget 1:1 *Utveckling av statens transportinfrastruktur* uppgår skillnaden mellan beslutat bemyndigande och utestående åtaganden till 11 045 miljoner kronor. Differensen beror i huvudsak på att tecknandet av avtal i ett antal större projekt har försenats vilket lett till att nya åtaganden inte ingåtts i den omfattning som Trafikverket prognostiserat.

För anslaget 1:2 *Vidmakthållande av statens transportinfrastruktur* är skillnaden 2 530 miljoner kronor. Differensen har uppkommit då förseningar uppstått i tecknandet av kontrakt.

För anslaget 1:11 *Trängselskatt i Stockholm* är skillnaden 2 435 miljoner kronor. Differensen har uppkommit då förseningar uppstått i tecknandet av kontrakt.

Utlåning

Tabell 2.113 UO 22 Utlåning

Miljoner kronor

Utlåning	Låneram	Lån 2020-12-31
A-train AB ¹	1 000	819
SVEDAB AB ²	5 973	5 240
Summa	6 973	6 059

¹ Prop. 1993/94:213, bet. 1993/94:TU36, rskr. 1993/94:436.

² Prop. 2009/10:1, bet. 2009/10:TU1, rskr. 2009/10:117. Låneramen för Svedab AB är 3 361 miljoner kronor i 2009 års priser, exklusive räntor och mervärdesskatt.

Inom utgiftsområdet har riksdagen beslutat om låneramar på 6 973 miljoner kronor för utlåning. Utestående lån vid utgången av 2020 var 6 059 miljoner kronor.

Lånet till Svensk–Danska Broförbindelsen Svedab AB (SVEDAB) får enligt riksdagens beslut uppgå till 3 361 miljoner kronor i 2009 års priser och därutöver mervärdesskatt och ränta. Lånet uppgick vid utgången av 2020 till 5 240 miljoner

kronor. Enligt Svedab AB uppgick mervärdesskatten till 230 miljoner kronor och räntan till 1 963 miljoner kronor i löpande priser fram till den 31 december 2020. Utnyttjad ram exklusive dessa poster var därmed 3 047 miljoner kronor i löpande priser, vilket motsvarades av 3 168 miljoner kronor i 2009 års priser.

Garantier

Tabell 2.114 UO 22 Garantier

Miljoner kronor

Garantier	Garantiram	Utestående åtaganden 2020-12-31	Utestående åtaganden utländsk valuta	Utfärdade garantier inklusive bundna utfästelser
Kreditgaranti till Öresundsbro Konsortiets upplåning ¹	Obegränsad	13 607		13 607
Kapitaltäckningsgaranti Arlandabanan Infrastructure AB ²		1 780		1 780
Kapitaltäckningsgaranti SVEDAB AB ³		4 169		4 169
Pensionsgaranti (inkl. efterborgen), PostNord AB (inkl. Posten Logistik AB, Posten Meddelande AB) ⁴	Obegränsad	5 416		5 416
Garantikapital Eurofima ⁵	CHF 42	385	42	385
Kreditgarantier för lån till flygföretag	5 000	0		180
Kreditgaranti Eurofima ⁶	CHF 52	481	52	481
Summa		25 838		26 018

¹ Prop. 1990/91:158, bet. 1990/91:TU31, rskr. 1990/91:379.

² Prop. 1995/96:65, bet. 1995/96:TU5, rskr. 1995/96:97.

³ Prop. 1992/93:100; bet. 1994/95:TU2, rskr. 1994/95:50.

⁴ I samband med bolagisering av statliga affärsverk beslutade riksdagen om statliga borgen för överlätna pensionsåtaganden (prop. 1991/92:150, bet. 1991/92:FiU30, rskr. 1991/92:350). Utfallet avser pensionskulden per 31 december 2016.

⁵ Den beslutade garantiramen (prop. 1992/93:176, bet. 1992/93:TU36, rskr. 1992/93:116) uppgår endast till 33 600 000 CHF. Resterande åtagande om 8 000 000 schweizerfranc uppstod i samband med emissionen 1997 då aktierna förvaltades av affärsverket Statens järnvägar.

⁶ Prop. 1992/93:176, bet. 1992/93:TU36, rskr. 1992/93:116 och 26 § i Eurofimas statuter.

Valutakurser från Riksbanken per den 30 december 2020: CHF=9,254 SEK

Inomstatliga lån

Tabell 2.115 UO 22 Inomstatliga lån

Miljoner kronor

Inomstatliga lån	Låneram	Lån 2020-12-31
Vissa infrastrukturprojekt	45 500	42 260
Sjöfartsverkets lång- och kortfristiga lån i eller utanför Riksgäldskontoret	100	0
Luffartsverkets lån i och utanför Riksgäldskontoret	4 550	0
Summa	50 150	42 260

Riksdagen har fattat beslut om låneramar på 50 150 miljoner kronor. Utestående lån vid utgången av 2020 var 42 260 miljoner kronor.

Riksrevisionens iakttagelser – effektivitetsrevision

RiR 2020:17 Drift och underhåll av järnvägar – omfattande kostnadsavvikelser

Riksrevisionen har granskat Trafikverkets upphandling av basunderhållskontrakt för drift och underhåll av järnvägar.

Regeringen har i skrivelsen Riksrevisionens rapport om Trafikverkets drift och underhåll av järnvägar (skr. 2020/21:86) redovisat vilka åtgärder som vidtagits eller avses vidtas med anledning av granskningsrapporten. Granskningsrapporten är därmed slutbehandlad.

RiR 2020:22 Automatiserat beslutsfattande i statsförvaltningen – effektivt, men kontroll och uppföljning brister

Riksrevisionen har granskat om statliga myndigheters automatiserade beslutsfattande är effektivt, utan att rättssäkerheten i beslutsfattandet eftersätts. Granskningen har omfattat föräldrapenning vid Försäkringskassan, årlig inkomstbeskattning av privatpersoner vid Skatteverket och körkortstillstånd vid Transportstyrelsen.

Regeringen har i skrivelsen Riksrevisionens rapport om automatiserat beslutsfattande i statsförvaltningen – effektivt, men kontroll och uppföljning brister (skr. 2020/21:88) redovisat vilka åtgärder som vidtagits eller avses vidtas med anledning av granskningsrapporten. Granskningsrapporten är därmed slutbehandlad.

2.6.23 Utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel

Utgiftsområdet omfattar i huvudsak verksamhet inom områdena jordbruks- och trädgårdsnäring, fiskerinäring, livsmedel, skog, djur, landsbygd och jakt samt rennäring och samefrågor. Utgiftsområdet omfattar även verksamhet inom utbildning och forskning.

Anslag

Tabell 2.116 UO 23 Anslag

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	SB 2020	ÄB 2020	Utfall 2020	Utfall-SB 2020	Utfall-SB Procent 2020	Utfall 2019
1:1	Skogsstyrelsen	488	12	490	1	0,3	444
1:2	Insatser för skogsbruket	252	93	296	44	17,4	346
1:8	Statens jordbruksverk	601		604	3	0,5	629
1:10	Gårdsstöd m.m.	7 345		7 189	-156	-2,1	7 362
1:11	Intervention för jordbruksprodukter m.m.	144	9	143	-1	-0,8	168
1:13	Från EU-budgeten finansierade stödåtgärder för fiske och vattenbruk	164	32	151	-13	-7,9	193
1:17	Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur	3 896	-177	3 274	-622	-16,0	4 704
1:18	Från EU-budgeten finansierade åtgärder för landsbygdens miljö och struktur	2 987	1 340	3 830	843	28,2	3 068
1:19	Miljöförbättrande åtgärder i jordbruket	50	119	169	119	239,6	180
	Övriga anslag	3 863	2	3 873	11	0,3	3 690
Summa		19 790	1 430	20 020	230	1,2	20 784

Utfallet uppgick till 20 020 miljoner kronor, vilket är 230 miljoner kronor (1,2 procent) högre än vad som anvisades i statens budget. Jämfört med 2019 minskade utgifterna inom utgiftsområdet med 764 miljoner kronor (3,7 procent).

Satsning på naturnära jobb medförde högre utgifter än anvisat

Utfallet för anslaget 1:2 *Insatser för skogsbruket* uppgick till 296 miljoner kronor, vilket är 44 miljoner kronor (17,4 procent) högre än vad som anvisades i statens budget. I ändringsbudget anvisade riksdagen ytterligare 93 miljoner kronor för att genomföra ett nytt arbetsmarknadsuppdrag med syfte att sysselsätta personer som står långt från arbetsmarknaden med arbetsuppgifter i skogen, s.k. naturnära jobb. Arbetsuppgifterna inkluderade bl.a. inventering av källor samt skötsel- och restaureringsåtgärder i naturreservat och vid kulturmiljöer.

Viss verksamhet inom uppdraget har inte kunnat genomföras på ett smittsäkert sätt med anledning av spridningen av covid-19, vilket förklarar att drygt hälften av de extra anvisade medlen inte har förbrukats.

Lägre utgifter för gårdsstödet än budgeterat

Utfallet för anslaget 1:10 *Gårdsstöd m.m.* blev 7 189 miljoner kronor, vilket är 156 miljoner kronor (2,1 procent) lägre än vad som anvisades i statens budget. Det lägre utfallet beror på att utbetalda stöd uppgick till lägre belopp än vad regeringen räknade med och att kronan blev starkare än budgeterat.

Lägre utgifter för åtgärder för fiske och vattenbruk än budgeterat

Utfallet för anslaget 1:13 *Från EU-budgeten finansierade stödåtgärder för fiske och vattenbruk* blev 151 miljoner kronor, vilket är 13 miljoner kronor (7,9 procent) lägre än anvisat i statens budget. I ändringsbudget anvisades anslaget ytterligare 32 miljoner kronor på grund av justering av valutakursen från 8,39 kronor per euro till 9,30 kronor per euro och en ökad medfinansiering från EU. Det lägre utfallet beror på att mängden utbetalningsärenden som kommit in till Statens jordbruksverk blev färre än budgeterat.

Ökad medfinansiering från EU inom landsbygdsprogrammet

Utfallet för anslaget 1:17 *Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur* uppgick till 3 274 miljoner kronor. Det är 622 miljoner kronor (16,0 procent) lägre än anvisat i statens budget, vilket främst beror på att EU:s medfinansiering ökade i landsbygdsprogrammet. I ändringsbudget minskades anslaget med 177 miljoner kronor, netto. I detta ingår en ökning med 203 miljoner kronor för bredbandsstöd för utbyggnad av bredband i glesare befolkade områden i landet. Anslaget minskades också med 380 miljoner kronor för att finansiera ökning i anslag 1:18 *Från EU-budgeten finansierade åtgärder för landsbygdens miljö och struktur*.

Utfallet för anslaget 1:18 *Från EU-budgeten finansierade åtgärder för landsbygdens miljö och struktur* uppgick till 3 830 miljoner kronor. Det är 843 miljoner kronor (28,2 procent) högre än anvisat i statens budget. I ändringsbudget anvisades anslaget ytterligare 1 340 miljoner kronor för att Sverige skulle kunna tillgodoräknas en ökning av EU:s finansieringsandel av landsbygdsprogrammet.

Fortsatt biogasstöd ledde till högre utgifter än beräknat

Utfallet för anslaget 1:19 *Miljöförbättrande åtgärder i jordbruket* uppgick till 169 miljoner kronor, vilket är 119 miljoner kronor högre än anvisat i statens budget. Det högre utfallet beror på att riksdagen anvisade anslaget ytterligare 119 miljoner kronor för att möjliggöra ett fortsatt stöd för produktion av biogas efter att stödperioden upphörde den 31 maj 2020.

Utgifter för torkan 2018 påverkade utfallet 2019

Jämfört med 2019 så har utgifterna minskat under anslag 1:17 *Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur* med 1 429 miljoner kronor (30,4 procent). Det beror framför allt på

att stöd på 1 077 miljoner kronor med anledning av torkan 2018 betalades ut under 2019, vilket påverkar jämförelsen mellan åren. Utgifterna för åtgärder för landsbygdens miljö och struktur 2014–2020 har minskat med 556 miljoner kronor jämfört med 2019. Att utfallet blev lägre beror på en programändring inom landsbygdsprogrammet som innebar att EU:s medfinansiering ökat.

Utfallet för anslag 1:18 *Från EU-budgeten finansierade åtgärder för landsbygdens miljö och struktur* uppgick till 3 830 miljoner kronor, vilket är 762 miljoner kronor (24,8 procent) högre än 2019. Det beror främst på att utbetalningarna till fleråriga projekt inom ramen för EU:s landsbygdsprogram ökar mot slutet av programperioden eftersom påbörjade projekt och investeringar upparbetar mer kostnader i takt med att programperioden fortskrider.

Beställningsbemyndiganden

Tabell 2.117 UO 23 Beställningsbemyndiganden

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	Beställningsbemyndigande	Utestående åtaganden 2020-12-31
1:2	Insatser för skogsbruket	70	56
1:11	Intervention för jordbruksprodukter m.m.	110	54
1:12	Stödåtgärder för fiske och vattenbruk	62	37
1:13	Från EU-budgeten finansierade stödåtgärder för fiske och vattenbruk	440	244
1:15	Konkurrenskraftig livsmedelssektor	25	0
1:17	Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur	5 012	3 349
1:18	Från EU-budgeten finansierade åtgärder för landsbygdens miljö och struktur	5 038	3 852
1:19	Miljöförbättrande åtgärder i jordbruket	75	75
1:24	Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning och samfinansierad forskning	1 548	952
Summa		12 379	8 619

Inom utgiftsområdet beslutade riksdagen om beställningsbemyndiganden på 12 379 miljoner kronor. De utestående åtagandena uppgick till 8 619 miljoner kronor.

Skillnaden mellan bemyndiganden och utestående åtaganden uppgick till 3 761 miljoner kronor och var främst hänförlig till anslagen 1:17 *Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur* samt 1:18 *Från EU-budgeten finansierade åtgärder för landsbygdens miljö och struktur*. Huvuddelen av bemyndigandena för dessa anslag avser ekonomiska åtaganden som planeras inom ramen för Landsbygdsprogram för Sverige 2014–2020. Anslagen gäller för hela programperioden och ett bemyndigande finns eftersom landsbygdsprogrammet till stor del består av fleråriga åtaganden. Det låga utnyttjandet beror på att bemyndigandet avser hela programperioden.

Utestående åtaganden på bemyndigandet för anslaget 1:24 *Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning och samfinansierad forskning* har påverkats av osäkerhet kopplad till forsknings- och innovationspropositionen (prop. 2020/21:60) som lades i december 2020 samt även osäkerhet om EU:s nya ramprogram Horisont Europa.

2.6.24 Utgiftsområde 24 Näringsliv

Utgiftsområdet omfattar näringspolitik, politik för utrikeshandel samt politik för handels- och investeringsfrämjande.

Anslag

Tabell 2.118 UO 24 Anslag

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	SB 2020	ÄB 2020	Utfall 2020	Utfall-SB 2020	Utfall-SB Procent 2020	Utfall 2019
1:2	Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling	2 953	-10	2 958	5	0,2	3 008
1:4	Tillväxtverket	284	184	481	197	69,3	276
1:5	Näringslivsutveckling	793	-107	549	-244	-30,8	700
1:7	Turistfrämjande	105	10	115	10	9,6	125
1:17	Kapitalinsatser i statliga ägda företag	76	12 025	10 722	10 646	14 007,9	150
1:20	Bidrag till företagsutveckling och innovation	269	50	319	50	18,6	279
1:22	Stöd vid korttidsarbete		94 910	35 140	35 140	0,0	
1:23	Tillfälligt stöd för hyreskostnader för vissa företag		5 000	1 350	1 350	0,0	
1:24	Omställningsstöd		46 000	5 677	5 677	0,0	
1:25	Stöd till enskilda näringsidkare		3 500	339	339	0,0	
2:3	Exportfrämjande verksamhet	367	31	405	39	10,5	432
2:7	AB Svensk Exportkredits statsstödda exportkreditgivning	50	-25	25	-25	-50,8	
	Övriga anslag	2 366	24	2 325	-41	-1,7	2 334
Summa		7 264	161 592	60 407	53 143	731,6	7 304

Utfallet uppgick till 60 407 miljoner kronor, vilket är 53 143 miljoner kronor (731,7 procent) högre än vad som anvisades i statens budget. Jämfört med 2019 blev utfallet 53 103 miljoner kronor (727,1 procent) högre.

Ökade utgifter för Tillväxtverket jämfört med budget och föregående år

Utfallet för anslaget 1:4 *Tillväxtverket* blev 481 miljoner kronor, vilket är 197 miljoner kronor (69,3 procent) högre än vad som anvisades i statens budget. Jämfört med föregående år blev utfallet 206 miljoner kronor (74,6 procent) högre. Det beror främst på att Tillväxtverket under året fick i uppgift att administrera det nya stödet vid korttidsarbete. De direkta kostnaderna för detta blev 245 miljoner kronor. I ändringsbudget anvisades anslaget ytterligare 184 miljoner kronor för Tillväxtverkets administration och kontroll av stöd vid korttidsarbete.

Utfallet för anslaget 1:5 *Näringslivsutveckling* blev 549 miljoner kronor, vilket är 244 miljoner kronor (30,8 procent) lägre än vad som anvisades i statens budget. Det beror bl.a. på lägre utgifter än beräknat för stöd till uppbyggnad av testcenter för elektromobilitet samt stöd för att främja användning och innovationskluster för flytande biogas. I ändringsbudget minskades anslaget med 107 miljoner kronor netto,

huvudsakligen för att finansiera utökat stöd till kommunsektorn inom utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner.

Utfallet för anslaget 1:7 *Turistfrämjande* blev 115 miljoner kronor, vilket är 10 miljoner kronor (9,6 procent) högre än vad som anvisades i statens budget. Det beror på ökat aktieägartillskott till V.S. VisitSweden AB för omställning och effektivisering av verksamheten med anledning av spridningen av covid 19. Anslaget anvisades därför ytterligare 10 miljoner kronor i ändringsbudget.

Högre utfall för kapitalinsatser jämfört med budget och föregående år

Utfallet för anslaget 1:17 *Kapitalinsatser i statliga ägda företag* blev 10 722 miljoner kronor, vilket är 10 646 miljoner kronor högre än vad som anvisades i statens budget och 10 572 miljoner kronor högre än 2019. Det beror framför allt på att anslaget har finansierat olika åtgärder för att motverka negativa effekter för företag i samband med spridningen av covid-19. I ändringsbudget anvisades anslaget 12 025 miljoner kronor.

Omfattande reserestriktioner och minskad efterfrågan på flygresor i samband med spridningen av covid-19 har fått stora konsekvenser på likviditet och finansiell ställning för SAS AB. I syfte att möjliggöra bolagets fortlevnad deltog staten i en rekapisering. Utgifterna för förvärv av aktier och skuldinstrument i SAS AB uppgick till 4 272 miljoner kronor.

Situationen på flygmarknaden har medfört betydande intäktsbortfall för Swedavia AB. Bolaget har bl.a. uppdraget att bedriva flygplatsverksamhet vid tio flygplatser och fick därför ett kapitaltillskott på 2 500 miljoner kronor för att kunna genomföra investeringar och underhålla flygplatsnätet.

I syfte att underlätta tillgången till finansiering för små och medelstora företag stärktes utlånings- och investeringskapaciteten hos Almi Företagspartner AB genom ett kapitaltillskott på 3 350 miljoner kronor.

Apotek Produktion & Laboratorier AB, Lernia AB och Statens Bostadsomvandling AB fick också kapitaltillskott på sammanlagt 600 miljoner kronor.

Utfallet för anslaget 1:20 *Bidrag till företagsutveckling och innovation* blev 319 miljoner kronor, vilket är 50 miljoner kronor (18,6 procent) högre än vad som anvisades i statens budget. Utfallet avser i sin helhet statsbidrag till Almi Företagspartner AB för marknadskompletterande finansiering och företagsrådgivning. I ändringsbudget anvisades anslaget ytterligare 50 miljoner kronor för att säkerställa att Almi ska kunna hantera ökade mängder kreditansökningar och fullgöra sitt uppdrag.

Nya stöd för att hantera konsekvenserna av covid-19 medförde högre utfall jämfört med budget och föregående år

Utfallet för det nya anslaget 1:22 *Stöd vid korttidsarbete* blev 35 140 miljoner kronor. I ändringsbudget anvisades anslaget totalt 94 910 miljoner kronor. För att dämpa de negativa konsekvenserna för näringsliv och sysselsättning i samband med utbrottet av covid-19 beslutade riksdagen att införa ett nytt system för korttidsarbete och att föra upp anslaget 1:22 *Stöd vid korttidsarbete* i statens budget. Anslaget har använts för utbetalning av tidsbegränsat stöd till arbetsgivare i enlighet med lagen (2013:948) om stöd vid korttidsarbete.

Totalt inkom 90 579 ansökningar om stöd under 2020, varav 73 420 (81,1 procent) hade beviljats vid utgången av året. Antalet personer som någon gång under året var permitterade uppgick till ca 591 000. Utfallet blev 59 770 miljoner kronor (63,0 procent) lägre än anvisat belopp. Det beror på att företag inte har ansökt om stöd vid korttidsarbete i den omfattning som beräknades.

Riksdagen beslutade i ändringsbudget att föra upp anslaget 1:23 *Tillfälligt stöd för hyreskostnader för vissa företag* och anvisa det 5 000 miljoner kronor. Utfallet blev 1 350 miljoner kronor, vilket är 3 650 miljoner kronor lägre än anvisat. Anslaget har använts för tillfälligt stöd för hyreskostnader för vissa företag i enlighet med bestämmelserna i förordningen (2020:237) om statligt stöd när vissa lokalhyresgäster fått rabatt på hyran. Syftet med stödet har varit att minska kostnaderna för företag med ekonomiska svårigheter till följd av spridningen av covid-19. Stödet har lämnats till hyresvärdar som träffat överenskommelser med företag i en utsatt bransch, om en rabatt på den fasta delen av hyran för perioden april-juni.

Totalt inkom ca 33 700 ansökningar om stöd under 2020, varav 31 200 (92,6 procent) hade beviljats vid utgången av 2020. Utfallet blev 3 650 miljoner kronor (73,0 procent) lägre än anvisat belopp. Det beror på att omfattningen av ansökningar om stöd blev lägre vad som beräknades.

Riksdagen beslutade i ändringsbudget att införa ett omställningsstöd för företag som fått minskad omsättning till följd av spridningen av covid-19 och förde därför upp anslaget 1:24 *Omställningsstöd* i statens budget. Anslaget anvisades totalt 46 000 miljoner kronor för att finansiera stöd enligt lagen (2020:548) om omställningsstöd.

Utfallet blev 5 677 miljoner kronor, vilket är 40 323 miljoner kronor (87,7 procent) lägre än anvisat i ändringsbudget. Det beror på att företag inte har ansökt om omställningsstöd i den omfattning som beräknades. Totalt inkom 53 106 ansökningar under 2020 varav 46 952 (88,4 procent) var beviljade vid slutet av 2020. Det ansökta beloppet uppgick sammanlagt till 6 922 miljoner kronor.

Utfallet för det nya anslaget 1:25 *Stöd till enskilda näringsidkare* blev 339 miljoner kronor. Riksdagen beslutade i ändringsbudget att införa ett stöd för att stärka enskilda näringsidkares möjligheter att överbygga konsekvenserna av spridningen av covid-19 och att föra upp ett anslag för ändamålet på statens budget. Anslaget anvisades 3 500 miljoner kronor. Anslaget har använts för utbetalning av stöd i enlighet med förordningen (2020:893) om omsättningsstöd till enskilda näringsidkare.

Totalt inkom ca 8 000 ansökningar om stöd under 2020, varav 4 200 (52,5 procent) hade beviljats vid utgången av året. Utfallet blev 3 161 miljoner kronor (90,3 procent) lägre än anvisat belopp. Det beror på att enskilda näringsidkare inte har ansökt om stödet i den omfattning som beräknades.

Utfallet för anslaget 2:3 *Exportfrämjande verksamhet* blev 405 miljoner kronor vilket är 39 miljoner kronor (10,5 procent) högre än vad som anvisades i statens budget. Det beror främst på att utgifterna gällande förberedelser för det svenska deltagandet i världsutställningen Expo2020 blev högre än beräknat. Med anledning av de högre utgifterna för deltagande i Expo2020, samt ökade kostnader för Sveriges export- och investeringsråd (Business Sweden), anvisades anslaget ytterligare 31 miljoner kronor i ändringsbudget.

Utfallet för anslaget 2:7 *AB Svensk Exportkredits statsstödda exportkreditgivning* blev 25 miljoner kronor, vilket är 25 miljoner kronor (50,8 procent) lägre än vad som anvisades i statens budget. Anslaget används för ersättning till AB Svensk Exportkredit för underskott inom ramen för systemet med statsstödda export-krediter till fast ränta, det s.k. CIR-systemet (Commercial Interest Reference Rate). Ersättningen till AB Svensk Exportkredit blev lägre än vad som beräknades i statens budget och i ändringsbudget minskades anslaget med 25 miljoner kronor för att finansiera ökning av anslaget 2:3 *Exportfrämjande verksamhet*.

Eventuellt överskott i CIR-systemet redovisas på inkomsttitel 2126 *Inlevererat överskott av statsstödd exportkredit*.

Högre utfall för AB Svensk Exportkredits statsstödda exportkreditgivning jämfört med föregående år

Utfallet för anslaget 2:7 *AB Svensk Exportkredits statsstödda exportkreditgivning* blev 25 miljoner kronor högre än föregående år. Det beror på att det inte fanns behov av att använda anslaget 2019.

Beställningsbemyndiganden

Tabell 2.119 UO 24 Beställningsbemyndiganden

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	Beställningsbemyndigande	Utestående åtaganden 2020-12-31
1:2	Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling	2 600	2 349
1:5	Näringslivsutveckling	936	671
1:9	Geovetenskaplig forskning	5	2
1:14	Konkurrensforskning	12	5
Summa		3 553	3 027

Inom utgiftsområdet beslutade riksdagen om beställningsbemyndiganden på 3 553 miljoner kronor. De utestående åtagandena uppgick till 3 027 miljoner kronor.

Utlåning

Tabell 2.120 UO 24 Utlåning

Miljoner kronor

Utlåning	Låneram	Lån 2020-12-31
Civila flygutvecklingsprojekt ¹	1 110	70
AB Svensk Exportkredits lån i Riksgäldskontoret för systemet med statsstödda exportkrediter	200 000	10 000
Summa	201 110	10 070

¹ Prop. 2007/08:1, bet. 2007/08:FIU11, rskr. 2007/08:24.

Inom utgiftsområdet har riksdagen beslutat om låneramar på 201 110 miljoner kronor för utlåning. Utestående lån vid utgången av 2020 var 10 070 miljoner kronor.

Garantier

Tabell 2.121 UO 24 Garantier

Miljoner kronor

Garantier	Garantiram	Utestående åtaganden 2020-12-31	Utfärdade garantier inklusive bundna utfästelser
Exportkreditgarantier	500 000	238 305	282 233
Investeringsgarantier	10 000	251	387
Grundfondsförbindelse Svenska skeppshypotekskassan ¹	350	350	350
Grundfondsförbindelse Fonden för den mindre skeppsfarten ²	55	55	55
Pensionsgaranti (endast efterborgen), Sveaskog AB ³	Obe-gränsad	418	418
Pensionsgaranti (endast efterborgen), Vattenfall AB ³	Obe-gränsad	977	977
Pensionsgaranti (inkl. efterborgen), Nordea AB (f.d. Postgirot) ³	Obe-gränsad	124	124

Garantier	Garantiram	Utestående	Utfärdade
		åtaganden 2020-12-31	garantier inklusive bundna utfästelser
Pensionsgaranti SP Sveriges Tekniska Forskningsinstitut ³	Obe- gränsad	15	15
Pensionsgaranti (endast efterborgen), Teracom ³	Obe- gränsad	1	1
Pensionsgaranti Svensk Maskinprovning AB ³	Obe- gränsad	3	3
Kreditgarantier för lån till företag	100 000	1 796	1 796
Summa		242 295	286 359

¹ Lagen (1980:1097) om svenska skeppshypotekskassan.

² Prop. 2003/04:128, bet. 2003/04:FiU21, rskr. 2003/04:273.

³ I samband med bolagisering av statliga affärsverk beslutade riksdagen om statliga borgen för överlåtna pensionsåtaganden (prop. 1991/92:150, bet. 1991/92:FiU30, bet. 1991/92:FiU31, rskr. 1991/92:350). Utfallet avser pensionskulden per 31 december 2015.

Övriga krediter

Tabell 2.122 UO 24 Övriga krediter

Miljoner kronor

Övriga krediter i Riksgäldskontoret	Kredit	Utnyttjad kredit 2020-12-31
Krediter för garantiverksamheten ¹	Obegränsad	0
Summa		0

¹ Årligt bemyndigande att ta upp lån till staten för att tillhandahålla sådana krediter och fullgöra sådana garantier som riksdagen beslutat om med stöd av 5 kap. 1 § budgetlagen (2011:203).

Riksdagen har beviljat krediter inom garantiverksamheten i form av ett årligt bemyndigande att ta upp lån till staten för att tillhandahålla sådana krediter och fullgöra sådana garantier som riksdagen beslutat om med stöd av 5 kap. 1 § budgetlagen.

Riksrevisionens iakttagelser – effektivitetsrevision

RiR 2020:6 Innovation genom samverkan – statens satsningar på strategiska samverkans- och innovationsprogram

Riksrevisionen har granskat om staten har skapat förutsättningar för effektivitet i satsningarna på Strategiska innovationsprogram (SIP) och strategiska samverkansprogram (SVP).

Regeringen har i skrivelsen Riksrevisionens rapport om samverkansprogram och strategiska innovationsprogram (skr. 2019/20:185) redovisat vilka åtgärder som vidtagits eller avses vidtas med anledning av granskningsrapporten. Granskningsrapporten är därmed slutbehandlad.

Riksdagen har lagt regeringens skrivelse till handlingarna (bet. 2020/21:NU7, rskr. 2020/21:45).

RiR 2020:8 Kommerskollegiums arbete mot handelshinder – informationsinhämtnings avgörande betydelse

Riksrevisionen har granskat om Kommerskollegium utgår från det samlade svenska ekonomiska intresset i hanteringen av handelshinder mot bakgrund av de handelspolitiska målen.

Regeringen har i skrivelsen Riksrevisionens rapport om Kommerskollegiums arbete med handelshinder (skr. 2020/21:3) redovisat vilka åtgärder som vidtagits eller avses

vidtas med anledning av granskningsrapporten. Granskningsrapporten är därmed slutbehandlad.

Riksdagen har tillkännagett det som utskottet anför om att regeringen bör presentera en åtgärdsplan för hur den avser att tillvarata Riksrevisionens rekommendationer. Riksdagen har lagt regeringens skrivelse till handlingarna (bet. 2020/21:NU11, rskr. 2020/21:172).

RiR 2020:30 Effektutvärderingar av näringspolitiken – bristande tillförlitlighet

Riksrevisionen har granskat hur statliga myndigheter utvärderar effekter av näringspolitiken.

Ärendet bereds inom Regeringskansliet. Regeringen kommer att återkomma till riksdagen med en skrivelse.

2.6.25 Utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner

Utgiftsområdet omfattar generella bidrag till kommuner och regioner. Dessa utgör drygt hälften av statens bidrag till sektorn. Resterande bidrag från staten till kommunsektorn är riktade till viss verksamhet och redovisas under andra utgiftsområden (se bilaga 4).

Anslag

Tabell 2.123 UO 25 Anslag

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	SB 2020	ÄB 2020	Utfall 2020	Utfall-SB 2020	Utfall-SB Procent 2020	Utfall 2019
1:1	Kommunalekonomisk utjämning	120 809		120 809	0	0,0	110 539
1:2	Utjämningsbidrag för LSS-kostnader	4 600	62	4 662	62	1,3	4 506
1:3	Bidrag till kommunalekonomiska organisationer	8		7	-1	-12,3	7
1:4	Stöd med anledning av flyktingsituationen	3 000		3 000	0	0,0	5 000
1:5	Stöd till kommunsektorn för att stärka välfärden		29 486	29 486	29 486	0,0	
Summa		128 418	29 548	157 964	29 547	23,0	120 052

Utfallet uppgick till 157 964 miljoner kronor och blev därmed 29 547 miljoner kronor (23,0 procent) högre än vad som anvisades i statens budget. I ändringsbudget anvisades ytterligare 29 548 miljoner kronor. Jämfört med 2019 ökade utgifterna med 37 913 miljoner kronor (31,6 procent).

Kompensation till kommuner och regioner för sänkt skatt för pensionärer

Medel från anslaget 1:1 *Kommunalekonomisk utjämning* fördelas enligt systemet för kommunalekonomisk utjämning. Systemet finansieras i huvudsak med statliga medel, men också med avgifter från vissa kommuner och regioner. Utjämningsystemet regleras i lagen (2004:773) om kommunalekonomisk utjämning och förordningen (2004:881) om kommunalekonomisk utjämning. Systemets syfte är att ge kommuner och regioner likvärdiga ekonomiska förutsättningar. Utgifterna för anslaget uppgick till 120 809 miljoner kronor, vilket är 10 270 miljoner kronor högre än 2019. Totalt uppgick bidragen till kommunerna till 86 152 miljoner kronor, vilket är en ökning med

7 564 miljoner kronor (9,6 procent). Bidragen till regionerna uppgick till 34 657 miljoner kronor, en ökning med 2 706 miljoner kronor (8,5 procent).

För att kompensera kommuner och regioner för det intäktsbortfall som förhöjt grundavdrag för pensionärer medför anvisades anslaget 1:1 *Kommunalekonomisk utjämning* 4 060 miljoner kronor 2020. Kommunerna fick 2 611 miljoner kronor och regionerna 1 449 miljoner kronor.

Anslaget anvisades även 3 500 miljoner kronor för ökade resurser till kommuner. Dessutom anvisades 2 000 miljoner kronor till kommuner och regioner till följd av en stegvis överföring av medel från anslaget 1:4 *Stöd med anledning av flyktingsituationen* som aviserades i budgetpropositionen för 2017.

Anslaget 1:2 *Utjämningsbidrag för LSS-kostnader* används för att jämna ut kostnaderna mellan kommuner för verksamhet de utför enligt lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, förkortad LSS. Bidraget finansieras med en utjämningsavgift för kommuner, som redovisas på budgetens inkomstsida (inkomsttitel 7121 *Utjämningsavgift för LSS-kostnader*). Utgifterna för anslaget uppgick till 4 662 miljoner kronor, vilket är 157 miljoner kronor högre än 2019. Bidragen och avgifterna i utjämningsystemet är beräknade så att de sammanlagda avgifterna och bidragen uppgår till samma belopp.

Medel för stödet med anledning av flyktingsituationen överförs till kommunalekonomisk utjämning

Anslaget 1:4 *Stöd med anledning av flyktingsituationen* uppfördes i statens budget 2017. Utfallet för anslaget blev 3 000 miljoner kronor, varav kommunerna har fått 2 400 miljoner kronor och regionerna 600 miljoner kronor i stöd under 2020. Medlen har fördelats efter kommunernas mottagande av asylsökande och nyanlända samt fördelningen mellan barn och vuxna i förhållande till kommunens befolkningstal. Vid fördelningen av medel mellan regioner beaktas antalet asylsökande och nyanlända. Jämfört med föregående år blev utfallet för anslaget 2 000 miljoner kronor (40,0 procent) lägre, vilket beror på den stegvisa överföringen av medel till anslaget 1:1 *Kommunalekonomisk utjämning*.

Stöd till kommunsektorn för att stärka välfärden påverkar jämförelsen mot budget och föregående år

Utfallet för det nya anslaget 1:5 *Stöd till kommunsektorn för att stärka välfärden* uppgick till 29 486 miljoner kronor. Kommunerna har fått 19 382 miljoner kronor och regionerna 10 104 miljoner kronor.

Anslaget uppfördes i statens budget i februari 2020 som ett resultat av ett utskottsinitiativ. Med anledning av utskottsinitiativet utbetalades i mars 2 486 miljoner kronor till kommuner och regioner för att stärka välfärden. Totalt betalades 1 740 miljoner kronor (70,0 procent) ut till kommunerna och 746 miljoner kronor (30,0 procent) till regionerna, proportionellt utifrån befolkningmängd.

I ändringsbudget anvisades ytterligare totalt 27 000 miljoner kronor. Av dessa har 22 000 miljoner kronor betalats ut till kommuner och regioner med anledning av följdverkningar av covid-19.

I ändringsbudget anvisades 20 000 miljoner kronor som betalades ut i juli. Av dessa var 15 000 miljoner kronor avsedda att användas för att hantera den lågkonjunktur som väntades följa spridningen av covid-19. Resterande 5 000 miljoner kronor var aviserade som en förstärkning av välfärden redan före covid-19 var känt.

I ändringsbudget anvisades ytterligare 6 000 miljoner kronor till sektorn, vilka också betalades ut i juli, till följd av en försvagad arbetsmarknad vilket medförde minskade kommunalskatteintäkter och ökade utgifter inom olika områden.

En av regeringens åtgärder för att motverka följd effekterna av covid-19 är möjligheten att göra avsättningar till periodiseringsfonder. Avsättningen påverkar kommunsektorns skatteunderlag för 2020–2026. Därför anvisade riksdagen anslaget ytterligare 1 000 miljoner kronor i ändringsbudget. Av dessa medel betalades 642 miljoner kronor ut till kommunerna och 358 miljoner kronor till regionerna. Avsättningarna för periodiseringsfonder kommer sedan ha motsatt effekt på sektorn åren 2021–2026.

Riksrevisionens iakttagelser – effektivitetsrevision

RiR 2020:11 Tillväxthämmande incitament i den kommunala inkomstutjämnningen?

Riksrevisionen har granskat om den kommunala inkomstutjämnningen har negativa effekter på kommunernas tillväxt.

Regeringen har i skrivelsen Riksrevisionens rapport om tillväxthämmande incitament i den kommunala inkomstutjämnningen (skr. 2020/21:28) redovisat sina bedömningar av Riksrevisionens iakttagelser och rekommendation. Granskningen är därmed slutbehandlad.

Riksdagen har tillkännagett det som utskottet anför om att regeringen ska tillsätta en utredning som ser över hela det kommunalekonomiska utjämnningssystemet med fokus på utveckling, tillväxt och likvärdig service i hela landet. Riksdagen har lagt regeringens skrivelse till handlingarna (bet. 2020/21:FiU15, rskr. 2020/21:129).

RiR 2020:14 Riktade statsbidrag för socioekonomiskt utsatta områden

Riksrevisionen har granskat om riktade statsbidrag ger goda förutsättningar att motverka sociala problem i socioekonomiskt utsatta områden.

Regeringen har i skrivelsen Riksrevisionens rapport om riktade statsbidrag för socioekonomiskt utsatta områden (skr. 2020/21:153) redovisat sin bedömning av Riksrevisionens iakttagelser och rekommendationer. Granskningen är därmed slutbehandlad.

2.6.26 Utgiftsområde 26 Statsskuldräntor m.m.

Utgiftsområdet omfattar främst räntor på statsskulden, men också Riksgäldskontorets provisionsutgifter i samband med upplåning och skuldförvaltning. I utgiftsområdet ingår även ett särskilt anslag för oförutsedda utgifter. Utgifterna inom utgiftsområdet omfattas inte av utgiftstaket för staten. Regeringen får enligt 3 kap. 9 § budgetlagen besluta att anslag för räntor på statsskulden samt andra utgifter för upplåning och skuldförvaltning får överskridas om det är nödvändigt för att fullgöra statens betalningsåtaganden.

Anslag

Tabell 2.124 UO 26 Anslag

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	SB 2020	ÅB 2020	Utfall 2020	Utfall-SB 2020	Utfall-SB Procent 2020	Utfall 2019
1:1	Räntor på statsskulden	29 500		19 463	-10 037	-34,0	22 126

Anslag	Anslagsnamn	SB 2020	ÄB 2020	Utfall 2020	Utfall-SB 2020	Utfall-SB Procent 2020	Utfall 2019
1:2	Oförutsedda utgifter	10		2	-8	-78,8	
1:3	Riksgäldskontorets provisionsutgifter	145		127	-19	-12,8	48
Summa		29 655		19 592	-10 064	-33,9	22 174

Utfallet för utgiftsområdet uppgick till 19 592 miljoner kronor och är därmed 10 064 miljoner kronor (33,9 procent) lägre än vad som anvisades i statens budget. Utgifterna blev 2 582 miljoner kronor (11,6 procent) lägre än 2019.

Utgifterna för statsskuld räntor påverkas främst av statsskuldens storlek, räntenivåer och växelkurser. De påverkas också av tekniska faktorer till följd av Riksgäldskontorets upplånings- och skuldförvaltningsteknik. Anslaget 1:1 *Räntor på statsskulden* belastas enligt utgiftsmässiga principer. Därmed påverkas anslaget av realiserade valutakursdifferenser, men inte orealiserade. Redovisningen är ett netto av inkomster och utgifter i Riksgäldskontorets upplåningsverksamhet.

Anslaget påverkas inte av myndighetens nettoutlåning eftersom anslaget netto-redovisas. Högre ränteutgifter som beror på att statsskulden ökar till följd av större nettoutlåning motsvaras av en lika stor ökning av ränteinkomsterna. Inkomsterna redovisas under posten Räntor på in- och utlåning.

Ränteutgifterna blev 10 miljarder kronor lägre än budgeterat

Utfallet för anslaget 1:1 *Räntor på statsskulden* blev 19 463 miljoner kronor, vilket är 10 037 miljoner kronor (34,0 procent) lägre än anvisat i statens budget. Det beror främst på lägre kursförluster än beräknat samt högre inkomster från överkurser vid emission än beräknat.

Tabell 2.125 Räntor på statsskulden 2016–2020, fördelning på anslagets komponenter

Miljoner kronor

	Utfall 2016	Utfall 2017	Utfall 2018	Utfall 2019	SB 2020	Utfall 2020	Utfall-SB 2020
Räntor på lån i svenska kronor	14 326	15 080	15 871	22 023	24 000	23 043	-957
Räntor på lån i utländsk valuta ¹	1 913	1 948	3 105	3 532	0	2 103	2 103
Överkurser (-) / underkurser (+) vid emission	-16 836	-9 520	-4 409	-8 324	-5 500	-10 404	-4 904
Summa räntor	-597	7 508	14 567	17 231	18 500	14 742	-3 758
Räntor på in- och utlåning ¹	-4 908	-4 578	-5 149	-5 233	-2 000	-3 618	-1 618
Valutakursförluster (+) / valutakursvinster (-)	-2 502	-1 945	765	5 666	3 000	2 380	-620
Kursförluster (+) / kursvinster (-)	9 675	9 519	3 353	4 461	10 000	5 960	-4 040
Summa ränteutgifter	1 668	10 504	13 536	22 126	29 500	19 463	-10 037

¹ Räntor på lån till Riksbanken och på lån till andra länder (2 810 miljoner kronor 2020) är bruttoredovisade, till skillnad från i statens budget och i Riksgäldskontorets årsredovisning.

Inkomster av överkurser vid emission beräknades uppgå till 5 500 miljoner kronor i statens budget. Utfallet för inkomster av överkurser blev 10 404 miljoner kronor, dvs. en skillnad på 4 904 miljoner kronor. När Riksgäldskontoret emitterar en obligation med en kupongränta som är högre än marknadsräntan uppstår en överkurs, vilket innebär att Riksgäldskontoret får den diskonterade mellanskillnaden mellan marknadsräntan och kupongräntan av köparen. När Riksgäldskontoret emitterar obligationer med överkurs betraktas det som en ränteinkomst.

I statens budget beräknades kursförlusterna uppgå till 10 000 miljoner kronor, netto. Utfallet blev en nettoförlust om 5 960 miljoner kronor, vilket är 4 040 miljoner kronor lägre än beräknat belopp. Kursförluster uppstår vid förtidsinlösen av lån som har en högre kupongränta än marknadsräntan vid återköpstillfället. Kursvinster uppstår vid motsatt förhållande.

Tabell 2.126 visar att genomsnittsräntorna för femåriga statsobligationer blev lägre 2020 än vad som antogs i statens budget. Räntan för sexmånaders statsskuldväxlar blev dock högre än beräknat för 2020. Kronkursen mot euro och KIX-index blev starkare än beräknat medan kronkursen mot dollar blev svagare än vad som ursprungligen beräknades.

Tabell 2.126 Räntor och valutakurser 2016–2020 årsgenomsnitt

	Utfall 2016	Utfall 2017	Utfall 2018	Utfall 2019	SB 2020	Utfall 2020
Ränta 5 år %	-0,23	-0,06	0,08	-0,36	0,04	-0,29
Ränta 6 mån %	-0,64	-0,70	-0,68	-0,42	-0,32	-0,15
KIX-index ¹	112	113	118	122	120	118
SEK/EUR	9,47	9,63	10,26	10,59	10,60	10,49
SEK/USD	8,56	8,54	8,69	9,46	9,04	9,20

¹ Växelkurs, kronindex KIX.

Skadestånd till sameby

Utfallet för anslaget 1:2 *Oförutsedda utgifter* blev 2 miljoner kronor, vilket är 8 miljoner kronor (78,8 procent) lägre än anvisat i statens budget. Jämfört med 2019 blev utfallet 2 miljoner kronor högre. Anslaget är avsett för oförutsedda utgifter inklusive utgifter för ersättningar till enskilda för skador av statlig verksamhet enligt lagakraftvunnen dom eller efter uppgörelse som är så brådskande att ärendet inte hinner underställas riksdagen, samtidigt som utgifterna inte lämpligen kan täckas av andra anslagsändamål. Regeringen beslutar i varje enskilt fall om medel från anslaget ska tas i anspråk. Finansiering av utgifter från anslaget ska ske genom motsvarande indragning från annat anslag. Utgifterna om 2 miljoner kronor avser en lagakraftvunnen dom i Svea hovrätt (Mål: T 7463–18). Enligt domen ska staten betala skadestånd och ränta till Talma sameby på grund av ingrepp i samebyns renskötselrätt.

Riksgäldskontorets provisionsutgifter blev lägre än budget

Utgifterna för anslaget 1:3 *Riksgäldskontorets provisionsutgifter* blev 127 miljoner kronor, vilket är 19 miljoner kronor (12,8 procent) lägre än anvisat i statens budget. Det beror främst på att anvisade medel var beräknade med en säkerhetsmarginal. Vid beräkningen togs hänsyn till att provisionsutgifterna kan variera betydligt mellan åren och att det finns en risk att utgifterna kan avvika mer uppåt än nedåt.

Lägre utgifter för statsskuld räntor jämfört med 2019

Utgifterna för anslaget 1:1 *Räntor på statskulden* blev 2 663 miljoner kronor (12,0 procent) lägre än 2019. Det beror främst på att den svenska kronan har stärkts mot andra valutor samt ett lågt ränteläge.

Utgifterna för anslaget 1:3 *Riksgäldskontorets provisionsutgifter* blev 79 miljoner kronor (166,4 procent) högre än 2019. De högre utgifterna gäller främst försäljningsprovisioner i samband med försäljning av en grön obligation och en ny 25-årig statsobligation samt ett nytt avtal för försäljningsprovisioner.

Den okonsoliderade statsskulden ökade under 2020 med 167 596 miljoner kronor (15,1 procent) till 1 280 392 miljoner kronor, medan budgetunderskottet uppgick till 220 594 miljoner kronor. Att skuldökningen under året var mindre än storleken på budgetunderskottet beror framför allt på valutakurseffekter.

2.6.27 Utgiftsområde 27 Avgiften till Europeiska unionen

Utgifterna inom utgiftsområdet utgörs av Sveriges betalningar till Europeiska kommissionen för EU-budgeten. Europeiska unionens allmänna budget upprättas årligen inom en flerårig budgetram.

EU-budgetens utgifter och inkomster ska balansera. Eftersom EU-budgetens inkomster huvudsakligen utgörs av avgifter från medlemsstaterna styr budgetens utgiftsnivå i stor utsträckning utgiftsnivån inom utgiftsområdet.

Sveriges avgift kan förändras under året och avvika från beräkningen i statens budget beroende på ett flertal faktorer, såsom faktisk uppbörd av tullar och importavgifter, revideringar av tullintäkter, momsskattebas och medlemsstaternas bruttonationalinkomst (BNI), utfallet av EU-budgeten för tidigare år och ändringsbudgetar på unionsnivå.

Anslag

Tabell 2.127 UO 27 Anslag

Miljoner kronor

Anslag	Anslagsnamn	SB 2020	ÄB 2020	Utfall 2020	Utfall-SB 2020	Utfall-SB Procent 2020	Utfall 2019
1:1	Avgiften till Europeiska unionen	41 990	2 684	47 193	5 203	12,4	37 683
Summa		41 990	2 684	47 193	5 203	12,4	37 683

Avgiften till EU blev drygt 5 miljarder högre än budgeterat

Utfallet för utgiftsområdet uppgick till 47 193 miljoner kronor och blev därmed 5 203 miljoner kronor (12,4 procent) högre än vad som anvisades i statens budget. I ändringsbudget anvisades anslaget ytterligare 2 684 miljoner kronor, eftersom EU beslutade om flera ändringsbudgetar, då spridningen av covid-19 har medfört ekonomiska konsekvenser för EU. Ändringsbudgetarna har inneburit en höjning av de samlade utgifterna i EU:s budget, vilket påverkar den del av avgiften som baseras på bruttonationalinkomsten (BNI). Därutöver har prognosen över Sveriges BNI som andel av EU:s totala BNI 2020 ökat till följd av att andra medlemsstater drabbades hårdare under 2020 av den ekonomiska kris som uppstått till följd av spridningen av covid-19. Eftersom den BNI-baserade delen av avgiften till Europeiska unionen baseras på respektive medlemsstats andel av unionens samlade BNI, medförde även detta en ökning av EU-avgiften.

Det högre utfallet beror också på att Sveriges BNI-baserade avgiftsdel justerats med drygt 2 000 miljoner kronor för tidigare års inbetalda avgifter som inte ingick i den ursprungliga budgeten. Utfallet av Sveriges BNI som andel av EU:s totala BNI översteg det som prognostiserats vid inbetalningarna under tidigare år. Anslagskrediterna utnyttjades under 2020 med 2 519 miljoner kronor eftersom ett flertal ändringsbudgetar till EU:s budget antogs efter höständringsbudgetens färdigställande.

Avgiften till EU ökade med 25 procent 2020

Jämfört med 2019 ökade avgiften till EU med 9 510 miljoner kronor (25,2 procent). Avgiften för 2019 bedöms ligga förhållandevis nära den genomsnittliga EU-avgiften för ramperioden 2014–2020, uttryckt i 2018 års priser och växelkurs. Skillnaden beror på att den BNI-baserade avgiftsdelen blev 9 896 miljoner kronor högre. Det beror främst på att EU fattade beslut om flera ändringsbudgetar som påverkat Sveriges

BNI-baserade avgiftsdel. Sveriges BNI-baserade avgift uppgick till 38 915 miljoner kronor under 2020.

Även under 2019 gjorde EU en justering för Sveriges BNI-baserade avgiftsdel som innebar att EU återbetalade drygt 1 500 miljoner kronor. Det ska jämföras med justeringen på 2 000 miljoner kronor som gjordes under 2020, en skillnad på drygt 3 500 miljoner kronor mellan åren.

Avgiftsdelen som baseras på inkomster från tullmedel uppgick till 5 074 miljoner kronor, en minskning med 408 miljoner kronor. Det beror på att Sveriges import minskade med anledning av spridningen av covid-19, vilket innebar att inkomsterna från tullmedel blev lägre under 2020. Den mervärdesskattebaserade avgiftsdelen uppgick till 3 203 miljoner kronor, vilket är 22 miljoner kronor högre än föregående år.

Eurokursen var högre under 2020 jämfört med 2019, vilket också påverkat EU-avgiftens storlek. EU-avgiftens storlek kan av olika skäl variera och styrs till stor del av EU:s likviditetsbehov.

Nettoflödet till EU ökade med nästan 8 miljarder kronor

Nettoflödet till EU, dvs. skillnaden mellan vad Sverige betalar i EU-avgift och bidragen som Sverige får från EU (se inkomsttyp 6000 Bidrag m.m. från EU), blev 32 987 miljoner kronor. Det är en ökning med 7 861 miljoner kronor jämfört med 2019. Det beror till största delen på högre BNI-baserad avgiftsdel jämfört med 2019.

2.6.28 Förändring av anslagsbehållningar

Tabell 2.128 Förändring av anslagsbehållningar 2016–2020

Miljoner kronor

	2016	2017	2018	2019	2020
Ingående ramöverföringsbelopp (UO 1–27 exkl. UO 26)	10 721	44 374	47 708	33 056	24 933
Anvisat i statens budget	915 481	954 701	989 160	1 005 057	1 032 731
Ändringsbudget	33 074	15 860	15 611	6 099	304 437
Utnyttjade medgivna överskridanden	146	18	31	0	0
Indragningar	-15 952	-37 064	-44 529	-28 573	-20 772
Utfall	899 096	930 181	974 924	990 706	1 171 467
Utgående ramöverföringsbelopp (UO 1–27 exkl. UO 26)	44 374	47 709	33 056	24 933	169 861
Förändring av anslagsbehållningar (UO 1–27 exkl. UO 26)	33 653	3 335	-14 652	-8 123	144 928
Förändring av anslagsbehållningar (UO 26)	1 636	-3 127	-5 842	2 888	7 118
Förändring av anslagsbehållningar (UO 1–27)	35 289	207	-20 494	-5 235	152 046

Anm.: Tekniska justeringar medför att ingående överföringsbelopp inte alltid stämmer med utgående överföringsbelopp.

Ramanslag kan både sparas och överskridas

Anslagen i statens budget är ramanslag. Ramanslag kan både överskridas och sparas till kommande år. I statens budget budgeteras därför även förändringar av anslagsbehållningar. Denna budgetpost är inte fördelad per anslag utan tas upp under posten Förändring av anslagsbehållningar. I budgeten har posten de senaste åren varit negativ eftersom regeringen beräknat att anslagsbehållningarna ska öka. Regeringen beräknade posten till -7 267 miljoner kronor i budgeten för 2020. Det innebär en budgeterad

ökning av anslagsbehållningarna. Totalt ökade anslagsbehållningarna med 152 046 miljoner kronor. Posten utgör ett netto av anslagsbehållningar från föregående budgetår, sparade medel från aktuellt budgetår och utnyttjande av anslagskrediter. I redovisningen av det slutliga utfallet ingår däremot förbrukning av anslagsbehållningar och utnyttjande av anslagskredit i utgifterna för respektive anslag och utgiftsområde. Den kraftiga ökningen av anslagsbehållningarna beror på att flera åtgärder med anledning av spridningen av covid-19 inte har utnyttjats i den omfattning som budgeterades.

Vid budgeteringen beräknades anslagsbehållningarna inom utgiftsområde 26 Stats-skuldräntor m.m. öka med 72 miljoner kronor. Anslagsbehållningen för utgiftsområdet ökade med 7 118 miljoner kronor, från drygt 2 945 miljoner kronor vid början av året till knappt 10 064 miljoner kronor vid utgången av året. Utgifterna inom utgiftsområdet omfattas inte av utgiftstaket.

Anslagsbehållningarna under utgiftstaket ökade med 145 miljarder kronor

Anslagsbehållningarna, exklusive utgiftsområde 26, ökade under 2020 från 24 933 miljoner kronor vid ingången av året till 169 861 miljoner kronor vid utgången av året. De ökade alltså med 144 928 miljoner kronor, vilket kan jämföras med den ökning på 7 195 miljoner kronor som beräknades i budgeten. Det är en skillnad på 137 733 miljoner kronor.

Indragningarna minskade med 8 miljarder kronor

Indragningar av anslagsmedel, exklusive Statsskuldräntor m.m. uppgick till 20 772 miljoner kronor under året. Det är en minskning med 7 801 miljoner kronor (27,3 procent) jämfört med 2019.

I tabell 2.129 redovisas de anslag (exklusive utgiftsområde 26 Statsskuldräntor m.m.), som uppvisade utgående anslagsbehållningar och utnyttjade anslagskrediter över 1 000 miljoner kronor under något av åren 2016–2020.

Tabell 2.129 Specifikation av anslagsbehållningar och anslagskrediter över 1 000 miljoner kronor

Miljoner kronor							
UO	Anslag	Anslagsnamn	2016	2017	2018	2019	2020
4	1:1	Polismyndigheten	369	79	1 021	301	49
8	1:2	Ersättningar och bostadskostnader	1 441	-1 099	684	509	1 447
9	1:4	Tandvårdsförmåner	89	-34	-159	-31	1 075
9	1:6	Bidrag till folkhälsa och sjukvård	202	327	199	216	12 428
9	4:4	Kostnader för statlig assistansersättning	4 171	2 621	385	812	923
10	1:1	Sjukpenning och rehabilitering m.m.	3 778	4 064	1 265	-304	6 624
10	1:2	Aktivitets- och sjukersättningar m.m.	268	1 005	1 104	-165	-630
10	1:7	Ersättning för höga sjuklönekostnader	11	11	3	2	3 364
12	1:2	Föräldraförsäkring	534	-252	-22	-183	2 382
13		Kommunersättningar vid					
	1:2	flyktingmottagande	645	6 466	3 630	1 213	1 459
13	1:4	Ersättning för insatser för vissa					
	(2017)	nyanlända invandrare	448	1 084	0		
14		Bidrag till arbetslöshetsersättning och					
	1:2	aktivitetsstöd	1 872	655	-491	-604	3 260
14		Kostnader för arbetsmarknadspolitiska					
	1:3	program och insatser	2 288	1 722	879	733	3 465
14	1:4	Lönebidrag och Samhall m.m.	1 218	1 211	969	-211	1 064
14	1:11	Bidrag till lönegarantiersättning	212	279	220	-153	1 215

UO	Anslag	Anslagsnamn	2016	2017	2018	2019	2020
14	1:12	Nystartsjobb, etableringsjobb och stöd för yrkesintroduktionsanställningar	560	184	230	332	1 554
14	1:14	Etableringsersättning till vissa nyanlända invandrare	822	1 073	255	141	195
15	1:2	Studiemedel	2 100	2 232	2 519	1 651	1 410
16	1:5	Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet	1 423	478	421	730	484
18	1:8	Investeringsstöd för anordnande av hyresbostäder och bostäder för studerande	2 177	2 238	1 774	573	22
20	1:16	Klimatinvesteringar	53	581	106	939	1 877
21	1:7	Energiteknik	5	23	111	1 632	73
22	1:1	Utveckling av statens transportinfrastruktur	4 581	5 775	3 261	4 362	4 360
22	1:2	Vidmakthållande av statens transportinfrastruktur	652	1 081	-578	-572	1 169
22	1:11	Trängselskatt i Stockholm	1 819	1 838	1 045	132	50
23	1:10	Gårdsstöd m.m.	1 183	224	-667	-12	144
23	1:17	Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur	1 065	339	764	654	445
24	1:17	Kapitalinsatser i statliga ägda företag	1	401	2	1	1 379
24	1:22	Stöd vid korttidsarbete					59 770
24	1:23	Tillfälligt stöd för hyreskostnader för vissa företag					3 650
24	1:24	Omställningsstöd					40 323
24	1:25	Stöd till enskilda näringsidkare					3 161
27	1:1	Avgiften till Europeiska unionen	1 861	5 362	4 551	3 230	-2 519

Anslagsbehållningarna inom utgiftsområdet Näringsliv uppgick till 108 miljarder kronor. Inom utgiftsområde 24 Näringsliv uppgår anslagsbehållningarna till totalt 108 477 miljoner kronor. Anslagsbehållningen för anslaget 1:22 *Stöd vid korttidsarbete* uppgick till 59 770 miljoner kronor. Anslaget 1:24 *Omställningsstöd* fick en anslagsbehållning på 40 323 miljoner kronor.

Inom utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg blev anslagsbehållningen för anslaget 1:6 *Bidrag till folkhälsa och sjukvård* 12 428 miljoner kronor.

Den högsta utnyttjade anslagskrediten 2020 har anslaget 1:1 *Avgiften till Europeiska unionen* inom utgiftsområde 27. Anslagskrediterna uppgick till 2 519 miljoner kronor.

2.6.29 Riksgäldskontorets nettoutlåning

För att statens budgetsaldo ska överensstämma med statens lånebehov redovisas posten Riksgäldskontorets nettoutlåning och en kassamässig korrigeringspost på budgetens utgiftssida. Riksgäldskontorets nettoutlåning utgörs av den totala förändringen av in- och utlåningen till myndigheter, affärsverk, vissa statliga bolag och fonder.

Tabell 2.130 Riksgäldskontorets nettoutlåning 2020

Miljoner kronor

	SB ¹		Utfall-SB	
	2020	Utfall 2020	2020	Utfall 2019
Premiepensionsavgifter, inbetalning	-46 000	-45 155	845	-44 416
Premiepensionsmedel, utbetalning	45 000	44 614	-386	42 986

	SB ¹		Utfall-SB	
	2020	Utfall 2020	2020	Utfall 2019
Övrig tillfällig förvaltning av premiepensionsmedel i RGK		153	153	3 248
Pensionsmyndigheten, handel med fondandelar inom PPS		-3 139	-3 139	-1 352
Myndigheters räntekonton (se separat tabell)	0	-3 159	-3 159	307
CSN, studielån	6 000	9 926	3 926	7 212
CSN, kreditreserv		-1 142	-1 142	-1 202
CSN, servicekonto för räntebetalningar		3	3	7
Myndigheters investeringslån till anläggningstillgångar	1 000	3 706	2 706	2 249
Kärnavfallsfonden	0	263	263	935
Stabilitetsfonden (se separat tabell)		9	9	109
Resolutionsreserven (se separat tabell)	-3 000	-3 451	-451	-5 743
Insättningsgarantifonden		595	595	-1 928
Trafikverket, infrastrukturlån	5 000	4 304	-696	68
Fortifikationsverket, lån för investeringar i fastigheter		1 638	1 638	1 425
Exportkreditnämnden	0	101	101	-512
Public Service konto	-1 000	-792	208	-323
<i>Statliga bolag m.m.</i>				
Lån till Svensk-Danska Broförbindelsen AB		189	189	70
AB Svensk exportkredit		10 000	10 000	
Övriga statliga bolag m.m.		-41	-41	-39
<i>Affärsverk</i>				
Lån till Affärsverket svenska kraftnät	2 000	-5 636	-7 636	-1 254
Luffartsverket		-178	-178	-2
Sjöfartsverket		0		8
<i>Övrigt</i>				
Lån till Riksbanken	4 000	6 066	2 066	-67 393
Lån till Ukraina	0			
Övrigt, netto	798	2 408	1 610	-1 352
Summa	13 798	21 283	7 485	-66 892

¹ Endast vissa delposter är specificerade.

Utfallet för nettoutlåningen uppgick till 21 283 miljoner kronor under 2020, vilket är 7 485 miljoner kronor högre än beräkningen i statens budget och 88 175 miljoner kronor högre än föregående år. I tabell 2.130 specificeras nettoutlåningens största poster.

Premiepensionsmedlen minskade nettoutlåningen

Inbetalningar av premiepensionsavgifter till Riksgäldskontoret beräknades i statens budget uppgå till 46 000 miljoner kronor. Utfallet för inbetalningarna blev 45 155 miljoner kronor, dvs. 845 miljoner kronor lägre än i budgeten. Utbetalningarna av premiepensionsmedel blev 44 614 miljoner kronor, dvs. 386 miljoner kronor lägre än budgetens beräkning på 45 000 miljoner kronor. Premiepensionsmedlens samlade effekt på nettoutlåningen, inklusive den övriga tillfälliga förvaltningens, blev en minskning med 388 miljoner kronor 2020. År 2019 blev den samlade effekten en ökad nettoutlåning med 1 818 miljoner kronor.

I statens budget för 2020 beräknades inbetalningarna av premiepensionsavgifter vara 1 000 miljoner kronor högre än utbetalningarna. I utfallet blev inbetalningarna 541 miljoner kronor högre än utbetalningarna.

I samband med att personer byter fonder i premiepensionssystemet uppstår en tidsförskjutning mellan köp och försäljning av fondandelar inom premiepensionssystemet. Pensionsmyndigheten har ett konto i Riksgäldskontoret för handel med fondandelar, vilket minskade nettoutlåningen med 3 139 miljoner kronor 2020. År 2019 minskade nettoutlåningen med 1 352 miljoner kronor med anledning av detta.

Den sammanlagda behållningen på myndigheternas räntekonton ökade

Den sammanlagda behållningen på myndigheternas räntekonton och vissa särskilda räntebelagda konton ökade 2020 med 3 159 miljoner kronor, vilket minskade nettoutlåningen. I budgeten beräknades de sammanlagda behållningarna vara oförändrade. I tabell 2.131 redovisas de största förändringarna.

Tabell 2.131 Förändring av nettobehållningar på myndigheters räntekonton

Miljoner kronor

	Utfall 2020	Utfall 2019
Arbetsförmedlingen	-43	-302
Domstolsverket	374	-159
Folkhälsomyndigheten	105	9
Fortifikationsverket	-479	98
Försvarets materielverk	-45	508
Försvarmakten	-755	487
Försäkringskassan	241	-448
Göteborgs universitet	-154	39
Karolinska institutet	280	-82
Kriminalvården	119	807
Kronofogdemyndigheten	45	259
Lantmäteriet	153	75
Linköpings universitet	195	163
Luleå tekniska universitet	222	78
Lunds universitet	399	48
Länsstyrelsen i Skåne län	233	5
Länsstyrelsen i Stockholms län	116	50
Migrationsverket	118	-323
Pensionsmyndigheten	-124	-55
Polismyndigheten	-802	-72
Regeringskansliet	146	83
Riksdagsförvaltningen	180	-59
Riksgäldskontorets kredit- och garantireserv	8	-26
Skatteverket	250	6
Statens fastighetsverk	1 221	-193
Stockholms universitet	-112	-128
Styrelsen för internationellt utvecklingsarbete	119	-2
Trafikverket	114	-536
Transportstyrelsen	-565	-92
Umeå universitet	235	134
Uppsala universitet	169	-41
Övriga räntekonton	1 196	-638
Summa förändrade nettobehållningar på myndigheters räntekonton	3 159	-307
Påverkan på Riksgäldskontorets nettoutlåning	-3 159	307

Studielånen m.m. blev 2 787 miljoner kronor högre än i budgeten

Centrala studiestödsnämnden (CSN) tar lån i Riksgäldskontoret för studielån. Detta lån ökade 2020 med 9 926 miljoner kronor.

CSN:s medel i kreditreserven ökade med 1 142 miljoner kronor, vilket minskade nettoutlåningen med samma belopp. Anslaget 1:3 *Avsättning för kreditförluster i statens budget* belastas med konstaterade förluster på lån upptagna före 2014 och med förväntade förluster på nya lån. Dessa medel förs till en kreditreserv, som utgörs av ett konto i Riksgäldskontoret som används för att betala faktiska kreditförluster på lån i Riksgäldskontoret. Kreditreserven kommer att byggas upp under en lång uppbyggnadsperiod och kommer då att öka.

CSN har ett servicekonto i Riksgäldskontoret för löpande räntebetalningar. Detta konto ökade nettoutlåningen med 3 miljoner kronor 2020. Inbetalda räntor från låntagarna förs fr.o.m. 2014 till kontot till dess CSN betalar fakturerade ränteutgifter till Riksgäldskontoret. Den ränta som låntagarna betalar uppgår till 30 procent av den ränta som Riksgäldskontoret fakturerar. Denna subvention finansieras från anslaget 1:4 *Statens utgifter för studiemedelsräntor* och förs till servicekontot. De räntor som inte betalas in av låntagarna kapitaliseras. Årets kapitaliserade räntor fastställs av CSN vid årets slut och upplåningen sker i januari året därpå.

Den sammantagna påverkan för studielånen, kreditreserven och servicekontot uppgår till 8 787 miljoner kronor, vilket är 2 787 miljoner kronor högre än vad som beräknades i budgeten.

Investeringslånen ökade mer än beräknat

Riksgäldskontoret lånar ut medel till myndigheter för investeringar i anläggnings-tillgångar som används i statens verksamhet. Den sammanlagda summan för sådana investeringslån ökade 2020 med 3 706 miljoner kronor. I statens budget beräknades investeringslånen öka med 1 000 miljoner kronor, vilket är 2 706 miljoner kronor lägre än utfallet.

Kärnavfallsfonden minskade sina placeringar i Riksgäldskontoret

Kärnavfallsfonden tar emot, förvaltar och betalar ut de avgiftsmedel som kärnkraftsbolagen m.fl. är skyldiga att betala. Avgifterna ska finansiera bl.a. kostnader för att ta hand om använt kärnbränsle och annat radioaktivt avfall samt kostnader för en säker avveckling och rivning av kärnkraftverk. Fonden placerar sina tillgångar i två separata delpportföljer med olika placeringsregler. Basportföljen innehåller obligationer, statsskuldväxlar och konto i Riksgäldskontoret. Den långsiktiga portföljen innehåller svenska och globala aktier och företagsobligationer samt derivatinstrument för att hantera bl.a. ränterisker.

Under 2020 minskade fonden sina placeringar i Riksgäldskontoret med 263 miljoner kronor, vilket därmed ökade årets nettoutlåning.

Resolutionsavgifterna medförde att resolutionsreservens konton ökade

Stabilitetsfonden inrättades 2008 för att finansiera stödåtgärder till banker och andra kreditinstitut. Från och med den 1 februari 2016 gäller nya EU-gemensamma regler för hantering av banker i kris. Stabilitetsavgiften ersattes då med en resolutionsavgift. Stabilitetsfonden kommer dock att vara kvar som nationellt reglerad fond för bankstödsåtgärder. Resolutionsavgiften betalas in till ett konto i Riksgäldskontoret, resolutionsreserven, som ska täcka statens eventuella utgifter för krisåtgärder. Under 2020 ökade resolutionsreservens konto i Riksgäldskontoret med 3 451 miljoner kronor. Nettotillskottet från resolutionsavgifterna uppgick till 3 453 miljoner kronor. I tabell 2.132 och 2.133 redovisas in- och utgående behållning för de två fonderna samt

de poster som påverkat förändringen under åren 2020 och 2019. Under 2020 minskade Stabilitetsfondens kontobehållning med 9 miljoner kronor till 39 919 miljoner kronor. Resolutionsreservens konto uppgick till 46 949 miljoner kronor i slutet av året. Behållningen ökade med 3 451 miljoner kronor, vilket minskade nettoutlåningen. I statens budget beräknades resolutionsreservens konton öka med 3 000 miljoner kronor. Det betyder att nettoutlåningen minskade med 451 miljoner kronor mer än beräknat för resolutionsreserven.

Stabilitetsfonden finansierades framför allt genom att banker och andra kreditinstitut betalade en årlig stabilitetsavgift t.o.m. 2016. Avgiften betalades in i efterskott, så den sista inbetalningen avsåg 2015. Under 2020 har fondens konto belastats med ränteutgifter på 2 miljoner kronor till följd av att räntan på kontot har varit negativ. Även 2019 var räntan negativ och kontot belastades då med ränteutgifter på 104 miljoner kronor. Resolutionsreservens konto belastades med ränteutgifter på 2 miljoner kronor 2020 och 105 miljoner kronor 2019.

Tabell 2.132 Stabilitetsfondens konton i Riksgäldskontoret

Miljoner kronor

Typ av transaktion	Utfall 2020	Utfall 2019
<i>Ingående balans på kontot</i>	39 928	40 037
Ränteinkomster (+) /ränteutgifter (-) m.m.	-2	-104
Administrativa kostnader m.m.	-7	-6
<i>Utgående balans på kontot</i>	39 919	39 928
Summa kontoförändring	-9	-109
Påverkan på Riksgäldskontorets nettoutlåning	9	109

Tabell 2.133 Resolutionsreservens konton i Riksgäldskontoret

Miljoner kronor

Typ av transaktion	Utfall 2020	Utfall 2019
<i>Ingående balans på kontot</i>	43 498	37 755
Resolutionsavgifter	3 453	5 848
Ränteinkomster (+) /ränteutgifter (-) m.m.	-2	-105
<i>Utgående balans på kontot</i>	46 949	43 498
Summa kontoförändring	3 451	5 743
Påverkan på Riksgäldskontorets nettoutlåning	-3 451	-5 743

Trafikverkets infrastrukturlån ökade mindre än beräknat

Trafikverkets infrastrukturlån ökade med 4 304 miljoner kronor. Det innebär att nettoutlåningen ökade med 696 miljoner kronor mindre än beräknat.

Exportkreditnämnden minskade placeringarna i Riksgäldskontoret

Exportkreditnämndens placeringar i Riksgäldskontoret minskade med 377 miljoner kronor 2020, vilket ökade nettoutlåningen. Samtidigt minskade EKN:s valutakoncernkonton i Riksgäldskontoret nettoutlåningen med 276 miljoner kronor. Sammantaget ökade EKN:s placeringar nettoutlåningen med 101 miljoner kronor.

Public servicekonto minskar nettoutlåningen

Den 1 januari 2019 ersattes radio- och tv-avgiften till Radiotjänst med en individuell public service-avgift som ska finansiera radio- och tv-verksamhet i allmänhetens tjänst. Den nya avgiften tas ut via inkomstdeklarationen för alla över 18 år med beskattningsbar förvärvsinkomst. De avgiftsmedel som Skatteverket får in förs sedan över till ett räntebärande konto i Riksgäldskontoret (public service-kontot) som förvaltas av

Kammarkollegiet. Saldot på public service-kontot ökade med 792 miljoner kronor 2020 till 1 114 miljoner kronor. Det minskar nettoutlåningen med samma belopp.

Ökad utlåning till Svedab ökade nettoutlåningen

I posten Statliga bolag m.m. ingår bl.a. utlåningen till Svensk-Danska Broförbindelsen AB (Svedab). Denna utlåning ökade med 189 miljoner kronor till 5 240 miljoner kronor.

Osäkerhet på marknaden medförde att AB Svensk Exportkredit lånade i Riksgäldskontoret

I mars lånade Riksgäldskontoret ut 10 000 miljoner kronor till det statligt helägda Aktiebolaget Svensk Exportkredit. Svensk Exportkredits uppdrag är att på kommersiella och hållbara grunder säkerställa tillgång till finansiella lösningar för svensk exportnäring. I uppdraget ingår även att administrera det statsstödda CIRR-systemet (Commercial Interest Reference Rate).

CIRR innebär att ett exportföretags kunder kan erbjudas finansiering till fast ränta. Exportkrediter och CIRR lyder under en överenskommelse inom OECD (Consensus) som innebär gemensamma riktlinjer för statsstödda krediter så att enskilda länder inte ska kunna gynna sin exportindustri på ett otillbörligt sätt. För att säkerställa att Svensk Exportkredit alltid ska kunna utföra samhällsuppdraget med förvaltning av CIRR-systemet har bolaget en låneram i Riksgäldskontoret. Den utnyttjades för första gången i mars 2020. Tidigare har AB Svensk Exportkredit i stället lånat på marknaden, till exempel i andra länders centralbanker för CIRR-systemets räkning. Detta var inte möjligt i mars 2020 eftersom det rådde en osäkerhet på marknaden med anledning av spridningen av covid-19. Utlåningen till AB Svensk Exportkredit ökade nettoutlåningen med 10 000 miljoner kronor 2020.

Svenska kraftnät amorterade sina lån och ökade insättningarna

Affärsverket svenska kraftnäts verksamhet finansieras bl.a. med avgifter för att använda elnätet, men också med kapacitetsavgifter. Syftet med kapacitetsavgifterna är att skapa tydliga delmarknader på elmarknaden där utbud och efterfrågan ger signaler om var produktion respektive konsumtion av el bör placeras. Kapacitetsavgifter uppstår vid prisskillnader mellan angränsande elområden och prisskillnaderna mellan elområdena stiger då andelen förnybar energi, som är väderberoende, ökar.

Under många år har Affärsverket svenska kraftnät finansierat sina investeringar med lån i Riksgäldskontoret. Under 2020 ökade dock intäkterna från kapacitetsavgifter så kraftigt att affärsverket kunde amortera alla lån i Riksgäldskontoret. Utlåningen till Affärsverket svenska kraftnät uppgick den 1 januari 2020 till 2 480 miljoner kronor. I statens budget beräknades utlåningen öka med 2 000 miljoner kronor, men i stället amorterade affärsverket alla lån i Riksgäldskontoret och satte in 3 156 miljoner kronor på konto i Riksgäldskontoret. Det innebär att nettoutlåningen minskade med 5 636 miljoner kronor med anledning av Affärsverket svenska kraftnät. Det är en skillnad med 7 636 miljoner kronor jämfört med vad som beräknades i statens budget. Det är riksdagen som sätter ramarna för Affärsverket svenska kraftnäts investeringar.

Minskad valutaresev minskade nettoutlåningen 2019

Riksbanken har sedan 2009 lånat i Riksgäldskontoret för att förstärka valutaresevern. Lånet till Riksbanken består egentligen av flera lån med olika löptid. Eftersom lånen är upptagna i dollar och euro påverkas nettoutlåningen av ändrade valutakurser då enskilda lån refinansieras. Under 2020 ökade lånen med 6 066 miljoner kronor med anledning av högre dollar och eurokurser, vilket ökar nettoutlåningen. Det är 2 066 miljoner kronor mer än vad som beräknades i statens budget.

Den 6 mars 2019 beslutade Riksbanken att minska valutareserven med 8 000 miljoner amerikanska dollar (USD) eftersom beredskapsbehovet i utländsk valuta bedömdes ha minskat. Skälen till detta var förändringar i bankernas balansräkningar och Nordeas byte av hemvist från Sverige till Finland. Återbetalningen gjordes under 2019 och motsvarar ungefär 69 000 miljoner kronor. För 2019 minskade Riksbankslånet netto-utlåningen med 67 393 miljoner kronor.

Den totala vidareutlåningen till Riksbanken uppgick till 182 084 miljoner kronor den 31 december 2020.

Inget lån till Ukraina

Under 2015 erbjöd Sverige ett bilateralt lån om 100 miljoner amerikanska dollar till Ukraina. Avsikten är att lånet ska kopplas till Internationella valutafondens (IMF) lån till Ukraina. Utbetalningar görs först när IMF bedömer att nödvändiga reformsteg tagits. I statens budget beräknades att inget låneavtal skulle tecknas, vilket inte heller gjordes under 2020.

2.6.30 Kassamässig korrigerig

Posten Kassamässig korrigerig utgör skillnaden mellan nettot av vad som redovisats mot budgetens anslag och inkomstitlar och nettot av in- och utbetalningar över statens centralkonto i Riksbanken. Kassamässiga korrigeringar uppstår dels till följd av periodiseringsskillnader, dels till följd av att det förekommer transaktioner över statens centralkonto som inte har sin motsvarighet på anslag eller inkomstitlar och vice versa. Utfallet för den kassamässiga korrigeringen är en restpost, men den kan delvis specificeras.

Tabell 2.134 Kassamässig korrigerig

Miljoner kronor

	SB 2020	Utfall 2020	Utfall 2019	Utfall-SB 2020
EU-avgiftsbetalningar		864	-316	864
Trafikverkets räntekonto/anslag		1 115	815	1 115
Försvarsmaktens räntekonto/anslag		1 224	-466	1 224
Räntor på statsskulden		-48	101	-48
Myndigheten för press, radio och tv: Lokalradioavgifter		163	163	163
PTS: Periodisering av avgifter för att använda radiosändare		116	-2 335	116
Ersättning för höga sjuklönekostnader, krediteringar skattekonto		1 835		
Övrigt		1 504	-352	1 504
Summa	278	6 773	-2 389	6 495

För 2020 blev utfallet för den kassamässiga korrigeringen 6 773 miljoner kronor. I statens budget beräknades den kassamässiga korrigeringen bli 278 miljoner kronor.

Europeiska kommissionens konto i Riksgäldskontoret skapar kassamässig korrigerig

Betalningen av Sveriges avgift till EU medför en kassamässig korrigerig eftersom Sverige inte betalar avgiften direkt till EU. Avgiften överförs till ett räntefritt konto i Riksgäldskontoret som disponeras av Europeiska kommissionen. Samtidigt sker redovisning mot anslaget för EU-avgiften. Kommissionen rekviderar sedan via Riksbanken medel från kontot. Eftersom tidpunkten för redovisningen mot anslag och rekvisitionen från EU skiljer sig åt, uppstår kassamässiga korrigeringar vid såväl redovisningen mot anslag som vid rekvisitionen. Anslagsbelastningen och rekvisitionen kan också ske under olika budgetår.

Betalningen av Sveriges avgift till EU medförde 2020 en kassamässig korrigerings på 864 miljoner kronor eftersom kommissionen under året rekviderade ett högre belopp än de avgifter som redovisades mot anslaget. År 2019 medförde betalningen av EU-avgiften en kassamässig korrigerings på -316 miljoner kronor.

Skillnader mellan anslagsavräkning och betalningar i räntebärande flöde

Trafikverket och Försvarsmakten disponerar omfattande anslagsmedel i det räntebärande betalningsflödet. Myndigheterna har även en omfattande investeringsverksamhet och annan anskaffning som innebär att betalningarna kortsiktigt kan avvika från redovisningen mot anslag. En sådan avvikelse ger upphov till en kassamässig korrigerings. Den kassamässiga korrigeringsen för Trafikverkets räntebärande betalningsflöde uppgick 2020 till 1 115 miljoner kronor. Det betyder att Trafikverket redovisat ett lägre belopp mot anslag än vad som tillförts i anslagsmedel till myndighetens räntekonto. Den kassamässiga korrigeringsen för Försvarsmaktens räntebärande betalningsflöde uppgick till 1 224 miljoner kronor 2020. Även Försvarsmakten har redovisat ett lägre belopp mot anslag än vad som tillförts myndighetens räntekonto i form av anslagsmedel.

Räntor på statsskulden medför en kassamässig korrigerings

En kassamässig korrigerings uppstår dels till följd av att inkomsträntor på studielån periodiseras till det kvartal de avser, dels till följd av att redovisningen baseras på affärsdag vilket skiljer sig något från likviddag. Den sammanlagda korrigeringsen för statsskuldsträntorna blev -48 miljoner kronor för 2020.

Lokalradioavgifter frekvenstillstånd periodiseras på inkomstitel

Lokalradioavgifter och avgifter för att använda radiosändare ger upphov till kassamässig korrigerings. I juli 2018 betalade kommersiella radiobolag 1 306 miljoner kronor i sändningsavgifter för perioden 1 augusti 2018–31 juli 2026. Myndigheten för press, radio och tv har periodiserat dessa på inkomstitel så att de redovisas den period som lokalradioavgifterna avser.

Det innebär att den kassamässiga korrigeringsen påverkades negativt med 1 238 miljoner kronor 2018. För båda åren 2019 och 2020 blev den kassamässiga korrigeringsposten för lokalradioavgifterna 163 miljoner kronor.

I januari 2019 betalade telekomföretag 2 525 miljoner kronor för nationella frekvenstillstånd för att använda radiosändare för elektronisk kommunikation i 700 MHz-bandet i Sverige. Tillstånden gäller för perioden 14 december 2018–31 december 2040. Post- och telestyrelsen (PTS) har periodiserat dessa på inkomstitel så att de redovisas den period som frekvenstillstånden avser. Tillsammans med andra periodiseringar som Post- och telestyrelsen har gjort påverkades den kassamässiga korrigeringsen negativt med 2 335 miljoner kronor 2019. För 2020 påverkades den kassamässiga korrigeringsen med 116 miljoner kronor.

Övriga korrigerings

Posten Övrigt, som uppgick till 1 504 miljoner kronor, är en restpost. Den innehåller bl.a. nettoskillnader mellan tidpunkten för redovisning mot anslag i förhållande till tidpunkten för tillförsel av anslagsmedel hos andra myndigheter med räntekonton än Trafikverket och Försvarsmakten. När det gäller icke-räntebärande flöden så uppstår den kassamässiga korrigeringsen som skillnaden mellan redovisningen mot anslag eller inkomstitlar och betalningen.

Jämförelse med föregående år

Den kassamässiga korrigeringen blev 6 773 miljoner kronor 2020, vilket kan jämföras med den negativa korrigeringsposten om 2 389 miljoner kronor 2019. Det är en ökning med 9 162 miljoner kronor.

2.6.31 Ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget

Ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget består av premiepensionssystemet (premiepensionen) och fördelningssystemet (inkomstpensionen och tilläggs-pensionen). I den allmänna ålderspensionen ingår även garantipensionen för dem som saknar eller har låg inkomstgrundande pension. Utgifterna för garantipension belastar statens budget och redovisas inom utgiftsområde 11 Ekonomisk trygghet vid ålder-dom.

Premiepensionssystemet ingår inte under utgiftstaket

Premiepensionssystemet är ett helt fonderat pensionssystem. Hela kapitalet i premiepensionssystemet avsätts för specifika individers kommande pensioner. EU:s statistikorgan Eurostat har beslutat att pensionssystem av denna typ inte får räknas till den offentliga sektorn i nationalräkenskaperna. Det medför att utbetalningarna av premiepension inte ingår i utgifterna under utgiftstaket för staten.

Inkomst- och tilläggs-pension ingår under utgiftstaket, men inte i budgeten

Fördelningssystemet, som omfattar inkomstpensionen och tilläggs-pensionen, är ett autonomt system, vilket innebär att det ligger utanför statens budget. Utgifterna för inkomst- och tilläggs-pensionen omfattas dock av utgiftstaket för staten.

Pensionssystemets skulder och tillgångar balanseras per automatik

För att inkomstpensionssystemet ska vara finansiellt hållbart krävs att avgifterna som betalas in till systemet tillsammans med tillgångarna i den s.k. buffertfonden långsiktigt kan finansiera pensionsutbetalningarna så att inga varaktiga underskott uppstår. Balansen mellan tillgångar och skulder i systemet upprätthålls genom en automatisk balanseringsmekanism. Mekanismen aktiveras om tillgångarna i systemet är lägre än skulderna. År 2010 inleddes den första balanseringsperioden, som upphörde 2018.

Uppräkning av pensioner följer inkomstindex när balanseringsmekanismen är inaktiverad

Omräkningen av pensioner följer förändringen av inkomstindex när balanseringsmekanismen är inaktiverad. Inkomstindex ska mäta den genomsnittliga inkomst-utvecklingen i Sverige.

När balanseringsmekanismen är aktiverad följer pensionerna förändringen av balans-index i stället för inkomstindex. Under en balanseringsperiod kommer balanseringsmekanismen först att sänka och därefter höja de årliga pensionsomräkningarna. När balansindex når inkomstindex upphör balanseringen. Det är regeringen som årligen fastställer balans- och inkomstindex enligt de regler som anges i socialförsäkringsbalken. Från och med 2017 tillämpas ett s.k. dämpat balanstal vid beräkningen av balansindex.

Det dämpade balanstalet innebär att en tredjedel av ett över- eller underskott påverkar indexeringen. Det har introducerats för att minska balanseringens påverkan på index-omräkningen enskilda år.

Uppräkning av pensioner följer balansindex när balanseringsmekanismen är aktiverad

När balanstalet är över 1 och systemet inte befinner sig i en balanseringsperiod påverkas inte indexeringen av balanstalets storlek. Det är när balanstalet faller under 1

för första gången som en balanseringsperiod inleds. Pensionerna räknas då om med balansindex så länge som balanseringsperioden pågår. Under balanseringsperioden kommer ett balanstal under 1 att bidra till lägre omräkningar medan ett balanstal över 1 bidrar till högre omräkningar än annars.

Balanseringsperioden som inleddes 2010 avslutades 2018

Den balanseringsperiod som inleddes 2010 avslutades 2018. Det innebär att inkomstpensionerna för 2018 förräntades med förändringen av genomsnittsinkomsten i Sverige, som mäts genom inkomstindex.

Den finansiella ställningen i pensionssystemet stärktes under balanseringsperioden genom att pensionerna sänktes vid tre tillfällen till följd av att balanstalet var under 1, samtidigt som inkomstökningarna var låga. Dessutom stärktes den finansiella ställningen bl.a. till följd av hög avkastning på AP-fonderna och ökad sysselsättning.

En balanseringsperiod avslutas när balansindex når samma nivå som inkomstindex. Då är pensionsnivåerna åter på samma nivå som om balanseringen inte hade skett. De underskott som har uppstått har då hanterats genom att pensionerna har indexerats lägre än vad de hade gjort om balanseringen inte hade aktiverats, samtidigt som indexeringen under vissa år har varit högre för att successivt ta sig tillbaka till ursprungsnivån. Gapet mellan inkomst- och balansindex slöts 2018 och därmed upphörde balanseringsperioden. Det innebär att inkomstpensionerna indexerats med inkomstindex i stället för balansindex.

Inkomstindex för 2020 beräknades till 182,58. Det innebär en indexökning med 3,8 procent jämfört med 2019 års indextal 175,96. Beräkningen baseras på Konjunkturinstitutets prognos avseende inkomstutvecklingen för åren 2018 och 2019. Den genomsnittliga inkomstutvecklingen mellan 2018 och 2019 beräknades till 3,8 procent. Därför räknas inkomstindex för 2020 upp med 3,8 procent jämfört med inkomstindex för 2019.

De utgående inkomst- och tilläggspensionerna räknas årligen om med förändringen i inkomstindex eller balansindex efter avdrag för förskottsrentan på 1,6 procent.

Utbetalning av inkomstpension och tilläggspension från AP-fonderna till pensionärerna

Den inkomstgrundade ålderspensionen (inkomstpensionen, tilläggspensionen och premiepensionen) finansieras genom en allmän pensionsavgift, en ålderspensionsavgift som ingår i arbetsgivaravgiften och egenavgiften, och en statlig ålderspensionsavgift. Den allmänna pensionsavgiften förs i sin helhet till AP-fonderna. Ålderspensionsavgiften däremot fördelas mellan AP-fonderna, premiepensionssystemet och statens budget. Pensionsmyndigheten fördelar de statliga ålderspensionsavgifterna mellan AP-fonderna och premiepensionssystemet. När inkomstpension och tilläggspension betalas ut till pensionärerna hämtas medlen från AP-fonderna.

Pensionsmyndigheten administrerar hela den allmänna pensionen

Inkomstpensionssystemet består av inkomstpension och tilläggspension. En ålderspensionär som är född 1937 eller tidigare får tilläggspension som bl.a. baseras på intjänade pensionspoäng i det tidigare ATP-systemet. En ålderspensionär som är född under åren 1938–1953 får såväl inkomstpension som tilläggspension. De som är födda 1954 och senare får enbart inkomstpension. Vid sidan av AP-fonderna sker en förmögenhetsuppbyggnad också inom premiepensionssystemet. Pensionsmyndigheten ansvarar för hela den allmänna ålderspensionen, vilket innebär att myndigheten även administrerar premiepensionssystemet.

AP-fondernas administration ingår i ålderspensionssystemets utgifter

AP-fondernas administrationskostnader ingår i utgifterna för ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget. De kan delas upp i tre typer av utgifter: rörelsens kostnader, provisionskostnader och prestationsbaserade avgifter. I rörelsens kostnader för Första–Fjärde AP-fonderna ingår samtliga förvaltningskostnader, exklusive courtage, arvoden till externa förvaltare och depåbanksarvoden. AP-fonderna redovisar provisionskostnader som en avdragspost under rörelsens intäkter. De prestationsbaserade avgifterna reducerar nettoresultatet för den tillgång som förvaltats.

Förvaltararvoden ingår inte i administrationskostnaderna i tabell 2.135. Det beror på att förvaltararvodena blir en del av köpesumman när AP-fonderna köper onoterade aktier och andelar om det är sannolikt att man kan få tillbaka förvaltningsarvodena före vinstdelning. I övriga fall redovisas förvaltararvoden som provisionskostnader. Sjätte AP-fondens gemensamma kostnader och förvaltningskostnader redovisas under posten Rörelsens kostnader.

Pensionsutbetalningarna blev något högre än beräknat

Riksdagen beslutade i enlighet med beräkningen i budgetpropositionen för 2020 att utgifterna för ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget skulle uppgå till 326 046 miljoner kronor.

Tabell 2.135 Ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget

Miljoner kronor

	SB 2020	Utfall 2020	Utfall-SB 2020	Utfall-SB Procent 2020	Utfall 2019
AP-fonderna, pensionsutgifter	323 019	326 266	3 247	1,0	314 724
Administrationsutgifter	3 027	3 098	71	2,4	2 903
varav					
<i>Pensionsmyndigheten m.fl. myndigheter</i>		838			741
<i>AP-fonderna, rörelsens kostnader</i>		1 018			1 017
<i>AP-fonderna, provisionskostnader</i>		617			739
<i>AP-fonderna, prestationsbaserade avgifter</i>		625			406
	326 046	329 365	3 319	1,0	317 628

Utfallet uppgick till 329 365 miljoner kronor och är därmed 3 319 miljoner kronor (1,0 procent) högre än beräknat.

Pensionsutbetalningarna från AP-fonderna uppgick till 326 266 miljoner kronor, vilket är 3 247 miljoner kronor högre än beräknat. Pensionsutbetalningarna består av inkomstpension med 169 105 miljoner kronor och tilläggspension med 157 152 miljoner kronor. Utöver dessa betalningar överfördes 9,6 miljoner kronor från AP-fonderna till EU:s tjänstepensionssystem för de tjänstemän inom EU som har begärt det. Denna överföring ingår i pensionsutbetalningarna från AP-fonderna.

Administrationskostnaderna för inkomstpensionen blev 3 098 miljoner kronor, vilket är 71 miljoner kronor högre än beräknat. Pensionsmyndigheten, Skatteverket och Kronofogdemyndigheten fick tillsammans 838 miljoner kronor i ersättning för administration från AP-fonderna (enligt regeringsbeslut om ersättning från Första–Fjärde AP-fonderna och premiepensionssystemet för administration av inkomstgrundad ålderspension 2020 den 17 december 2019 (S2019/02237/SF)).

Pensionerna räknades upp med 2,1 procent

För 2020 har inkomst- och tilläggspensionen räknats upp med 2,1 procent. Jämfört med 2019 blev utfallet för Ålderspensionssystemet vid sidan av budgeten

11 737 miljoner kronor (3,7 procent) högre. Pensionsutbetalningarna från AP-fonderna ökade med 11 542 miljoner kronor (3,7 procent). Att pensionsutgifterna ökar mer än uppräknningen av pensionerna beror framför allt på att antalet pensionärer med inkomstgrundad ålderspension ökar.

I december 2020 hade 2 227 560 pensionärer inkomstgrundad ålderspension, vilket är en ökning med 19 512 personer jämfört med december 2019.

2.7 Underliggande saldo och engångseffekter

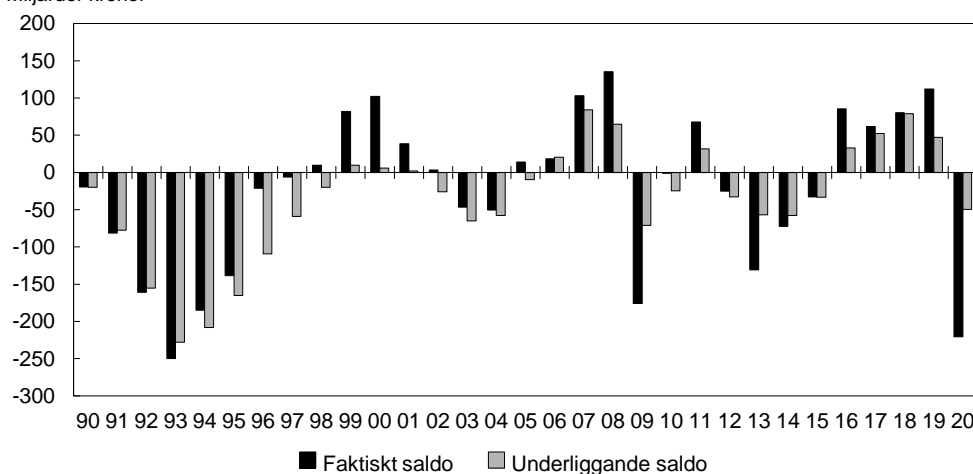
2.7.1 Underliggande saldo 1990–2020

Det faktiska utfallet på statens budget påverkas av tillfälliga eller engångsvisa händelser, dvs. transaktioner av extraordinär karaktär, vilka försvårar analysen över tid. Genom att exkludera engångseffekterna får man ett bättre mått på saldots underliggande utveckling. Det finns inget regelverk som definierar vad som är en engångseffekt. I detta avsnitt är det Ekonomistyrningsverkets bedömning om vilka poster som ska definieras som engångsposter som redovisas. Större poster av engångskaraktär för 2020 och 2019 redovisas i tabell 2.137. De största posterna för 2020 kommenteras.

I diagram 2.1 visas budgetens faktiska saldo och det underliggande saldot för perioden 1990–2020. I början av perioden har även gjorts justering för ändrad redovisningsprincip för budgetsaldot i syfte att öka jämförbarheten mellan åren.

Diagram 2.1 Budgetens faktiska och underliggande saldo, åren 1999–2000

Miljarder kronor

År 2020 uppgick det faktiska underskottet i budgeten till 221 miljarder kronor medan det underliggande underskottet var 47 miljarder kronor.

Negativa engångseffekter bidrog alltså till att försvaga saldot kraftigt. Det beror på att de flesta av de åtgärder som har satts in för att mildra de ekonomiska effekterna med anledning av spridningen av covid-19 är tillfälliga.

År 2019 var nettot av engångseffekterna i stället positivt. Det faktiska saldot då var ett överskott på 112 miljarder kronor, vilket innefattade engångseffekter på sammanlagt 65 miljarder kronor. Det berodde främst på att Riksbanken återbetalade delar av de lån som tagits upp för att förstärka valutareserven. Det vanligaste är att engångseffekterna är positiva, men vissa år dominerar negativa effekter. Under åren 1990–2020 var engångseffekterna i genomsnitt 13 miljarder kronor per år.

Tabell 2.136 Budgetens faktiska saldo, engångseffekter m.m. och underliggande saldo 2016–2020

Miljoner kronor

	2016	2017	2018	2019	2020
Faktiskt saldo	85 301	61 775	80 049	111 946	-220 594
Engångseffekter m.m.	52 166	9 650	1 158	64 987	-173 394
Underliggande saldo	33 134	52 125	78 892	46 960	-47 201

Engångseffekter 2020

Engångseffekterna 2020 försvagade saldot med 173 miljarder kronor. Större poster kommenteras i detta avsnitt liksom under respektive inkomst- och utgiftsområde (avsnitt 2.4 och 2.6).

Inkomsttitlar

På budgetens inkomstsida dominerade negativa engångseffekter 2020. Det var främst åtgärder för att lindra effekterna av spridningen av covid-19 i form av tillfälliga anstånd med skattebetalningar och tillfälligt sänkta arbetsgivaravgifter.

Anslag

Åtgärder med anledning av spridningen av covid-19 har medfört mycket stora negativa engångseffekter på budgetens utgiftssida. För att mildra de ekonomiska effekterna har omfattande stöd och stimulanser införts. Det handlar bl.a. om stöd till korttidspermitteringar, omställningsstöd, att staten tar över arbetsgivarnas sjuklöne-kostnader, tillfällig rabatt för hyreskostnader, höjda generella statsbidrag till kommunerna, slopad karensdag samt höjd ersättning i arbetslöshetsförsäkringen.

Riksgäldskontorets nettoutlåning

Spridningen av covid-19 har också inneburit negativa engångseffekter på netto-utlåningen. AB Svensk Exportkredit har efter beslut om en utökad låneram lånat upp 10 miljarder kronor hos Riksgäldskontoret, vilket påverkat budgetsaldot negativt.

En positiv engångseffekt var att Affärsverket svenska kraftnät minskade sina investeringslån med 5,6 miljarder kronor.

En del av ålderspensionsavgiften inbetalas månadsvis som premiepensionsavgift till Pensionsmyndighetens konto i Riksgäldskontoret. Inflödet inkluderar regleringar för tidigare år vilka varierar mellan åren. Medlen placeras tillfälligt på kontot eller i obligationer i avvaktan på att pensionsrätten fastställs. Året efter intjänandeåret, i december månad, utbetalas premiepensionsmedel (inkl. avkastning) till pensions-spararnas valda fonder. Inbetalning av premiepensionsavgifter uppgick till drygt 45 miljarder kronor 2020 och utbetalning av premiepensionsmedel till strax under 45 miljarder kronor. Myndighetens övriga tillfälliga förvaltning av premie-pensions-medel medförde en ökad behållning på kontot med 0,2 miljarder kronor. Det finns också ett konto för Pensionsmyndighetens handel med fondandelar inom premie-pensionssystemet. Detta konto medförde en temporär minskning av nettoutlåningen med 3,1 miljarder kronor.

Under posten Övrigt, netto (-3,3 miljarder kronor) ingår nettoutlåning till övriga myndigheter, bolag och affärsverk.

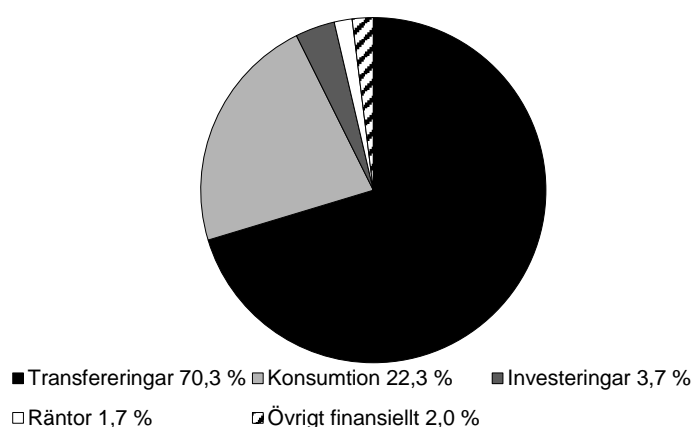
Tabell 2.137 Vissa större engångsposters påverkan på statens budget 2020 och 2019

Miljoner kronor		
Poster	2020	2019
Inkomsttitlar	-55 969	-4 634
Kapitalplaceringar på skattekonto		-5 000
Tillfälligt anstånd med skatteinbetalningar	-29 733	
Tillfälligt sänkta arbetsgivaravgifter	-26 933	
Exportkreditnämnden, inleverans av överskott	572	135
Vasallen, extrautdelning	125	
Svevia, extrautdelning		93
Jernhusen, extrautdelning		125
Svensk Exportkredit, extrautdelning		12
Anslag	-106 345	-228
Kapitaltillskott AIB, Asiatiska banken för infrastrukturinvesteringar	-235	-228
Kapitaltillskott till SAS	-4 272	
Kapitaltillskott till Swedavia	-2 500	
Kapitaltillskott till Lernia	-150	
Kapitaltillskott till Apoteket	-150	
Kapitaltillskott till Almi	-3 350	
Kapitaltillskott till Statens Bostadsomvandling AB	-300	
Stöd vid korttidsarbete	-13 906	
Omställningsstöd till företag	-5 677	
Tillfälligt stöd för hyreskostnader för vissa företag	-1 350	
Tillfälligt höjd arbetslöshetsersättning (nettoeffekt)	-4 200	
Ersättning för sjuklönekostnader (nettoeffekt)	-15 509	
Ersättning för karensavdrag (nettoeffekt)	-2 250	
Förebyggande sjukpenning (nettoeffekt)	-131	
Provtagning för covid-19	-7 726	
Stöd till idrott & kultur	-4 413	
Merkostnader till kommuner och regioner för covid-19	-5 300	
Statsbidrag till följd av covid-19	-5 000	
Stöd till kommunsektorn för att stärka välfärden	-26 000	
Kompensation till kommunerna för minskat skatteunderlag	-1 000	
Bidrag för upprätthållande av kollektivtrafik	-2 926	
Riksgäldskontorets nettoutlåning	-11 080	69 849
Lån till Riksbanken	-6 066	67 393
Lån till Affärsverket svenska kraftnät	5 636	1 254
Lån till AB Svensk Exportkredit	-10 000	
Exportkreditnämnden	-101	512
Kärnavfallsfonden	-263	-935
Insättningsgarantifonden	-595	1 928
Premiepensionsavgifter, inbetalning	45 155	44 416
Premiepensionsmedel, utbetalning	-44 614	-42 986
Övrig tillfällig förvaltning av premiepensionsmedel i RGK	-153	-3 248
Pensionsmyndigheten, handel med fondandelar inom PPS	3 139	1 352
Övrigt, netto	-3 218	164
Kassamässig korrigerig	0	0
Totalt	-173 394	64 987

2.8 Realekonomisk fördelning av anslagen i statens budget

Vid analys av och information om statens budgets storlek och påverkan på samhälls-ekonomin fördelas utgifterna även på ett annat sätt än efter utgiftsområden och anslag. En sådan fördelning är den realekonomiska fördelningen, som baseras på nationalräkenskapernas definitioner. För att skapa jämförbarhet med andra länder upprättas nationalräkenskaperna enligt internationella principer och riktlinjer, som bl.a. EU har utarbetat. Den realekonomiska fördelningen av utgifterna som redovisas här är transfereringar, konsumtion, investeringar, räntor och finansiella transaktioner, se fördelningen i diagram 2.2.

Diagram 2.2 Utgifterna i statens budget, realekonomiskt fördelade

Tabell 2.138 Realekonomisk fördelning av anslagen i statens budget 2019–2020

Miljoner kronor

Realekonomisk art	Utfall 2020	Utfall 2019	Förändring 2019–2020	Procentuell förändring 2019–2020
Transfereringar	837 699	685 380	152 320	22,2
<i>varav till</i>			<i>0</i>	
Hushållssektorn	342 315	316 298	26 017	8,2
Kommunala sektorn	271 763	211 204	60 559	28,7
Företagssektorn	102 839	51 165	51 674	101,0
Ålderspensionssystemet	24 999	21 675	3 324	15,3
Statliga ideella organisationer	6 441	6 080	361	5,9
Internationell verksamhet	89 343	78 957	10 386	13,2
varav till EU-institutioner	47 193	37 683	9 510	25,2
Konsumtionsutgifter	265 854	253 508	12 346	4,9
<i>varav</i>			<i>0</i>	
Löner inklusive sociala avgifter	158 995	148 380	10 614	7,2
Omkostnader för konsumtion	73 319	72 626	694	1,0
Lokaler	21 257	20 076	1 181	5,9
Sociala naturaförmåner	12 283	12 425	-143	-1,1
Investeringsverksamhet	44 089	39 913	4 177	10,5
Räntor	19 995	22 720	-2 725	-12,0
<i>varav</i>				
Räntor på statsskulden	19 463	22 126	-2 663	-12,0

Realekonomisk art	Utfall 2020	Utfall 2019	Förändring 2019–2020	Procentuell förändring 2019–2020
Finansiella transaktioner	23 422	11 359	12 062	106,2
Summa utgiftsområden	1 191 059	1 012 879	178 180	17,6

Den realekonomiska fördelningen av anslagsutfall baseras på myndigheternas redovisning, men måste på övergripande nivå kompletteras med förenklingar och schabloner. Detta innebär att den realekonomiska fördelningen av ett visst anslag inte är exakt. Den fördelning som redovisas här innehåller därför en viss osäkerhet. Den realekonomiska fördelningen ger en kompletterande bild av hur anslagen i statens budget använts.

Transfereringar

Transfereringar är inkomstöverföringar, dvs. till stor del utbetalningar av bidrag från staten t.ex. hushåll, företag eller kommuner utan att staten erhåller någon direkt motprestation. Som transfereringar räknas t.ex. sjukpenning och barnbidrag men även internationellt bistånd och Sveriges avgift till EU. Syftet med transfereringar är att omfördela inkomster mellan olika grupper i samhället, mellan olika regioner i landet eller till internationell verksamhet.

Transfereringarna utgjorde 70,3 procent av utgifterna inom budgetens utgiftsområden 2020.

Utgifter för arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd samt ersättning för karensavdrag bidrog till att transfereringar till hushåll ökade

Hushåll fick 40,9 procent av de totala transfereringarna. Transfereringarna till hushåll ökade med totalt 26 017 miljoner kronor (8,2 procent) jämfört med 2019.

Transfereringar till hushåll från anslaget 4:4 *Kostnader för statlig assistansersättning* inom utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg uppgick till 27 981 miljoner kronor, vilket är en minskning med 610 miljoner kronor (2,1 procent) jämfört med 2019. Det beror framför allt på att färre personer får assistansersättning. Under 2020 hade 7 960 män och 6 570 kvinnor assistansersättning, totalt 14 530 personer. Det är en minskning med 1,7 procent jämfört med föregående år.

Transfereringar till hushåll från anslaget 1:1 *Sjukpenning och rehabilitering m.m.* inom utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning uppgick till 38 786 miljoner kronor, vilket är en ökning med 4 128 miljoner kronor (11,9 procent) jämfört med 2019. Det beror främst på utgifter gällande ersättning för karensavdrag och viss förebyggande ersättning till riskgrupper. Ersättningarna infördes för att hantera effekterna av spridningen av covid-19.

Transfereringar till hushåll från anslaget 1:2 *Aktivitets- och sjukersättningar m.m.* inom utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning uppgick till 38 117 miljoner kronor. Det är en minskning med 1 224 miljoner kronor (3,1 procent) jämfört med 2019. Det beror främst på att färre personer fick sjukersättning jämfört med föregående år. Minskningen beror på att antalet personer som lämnat förmånen till följd av att de fyllt 65 år högre än antalet nybeviljade sjukersättningar.

Transfereringar till hushåll från anslaget 1:1 *Garantipension till ålderspension* inom utgiftsområde 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom uppgick till 14 386 miljoner kronor, vilket är en ökning med 1 211 miljoner kronor (9,2 procent) jämfört med 2019. Ökningen beror på att grundnivån för garantipension höjdes med ca 200 kronor per månad 2020 och att fler personer fick garantipension. Ungefär 700 000

ålderspensionärer hade garantipension vid utgången av 2020, vilket är ca 39 000 fler än föregående år.

Transfereringar till hushåll från anslaget 1:3 *Bostadstillägg till pensionärer* inom utgiftsområde 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom uppgick till 10 414 miljoner kronor, vilket är en ökning med 1 219 miljoner kronor (13,3 procent) jämfört med 2019. Det beror på att nivåerna för bostadstillägg höjdes 2020. För 2020 var det genomsnittliga årsbeloppet 35 500 kronor, vilket är en ökning med 4 100 kronor jämfört med 2019.

Transfereringar till hushåll från anslaget 1:2 *Föräldraförsäkring* inom utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn uppgick till 42 326 miljoner kronor. Det är en ökning med 1 127 miljoner kronor (2,7 procent) från 2019. Det beror framför allt på ökade utgifter för tillfällig föräldrapenning. Den främsta orsaken till ökningen är Folkhälsomyndighetens rekommendationer på grund av covid-19. Rekommendationerna innebär att barn ska stanna hemma från förskola och skola även vid milda symptom.

Transfereringar till hushåll från anslaget 1:8 *Bostadsbidrag* inom utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn uppgick till 5 284 miljoner kronor, vilket är en ökning med 677 miljoner kronor (14,7 procent) jämfört med 2019. Det beror främst på införandet av ett tillfälligt tilläggsbidrag i syfte att stötta ekonomiskt utsatta barnhushåll som fått sänkta disponibla inkomster på grund av spridningen av covid-19. Bidraget utbetalades under perioden juli-december och uppgick till 25 procent av utbetalat ordinarie preliminärt bostadsbidrag.

Transfereringarna till hushåll från anslaget 1:2 *Bidrag till arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd* inom utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv ökade med 13 321 miljoner kronor (53,1 procent). Det beror i första hand på att utgifterna för bidrag till arbetslöshetsersättning ökade. Dessutom blev utgifterna för aktivitetsstöd högre än föregående år. Under 2020 var arbetslösheten i genomsnitt 8,3 procent för personer i åldern 15–74 år, vilket var en ökning med 1,5 procentenheter jämfört med 2019. Den ökade arbetslösheten har medfört högre utgifter då fler arbetslösa får ersättning. Utgifterna har också ökat på grund av ändrade regler för inträde i arbetslöshetskassorna samt tillfälligt höjd taknivå för inkomstrelaterad arbetslöshetsersättning. Den högre arbetslösheten medförde fler deltagare i arbetsmarknadspolitiska program och insatser vilket ökade utgifterna för aktivitetsstöd. Utgifterna ökade även på grund av tillfälligt höjd taknivå för inkomstrelaterad ersättning.

Transfereringarna till hushåll från anslaget 1:3 *Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser* inom utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv minskade med 553 miljoner kronor (56,4 procent). Det lägre utfallet beror främst på att covid-19 begränsat möjligheterna för arbetsgivare att ta emot arbetssökande för arbetsplatsförlagda aktiviteter och subventionerade anställningar. Vidare har Arbetsförmedlingen prioriterat inskrivning och planeringssamtal för det ökade antalet nyinskrivna arbetslösa, vilket medfört minskad kapacitet för myndigheten att erbjuda program och insatser till arbetssökande.

Transfereringar till hushåll från anslaget 1:11 *Bidrag till lönegarantiersättning* inom utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv blev 2 986 miljoner kronor, vilket är 922 miljoner kronor (44,7 procent) högre än 2019.

Spridningen av covid-19 har medfört att fler anställda påverkats av konkurser och rekonstruktioner jämfört med föregående år. Antalet anställda berörda av konkurser uppgick till totalt 23 953 personer under 2020, vilket är en ökning med 5,4 procent jämfört med föregående år. Lönegaranti kan även betalas ut när en arbetsgivare har beviljats företagsrekonstruktion. Antalet anställda som är berörda av offentliga ackord,

ett särskilt förfarande vid företagsrekonstruktion, uppgick till 9 902 personer, vilket är en ökning med 75,4 procent jämfört med 2019.

Transfereringarna till hushåll från anslaget 1:14 *Etableringsersättning till vissa nyanlända invandrare* inom utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv uppgick till 2 288 miljoner kronor. Det är en minskning med 1 274 miljoner kronor (35,8 procent) från 2019. Det beror på att antalet deltagare i etableringsuppdraget blivit färre jämfört med föregående år. Jämfört med 2019 minskade antalet genomsnittliga deltagare per månad med 41,5 procent.

Transfereringarna till hushåll från anslaget 1:2 *Studiemedel* inom utgiftsområde 15 Studiestöd ökade med 1 803 miljoner kronor (13,9 procent). Det är främst de generella bidragen som har ökat, vilket huvudsakligen beror på att antalet studenter har ökat men även på att bidragsbeloppet har höjts.

Transfereringar till hushåll från anslaget 1:2 *Bidrag till allmän kulturverksamhet, utveckling samt internationellt kulturutbyte och samarbete* inom utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid uppgick till 1 015 miljoner kronor, vilket är en ökning med 917 miljoner kronor (932,1 procent) jämfört med 2019. Det beror på utbetalningar av stöd till bl.a. Stiftelsen Svenska Filminstitutet och konstnärer för att mildra de ekonomiska konsekvenserna med anledning av spridningen av covid-19.

Transfereringar till hushåll från anslaget 13:1 *Stöd till idrotten* inom utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid uppgick till 3 472 miljoner kronor, vilket är en ökning med 1 520 miljoner kronor (77,8 procent) jämfört med 2019. Det beror på ökade bidrag till Sveriges Riksidrottsförbund för att lindra de ekonomiska effekterna av spridningen av covid-19 för idrottsverksamhet m.m.

Transfereringar till hushåll från anslaget 1:8 *Klimatbonus* inom utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård uppgick till 2 078 miljoner kronor, vilket är en ökning med 797 miljoner kronor (62,3 procent) jämfört med 2019. Klimatbonusen ingår i bonusmalus-systemet som innebär att miljöanpassade fordon med relativt låga utsläpp av koldioxid premieras vid inköpstillfället med en bonus, medan fordon med relativt höga utsläpp av koldioxid belastas med högre skatt. Ökningen beror på att fler bilar blev berättigade till bonus. Under året utbetalades bonuspremier för 57 137 fordon, vilket är 22 701 fordon fler än 2019.

Transfereringarna till hushåll från anslaget 1:7 *Energiteknik* inom utgiftsområde 21 Energi ökade med 632 miljoner kronor. Jämförelsen mellan åren påverkas av att regeringen har beslutat om ändrade grunder för redovisning mot anslaget, vilket gav ett negativt anslagsutfall 2019 men ett positivt utfall för 2020.

Transfereringar till hushåll från anslaget 1:22 *Stöd vid korttidsarbete* inom utgiftsområde 24 Näringsliv uppgick till 838 miljoner kronor. Anslaget uppfördes på statens budget 2020 för att dämpa de negativa konsekvenserna för näringsliv och sysselsättning till följd av spridningen av covid-19. Utgifterna avser utbetalning av tidsbegränsat stöd till arbetsgivare i enlighet med lagen (2013:948) om stöd vid korttidsarbete. Arbetsgivare som hör till hushållssektorn kan t.ex. vara fritids- och idrottsorganisationer, handikapporganisationer, lottakårer, politiska partier, fackföreningar, kulturella föreningar, kyrkor eller religiösa samfund eller välgörenhets- och hjälporganisationer.

Transfereringar till kommunsektorn ökade väsentligt på grund av åtgärder för att hantera konsekvenserna av covid-19

Den kommunala sektorn omfattar kommuner, regioner och kommunalförbund. Under 2020 fick kommunsektorn 32,4 procent av de totala transfereringarna och var

därmed den näst största mottagaren av transfereringar. Transfereringarna till kommunsektorn ökade med 60 559 miljoner kronor (28,7 procent) jämfört med 2019.

Transfereringarna till kommuner från anslaget 1:2 *Ersättningar och bostadskostnader* inom utgiftsområde 8 Migration minskade med 961 miljoner kronor (29,3 procent). Det beror på att det genomsnittliga antalet inskrivna i Migrationsverkets mottagnings-system minskat med 21 procent. Det lägre antalet inskrivna medförde bl.a. att placeringskostnader för ensamkommande barn och unga minskade med 177 miljoner kronor, ersättningar för skolkostnader med 372 miljoner kronor och ersättningar enligt sjukvårdsförordningen med 276 miljoner kronor.

Transfereringarna till kommuner och regioner från anslaget 1:5 *Bidrag för läkemedelsförmånerna* inom utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg ökade med 1 613 miljoner kronor (5,7 procent). De ökade kostnaderna för läkemedelsförmånerna avser bl.a. användandet av cancerläkemedel, både till följd av nya läkemedel och att befolkningen ökar i åldersgrupper där förekomsten av cancer är relativt hög. Dessutom ökar användandet av blodproppsförebyggande läkemedel samt blodglukossänkande läkemedel som inte är insuliner. Spridningen av covid-19 har haft en liten effekt på förmånskostnaderna.

Transfereringarna till kommuner och regioner från anslaget 1:6 *Bidrag till folkhälsa och sjukvård* inom utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg uppgick till 24 531 miljoner kronor. Det är en ökning med 16 193 miljoner kronor (194,2 procent) från 2019. Det beror framför allt på att anslaget har finansierat olika åtgärder för att minska spridningen av covid-19. Åtgärderna beskrivs närmare i avsnitt 2.6.9 Utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg.

Transfereringarna till kommuner och regioner från anslaget 1:11 *Insatser för ökad tillgänglighet inom hälso- och sjukvården* inom utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg blev 2 896 miljoner kronor, vilket är en ökning med 1 286 miljoner kronor (79,9 procent) från 2019. Ökningen avser statsbidrag till regioner för att öka tillgängligheten i hälso- och sjukvården. Regionerna får statsbidrag i relation till vissa prestationer i syfte att korta vårdköerna.

Transfereringarna till kommuner och regioner från anslaget 1:7 *Ersättning för höga sjuklönekostnader* inom utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning ökade med 6 904 miljoner kronor. Det beror på tillfälliga bestämmelser som infördes i samband med utbrottet av covid-19 och som innebär att staten i utökad omfattning ska ersätta arbetsgivarnas kostnader för sjuklön och att något läkarintyg inte behöver ges in under sjuklöneperioden. För perioden april till juli har arbetsgivare fått ersättning för hela sjuklönekostnaden. Från och med augusti till december har ersättningen till arbetsgivare beräknats enligt olika procentsatser beroende på sjuklönekostnadens storlek.

Transfereringar till kommuner från anslaget 1:2 *Kommunersättningar vid flyktmottagande* inom utgiftsområde 13 Jämställdhet och nyanlända invandrares etablering minskade med 4 826 miljoner kronor (40,8 procent). Det beror på att det genomsnittliga antalet mottagna personer som kommunerna får ersättning för minskade med 40,4 procent mellan 2019 och 2020. Enbart det genomsnittliga antalet ensamkommande barn och unga minskade med 30,1 procent.

Transfereringar till kommuner och regioner från anslaget 1:7 *Maxtaxa i förskola, fritidsbem och annan pedagogisk verksamhet, m.m.* inom utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning minskade med 646 miljoner kronor (14,8 procent). Det beror främst på att 2019 var det sista året som statsbidrag betalades ut för personal på

fritidshem enligt förordningen (2015:215) om statsbidrag för lågstadiet i grundskolan och motsvarande skolformer samt viss annan utbildning.

Transfereringar till kommuner och regioner från anslaget 1:11 *Fler anställda i lågstadiet* inom utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning minskade med 896 miljoner kronor (50,1 procent). Det beror på att satsningen Statsbidrag för lågstadiet i grundskolan har upphört och i någon mån ersatts av satsningar som finansieras av anslaget 1:16 *Statligt stöd för stärkt likvärdighet och kunskapsutveckling*.

Transfereringarna till kommuner och regioner från anslaget 1:16 *Statligt stöd för stärkt likvärdighet och kunskapsutveckling* inom utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning uppgick till 4 374 miljoner kronor. Det är en ökning med 1 239 miljoner kronor (39,5 procent) från 2019. Ökningen förklaras av satsningar i syfte att stärka likvärdigheten och kunskapsutvecklingen i förskoleklass, grundskolan och fritidshemmet.

Transfereringar till kommuner och regioner från det nya anslaget 1:18 *Bidrag för upprätthållande av kollektivtrafik* inom utgiftsområde 22 Kommunikationer uppgick till 2 873 miljoner kronor. Anslaget har använts för statsbidrag till kollektivtrafik som organiseras av regionala kollektivtrafikmyndigheter som ersättning för minskade biljetintäkter till följd av spridningen av covid-19.

Transfereringar till kommuner från anslaget 1:1 *Kommunalekonomisk utjämning* inom utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner ökade med 10 270 miljoner kronor (9,3 procent). Ökningen beror bl.a. på att anslaget tillfördes 4 060 miljoner kronor för att kompensera kommuner och regioner för det intäktsbortfall som förslaget om förhöjt grundavdrag för pensionärer medför. Vidare tillfördes 3 500 miljoner kronor i form generella tillskott. Anslaget tillfördes även 2 000 miljoner kronor till följd av en stegvis överföring av medel från anslaget 1:4 *Stöd med anledning av flyktingsituationen* som aviserades i budgetpropositionen för 2017. Transfereringar till kommuner från anslaget 1:4 *Stöd med anledning av flyktingsituationen* inom utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner minskade därför med 2 000 miljoner kronor (40,0 procent).

Anslaget 1:5 *Stöd till kommunsektorn för att stärka välfärden* inom utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner uppfördes på statens budget 2020. Transfereringarna till kommunsektorn från anslaget uppgick till 29 486 miljoner kronor, varav 22 000 miljoner kronor utbetalades för att stödja kommuner och regioner i samband med konsekvenserna av covid-19. Vidare utbetalades 7 486 miljoner kronor som generella stöd för att stärka välfärden.

Stöd vid korttidsarbete och ersättning för höga sjuklönekostnader bidrog till väsentlig ökning av transfereringarna till företagssektorn

Företagssektorn fick 12,3 procent av de totala transfereringarna 2020. Transfereringarna till företagssektorn ökade med 51 674 miljoner kronor (101,0 procent) jämfört med 2019.

Transfereringarna till företagssektorn från anslaget 8:1 *Mediestöd* inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse uppgick till 1 468 miljoner kronor. Det är en ökning med 825 miljoner kronor (128,1 procent) från 2019. Det beror främst på införandet av ett nytt stöd för redaktionell verksamhet. Vidare ökade utgifterna för driftstöd till dagstidningar samt stöd för lokal journalistik i områden som saknar eller har svag bevakning.

Transfereringarna till företagssektorn från anslaget 1:7 *Ersättning för höga sjuklönekostnader* inom utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning uppgick till 10 094 miljoner kronor. Det är en ökning med 9 004 miljoner

kronor (825,8 procent) från 2019. Det beror på tillfälliga bestämmelser som infördes till följd av spridningen av covid-19 och som innebär att staten i utökad omfattning ska ersätta arbetsgivarnas kostnader för sjuklön och att något läkarintyg inte behöver ges in under sjuklöneperioden. För perioden april till juli har arbetsgivare fått ersättning för hela sjuklönekostnaden. Från och med augusti till december har ersättningen till arbetsgivare beräknats enligt olika procentsatser beroende på sjuklönekostnadens storlek.

Transfereringarna till företagssektorn från anslaget 1:12 *Nystartsjobb, etableringsjobb och stöd för yrkesintroduktionsanställningar* inom utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv uppgick till 2 987 miljoner kronor. Det är en minskning med 1 219 miljoner kronor (29,0 procent) från 2019. Spridningen av covid-19 och den försämrade arbetsmarknaden har medfört försämrade möjligheter för Arbetsförmedlingen att få till stånd nya nystartsjobb och förlänga befintliga nystartsjobb. Antalet personer med nystartsjobb uppgick i genomsnitt till 24 930 personer per månad, vilket är en minskning med 15,8 procent jämfört med 2019.

Transfereringarna till företagssektorn från anslaget 1:2 *Bidrag till allmän kulturverksamhet, utveckling samt internationellt kulturutbyte och samarbete* inom utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid uppgick till 1 162 miljoner kronor. Det är en ökning med 1 067 miljoner kronor (1 129,9 procent) från 2019. Det beror främst på att krisstöd har betalats ut till kulturverksamheter, framför allt inom musik och scenkonst, för att mildra de ekonomiska konsekvenserna med anledning av spridningen av covid-19.

Transfereringar till företagssektorn från anslaget 1:17 *Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur* inom utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel minskade med 1 464 miljoner kronor (34,6 procent) från 2019. Det beror framför allt på att stöd på 1 077 miljoner kronor med anledning av torkan 2018 betalades ut under 2019, vilket påverkar jämförelsen mellan åren. Att utfallet blev lägre beror i övrigt på programändring inom landsbygdsprogrammet som innebar att EU:s medfinansiering ökat för dessa stödåtgärder.

Inom utgiftsområde 24 Näringsliv uppfördes fyra nya anslag i statens budget i syfte att hantera negativa effekter på företagande och sysselsättning till följd av covid-19. Jämfört med 2019 ökade därför transfereringar till företagssektorn med totalt 41 076 miljoner kronor fördelat på anslagen 1:22 *Stöd vid korttidsarbete* (33 865 miljoner kronor), 1:23 *Tillfälligt stöd för hyreskostnader för vissa företag* (1 194 miljoner kronor), 1:24 *Omställningsstöd* (5 677 miljoner kronor) samt 1:25 *Stöd till enskilda näringsidkare* (339 miljoner kronor).

Högre EU-avgift samt bistånd medförde ökade transfereringar till internationell verksamhet.

Av de totala transfereringarna år 2020 gick 10,7 procent till internationell verksamhet. Transfereringarna till internationell verksamhet ökade med 10 386 miljoner kronor (13,2 procent) jämfört med 2019.

Transfereringarna från anslaget 1:1 *Avgiften till Europeiska unionen* inom utgiftsområde 27 Avgiften till Europeiska unionen ökade med 9 510 miljoner kronor (25,2 procent). Det beror främst på att den avgiftsdel som är baserad på bruttonationalinkomsten (BNI) blev 9 896 miljoner kronor högre.

Jämfört med föregående år ökade transfereringarna till internationell verksamhet från anslaget 1:1 *Biståndsverksamhet* inom utgiftsområde 7 Internationellt bistånd med 918 miljoner kronor (2,5 procent). Det är framför allt utbetalningar till multilaterala och internationella organisationer och fonder, humanitära insatser samt utbetalningar av strategiskt inriktade bidrag som ökat under 2020.

Konsumtion

Statlig konsumtion är förbrukning av resurser som de statliga myndigheterna använder i verksamheten, t.ex. utgifter för löner, hyror, inköp av varor och tjänster, underhåll och reparationer. I begreppet konsumtion ingår även myndigheternas köp av varor och tjänster som produceras utanför staten och som levereras direkt till hushållen (sociala naturaförmåner). Det gäller t.ex. statens utgifter för köp av arbetsmarknadsutbildning och privat tandläkarvård. Utgifterna för konsumtion uppgick 2020 till 22,3 procent av utgifterna inom budgetens utgiftsområden.

De största utgifterna för konsumtion 2020 fanns inom utgiftsområde 4 Rättsväsendet, utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning, utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap samt utgiftsområde 22 Kommunikationer. Dessa fyra utgiftsområden svarade sammanlagt för 64,9 procent av utgifterna för konsumtion 2020.

Av de totala utgifterna för konsumtion utgjorde löner inklusive sociala avgifter 59,8 procent. Med sociala avgifter menas främst arbetsgivaravgifter och premier för avtalsförsäkringar för statsanställda. Löner inklusive sociala avgifter ökade med 10 614 miljoner kronor (7,2 procent) jämfört med 2019. De anslag som hade högst utgifter för löner inklusive sociala avgifter 2020 var anslaget 1:1 *Polismyndigheten* inom utgiftsområde 4 Rättsväsendet, anslaget 1:1 *Förbandsverksamhet och beredskap* inom utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap, anslaget 2:1 *Försäkringskassan* inom utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning samt anslaget 1:1 *Skatteverket* inom utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution. Dessa fyra anslag svarade sammanlagt för 31,9 procent av utgifterna för löner inklusive sociala avgifter 2020.

För anslaget 1:1 *Polismyndigheten* inom utgiftsområde 4 Rättsväsendet ökade utgifterna för löner inklusive sociala avgifter med 2 179 miljoner kronor (11,5 procent). Det beror delvis på ökade personalkostnader till följd av löneökningar men också på att antalet årsarbetskrafter ökade vid Polismyndigheten med 2 592 årsarbetskrafter (9,4 procent) jämfört med föregående år.

Utgifterna för löner inklusive sociala avgifter ökade med 1 058 miljoner kronor (417,5 procent) för anslaget 1:6 *Bidrag till folkhälsa och sjukvård* inom utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg. Ökningen gäller framför allt löner inklusive sociala avgifter i samband med insatser för provtagning, smittspårning och utbrotts- hantering på grund av spridningen av covid-19.

Den realekonomiska fördelningen av anslagsutfall baseras på myndigheternas redovisning, men måste på övergripande nivå kompletteras med förenklingar och schabloner.

Metoden för att uppskatta andelen lön och sociala avgifter för anslaget 1:3 *Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser* inom utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv har ändrats för 2020, vilket påverkar jämförelsen med föregående år.

Utgifterna för löner inklusive sociala avgifter från anslaget minskade med 1 250 miljoner kronor (100,0 procent) jämfört med 2019.

Utgifterna för löner inklusive sociala avgifter ökade med 590 miljoner kronor (160,1 procent) för anslaget 2:64 *Särskilda utgifter inom universitet och högskolor* inom utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning. Det högre utfallet beror på flera olika utbildningsinsatser bl.a. bristyrkesutbildningar, behörighetsgivande och högskoleintroducerande utbildning och livslångt lärande.

Den näst största posten för konsumtion är omkostnader för konsumtion. Till dessa räknas myndigheternas köp av varor och tjänster. Omkostnaderna för konsumtion ökade med 694 miljoner kronor (1,0 procent) 2020. De största anslagen med

omkostnader för konsumtion 2020 är anslaget 1:1 *Förbandsverksamhet och beredskap* inom utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap, anslaget 1:2 *Vidmakthållande av statens transportinfrastruktur* inom utgiftsområde 22 Kommunikationer samt anslaget 1:1 *Polismyndigheten* inom utgiftsområde 4 Rättsväsendet. Dessa tre anslag svarade sammanlagt för 49,8 procent av utgifterna gällande omkostnader för konsumtion 2020.

Investeringar

Investeringar är utgifter för att anskaffa infrastruktur, varaktiga materiella tillgångar såsom byggnader och maskiner, immateriella tillgångar som programvara, värdeföremål, finansiella tillgångar och lagerinvesteringar som ska användas i produktion. Av utgifterna inom budgetens utgiftsområden uppgick investeringarna till 3,7 procent. Utgiftsområde 22 Kommunikationer var det utgiftsområde som hade den största andelen av de totala investeringarna inom budgetens utgiftsområden (30 124 miljoner kronor eller 68,3 procent).

Ytterligare ett utgiftsområde med stora investeringar är utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap. Totalt uppgick investeringar som finansierades genom anslag till 12 851 miljoner kronor för detta utgiftsområde, vilket motsvarar 29,1 procent av de totala investeringarna inom budgetens utgiftsområden.

Utgifterna för investeringsverksamhet uppgick till 44 089 miljoner kronor vilket är en ökning med 4 177 miljoner kronor (10,5 procent) jämfört med 2019. Ökningen avser främst anslagen 1:1 *Utveckling av statens transportinfrastruktur* inom utgiftsområde 22 Kommunikationer respektive 1:3 *Anskaffning av materiel och anläggningar* inom utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap.

Statliga investeringar finansieras även med lån i Riksgäldskontoret och med finansiell leasing. Utgifterna för dessa investeringar ingår inte inom utgiftsområdena utan ingår i Riksgäldskontorets nettoutlåning. Myndigheternas amorteringar och räntor på dessa lån redovisas som finansiella transaktioner i tabell 2.138.

Räntor och finansiella transaktioner

I den realekonomiska gruppen räntor ingår räntor på statsskulden och övriga räntor, t.ex. statens utgifter för studiemedelsräntor. Räntorna motsvarade 1,7 procent av utgifterna inom budgetens utgiftsområden 2020. Anslaget 1:1 *Räntor på statsskulden* inom utgiftsområde 26 Statsskuld räntor m.m. är det enskilt största i gruppen räntor. Anslaget stod för 97,3 procent av de totala ränteutgifterna. Ränteutgifterna för anslaget minskade med 2 663 miljoner kronor (12,0 procent) jämfört med 2019. Det beror främst på att den svenska kronan har stärkts mot andra valutor samt ett lågt ränteläge.

De finansiella transaktionerna uppgick till 2,0 procent av utgifterna inom budgetens utgiftsområden. De största anslagen 2020 var anslaget 1:17 *Kapitalinsatser i statliga ägda företag* inom utgiftsområde 24 Näringsliv, anslaget 1:1 *Utveckling av statens transportinfrastruktur* inom utgiftsområde 22 Kommunikationer, anslaget 1:3 *Ansättning för kreditförluster* inom utgiftsområde 15 Studiestöd samt anslaget 1:1 *Polismyndigheten* inom utgiftsområde 4 Rättsväsendet. Dessa fyra anslag svarade sammanlagt för 63,3 procent av utgifterna för finansiella transaktioner 2020.

Utgifterna för finansiella transaktioner uppgick till 23 422 miljoner kronor vilket är en ökning med 12 062 miljoner kronor (106,2 procent) jämfört med 2019. Det beror främst på ett högre utfall för anslaget 1:17 *Kapitalinsatser i statliga ägda företag* inom utgiftsområde 24 Näringsliv. Anslaget har bl.a. finansierat olika åtgärder för att

motverka negativa effekter för företag i samband med spridningen av covid-19. De största utgifterna inom anslaget avser deltagande i refinansiering av SAS AB (4 272 miljoner kronor), kapitaltillskott till Almi Företagspartner AB (3 350 miljoner kronor) samt kapitaltillskott till Swedavia AB (2 500 miljoner kronor).

2.9 Beställningsbemyndiganden

Tabell 2.139 Beställningsbemyndiganden 2020

Miljoner kronor

Utgiftsområde	Beställningsbemyndiganden	Utestående åtaganden 2020-12-31
1 Rikets styrelse	239	151
2 Samhällsekonomi och finansförvaltning	130	42
4 Rättsväsendet	185	166
5 Internationell samverkan	211	105
6 Försvar och samhällets krisberedskap	92 625	71 151
7 Internationellt bistånd	99 000	83 075
8 Migration	266	257
9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg	5 920	4 281
10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning ¹	0	944
13 Jämställdhet och nyanlända invandrares etablering	166	155
14 Arbetsmarknad och arbetsliv	29 307	20 885
15 Studiestöd	4	1
16 Utbildning och universitetsforskning	46 901	42 601
17 Kultur, medier, trossamfund och fritid	1 066	497
18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik	7 565	7 546
19 Regional tillväxt	6 375	5 177
20 Allmän miljö- och naturvård	12 820	7 620
21 Energi	6 625	5 158
22 Kommunikationer	194 952	175 975
23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel	12 379	8 619
24 Näringsliv	3 553	3 027
Summa utgiftsområden	520 289	437 432
varav äldre bemyndiganden		1 127

¹ Utestående åtagande avser äldre bemyndigande för anslaget 1:6 (2019) *Bidrag för sjukskrivningsprocessen*.

2.10 Övriga krediter

Tabell 2.140 Övriga krediter

Miljoner kronor

UO	Övriga krediter i Riksgäldskontoret	Kredit	Utnyttjad kredit 2020-12-31
2	Insättningsgarantin ¹	Obegränsad	0
2	Investerarskyddet ²	Obegränsad	0
2	Kammarkollegiets behov av likviditet för inrättande av nya myndigheter	250	0
2	Statens tjänstepensionsverk - behov av likviditet i pensionshanteringen	100	46
2	Kammarkollegiets kredit för statliga försäkringssystemet	100	0
2	Resolutionsreserven kreditram	100 000	0

UO	Övriga krediter i Riksgäldskontoret	Kredit	Utnyttjad kredit 2020-12-31
2	Stabilitetsfonden kreditram	50 000	0
6	Försvarets materielverks behov av rörelsekapital	46 500	8 288
6	Försvarmaktens behov av rörelsekapital avseende materieförsörjning	1 000	0
6	Krig, krigsfara eller andra utomordentliga förhållanden	40 000	0
7	Krediter för garantiverksamheten ³	Obegränsad	0
10	Försäkringskassans behov av likviditet i utbetalning av ersättning för vård i andra länder	170	140
11	Pensionsmyndighetens behov av likviditet i handeln med fondandelar	8 000	5 278
15	CSN:s kontokredit i Riksgäldskontoret avseende Studielån ⁴	240 500	239 563
17	Public service kontot	250	0
18	Krediter för garantiverksamheten ³	Obegränsad	0
24	Krediter för garantiverksamheten ³	Obegränsad	0
Summa			253 315

¹ Lagen (1995:1571) om insättningsgaranti.

² Lagen (1999:158) om investerarskydd.

³ Ärligt bemyndigande att ta upp lån till staten för att tillhandahålla sådana krediter och fullgöra sådana garantier som riksdagen beslutat om med stöd av 5 kap. 1 § budgetlagen (2011:203).

⁴ Prop 2020/21:2, bet. 2020/21:FIU11, rskr. 2020/21:69. Beloppet avser CSN:s upplåning i Riksgäldskontoret och avviker från beloppet i avsnitt 5.2 som avser CSN:s lånefordran.

2.11 Inomstatliga lån

Tabell 2.141 Inomstatliga lån

Miljoner kronor

UO	Inomstatliga lån	Låneram	Lån 2020-12-31
1	Riksdagsförvaltningens lån för investeringar som används i verksamheten	130	90
1	Riksdagsförvaltningens lån för investeringar i fastigheter och tekniska anläggningar	1 500	1 202
1	Riksrevisionens anläggningstillgångar som används i verksamheten	35	15
2	Statens fastighetsverks investeringar i fastigheter	15 200	13 194
2	Fortifikationsverkets investeringar i mark, anläggningar och lokaler	18 000	15 630
2	Statens järnvägars långfristiga lån exkl. finansiell leasing ¹	2 915	325
6	Beredskapsinvesteringar inom ramen för Myndigheten för samhällsskydd och beredskapsverksamhet	1 550	1 326
9	Beredskapsinvesteringar inom ramen för Socialstyrelsens verksamhet	5 000	732
9	Beredskapsinvesteringar inom ramen för Folkhälsomyndighetens verksamhet	4 500	61
21	Svenska kraftnäts lån i och utanför Riksgäldskontoret	6 600	0
22	Vissa infrastrukturprojekt	45 500	42 260
22	Sjöfartsverkets lång- och kortfristiga lån i eller utanför Riksgäldskontoret	100	0
22	Luffartsverkets lån i och utanför Riksgäldskontoret	4 550	0
Summa		105 580	74 835

¹ Prop. 2013/14:1, bet. 2013/14:FIU2, rskr. 2013/14:135.

3 Resultaträkning, balansräkning och finansieringsanalys

I resultaträkningen redovisas de totala konsoliderade intäkterna och kostnaderna för de myndigheter som omfattas av årsredovisningen. Konsolideringen innebär att transaktioner mellan myndigheter, t.ex. arbetsgivaravgifter för statligt anställda och bidrag mellan myndigheter elimineras i resultaträkningen och att fordringar och skulder mellan myndigheter elimineras i balansräkningen.

Redovisningsprinciper och förutsättningar för resultaträkning, balansräkning och finansieringsanalys beskrivs närmare i avsnitt 3.4. Där finns även information om ändrade redovisningsprinciper m.m.

3.1 Resultaträkning

100 miljarder kronor i underskott

Resultaträkningen för 2020 (se tabell 3.1) visade ett underskott om 100 miljarder kronor, vilket är 213 miljarder kronor lägre än 2019 då det i stället var ett överskott om 113 miljarder kronor. Skatteintäkterna minskade med 51 miljarder kronor, medan intäkterna av bidrag ökade med 7 miljarder kronor. Transfereringskostnaderna ökade med 167 miljarder kronor men avsättning till fonder minskade med 5 miljarder kronor. Nettoförändringen före resultat från andelar och finansiella poster jämfört med föregående år minskade med 207 miljarder kronor. Resultat från andelar i hel- och delägda företag minskade med 15 miljarder kronor jämfört med 2019 och nettokostnaden för statskulden minskade med 9 miljarder kronor. Detta, tillsammans med förändringar av övriga poster i resultaträkningen, bidrog sammantaget till en resultatförändring om -213 miljarder kronor.

Tabell 3.1 Konsoliderad resultaträkning

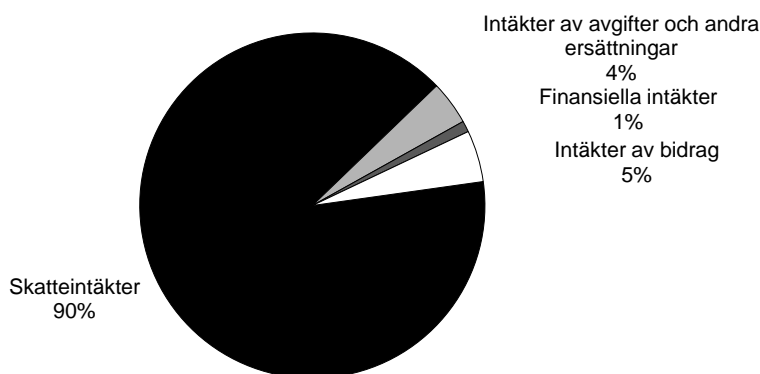
Miljoner kronor

		2020	2019
Intäkter			
Skatteintäkter	1	1 332 310	1 383 052
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	2	60 153	59 868
Intäkter av bidrag	3	70 628	63 433
Summa intäkter		1 463 091	1 506 353
Kostnader			
Transfereringar m.m.			
Transfereringar till hushåll	4	-712 949	-673 842
Transfereringar till företag	4	-123 478	-72 526
Transfereringar till kommuner	4	-372 871	-307 621
Transfereringar till utlandet	4	-91 402	-79 567
Avsättning till/upplösning av fonder	5	-8 369	-13 181
Summa transfereringar m.m.		-1 309 069	-1 146 737
Statens egen verksamhet			
Kostnader för personal	6	-142 480	-139 592
Kostnader för lokaler	7	-22 796	-22 351
Vissa garanti- och kreditkostnader	8	-415	-374

		2020	2019
Övriga driftkostnader	9	-91 669	-93 424
Avskrivningar och nedskrivningar	10	-29 852	-30 321
Summa statens egen verksamhet		-287 212	-286 062
Summa kostnader		-1 596 281	-1 432 799
Saldo före resultat från andelar och finansiella poster		-133 190	73 554
Resultat från andelar i hel- och delägda företag	11	27 105	42 510
Finansiella intäkter och kostnader			
Nettokostnad för statsskulden	12	-4 770	-13 565
Övriga finansiella intäkter	13	15 151	12 431
Övriga finansiella kostnader	14	-3 839	-1 618
Summa finansiella poster		6 542	-2 752
Årets under-/överskott		-99 543	113 312

Intäkter

Diagram 3.1 Statens intäkter

Skatteintäkterna minskade

Statens skatteintäkter uppgick till 1 332 miljarder kronor vilket motsvarade 90 procent av statens totala intäkter. Skatteintäkterna minskade med 51 miljarder kronor (4 procent) jämfört med 2019.

Tillfälliga skattesänkningar minskade statens intäkter från skatt på arbete

De direkta skatterna på arbete, nettot av inkomstskatter, allmän pensionsavgift och skattereduktioner, ökade med 10 miljarder kronor jämfört med 2019. Kommunernas skatteintäkter ökade med 17 miljarder kronor, medan statens intäkter från inkomstskatt och skattereduktioner minskade med 9 miljarder kronor. Den allmänna pensionsavgiften ökade med 2 miljarder kronor.

De indirekta skatterna på arbete minskade med 26 miljarder kronor. Den stora minskningen förklaras framför allt av en tillfällig sänkning av arbetsgivar- och egenföretagaravgifter under mars till och med juni månad.

Hushållens kapitalskatter minskade med 10 miljarder kronor

Intäkterna från hushållens kapitalskatter uppgick till 60 miljarder kronor, vilket var 10 miljarder kronor lägre än 2019. Minskningen berodde främst på lägre inkomster från aktieutdelningar.

Företagens inkomstskatt minskade med 15 miljarder kronor

Intäkterna från skatt på företagsvinster minskade med 15 miljarder kronor eller 10 procent 2020. Detta kan jämföras med en ökning om 15 procent 2019.

Intäkterna från mervärdesskatt ökade

Intäkterna från skatt på konsumtion och insatsvaror ökade med 10 miljarder kronor. År 2019 ökade de med 14 miljarder kronor.

Intäkterna från spelverksamhet ökade

Sedan 2019 består intäkterna från spelverksamhet av skatt på spel och inlevererat överskott från Svenska Spel AB. Intäkterna från skatt på spel betalas månadsvis, men inleveransen av överskottet sker året efter verksamhetsåret. Intäkterna från spelverksamhet ökade med 3 miljarder kronor under 2020.

Både restförda skatter och övriga skatter ökade

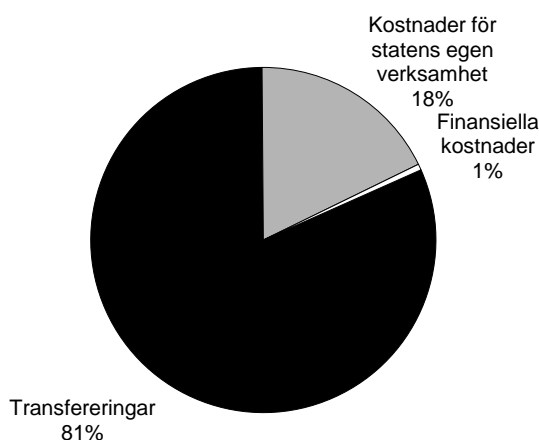
De restförda skatterna ökade med 5 miljarder kronor jämfört med 2019. Nästan hela ökningen förklaras av ökade restföringar av mervärdesskatt. Övriga skatter ökade med 3 miljarder kronor. Intäkter som förs till fonder minskade med 6 miljarder kronor.

Intäkter av bidrag ökade

Allmänna pensionsfondernas (AP-fonderna) nettobidrag till staten ökade med knappt 6 miljarder kronor. Intäkter av EU-bidrag, som utgörs av återflödet från EU-budgeten, ökade för 2020 med 2 miljarder kronor jämfört med föregående år.

Kostnader

Diagram 3.2 Statens kostnader

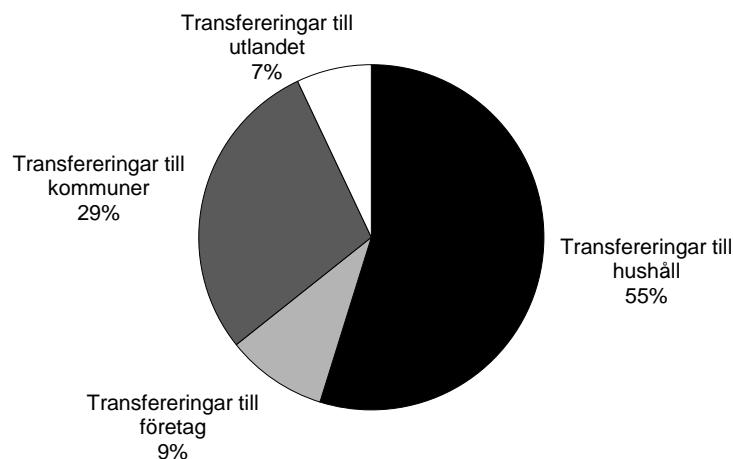

Av statens kostnader utgjordes 81 procent transfereringar till hushåll, företag, kommuner och utlandet. Kostnaderna för statens egen verksamhet utgjorde

18 procent och nettokostnaden för statsskulden och övriga finansiella kostnader, 1 procent.

Transfereringar

Diagram 3.3 Transfereringar

De totala transfereringarna ökade med 167 miljarder kronor

De totala kostnaderna för transfereringar i form av lämnade bidrag m.m. ökade med 167 miljarder kronor mellan 2020 och 2019. I allt väsentligt förklaras ökningen som en effekt av regeringens ekonomiska åtgärder för att mildra effekterna av covid-19.

Transfereringarna till hushåll ökade

Transfereringarna till hushåll ökade med 39 miljarder kronor 2020. De transfereringar som redovisas som transfereringar till hushåll är utbetalningar exklusive den statliga ålderspensionsavgiften. Den del av den statliga ålderspensionsavgiften som går till premiepensionssystemet räknas som transfereringar till hushållssektorn men redovisas separat. Nettoöverföringen till premiepensionssystemet var 30 miljarder kronor 2020, vilket var 3 miljarder kronor lägre än 2019.

Högre pensioner

Transfereringar till hushåll inom socialförsäkringen ökade med 20 miljarder kronor netto. Kostnaderna för ålderspensioner vid sidan av statens budget ökade med 12 miljarder kronor. Premiepensionerna ökade med 3 miljarder kronor eller 28 procent. Bostadstillägget och garantipension till ålderspension ökade med 1 miljard kronor vardera.

Ersättning vid sjukdom och funktionsnedsättning ökade

Bidrag från anslaget *Sjukpenning och rehabilitering* ökade med 4 miljarder kronor. Ökningen beror på tillfälliga regeländringar (bl.a. ersättning för karensavdrag) samt ökad sjukfrånvaro.

Antalet dagar med sjukpenning fortsätter att minska

Sjukpenningtalet anger hur många dagar med sjukpenning och rehabiliteringspenning som betalas ut per försäkrad i Sverige under ett år. I december 2020 uppgick sjukpenningtalet till 9,3 dagar, vilket var en minskning med 1,3 procent jämfört med

december 2019. Minskningen berodde främst på att fler sjukfall avslutas efter dag 180 i sjukskrivningen. Kvinnor hade i likhet med tidigare år ett högre sjukpenningtal (12,1) än män (6,6).

Utgifterna för aktivitets- och sjukersättning minskar

Aktivitets- och sjukersättningen minskade med 1 miljard kronor (3 procent). Under 2020 minskade antalet personer med sjukersättning med ca 12 900 och uppgick i december 2020 till strax över 234 000. Minskningen fortsätter eftersom antalet nytillkomna är lågt samtidigt, som stora grupper övergår till ålderspension.

Kostnaderna för föräldraförsäkringen ökade

Inom området ekonomisk trygghet för familjer och barn ökade kostnaderna för föräldraförsäkringen med 1 miljard kronor. Kostnaderna för barnbidragen ökade samtidigt med 0,1 miljarder kronor.

Högst antal arbetslösa sedan 1997

I slutet av december var 456 000 personer inskrivna som arbetslösa enligt Arbetsförmedlingens verksamhetsstatistik i december 2020. Det var en ökning med drygt 83 000 personer jämfört med december 2019. Räknat som andel av den registerbaserade arbetskraften uppgick arbetslösheten (16–64 år) till 8,8 procent, vilket kan jämföras med 7,4 procent motsvarande period 2019. Bidrag till arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd ökade med 13 miljarder kronor mellan åren och uppgick till 38 miljarder kronor för 2020.

Fler studerar

Studiebidragen ökade med 2 miljarder kronor och uppgick till 19 miljarder kronor 2020. Förändringen berodde främst på att antalet studerande som fått utbetalning av generellt bidrag har ökat.

30 miljarder kronor till premiepensionssystemet

Nettoöverföringen till premiepensionssystemet redovisas som en transferering till hushåll mot bakgrund av att systemet ses som en del av hushållssektorn i nationalräkenskaperna.

Transfereringar till företag ökade med anledning av covid-19

Transfereringarna till företag ökade med 51 miljarder kronor 2020. Av dessa avsåg 34 miljarder kronor utbetalningar från anslaget *Stöd vid korttidsarbete* med anledning av covid-19, 14 miljarder kronor i anställningsstöd främst från anslaget *Ersättning för höga sjuklönekostnader* samt 6 miljarder kronor som avsåg omställningsstöd för företag som fått minskad omsättning till följd av covid-19.

Även transfereringarna till kommuner ökade med anledning av covid-19

Transfereringarna till kommuner ökade med 65 miljarder kronor under 2020. De allmänna bidragen till kommuner ökade med 43 miljarder kronor. De innefattar den kommunalekonomiska utjämningen som netto redovisas på statens budget, där det generella statsbidraget sammanförts med utjämningsystemet.

Stöd för att stärka välfärden

De högre transfereringarna till kommunerna berodde på ökade statsbidrag via anslagen *Bidrag till folkhälsa och sjukvård* och *Stöd till kommunsektorn för att stärka välfärden*, som uppgick till 40 miljarder kronor.

Den kommunalekonomiska utjämningen

Den kommunalekonomiska utjämningen till kommuner och regioner ökade med 16 miljarder kronor.

Utgifterna för kommunersättning för flyktingmottagande minskade

Migrationsverkets bidrag till kommuner för integration och migration minskade med ca 6 miljarder kronor. Minskningen förklaras delvis av färre antal asylsökande och av att antalet barn och unga har minskat kraftigt mellan åren.

Bidrag till hälso- och sjukvården som en följd av covid-19

Från anslaget *Bidrag till folkhälsa och sjukvård* fick regionerna 24 miljarder kronor, vilket var en ökning med 16 miljarder kronor jämfört med 2019. Ökningen berodde på nya tillkommande statsbidrag som tillsammans uppgick till 18 miljarder kronor.

Ersättning för höga sjuklönekostnader

Kommuner och regioner fick 7 miljarder kronor i ersättning för höga sjuklönekostnader under 2020.

Flertalet satsningar inom skolområdet

Kommunerna fick 4 miljarder kronor under 2020 från anslaget *Statligt stöd för stärkt likvärdighet och kunskapsutveckling*, vilket var en ökning med 1 miljard kronor jämfört med 2019.

Bidrag till kollektivtrafiken

Trafikverket betalade ut bidrag för upprätthållande av kollektivtrafik som uppgick till 3 miljarder kronor. Stödet är en förstärkning för att mildra effekterna av minskat resande med anledning av covid-19.

Transfereringarna till utlandet ökade

Transfereringarna till utlandet ökade med 12 miljarder kronor under 2020.

Avgiften till Europeiska unionen

Bland transfereringar till utlandet ökade avgiften till EU med 9 miljarder kronor netto. Den BNI-baserade avgiften ökade med 10 miljarder kronor. Det högre utfallet beror på att EU fattat beslut om flera ändringsbudgetar som framför allt rör spridningen av covid-19 och dess ekonomiska konsekvenser för EU. Ändringsbudgetarna har i sin tur lett till att avgiften till EU blivit högre för Sveriges del.

Kostnaden för bistånd och andra internationella bidrag genom Styrelsen för internationellt utvecklingsamarbete (Sida) ökade med drygt 1 miljarder kronor.

Avsättningarna till fonder minskade

Totalt uppgick avsättningarna till fonder till 8 miljarder kronor, vilket var en minskning med 5 miljarder kronor jämfört med 2019. Avsättningarna avser främst Resolutionsreserven, Kärnavfallsfonden och Insättningsgarantifonden.

Kostnaderna för statens egen verksamhet ökade marginellt

Kostnaderna för statens egen verksamhet uppgick till 287 miljarder kronor, vilket var en ökning med 1 miljard kronor jämfört med 2019. Kostnaden beräknas exklusive arbetsgivaravgifter för statsanställda, som är en intern statlig kostnad.

Statens lönekostnader ökade med 4,9 procent

Statens kostnader för personal ökade med 3 miljarder kronor, eller 2,1 procent, jämfört med 2019. Lönekostnaderna, inklusive lagstadgade arbetsgivaravgifter, ökade med 7 miljarder kronor, vilket motsvarar 4,9 procent. Ökningen var både en effekt av ett ökat antal anställda och ökade lönenivåer. Pensionskostnaderna minskade med 2 miljarder kronor motsvarande 7,3 procent.

Medan driftkostnaderna i staten minskade

Driftkostnaderna uppgick till 92 miljarder kronor, vilket var en minskning med 2 miljarder kronor.

Svagare resultat för statens hel- och delägda företag

Resultatandelarna i statliga företag minskade med 15 miljarder kronor jämfört med 2019 och uppgick sammanlagt till 27 miljarder kronor vid utgången av 2020.

Sveaskog AB redovisade ett ökat resultat med 9 miljarder kronor. Ökningen var främst hänförlig till en ändrad redovisningsmetod för värdering av skogstillgångar. Vattenfall AB:s resultat försämrades med 7 miljarder kronor jämfört med föregående år, till en vinst på 6 miljarder kronor. Resultatet för Swedavia AB försämrades med 2 miljarder kronor, vilket främst förklaras av ett väsentligt minskat antal passagerare under 2020 som en direkt effekt av den globala spridningen av sjukdomen covid-19. Resultatet för SJ AB minskade med 2 miljarder kronor, vilket även det var en direkt effekt av ett väsentligt lägre antal resenärer 2020. Även SAS AB har påverkats av den effekt på flygbranschen som spridningen av sjukdomen covid-19 haft och redovisade en resultatandel på -2 miljarder kronor för 2020. Telia Company AB redovisade en resultatandel som var 12 miljarder kronor lägre jämfört med 2019, vilket till stor del förklaras av en nedskrivning hänförlig till goodwill i Finland samt en realisationsförlust vid avyttring av verksamhet.

Lägre nettokostnad för statsskulden

År 2020 uppgick nettokostnaden för statsskulden (räntor, över- och underkurser och valutakursförändringar m.m.) till 5 miljarder kronor, vilket innebär att nettokostnaden minskade med 9 miljarder kronor jämfört med föregående år, trots att skulden hade ökat. Det beror på att kronan har stärkts mot andra valutor, ett lågt ränteläge och att ökningen av statsskulden främst skett i instrument med korta löptider.

3.2 Balansräkning

I balansräkningen (se tabell 3.2) redovisas värdet av statens samtliga tillgångar, kapital och skulder per den 31 december 2020.

Tabell 3.2 Konsoliderad balansräkning

Miljoner kronor

TILLGÅNGAR	Not	2020-12-31	2019-12-31
Anläggningstillgångar			
Immateriella anläggningstillgångar			
Balanserade utgifter för utveckling	15	9 175	8 708
Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar	16	2 055	1 822
Förskott avseende immateriella anläggningstillgångar	17	1	1
Summa immateriella anläggningstillgångar		11 231	10 531
Materiella anläggningstillgångar			
Statliga väganläggningar	18	143 392	143 177
Statliga järnvägsanläggningar	19	169 684	169 238
Byggnader, mark och annan fast egendom	20	47 105	45 842
Förbättringsutgifter på annans fastighet	21	7 311	6 405
Maskiner, inventarier, installationer m.m.	22	40 632	39 053
Pågående nyanläggningar	23	132 950	106 362
Beredskapstillgångar	24	120 224	110 555
Förskott avseende materiella anläggningstillgångar	25	3 697	3 492
Summa materiella anläggningstillgångar		664 995	624 124
Finansiella anläggningstillgångar			
Andelar i hel- och delägda företag	26	417 706	370 237
Andra långfristiga värdepappersinnehav	27	62 417	59 205
Långfristiga fordringar	28	12 383	9 235
Summa finansiella anläggningstillgångar		492 506	438 677
Summa anläggningstillgångar		1 168 732	1 073 332
Utlåning	29	412 272	407 514
Varulager m.m.			
Varulager och förråd	30	2 405	2 167
Pågående arbeten	31	441	461
Fastigheter	32	173	173
Förskott till leverantörer	33	2	1
Summa varulager m.m.		3 021	2 802
Fordringar			
Kundfordringar	34	5 671	6 563
Övriga kortfristiga fordringar	35	137 362	134 439
Summa fordringar		143 033	141 002
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader	36	9 124	8 540
Upplupna bidragsintäkter	37	3 927	3 996
Övriga upplupna intäkter	38	274 340	272 117
Summa periodavgränsningsposter		287 391	284 653
Kortfristiga placeringar			
Värdepapper och andelar	39	38 364	27 314
Summa kortfristiga placeringar		38 364	27 314
Kassa och bank	40	6 686	6 923
SUMMA TILLGÅNGAR		2 059 499	1 943 540
KAPITAL OCH SKULDER			
	Not	2020-12-31	2019-12-31

Nettoförmögenhet	41	-25 581	74 830
Fonder	42	213 533	205 164
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	43	350 353	308 919
Avsättningar för garantier	44	10 892	10 095
Avsättningar för avhjälpande av miljöskador	45	2 381	1 755
Övriga avsättningar	46	3 690	4 176
Summa avsättningar		367 316	324 945
Statsskulden			
Lån i svenska kronor		943 977	773 035
Lån i utländsk valuta		273 763	280 999
Summa statsskulden	47	1 217 740	1 054 034
Skulder m.m.			
Långfristiga skulder	48	19 854	14 157
Leverantörsskulder	49	20 768	24 098
Övriga kortfristiga skulder	50	166 862	167 696
Depositioner	51	2 960	2 813
Förskott från uppdragsgivare och kunder	52	174	165
Summa skulder m.m.		210 618	208 929
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader	53	25 923	25 767
Oförbrukade bidrag	54	13 518	12 189
Övriga förutbetalda intäkter	55	36 432	37 682
Summa periodavgränsningsposter		75 873	75 638
SUMMA KAPITAL OCH SKULDER		2 059 499	1 943 540
Garantiförbindelser	56	5 949	5 363
Övriga ansvarsförbindelser	57	108 591	101 361

Nettoförmögenheten minskade med 100 miljarder kronor

Statens nettoförmögenhet är skillnaden mellan tillgångarnas och skuldernas bokförda värde. Statsskulden svarar för den övervägande delen av skulderna och motsvarar i huvudsak statens budgets ackumulerade underskott över åren. Vid utgången av 2020 var nettoförmögenheten -26 miljarder kronor. Det är en minskning med 100 miljarder kronor jämfört med 2019 då nettoförmögenheten var 75 miljarder kronor. Det är framför allt en effekt av regeringens ekonomiska åtgärder under 2020 till följd av spridningen av covid-19.

Förändringen av nettoförmögenheten påverkas främst av årets underskott i resultaträkningen om 100 miljarder kronor. En förändrad avsättning till tjänstepensioner påverkar nettoförmögenheten med -37 miljarder kronor. Förändringar av vissa poster som redovisas direkt mot eget kapital hos hel- och delägda företag påverkar förmögenheten med 30 miljarder kronor. Nettoförmögenheten påverkas även av andra transaktioner som förändrar tillgångars eller skuldernas värde, utan att de redovisas över resultaträkningen.

Nettoförmögenhetens förändring fördelad på balansräkningens olika delar kan beskrivas på följande sätt:

	Miljarder kronor
Ökning av tillgångar	116
Ökning av fonder	-8

	Miljarder kronor
Ökning av avsättningar	-42
Ökning av statsskulden	-164
Ökning av övriga skulder	-2
Summa	-100

Förändringen av nettoförmögenheten kan även beskrivas på följande sätt

	Miljarder kronor
Årets underskott enligt resultaträkningen	-100
Förändrad avsättning till tjänstepensioner	-37
Värdeförändring av aktier och andelar	30
Saldo vid beräkning av skatteperiodiseringar	3
Invärdering av beredskapsvaror	2
Utjämningspost vid eliminering av statspapper	1
Övrigt	1
Summa	-100

Tillgångar

De materiella anläggningstillgångarna ökade

Värdet av de materiella anläggningstillgångarna ökade med 41 miljarder kronor och uppgick vid årsskiftet till 665 miljarder kronor.

Stora pågående nyanläggningar

Årets investeringar uppgick till 44 miljarder kronor, vilket var en ökning med 8 miljarder kronor. Trafikverkets investeringar uppgick till 36 miljarder kronor, och avser många stora väg- och järnvägsprojekt. Affärsverket svenska kraftnäts investeringar uppgick till 3 miljarder kronor. Fortifikationsverket investerade 4 miljarder kronor i pågående projekt.

Beredskapstillgångarna ökade

Beredskapstillgångarnas värde ökade med 10 miljarder kronor och uppgick vid utgången av 2020 till 120 miljarder kronor. Nyanskaffning av militära beredskapsinventarier uppgick till 13 miljarder kronor, vilket bl.a. innefattade utveckling och anskaffning av JAS 39E och den nya generationens ubåt samt anskaffning av ett nytt luftvärnssystem med medellång räckvidd. Av- och nedskrivningarna uppgick till 6 miljarder kronor under 2020. Nyanskaffningen av civila beredskapsinventarier uppgick till 1 miljard kronor. Anskaffningen bestod främst av Socialstyrelsens anskaffning av medicinteknisk utrustning och skydds-materiel.

Beredskapsvarulagrets värde ökade med 2 miljarder kronor under året, vilket bl.a. berodde på ökad anskaffning av reservmaterial samt en översyn av prissättningen, främst inom ammunitionsområdet.

Finansiella anläggningstillgångar ökade

Värdet av de finansiella anläggningstillgångarna ökade med 54 miljarder kronor och uppgick vid årets slut till 493 miljarder kronor.

Andelar i hel- och delägda företag

Värdet av andelar i företag med bestämmande statligt inflytande ökade med 58 miljarder kronor till 378 miljarder kronor vid årets slut. Andelsvärdet för Sveaskog AB ökade med 36 miljarder kronor. Förändringen förklaras dels av årets resultat på 11 miljarder kronor, minskat med en utdelning till staten på 1 miljard kronor, men också av en positiv värdeförändring på marktillgångar som redovisats direkt mot eget kapital på totalt 26 miljarder kronor.

Vattenfall AB:s andelsvärde ökade med 4 miljarder kronor, vilket främst förklaras av årets vinst på 7 miljarder kronor, minskat med årets utdelning på 4 miljarder kronor och poster redovisade direkt mot eget kapital på 1 miljard kronor. Andelsvärdet för Akademiska hus AB ökade med drygt 3 miljarder kronor, vilket berodde på årets resultat på 5 miljarder kronor och en minskning genom utdelning av 2 miljarder kronor. Andelsvärdet för Almi Företagspartner AB ökade med 3 miljarder kronor, vilket förklaras av att staten tillfört kapital på motsvarande belopp. Luossavaara-Kiurunavaara Aktiebolags andelsvärde ökade med 3 miljarder kronor, vilket främst förklaras av nettot av årets vinst på 10 miljarder kronor och årets utdelning på 6 miljarder kronor samt av poster redovisade direkt mot eget kapital på -1 miljard kronor. SBAB Bank AB ökade i värde med 2 miljarder kronor jämfört med föregående år, främst som en följd av årets resultat på 2 miljarder kronor.

Andelar i företag med väsentligt statligt inflytande minskade med totalt 10 miljarder kronor till 39 miljarder kronor jämfört med 2019, vilket främst förklaras av att andelsvärdet i Telia Company AB minskade med 11 miljarder kronor. Andelsvärdet på statens aktier i Telia Company AB uppgick vid årsskiftet till 25 miljarder kronor. Statens ägarandel i SAS AB ökade under året till 21,8 procent till följd av tillförda kapitaltillskott och därmed redovisas innehavet under posten andelar i hel- och delägda företag.

Andra långfristiga värdepappersinnehav ökade

Värdet av andra långfristiga värdepappersinnehav ökade med 3 miljarder kronor. Nya placeringar av Kärnavfallsfonden har gjorts i företagsobligationer, aktier och värdepapper om 6 miljarder kronor, medan värdet av statens innehav av bostadsobligationer sjönk med 5 miljarder kronor. Sveriges andelar i internationella investeringsbanker och utvecklingsbanker som redovisas av Kammarkollegiet och Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida) ökade med knappt 1 miljard kronor. Staten har under 2020 köpt andelar i hybridobligationer som SAS AB emitterat till ett värde av drygt 2 miljarder kronor. Riksgäldskontorets innehav av nollkupongobligationer som övertogs i samband med avvecklingen av affärsverket Statens järnvägar har minskat med drygt 1 miljard kronor.

Även de långfristiga fordringarna ökade

Långfristiga fordringar ökade med 3 miljarder kronor och den största ökningen var hänförlig till Luftfartsverket, vars fordringar ökade med drygt 1 miljard kronor. Även Exportkreditnämnden (EKN) och Trafikverkets långfristiga fordringar ökade med 1 miljard kronor vardera. Ökningen hos EKN avser fordringar för efterskottspremier avseende JAS Brasilien. Trafikverkets fordringar utgörs av en deposition hos Nasdaq som säkerhet för elderivathandel.

Utlåningen från CSN ökade

Statens utlåningsfordringar ökade med 5 miljarder kronor under 2020 och uppgick till 412 miljarder kronor vid årets slut.

CSN:s utlåningsfordringar uppgick till 216 miljarder kronor, vilket var 10 miljarder kronor mer än föregående år. Satsningar inom utbildningsområdet för att mildra de ekonomiska konsekvenserna av coronapandemin, har bidragit till ökade utbetalningar.

Riksgäldskontoret har redovisat 196 miljarder kronor i utlåningsfordringar, vilket är 5 miljarder kronor mindre än föregående år. Fordran på Riksbanken har minskat med 18 miljarder kronor till följd av valutakursförändringar på lån i dollar och euro. Användningen av en låneram hos Svensk Exportkredit om 10 miljarder kronor som under 2020 utnyttjats för första gången samt utlåning till premiepensionssystemet för att tillgodose behovet av likviditet vid handel med fondandelar, ökade med 3 miljarder kronor.

Ökning av de kortfristiga fordringarna

De övriga kortfristiga fordringarna uppgick till 137 miljarder kronor, vilket var en ökning med 3 miljarder kronor jämfört med föregående år.

Skatteverkets fordringar på skattekontot ökade med 31 miljarder kronor till 70 miljarder kronor. Den stora ökningen beror på beviljade tillfälliga anstånd med betalning av arbetsgivaravgifter, avdragen skatt och mervärdesskatt. Anstånden ges till företag för att lindra negativa ekonomiska följder av spridningen av covid-19.

Effekten av Riksgäldskontorets affärsdagsredovisning minskade däremot med 37 miljarder kronor, vilket berodde på fluktuationer i affärsdagsredovisningen.

Slutavräkning av kommunalskatt samt skatt till trossamfund avseende 2019 resulterade i en fordran på 8 miljarder kronor vid utgången av 2020, till skillnad från föregående år, då motsvarande post var en skuld på 2 miljarder kronor.

De upplupna skatteintäkterna ökade

Upplupna skatteintäkter utgör den övervägande delen av posten Övriga upplupna intäkter. Upplupna skatteintäkter består av de skatteintäkter som beräknats för 2020, men som vid årets slut ännu inte debiterats. En stor del är de skatter som redovisas i januari 2021. De upplupna skatteintäkterna ökade med 10 miljarder kronor och uppgick till 259 miljarder kronor vid utgången av 2020. Posten innehåller även beräknat slutregleringsbelopp för skatter till kommuner, regioner och trossamfund som för 2020 beräknas till 7 miljarder kronor, vilket var 8 miljarder kronor lägre än 2019. Posten Övriga upplupna intäkter ökade därmed netto med ca 2 miljarder kronor.

Värdepapper och andelar ökade

Värdet av värdepapper och andelar uppgick till 38 miljarder kronor och ökade därmed med 11 miljarder kronor. Ökningen är hänförlig till Riksgäldskontorets affärer, s.k. repor, i egna statspapper. Affärerna har ett marknadsvårdande syfte och är också ett sätt att hantera tillfälliga likvida överskott och varierar därför mellan åren.

Kapital och skulder

Fonderna ökade

Värdet av de statliga fonderna ökade med 8 miljarder kronor jämfört med 2019, och uppgick vid årets slut till 214 miljarder kronor. Resolutionsreserven ökade med 3 miljarder kronor, Kärnavfallsfonden ökade med 3 miljarder kronor och Insättningsgarantifonden med 2 miljarder kronor.

Avsättningarna ökade

Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser uppgick till 350 miljarder kronor vid utgången av 2020, vilket var en ökning med 41 miljarder kronor.

Statsskulden ökade

Statsskulden ökade med 164 miljarder kronor och uppgick vid 2020 års utgång till 1 218 miljarder kronor. Statens skuld i svenska kronor har ökat med 171 miljarder kronor och uppgick till 944 miljarder kronor, medan skulden i utländsk valuta minskade med 7 miljarder kronor och uppgick till 274 miljarder kronor. Statens budgetsaldo för 2020 uppvisar ett underskott på 221 miljarder kronor, vilket medfört ett ökat lånebehov.

De långfristiga skulderna ökade

De långfristiga skulderna ökade med 6 miljarder kronor till 20 miljarder kronor vid årets slut. Dessa avser främst Affärsverket svenska kraftnäts skulder avseende kapacitetsavgifter, som ökat med 7 miljarder kronor.

3.3 Finansieringsanalys

Finansieringsanalysen (se tabell 3.3) visar statens betalningar fördelade på avsnitten statens verksamhet, investeringar, utlåning och finansiella aktiviteter.

Finansieringsanalysen visar även förändringen av och respektive avsnitts påverkan på statens nettouplåning under redovisningsperioden. Statens nettouplåning definieras som förändringen av statsskulden justerad för orealiserade valutakursförändringar.

Justeringar av betalningar i not 62 och not 67 har ändrats i finansieringsanalysen för 2020. Klassificeringen i finansieringsanalysen har ändrats jämfört med tidigare år, så att förändringar av fordringar och skulder till följd av affärsdagsredovisning och kortfristiga innehav av värdepapper i statsskuldsvärdningen hos Riksgäldskontoret har flyttats från Statens verksamhet till Finansiella aktiviteter.

Uppgifterna i finansieringsanalysen har hämtats från resultat- och balansräkningarna samt från den information som myndigheterna rapporterat in till statsredovisningssystemet eller från myndigheternas årsredovisningar med eventuella kompletteringar.

Tabell 3.3 Finansieringsanalys

Miljoner kronor

	Not	2020	2019
Statens verksamhet			
Skatter	58	1 303 242	1 379 012
Avgifter och andra ersättningar	59	79 439	74 021
Intäkter av bidrag		70 628	63 433
<i>Summa justerade intäkter</i>		<i>1 453 309</i>	<i>1 516 466</i>
Transfereringar	60	-1 301 024	-1 133 690
Statens egen verksamhet	61	-253 234	-248 753
<i>Summa justerade kostnader</i>		<i>-1 554 258</i>	<i>-1 382 443</i>
Justeringar till betalningar	62	3 511	-7 641
Saldo statens verksamhet		-97 438	126 382
Investeringar			
	63		
Finansiella investeringar		-14 913	-13 426
Materiella investeringar		-68 035	-55 947

	Not	2020	2019
Immateriella investeringar		-3 376	-3 340
<i>Summa investeringsutgifter</i>		<i>-86 324</i>	<i>-72 713</i>
Försäljning av anläggningstillgångar		7 803	7 822
Summa investeringsverksamhet		-78 521	-64 891
Utlåning	64		
Nyutlåning		-42 786	-22 834
Amorteringar		12 828	80 425
Summa utlåning		-29 958	57 591
Finansiella aktiviteter			
Finansiellt netto för statens upplåning	65	-10 834	-15 707
Övrigt finansiellt netto	66	9 940	8 570
Justeringar till betalningar	67	12 416	30 354
Summa finansiella aktiviteter		11 522	23 217
Totalt		-194 395	142 299
Statens nettoupplåning			
Förändring av statsskulden		163 706	-143 000
Orealiserade valutakursförändringar		30 689	701
Totalt		194 395	-142 299

Statens verksamhet gav negativt kassaflöde

Kassaflödet i den del som avser statens verksamhet, dvs. intäkter, transfereringar och statens egen verksamhet, var negativt med 97 miljarder kronor, 224 miljarder kronor lägre än föregående år. Kassaflödet från intäkter var 59 miljarder kronor lägre, främst för att inbetalningar som rör skatter minskade med 76 miljarder kronor. Utbetalningarna ökade med 172 miljarder kronor, varav transfereringar ökade med 167 miljarder kronor och statens egen verksamhet med 4 miljarder kronor. Förändringarna av fordringar och skulder under posten justeringar till betalningar påverkade kassaflödet positivt med 4 miljarder kronor netto, vilket var 11 miljarder kronor högre än föregående år.

Högre investeringar och lägre försäljning

Investeringsverksamheten gav ett negativt kassaflöde med 79 miljarder kronor, jämfört med 65 miljarder kronor föregående år. Årets investeringar uppgick till 86 miljarder kronor, vilket var en ökning med 14 miljarder kronor jämfört med föregående år. Investeringarna i finansiella anläggningstillgångar ökade med 1 miljard kronor och uppgick till 15 miljarder kronor. De består främst av Kärnavfallsfondens investeringar i aktier och värdepapper samt kapitaltillskott till statliga bolag. Investeringarna i materiella anläggningstillgångar ökade med 12 miljarder kronor och uppgår till 68 miljarder kronor. Positiva kassaflöden från försäljning av främst finansiella anläggningstillgångar uppgick till 8 miljarder kronor.

Statens nyutlåning ökade och amorteringarna minskade

Summa nettoutlåning uppgick till 30 miljarder kronor, vilket var 88 miljarder kronor lägre jämfört med föregående år. Statens nyutlåning uppgick till 43 miljarder kronor, varav 23 miljarder utgjordes av CSN:s nyutlåning. Riksgäldskontorets nyutlåning var 19 miljarder kronor, vilket var 17 miljarder högre än 2019. Amorteringarna av lån uppgick till 13 miljarder kronor, vilket var 68 miljarder kronor lägre än föregående år. Det berodde främst på att Riksbanken gjorde stora amorteringar till Riksgäldskontoret på sina lån i euro och amerikanska dollar under 2019.

Kassaflödet från finansiella aktiviteter förbättrades

Nettobetalingar från finansiella aktiviteter gav ett positivt kassaflöde med 12 miljarder kronor, vilket var 12 miljarder kronor lägre än föregående år. Det positiva kassaflödet berodde främst på att förändringar i affärsdagsredovisningen minskade statsskulden med 24 miljarder kronor.

Statens nettoupplåning ökade

Statens nettoupplåning visar förändringen av statens upplåning justerad för orealiserade valutakursförändringar. Statens nettoupplåning var 337 miljarder kronor högre än föregående år och uppgick till 194 miljarder kronor, vilket innebar en nettoökning av statens lån. Statsskulden ökade med 164 miljarder kronor. Vid beräkningen av nettoupplåningen justeras detta belopp för orealiserade valutakursförändringar i upplåningsverksamheten, vilket påverkar skulden utan att medföra några betalningar. Denna justering uppgick till 31 miljarder kronor för 2020.

Samband mellan resultaträkningen och utfallet på statens budget

Av nedanstående tabell framgår sambandet mellan resultaträkningen och saldot i statens budget. Tabellen visar de huvuddelar som skiljer resultaträkningen från statens budget, nämligen poster som finns med i resultaträkningen, men inte medför betalningar, förändringar av fordringar och skulder samt övriga transaktioner som medfört betalningar. Posterna finns med i finansieringsanalysen, men i en annan struktur. Genom dessa tre delar är det möjligt att koppla resultaträkningens saldo till finansieringsanalysens saldo. Därefter beskrivs de justeringsposter som är hänförliga till statsskulden och utgör skillnaden mellan finansieringsanalysens saldo och saldot i statens budget.

Tabell 3.4 Samband mellan resultaträkningen och statens budgetsaldo 2020

Miljoner kronor

Resultaträkningens underskott	-99 543
Justeringar för poster som ej medför betalningar	8 844
Justeringar för förändringar av fordringar och skulder	-13 140
Övriga transaktioner som påverkar betalningar	-90 556
Finansieringsanalysens saldo	-194 395
Justeringar hänförliga till statsskulden	-26 199
Varav förändring av Riksgäldskontorets kortfristiga placeringar	11 406
Varav förändring av inomstatliga innehav av statspapper, affärsdagsredovisning samt övriga poster	-37 605
Statens budgetsaldo	-220 594

Transaktionerna som ingår i resultaträkningen men inte medför betalningar uppgår till knappt 9 miljarder kronor. Som exempel kan nämnas kostnader för avskrivningar och nedskrivningar om knappt 30 miljarder kronor och avsättningar och fondering om 14 miljarder kronor. Från detta avgår resultatandelar i statens hel- och delägda företag som påverkat resultaträkningen positivt utan något kassaflöde om 27 miljarder kronor. Orealiserade valutakursförändringar och marknadsvärdesförändringar på värdepapper om totalt 7 miljarder kronor har förbättrat resultatet utan att påverka betalningarna.

Nettoförändringen av fordringar och skulder ger en negativ påverkan på kassaflödet med drygt 13 miljarder kronor jämfört med resultaträkningen. Den består av netto-

förändringar av fordringar och skulder för skatter på 29 miljarder kronor som påverkat kassaflödet negativt.

Nettoförändringar av fordringar och skulder hänförliga till finansiella aktiviteter har förbättrat kassaflödet genom att minska statsskulden med 12 miljarder kronor.

Övriga förändringar av fordringar och skulder har påverkat kassaflödet positivt med knappt 4 miljarder kronor, vilket främst är hänförligt till minskade kortfristiga fordringar i Riksgäldskontoret.

Övriga transaktioner som påverkar betalningar är främst investeringar som netto med hänsyn till sålda anläggningstillgångar gav ett utflöde av likvida medel på drygt 78 miljarder kronor. Statens utlåning, netto, påverkade kassaflödet negativt med 30 miljarder kronor, medan utdelningar från statliga bolag gav ett inflöde med knappt 18 miljarder kronor. Nettot av övriga transaktioner har påverkat kassaflödet negativt med knappt 91 miljarder kronor.

Justeringar som är hänförliga till statsskulden

Finansieringsanalysens saldo visar sammantaget ett negativt kassaflöde på drygt 194 miljarder kronor, vilket är 38 miljarder kronor högre än saldot i statens budget som var negativt med 221 miljarder kronor. Skillnaden mellan statens nettoupplåning och saldot på statens budget beror på att det finns transaktioner som påverkar statsskulden men som inte påverkar budgetens saldo. Det finns även transaktioner som påverkar budgetens saldo, men som påverkar statsskulden först i efterföljande perioder, t.ex. förändring av kortfristiga placeringar.

Riksgäldskontoret har ökat sina kortfristiga placeringar med drygt 11 miljarder kronor, vilket har påverkat statens budgetsaldo men inte statsskulden. Skillnaden i övrigt beror på effekter av Riksgäldskontorets affärsdagsredovisning, förändringar av myndigheters innehav av statspapper, över- och underkurser på kortfristiga placeringar samt skuldskötselåtgärder, som sammantaget uppgick till knappt 38 miljarder kronor. Den enskilt största effekten är förändringar i fordringar och skulder vid tillämpning av affärsdagsredovisning som minskat statsskulden vid årets slut med drygt 24 miljarder kronor utan att påverka statens betalningar.

3.4 Redovisningsprinciper och tilläggsupplysningar

Årsredovisningen för staten upprättas enligt bestämmelserna i 10 kap. budgetlagen (2011:203) och grundas på de statliga myndigheternas årsredovisningar. Dessa upprättas enligt förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.

3.4.1 Redovisningsprinciper, resultat- och balansräkning

Räkenskapsåret är kalenderåret. Kostnader och intäkter redovisas enligt bokföringsmässiga grunder, dvs. när den ekonomiska händelsen inträffar, oavsett när betalning sker.

De konsoliderade resultat- och balansräkningarna och finansieringsanalysen är uppställda enligt reglerna i 10 kap. 9 och 10 §§ budgetlagen och de mer detaljerade reglerna i 13–15 §§ förordningen (2011:231) om underlag för årsredovisning för staten.

Budgetlagen och förordningen om årsredovisning och budgetunderlag reglerar grundläggande redovisningsprinciper. Dessa utgör, tillsammans med den praxis som

utvecklats i årsredovisningen för staten och de praktiska ställningstaganden som varit nödvändiga vid upprättandet, de tillämpade redovisningsprinciperna. Denna praxis består av lösningar som anges nedan under rubrikerna Omklassificeringar av poster och Kommentarer till särskilda poster, om lösningarna inte har bedömts vara oväsentliga.

Ibland redovisas nya företeelser i årsredovisningen för staten, för vilka inomstatlig reglering eller praxis ännu inte utvecklats. Då hämtas vägledning från principer som framgår av internationella redovisningsstandarder för offentlig sektor respektive principer som tillämpas i den privata eller kommunala sektorn. Flera företeelser är dock specifika för statlig verksamhet i Sverige eller så saknas vägledning i internationella standarder och ställning måste därför tas i enskilda fall.

Årsredovisningen för staten upprättas med de statliga myndigheternas årsredovisningar som grund och med information som rapporterats särskilt till statsredovisningen. Principerna för att värdera och klassificera intäkter och kostnader samt tillgångar och skulder utgår därför från bestämmelserna i förordningen om årsredovisning och budgetunderlag. Undantag kan emellertid finnas om en myndighet har medgett undantag från dessa regler och för sådana fall där särskilda principer tillämpas på den konsoliderade nivån.

Transfereringar

Transfereringar redovisas enligt bokföringsmässiga grunder, dvs. det år som kostnaden hänför sig till. I de flesta fall anses kostnaden sammanfalla med utbetalningen. Utgiften periodiseras när den tydligt går att hänföra till ett visst år.

Skatter

Skatteintäkterna redovisas fullt periodiserade, dvs. det år intäkterna hänför sig till. Eftersom många skatter för ett kalenderår beslutas först i efterhand, är utfallet från den årliga beskattningen inte känt förrän drygt ett år efter det aktuella årets utgång. Redovisningen av skatter i årsredovisningen för staten grundas därför till viss del på bedömningar av förväntat beskattningsutfall och förväntade inbetalningar.

Metoden för att beräkna periodiserade skatter bygger på modeller för olika skatteslag. Denna beräkningsmetod ger bättre information om skatterna för året än löpande skatteinbetalningar, eftersom den beaktar den makroekonomiska utvecklingen och förändringar i skattereglerna redan under det aktuella året och inte först när betalning görs.

Skatteverket och andra berörda myndigheter redovisar löpande debiterade och betalda skatter. Skatterna kan delas in i två huvudkategorier. Den första huvudkategorin är skatter som hänförs till rätt månad eller kvartal i nära anslutning till inbetalningen eller deklarationen, vilket gäller för mervärdesskatt, socialavgifter och de flesta punktskatter. Den andra huvudkategorin är skatter som beslutas vid den årliga beskattningen men där den löpande debiteringen under året kan avse olika beskattningsår. Det gäller t.ex. hushållens och företagens inkomstskatter inklusive skattereduktioner.

När uppgifterna för årsredovisningen för staten för ett visst år tas fram, finns ett i det närmaste korrekt slutligt utfall för många av de skatter som redovisas månads- eller kvartalsvis. För framför allt hushållens och företagens inkomstskatter som beslutas årsvis bygger det redovisade utfallet däremot på en bedömning som grundas på kontrolluppgifter, redovisade preliminärskatter, den ekonomiska utvecklingen, utvecklingen på aktie- och fastighetsmarknaden och annan information.

Utifrån informationen prognostiseras de intäkter som slutligt kommer att betalas in för året. Prognosen ligger till grund för beräkningen av den redovisade intäkten.

Resultaträkningens skatteintäkter skiljer sig på några punkter från de periodiserade skatterna i statens budget för det aktuella året. Skillnaden mellan fjolårets beräknade periodiserade skatt och det utfall som nu finns tillgängligt hänförs i resultaträkningen till det senaste året, medan det periodiserade utfallet per år revideras i budgetens utfall. För varje skatteslag redovisas dock den senaste beräkningen i not till resultaträkningen. En annan skillnad är att avgifterna till ålderspensionssystemet och premiepensionssystemet läggs till, eftersom dessa avgifter ingår i skatterna såsom de avgränsas i resultaträkningen. Kommunala utjämnings- och inkomstutjämningsavgifter tillförs som följd av principen att bruttoredovisa dessa i årsredovisningen för staten. Slutligen avgår de eliminerings av skatt från myndigheter som görs i resultaträkningen i årsredovisningen för staten. I not 1 Skatteintäkter, redovisas skillnaderna mellan resultaträkningen och statens budget.

Avgränsningar av redovisningsenheten

Resultat- och balansräkningen samt finansieringsanalysen omfattar statens samtliga intäkter och kostnader, tillgångar och skulder samt betalningar som påverkar statens nettouplåning. Riksbankens grundfond betraktas i detta sammanhang som en tillgång hos staten.

Intäkter och kostnader, tillgångar och skulder samt betalningar som redovisas av Riksbanken samt Första–Fjärde, Sjätte och Sjunde AP-fonden omfattas inte av resultat- och balansräkningen eller finansieringsanalysen. Inte heller ingår premiepensionssystemets tillgångar och skulder eller dess avkastning. Budgetlagens bestämmelser avseende detta har preciserats i förordningen om underlag för årsredovisning för staten. För premiepensionsmedlen gäller det särskilda egendoms-skyddet enligt 2 kap. 15 § regeringsformen och de utgör därmed inte statens medel. Att ta in dem i statens balansräkning skulle medföra att redovisningen inte gav en rättvisande bild. Riksbanken anses vara ett eget rättssubjekt, med egna tillgångar och skulder, och ska därför inte omfattas av statens resultat- och balansräkning. AP-fonderna, utöver den del som tillhör premiepensionssystemet, undantas dels eftersom ålderspensionssystemet bör hanteras på ett enhetligt sätt, dels eftersom de följer ett annat regelverk för redovisningen än övriga myndigheter, vilket skulle göra det alltför omständligt att konsolidera dem.

Konsolidering

Redovisningen är en konsolidering av årsredovisningarna hos myndigheterna under riksdagen och regeringen, med angivna undantag. Konsolidering innebär att myndigheternas resultat- och balansräkningar slås samman efter det att interna mellanhavanden i form av fordringar, skulder, intäkter och kostnader mellan myndigheterna eliminerats. I konsolideringsarbetet ingår även andra moment som påverkar årsredovisningen som helhet. Finansieringsanalysen upprättas därefter med den konsoliderade resultat- och balansräkningen som underlag.

En förteckning över vilka organisationer som ingår i den konsoliderade resultat- och balansräkningen och finansieringsanalysen finns i bilaga 7.

Gemensam brytdag

Den 5 januari gäller som gemensam brytdag för myndigheternas räkenskaper. Det är den dag då den löpande bokföringen av händelser som berör räkenskapsperioden avslutas. Den gemensamma brytdagen är i första hand till för att det ska vara möjligt

att stämma av mellanhavanden mellan myndigheter, men den påverkar även externa kundfordringar, leverantörsskulder och periodavgränsningsposter.

Värderingsprinciper

Myndigheterna tillämpar normalt generella värderingsprinciper i enlighet med förordningen om årsredovisning och budgetunderlag. Det finns myndigheter som på grund av verksamhetens särart, genom dispens, särskilt regeringsbeslut eller av annat särskilt skäl avviker från de generella värderingsprinciperna. Sådana avvikelser förekommer dock i liten omfattning och bedöms därför inte ha någon väsentlig påverkan på årsredovisningen för staten.

Omsättningstillgångar

Omsättningstillgångar värderas enligt lägsta värdets princip. Detta innebär att de tas upp till anskaffningsvärdet eller till nettoförsäljningsvärdet, om detta är lägre än anskaffningsvärdet. Om en omsättningstillgång inte innehas för att ge ekonomiska fördelar används återanskaffningsvärdet i stället för nettoförsäljningsvärdet.

Anläggningstillgångar och avskrivningstider

Anläggningstillgångar (med undantag för vissa finansiella instrument, se nedan) värderas till sitt anskaffningsvärde, med avdrag för av- och nedskrivningar. För materiella och immateriella anläggningstillgångar gäller som huvudregel att endast tillgångar med en förväntad ekonomisk livslängd på lägst tre år, tas upp som anläggningstillgångar.

Avskrivningstiderna varierar mellan olika myndigheter eftersom de anpassas till den förväntade nyttjandeperioden för respektive tillgång. Om skillnaden i förbrukning av betydande komponenter hos en anläggningstillgång är väsentlig, delas tillgången upp på dessa och avskrivning görs för varje komponent för sig.

Myndigheterna tillämpar vanligen 3–5 års avskrivningstid. För byggnader och större anläggningar tillämpas längre avskrivningstid eller komponentavskrivning med hänsyn till myndighetens verksamhet. Även för tillgångsslagen väganläggningar, järnvägsanläggningar och beredskapstillgångar, tillämpas längre avskrivningstider eller komponentavskrivning.

Tabell 3.5 Avskrivningstider tillämpas inom följande intervall

Anläggningstillgång	Avskrivningstid
Immateriella anläggningstillgångar	3–5 år
Statliga väganläggningar	10–95 år
Statliga järnvägsanläggningar	25–110 år
Byggnader	10–50 år, för vissa komponenter 75 år. En myndighet har upp till 150 år.
Förbättringsutgifter på annans fastighet	3–25 år
Maskiner, inventarier, installationer mm	3–5 år
Beredskapstillgångar, stridsfordon, fartyg, flygplan och helikoptrar	15–25 år
Beredskapstillgångar, modifiering av materiel	10 år
Beredskapstillgångar, övriga beredskapsinventarier	3–10 år
Beredskapsinventarier, beredskapsvaror	Ingen, omsätts normalt i löpande verksamhet

Utlåning

Lånefordringar redovisas till upplupet anskaffningsvärde med tillämpning av effektivräntemetoden, som är en metod för att fördela ränteintäkter och räntekostnader över den relevanta tidsperioden. Lånefordringar och andra fordringar som har en kredittid överstigande ett år och där staten inte tar ut en ränta som motsvarar statens kostnader, värderas till nuvärdet av framtida betalningar.

Aktier och andelar

Aktier och andelar i hel- och delägda företag värderas enligt en förenklad substansvärdering. Metoden innebär att statens andel av företagets eget kapital tas upp som en tillgång i balansräkningen. Årets andel av företagets resultat redovisas sedan i resultaträkningen. Även affärsverkens hel- och delägda företag redovisas enligt förenklad substansvärdering.

Finansiella instrument

Finansiella instrument som primärt innehas för att generera avkastning eller värdestegringar värderas till verkligt värde. Ett finansiellt instrument är varje form av avtal som ger upphov till en finansiell tillgång hos en part och en finansiell skuld eller egetkapitalinstrument hos en annan part. Det verkliga värdet bestäms på grundval av instrumentets marknadsvärde. Finansiella instrument som innehas till förfall eller används för valuta- eller prissäkring värderas dock inte till marknadsvärde.

Finansiella garantier

Finansiella garantiavtal redovisas när garantiåtagandet uppstår, dvs. vid den tidpunkt när ansvaret för garantin har inträtt och de finansiella villkoren kan fastställas. När myndigheterna tar ut garantiavgifter för förväntade förluster redovisas initialt både en tillgång och en avsättning för garantin som uppgår till samma belopp. Avsättningar för garantier delas upp i tre olika kategorier, risker som kan finansieras av garantiavgifter, kvardröjande risker och oregerade skador.

Förändring av avsättningar för garantier och garantifordringar under garantins löptid redovisas som Intäkter av avgifter och andra ersättningar. Kostnader för skadeersättningar redovisar myndigheterna när ett infriande av en garanti är befarat eller konstaterat. Kostnaderna för skadeersättningar minskas med återvinningarna för att på så sätt visa statens faktiska kostnader för skador som uppkommer i garantiverksamheten.

Omklassificeringar av poster

Vissa typer av transaktioner omklassificeras i årsredovisningen för staten i förhållande till myndigheternas redovisning. Anledningen till omklassificeringen är att transaktionerna ur statens perspektiv har en annan innebörd än för den enskilda myndigheten. De fall som bedömts påverka årsredovisningen för staten i väsentlig mening beskrivs nedan.

Kostnaderna för tjänstepensioner till statligt anställda redovisas i statens resultaträkning bland personalkostnader, medan Statens tjänstepensionsverk (SPV) redovisar kostnaderna för pensionsrörelsen i ett eget avsnitt i resultaträkningen (se vidare nedan under rubriken Statens tjänstepensionsåtagande redovisas på ett enhetligt sätt).

Pågående arbeten hos Försvarets materielverk läggs samman med militära beredskapstillgångar, till den del det gäller arbeten för Försvarmaktens räkning.

För myndigheter med en uppställningsform för balans- och resultaträkning som avviker från den generellt föreskrivna, hänförs respektive post i resultat- och balansräkningen i årsredovisningen för staten såsom de hade gjort om myndigheten i fråga hade följt de generella uppställningsformerna. Det gäller främst Exportkreditnämnden, affärsverken, SPV och Statens fastighetsverk. Vanligen görs det direkt genom de inrapporteringskoder som används vid rapportering till statsredovisningen.

Ett antal intäktsposter klassificeras om med utgångspunkten att posten Skatteintäkter avgränsas i grunden i enlighet med den definition av skatter som gäller i statens budget och i nationalräkenskaperna. Vissa skillnader som rör avgränsning och periodisering berörs ovan i avsnittet Skatter. Intäkterna redovisas som Skatteintäkter i den konsoliderade resultaträkningen, men i flera fall redovisar berörda myndigheter intäkterna på annat sätt, exempelvis som medel för finansiering av bidrag – intäkt av bidrag – eller finansiell intäkt. Det kan även vara fråga om medel som ingen myndighet tar upp, men som tas upp i modellen för periodiserade skatteintäkter i årsredovisningen för staten.

Finansiella korrigeringar som rör EU-medel redovisas vanligen som kostnader i myndighetens resultaträkning (främst Statens jordbruksverk), eftersom de redovisas som utgifter på anslag i statens budget. I den konsoliderade resultaträkningen omklassificeras de finansiella korrigeringarna i stället till intäktsreduktioner, eftersom de är återbetalningar av eller avdrag på erhållna bidrag från EU.

Ändrade redovisningsprinciper m.m.

Förändrad värdering av aktier och andelar i hel- och delägda företag

Från 1 januari 2020 ska aktier och andelar i hel- och delägda företag värderas enligt en förenklad substansvärdering.

Förenklad substansvärdering innebär att tillgångarnas bokförda värde reduceras med skuldernas bokförda värde. Substansvärdet blir därmed detsamma som företagets bokförda egna kapital enligt balansräkningen. Då den ändrade principen ger samma värden som den tidigare metoden, kapitalandelsmetoden, föranleder förändringen ingen omräkning av jämförelsetalen.

Bestämmelsen tillämpas första gången i fråga om årsredovisning för staten 2020.

Kärnavfallsfondens intäkter från reaktorinnehavare

Från och med 2020 klassificeras inte Kärnavfallsfondens avgifter från reaktorinnehavare som skatteintäkt i resultaträkningen. I enlighet med nationalräkenskaperna och klassificeringen i statens budget redovisas de istället som intäkter av bidrag. Jämförelsetalet för 2019 har justerats med 3,6 miljarder kronor.

Statens intäkter från elcertifikat

Statens intäkter av elcertifikat ingår fr.o.m. 2020 som skatteintäkter i statens budget. I resultaträkningen tas beloppet nu upp som skatteintäkter och motsvarande belopp redovisas bland kostnader för transfereringar till företag. Jämförelsetalen för 2019 har därför höjts för elcertifikaten med 2,6 miljarder kronor för dessa poster.

Tydlig princip för värdering av ansvarsförbindelser

Inom linjen i balansräkningen redovisar myndigheter de ansvarsförbindelser de har. Bedömningen av belopp för ansvarsförbindelser kan vara mycket svår och i not till ansvarsförbindelserna beskriver myndigheterna hur stora svårigheterna är. I många fall anger de ett beloppintervall inom vilket de bedömer att ansvarsförbindelsen ligger. I

årsredovisningen för staten tillämpas fr.o.m. 2020 försiktighetsprincipen för värdering av beloppet vilket betyder att det alltid är det högsta värdet som tas upp som ansvarsförbindelse.

Fortsatt arbete med metoden för skattefordringar

Under året har ett fortsatt utvecklingsarbete bedrivits rörande metoden för den beräkning av upplupna skatteintäkter i balansräkningen och anslutande poster som infördes i årsredovisningen för staten 2018. Arbetet har syftat till att säkerställa specifikationen av de balansposter som är knutna till de etablerade metoderna för beräkning av årets skatteintäkter.

I sin årsredovisning rapporterar Skatteverket konstaterade uppbördsförluster och en värdering av fordringar. I underlaget till statens budget redovisar Skatteverket restförda skatter. I arbetet med årsredovisningen för staten 2019 bedömdes att den värdering som Skatteverket gör av utestående fordringar för restförda skatter även skulle påverka resultaträkningen. Det har nu framkommit att värderingen inte blev korrekt eftersom avdraget för konstaterade och befarade uppbördsförluster till viss del blev dubbelräknade. Värderingen har därför inte tagits med årsredovisningen för 2020 och i jämförelsevärdena för 2019 har intäkten sänkts med denna transaktion som då uppgick till 2,5 miljarder kronor. Detta får till följd att ett ospecificerat belopp nu ingår i posten Övriga upplupna intäkter för båda åren. Det belopp som där anges som Upplupna skatteintäkter kan till sin övervägande del specificeras på sina beståndsdelar, men den del som inte kan specificeras motsvarar drygt en procent av beloppet och förs direkt mot nettoförmögenheten.

Andra justeringar i beräkningen av skatter 2019

Vid sidan av denna metodförändring har justeringar gjorts av beräknade upplupna intäkter och nettoförmögenheten. Dessa justeringar i balansräkningen avsåg fordran för kommunal fastighetsavgift för 2018, för utsläppsrätter samt för fysiska personers inkomstskatt på sammanlagt 4,9 miljarder kronor, vilket tillsammans med värderingsbeloppet ovan summerar till 2,4 miljarder kronor i minskad nettoförmögenhet.

Ändrade redovisningsprinciper hos vissa myndigheter

Utöver ändringar i principerna för årsredovisningen för staten som sådan, förekommer att ändrade principer hos vissa myndigheter påverkar årsredovisningen för staten i mindre omfattning. I de fall en myndighet har ändrat jämförelsetal eller gett motsvarande upplysningar, ändras jämförelsetalen även i årsredovisningen för staten om inte beloppet är oväsentligt. Har myndigheten inte ansett det möjligt att ändra i sin årsredovisning eller lämna kompletterande information har inte heller jämförelsetalen i årsredovisningen för staten ändrats.

För specifikationer i noter förekommer förändringar mellan delbelopp inom noterna i årsredovisningen för staten. De kan bero på omorganisationer av verksamhet, att ny information tillkommit eller andra korrigeringar.

Transportstyrelsen har bytt redovisningsprincip från kontantmetod till faktureringsmetod för uppbörd av fordonskatt, vägavgift, saluvagnsskatt, avgifter för ursprungskontroll, avgifter inom området för tillsyn av yrkestrafik och andra avgifter inom uppbörd. Detta innebär vissa engångseffekter i årets redovisning. Jämförelsetalen för år 2019 har inte förändrats då det inte varit praktiskt genomförbart.

De tre affärsverken, Luftfartsverket, Sjöfartsverket och Affärsverket svenska kraftnät har fr.o.m. 2020 anpassat redovisningsprincipen för redovisning av förändring av pensionsskuld till de statliga redovisningsprinciperna, vilka utgår från den internationella redovisningsstandarden IPSAS 39. Det innebär att resultateffekten av försäkringstekniska omvärderingar redovisas direkt mot eget kapital och inte i resultaträkningen. I årsredovisningen för staten har denna princip redan tidigare tillämpats genom att de inrapporterade beloppen för pensionsskuld och pensionsskulförändring från affärsverken har räknats om. Förändringen påverkar därför inte den konsoliderade redovisningen i årsredovisningen för staten och därför har inte heller någon justering av jämförelsetalen gjorts.

Från och med 2020 särredovisar inte EU-kommissionen utbetalningar för Asyl-, migrations- och integrationsfonden (AMIF). Migrationsverket kan därför inte längre hänföra erhållna medel till de olika delarna och därför kan inte heller skuld eller fordran per del beräknas vid periodisering. Jämförelsetalet för 2019 för Övriga upplupna intäkter och för Övriga förutbetalda intäkter har därför minskats med 14 miljoner kronor på respektive post hos Migrationsverket.

Andra justeringar av jämförelsetal

De förändringar av jämförelsetal i resultaträkningen som har gjorts vid upprättandet av årsredovisningen som innebär omklassificering mellan poster samt förändringar som ökar kostnader och intäkter lika mycket, innebär inga förändringar som påverkar det tidigare redovisade överskottet för 2019. Endast för den förändring som beskrivs ovan vad gäller metoden för beräkning av skattefordringar har jämförelsetalet för 2019 ändrats.

Det innebär att jämförelsetalet för årets överskott 2019 påverkats på följande sätt:

Miljoner kronor

Årets överskott i resultaträkningen i Årsredovisningen för staten 2019	115 798
Justering för värdereglering av vissa skattefordringar 2019	-2 486
Årets överskott i resultaträkningen enligt jämförelsekolumnen i Årsredovisningen för staten 2020	113 312

Undantag från generella principer

Några myndigheter har väsentliga undantag från generella redovisningsprinciper som beskrivs nedan.

Skatteverket har enligt regeringsbeslut från den 10 december 1998 dispens från kravet på att redovisa fordringar och skulder för uppbörd som redovisas på annat sätt än via skattekontot. Dispensen utnyttjas för närvarande för ej restförda uppbördsfordringar redovisade genom de gamla uppbördssystemen.

Statens fastighetsverk förvaltar, utvecklar och tillgängliggör statliga byggnadsminnen, såsom slott, fästningar och andra kulturmiljöer som inte är ekonomiskt bärkraftiga. Bland annat avseende dessa s.k. bidragsfastigheter har Statens fastighetsverk undantag som innebär att kapitalutgifter för bidragsfastigheterna inte betraktas som en anläggningstillgång.

Undantag från regler på finansieringsområdet förekommer, exempelvis rätten eller formerna för att ta ut avgifter, för att ta emot bidrag och donationer eller för att lånefinansiera tillgångar. Eftersom dessa inte påverkar årsredovisningen för staten annat än indirekt, redovisas de dock inte här.

Vissa verksamheter eller vissa balansposter hos myndigheter med koppling till det försvars- och säkerhetspolitiska området är hemliga, och redovisas därför på ett förenklat sätt i årsredovisningen för staten. Så långt det är möjligt görs dock redovisningen i dessa fall på ett sätt som är jämförbart med redovisningen i övrigt, och på samma sätt varje år. De bedöms därför inte påverka årsredovisningen för staten i någon väsentlig grad.

Kommentarer till särskilda poster

Nedan kommenteras vissa poster i de konsoliderade resultat- och balansräkningarna. Det handlar om poster som i de flesta fall är unika för statens verksamhet och där kännedom om metoden för att ta fram uppgifterna kan ge ökad förståelse för postens innebörd. Samtidigt har beskrivningen bedömts vara alltför omfattande för att passa direkt i kommentarer till utfallet.

Statsskulden

Riksgäldskontoret redovisar statsskulden som statens andel av den offentliga sektorns bruttoskuld enligt rådets förordning (EG) nr 479/2009 om tillämpningen av protokollet om förfarandet vid alltför stora underskott som är fogat till fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen. Undantag görs för skulden till premiepensionssystemet och de skulder som kan uppstå i insättningsgarantifonden. De skulderna, liksom de tillgångar och skulder i övrigt kopplade till statsskuldsvärdet som blir följden av att bokföringsmässiga grunder tillämpas, tas upp under andra poster i balansräkningen. Därutöver görs i årsredovisningen för staten undantag för de skulder som kan uppstå i Kärnavfallsfondens placeringsverksamhet.

Riksgäldskontoret redovisar statsskulden till det belopp som kommer att betalas ut på förfallodagen (nominellt slutvärde) och inte till det belopp som erhållits. Dessutom värderas den inklusive derivatinstrument, som skuldbytesavtal och valutaterminer.

I balansräkningen i årsredovisningen för staten redovisas den konsoliderade statsskulden, dvs. efter avdrag för statliga myndigheters innehav av statspapper, till skillnad från Riksgäldskontorets redovisning av den okonsoliderade statsskulden.

Mervärdesskattekomensation till statliga myndigheter nettoredovisas

Statliga myndigheter får komensation för ingående mervärdesskatt i sin verksamhet enligt bestämmelserna i förordningen (2002:831) om myndigheters rätt till komensation för ingående mervärdesskatt. I statens budget och i nationalräkenskaperna bruttoredovisas skatten som en del av statens skatteintäkter.

I den konsoliderade resultaträkningen nettoredovisas emellertid skatteintäkten liksom motsvarande ingående mervärdesskatt.

Utbetalningarna av allmän pension bruttoredovisas

I nationalräkenskaperna redovisas premiepensionssystemet i hushållssektorn, i enlighet med principerna för denna typ av system som EU har fastställt.

Inkomstpensionssystemet (de pensioner som finansieras via AP-fonderna, med undantag för sjätte AP-fonden) redovisas i sociala trygghetsfonder.

I statens budget dras de arbetsgivaravgifter och egenavgifter som förs till premiepensionssystemet av från skatteintäkterna, så att skatterna redovisas exklusive dessa avgifter. De avgifter som ska föras till inkomstpensionssystemet redovisas brutto på inkomsttitlar och ingår i de totala skatteintäkterna, men inte i statens skatteintäkter.

Bland utgifterna för ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget redovisas utbetalda pensioner exklusive premiepensioner.

I den konsoliderade resultaträkningen redovisas däremot ålderspensionerna, liksom i Pensionsmyndighetens redovisning, i sin helhet, som en del av statens transfereringar (se not 4 Transfereringar). Avgifterna till både inkomstpensionssystemet och premiepensionssystemet redovisas som skatteintäkter (se not 1 Skatteintäkter). Det har bedömts ha ett värde att ge en bild av de totala pensionsutbetalningarna från staten och motsvarande avgifter på både kostnads- och intäktssidan. I not 1 Skatteintäkter, har sambandet med motsvarande belopp i statens budget tydliggjorts.

Överföringar till och från pensionssystemet

AP-fonderna och premiepensionssystemets medel i övrigt konsolideras inte i årsredovisningen för staten. De överföringar som görs mellan dessa fonder och staten är därför externa transaktioner.

Socialavgifter och allmänna pensionsavgifter som inbetalas till staten redovisas brutto under posten Skatteintäkter i resultaträkningen. Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten betalar löpande ut dessa till AP-fonderna och premiepensionssystemet tillsammans med statliga ålderspensionsavgifter från vissa anslag för främst transfereringar. Detta görs enligt särskilda regler för fördelning av de olika avgifterna. Pensionsmyndigheten rekviderar därefter löpande medel för utbetalningar av pension. Pensionsutbetalningarna redovisas i sin helhet som transfereringar i resultaträkningen. I den konsoliderade resultaträkningen för staten elimineras de löpande överföringarna till och från pensionsfonderna. För inkomstpensionssystemet är avgifterna lägre än de utbetalda pensionerna och skillnaden mellan avgifter till AP-fonderna och rekviderade medel från fondsystemet redovisas som en transferering från ålderspensionssystemet – AP-fondernas nettobidrag (se not 3 Intäkter av bidrag). För premiepensionssystemet är avgifterna däremot betydligt högre än de utbetalda pensionerna och mellanskillnaden redovisas därför som en transferering till hushåll, eftersom premiepensionssystemet ses som en del av hushållssektorn (se not 4 Transfereringar).

Statens tjänstepensionsåtagande redovisas på ett enhetligt sätt

Den statliga tjänstepensionsskulden som SPV redovisar tas upp under posten Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser. Skulden redovisas exklusive särskild löneskatt som är statens skuld till sig själv.

Redovisningsprincipen för statens tjänstepensionsskuld följer i stora delar den internationella redovisningsstandarden, IPSAS 39 Ersättningar till anställda. Enligt IPSAS 39 ska effekten av försäkringstekniska omvärderingar inte påverka årets resultat, utan redovisas direkt mot nettoförmögenheten i balansräkningen. Detta gäller enbart för myndigheternas egna pensionsåtaganden efter avslutad anställning. Därmed omfattas inte delpensionsskulder eftersom de avser ersättningar under pågående anställning.

Den redovisade skulden omfattar hela pensionsrörelsen exklusive särskild löneskatt, vilket även innefattar anställda vid vissa organisationer som inte är statliga myndigheter eller av andra skäl inte konsolideras i årsredovisningen för staten, bl.a. Chalmers tekniska högskola, Riksbanken och Kungliga Operan. De premier som betalas från statliga myndigheter till SPV elimineras i årsredovisningen för staten, medan de premier som kommer från organisationer utanför den konsoliderade enheten redovisas som bidrag till staten (se not 3 Intäkter av bidrag). Kostnaderna i pensionsrörelsen för anställda i de konsoliderade myndigheterna redovisas som personalkostnader, medan kostnaderna för anställda i andra organisationer redovisas

som transfereringar (se not 4 Transfereringar). Fördelningen av kostnader görs kalkylmässigt och grundas på den andel av premieintäkterna som kan hänföras till organisationer inom och utom den konsoliderade enheten. Fördelningen påverkar inte resultaträkningens saldo, utan endast fördelningen mellan poster.

Grunderna för beräkning av försäkringstekniska avsättningar fastställs av SPV:s styrelse. Försäkringstekniska antaganden ska vara aktsamma och göras på ett sådant sätt att de säkerställer att försäkringsrörelsen ska kunna fullgöra sina åtaganden. Hänsyn ska tas till Finansinspektionens trygghandsgrunder. Statens tjänstepensions-skuld redovisas i årsredovisningen för staten enligt samma försäkringstekniska grunder som de SPV tillämpar för pensionsrörelsen. Riksdagsförvaltningen tillämpar sedan 2018 i princip samma försäkringstekniska grunder som SPV och följer redovisningsprincipen om att redovisa försäkringsteknisk omvärdering av pensions-avsättningen direkt mot myndighetskapitalet.

Även Luftfartsverket, Sjöfartsverket och Affärsverket svenska kraftnät tillämpar fr.o.m. 2020 i princip samma försäkringstekniska grunder som de SPV tillämpar för pensionsrörelsen och har också fr.o.m. 2020 anpassat redovisningsprincipen till att redovisa försäkringstekniska omvärderingar av pensionsskulden direkt mot eget kapital.

Enligt grunderna som SPV:s styrelse fastställt för pensionsrörelsen är livförsäkringsavsättningar beräknade med följande antaganden:

- Antagande om ränta: Den årliga räntan används för diskontering av framtida, förväntade betalningsflöden. Hänsyn ska tas till Finansinspektionens trygghandsgrunder. Per den 31 december 2020 är bruttoräntan -1,4 procent (-0,70 procent).
- Antaganden om driftkostnad: För de flesta åtaganden används ett antagande om driftkostnad på ca 0,10 procent av kapitalet. Därutöver belastas kapitalet med 0,75 procent för att täcka kostnader för framtida utbetalningar. Antagandena är oförändrade jämfört med föregående år.
- Avkastningsskatt: Inget avdrag för avkastningsskatt görs vid beräkning av de försäkringstekniska avsättningarna.
- Antagande om livslängd: Olika antaganden om livslängd används för olika generationer och för olika kön. De skilda antagandena om livslängd ska spegla skillnader i förväntad livslängd. En 65-årig man respektive kvinna som är födda på 1950-talet antas leva i ytterligare 22,0 år respektive 23,7 år.

CSN:s värderingsprinciper för lånefordringar

Centrala studiestödsnämnden (CSN) redovisar lånefordringar efter beaktande av reserveringar för förväntade låneförluster. Myndigheten har utvecklat en modell för att beräkna reserveringar för förväntade låneförluster och återkrav för sina olika lånetyper. Beräkningen i nuvärde görs med hänsyn till bl.a. skuld, betalning och inkomst för varje låntagare.

Beräkningen av reserveringen för förväntade låneförluster i CSN:s lånefordringar utgår i huvudsak från en individbaserad modell och görs utifrån tre värderingsprinciper:

- Förväntade förluster på grund av att personer missköter sina betalningar.
- Förväntade förluster på grund av de trygghetsregler som finns vid återbetalning.
- Förväntade förluster på grund av framtida dödsfall.

Den första värderingsprincipen utgår från låntagarens dokumenterade bristande betalningsvilja när inga eller få betalningar har gjorts under de senaste åren.

Den andra värderingsprincipen bedömer betalningsförmågan hos de låntagare som har avslutat sina studier och är återbetalningsskyldiga. Principen bygger på en bedömning av låntagarens möjligheter att betala tillbaka lånet utifrån sina ekonomiska förutsättningar och skuldens storlek. Det görs därutöver en generell nedskrivning för förväntade låneförluster under studietiden.

Den tredje värderingsprincipen utgår från sannolikheten att dö vid olika åldrar. Underlaget till beräkningen hämtas utifrån köns- och åldersspecifika risker för dödsfall från Statistiska centralbyrån och därefter gör CSN vissa justeringar.

Den individuella beräkningen för varje låntagare kompletteras också med en generell reservering för låneförluster avseende de låntagare som fortfarande befinner sig i studier eller har varit återbetalningsskyldig kortare tid än tre år. Den generella reserveringen utgår från den individuella beräkningen. Risken att framtidens återbetalningsskyldiga kommer att missköta sina betalningar eller nyttja trygghetsreglerna förutsätts vara lika stor som den är bland dagens återbetalningsskyldiga.

Stabilitetsfonden hos Riksgäldskontoret

Stabilitetsfonden regleras i lagen (2015:1017) om förebyggande statligt stöd till kreditinstitut. Stabilitetsfondens uppdrag har i och med bildandet av Resolutionsreserven (se nedan) begränsats, men den ska även i fortsättningen finansiera stöd för att motverka en allvarlig störning av det finansiella systemet i Sverige (se vidare not 5 och 42).

Resolutionsreserven hos Riksgäldskontoret

Lagen (2015:1016) om resolution innebär att ett resolutionsförfarande ska användas för de institut som bedöms viktiga för den finansiella stabiliteten och som därför inte bör försättas i konkurs. Resolution innebär att staten tar kontroll över ett institut som är drabbat av problem för att rekonstruera det eller avveckla det under ordnade former. För detta ändamål bildades en ny fond benämnd Resolutionsreserven i början av 2016. Den tillfördes 19 miljarder kronor genom en överföring från Stabilitetsfonden och har därefter tillförts resolutionsavgifter (se vidare not 5 och 42).

Transfereringar m.m. med koppling till skattesystemet

Kommunernas mervärdesskatt nettoredovisas i statens budget. Kommunernas kompensation för ingående mervärdesskatt i icke skattepliktig verksamhet redovisas på särskild inkomstitel, vilket minskar de totala inkomsterna på statens budget. I den konsoliderade resultaträkningen bruttoredovisas dessa medel som lämnade bidrag och skatteintäkter, vilket bedömts ge den mest rättvisande informationen.

Den kommunalekonomiska utjämningen nettoredovisas under anslag i statens budget. I den konsoliderade resultaträkningen i årsredovisningen för staten har det bedömts mest rättvisande att bruttoredovisa den kommunalekonomiska utjämningen som skatteintäkter och transfereringar till kommuner.

Dessa båda skillnader innebär att både skatteintäkter och transfereringar är högre i resultaträkningen än i statens budget (se not 1 Skatteintäkter och not 4 Transfereringar).

Upplupna skatteintäkter

Den del av posten Övriga upplupna intäkter som benämns Upplupna skatteintäkter utgörs av skillnaden mellan statens och ålderspensionssystemets skatteintäkter för aktuellt inkomstår och de preliminära skatter som redovisats t.o.m. december månad.

Posten beräknas genom att de skatter som löpande har debiterats och avser det aktuella inkomståret dras från de skatteintäkter som ska redovisas för det aktuella inkomståret. Det innebär att redovisningen av skatteintäkter som debiteras januari-december avser det slutliga utfallet, medan redovisningen av andra skatter till viss del bygger på prognoser. Utfallet för de skatter som fastställs vid den årliga beskattningen är klart i november året efter inkomståret. Det definitiva utfallet för skatterna på statens budget är klart i april andra året efter inkomståret. Den upplupna intäkten ska i princip överensstämma med summan av föregående års motsvarande upplupna intäkt och det periodiseringsbelopp som framkommer i modellen för periodisering av skatteintäkter. En mindre differens kan uppkomma. Den kommenteras i not 38 Övriga upplupna intäkter.

Staten är ansvarig för all uppbörd, dvs. även uppbörden av skatter som tillhör kommuner och avgifter till trossamfund. Regleringsbelopp som avser kommuner och trossamfund särredovisas för att särskilja dessa från statens fordran eller skuld i förhållande till skattskyldiga.

Redovisning av marknadsvärdeförändringar i resultaträkningen

Orealiserade marknadsvärdeförändringar på framför allt långfristiga värdepappersinnehav redovisas i resultaträkningen som finansiella intäkter eller kostnader. I allt väsentligt motsvaras dessa av högre eller lägre avsättningar till Kärnavfallsfonden och Insättningsgarantifonden. En stor del av värdepapperen är statsobligationer och andra instrument utgivna av Riksgäldskontoret.

I resultaträkningen för staten elimineras normalt inomstatliga finansiella intäkter och kostnader. För fonder skulle dock detta leda till att saldot i resultaträkningen påverkades kraftigt mellan åren. Därför behålls den orealiserade värdeförändringen i resultaträkningen, samtidigt som avsättningen till fonder redovisas med det belopp som respektive myndighet rapporterat, så att saldot i princip inte påverkas. I balansräkningen elimineras däremot det bokförda värdet av innehavet av statspapper mot Riksgäldskontorets statsskuld. Mellanskillnaden påverkar nettoförmögenheten.

Sveriges innehav av utsläppsminskningenheter inom ramen för Kyotoprotokollet

Denna redovisning avser den andra åtagandeperioden under Kyotoprotokollet (2013–2020). Avräkning för perioden kommer att ske efter 2020, då de totala utsläppen under perioden ska avräknas mot den tilldelade mängden utsläpp. De totala utsläppen består av utsläppen som årligen hanteras i EU:s utsläppshandelssystem (EU ETS) och under ansvarsfördelningsbeslutet (ESD). Inom ramen för Sveriges program för internationella klimatinsatser har Energimyndigheten sedan 2002 haft i uppdrag att för Sveriges räkning stötta klimatprojekt i utvecklingsländer genom de flexibla mekanismerna under Kyotoprotokollet. Genom dessa klimatprojekt har Sverige förvärvat utsläppsminskningenheter som verifierats, certifierats och utfärdats av FN.

Regeringen erhöll efter förslag i budgetpropositionen för 2021 riksdagens bemyndigande att annullera de utsläppsenheter som har genererats under Kyotoprotokollets andra åtagandeperiod 2013–2020 och som levererats till Sverige under 2019, vilket motsvarar ca 4,6 miljoner utsläppsminskningenheter (prop. 2020/21:1, bet. 2020:21:MJU1, rskr. 2020/21:143).

3.4.2 Redovisningsprinciper för statens budget

Statens budget redovisas enligt de principer som följer av budgetlagen (2011:203) och riksdagens beslut om budgeten.

Enligt budgetlagen omfattar statens budget alla inkomster och utgifter samt andra betalningar som påverkar statens lånebehov. Statens inkomster och utgifter ska budgeteras och redovisas brutto på inkomstitlar och anslag, med undantag för inkomster som riksdagen har beslutat ska specialdestineras till en viss verksamhet.

Utgifter i statens budget redovisas mot anslag medan inkomsterna redovisas mot inkomstitlar. Utgifter för transfereringar redovisas det år då betalning sker, medan förvaltningsutgifter redovisas det år som kostnaderna hänför sig till. Övriga utgifter redovisas det budgetår som utgifterna hänför sig till. Enligt budgetlagen redovisas inkomster av skatter och avgifter det år intäkterna hänför sig till. Övriga inkomster redovisas det budgetår som inkomsterna hänför sig till.

Universitet och högskolor tillämpar en särskild modell för redovisning mot anslag. Andra avvikelser från generella principer kan förekomma enligt riksdagens beslut. För resultat- och balansräkningen förklaras olika redovisningsmetoder och principer för specifika poster i detta avsnitt. För budgetens anslag och inkomstitlar finns riksdagsbeslut och motiveringar som har redovisats för riksdagen i budgetpropositionen eller andra propositioner.

Utöver anslagen och inkomstitlarna innehåller statens budget en post för Riksgäldskontorets nettoutlåning och en kassamässig korrigeringspost. Riksgäldskontorets nettoutlåning utgörs av den totala förändringen av Riksgäldskontorets in- och utlåning till myndigheter, affärsverk, vissa statliga bolag och fonder respektive andra stater. Den kassamässiga korrigeringsposten på utgiftssidan är nödvändig för att budgetens saldo ska visa statens lånebehov. Ett negativt budgetsaldo ger ett positivt lånebehov, dvs. en ökning av statskulden, medan ett positivt budgetsaldo ger ett negativt lånebehov, dvs. i de flesta fall en minskning av statskulden.

3.4.3 Skillnader mellan resultaträkningen och statens budget

Statens budget och resultaträkningen skiljer sig åt såväl i avgränsning och struktur som i redovisningsprinciper. Ett exempel på skillnader i avgränsningen är affärsverken som ingår i resultaträkningen, men som till övervägande del redovisas utanför statens budget. Affärsverken och andra verksamheter där avgifter och bidrag får disponeras i verksamheten redovisas i resultaträkningen, medan de endast påverkar budgeten till den del verksamheterna påverkar statens lånebehov.

Redovisningsprinciperna i statens budget är blandade. Vid redovisning mot anslag och inkomstitlar på statens budget förekommer både redovisning av in- och utbetalningar (kassamässigt), för vissa anslag eller inkomstitlar kostnader och intäkter och för några utgifter och inkomster. Redovisningen i resultaträkningen sker i sin helhet enligt bokföringsmässiga grunder, dvs. den består av intäkter och kostnader. Saldot i statens budget redovisas dock helt kassamässigt.

I tabellen nedan sammanfattas några av skillnaderna mellan resultaträkningen och statens budget.

Statens budget har en ändamålsstruktur där anslagen är grupperade i utgiftsområden och inkomstitlarna i inkomsttyper. Resultaträkningen är däremot indelad i intäkt- och kostnadsslag. Jämförelser av poster i resultaträkningen och statens budget går därför ofta inte att göra, utan dokumenten kompletterar varandra.

Jämförelse mellan resultaträkningen och statens budget

	Resultaträkningen	Statens budget
Skatt	Intäkt	Intäkt/betalning
Offentligrättsliga avgifter på inkomstitel	Intäkt	Intäkt
Avgift av tillfällig natur eller mindre omfattning	Intäkt	Kostnadsreduktion på anslag
Övriga avgifter	Intäkt	Ingen påverkan på anslag eller inkomstitlar
Erhållna bidrag som används i verksamheten	Intäkt	Ingen påverkan på anslag eller inkomstitlar
Transfereringar (lämnade bidrag m.m.)	Kostnad	Utbetalning
Avsättningar för framtida förpliktelser	Kostnad	Kostnad/utgift
Löner, varor och tjänster	Kostnad	Kostnad
Andel av företagsvinst/förlust	Intäkt/kostnad enligt kapitalandelsmetoden	Inkomst vid utdelning
Orealiserad valutavinst/förlust och upplupen ränta	Intäkt/kostnad	Ingen påverkan på anslag eller inkomstitlar

Resultaträkningen visar verksamhetens totala intäkter och kostnader under året. Balansräkningen visar den ekonomiska ställningen, dvs. tillgångar och skulder per den 31 december. För vissa kapitaltransaktioner påverkas endast balansräkningen av händelser i statens budget medan resultaträkningen är oförändrad. Exempel på detta är anslag för investeringar och utlåning, eller inkomstitlar för återbetalning av lån.

En stor principiell skillnad är att i resultaträkningen elimineras alla ekonomiska mellanhavanden mellan myndigheter. I statens budget bruttoredovisas sådana transaktioner i de flesta fall som utgifter på anslag och inkomster på inkomstitel.

En annan stor skillnad är att ålderspensionsavgifterna från andra än statliga myndigheter redovisas som intäkter i resultaträkningen, samtidigt som de faktiska utbetalningarna av pensioner i ålderspensionssystemet redovisas som kostnader. I statens budget nettoredovisas däremot ålderspensionsavgifterna efter avdrag för utbetalningarna till pensionssystemet, inklusive premiepensionssystemet. Utbetalningarna av pensioner till enskilda framgår inte av statens budget, förutom garantipensionerna.

3.5 Noter

3.5.1 Noter till resultaträkningen

Not 1 Skatteintäkter

Miljoner kronor

	2020	2019
Direkta skatter på arbete		
Statlig inkomstskatt	50 107	56 267
Kommunal inkomstskatt	765 136	747 945
Allmän pensionsavgift	130 471	128 161
Skattereduktioner m.m.	-274 778	-271 871
<i>Summa Direkta skatter på arbete</i>	<i>670 936</i>	<i>660 502</i>
Indirekta skatter på arbete		
Arbetsgivaravgifter	560 179	584 829
Särskild löneskatt, egenavgifter m.m.	60 268	61 121
Avgifter till premiepensionssystemet	-41 328	-41 088
<i>Summa Indirekta skatter på arbete</i>	<i>579 119</i>	<i>604 861</i>
Skatt på kapital		
Skatt på kapital, hushåll	60 075	69 577
Skatt på företagsvinster	138 304	153 383
Fastighetsskatt och fastighetsavgift	34 243	34 382
Övriga skatter på kapital	21 902	24 810
<i>Summa Skatt på kapital</i>	<i>254 524</i>	<i>282 152</i>
Skatt på konsumtion och insatsvaror		
Mervärdesskatt	467 831	461 260
varav kommunmoms	74 909	73 550
Skatt på alkohol och tobak	28 191	26 881
Skatt på energi och miljö	78 251	79 559
Skatt på vägtrafik	21 581	20 650
Skatt på spel	6 899	3 799
Skatt på import	6 212	6 864
Övriga skatter på konsumtion och insatsvaror	765	563
<i>Summa Skatt på konsumtion och insatsvaror</i>	<i>609 730</i>	<i>599 578</i>
Restförda och övriga skatter		
Restförda skatter	-10 042	-5 008
Övriga skatter	3 732	414
Intäkter som förs till fonder	5 829	11 584
Avgifter till public service	9 211	9 028
<i>Summa Restförda och övriga skatter</i>	<i>8 730</i>	<i>16 018</i>
<i>Totala skatteintäkter enligt statens budget</i>	<i>2 123 038</i>	<i>2 163 111</i>
Avgår: Kommunala skatter	-784 516	-766 578
Avgår: Avgifter till ålderspensionssystemet (inkomstpension)	-268 519	-266 516
Avgår: EU-skatter	-6 212	-6 864
<i>Statens skatteintäkter enligt statens budget</i>	<i>1 063 792</i>	<i>1 123 153</i>
Justering till totala skatteintäkter enligt ÅRS 2019		-9 302
<i>Totala skatteintäkter enligt årsredovisningen</i>	<i>2 123 038</i>	<i>2 153 808</i>
Justering till statens skatteintäkter enligt ÅRS 2019		-3 258
<i>Statens skatteintäkter enligt årsredovisningen</i>	<i>1 063 792</i>	<i>1 119 895</i>

	2020	2019
Tillkommer, avgränsningsskillnader m.m.		
Skatter hänförliga till tidigare år		
varav 2019	3 275	-1 992
varav 2018	1 557	1 621
Avgifter till ålderspensionssystemet	268 519	266 516
Avgifter till premiepensionssystemet	41 328	41 088
EU-skatter	6 212	6 864
Kommunala utjämningsavgifter LSS	4 662	4 506
Inkomstutjämningsavgift, kostnadsutjämningsavgift	22 625	19 145
Elimineringar m.m		
Eliminering av statliga myndigheters avräknade moms	-36 692	-34 077
Eliminering av statens arbetsgivaravgifter	-36 467	-35 166
Eliminering av särskild löneskatt på pensionskostnader	-4 366	-4 202
Eliminering av myndigheters skatter m.m.	-2 136	-135
<i>Summa Total före justering</i>	<i>1 332 310</i>	<i>1 384 062</i>
Justering till belopp enligt ÅRS 2019		-17
Justering för omklassificering Kärnavfallsfonden		-3 591
Justering för omklassificering elcertifikat		2 599
Summa	1 332 310	1 383 052

Skatteintäkterna minskade med 51 miljarder kronor

Statens skatteintäkter såsom de avgränsas i resultaträkningen minskade med 51 miljarder kronor (4 procent) jämfört med 2019. Det kan jämföras med en ökning av skatteintäkterna på 20 miljarder kronor 2019 jämfört med 2018. Den stora minskningen 2020 skulle varit än större utan de stödåtgärder, med bl.a. skattepliktiga stöd till personer och företag, som regeringen vidtagit med anledning av sjukdomen covid-19.

Till exempel kan nämnas att stödet till korttidsarbete, som under året uppgick till drygt 35 miljarder kronor, innebar över 20 miljarder kronor i skatteintäkter.

Skatteintäkterna redovisas fullt periodiserade, dvs. det är intäkterna hänförs till. Eftersom många skatter för ett kalenderår beslutas först i samband med den årliga inkomsttaxeringen, är det slutliga utfallet för skatteintäkterna inte känt förrän drygt ett år efter det aktuella årets utgång. Redovisningen av skatter i årsredovisningen för staten grundas därför till viss del på prognoser. Skillnaden mellan det definitiva utfallet och den prognos som redovisas i årsredovisning för staten kan för enstaka skatter vara stor. Det gäller främst bolagens inkomstskatt och hushållens skatt på kapitalvinster. Avvikelsen för de totala skatterna är däremot liten och uppgår som regel till mellan 0,5 och 1 procent av de slutliga skatteintäkterna.

Den övergripande analysen utgår från ”Totala skatteintäkter enligt statens budget” som beräknas till 2 123 miljarder kronor för 2020 och som ska jämföras med totalt 2 163 miljarder kronor enligt den nu aktuella bedömningen av skatteintäkter för inkomståret 2019. Det innebär en minskning med 40 miljarder kronor. Statens och ålderspensionssystemets skatteintäkter minskade med 57 miljarder kronor medan den kommunala sektorns intäkter, inkomstskatt och fastighetsavgift, ökade med 18 miljarder kronor. Den stora minskningen av statens och ålderspensionssystemets skatteintäkter 2020 förklaras främst av den ekonomiska nedgången till följd av sjukdomen covid-19 men även av beslutade skattesänkningar.

Tillfälliga skattesänkningar minskade statens intäkter från skatt på arbete

De direkta skatterna på arbete, nettot av inkomstskatter, allmän pensionsavgift och skattereduktioner, ökade med 10 miljarder kronor jämfört med 2019. Kommunernas skatteintäkter ökade med 17 miljarder kronor medan statens intäkter, inkomstskatt och skattereduktioner, minskade med 9 miljarder kronor. Den allmänna pensionsavgiften ökade med 2 miljarder kronor. Statens minskade intäkter förklaras bl.a. av att riksdagen under hösten 2019 beslutade att avskaffa den övre skiktgränsen för statlig inkomstskatt, att ytterligare utöka grundavdraget för pensionärer samt att införa en skattereduktion för boende i glesbygdskommuner⁶. Sammantaget innebar besluten skattesänkningar om drygt 11 miljarder kronor varav 4 miljarder kronor påverkade kommunernas inkomstskatter⁷. Den viktigaste skattebasen för inkomstskatten är utbetalda löner som endast ökade med 0,8 procent jämfört med ca 4,5 procent de tre senaste åren. Utan stödet för korttidsarbete och det slopade karensavdraget vid sjukfrånvaro skulle skattebasen minskat med 1 procent jämfört med 2019.

De indirekta skatterna på arbete minskade med 26 miljarder kronor. Den stora minskningen förklaras framför allt av en tillfällig sänkning av arbetsgivar- och egenföretagaravgifter under mars till och med juni månad. Sänkningen medförde ca 28 miljarder kronor i lägre intäkter. Dessutom slopades den särskilda löneskatten för äldre vilket medförde 2 miljarder kronor i lägre intäkter. Utbetalda löner, exklusive stöd för korttidsarbete, minskade med 1 procent vilket innebar 6 miljarder kronor i lägre arbetsgivaravgifter. Stödet för korttidsarbete innebar dock ökade avgifter med i storleksordningen 11 miljarder kronor.

De statliga myndigheternas arbetsgivaravgifter är inomstatliga och har eliminerats vid beräkning av skatteintäkterna. Elimineringen bruttoredo visas i tabellen ovan.

Hushållens kapitalskatter minskade med 10 miljarder kronor

Hushållens kapitalskatter uppgick till 60 miljarder kronor vilket är 10 miljarder kronor lägre jämfört med 2019. De lägre intäkterna förklaras till största delen av hushållens räntor och utdelningsinkomster vilka minskade med drygt 26 miljarder kronor till 109 miljarder kronor. Ökade ränteutgifter minskade skatten med 1 miljard kronor.

Företagens inkomstskatt minskade med 15 miljarder kronor

Skatt på företagsvinster minskade med 15 miljarder kronor eller 10 procent jämfört med en ökning om 15 procent 2019. Den ekonomiska osäkerhet som pandemin innebär medförde en kraftig nedgång i både försäljning och orderingång för många företag. I löpande priser minskade exporten med knappt 9 procent och importen med drygt 10 procent.

Intäkterna från mervärdesskatt ökade

Skatt på konsumtion och insatsvaror ökade med 10 miljarder kronor jämfört med 14 miljarder kronor året innan. Det är intäkterna från mervärdesskatt och energiskatt som förklarar den svagare ökningen. Intäkterna från mervärdesskatt ökade med knappt 7 miljarder kronor jämfört med 14 miljarder kronor året innan. Den lägre ökningstakten förklaras till stor del av en minskad privat konsumtion. I beloppet mervärdesskatt, 468 miljarder kronor, ingår återbetald mervärdesskatt till statliga myndigheter med 37 miljarder kronor som har eliminerats. Detta är en inomstatlig

⁶ Stödrområde A och B, dvs. främst Norrland och nordvästra Svealand

⁷ Sammantaget är effekten av regeländringarna neutral för kommunerna eftersom de får kompensation via det generella statsbidraget.

transaktion som elimineras för att inte påverka det konsoliderade utfallet i statens resultaträkning.

Intäkter av skatt på alkohol och tobak ökade

Intäkterna av skatt på alkohol och tobak ökade med 1,3 miljarder kronor.

Lägre intäkter från skatt på energi och miljö

Intäkterna av skatt på energi och miljö minskade med 1,3 miljarder kronor. Skatt på elektrisk kraft ökade med 0,6 miljarder kronor medan skatt på koldioxid minskade med 1,8 miljarder kronor. Intäkterna från skatt på flygresor minskade med 1,3 miljarder kronor till 0,5 miljarder kronor.

Intäkterna av skatt på vägtrafik ökade

Intäkterna av skatt på vägtrafik ökade med 0,9 miljarder kronor. Ökningen avser fordonsskatten vilket delvis förklaras av det införda bonus-malus-systemet, med en högre fordonsskatt de tre första åren för bilar med koldioxidutsläpp över 95 gram per kilometer.

Intäkter från spelverksamhet ökade med 3,1 miljarder kronor

Sedan 2019 består intäkterna av skatt på spel och inlevererat överskott från Svenska Spel AB. Intäkterna från skatt på spel betalas månadsvis men inleveransen av överskottet sker året efter verksamhetsåret. Intäkterna från skatt på spel var oförändrade mellan åren. AB Svenska Spels överskott uppgick till 1,6 miljarder kronor både 2019 och 2020. På grund av sjukdomen covid-19 beslutade AB Svenska Spel att inte ge någon utdelning under 2020 (överskottet för verksamhetsåret 2019). Utdelningen för både verksamhetsåren 2019 och 2020 görs istället under 2021, totalt 3,1 miljarder kronor.

Både restförda skatter och övriga skatter ökade

Restförda skatter ökade med 5 miljarder kronor jämfört med 2019. Hushållens restförda skatter minskade med 0,7 miljarder kronor medan företagens ökade med 5,8 miljarder kronor. Nästan hela ökningen, 5,2 miljarder kronor, förklaras av ökade restföringar av mervärdesskatt. Övriga skatter ökade med 3,3 miljarder kronor varav hushållens ökade med 0,9 miljarder kronor och företagens med 2,4 miljarder kronor. Intäkter som förs till fonder minskade med 5,8 miljarder kronor. Den stora minskningen förklaras dels av att avgifter till Kärnavfallsfonden inte längre redovisas som en skatt (jfr särskild justering på en egen rad i tabellen), dels av lägre resolutionsavgifter. Avgifter till public service ökade med 0,2 miljarder kronor.

Ökade intäkter av kommunal inkomstskatt

Kommunernas del av skatteintäkterna, kommunal inkomstskatt och kommunal fastighetsavgift, ökade med 18 miljarder kronor medan ålderspensionssystemets avgifter ökade med 2 miljarder kronor.

Statens arbetsgivaravgifter har eliminerats

Skatteverket sköter uppbörderna av skatter och redovisar den både i statens resultaträkning och i statens budget. Staten betalar ut de skatter och avgifter som tillhör kommunsektorn och ålderspensionssystemet löpande för att sedan slutreglera dem när beskattningen är fastställd. Den redovisning av skatteintäkter som görs i resultaträkningen skiljer sig på några punkter från den som görs på inkomstsidan i statens

budget. I budgeten görs omföringar och en finare indelning av vissa poster för att tydligare redovisa fördelningen mellan olika skatteslag etc. Den del av ålderspensionsavgiften som går till premiepensionssystemet läggs i resultaträkningen till skatteintäkterna, trots att systemet ses som en del av hushållssektorn i nationalräkenskaperna (se avsnittet Redovisningsprinciper och tilläggsupplysningar). En annan väsentlig skillnad jämfört med statens budget är att arbetsgivaravgifter som staten betalat till sig själv elimineras i resultaträkningen.

Kommunalekonomisk utjämning och kommunmoms bruttoredovisas

I resultaträkningens skatteintäkter ingår den kommunalekonomiska utjämningen som nettoredovisas på utgiftssidan i statens budget. Inkomstutjämningsavgift och kostnadsutjämningsavgift från kommuner och regioner på sammanlagt 23 miljarder kronor nettoredovisas under anslaget för kommunalekonomisk utjämning. Det innebär att utgifterna för statsbidrag till kommunerna minskats med motsvarande belopp på statens budget. I resultaträkningens skatteintäkter ingår också mervärdesskatt med 75 miljarder kronor för kommuner och regioner som nettoredovisas på inkomstsidan i statens budget. I resultaträkningen har den kommunalekonomiska utjämningen och kommunmomsen bruttoredovisats, vilket innebär att både inkomster och transfereringar till kommuner är 98 miljarder kronor högre än i statens budget för 2020.

Tre justeringsbelopp

I kolumnen för jämförelsetalen från 2019 redovisas för varje skatteslag utfall efter det att beskattningen av 2019 års inkomster slutförts. Detta överensstämmer med motsvarande redovisning av utfallet på statens budget. Jämförelsetalen avviker något för varje enskilt skatteslag från de belopp som beräknades när resultaträkningen för 2019 togs fram, eftersom de baseras på senare utfallsinformation. Tre justeringsbelopp har lagts till i ovanstående tabell så att överensstämmelse även uppnås med de periodiserade skatter som redovisades i årsredovisningen för staten 2019.

Skatteintäkterna 2019 blev högre än beräknat

Skatteintäkterna 2019 blev 9 miljarder kronor högre jämfört med den beräkning av 2019 års skatt som gjordes våren 2020. Direkta skatter på arbete blev 5 miljarder kronor högre. Den statliga inkomstskatten blev 1 miljard kronor lägre medan den kommunala inkomstskatten blev 6 miljarder kronor högre. Intäkterna av skatt på kapital blev 8 miljarder kronor högre än beräkningen våren 2020. Hushållens skatt på kapital blev 2 miljarder kronor lägre medan skatt på företagsvinster blev 8 miljarder kronor högre. Svenska Spel AB beslutade i mars 2020 att inte ge någon utdelning till staten på grund av den pågående pandemin. Intäkterna blev därför 3 miljarder kronor lägre.

Not 2 Intäkter av avgiften och andra ersättningar

Miljoner kronor

	2020	2019
<i>Offentligrättslig verksamhet</i>		
Trafikverket	2 528	2 633
Transportstyrelsen	1 814	2 395
Kronofogdemyndigheten	1 522	1 416
Lantmäteriet	1 189	1 027
Finansinspektionen	763	718
Centrala studiestödsnämnden	675	669

	2020	2019
Läkemedelsverket	653	662
Bolagsverket	531	511
Polismyndigheten	531	851
Migrationsverket	341	322
Elsäkerhetsverket	335	318
Strålsäkerhetsmyndigheten	330	313
Patent- och registreringsverket	327	330
Post- och telestyrelsen	279	275
Livsmedelsverket	239	178
Regeringskansliet	89	234
<i>Affärsverk</i>		
Luffartsverket	2 332	1 720
Sjöfartsverket	1 619	1 784
Övriga myndigheter	1 606	1 565
<i>Summa offentligtgrättslig verksamhet</i>	<i>17 703</i>	<i>17 921</i>
<i>Uppdragsverksamhet</i>		
Trafikverket	3 902	4 665
Statens institutionsstyrelse	2 033	1 984
Exportkreditnämnden (-2005 exkl. BA och SI)	1 224	1 442
Försvarets materielverk	1 059	1 085
Pensionsmyndigheten	890	802
Statens fastighetsverk	782	784
Lunds universitet	592	584
Statens jordbruksverk	579	534
Skatteverket	520	490
Sveriges lantbruksuniversitet	427	452
Kungl. Tekniska högskolan	405	442
Uppsala universitet	389	429
Specialpedagogiska skolmyndigheten	379	347
Socialstyrelsen	135	11
Statens maritima och transporthistoriska museer	32	208
<i>Affärsverk</i>		
Svenska kraftnät	9 490	11 394
Luffartsverket	264	755
Sjöfartsverket	12	304
Övriga myndigheter	5 040	5 483
<i>Summa uppdragsverksamhet</i>	<i>28 154</i>	<i>32 195</i>
<i>Andra ersättningar</i>		
Finansinspektionen	5 084	62
Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen	4 161	3 559
Polismyndigheten	1 021	826
Statens skolverk	777	800
Trafikverket	654	494
Centrala studiestödsnämnden	265	264
Karolinska institutet	236	247
Transportstyrelsen	216	189
Kronofogdemyndigheten	213	236
Brottsoffermyndigheten	188	35

	2020	2019
Statens fastighetsverk	69	432
Försvarets materielverk	10	815
Socialstyrelsen	4	163
<i>Affärsverk</i>		
Svenska kraftnät	431	479
Sjöfartsverket	33	3
Övriga myndigheter	934	1 148
<i>Summa andra ersättningar</i>	<i>14 296</i>	<i>9 752</i>
Summa	60 153	59 868

Intäkter av avgifter och andra ersättningar

Intäkter av avgifter och andra ersättningar ökade med 285 miljoner kronor. Intäkter av avgifter i offentligrättslig verksamhet minskade med 218 miljoner kronor och utgör ca 29 procent av posten. Intäkter av avgifter för uppdragsverksamhet minskade med 4 041 miljoner kronor och utgör 47 procent av posten. Andra ersättningar ökade med 4 544 miljoner kronor och utgör ca 24 procent av posten.

Staten tar in avgifter för att tillhandahålla varor och tjänster, och den som betalar avgiften får därmed en motprestation. Avgifterna är antingen offentligrättsliga eller avgifter för uppdragsverksamhet.

Offentligrättsliga avgifter är s.k. tvingande eller betungande avgifter som staten med stöd av författning kan ta ut av enskilda.

Avgifter för uppdragsverksamhet är samtliga avgifter som inte är offentligrättsliga. Det omfattar försäljning av varor och tjänster som är frivilligt efterfrågade. Hit räknas också de avgifter som myndigheter under vissa förutsättningar får ta ut enligt det generella bemyndigandet i 4 § avgiftsförordningen (1992:191).

Andra ersättningar ses inte som avgifter eftersom den som betalar ersättningen i princip inte erhåller någon motprestation såsom för en avgift.

Offentligrättsliga avgifter minskade

De största förändringarna av de offentligrättsliga avgifterna rör Transportstyrelsen, Polismyndigheten och Luftfartsverket.

Transportstyrelsens avgifter har minskat med 581 miljoner kronor, vilket i huvudsak beror på covid-19 som främst har haft en effekt på luftfarten och särskilt på de avgifter som avser säkerhetskontroll som tas ut på svenska flygplatser.

Transportstyrelsen tar ut avgifter inom sjöfarts-, luftfarts-, järnvägs- och vägtrafikområdet för bl.a. tillsyn, tillstånd och registerhållning. Inom luftfartsområdet finns också avgifter för säkerhetskontroll vid svenska flygplatser, flygplatsers utrustningskostnader för kommunikation, navigation och övervakning inom flygtrafikledningstjänst och undervägsverksamheten (flygtrafiktjänst en route).

Polismyndigheten tar ut avgifter för utfärdande av pass, nationella id-kort, stämmningsmannadelgivning, utbildning av ordningsvakter samt tillståndsgivning.

Polismyndighetens offentligrättsliga avgifter har minskat med 320 miljoner kronor, vilket främst beror på att intäkterna av pass har minskat. Minskningen förklaras av de reserestriktioner som har införts, nationellt och internationellt till följd av sjukdomen covid-19.

Luftfartsverkets avgifter har ökat med 612 miljoner kronor och hänförs till undervägs- och terminalavgifter. Luftfartsverket har högre kostnader för pensioner till följd av omvärdering av pensionsskulden. Dessa kostnader ska täckas av avgifter via EU:s avgiftssystem för undervägs- och terminalavgifter. Avgifterna beräknas på en kombination av antal flygningar, luftfartygets vikt och flugen sträcka.

Övrigt om intäkter av offentligrättsliga avgifter

Totalt redovisar omkring 120 myndigheter offentligrättsliga avgifter, i en mängd olika verksamheter.

Trafikverket tar framför allt ut banavgifter och provavgifter för körkort. Banavgifterna är obligatoriska för de aktörer som trafikerar järnvägen och intäkterna går till drift och underhåll av järnvägen. Trafikverkets avgifter minskade med 105 miljoner kronor. Det beror främst på att intäkterna för förarprovsavgifter och banavgifter har minskat till följd av covid-19. Persontrafiken på järnväg minskade och det var inte heller möjligt att genomföra lika många körkortsprov som tidigare.

Kronofogdens avgifter ökade med 106 miljoner kronor, vilket framför allt beror på en ökning av grundavgifter för enskilda mål och betalningsföreläggandeavgifter. Den främsta orsaken till ökningen är att myndigheten har kommit ikapp med att hantera ansökningar som inkom 2019 och att många av dessa har gått vidare till verkställighet.

Lantmäteriets avgifter ökade med 162 miljoner kronor, vilket främst beror på en ökning inom förrättningsverksamheten. Lantmäteriet redovisar avgifter inom fastighetsbildningsområdet och expeditionsavgifter för inskrivningsverksamheten, t.ex. ansökan om lagfart vid köp av fastighet.

Regeringskansliets avgiftsintäkter minskade med 145 miljoner kronor och beror på minskade intäkter som tas in med stöd av förordningen om avgifter vid utlandsmyndigheterna, dvs. pass- och viseringsärenden, körkort, vigsel, migration m.m. Minskningen är en följd av covid-19.

Sjöfartsverkets avgifter minskade med 165 miljoner kronor, vilket beror på att antalet lotsningar, anlöp till hamnar, volymer av passagerare och till viss del att volymer av gods har minskat på grund av sjukdomen covid-19. Sjöfartsverkets avgifter omfattar främst farleds- och lotsavgifter.

Intäkter av avgifter för uppdragsverksamhet minskade

Det är framför allt Affärsverket svenska kraftnät, Trafikverket, Exportkreditnämnden, Statens maritima och transporthistoriska museer, Luftfartsverket och Sjöfartsverket som visar minskade intäkter av avgifter för uppdragsverksamhet. Socialstyrelsen har däremot ökade intäkter.

Affärsverket svenska kraftnät tar ut avgifter från regionnätsföretag, stora elproducenter och balansansvariga. Avgifterna minskade med 1 904 miljoner kronor vilket främst beror på lägre intäkter från balansreglering, där de lägre bruttonivåerna på både intäkter och kostnader främst förklaras av att genomsnittspriset för köpt och såld balans- och reglerkraft var markant lägre än 2019.

Avgifterna i Trafikverkets uppdragsverksamhet minskade med 763 miljoner kronor. Det är främst en minskning av intäkter för uppdrag på andras anläggningar i samband med investeringar i statliga vägar och järnvägar. Trafikverkets uppdragsverksamhet består i övrigt huvudsakligen av försäljning av järnvägsmateriel till de entreprenörer som bygger och underhåller de statliga järnvägarna och el till de olika bolag som

bedriver tågtrafik. I samband med investeringar i statliga vägar och järnvägar utför även Trafikverket uppdrag på andras anläggningar, främst då åt kommuner.

Exportkreditnämndens intäkter av avgifter för uppdragsverksamhet består av garantiavgifter. EKN:s intäkter har minskat med 218 miljoner kronor främst till följd av att tidsplanen för vissa låneutbetalningar i garantiåtaganden har ändrats under 2020.

Socialstyrelsens intäkter av uppdragsverksamhet ökade med 124 miljoner kronor. Det beror på vidarefakturerings av skyddsmaterial till regioner och kommuner för att på nationell nivå säkra tillgången på skyddsutrustning och fördela skyddsutrustning och annat material till följd av sjukdomen covid-19.

Statens maritima och transporthistoriska museers intäkter av uppdragsverksamhet minskade med 176 miljoner kronor, vilket i huvudsak beror på minskade besöksiffror på Vasamuseet.

Luftfartsverkets intäkter av uppdragsverksamhet avser i huvudsak konsulttjänster, som 2019 till stor del bestod av ersättning från intressebolaget Nordica Unified Air traffic Control (NUAC HB) för tillhandahållande av personal, kontrollcentraler och teknisk utrustning för NUAC:s utförande av flygtrafiktjänst i det övre luftrummet (en route) på uppdrag av Luftfartsverket. Luftfartsverkets intäkter av uppdragsverksamhet minskade med 491 miljoner kronor främst till följd av att verksamheten som NUAC AB har bedrivit återfördes till Luftfartsverket per 1 september 2019, varför motsvarande fakturering inte finns för 2020.

Övrigt om intäkter av avgifter för uppdragsverksamhet

Totalt redovisar omkring 172 myndigheter avgifter för uppdragsverksamhet.

Statens institutionsstyrelse tar huvudsakligen ut vårdavgifter för ungdomsvård.

Försvarets materielverks intäkter av uppdragsverksamhet består i huvudsak av fakturering av levererade tjänster och produkter.

Pensionsmyndigheten tar mest ut avgifter från AP-fonderna för administration av inkomstpensionssystemet och administration av premiepensionssystemet.

Statens fastighetsverk tar huvudsakligen ut hyror och arrenden från hyresgäster. De tar även in intäkter hänförliga till hyresgästanpassningar, som vidarefaktureras hyresgäst.

Lunds universitet, Uppsala universitet och Kungliga Tekniska högskolan tar ut studieavgifter från studieavgiftsskyldiga studenter, vissa s.k. tredjelandsmedborgare. De redovisar även intäkter i sin uppdragsverksamhet i samband med uppdragsutbildning och forskning, tidskrifter och publikationer samt rådgivning och annan liknande service.

Statens jordbruksverk tar huvudsakligen ut hyror och arrenden från hyresgäster, men bedriver även annan uppdragsverksamhet, såsom konsultverksamhet.

Skatteverket tar emot avgifter från AP-fonderna och premiepensionssystemet för arbete med uppbörd av ålderspensionsavgifter m.m.

Intäkter av andra ersättningar ökade

Finansinspektionen, Inspektionen för arbetslöshetsförsäkring, Polismyndigheten, Trafikverket och Brottsoffermyndigheten visar de största ökningarna av intäkter av andra ersättningar medan Statens fastighetsverk, Försvarets materielverk och Socialstyrelsen visar en minskning av andra ersättningar.

Finansinspektionens intäkter av andra ersättningar består av olika typer av straffavgifter såsom sanktioner, böter eller förseningsavgifter. Ökningen med 5 022 miljoner kronor beror på att Swedbank och SEB fick betala 4 000 miljoner kronor respektive 1 000 miljoner kronor i sanktionsavgifter för brister i arbetet med att motverka penningtvättsrisker.

Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringens intäkter av andra ersättningar är finansieringsavgiften som arbetslöshetskassorna betalar. Ökningen med 602 miljoner kronor beror på att arbetslöshetskassorna fick högre finansieringsavgift på grund av att taket i arbetslöshetsförsäkringen blev högre och därmed ökade den genomsnittliga dagpenningen. Även medlemsantalet ökade hos de flesta arbetslöshetskassorna.

Polismyndighetens intäkter av andra ersättningar har ökat med 195 miljoner kronor. Det beror i huvudsak på ökade intäkter av böter.

Trafikverkets intäkter av andra ersättningar ökade med 160 miljoner kronor. Det beror främst på att det under 2020 förekommit stora vitesintäkter kopplade till entreprenadkontrakt.

Brottsoffermyndighetens intäkter av andra ersättningar ökade med 153 miljoner kronor, vilket avser förändring av det beräknade värdet av regressfordringar, dvs. återkrav av tidigare utbetald brottsskadeersättning.

Statens fastighetsverks intäkter av andra ersättningar avser framför allt reavinst från försäljning av fastigheter. Dessa intäkter minskade med 363 miljoner kronor år 2020.

Försvarets materielverks intäkter av andra ersättningar består av viten och skadestånd från leverantörer. Minskningen på 805 miljoner kronor beror på att vissa intäkter från exportåtagandena tidigare bokfördes som andra ersättningar, men nu bokförs som uppdragsverksamhet.

Socialstyrelsens andra ersättningar minskade med 159 miljoner kronor, vilket huvudsakligen beror på att Socialstyrelsen 2019 redovisade stora återbetalningar mot avslutade anslag.

Övrigt om intäkter av andra ersättningar

Totalt redovisar omkring 172 myndigheter intäkter av andra ersättningar.

Statens skolverks andra ersättningar är främst återbetalda statsbidrag.

Centrala studiestödsnämndens (CSN) andra ersättningar är huvudsakligen återkravsintäkter från återkrav som uppstår om en studerande t.ex. avbrutit studierna utan att meddela CSN.

Karolinska institutet redovisar intäkter för fakturerade pensions- och lönekostnader från Karolinska sjukhuset som andra ersättningar.

Transportstyrelsen redovisar bl.a. felparkeringsavgifter, dröjsmålsavgifter och avgifter vid överträdelser av kör- och vilotider som andra ersättningar.

Not 3 Intäkter av bidrag

Miljoner kronor

	2020	2019
AP-fondsmedel	30 733	25 251
EU-bidrag		
EU-bidrag med delat förvaltningsansvar		
Statens jordbruksverk		

	2020	2019
Garantifonden för jordbruket, EGFJ	6 977	7 161
Jordbruksfonden för landsbygdsutveckling, EJFLU	3 938	2 674
Havs- och fiskerifonden, EHFF	159	193
Regionala utvecklingsfonden, ERUF ¹	18	12
Socialfonden, ESF ²	24	11
Summa Statens jordbruksverk	11 116	10 051
Tillväxtverket		
Regionala utvecklingsfonden, ERUF ¹	1 205	1 284
Rådet för Europeiska Socialfonden i Sverige		
Socialfonden, ESF ²	1 004	910
Fonden för europeiskt bistånd för dem som har det sämst ställt, FEAD	10	11
Migrationsverket		
Asyl-, migrations- och integrationsfonden, AMIF	857	607
Polismyndigheten		
Fonden för inre säkerhet, ISF	95	78
Interregionala bidrag (Interreg) ³	502	604
Andra EU-bidrag		
Bidrag till transeuropeiska nätverk, Trafikverket	318	114
Universitet och högskolor	1 328	1 254
Övriga myndigheter ³	1 158	1 021
Summa EU-bidrag	17 593	15 934
Övriga bidrag		
Erhållna bidrag vid universitet och högskolor (exklusive bidrag från EU)	9 853	9 848
Försäkringskassan		
– assistansersättning	4 453	4 417
– underhållsstöd	1 131	1 114
Kärnavfallsfonden	2 794	3 591
Trafikverket (exklusive bidrag från EU)	1 626	1 049
Statens tjänstepensionsverk	661	617
Erhållna bidrag vid övriga myndigheter (exklusive bidrag från EU)	1 784	1 612
Summa	70 628	63 433

¹Medel från ERUF redovisades av Tillväxtverket och Jordbruksverket, totalt för fonden 1 224 miljoner kronor.

²Medel från ESF redovisades av Svenska ESF-rådet och Jordbruksverket, totalt för fonden 1 028 miljoner kronor.

³Jämförelsetal har ändrats p.g.a. justering för interregionala program Öresund-Kattegatt-Skagerrak

Intäkter av bidrag är intäkter som inte är relaterade till utförda prestationer. Bidragsintäkter 2020 har ökat med 7,2 miljarder kronor jämfört med föregående år.

AP-fondsmedel

Posten AP-fondsmedel visar Allmänna pensionsfondens nettobidrag till staten. Beloppet är skillnaden mellan de medel som löpande rekvireras från AP-fonden för utbetalning av ålderspensioner och de ålderspensionsavgifter (socialavgifter från arbetsgivare och egenföretagare), allmänna pensionsavgifter och statliga ålderspensionsavgifter som löpande överförs till AP-fonden för förvaltning.

För 2020 uppgick nettobidraget till 30,7 miljarder kronor. Utbetalda pensioner som finansieras från AP-fonderna ökade med 11,5 miljarder kronor, medan avgifterna som

tillförs AP-fonderna för att finansiera pensionerna ökade med 6 miljarder kronor. Det innebär att nettoöverföringen från AP-fonderna ökade med 5,5 miljarder kronor.

Intäkter av EU-bidrag

Intäkter av EU-bidrag visar på återflödet från EU-budgeten som för 2020 ökade med 1,7 miljarder kronor jämfört med föregående år. Framförallt ökade bidrag från jordbruksfonderna med 1 miljard kronor.

Övriga bidrag

En stor andel av övriga bidrag hanteras på universitet och högskolor och används främst för forskning. Dessa bidrag kommer från företag inom och utom Sverige och olika forskningsstiftelser. Bidrag från andra statliga myndigheter, t.ex. forskningsråd, är eliminerade.

Försäkringskassan redovisar intäkter från kommuner för kommunernas andel av kostnaden för statlig assistansersättning samt intäkter för underhållsstöd från bidragsskyldiga.

Kärnavfallsfonden redovisar avgifter från reaktorinnehavarna som har minskat med 0,8 miljarder kronor jämfört med föregående år. Det är framförallt avgifter från Ringhals som har varit lägre.

Trafikverkets bidrag från bl.a. kommuner för investeringar i infrastruktur har ökat med 0,6 miljarder kronor.

Statens tjänstepensionsverk (SPV) redovisar premieintäkter m.m. för den statliga försäkringsrörelsen och andra pensionsförmåner för anställda i vissa organisationer som inte är statliga myndigheter men där SPV ändå hanterar tjänstepensionen, bl.a. Chalmers tekniska högskola.

Not 4 Transfereringar

Miljoner kronor

	2020	2019
Socialförsäkring	577 791	557 292
Allmänna bidrag till kommuner exkl. tillfälligt stöd	248 992	205 640
Arbetsmarknad	121 607	59 736
Överföring till premiepensionssystemet	30 074	32 726
Avgiften till Europeiska gemenskapen	48 435	38 972
Bistånd och andra internationella bidrag	41 570	40 097
Migration och integration	18 311	29 448
Utbildning, studiestöd	45 497	42 688
Hälso- och sjukvårdspolitik, till kommuner	57 151	38 673
Övrigt	111 262	88 284
Summa	1 300 700	1 133 556

Transfereringar

Transfereringar till hushåll inkl. hushållens övriga organisationer

Socialförsäkring

Pensioner (Pensionsmyndigheten)

Ålderspensioner vid sidan av statens budget	326 262	314 712
Premiepensioner	15 016	11 715
Ersättning vid ålderdom (anslagsfinansierade förmåner)	35 944	33 922

	2020	2019
<i>Övrig Socialförsäkring (Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten)</i>		
Ersättning vid sjukdom och funktionsnedsättning	83 778	81 418
varav sjukpenning och rehabilitering m.m.	38 295	34 330
varav aktivitets- och sjukersättning	37 345	38 485
Assistansersättning m.m.	28 108	28 725
Ekonomisk trygghet för familjer och barn (FK, PM)	88 682	86 799
Summa socialförsäkring till hushåll	577 791	557 292
Arbetsmarknad		
Arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd	37 833	24 728
varav Arbetsförmedlingen	24 369	14 173
varav Försäkringskassan	13 464	10 555
Arbetsmarknadspolitiska program och insatser, Arbetsförmedlingen	3 519	2 649
Övrig arbetsmarknad, Arbetsförmedlingen	1 985	1 781
Lönegarantiersättning, Kammarkollegiet	2 912	2 102
Summa arbetsmarknad till hushåll	46 249	31 260
Utbildningspolitik		
Studiestöd, Centrala studiestödsnämnden	19 262	17 304
Kostnad resp. återföring av reservation för förluster i utlåningsverksamheten, Centrala studiestödsnämnden	459	592
Bidrag till folkbildningsorganisationer, Kammarkollegiet	4 602	4 460
Summa utbildningspolitik till hushåll	24 322	22 355
Bistånd m.m.,		
Bistånd och andra internationella bidrag (bidrag till organisationer), Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete	4 450	4 195
Migration och integration		
Migrationsverket	440	495
Integration, Ersättning för insatser för vissa nyanlända invandrare, Arbetsförmedlingen	0	549
Integration, Etableringsersättning till vissa nyanlända invandrare, Försäkringskassan	2 288	3 563
Särskilda insatser inom folkbildningen, Kammarkollegiet	137	158
Summa migration och integration till hushåll	2 865	4 765
Statens tjänstepensionsverk, pensionskostnader ej statligt anställda	1 729	1 084
Nettoöverföring till premiepensionssystemet	30 074	32 726
Övriga transfereringar till hushåll	25 469	20 165
Summa transfereringar till hushåll	712 949	673 842
Transfereringar till företag		
Arbetsmarknad		
Stöd för korttidsarbete m.m., Tillväxtverket	35 575	1 850
Lönebidrag m.m., Arbetsförmedlingen	7 850	8 493
Lönebidrag till Samhall, Kammarkollegiet	6 316	6 078
Köp av arbetsmarknadsutbildning m.m., Arbetsförmedlingen	206	384
Anställningsstöd, Skatteverket	22 655	8 523
varav Ersättning för höga sjuklönekostnader	11 929	0
varav Omställningsstöd	5 677	0

	2020	2019
Summa arbetsmarknad till företag	72 602	25 329
Gårdsstöd, landsbygdsåtgärder m.m., Statens jordbruksverk	13 672	14 637
Bidrag till public servicebolagen	8 598	8 395
Utbildningspolitik, Bidrag till enskilda utbildningssamordnare, Kammarkollegiet	3 122	3 159
Investeringsstöd m.m., Boverket	4 558	2 300
Forskning och utveckling m.m., Verket för innovationssystem	1 904	1 914
Ersättning till reaktorinnehavarna, Kärnavfallsfonden	2 708	2 164
Regionala tillväxtåtgärder m.m., länsstyrelserna	185	213
Elcertifikat	1 222	2 599
Energiforskning m.m., Statens energimyndighet	1 252	933
Trafikupphandling, Trafikverket	919	883
Miljöpolitik, Naturvårdsverket	1 427	1 195
Kultur, Statens kulturråd	1 422	328
Bidrag till kvalificerad yrkesutbildning, Myndigheten för yrkeshögskolan	1 880	1 442
Presstöd, Myndigheten för radio och tv, Presstödsnämnden	1 458	639
Transportstyrelsen	664	885
Övriga transfereringar till företag	5 883	5 512
Summa transfereringar till företag	123 478	72 526
Transfereringar till kommuner		
Allmänna bidrag till kommuner		
Stöd till kommunsektorn för att stärka välfärden Skatteverket	29 486	0
Kommun-och regionmoms, Skatteverket	74 909	73 550
Utjämningsbidrag LSS, kommuner, Skatteverket	4 662	4 506
Kommunalekonomisk utjämning till kommuner exkl. stöd med anledning av flyktingsituationen, Skatteverket	100 294	92 125
Kommunalekonomisk utjämning till regioner exkl. stöd med anledning av flyktingsituationen, Skatteverket	39 640	35 459
Allmänna bidrag till kommuner exkl. stöd med anledning av flyktingsituationen	248 992	205 640
Allmänna bidrag, stöd för migration och integration:		
Stöd med anledning till flyktingsituationen till kommuner och regioner, Skatteverket	3 000	5 000
Del av kommunalekonomisk utjämning, stöd med anledning till flyktingsituationen till kommuner och regioner, Skatteverket	3 500	5 000
Summa allmänna bidrag till kommuner, stöd för migration och integration	6 500	10 000
Summa allmänna bidrag till kommuner	255 492	215 640
Migration och integration, Migrationsverket		
Ersättningar och bostadskostnader inkl. periodiseringar, Migrationsverket	1 706	2 266
Kommunersättningar vid flyktingmottagande, Migrationsverket	6 721	11 508
Tillfälligt stöd till kommuner för ensamkommande unga asylsökande m.fl., Migrationsverket	0	195
Summa migration och integration vid Migrationsverket till kommuner och regioner	8 427	13 969
Hälso- och sjukvårdspolitik		
Bidrag till läkemedelsförmånerna m.m., Kammarkollegiet	30 041	28 428
Statsbidrag till följd av sjukdomen covid-19 Socialstyrelsen	10 300	0

	2020	2019
Provtagning, smittspårning och utbrottshantering, Socialstyrelsen	4 717	0
Kvalitetshöjande insatser i hälso- och sjukvården, Kammarkollegiet	3 000	1 470
Startbidrag provtagning, smittspårning och utbrottshantering, Kammarkollegiet	700	0
Statsbidrag för kris- och traumastöd, Kammarkollegiet	350	0
Förlossningsvård och kvinnors hälsa, Kammarkollegiet	970	1 365
Tandvårdsförmåner m.m., Försäkringskassan	1 551	1 850
Patientmiljarden, Kammarkollegiet	0	1 000
Personalsatsning, Kammarkollegiet	1 980	1 978
Professionsmiljard, Kammarkollegiet	655	972
Prestationsbundna insatser för att korta vårdköerna, Kammarkollegiet	2 896	1 610
Summa Hälso- och sjukvårdspolitik till kommuner	57 161	38 673
Arbetsmarknadspolitik		
Arbetsmarknad, Arbetsförmedlingen	2 756	3 147
varav Lönebidrag m.m.	2 412	2 550
Summa arbetsmarknadspolitik till kommuner	2 756	3 147
Skolverket (Barn-, ungdoms- och vuxenutbildning)		
Maxtaxa i barnomsorgen	3 707	4 353
Bidrag till lärarlöner	3 418	3 343
Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet	2 106	1 939
Fler anställda i lågstadiet	894	1 790
Statligt stöd till vuxenutbildning	3 101	2 205
Statligt stöd för stärkt likvärdighet och kunskapsutveckling, Skolverket	4 374	3 136
Övrigt, Skolverket	453	409
Summa Skolverket (Barn-, ungdoms- och vuxenutbildning)	18 053	17 174
Ersättning för höga sjuklönekostnader	6 904	0
Ersättning vid sjukdom och funktionsnedsättning, Försäkringskassan	1 398	1 713
Transportpolitik, Trafikverket	5 194	2 353
Bidrag till utveckling av socialt arbete m.m.	313	673
Stimulansbidrag och åtgärder inom äldrepolitiken, Socialstyrelsen	1 153	486
Bidrag till kultur, Statens kulturråd	2 011	1 794
Övriga transfereringar till kommuner	14 009	12 000
Summa transfereringar till kommuner	372 871	307 621
Transfereringar till utlandet		
BNI-baserad avgift, Kammarkollegiet	39 581	29 826
Mervärdesskattebaserad avgift, Skatteverket	3 203	3 181
Storbritanniens budgetreduktion, Kammarkollegiet	576	482
Tullavgift, Tullverket	5 074	5 483
Avgiften till Europeiska unionen	48 435	38 972
Bistånd och andra internationella bidrag, Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete	37 120	35 902
Dagersättning till asylsökande m.m., Migrationsverket	519	715
Övriga transfereringar till utlandet	5 329	3 978

	2020	2019
Summa transfereringar till utlandet	91 402	79 567
Summa	1 300 700	1 133 556

Transfereringar är medel som staten förmedlar till olika mottagare via myndigheterna. I huvudsak betalas transfereringar från anslag på statens budget. Transfereringar kännetecknas av att staten inte får någon motprestation.

Många transfereringar är dock förknippade med någon form av villkor. Ett exempel är aktivitetsstöd inom arbetsmarknadspolitiken där kravet är att mottagaren deltar i ett arbetsmarknadspolitiskt program.

Noten inleds med en sammanfattande tabell med transfereringar uppdelade i delområden. Därefter specificeras transfereringarna utifrån mottagarkategori, syfte och utbetalande myndighet. Mottagarkategorierna visar de sektorer som fått transfereringen och är hushåll, företag, kommuner och utlandet. Hushåll innefattar enskilda personer, ideella organisationer och föreningar tillhörande hushållssektorn samt premiepensionssystemet.

Till området socialförsäkring räknas transfereringar till hushåll som Pensionsmyndigheten och Försäkringskassan hanterar. Här ingår ålderspensioner, ekonomisk trygghet för familjer och barn, ersättning vid sjukdom och funktionsnedsättning som sjukpenning, aktivitets- och sjukersättning, arbetsskadeersättning samt assistansersättning m.fl. stöd till personer med funktionsnedsättning.

De totala kostnaderna för transfereringar i form av lämnade bidrag m.m. ökade med 167 miljarder kronor mellan 2020 och 2019.

Transfereringar till hushåll

Transfereringarna till hushåll ökade med 39 miljarder kronor under 2020. De transfereringar som redovisas är utbetalningar exklusive statlig ålderspensionsavgift. Statlig ålderspensionsavgift ingår i budgetens utgifter för t.ex. sjukpenning och är en betalning från anslag till pensionssystemet för att finansiera pensionsrätterna för bl.a. de personer som får sjukpenning och andra sociala förmåner. Den del av den statliga ålderspensionsavgiften som går till premiepensionssystemet (14,1 procent 2020) finns med bland transfereringar till hushållssektorn men redovisas separat. Nettoöverföringen till premiepensionssystemet var 30 miljarder kronor 2020, vilket var 2,6 miljarder kronor lägre än 2019. Överföringarna till och från AP-fonderna ingår inte i transfereringar till hushåll, utan nettoöverföringen redovisas som bidrag från AP-fonden (socialförsäkringssektorn), se not 3 Intäkter av bidrag.

Högre pensioner

Transfereringar till hushåll inom socialförsäkringen ökade med 20 miljarder kronor netto. Kostnaderna för ålderspensioner vid sidan av statens budget ökade med 12 miljarder kronor. Ålderspensioner ökade eftersom den genomsnittliga inkomstrelaterade ålderspensionen är högre för yngre och nyblivna pensionärer.

I december 2020 fick 2 227 560 pensionärer inkomstgrundad ålderspension, vilket var 19 512 personer fler än i december 2019.

Premiepensionerna ökade med 3 miljarder kronor eller 28 procent. Det främsta skälet till utbetalningsökningen är den s.k. tjugondelsinfasningen som gör att varje ny årskull som går i pension har en större andel i det nya pensionssystemet. Dessutom ökar antalet årskullar med rätt till premiepension varje år eftersom bara pensionärer födda år 1938 eller senare kan ha rätt till premiepension.

Ersättning vid ålderdom, som är anslagsfinansierade pensioner och stöd, ökade totalt med 2 miljarder kronor. Efterlevandepensioner till vuxna minskade med 0,4 miljarder kronor eftersom änkepensionen är under avveckling. Bostadstillägget och garanti-pension till ålderspension ökade med 1,2 miljarder kronor vardera.

Ersättning vid sjukdom och funktionsnedsättning ökade

Bidrag från anslaget *Sjukpenning och rehabilitering* ökade med 4 miljarder kronor. Ökningen beror på tillfälliga regeländringar (bl.a. ersättning för karensavdrag) samt ökad sjukfrånvaro med anledning av covid-19. Regeringen har beslutat att införa en tillfällig ersättning för anställda som fått karensavdrag på sin sjuklön samt egenföretagare med karens i sjukperiodens början. De tillfälliga reglerna började tillämpas i april 2020. Från och med 1 juni har ersättningsnivån höjts från 700 kronor per dag till 804 kronor per dag.

Sjukpenningtalet anger hur många dagar med sjukpenning och rehabiliteringspenning som betalas ut per försäkrad i Sverige under ett år. För december uppgick sjukpenningtalet till 9,3 dagar vilket var en minskning med 1,3 procent jämfört med december 2019. Sjukpenningtalet för kvinnor i december var 83,2 procent högre än sjukpenningtalet för män. I december 2019 var sjukpenningtalet för kvinnor 87,4 procent högre än sjukpenningtalet för män.

Utgifterna för aktivitets- och sjukersättning minskar

Aktivitets- och sjukersättningen minskade med 1,1 miljarder kronor (2,9 procent). Sjukersättning kan beviljas till personer i åldrarna 19–64 år om arbetsförmågan bedöms vara stadigvarande nedsatt på grund av sjukdom med minst en fjärdedel. Under 2020 minskade antalet personer med sjukersättning med ca 12 900 och uppgick i december 2020 till strax över 234 000. Minskningen fortsätter eftersom antalet nytilkomna är lågt samtidigt som stora grupper övergår till ålderspension. Det låga inflödet är en följd av att regelverket ställer höga krav på stadigvarande nedsättning av arbetsförmågan. Numera förekommer endast beslut om sjukersättning som gäller tills vidare eftersom ersättningsformen tidsbegränsad sjukersättning har fasats ut. Borttagandet av den bortre gränsen i sjukpenningen minskar också inflödet.

Aktivitetsersättning kan beviljas till personer i åldrarna 19 till 29 år som har långvarigt nedsatt arbetsförmåga eller på grund av en funktionsnedsättning behöver längre tid för att avsluta sin skolgång. Ersättningen är alltid tidsbegränsad och kan beviljas för maximalt tre år i taget. Antalet personer som får ersättningen minskar eftersom många av dem har fyllt 30 och inte längre kan ansöka om stödet.

Statlig assistansersättning minskade

Kostnaderna för assistansersättning inkluderar även kommunernas andel av kostnaden för assistansersättning. Utgifterna minskade med 0,6 miljarder kronor (2,1 procent) vilket beror på att färre personer får förmånen. Orsaken är framför allt att personer med ersättning har avlidit. Även antalet personer som beviljas ersättning har minskat. I december 2020 hade 13 867 personer assistansersättning vilket är en minskning med 2,1 procent jämfört med 2019.

Kostnader för föräldraförsäkringen ökade

Inom området ekonomisk trygghet för familjer och barn ökade kostnaderna för föräldraförsäkringen med 1 miljard kronor. Kostnaderna för barnbidragen ökade med 0,1 miljarder kronor. Ökningen av föräldrapenning och barnbidrag beror på att både antalet barn och medelersättningen från föräldraförsäkringen stiger.

Högst antal arbetslösa sedan 1997

I slutet av december var 456 000 personer inskrivna som arbetslösa. Det var en ökning med drygt 83 000 personer jämfört med december 2019. Räknat som andel av den registerbaserade arbetskraften uppgick arbetslösheten (16–64 år) till 8,8 procent vilket kan jämföras med 7,4 procent motsvarande period 2019. De som främst drabbas av arbetslöshet är personer som haft tillfälliga anställningar och personer som är nya på arbetsmarknaden och saknar arbetslivserfarenhet. Det sistnämnda berör bl.a. ungdomar. I december ökade antalet inskrivna arbetslösa ungdomar 18–24 år till 63 000 personer, det är 13 000 fler jämfört med samma period föregående år. I genomsnitt under 2020 var totalt 437 000 personer inskrivna arbetslösa. Det är den högsta siffran sedan 1997 enligt Arbetsförmedlingen. Bidrag till arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd ökade med 13 miljarder kronor mellan åren och uppgick till 38 miljarder kronor för 2020.

Fler studerar

Studiebidragen ökade med 2 miljarder kronor och uppgick till 19 miljarder kronor 2020. Förändringen berodde främst på att antalet studerande som fått utbetalning av generellt bidrag har ökat.

Volymökningen förklaras av olika faktorer; många av dem som invandrat till Sverige de senaste åren har börjat studera med studiemedel. Många av de barn och ungdomar som kommit till Sverige har fyllt 20 år och har därmed möjlighet att få studiemedel. Den nya gymnasielagen innebär en möjlighet till uppehållstillstånd för vissa ensamkommande unga.

Andra faktorer är fler utbildningsplatser inom ett flertal skolformer, att arbetslösheten har ökat samt tillfälligt slopat fribelopp. Medel till fler utbildningsplatser har tillförts till följd av covid-19.

Minskade utgifter för nyanlända invandrare

Arbetsförmedlingens ersättning för insatser för vissa nyanlända invandrare har upphört vilket förklarar minskningen med 0,5 miljarder kronor. Etableringsersättning till vissa nyanlända invandrare minskade med 1,3 miljarder kronor. Antalet asylsökande och kommunmottagna flyktingar beskrivs under kommunersättning för flyktingmottagande.

30 miljarder kronor till premiepensionssystemet.

Nettoöverföring till premiepensionssystemet redovisas som en transferering till hushåll mot bakgrund av att systemet ses som en del av hushållssektorn i nationalräkenskaperna (se avsnitt Redovisningsprinciper och tilläggsupplysningar).

Beloppet består av de socialavgifter, allmänna pensionsavgifter och statliga ålderspensionsavgifter som överförts till premiepensionssystemet, med avdrag för utbetalda premiepensioner (15 miljarder kronor), som ingår i utbetalda ålderspensioner.

Transfereringar till företag ökade

Transfereringar till företag ökade med 51 miljarder kronor. Av dessa avsåg 34 miljarder kronor utbetalningar från anslaget *Stöd vid korttidsarbete* med anledning av covid-19. Korttidsarbete innebär att arbetstagare tillfälligt går ned i arbetstid och lön. Syftet med stödet är att kunna stödja sysselsättningen och dämpa arbetslösheten.

Reglerna för statligt stöd vid korttidsarbete innebär att staten, arbetsgivaren och arbetstägaren delar på kostnaderna för korttidsarbete.

Utgifterna för anställningsstöd ökade med 14 miljarder kronor. Ökningen avsåg främst *Ersättning för höga sjuklönekostnader*. Stödet avser att stödja arbetsgivare vars sjuklönekostnader ökat på grund av sjukdomen covid-19. Arbetsgivarna fick ersättning för hela den sjuklönekostnad som de redovisade i arbetsgivardeklarationen under perioden april till juli. Från augusti till december har sedan kostnaden för sjuklön ersatts enligt olika procentsatser beroende på hur höga de varit. Ersättningen betalas ut via företagens skattekonto.

Riksdagen har infört ett omställningsstöd för företag som fått minskad omsättning till följd av covid-19. Stödet kan användas av fysiska och juridiska personer som bedriver näringsverksamhet i Sverige och är registrerade för F-skatt. Skatteverket är den myndighet som beslutar om omställningsstöd och stödet betalas ut genom en kreditering av skattekontot. Stödet uppgick till 6 miljarder för året 2020.

Transfereringar finansierade med EU-medel för gårdsstöd, landsbygdsåtgärder m.m. minskade med 1 miljard kronor. Bidraget till Samhall ökade med 0,2 miljarder kronor.

Public service-avgift

Public servicebolagens tillhörighet har ändrats. Från att tidigare redovisats i näringslivet (privata sektorn) redovisas de nu inom offentlig förvaltning, statlig sektor. Förändringen sker till följd av tydligare EU-regler och för att uppnå jämförbarhet mellan länder då alla länder ska redovisa på samma sätt. Avgiften tas in av Skatteverket som betalar ut avgiftsmedlen till ett särskilt public service-konto i Riksgäldskontoret. Public service-kontot förvaltas av Kammarkollegiet och används för att tilldela medel till programföretagen genom transfereringar. Bidragen uppgick till drygt 8 miljarder kronor under 2020 vilket var en ökning med 0,2 miljarder kronor

Tillfälligt stöd för hyreskostnader

Bidragen till privata företag och kommunala bolag ökade med 2,3 miljarder kronor jämfört med föregående år. Ökningen beror delvis på utbetalningar på anslaget *Investeringsstöd för anordnande av hyresbostäder och bostäder* för studerande som ökade med 0,6 miljarder kronor. Från de nya anslaget *Tillfälligt stöd för hyreskostnader för vissa företag* och *Stöd till enskilda näringsidkare* har företagen fått 1 miljard kronor. Stöden får användas för tillfälligt stöd inom vissa branscher som har fått ekonomiska svårigheter med anledningen av covid-19.

Elcertifikat

Elcertifikat är ett stöd för att främja förnybar energiproduktion i Sverige, som till exempel sol-, vind och vågkraft. De elproducenter som finns på marknaden får elcertifikat då de producerar förnybar el. När en elleverantör köper el från producenten får de, utöver själva elen, även betala för elcertifikatet. Transfereringar för elcertifikat uppgick till 1,2 miljarder kronor under 2020 vilket var en minskning med 1,4 miljarder jämfört med utfallet 2019 som blev 2,6 miljarder kronor.

Stöd till kultur

Statens kulturråd betalade ut 1,4 miljarder kronor från anslaget *Bidrag till allmän kulturverksamhet, utveckling* samt *internationellt kulturutbyte och samarbete*. Stödåtgärderna betalades ut främst med anledningen av covid-19. Transfereringar till kommuner ökade med anledning till covid-19.

Transfereringarna till kommuner ökade totalt med 65 miljarder kronor eller 21 procent. De allmänna bidragen till kommuner ökade med 43 miljarder kronor. De innefattar den kommunalekonomiska utjämningen som netto redovisas på statens budget där det generella statsbidraget sammanförts med utjämningsystemet.

Stöd för att stärka välfärden

De högre transfereringarna till kommunerna berodde på ökade statsbidrag via anslagen *Bidrag till folkhälsa och sjukvård (Ramanslag)* och *Stöd till kommunsektorn för att stärka välfärden* som uppgick till 40 miljarder kronor.

Ökad ersättning till kommunerna för ingående mervärdesskatt

Kommunernas ersättning för ingående mervärdesskatt ökade med 1,4 miljarder kronor till följd av ökad konsumtion.

Stöd till kommuner

Den kommunalekonomiska utjämningen till kommuner och regioner ökade med 15,8 miljarder kronor. Kommuner och regioner fick 3,0 miljarder kronor från anslaget *Stöd med anledning av flyktingsituationen* vilket var 2,0 miljarder kronor lägre än 2019.

Utgifterna för kommunersättning för flyktingmottagande minskade

Migrationsverkets bidrag till kommuner för integration och migration minskade med 5,5 miljarder kronor. Kommunersättningar vid flyktingmottagande minskade med 4,8 miljarder kronor. Ersättningar och bostadskostnader minskade med 0,6 miljarder kronor. Minskningen förklaras delvis av färre antal asylsökande och av att antalet barn och unga har minskat kraftigt mellan åren.

Kommunerna får också kommunersättning under två år när de tar emot nyanlända med uppehållstillstånd. När beslut om uppehållstillstånd har beviljats skrivs de asylsökande ut ur mottagningssystemet och blir i stället placerade i kommuner. Ersättningar till kommuner vid flyktingmottagande minskade med 0,2 miljarder kronor.

Läkemedelsförmånerna ökade

Bidrag för läkemedelsförmånerna ökade med 1,6 miljarder kronor. Utgifterna avser statens bidrag till regionerna för läkemedelsförmånernas kostnader. Bidragen betalas ut med två månaders fördröjning. Utfallet i december avser bidragen för läkemedelsförmånerna för oktober 2020.

Bidrag till hälso- och sjukvården ökade

Från anslaget *Bidrag till folkhälsa och sjukvård* fick regioner 24 miljarder kronor vilket var en ökning med 16 miljarder kronor mellan åren. Ökningen berodde på statsbidrag via de nya anslagsposterna Statsbidrag till följd av sjukdomen covid-19, Provtagning, smittspårning och utbrottshantering och Statsbidrag för kris- och traumastöd som tillsammans uppgick till 17,6 miljarder kronor.

Anslagsposterna Förlossningsvård och kvinnors hälsa, Patientmiljarden och Professionsmiljarden minskade tillsammans med 1,7 miljarder kronor under året.

Från anslaget *Prestationsbundna insatser för att korta vårdkedjorna* betalades ut 2,9 miljarder kronor vilket var en ökning med 1,2 miljarder. Från anslaget *Kvalitetsbärande insatser inom sjukvården* betalades 3 miljarder vilket var en ökning med 1,5 miljarder kronor.

Arbetsmarknadspolitiska program

Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser minskade med 0,4 miljarder kronor 2020. Antalet personer med anställningsstöd som finansieras från anslaget har minskat jämfört med 2019. Enligt Arbetsförmedlingens månadsstatistik uppgick det genomsnittliga antalet personer med anställningsstöd till 11 000 personer per månad under 2020. Det är en minskning med 38,1 procent jämfört med 2019. Minskningen avser framför allt extratjänster respektive introduktionsjobb.

Ersättning för höga sjuklönekostnader

Kommuner och regioner fick 6,9 miljarder kronor i ersättning för höga sjuklönekostnader under 2020.

Satsningar inom skolområdet

Kommunerna fick 4,4 miljarder kronor under 2020 från anslaget Statligt stöd för stärkt likvärdighet och kunskapsutveckling vilket är en ökning med 1,2 miljarder kronor mellan åren. Bidraget ska användas till insatser som stärker likvärdighet och kunskapsutveckling i förskoleklass och grundskolan. Anslagen *Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet* och *Statligt stöd till vuxenutbildning* ökade med 1,1 miljard tillsammans medan anslagen *Fler anställda i lägstadiet* och *Maxtaxa i barnomsorg* minskade tillsammans med 1,5 miljarder kronor.

Trafikverket betalade ut Bidrag för upprätthållande av kollektivtrafik som uppgick till 2,9 miljarder kronor. Stödet är en förstärkning för att mildra effekterna av minskat resande med anledning av covid-19.

Stimulansbidrag och åtgärder inom äldreområdet ökade med 0,7 miljarder kronor. Bidrag till utveckling av socialt arbete och Ersättning vid sjukdom och funktionsnedsättning minskade med 0,7 miljarder kronor sammanlagt.

Avgiften till Europeiska unionen

Bland transfereringar till utlandet ökade avgiften till EU med 9,5 miljarder kronor netto. Den BNI-baserade avgiften ökade med 9,8 miljarder kronor. Till skillnad mot redovisningen på statens budget redovisas avgiften här periodiserad. Det högre utfallet beror på att EU fattat beslut om flera ändringsbudgetar som framför allt rör spridningen av covid-19 och dess ekonomiska konsekvenser för EU. Ändringsbudgetarna har i sin tur lett till att avgiften till EU blivit högre för Sveriges del.

Kostnaden för bistånd och andra internationella bidrag genom Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida) ökade med 1,2 miljarder kronor. Det är framför allt utbetalningarna till multilaterala utvecklingsbanker och fonder samt skuldavskrivningar som ökade under 2020.

Migrationsverkets utbetalning av dag ersättning till asylsökande redovisas i enlighet med nationalräkenskaperna som bidrag till övriga länder. Dagersättning betalas från anslaget *Ersättningar och bostadskostnader*, anslagsposten *Ersättningar till asylsökande*. Även ersättningar från anslaget *Utresor för anvisade och utvisade* redovisas som bidrag till övriga länder. Dessa ersättningar minskade med 0,2 miljarder kronor.

Not 5 Avsättning till/upplösning av fonder

Miljoner kronor

	2020	2019
Resolutionsreserven	3 451	5 741
Kärnavfallsfonden	2 881	4 945

Insättningsgarantifonden	2 119	2 510
Stabilitetsfonden	-8	-109
Övriga fonder	-74	94
Summa	8 369	13 181

Avsättning till fonder i staten avser främst Resolutionsreserven och Insättningsgarantifonden, vilka förvaltas av Riksgäldskontoret, samt Kärnavfallsfonden.

Resolutionsreserven bildades 2016 och tillförs nu resolutionsavgifter och avkastning på fonderade medel. Fonden har ökat med 3 451 miljoner kronor, vilket i allt väsentligt avser resolutionsavgifter med 3 453 miljoner. Dessa var lägre än föregående år och därför är avsättningen lägre.

Avsättningen till Kärnavfallsfonden minskade med 2 064 miljoner kronor jämfört med 2019. En stor faktor bakom detta är minskade avgifter från reaktorinnehavarna. Dessa betalas i förhållande till levererad energi och bestäms årligen av regeringen. De minskade för 2020 med ca 700 miljoner kronor, till övervägande del på grund av lägre avgifter från kärnkraftverket i Ringhals. Kostnaderna för ersättningar till reaktorinnehavarna ökade med 541 miljoner kronor till 2 706 miljoner kronor, fördelat på de olika mottagarna. Fonden påverkas även av andra lämnade bidrag samt av finansiella intäkter och kostnader. Det finansiella nettot försämrades från 3 624 till 2 893 miljoner kronor, bl.a. beroende på lägre realisationsvinster och lägre positiva marknadsvärdeökningar.

Avsättningen till Insättningsgarantifonden beror på det ekonomiska resultatet i garantiverksamheten. Avsättningarna till fonden minskade från 2 510 till 2 119 miljoner kronor. Insättningsgarantiavgifterna ökade med 267 miljoner kronor till 1 772 miljoner kronor. Det finansiella nettot försämrades däremot från 1 004 till 347 miljoner kronor, där en avgörande post är negativa marknadsvärdeförändringar.

Stabilitetsfonden bildades 2008 med 15 000 miljoner kronor från anslag på statens budget. Under 2020 har den förändrats endast marginellt. De tidigare stabilitetsavgifterna har upphört efter bildandet av resolutionsreserven (se not 42).

Övriga fonder i staten är numera förhållandevis små och det gäller därmed även avsättningar till och upplösning av dessa fonder. Mer information om vilka fonder som redovisas av statliga myndigheter finns i not 42.

Not 6 kostnader för personal

Miljoner kronor

	2020	2019
<i>Lönekostnader inklusive arbetsgivaravgifter</i>		
Polismyndigheten	19 006	17 230
Försvarsmakten	13 752	13 314
Försäkringskassan	6 695	6 546
Trafikverket	6 521	6 063
Kriminalvården	5 715	5 372
Skatteverket	5 647	5 434
Arbetsförmedlingen	5 545	5 847
Lunds universitet	4 911	4 668
Domstolsverket	4 386	4 327
Regeringskansliet	4 343	4 144
Uppsala universitet	4 340	4 146

	2020	2019
Göteborgs universitet	3 720	3 599
Stockholms universitet	3 360	3 267
Karolinska institutet	3 112	3 023
Migrationsverket	2 827	2 940
Kungl. Tekniska högskolan	2 662	2 533
Umeå universitet	2 446	2 327
Linköpings universitet	2 291	2 177
Statens institutionsstyrelse	2 208	2 098
Sveriges lantbruksuniversitet	2 042	1 956
Försvarets materielverk	1 365	1 258
Tullverket	1 300	1 215
Lantmäteriet	1 204	1 157
Transportstyrelsen	1 186	1 165
Linnéuniversitetet	1 185	1 159
Åklagarmyndigheten	1 136	1 044
Kronofogdemyndigheten	1 056	1 040
Malmö universitet	1 034	967
<i>Affärsverk</i>		
Sjöfartsverket	1 062	1 019
Luffartsverket	1 025	1 051
Svenska kraftnät	440	369
Övriga myndigheter	37 400	35 212
Summa lönekostnader inklusive arbetsgivaravgifter	154 924	147 667
Eliminering av arbetsgivaravgifter	-36 977	-35 257
Summa lönekostnader efter eliminering av arbetsgivaravgifter	117 947	112 410
<i>Pensionskostnader</i>		
Försvarmakten	2 842	2 553
Polismyndigheten	2 781	2 403
Trafikverket	1 135	1 010
Regeringskansliet	908	838
Domstolsverket	863	795
Lunds universitet	839	754
Försäkringskassan	785	725
Skatteverket	771	690
Arbetsförmedlingen	738	701
Uppsala universitet	719	638
Göteborgs universitet	659	604
Stockholms universitet	552	490
Karolinska institutet	532	491
Kriminalvården	525	483
Kungl. Tekniska högskolan	451	401
Umeå universitet	431	391
Riksdagsförvaltningen	411	294
Linköpings universitet	411	386
Migrationsverket	358	349
Sveriges lantbruksuniversitet	314	299
Åklagarmyndigheten	263	238
Försvarets materielverk	250	223

	2020	2019
Statens institutionsstyrelse	222	201
<i>Affärsverk</i>		
Luffartsverket	673	588
Sjöfartsverket	227	217
Svenska kraftnät	156	135
Övriga myndigheter	7 046	6 272
<i>Statens tjänstepensioner:</i>		
Utbetalda pensioner	10 986	10 814
Förändring av försäkringstekniska avsättningar	3 947	5 635
Eliminering av premieintäkt för statliga tjänstepensioner m.m.	-19 563	-16 711
Summa pensionskostnader	21 230	22 907
<i>Övriga personalkostnader</i>		
Regeringskansliet	467	483
Försvarsmakten	352	430
Polismyndigheten	274	292
Trafikverket	154	238
Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete	117	113
Arbetsförmedlingen	104	123
Kriminalvården	103	113
Skatteverket	90	99
Domstolsverket	77	86
<i>Affärsverk</i>		
Sjöfartsverket	37	55
Svenska kraftnät	28	34
Luffartsverket	23	31
Övriga myndigheter	1 477	2 179
Summa övriga personalkostnader	3 302	4 274
Summa	142 480	139 592

Statens kostnader för personal ökade med 2,9 miljarder kronor eller 2,1 procent jämfört med 2019. Löner, inklusive lagstadgade arbetsgivaravgifter ökade med 4,9 procent medan pensionskostnaderna minskade med 7,3 procent.

Lönekostnaderna ökade med 4,9 procent

Lönekostnader inklusive lagstadgade arbetsgivaravgifter ökade med 7,3 miljarder kronor, vilket motsvarar en ökning på 4,9 procent jämfört med föregående år. Lagstadgade arbetsgivaravgifter uppgick under 2020 till 31,42 procent av lönesumman, vilket är samma procentsats som för 2019. Myndigheternas inbetalda arbetsgivaravgifter, löneskatter m.m. avser statsinterna transaktioner och utgör därmed inga kostnader för staten och elimineras i sin helhet.

Lönekostnaderna hos Polismyndigheten ökade med 10,3 procent jämfört med föregående år vilket huvudsakligen beror på ökade lönenivåer för poliser som ett resultat av de av riksdagen extra tillskjutna medlen för detta syfte. De ökade lönekostnaderna beror även på ett ökat antal anställda inom Polismyndigheten.

Lönekostnaderna hos Försvarets materielverk (FMV) ökade med 8,5 procent under 2020, vilket är en direkt konsekvens av den tillväxtfas som FMV är inne i med anledning av satsningen och de höjda anslagsnivåerna i det nya försvarsbeslutet.

Trafikverkets lönekostnader ökade med 7,6 procent under 2020, vilket främst förklaras av ett ökat antal anställda.

Arbetsförmedlingens lönekostnader minskade med 5,2 procent under 2020. Under 2019 genomgick Arbetsförmedlingen en omorganisation med nedstängda kontor och ett stort antal uppsägningar som följd. Under 2020 har omställningen fortsatt vilket har lett till att antalet anställda har reducerats ytterligare.

Kriminalvårdens lönekostnader ökade med 6,4 procent jämfört med 2019. Ökningen beror främst på löneökningar och ett ökat antal anställda, men också på ett lägre uttag av semesterdagar under 2020 vilket resulterat i en högre semesterlöneskuld.

Lönekostnaderna hos Migrationsverket fortsatte att minska, under 2020 med 3,8 procent, vilket är konsekvens av fortsatta omställningsåtgärder till följd av minskade anslagsmedel.

Affärsverket svenska kraftnäts lönekostnader ökade med 19,1 procent under 2020 vilket till stor del förklaras av en stor ökning av antalet anställda främst inom verksamhetsgrenarna Transmissionsnät och Systemansvar. Personalökningen är ett resultat av den energiomställning som Sverige står inför och där Affärsverket svenska kraftnät har en betydande roll, både som ägare av transmissionsnätet men också som systemansvarig myndighet.

Pensionskostnaderna minskade med 7,3 procent

Pensionskostnaderna i staten minskade med 1,7 miljarder kronor till totalt 21,2 miljarder kronor under 2020. Statens tjänstepensionsverk (SPV) redovisar statens tjänstepensionsåtagande. Skulden för de förmånsbestämda tjänstepensionerna som SPV redovisar ökade med 38,8 miljarder kronor jämfört med 2019 då den ökade med 17,9 miljarder kronor. Förändringen förklaras främst av att bruttoräntan i beräkningsgrunden för pensionsskulden sänktes från -0,7 procent för 2019 till -1,4 procent för 2020. Av 38,8 miljarder kronor har endast 3,9 miljarder påverkat årets pensionskostnader eftersom staten tillämpar redovisningsprincipen om att förändringar av pensionsskulden som avser försäkringstekniska omvärderingar inte redovisas i resultaträkningen utan istället direkt mot nettoförmögenheten i balansräkningen (se avsnitt Redovisningsprinciper och tilläggsupplysningar). En mer detaljerad beskrivning av de faktorer som ingår i förändringen av statens pensionsavsättning finns i not 43 Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser.

Riksdagsförvaltningen och de tre affärsverken är de myndigheter som vid sidan av SPV redovisar väsentliga pensionsåtaganden. Årets förändring av de tre affärsverkens och Riksdagsförvaltningens pensionsskulder uppgår sammanlagt till 2,7 miljarder kronor. Av dessa har 0,7 miljarder kronor, vilket motsvarar 25 procent, påverkat årets pensionskostnader. En närmare beskrivning av detta återfinns i avsnittet Redovisningsprinciper och tilläggsupplysningar samt i not 43 Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser.

Myndigheternas pensionskostnader består främst av premier för statens avtalsenliga tjänstepensioner, vilket utöver premien till SPV för anställda födda före 1988 även innefattar premier till kompletterande ålderspension (Kåpan) och till individuell ålderspension. Pensionsavtalet PA 16 i staten innebär att tjänstepensionerna för anställda födda fr.o.m. 1988 är så gott som helt premiebestämda. Storleken på pensionspremierna för de förmånsbestämda tjänstepensionerna beror på åldersfördelning samt löneläge hos personalen vid respektive myndighet. Under 2020 har myndigheternas pensionspremier, i likhet med föregående år, höjts relativt kraftigt

vilket främst är ett resultat av de fortsatt låga räntenivåerna. Premier för förmånsbestämda avtalsförsäkringar betalas till och hanteras till största delen av SPV och den delen har därför eliminerats i resultaträkningen. De premiebestämda pensionerna är i stället externt fonderade utanför statsbudgeten. Myndigheternas premier för dessa elimineras därför inte. Detsamma gäller också för några myndigheter som gör egna pensionsavsättningar. Kostnaderna för dessa ingår i statens pensionskostnader och elimineras inte.

Övriga personalkostnader minskade med 22,8 procent

Övriga personalkostnader består bl.a. av kostnader för personalutbildning, konferenser och traktamenten. Årets övriga personalkostnader har minskat med 22,8 procent jämfört med föregående år. Minskningen beror till stor del på de åtgärder som vidtagits i syfte att minska spridningen av sjukdomen covid-19. Bland annat har många utbildningar, konferenser och resor ställts in vilket har resulterat i lägre kostnader hos myndigheterna

Antal årsarbetskrafter

Myndighet	2020	2019
Polismyndigheten	30 280	27 688
Försvarsmakten	22 170	21 333
Försäkringskassan	12 671	12 341
Kriminalvården	10 295	9 937
Arbetsförmedlingen	9 671	10 705
Skatteverket	9 361	9 356
Trafikverket	8 678	8 296
Lunds universitet	7 333	7 055
Uppsala universitet	6 403	6 251
Domstolsverket	6 087	6 182
Göteborgs universitet	5 471	5 870
Stockholms universitet	4 929	4 908
Migrationsverket	4 868	5 096
Karolinska institutet	4 735	4 549
Regeringskansliet	4 505	4 446
Kungl. Tekniska högskolan	3 895	3 760
Umeå universitet	3 809	3 529
Statens institutionsstyrelse	3 771	3 620
Linköpings universitet	3 360	3 223
Sveriges lantbruksuniversitet	3 155	3 062
Lantmäteriet	2 027	1 992
Tullverket	2 024	1 895
Kronofogdemyndigheten	1 976	2 063
Linnéuniversitetet	1 835	1 809
Transportstyrelsen	1 823	1 792
Försvarets materielverk	1 744	1 591
Malmö universitet	1 564	1 485
Statens jordbruksverk	1 494	1 461
Luleå tekniska universitet	1 429	1 365
Pensionsmyndigheten	1 371	1 180
Åklagarmyndigheten	1 365	1 264

Myndighet	2020	2019
Örebro universitet	1 357	1 313
Statens servicecenter	1 323	893
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	1 195	1 107
Karlstads universitet	1 086	1 065
Specialpedagogiska skolmyndigheten	1 081	1 045
Statistiska centralbyrån	1 043	1 038
<i>Affärsverk</i>		
Sjöfartsverket	1 159	1 109
Luffartsverket	986	992
Svenska kraftnät	724	638
Övriga myndigheter	40 283	38 875
Totalt	234 336	227 185

Måttet årsarbetskrafter ska visa de anställdas arbetsvolym under ett räkenskapsår räknat i antalet heltidstjänster. Som anställd räknas inte den som är uppdragstagare (konsult) även om denna arbetar med samma uppgifter som anställda. Anställda i utlandet, vars löner betalas med myndighetens medel, ska ingå när antalet årsarbetskrafter räknas fram. Den arbetstid som räknas in ska vara den tid som myndigheten utbetalt lön eller annan ersättning för i utbyte mot arbete.

Omräkning till heltidstjänster innebär att deltidsanställd personal ingår i summa antal årsarbetskrafter med den procentandel av en heltidstjänst som deras tjänstgöring utgör. Uppgifterna i tabellen bygger på myndigheternas rapportering i statens informationssystem Hermes. Under 2020 ökade antalet årsarbetskrafter totalt med 7 151 vilket motsvarar 3,1 procent.

Statens servicecenters årsarbetskrafter ökade i år med 430 stycken vilket motsvarar 48,2 procent. Denna kraftiga ökning beror på att Statens servicecenter övertog verksamhet gällande lokala servicekontor 1 juni 2019. Detta innebar en kraftig ökning av antalet medarbetare. Eftersom övertagandet skedde när nästan halva året gått fick ökningen inte full helårseffekt gällande årsarbetskrafter 2019. Det är först under 2020 som effekten på antalet årsarbetskrafter blir synligt.

Hos Pensionsmyndigheten har antalet årsarbetskrafter ökat med 191 stycken eller med 16,2 procent. Ökningen beror främst på att en helt ny förmån beslutades under första kvartalet 2020, inkomstpensionstillägget. För att kunna hantera denna nya förmån har myndigheten rekryterat 140 stycken nya handläggare över hela landet.

Antalet årsarbetskrafter hos Affärsverket svenska kraftnät har ökat med 86 stycken vilket motsvarar 13,5 procent. Ökningen av antalet årsarbetskrafter är en följd av den stora energiomställningen, mot ökad elförsörjning, som sker i Sverige. Affärsverket kommer även framöver att ha stora rekryteringsbehov

Not 7 Kostnader för lokaler

Miljoner kronor

	2020	2019
Polismyndigheten	2 830	2 548
Försvarmakten	2 788	2 530
Kriminalvården	1 658	1 626
Regeringskansliet	1 581	1 632
Lunds universitet	1 100	1 083
Domstolsverket	985	967

Karolinska institutet	982	970
Kungl. Tekniska högskolan	963	945
Migrationsverket	816	1 106
Uppsala universitet	788	782
Stockholms universitet	778	753
Göteborgs universitet	648	617
Arbetsförmedlingen	641	709
Försäkringskassan	612	628
Linköpings universitet	547	545
Skatteverket	516	514
Statens institutionsstyrelse	478	398
Fortifikationsverket	475	433
Umeå universitet	463	458
Trafikverket	463	432
Sveriges lantbruksuniversitet	391	396
Malmö högskola	261	234
<i>Affärsverk</i>		
Sjöfartsverket	58	57
Svenska kraftnät	54	46
Luffartsverket	34	30
Övriga myndigheter	6 715	6 708
Eliminering av inomstatliga lokalkostnader	-4 829	-4 795
Summa	22 796	22 351

Kostnader för lokaler avser myndigheternas kostnader för hyrda lokaler. Redovisningen per myndighet är brutto och inkluderar även hyra till andra statliga myndigheter. Elimineringar av inomstatliga lokalkostnader avser lokalkostnader för de myndigheter som hyr sina lokaler av Fortifikationsverket och Statens fastighetsverk.

Polismyndighetens kostnader för lokaler ökade med 282 miljoner kronor eller 11 procent. Det beror framför allt på utökade lokalytor, men även på indexuppräknings. Även städkostnaderna har ökat till följd av indexuppräknings och de större ytorna.

Försvarsmaktens lokalkostnader ökade med 258 miljoner kronor. Det beror i huvudsak på att upplåtelseavtalen med Fortifikationsverket har omförhandlats vilket har lett till högre hyror, då bl.a. de administrativa kostnaderna och underhållskostnaderna har ökat. Även investeringar och andrahandshyrning har bidragit till de högre kostnaderna.

Migrationsverkets kostnader för lokaler minskade med 290 miljoner kronor. Det beror på ett minskat behov av bostadsplatser, eftersom genomsnittligt antal inskrivna personer i Migrationsverkets mottagningsystem minskade med ca 10 000 personer.

Not 8 Vissa garanti- och kreditkostnader

Miljoner kronor

	2020	2019
Exportkreditnämnden	438	384
Riksgäldskontoret	-10	-36
Boverket	-13	26
Summa	415	374

varav utbetalda skadeersättningar inklusive skaderelaterade kostnader

Exportkreditnämnden	1 637	1 861
Riksgäldskontoret	1	33
Boverket	14	
Summa	1 652	1 894
<i>varav återvunna förluster för skadeersättningar inklusive skaderelaterade kostnader</i>		
Exportkreditnämnden	-571	-613
Riksgäldskontoret		-25
Boverket	-3	-4
Summa	-574	-642
<i>varav förändring av skadeersättningar och regressfordringar</i>		
Exportkreditnämnden	-628	-863
Riksgäldskontoret	-11	-44
Boverket	-24	29
Summa	-663	-878
<i>varav Riksgäldskontorets nedskrivningar för förväntade låneförluster</i>		
	-	-
Summa	415	374

Under posten vissa garanti- och kreditkostnader redovisas kostnader för statlig garanti- och utlåningsverksamhet som inte redovisas bland transfereringar. Bland transfereringar redovisas garanti- och utlåningskostnader där det finns ett väsentligt inslag av subventioner.

I avsnittet för statens verksamhet redovisas garanti- och kreditkostnader i en egen post eftersom de har annan karaktär än övriga driftkostnader och att de kan variera mellan år och alltså vara jämförelsestörande. Kostnaderna delas upp i utbetalade skadeersättningar, återvunna förluster för skadeersättningar som minskar kostnaderna samt värdeförändringar av oreglerade skador (skadeersättningar) och regressfordringar.

Vissa garanti- och kreditkostnader uppgick till 415 miljoner kronor, vilket var en ökning med 41 miljoner kronor jämfört med 2019. Ökningen beror främst på att Exportkreditnämndens (EKN) garantikostnader ökade med 54 miljoner kostnader jämfört med 2019.

Kostnaderna för EKN uppgick till 438 miljoner kronor, vilket var en ökning med 54 miljoner kronor jämfört med 2019. Skadeutbetalningar har minskat från 1 861 miljoner kronor 2019 till 1 637 miljoner kronor 2020. Skadeutbetalningar 2020 har främst gjorts i affärer i Spanien, Indien och Förenade Arabemiraten där det har gjorts tidigare utbetalningar. En större skadeutbetalning har tillkommit i Zambia där finansministeriet är garanterat. EKN:s återvunna förluster för skadeersättningar har minskat från 613 miljoner kronor 2019 till 571 miljoner kronor 2020. Årets återvunna förluster för skadeersättningar var främst från Chile, Saudiarabien och Förenade Arabemiraten. EKN:s värdeförändringar av oreglerade skador och regressfordringar har minskat kostnaderna från 863 miljoner kronor 2019 till 628 miljoner kronor 2020.

Kostnaderna för Riksgäldskontoret uppgick till -10 miljoner kronor, vilket var en ökning med 25 miljoner kronor jämfört med 2019. Ökningen förklaras främst av att återflöden från Orion AB (tidigare Saab Automobile Parts AB) i form av utdelningar har minskat med 25 miljoner kronor. Skadeutbetalningar i garantiverksamheten uppgick till 1 miljoner kronor 2020, vilket var en minskning med 32 miljoner kronor. Riksgäldskontorets värdeförändringar av regressfordringar har minskat kostnaderna från 44 miljoner kronor 2019 till 11 miljoner kronor 2020. Riksgäldskontoret

redovisade inga förändringar av nedskrivningar för förväntade låneförluster 2020 eller 2019.

Kostnaderna för Boverket uppgick till -13 miljoner kronor, vilket var en minskning med 39 miljoner kronor jämfört med 2019. Att kostnaderna minskade 2020 beror främst på värdeförändringar av utestående skadeersättningar och regressfordringar

Not 9 Övriga driftkostnader

Miljoner kronor

	2020	2019
<i>Övriga driftkostnader – tjänster</i>		
Trafikverket	48 973	43 884
Försvarsmakten	16 089	15 717
Försvarets materielverk	4 903	5 673
Polismyndigheten	3 189	3 041
Statens fastighetsverk	2 060	2 107
Folkhälsomyndigheten	1 982	191
Skatteverket	1 640	1 615
Karolinska institutet	1 602	1 648
Arbetsförmedlingen	1 427	1 288
Göteborgs universitet	1 394	1 378
Naturvårdsverket	1 255	1 314
Försäkringskassan	1 143	1 204
Lunds universitet	1 135	1 190
Fortifikationsverket	1 112	1 047
Regeringskansliet	1 009	1 094
Övriga myndigheter	25 210	25 432
Summa tjänster	114 123	107 823
<i>Övriga driftkostnader – varor</i>		
Försvarets materielverk	12 638	12 126
Trafikverket	4 999	4 402
Försvarsmakten	3 641	688
Polismyndigheten	1 282	1 613
Fortifikationsverket	592	591
Kriminalvården	584	444
Karolinska institutet	549	480
Övriga myndigheter	4 928	4 729
Summa varor	29 213	25 073
<i>Affärsverk, övrig drift – varor och tjänster</i>		
Svenska kraftnät	7 364	9 606
Sjöfartsverket	1 041	1 627
Luffartsverket	441	1 019
Summa affärsverk, övrig drift – varor och tjänster	8 846	12 252
<i>Övriga driftkostnader – reparationer, diverse m.m.</i>		
Försvarsmakten	3 862	3 543
Trafikverket	2 692	821
Riksdagsförvaltningen	578	265
Kriminalvården	309	370
Kustbevakningen	282	233
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	228	230

	2020	2019
Polismyndigheten	178	338
Försvarets materielverk	172	246
<i>Affärsverk</i>		
Svenska kraftnät	506	460
Luffartsverket	89	90
Sjöfartsverket	79	73
Övriga myndigheter	1 534	3 038
Summa övriga driftkostnader – reparationer, diverse m.m.	10 509	9 707
<i>Aktivering utveckling av anläggningstillgångar i egen regi</i>		
Trafikverket	-35 783	-29 175
Myndigheter i försvarssektorn	-13 249	-12 058
Statens fastighetsverk	-1 096	-1 077
Riksdagsförvaltningen	-555	-226
<i>Affärsverk</i>		
Sjöfartsverket	-311	-802
Luffartsverket	-6	-18
Övriga myndigheter	-1 656	-1 418
Summa aktivering utveckling av anläggningstillgångar i egen regi	-52 656	-44 774
Eliminering av inomstatliga transaktioner	-18 366	-16 657
Summa	91 669	93 424

Övriga driftkostnader är myndigheternas köp av tjänster, varor, reparationer och diverse andra driftkostnader. Redovisning görs brutto under varje avsnitt och raden eliminering gäller köp av varor och tjänster mellan myndigheter. Totala övriga driftkostnader minskade med 1 755 miljoner kronor jämfört med föregående år.

Tabellen ovan är uppdelad på kostnader för tjänster respektive varor för de myndigheter där detta är möjligt, reparationer och övrigt samt aktivering av anläggningstillgångar i egen regi. Med aktivering menas att inköpta varor eller tjänster tas upp som tillgångar i balansräkningen, vilket reducerar den totala kostnaden. Genom denna uppdelning kan man för respektive myndighet se hur kostnaderna fördelar sig på respektive del för de myndigheter som har störst driftkostnader. Här kommenteras sedan totalbeloppet för några av dessa myndigheter.

Trafikverket upphandlar entreprenader och konsulter för byggande och underhåll av vägar och järnvägar samt för planering och projektering. Trafikverkets övriga driftkostnader påverkas av de aktiveringar som görs såväl för köp av tjänster som för köp av varor. Trafikverkets kostnader för varor och tjänster har ökat med 7 557 miljoner kronor. Under året har Trafikverket aktiverat 6 608 miljoner kronor mer än föregående år för utveckling av anläggningstillgångar i egen regi vilket minskade de totala driftkostnaderna. Aktiveringarna gäller järnvägsanläggningar, produktionsanläggningar samt väganläggningar. Dessa kostnader för köp av varor och tjänster förs bort från resultaträkningen och tas upp som investering i balansräkningen. Detta medförde att de totala driftkostnaderna hos Trafikverket ökade med 949 kronor jämfört med föregående år.

Försvarsmaktens totala driftkostnader ökade med 3 644 miljoner kronor. Det beror i huvudsak på kostnader för omvärderad materiel (materiel som värderats till noll), inköp av ammunition och pågående arbeten hos FMV. De ökade kostnaderna beror även på lagerförändring av beredskapsvaror.

Försvarets materielverks driftkostnader minskade med 332 miljoner kronor. De minskade driftkostnaderna beror huvudsakligen på att posten materieförsörjningstjänster har minskat då Försvarmakten inom vidmakthållandeverksamheten numera beställer direkt från leverantör.

Polismyndighetens driftkostnader minskade med 343 miljoner kronor jämfört med föregående år. Det förklaras bl.a. av att inköp av varor och tjänster har minskat till stor del beroende på att stora planerade inköp av it-utrustning gjordes föregående år. Även kostnaden för passböcker har minskat. Kostnader för resor, representation, information m.m. har minskat främst med anledning av reserestriktioner på grund av sjukdomen covid-19.

Folkhälsomyndighetens ökade kostnader med 1 791 miljoner kronor beror framför allt på kostnader för provtagning av covid-19.

Under året har myndigheter i försvarssektorn aktiverat 1 191 miljoner kronor mer jämfört med föregående år.

Not 10 Avskrivningar och nedskrivningar

Miljoner kronor

	2020	2019
Trafikverket	11 794	11 368
Försvarmakten	6 346	7 931
Fortifikationsverket	1 098	918
Polismyndigheten	1 031	930
Försäkringskassan	667	664
Statens fastighetsverk	575	559
Lunds universitet	537	536
Kriminalvården	407	385
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	346	318
Karolinska institutet	341	328
Regeringskansliet	290	279
Arbetsförmedlingen	288	243
<i>Affärsverk</i>		
Svenska kraftnät	865	808
Sjöfartsverket	182	189
Luffartsverket	158	175
Övriga myndigheter	4 927	4 690
Summa	29 852	30 321

I posten ingår avskrivningar och nedskrivningar på anläggningstillgångar.

Trafikverkets av- och nedskrivningar ökade med 426 miljoner kronor jämfört med föregående år. Det beror främst på avskrivningar på väg- och järnvägsanläggningar (se not 18 och 19).

Försvarmaktens avskrivningar minskade med 1 585 miljoner kronor vilket främst beror på lägre avskrivningskostnader för beredskapsinventarier.

Fortifikationsverkets avskrivningar ökade med 180 miljoner kronor vilket främst beror på direktavskrivna byggnader och markanläggningar. Även Polismyndighetens avskrivningar har ökat jämfört med 2019, ökningen är 101 miljoner kronor.

Not 11 Resultat från andelar i hel- och delägda företag

Miljoner kronor

	2020	2019
Resultat från andelar i företag med bestämmande statligt inflytande		
Sveaskog Holding AB	10 867	1 558
Luossavaara-Kiirunavaara AB (LKAB)	9 757	10 173
Vattenfall AB	6 489	13 173
Akademiska Hus AB	5 440	5 658
SBAB Bank AB	1 839	1 788
Svenska Spel AB	1 474	-
PostNord AB	1 037	-146
AB Svensk Exportkredit	968	1 027
Specialfastigheter Sverige AB	888	1 717
Saminvest AB	384	566
Svensk-Danska Broförbindelsen AB (SVEDAB)	382	653
Apoteket AB	285	332
Samhall AB	283	74
Svevia AB	272	172
Systembolaget AB	212	60
Teracom Group AB	135	85
Jernhusen AB	128	1 122
AB Svensk Bilprovning	66	19
Almi Företagspartner AB	63	70
Kungliga Operan AB	21	5
Arlandabanan Infrastructure AB	15	6
VisitSweden AB	8	-2
Kungliga Dramatiska Teatern AB	5	-9
Infranord AB	2	-57
Voksenåsen A/S	2	-2
AB Göta Kanalbolag	0	0
Miljömärkning Sverige AB	0	-3
Swedesurvey AB	-1	-
Metria AB	-8	-19
Lernia AB	-11	-82
Statens Bostadsomvandling AB	-16	26
Vasallen AB	-16	-12
Svenska Rymdaktiebolaget	-31	10
Apotek Produktion & Laboratorier AB	-44	-83
RISE Research Institutes of Sweden AB	-92	38
Green Cargo AB	-229	-129
Swedfund International AB	-375	41
Swedavia AB	-1 282	583
SJ AB	-1 491	619
Summa Kammarkollegiet	37 426	39 031
<i>Affärsverk</i>		
Svenska kraftnät – Svenska Kraftnät Gasturbiner AB	0	15
Sjöfartsverket – Sjöfartsverket Holding AB	0	-12
Luffartsverket – LFV Holding AB	-6	22
Övriga myndigheter	25	48

	2020	2019
Summa resultat från andelar i företag med bestämmande statligt inflytande	37 445	39 104
Resultat från andelar i företag med väsentligt statligt inflytande		
Nordiska Investeringsbanken NIB	572	602
SOS Alarm Sverige AB (SOSAB)	26	13
Sweden House	2	2
AB Bostadsgaranti	-	-1
SAS	-2 022	-
Telia Company AB	-9 046	2 783
<i>Affärsverk</i>		
Svenska kraftnät – TSO Holding AS m.fl.	128	7
Summa resultat från andelar i företag med väsentligt statligt inflytande	-10 340	3 406
Resultat från andelar i hel- och delägda företag – totalt		
Resultat från andelar i företag med bestämmande statligt inflytande	37 445	39 104
Resultat från andelar i företag med väsentligt statligt inflytande	-10 340	3 406
Summa	27 105	42 510

Anm. Med bestämmande statligt inflytande avses när statens ägarandel överstiger 50 procent.

Med väsentligt statligt inflytande avses när statens ägarandel uppgår till högst 50 och lägst 20 procent.

Det resultat som redovisas ovan baseras på det redovisade nettoresultatet hos företagen enligt årsbokslut för respektive år, utom i några fall då ett tidigare delårsbokslut använts. Resultatandelarna har minskat med 15,4 miljarder kronor jämfört med 2019 och uppgår sammanlagt till 27,1 miljarder kronor för 2020.

Sveaskog AB redovisade ett ökat resultat med 9,3 miljarder kronor främst hänförligt till en ändrad redovisningsmetod för värdering av skogstillgångar.

Resultatet för LKAB försämrades med 0,4 miljarder kronor jämfört med 2019. Förändringen förklaras av en lägre dollarkurs samt av högre kostnader, främst kopplade till förlängda underhållsstopp och fortsatta satsningar på projektering och utvecklingsprogram. Produktionsvolymerna håller samma nivå som föregående år medan leveransvolymen för järnmalm och pellets har ökat.

Vattenfalls resultat försämrades med 6,7 miljarder kronor jämfört med föregående år till en vinst på 6,5 miljarder kronor. Det lägre resultatet förklaras främst av höga nedskrivningar inom rörelsesegmenten Heat och Wind som till viss del motverkades av positiva orealiserade marknadsvärdeförändringar för energiderivat och varulager samt försäljning av produktionsrättigheter för kärnkraft i Tyskland. En annan förklaring till det lägre resultatet är ett högre finansnetto till följd av lägre ränta för avsättningar samt en ökad skattekostnad.

Svenska Spel AB redovisade ett resultat på 1,5 miljarder kronor för 2020, vilket är 1,2 miljarder kronor sämre än föregående år. I årsredovisningen för staten omförs den del av resultatet som betraktas som utdelning till skatteintäkt istället för resultat från andelar. För 2020 uppgår andelsvärdet till 1,5 miljarder kronor av det totala egna kapitalet om 4,7 miljarder kronor, vilket också är den resultatandel som redovisas i årsredovisningen för staten.

Postnord AB redovisade ett ökat resultat med 1,2 miljarder kronor jämfört med föregående år. Ökningen förklaras främst av en förbättrad intern effektivitet och prishöjningar inom det pågående förbättringsprogrammet samt en kraftig tillväxt inom paketaffären.

Specialfastigheter Sverige AB redovisade ett minskat resultat med 0,8 miljarder kronor jämfört med föregående år, vilket främst beror på en lägre realiserad värdeförändring på förvaltningsfastigheter.

Resultatet för Swedavia AB försämrades med 1,9 miljarder kronor. Förändringen förklaras främst av ett väsentligt minskat antal passagerare under 2020 som en direkt effekt av den globala spridningen av sjukdomen covid-19. Samtidigt har kostnader hänförliga till befarade och konstaterade kundförluster ökat under 2020.

Resultatet för SJ AB minskade med 2,1 miljarder kronor. Det försämrade resultatet är en direkt effekt av ett väsentligt lägre antal resenärer under 2020. Antalet passagerare minskade med 51 procent i jämförelse med 2019, vilket ledde till väsentligt lägre intäkter samtidigt som de fasta kostnaderna inte minskade i samma snabba takt.

SAS redovisade en resultatandel på -2,0 miljarder kronor för 2020. Resultatet har påverkats kraftigt av den effekt på flygbranschen som spridningen av sjukdomen covid-19 medfört. Föregående år redovisades innehavet i SAS till anskaffningsvärde under posten Andra långfristiga värdepappersinnehav och därmed redovisades ingen resultatandel för 2019.

Telia Company AB redovisade en resultatandel som var 11,8 miljarder kronor lägre jämfört med 2019. Den negativa förändringen förklaras till stor del av en nedskrivning hänförlig till goodwill i Finland samt en realisationsförlust från försäljningen av Turkcell, främst kopplad till omklassificerade ackumulerade valutakursförluster.

Resultatet för Nordiska Investeringsbanken (NIB) uppgår till 0,6 miljarder kronor och avser perioden 1 oktober 2019 till 31 december 2020. Jämförelseåret avser 13 månader till följd av byte av rapporteringsperiod för delårsrapportering

Not 12 Nettokostnad för statsskulden

Miljoner kronor

	2020	2019
Finansiella intäkter och kostnader för förvaltning av statsskulden		
Ränteintäkter avseende upplåning i svenska kronor	9 667	13 515
Ränteintäkter avseende upplåning i utländsk valuta	749	1 393
Summa ränteintäkter	10 416	14 908
Räntekostnader avseende upplåning i svenska kronor	-21 421	-26 379
Räntekostnader avseende upplåning i utländsk valuta	-2 605	-4 879
Summa räntekostnader	-24 026	-31 258
Realiserade valutakursförändringar (netto)	-2 329	-5 562
Orealiserade valutakursförändringar (netto)	6 064	2 142
Över-/underkurs vid emission (netto)	11 233	10 781
Intäktsförda, preskriberade obligationer m.m.	0	0
Realiserade kursförändringar (netto)	-5 997	-4 482
Provisioner till banker m.fl.	-131	-94
Nettokostnad för förvaltning av statsskulden	-4 770	-13 565

Riksgäldskontoret redovisar finansiella intäkter och kostnader för förvaltning av statsskulden. De innefattar även intäkter och kostnader för skuldskötselåtgärder.

Under 2020 uppgick nettokostnaden för statsskulden (räntor, över- och underkurser och valutakursförändringar m.m.) till 4,8 miljarder kronor, vilket innebär att nettokostnaden minskade med 8,8 miljarder kronor från föregående år trots att skulden har ökat. Det beror på att kronan har stärkts mot andra valutor samt ett lågt ränteläge.

Dessutom har ökningen av statsskulden främst skett i instrument med korta löptider. Påverkan från valutakursförändringar har förbättrats med 7,2 miljarder kronor och räntekostnaderna har minskat med 7,2 miljarder kronor.

Den största kostnadsökningen avser realiserade kursförändringar som försämrats med 1,5 miljarder kronor. Ränteintäkterna har minskat med 4,5 miljarder kronor och avser främst upplåning i svenska kronor.

Riksgäldskontoret har gjort ett avstämningsarbete under året då fel upptäckts gällande periodisering av räntekostnader kopplade till gamla ränteobligationer som medför att posten räntekostnader i noten Nettokostnad för statsskulden redovisas ca 1,2 miljarder kronor för lågt. En kvalitetsäkrad korrigerings i bokföring och affärssystem hos Riksgäldskontoret har inte varit möjlig utan arbetet fortsätter under 2021.

Not 13 Övriga finansiella intäkter

Miljoner kronor

	2020	2019
Riksbankens inlevererade överskott	5 300	3 800
Exportkreditnämnden	2 382	1 113
Skatteverket	2 229	1 910
Kärnavfallsfonden	1 972	2 102
Statens Fastighetsverk	804	13
Centrala studiestödsnämnden	426	432
Försäkringskassan	168	131
Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete	112	42
Riksgäldskontoret	74	32
Orealiserade värdeförändringar finansiella instrument		
Kärnavfallsfonden	1 357	1 763
Pensionsmyndigheten, Försäkringskassan, Karolinska institutet, Göteborgs universitet m.fl.	70	167
Riksgäldskontoret	-	588
Affärsverk		
Luffartsverket	11	13
Svenska kraftnät	7	27
Sjöfartsverket	0	15
Övriga myndigheter	239	283
Summa	15 151	12 431

Övriga finansiella intäkter ökade med 2 720 miljoner kronor jämfört med 2019 främst på grund av Riksbankens inlevererade överskott samt valutakursförändringar hos Exportkreditnämnden (EKN).

Riksbanken levererade in ett överskott på 5 300 miljoner kronor 2020, vilket är en ökning med 1 500 miljoner kronor jämfört med 2019.

Exportkreditnämndens (EKN) finansiella intäkter ökade med 1 269 miljoner kronor jämfört med föregående år. Ökningen förklaras främst av orealiserade kursvinster hänförliga till garantifordringar i utländsk valuta. Under posten Övriga finansiella kostnader redovisas ökning av kursförluster på motsvarande belopp.

Skatteverkets finansiella intäkter är främst räntor i skattekontosystemet, vilka ökade med 319 miljoner kronor jämfört med föregående år.

Kärnavfallsfondens finansiella intäkter omfattar främst orealiserade värdeförändringar hänförliga till utländska och svenska aktier samt ränteintäkter för nominella placeringar. Intäkterna har minskat med sammanlagt 536 miljoner kronor jämfört med föregående år.

Statens Fastighetsverk (SFV) har företrätt staten och för statens räkning förvärvat andelarna i Fysikhuset Stockholm Kommanditbolag. SFV har under 2020 också avyttrat andelarna i kommanditbolaget till Akademiska hus, som är ett statligt aktiebolag som förvaltar fastigheter som universitet och högskolor använder i sin verksamhet. Statens realisationsvinst vid försäljningen av kommanditbolaget uppgick till drygt 800 miljoner kronor.

Centrala studiestödsnämndens finansiella intäkter består av räntor på studielån och ränteintäkter på återkrav gällande hemutrustningslån m.m. Dessa har minskat med 6 miljoner kronor netto. Den främsta orsaken till förändringen är att uppräkningsstalet för lånetypen studiemedel har sänkts.

Riksgäldskontorets orealiserade vinster för finansiella instrument minskade med 588 miljoner kronor jämfört med 2019. Riksgäldskontoret redovisar 2020 orealiserade värdeförändringar på finansiella instrument under posten Övriga finansiella kostnader.

Not 14 Övriga finansiella kostnader

Miljoner kronor

	2020	2019
Exportkreditnämnden	2 320	1 096
Kärnavfallsfonden	190	242
Trafikverket	110	38
Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete	92	27
Regeringskansliet	49	26
Orealiserade värdeförändringar finansiella instrument		
Riksgäldskontoret	912	282
Göteborgs universitet, Karolinska institutet m.fl.	46	4
Kammarkollegiet	9	0
<i>Affärsverk</i>		
Luffartsverket	15	13
Sjöfartsverket	8	31
Svenska kraftnät	1	12
Övriga myndigheter	126	77
Aktivering av finansiella kostnader	-39	-230
Summa	3 839	1 618

Övriga finansiella kostnader ökade med 2 221 miljoner kronor jämfört med föregående år främst på grund av valutakursförändringar hos EKN och orealiserade värdeförändringar hos Riksgäldskontoret.

Exportkreditnämndens finansiella kostnader har ökat med 1 224 miljoner kronor jämfört med 2019. Ökningen förklaras främst av orealiserade kursförluster vid omvärderingar av skulder och avsättningar i utländsk valuta. Under posten Övriga finansiella intäkter redovisas ökning av kursvinster på motsvarande belopp.

Riksgäldskontorets orealiserade värdeförändringar på finansiella instrument har ökat med 630 miljoner kronor jämfört med föregående år.

Kärnavfallsfondens finansiella kostnader består främst av räntekostnader på placeringar samt realisationsförluster. Kärnavfallsfonden redovisar 2020 liksom året innan orealiserade värdeökningar på finansiella instrument under posten Övriga finansiella intäkter.

Trafikverkets finansiella kostnader består främst av räntekostnader hänförliga till reverser som ställts ut till Svensk-Danska Broförbindelsen AB samt valutakursförluster på fordringar och skulder.

Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sidas) finansiella kostnader avser främst valutakursförluster som beräknas på Sidas skulder i garantiverksamheten.

Regeringskansliets finansiella kostnader avser främst valutakursförluster.

Några myndigheter har aktiverat räntekostnader i samband med anläggningsprojekt, eftersom räntan är en del av de utgifter myndigheten tar upp som tillgång för att bygga anläggningen.

3.5.2 Noter till balansräkningen

Not 15 Balanserade utgifter för utveckling

Miljoner kronor

	2020-12-31	2019-12-31
Ingående ackumulerade anskaffningsvärden	30 662	28 891
Årets investeringar, anskaffningsutgifter	762	612
Årets investeringar, egen utveckling	1 940	1 978
Försäljning/utrangering	-591	-823
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	32 773	30 658
Ingående ackumulerade avskrivningar	-21 953	-20 503
Årets avskrivningar och nedskrivningar	-2 172	-2 208
Minskning av ackumulerade avskrivningar vid utrangering/försäljning	527	761
Utgående ackumulerade avskrivningar	-23 598	-21 950
Summa	9 175	8 708

Anm. Beloppen för ingående balans för ackumulerat anskaffningsvärde och ackumulerade avskrivningar kan skilja sig något från utgående balans, beroende på att det förekommer justeringar av ingående balans eller överföringar mellan myndigheter direkt mot det ackumulerade värdet.

Miljoner kronor

	2020-12-31	2019-12-31
Försäkringskassan	1 327	1 453
Trafikverket	1 123	1 052
Skatteverket	607	537
Polismyndigheten	595	519
Kronofogdemyndigheten	470	479
Migrationsverket	317	256
Pensionsmyndigheten	296	227
Transportstyrelsen	276	246
Arbetsförmedlingen	252	342
E-hälsomyndigheten	233	144
Centrala studiestödsnämnden	208	182
Försvarets materielverk	190	106
<i>Affärsverk</i>		

Svenska kraftnät	544	460
Sjöfartsverket	53	57
Övriga myndigheter	2 684	2 648
Summa	9 175	8 708

I posten Balanserade utgifter för utveckling ingår främst egenutvecklade it-system och program. Totalt ökade tillgångarna för balanserade utgifter för utveckling med 467 miljoner kronor 2020. De största tillgångarna finns hos Försäkringskassan, Trafikverket, Skatteverket och Polismyndigheten.

Försäkringskassan har balanserade utgifter för utveckling av it-system om 1 327 miljoner kronor. Den största delen avser it-stöd för ärendehantering, självbetjäning och automatisering. Försäkringskassan har kvar vissa it-stöd för pensionshantering för Pensionsmyndighetens räkning. På uppdrag av Pensionsmyndigheten vidareutvecklar Försäkringskassan dessa system och fakturerar för kostnader för avskrivningar på dessa tillgångar.

Trafikverket och Skatteverket har balanserade utgifter för utveckling av it-system om 1 123 miljoner kronor respektive 607 miljoner kronor.

Av de totala investeringarna under 2020 på 2 702 miljoner kronor står Försäkringskassan för 360 miljoner kronor, Skatteverket för 238 miljoner kronor och Polismyndigheten för 217 miljoner kronor.

Not 16 Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar

Miljoner kronor

	2020-12-31	2019-12-31
Ingående ackumulerade anskaffningsvärden	5 543	5 010
Årets investeringar, anskaffningsutgifter	659	707
Årets investeringar, egen utveckling	15	44
Försäljning/utrangering	-162	-249
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	6 055	5 512
Ingående ackumulerade avskrivningar	-3 699	-3 484
Årets avskrivningar och nedskrivningar	-443	-426
Minskning av ackumulerade avskrivningar vid utrangering/försäljning	142	220
Utgående ackumulerade avskrivningar	-4 000	-3 690
Summa	2 055	1 822

Anm. Beloppen för ingående balans för ackumulerat anskaffningsvärde och ackumulerade avskrivningar kan skilja sig något från utgående balans, beroende på att det förekommer justeringar av ingående balans eller överföringar mellan myndigheter direkt mot det ackumulerade värdet.

Miljoner kronor

	2020-12-31	2019-12-31
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	390	355
Polismyndigheten	118	110
Arbetsförmedlingen	114	118
Trafikverket	35	39
Kriminalvården	28	34
Skatteverket	25	36
<i>Affärsverk</i>		
Luffartsverket	567	488
Svenska kraftnät	362	239
Sjöfartsverket	9	12

	2020-12-31	2019-12-31
Övriga myndigheter	407	391
Summa	2 055	1 822

Under posten Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar redovisas i första hand köpta it-system och program. Posten ökade med 233 miljoner kronor jämfört med föregående år.

Den största ökningen, 123 miljoner kronor, avser Svenska kraftnäts investeringar i bl.a. i systemlösningar som behövs i det framtida kraftsystemet och införandet av en elmarknadshubb. Svenska kraftnäts rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar uppgår till 362 miljoner kronor och består främst av markrättigheter i form av servitut och ledningsrätter samt nyttjanderättigheter för optoförbindelser, licenser och balanserade utgifter för dataprogram.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) har tillgångar på 390 miljoner kronor. Tillgångarna har ökat med 35 miljoner kronor jämfört med 2019. Tillgångarna avser främst investeringar i det nationella radiokommunikationssystemet Rakel.

Luffartsverkets tillgångar har ökat med 79 miljoner kronor. Fortsatta investeringar har gjorts inom ramen för programmet robust flygtrafiktjänst.

Not 17 Förskott avseende immateriella anläggningstillgångar

Miljoner kronor

	2020-12-31	2019-12-31
Mittuniversitetet	1	1
Summa	1	1

Förskott avseende immateriella anläggningstillgångar förekommer i mycket liten utsträckning.

Not 18 Statliga väganläggningar

Miljoner kronor

	2020-12-31	2019-12-31
Ingående anskaffningsvärde	249 674	241 336
Årets anskaffning	-7	31
Årets färdigställande från pågående investering	6 218	8 307
Försäljning/utrangering	-3	-
Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	255 882	249 674
Ingående ackumulerade avskrivningar	-106 498	-100 754
Årets avskrivningar	-5 992	-5 743
Utgående ackumulerade avskrivningar	-112 490	-106 497
Summa	143 392	143 177

Trafikverket redovisar investeringar i statliga väganläggningar. Anskaffningskostnad för mark för väganläggningsändamål ingår i redovisat värde för väganläggningar. Komponentavskrivning tillämpas för samtliga väganläggningar och avskrivningstiden är mellan 10 och 95 år.

Värdet av väganläggningar som färdigställdes under 2020 var 6 218 miljoner kronor (överfört från Pågående nyanläggningar).

Det negativa värdet på årets anskaffning beror på rättelser under året som avser tidigare års anskaffningar av utgifter för byggnader och andra intrångsersättningar.

Bland färdigställda projekt ingår till exempel Vädermotet–Syrhålamotet inklusive Sörredsmotet och Väg 73, Ålgviken-Fors samt Väg 51 Svennevad–Kvarntorpskorset-Pålsboda.

Not 19 Statliga järnvägsanläggningar

Miljoner kronor

	2020-12-31	2019-12-31
Ingående anskaffningsvärde	247 027	240 946
Årets anskaffning	58	42
Årets färdigställande från pågående investering	5 765	6 048
Försäljning/utrangering	-57	-9
Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	252 793	247 027
Ingående avskrivningar	-77 789	-72 589
Årets avskrivningar	-5 320	-5 200
Försäljning/utrangering	-	-
Utgående ackumulerade avskrivningar	-83 109	-77 789
Summa	169 684	169 238

Trafikverket redovisar investeringar i järnvägsanläggningar. Anskaffningskostnad för mark för järnvägsändamål ingår i redovisat värde. Trafikverket tillämpar differentierade avskrivningstider, mellan 25 och 110 år, på samtliga järnvägsanläggningar.

Värdet av järnvägsanläggningar som färdigställdes under 2020 var 5 765 miljoner kronor (överfört från Pågående nyanläggningar). I objekt som färdigställdes under 2020 ingår bl. a. kapacitetsförstärkning Trelleborgsbanan, Öxnered–Håkantorpspår och växelbyte, upprustning av kontaktledning och hjälpkraft på sträckan Gällivare–Kiruna C samt upprustning av spårväxelvärmestyrning.

Not 20 Byggnader, mark och annan fast egendom

Miljoner kronor	2020-12-31	2019-12-31
Ingående ackumulerade anskaffningsvärden	76 330	72 543
Årets investeringar, anskaffningsutgifter	1 290	1 918
Årets investeringar, egen utveckling	1	2
Färdigställande av pågående nyanläggningar	2 125	2 016
Försäljning/utrangering	-327	-149
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	79 419	76 330
Ingående ackumulerade avskrivningar	-30 568	-28 837
Årets avskrivningar och nedskrivningar	-1 969	-1 798
Minskning av ack avskrivningar vid utrangering/försäljning	146	67
Utgående ackumulerade avskrivningar	-32 391	-30 568
Ingående ackumulerade uppskrivningar	80	80
Minskning av ack uppskrivningar vid försäljning	-3	-
Utgående ackumulerade uppskrivningar	77	80
Summa	47 105	45 842

Anm. Beloppen för ingående balans för ackumulerat anskaffningsvärde och ackumulerade avskrivningar kan skilja sig något från utgående balans, beroende på att det förekommer justeringar av ingående balans eller överföringar mellan myndigheter direkt mot det ackumulerade värdet.

Miljoner kronor	2020-12-31	2019-12-31
Statens fastighetsverk	16 720	16 783
Fortifikationsverket	12 563	11 709
Naturvårdsverket	12 055	11 945
Riksdagsförvaltningen	1 181	1 180
Sveriges lantbruksuniversitet	1 017	1 053
Trafikverket	846	897
<i>Affärsverk</i>		
Svenska kraftnät	1 032	855
Luffartsverket	929	609
Sjöfartsverket	717	761
Övriga myndigheter	45	50
Summa	47 105	45 842

Cirka 15 myndigheter förvaltar byggnader, mark och annan fast egendom för statens räkning.

Statens fastighetsverk förvaltar den del av statens fasta egendom som regeringen bestämmer. Större delen av fastigheterna tillhör det nationella kulturarvet. Exempel på fastigheter är de kungliga slotten, fästningar, nationalteatrarna, museerna, regeringens byggnader, landshövdingarnas residens och ambassadbyggnader i utlandet samt ett antal kungsgårdar och vissa markområden. Naturvårdsverket redovisar främst nationalparker och naturreservat. Många markområden är bokförda till ett värde som är långt under marknadsvärdet.

Fortifikationsverket förvaltar fastigheter avsedda för försvarsändamål samt ett antal byggnader klassade som statliga byggnadsminnen.

Riksdagsförvaltningen förvaltar bl.a. riksdagsbyggnaderna.

Det bokförda värdet för statens byggnader, mark och annan fast egendom är 47 105 miljoner kronor vilket är en ökning med 1 263 miljoner kronor jämfört med 2019.

Det bokförda värdet för Statens fastighetsverks byggnader, mark och annan fast egendom minskade med 63 miljoner kronor under 2020 till 16 720 miljoner kronor. Detta beror främst på att årets avskrivningar är större än årets aktiveringar. De högre avskrivningarna avser till stor del avskrivningar för Adelswärdska huset som anskaffades under 2019. Av årets totala av- och nedskrivningar på 1 969 miljoner kronor står Fortifikationsverket för 1 057 miljoner kronor och Statens fastighetsverk för 561 miljoner kronor.

Fortifikationsverkets bokförda värde ökade med 854 miljoner kronor till 12 563 miljoner kronor. Värdet av nyanskaffningar uppgick 2020 till 1 950 miljoner kronor inklusive direktavskrivna anläggningar. Fortifikationsverkets av- och nedskrivningar för 2020 uppgick till 1 057 miljoner kronor.

Not 21 Förbättringsutgifter på annans fastighet

Miljoner kronor	2020-12-31	2019-12-31
Ingående ackumulerade anskaffningsvärden	15 855	14 906
Årets investeringar, anskaffningsutgifter	2 103	1 632
Årets investeringar, egen utveckling	68	12

Försäljning/utrangering	-734	-698
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	17 292	15 852
Ingående ackumulerade avskrivningar	-9 450	-8 892
Årets avskrivningar och nedskrivningar	-1 239	-1 159
Minskning av ackumulerade avskrivningar vid utrangering/försäljning	708	604
Utgående ackumulerade avskrivningar	-9 981	-9 447
Summa	7 311	6 405

Anm. Beloppen för ingående balans för ackumulerat anskaffningsvärde och ackumulerade avskrivningar kan skilja sig något från utgående balans, beroende på att det förekommer justeringar av ingående balans eller överföringar mellan myndigheter direkt mot det ackumulerade värdet.

Miljoner kronor

	2020	2019
Polismyndigheten	1 522	933
Regeringskansliet	829	801
Försvarsmakten	415	356
Domstolsverket	349	360
Kungl. Tekniska högskolan	338	293
Kriminalvården	254	199
Försvarets materielverk	239	232
Stockholms universitet	223	178
Karolinska institutet	218	218
Lunds universitet	214	249
Uppsala universitet	213	244
Göteborgs universitet	208	181
<i>Affärsverk</i>		
Lufftartsverket	1	1
Övriga myndigheter	2 288	2 160
Summa	7 311	6 405

Förbättringsutgifter på annans fastighet avser sådana utgifter som myndigheten har haft för att anpassa hyrda lokaler till den egna verksamheten, exempelvis om- och tillbyggnationer, kabeldragningar för nätverk, larmanordningar samt reparationer och underhåll i fall där utgifterna uppgått till väsentliga belopp. Totalt ökade statens förbättringsutgifter på annans fastighet med 906 miljoner kronor 2020.

Balanspostens ökning har varit störst hos Polismyndigheten som har ökat med 589 miljoner kronor. Ökningen beror främst på att hyrda fastigheter anpassas till verksamhetsförändring och en kontinuerlig satsning på ökad säkerhet. Ett exempel på ett större projekt är det nya polishuset i Rinkeby.

Not 22 Maskiner, inventarier, installationer m.m.

Miljoner kronor

	2020-12-31	2019-12-31
Ingående ackumulerade anskaffningsvärden	104 622	100 254
Årets investeringar, anskaffningsutgifter	5 296	5 286
Årets investeringar, egen utveckling	57	8
Årets överföringar från Pågående nyanläggningar	2 731	2 566
Försäljning/utrangering	-3 243	-3 493
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	109 463	104 621
Ingående ackumulerade avskrivningar	-65 516	-62 687

Årets avskrivningar och nedskrivningar	-6 451	-6 134
Minskning av ackumulerade avskrivningar vid utrantering/försäljning	3 136	3 253
Utgående ackumulerade avskrivningar	-68 831	-65 568
Summa	40 632	39 053

Anm. Beloppen för ingående balans för ackumulerat anskaffningsvärde och ackumulerade avskrivningar kan skilja sig något från utgående balans, beroende på att det förekommer justeringar av ingående balans eller överföringar mellan myndigheter direkt mot det ackumulerade värdet.

Miljoner kronor

	2020-12-31	2019-12-31
Polismyndigheten	2 175	1 889
Kustbevakningen	1 963	2 106
Försvarmakten	1 872	1 766
Lunds universitet	1 457	1 703
Trafikverket	1 275	1 214
Karolinska institutet	1 140	1 117
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	1 054	1 095
Kriminalvården	896	892
Sveriges lantbruksuniversitet	835	868
Moderna Museet	784	761
Domstolsverket	661	569
<i>Affärsverk</i>		
Svenska kraftnät	16 134	14 983
Sjöfartsverket	1 183	1 289
Luffartsverket	7	6
Övriga myndigheter	9 196	8 795
Summa	40 632	39 053

Datorer och kringutrustning, möbler, maskiner, installationer, bilar, fartyg, flyg och transportmedel är exempel på tillgångar som myndigheterna redovisar under denna post. Även tillgångar som innehas genom finansiell leasing ingår. Årets totala investeringar uppgår till 5 353 miljoner kronor.

Affärsverket Svenska kraftnäts tillgångar består främst av kraftledningar, stationer, sjökablar, kontrollanläggningsdelar, optoanläggningar och tele- och informationssystem. Årets investeringar uppgår till 37 miljoner kronor.

Årets investeringar för Polismyndigheten uppgår till 914 miljoner kronor. Under året har anskaffning gjorts av ett stort antal fordon anpassade för polishundar. Även inköp av datorer och kringutrustning har gjorts för uppbyggnad av en förstärkt nationell förmåga inom till exempel it-brott, it-forensiska och mobila arbetssätt. Polismyndighetens fortsatta tillväxt har också medfört ökade inköp av inredning och utrustning av lokaler.

Innehavet för Kustbevakningen består bl.a. av övervakningsfartyg, vattenskotrar och flygplan och årets investeringar uppgår till 48 miljoner kronor. Årets anskaffningar omfattar bl.a. anskaffning av två nya ribbåtar, komponenter till KBV312-serien och kustlänsor.

Not 23 Pågående nyanläggningar

Miljoner kronor

	2020-12-31	2019-12-31
Ingående ackumulerade anskaffningsvärden	106 339	90 266

Årets investeringar, anskaffningsutgifter	7 981	6 643
Årets investeringar, egen utveckling	35 806	28 968
Årets överföring till färdig tillgång	-16 909	-19 300
Försäljning/utrangering	-8	-9
Årets nedskrivningar	-259	-206
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	132 950	106 362
Summa	132 950	106 362

Anm. Beloppen för ingående balans för ackumulerat anskaffningsvärde kan skilja sig något från utgående balans, beroende på att det förekommer justeringar av ingående balans eller överföringar mellan myndigheter direkt mot det ackumulerade värdet.

Miljoner kronor

	2020-12-31	2019-12-31
Trafikverket	112 140	89 037
Fortifikationsverket	3 935	3 071
Statens fastighetsverk	1 922	1 334
Riksdagsförvaltningen	779	261
Domstolsverket	257	286
<i>Affärsverk</i>		
Svenska kraftnät	9 761	8 860
Sjöfartsverket	2 179	1 879
Luffartsverket	524	526
Övriga myndigheter	1 454	1 108
Summa	132 950	106 362

Av det totala bokförda värdet på 133 miljarder kronor för Pågående nyanläggningar finns 112,1 miljarder kronor hos Trafikverket, 9,8 miljarder kronor hos Affärsverket svenska kraftnät och 3,9 miljarder kronor hos Fortifikationsverket.

Årets investeringar uppgår totalt till 43,8 miljarder kronor. Trafikverkets investeringar uppgår till 35,6 miljarder kronor. Här ingår många mycket stora väg- och järnvägsprojekt såsom till exempel E4 Förbifart Stockholm, Västsvenska väg- och järnvägspaketet, ökad kapacitet för järnväg på sträckan Tomtebodavägen–Kallhäll, nytt dubbelspår för sträckan Järna–Linköping samt projektet ERTMS som avser nytt signalsystem i hela Sverige. Affärsverket svenska kraftnät har 9,8 miljarder kronor som pågående nyanläggningar och årets investeringar på 3 miljarder kronor avser främst investeringar inom program Stockholm Ström såsom stationen vid Skanstull, Anneberg-Skanstull tunneln och förbindelsen mellan Snäsättra–Ekudden. Även projekt inom Program Västkusten ingår i årets investeringar, exempelvis förbindelserna mellan Lindbacka–Östansjö samt Hurva–Sege. Fortifikationsverkets pågående nyanläggningar på 3,9 miljarder kronor avser bl.a. fortsatt byggnation av regementet på Tofta på Gotland samt projektet med det nya elevhemmet vid Karlberg.

Under 2020 har Trafikverket färdigställt projekt på totalt 12,3 miljarder kronor som har överförts till färdig tillgång. Dessa avser bl.a. kapacitetsförstärkning järnväg för Trelleborgsbanan, spår- och växelutbyte för sträckan Öxnered–Håkantorp, upprustning av kontaktledning samt hjälpkraft avseende sträckan Gällivare–Kiruna, upprustning av spårväxelvärmestyrning och vägprojekt såsom Vädermotet–Syrehålamotet inklusive Sörredsmotet, väg 73 Älgviken–Fors, väg 51 Svennevad–Kvarntorspskorset–Pålsboda samt E16 Dala Järna–Vansbro.

Not 24 Beredskapstillgångar

Miljoner kronor

	2020-12-31	2019-12-31
Ingående ackumulerade anskaffningsvärden	197 117	183 121
Förändring IB på grund av omklassificering	-370	2 017
Årets anskaffning	13 907	11 979
Årets försäljningar/utrangeringar	-422	0
UB Anskaffningsvärde beredskapsinventarier	210 233	197 117
IB Beredskapsvaror i lager	28 721	26 229
Förändring IB på grund av omklassificering	2 386	333
Årets anskaffning	1 270	1 152
Årets övriga förändring	-1 562	1 007
UB Beredskapsvaror i lager	30 815	28 721
UB Anskaffningsvärde beredskapstillgångar	241 047	225 838
IB Ackumulerade avskrivningar	-115 282	-107 957
Förändring IB på grund av omklassificering	5	5
Årets avskrivningar/nedskrivningar	-5 959	-7 330
Årets försäljningar/utrangeringar	414	-
UB Ackumulerade avskrivningar (avser beredskapsinventarier)	-120 823	-115 282
Summa	120 224	110 555

Beredskapstillgångar består av tillgångar både för civil och militär beredskap. Tillgångar för civil beredskap är t.ex. läkemedel, fordon samt medicinsk utrustning.

Posten omfattar främst Försvarmaktens tillgångar för militär beredskap och som delar in sina beredskapstillgångar i beredskapsinventarier och beredskapsvaror.

Statens totala beredskapsinventarier uppgår till 89,4 miljarder kronor och består av t.ex. flygplan, fartyg och stridsvagnar. Beredskapsvaror som t.ex. ammunition, reserv- och beklädnadsmateriel uppgår till 30,8 miljarder kronor.

I posten ingår även tillgångar under uppbyggnad i Försvarets materielverk. Sammanlagt är 119,1 miljarder kronor av det utgående värdet militära beredskapstillgångar inklusive tillgångar under uppbyggnad.

Nyanskaffning av militära beredskapsinventarier uppgår till 12,9 miljarder kronor och av- och nedskrivningar uppgår till 5,8 miljarder kronor. Anskaffningen innefattar bl.a. utveckling och anskaffning JAS 39E och nya generationens ubåt samt anskaffning av ett nytt luftvärnssystem med medellång räckvidd.

Nyanskaffning av civila beredskapsinventarier uppgår till 0,9 miljarder kronor och av- och nedskrivningar uppgår till 0,2 miljarder kronor. Anskaffningen består främst av Socialstyrelsens anskaffning av medicinteknisk utrustning och skyddsmateriel.

Beredskapsvarulagrets värde ökade med 2 miljarder kronor under året och beror bl.a. på ökad anskaffning av reservmaterial samt en översyn av prissättningen, främst inom ammunitionsområdet.

Not 25 Förskott avseende materiella anläggningstillgångar

Miljoner kronor

	2020-12-31	2019-12-31
Försvarets materielverk	2 311	1 517
Trafikverket	1 343	1 970

Övriga myndigheter	43	5
Summa	3 697	3 492

Under denna post redovisas förskott som lämnats vid anskaffning av materiella anläggningstillgångar.

Posten hos Försvarets materielverk består av förskott till både utländska och svenska leverantörer. Förskotten till svenska leverantörer uppgår till 537 miljoner kronor och förskotten till utländska leverantörer uppgår till 1 774 miljoner kronor. Förändringen avser främst förskott för inköp av försvarsmateriel från försvarsmyndigheter i USA.

Trafikverkets förskott avser byggande av väg- och järnvägsanläggningar. Större förskott hos myndigheten finns i järnvägsprojekten Västlänken, Varbergstunneln, Getingmidjan i Stockholm, Olskroken, Ängelholm - Maria, dubbelspårsutbyggnad och Hamnbanan i Göteborg samt vägprojekten Förbifart Stockholm och Umeåprojektet.

Not 26 Andelar i hel- och delägda företag

Miljoner kronor

	2020-12-31	2019-12-31
Summa andelar i företag med bestämmande statligt inflytande	377 525	319 937
Summa andelar i företag med väsentligt statligt inflytande	39 181	49 300
Riksbankens grundfond	1 000	1 000
Summa	417 706	370 237

Andelar i hel- och delägda företag är uppdelad på de företag där staten har ett bestämmande inflytande (när statens ägarandel överstiger 50 procent) och på väsentligt statligt inflytande (när statens ägarandel uppgår till högst 50 och lägst 20 procent).

Förutom de förändringar vilka specificeras nedan är postens totala förändring en följd av förändringar i företagens justerade egna kapital, utbetalda utdelningar samt förvärv och avyttringar.

Andelar i företag med bestämmande statligt inflytande

Miljoner kronor

	2020-12-31	2019-12-31	Statens ägarandel
Vattenfall AB	97 724	93 631	100,0 %
Sveaskog Holding AB	59 493	23 574	100,0 %
Akademiska Hus AB	50 292	46 760	100,0 %
Luossavaara-Kiirunavaara AB (LKAB)	48 412	45 528	100,0 %
SBAB Bank AB	20 282	18 081	100,0 %
AB Svensk Exportkredit	20 064	19 082	100,0 %
Specialfastigheter Sverige AB	12 409	12 091	100,0 %
Almi Företagspartner AB	10 853	7 440	100,0 %
Swedavia AB	9 552	8 444	100,0 %
Jernhusen AB	7 979	8 070	100,0 %
Swedfund International AB	6 094	5 669	100,0 %
Saminvest AB	5 942	5 558	100,0 %
Apoteket AB	5 294	4 291	100,0 %
Teracom Group AB	3 701	3 571	100,0 %
SJ AB	3 652	5 170	100,0 %
PostNord AB	2 976	2 216	60,7 %
Systembolaget AB	1 794	1 583	100,0 %

	2020-12-31	2019-12-31	Statens ägarandel
Samhall AB	1 629	1 346	100,0 %
Svevia AB	1 529	1 353	100,0 %
Svenska Spel AB	1 474	0	100,0 %
Svensk-Danska Broförbindelsen AB (SVEDAB)	946	1 341	100,0 %
RISE Research Institutes of Sweden AB	871	971	100,0 %
Statens Bostadsomvandling AB	816	532	100,0 %
Infranord AB	728	736	100,0 %
Svenska Rymdaktiebolaget	431	475	100,0 %
Lernia AB	296	169	100,0 %
Apotek Produktion & Laboratorier AB	286	180	100,0 %
Green Cargo AB	243	473	100,0 %
Vasallen AB	224	366	100,0 %
AB Svensk Bilprovning	155	108	100,0 %
Metria AB	79	87	100,0 %
Kungliga Operan AB	60	39	100,0 %
AB Göta Kanalbolag	39	39	100,0 %
Arlandabanan Infrastructure AB	31	16	100,0 %
Kungliga Dramatiska Teatern AB	27	22	100,0 %
VisitSweden AB	22	7	100,0 %
Miljömärkning i Sverige AB	17	17	100,0 %
Voksenåsen A/S	5	3	100,0 %
Swedesurvey AB	-	1	100,0 %
Affärsverk			
Luffartsverket – LfV Holding AB	357	152	100,0 %
Svenska kraftnät – Svenska Kraftnät Gasturbiner AB	247	247	100,0 %
Sjöfartsverket – Sjöfartsverket Holding AB	10	9	100,0 %
Övriga andelar	490	489	-
Summa	377 525	319 937	

Andelsvärdet ovan är baserat på det justerade egna kapitalet hos företagen enligt bokslut per 31 december, utom i några fall då senaste delårsbokslutet använts.

Staten har under året deltagit i kapitalinsatser i statligt ägda företag om totalt 10,3 miljarder kronor. Kapitaltillskotten har framför allt finansierat olika åtgärder för att motverka negativa effekter för företag i samband med spridningen av sjukdomen covid-19.

Andelar i företag med bestämmande statligt inflytande ökade med 57,6 miljarder kronor. Förra årets jämförelsebelopp har korrigerats till följd av att VisitSweden AB fr.o.m. 2020 ägs till 100 procent av staten och redovisas därmed som andel i företag med bestämmande statligt inflytande.

Vattenfalls andelsvärde ökade med 4,1 miljarder kronor, vilket främst förklaras av årets vinst på 6,5 miljarder kronor minskat med årets utdelning på 3,6 miljarder kronor. Ökningen förklaras också av poster redovisade direkt mot eget kapital såsom resultat av kassaflödes- och valutasäkringar på 9,1 miljarder kronor, negativa omräkningsdifferenser på 3,7 miljarder kronor, negativ omvärdering relaterad till pensionsskulden på 1,5 miljarder kronor, negativ effekt avseende inkomstskatter på 2,2 miljarder kronor och övriga poster på -0,5 miljarder kronor.

Andelsvärdet för Sveaskog AB ökade med 35,9 miljarder kronor. Förändringen förklaras dels av årets resultat på 10,9 miljarder kronor minskat med utdelning till

staten på 1,1 miljarder kronor, men också av en positiv värdeförändring på marktillgångar som redovisats direkt mot eget kapital på totalt 26,1 miljarder kronor.

Andelsvärdet för Akademiska hus ökade med 3,5 miljarder kronor, vilket beror på årets resultat på 5,4 miljarder kronor och en minskning genom utdelning av 1,9 miljarder kronor.

LKAB:s andelsvärde ökade med 2,9 miljarder kronor, vilket främst förklaras av nettot av årets vinst på 9,8 miljarder kronor och årets utdelning på 6,1 miljarder kronor samt av poster redovisade direkt mot eget kapital på -0,8 miljarder kronor.

SBAB Bank AB ökade i värde med 2,2 miljarder kronor jämfört med föregående år, främst som en följd av årets resultat på 1,8 miljarder kronor samt en direkt ökning av eget kapital med 0,4 miljarder kronor som framför allt avser kassaflödessakringar.

AB Svensk Exportkredits andelsvärde ökade med 1,0 miljard kronor, vilket i sin helhet förklaras av årets resultat.

Andelsvärdet för Almi Företagspartner AB ökade med 3,4 miljarder kronor, vilket förklaras av att staten tillfört kapital på motsvarande belopp. Kapitaltillskottets syfte var att underlätta tillgången till finansiering för små och medelstora företag genom att stärka utlåningskapaciteten. Tillskottet var en av åtgärderna för att motverka negativa effekter för företag i samband med spridningen av sjukdomen covid-19.

Swedavia AB ökade i värde med 1,1 miljarder kronor. Ökningen förklaras främst av statens tillförda kapital om 2,5 miljarder kronor minskat med årets resultat på -1,3 miljarder kronor samt en mindre post redovisad direkt mot eget kapital på -0,1 miljarder kronor. Situationen på flygmarknaden till följd av spridningen av sjukdomen covid-19 har medfört betydande intäktsbortfall för Swedavia. Kapitaltillskottet ska bidra till att företaget kan genomföra investeringar och underhålla flygplatsnätet.

Andelsvärdet för SJ AB minskade med 1,5 miljarder kronor, vilket i sin helhet förklaras av årets negativa resultat på -1,5 miljarder kronor.

Svenska Spel AB redovisade ett eget kapital som uppgick till 4,7 miljarder kronor vid årsskiftet. I årsredovisningen för staten redovisas 3,2 miljarder kronor av dessa som upplupen skatteintäkt. Andelsvärdet för Svenska Spel uppgår därmed till resterande 1,5 miljarder kronor för 2020. Föregående år redovisades företaget till värdet av aktiekapital och reservfond (värdet uppgick till 260 000 kronor som i tabellen avrundats till noll miljoner kronor) då kvarvarande kapital hanterades som blivande skatteintäkter.

Apotek Produktion & Laboratorier AB, Lernia AB och Statens Bostadsomvandling AB fick också ett kapitaltillskott på sammanlagt 0,6 miljarder kronor.

Swedesurvey AB har likviderats under året.

Andelar i företag med väsentligt statligt inflytande

Miljoner kronor

	2020-12-31	2019-12-31	Statens ägarandel
Telia Company AB	24 808	35 727	39,5 %
Nordiska Investeringsbanken (NIB)	13 408	13 258	34,6 %
SAS	627	-	21,8 %
SOS Alarm Sverige AB (SOSAB)	190	165	50,0 %
Sweden House	10	9	36,0 %

Affärsverk

Svenska kraftnät – TSO Holding AS m.fl.	138	141
Summa	39 181	49 300

Andelar i företag med väsentligt statligt inflytande minskade med totalt 10,1 miljarder kronor jämfört med 2019. Förra årets jämförelsebelopp har korrigerats till följd av att VisitSweden AB fr.o.m. 2020 ägs till 100 procent av staten och redovisas därmed som andel i företag med bestämmande statligt inflytande.

Andelsvärdet i Telia Company AB minskade med 10,9 miljarder kronor jämfört med föregående år. Förändringen förklaras till stor del av andelen av årets resultat som uppgår till -9,0 miljarder kronor samt av till staten betald utdelning som uppgår till 4,0 miljarder kronor. Övriga poster som har redovisats direkt mot eget kapital uppgår till 1,9 miljarder kronor och består främst av positiva valutakursdifferenser samt negativa omvärderingar av pensionsskulden. Staten har ökat ägarandelen i samband med företagets återköp av aktier vilket ökade andelsvärdet med 0,2 miljarder kronor. Marknadsvärdet på statens aktier i Telia Company AB uppgick vid årsskiftet till 54,8 miljarder kronor.

Nordiska Investeringsbanken ökade med 0,1 miljarder kronor. Periodens resultatandel uppgick till 0,6 miljarder kronor och ändrad valutakurs medförde en minskning av andelsvärdet med 0,3 miljarder kronor. En utdelning till staten på 0,2 miljarder kronor reducerade andelsvärdet. Uppgifterna avser värdet enligt bokslut per den 31 december för 2020 respektive per den 30 september för 2019.

Statens ägarandel i SAS ökade under året till 21,8 procent till följd av tillförda kapitaltillskott. SAS likviditet och finansiella ställning har påverkats kraftigt av den ändrade situationen på flygmarknaden i samband med utbrottet av sjukdomen covid-19. För att möjliggöra SAS fortlevnad deltog staten i en rekaptalisering. Totalt uppgick lämnade kapitaltillskott och köp av hybridobligationer emitterade av SAS till 4,2 miljarder kronor. Andelarna i hybridobligationer uppgår till 2,5 miljarder kronor och redovisas under posten Andra långfristiga värdepappersinnehav. Föregående år redovisades innehavet i SAS i sin helhet under posten Andra långfristiga värdepappersinnehav då ägarandelen understeg 20 procent. Marknadsvärdet på statens aktier i SAS uppgick vid årsskiftet till 2,9 miljarder kronor.

Not 27 Andra långfristiga värdepappersinnehav

Miljoner kronor

	2020-12-31	2019-12-31
Kärnavfallsfonden		
Företagsobligationer, aktier, värdepappersfonder	25 864	19 529
Bostadsobligationer	22 889	27 805
Investerings- och utvecklingsbanker		
<i>Kammarkollegiet och Sida</i>		
Europeiska investeringsbanken EIB	3 856	3 856
Internationella återuppbyggnads- och utvecklingsbanken, IBRD	1 113	846
Asiatiska banken infrastrukturinvest, AIIB ¹	1 107	872
Europeiska utvecklingsbanken EBRD	1 040	1 040
Afrikanska utvecklingsbanken, AfDB	816	698
Internationella finansbolaget, IFC	436	181
Interamerikanska utvecklingsbanken IDB	147	147
Asiatiska utvecklingsbanken, AsDB	136	136
Interamerikanska investeringsbolaget, IIC	107	99

	2020-12-31	2019-12-31
Multilaterala investeringsgarantiorganet, MIGA	22	22
Europarådets utvecklingsbank CEB	7	7
Summa investerings- och utvecklingsbanker¹	8 787	7 904
Kammarkollegiet, övrigt		
Hybridobligationer, SAS	2 500	-
SAS	-	203
Orio AB (Saab Automobile Parts AB)	448	430
Andelar i aktie- och räntekonsortiet m.m.	225	230
Riksgäldskontoret, obligationer m.m.	500	1 837
Karolinska institutet, aktier, andelar och obligationer	389	498
Övriga myndigheter	815	769
Summa	62 417	59 205

¹ I regeringens skrivelse 2020/21:76 Redovisning av verksamheten i Internationella valutafonden, Världsbanksgruppen samt regionala utvecklings- och investeringsbanker 2019 och 2020 redovisas inbetalt kapital för utvecklings- och investeringsbankerna: EIB, EBRD, IBRD, AIIB, IFC och MIGA. Inbetalt kapital beräknas i skrivelsen som Sveriges andel av ägarkapitalet omräknat till aktuell valutakurs, vilket ger ett belopp som överstiger anskaffningsvärdet med 5,6 miljarder kronor. Skillnaden består till stor del av internt överförda medel på 3 miljarder kronor för EIB, 1,7 miljarder kronor för IFC och 0,2 miljarder kronor för EBRD. Resterande del av skillnaden avser valutakursförändringar och uppgår till 0,7 miljarder kronor.

Det största innehavet av långfristiga värdepapper avser Kärnavfallsfondens innehav av företagsobligationer, aktier, värdepappersfonder och bostadsobligationer (säkerställda obligationer). Under året fortsatte och avslutade Kärnavfallsfonden den övergång till ny placeringsmodell som påbörjades 2018. Under denna övergång har finansiella instrument i den s.k. basportföljen sålts för att möjliggöra placeringar i en s.k. långsiktig portfölj bestående av företagsobligationer, aktier och värdepappersfonder. Basportföljen består främst av statsobligationer som elimineras i Årsredovisning för staten samt bostadsobligationer. För 2020 uppgick statsobligationerna som eliminerades till 26 108 miljoner kronor, vilket är en ökning med 801 miljoner kronor jämfört med 2019.

Kärnavfallsfondens finansiella instrument värderas till verkligt värde eftersom syftet med innehavet är att ge avkastning och värdeökning. Avkastningen på totalnivå har varit positiv både för 2020 och den senaste femårsperioden. Den realiserade värdeökningen hänförlig till den långsiktiga portföljens innehav uppgick till 3 350 miljoner kronor per balansdagen, vilket är en ökning med 1 427 miljoner kronor jämfört med föregående år.

Sveriges andelar i internationella investeringsbanker och utvecklingsbanker redovisas av Kammarkollegiet och Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida), så att den myndighet som gör utbetalningar av kapitaltillskott och eventuella bidrag till respektive bank också tar upp andelsvärdet. Under året har Sida redovisat kapitaltillskott till utvecklingsbanker med 648 miljoner kronor. I detta belopp ingår en korrigerande med 141 miljoner kronor avseende en utbetalning som skedde under 2019 till Internationella återuppbyggnads- och utvecklingsbanken, IBRD. Kammarkollegiet har redovisat ett kapitaltillskott till Asiatiska banken infrastrukturinvest AllB om 235 miljoner kronor.

Kammarkollegiet redovisar innehavet i Orio AB som Andra långfristiga värdepappersinnehav eftersom det är en del av statens garantitillgångar. Alla inkomster från Orio AB ska användas för att finansiera förluster i Riksgäldskontorets garantiverksamhet.

Föregående år redovisades SAS under denna post. Ägarandelen i SAS ökade under året till 21,8 procent till följd av årets kapitaltillskott. Innehavet i SAS redovisas därmed under posten Andelar i hel- och delägda företag för 2020 och värderas enligt förenklad substansvärdering.

Utöver de kapitaltillskott som staten tillfört SAS under året, har staten köpt andelar i hybridobligationer som SAS emitterat. Dessa andelar redovisas under posten Andra långfristiga värdepappersinnehav.

Kammarkollegiets övriga värdepapper är främst de andelar i Kammarkollegiets aktiekonsortium och räntekonsortium som innehas av fonder som Kammarkollegiet redovisar.

Riksgäldskontorets innehav består till största delen av nollkupongobligationer som övertogs i samband med avvecklingen av affärsverket Statens järnvägar. Syftet med obligationerna är att återbetala resterande lån som ursprungligen avsåg finansiering av anläggningstillgångar uthyrda till SJ AB och Green Cargo AB.

Not 28 Långfristiga fordringar

Miljoner kronor

	2020-12-31	2019-12-31
<i>Exportkreditnämnden</i>		
Fordringar efterskottspremier garantiavgifter	5 314	4 318
Skadefordringar	1 743	1 859
Återförsäkrares andel av försäkringstekniska avsättningar och skadefordringar	363	507
Summa Exportkreditnämnden	7 420	6 684
Trafikverket	1081	125
Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete	232	251
Riksgäldskontoret	171	178
Göteborgs universitet	77	81
<i>Affärsverk</i>		
Luffartsverket	2 676	1 395
Svenska kraftnät	602	439
Sjöfartsverket	68	16
Övriga myndigheter	56	67
Summa	12 383	9 235

Långfristiga fordringar ökade med 3 148 miljoner kronor och den största ökningen är hänförlig till Luftfartsverkets långsiktiga fordringar, som ökade med 1 281 miljoner kronor.

Exportkreditnämndens (EKN) fordringar ökade med 736 miljoner kronor och uppgår till totalt 7 420 miljoner kronor. Fordringarna för efterskottspremier ökade med 996 miljoner kronor, och avser till helt övervägande del JAS Brasilien. EKN värderar sina skadefordringar till 1 743 miljoner kronor, vilket motsvarar EKN:s förväntade återvinningsmöjligheter av fordringarna, som nominellt uppgår till 13 120 miljoner kronor. EKN kan minska riskerna genom att teckna återförsäkringar.

EKN:s nettofordringar hänförliga till återförsäkringsavtal uppgår till 363 miljoner kronor i slutet av 2020, vilket är en minskning med 144 miljoner kronor jämfört med 2019.

Trafikverkets fordringar har ökat med 956 miljoner kronor till 1 081 miljoner kronor, vilket beror på att fordran som utgörs av depositionen som Trafikverket har hos Nasdaq, som säkerhet för elderivathandel, är högre än föregående år. Under 2020 har marknadspriserna på elterminerna sjunkit i jämförelse med inköpspriserna, vilket har gjort att depositionen har behövt utökas. Det höjer värdet av de finansiella tillgångarna.

Sidas fordringar gäller garantiverksamheten och uppgår till 232 miljoner kronor, varav största delen är skadefordringar. I posten ingår även fordringar mot Multilaterala investeringsgarantiorganet som är en organisation inom Världsbanken.

Riksgäldskontorets regressfordringar minskade med 7 miljoner och uppgick till 171 miljoner kronor som en följd av en värdereglering av fordran på Saab Automobil AB i konkurs.

Göteborgs universitets fordringar uppgår till 77 miljoner kronor och avser placering av donationsmedel i Akademiska Hus AB.

Luftfartsverkets (LFV) fordringar har ökat med 1 281 miljoner kronor till 2 676 miljoner kronor. LFV:s intäkter för en route och terminal Arlanda styrs av EU-regelverk som innebär riskdelning mellan LFV och flygbolagen. Vissa kostnadsökningar hänförliga till s.k. okontrollerbara förändringar finansieras också via det EU-gemensamma avgiftssystemet. För Sveriges del utgör förändringar i pensionsskuld en sådan. Från och med 2020 gäller nya redovisningsprinciper för LFV:s åtaganden rörande pensionsavsättningar vilket bidrar med 794 miljoner kronor till ökningen av LFV:s långfristiga fordringar. Det är en engångseffekt för 2020. Luftfartsverket bedömer att det finns en osäkerhet i dess värdering av årets tillkommande långsiktiga fordringar dels då regelverket för perioden 2020–2024 som styr det EU-gemensamma avgiftssystemet har ändrats och ännu inte är fastställt, dels till följd av osäkerhet i ersättningsnivåer för minskat resande till följd av pandemin.

Affärsverket svenska kraftnäts fordringar uppgår till 602 miljoner kronor och består bl.a. av lånefordringar på dotter- och intresseföretag. Posten inkluderar också långfristiga förutbetalda kostnader som avser lämnade investeringsbidrag.

Sjöfartsverkets fordringar uppgår till 68 miljoner kronor, vilket är en ökning med 52 miljoner kronor. Ökningen är hänförlig till en långfristig fordran på Eurocontrol, det europeiska avgiftssystemet för flygtrafiktjänst. Posten inkluderar också kapitalförsäkringar för pensioner för vissa lotsar.

Not 29 Utlåning

Miljoner kronor

	2020-12-31	2019-12-31
Centrala studiestödsnämnden		
Annuitetslån (beviljade efter 30 juni 2001), brutto	208 243	194 388
Reserveringar för låneförluster	-12 261	-11 844
Netto, bokfört värde Annuitetslån	195 982	182 544
Studielån (beviljade 1989 - 30 juni 2001), brutto	30 263	34 174
Reserveringar för låneförluster	-10 996	-11 669
Netto, bokfört värde Studielån	19 267	22 505
Studiemedel (beviljade före 1989), brutto	934	1 170
Reserveringar för låneförluster	-515	-598
Netto, bokfört värde Studiemedel	419	572
Hemutrustningslån, brutto	1 143	1 309
Reserveringar för låneförluster	-728	-891
Netto, bokfört värde Hemutrustningslån	415	418
Körkortslån, brutto	122	76
Reserveringar för låneförluster	-25	-15
Netto, bokfört värde Körkortslån	97	61
Övriga lån (Skuldsaneringslån och äldre lån), brutto	349	297

	2020-12-31	2019-12-31
Reserveringar för låneförluster	-330	-277
Netto, bokfört värde, Övriga lån	19	20
Summa Centrala studiestödsnämnden	216 201	206 120
Riksgäldskontoret		
Riksbanken	174 001	192 560
Svensk Exportkredit	10 000	-
Premiepensionssystemet	5 462	2 362
Svensk-Danska Broförbindelsen AB	5 240	5 051
A-train AB	819	865
Kungliga Operan	111	91
Royaltylån till flygindustrin	70	83
Övriga	64	65
Summa Riksgäldskontoret	195 767	201 077
Statens energimyndighet, utlånat belopp	531	563
Reserveringar för låneförluster	-383	-385
Netto, bokfört värde, Statens energimyndighet	147	178
Affärsverk		
Svenska kraftnät	127	93
Övriga myndigheter	30	45
Summa	412 272	407 514

Statens utlåningsfordringar ökade med 4,8 miljarder kronor eller 1 procent.

CSN:s utlåningsfordringar uppgår till 216,2 miljarder kronor efter avdrag för reservering för förväntade förluster, vilket är 10,1 miljarder kronor mer än föregående år. Det är 52 procent av statens utlåningsfordringar och består främst av annuitetslån, som är benämningen på CSN:s lån till studenter sedan 2001. CSN administrerar ett flertal låntyper; annuitetslån, studielån, studiemedel, hemutrustningslån, skuld-saneringslån och äldre lån samt körkortslån. Hemutrustningslån är lån till utländska medborgare som genom dessa lån ges möjlighet att köpa möbler och köksutrustning. I tabellen fördelas reserveringarna på respektive låntyp. Ökningen av CSN:s utlåningsfordringar beror i allt väsentligt på att nyutlåningen var större än amorteringarna. Nyutlåningen uppgår till 23,4 miljarder kronor vilket är en ökning med 2,8 miljarder kronor jämfört med föregående år och beror främst på att nyutlåningen för låntypen annuitetslån ökat. Satsningar inom utbildningsområdet för att mildra de ekonomiska konsekvenserna av pandemin, har bidragit till ökade utbetalningar. Amorteringarna, vilka uppgår till 13 miljarder kronor har minskat något jämfört med tidigare år. CSN:s reservering för låneförluster är 0,4 miljarder lägre än föregående år och uppgår vid utgången av 2020 till 25 miljarder kronor, vilket utgör 11 procent av CSN:s totala utlåning.

Riksgäldskontoret redovisar 195,8 miljarder kronor i utlåningsfordringar, vilket är 5,3 miljarder kronor lägre än föregående år. Det är 47 procent av statens utlåningsfordringar och består främst av fordran på Riksbanken för utlåning i dollar och euro, som minskade med 18,6 miljarder kronor. Det beror huvudsakligen på valutakursförändringar vid omsättning av delar av lånet jämfört med den kurs till vilken lånet ursprungligen gavs ut och värderingen av hela det utestående beloppet till balansdagens kurs. Svensk Exportkredit har en låneram som under 2020 utnyttjats för första gången. Det har ökat utlåningsfordringarna hos Riksgälden med 10 miljarder kronor. Som en del av finansieringen av Öresundsförbindelsen har Riksgäldskontoret även lånat ut medel till det statliga bolaget Svensk-Danska Broförbindelsen AB (Svedab). Det lånet har ökat något jämfört med föregående år. I Riksgäldskontorets utlåning

ingår också utlåning till premiepensionssystemet eftersom pensionssystemets tillgångar och skulder inte konsolideras i årsredovisningen för staten. Ökningen med 3,1 miljarder kronor jämfört med föregående år rör främst utlåning för att tillgodose behovet av likviditet vid handel med fondandelar. Riksgäldskontorets utlåning till Kungliga Operan avser renovering och ombyggnation.

Statens energimyndighets utlåningsfordringar avser villkorlån, tillväxtlån och utvecklingskapital/royaltylån till företag inom energiområdet för att främja affärsutveckling och kommersialisering.

Affärsverket svenska kraftnäts utlåningsfordringar avser lån till nätföretag för att underlätta att anläggningar för produktion av förnybar el ansluts till elnätet.

I posten Övriga myndigheter ingår bl.a. Tillväxtverket och några länsstyrelser.

Not 30 Varulager och förråd

Miljoner kronor

	2020-12-31	2019-12-31
Trafikverket	1 158	1 010
Försvarmakten	477	511
Polismyndigheten	230	172
Försvarets materielverk	121	72
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	90	86
Kriminalvården	54	51
<i>Affärsverk</i>		
Sjöfartsverket	69	67
Övriga myndigheter	206	198
Summa	2 405	2 167

Varulager och förråd är råmaterial, råvaror, halvfabrikat och färdiga produkter samt förnödenheter som förbruknings- och tillsatsmaterial. Ökningen av varulagervärdet beror främst på att posten hos Trafikverket har ökat.

Trafikverkets varulager och förråd består av material för underhåll, reparation och byggnation av järnvägsanläggningar.

Försvarmaktens varulager och förråd är till största delen drivmedelslager som används till Försvarmaktens fordon. Varulagret består även av trycksaker.

Polismyndighetens varulager innehåller huvudsakligen vapen och ammunition samt beklädnad.

Vaulager och förråd hos Försvarets materielverk består främst av reservdelar till målrobotsystem.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps varulager består huvudsakligen av ett internationellt lager (bistånd) och ett lager som är ett stöd till EU:s strategiska lager för civila krishanteringsinsatser (Strategic Warehouse II).

Sjöfartsverkets varulager och förråd innehåller främst reservdelar till räddningshelikoptrar och drivmedel.

Not 31 Pågående arbeten

Miljoner kronor	2020-12-31	2019-12-31
Lantmäteriet	245	238
Försvarets materielverk	185	208
Övriga myndigheter	11	15
Summa	441	461

Pågående arbeten hos Lantmäteriet består i huvudsak av fastighetsbildning, vilket innebär t.ex. avstyckning och reglering med gränsdragning mellan fastigheter. Ett större uppdrag är omarronderingsprojektet Västra Leksand som berör ett stort antal skiften och sakägare.

Pågående arbeten hos Försvarets materielverk består av uppdragsbeställningar som ännu inte levererats till kund. Större uppdrag består av upparbetade kostnader för försäljning av ubåtar till Singapore.

Not 32 Fastigheter

Miljoner kronor	2020-12-31	2019-12-31
Länsstyrelsen i Dalarnas län	151	151
Länsstyrelsen i Värmlands län	21	21
Länsstyrelsen i Västra Götalands län	1	1
Summa	173	173

Länsstyrelsen i Dalarnas län har ett stort antal fastigheter lokaliserade till omarronderingsområden i den s.k. Jordfonden, där byggnadsprojekt pågår eller är planerade. Fastigheterna ska användas för att främja utveckling av företag inom jordbruket, skogsbruket och trädgårdsnäringen samt främja bosättning och sysselsättning i glesbygd.

Även posterna hos de andra länsstyrelserna gäller jordfondsfastigheter.

Not 33 Förskott till leverantörer

Miljoner kronor	2020-12-31	2019-12-31
Affärsverk		
Sjöfartsverket	1	0
Övriga myndigheter	1	1
Summa	2	1

Det är endast några få myndigheter som redovisar förskott till leverantörer.

Not 34 Kundfordringar

Miljoner kronor	2020-12-31	2019-12-31
Trafikverket	2 071	1 787
Livsmedelsverket	387	323
Försvarmakten	225	63
Statens institutionsstyrelse	204	296
Karolinska institutet	183	207
Lantmäteriet	126	127

	2020-12-31	2019-12-31
Lunds universitet	125	94
Exportkreditnämnden	116	179
Transportstyrelsen	109	161
Försvarets materielverk	41	932
Kammarkollegiet	15	191
<i>Affärsverk</i>		
Svenska kraftnät	770	910
Sjöfartsverket	289	187
Luffartsverket	37	63
Övriga myndigheter	973	1 042
Summa	5 671	6 563

Myndigheternas kundfordringar avser främst försäljning av tjänster. Postens storlek varierar över tid beroende på fordringarnas kortfristiga karaktär.

Jämfört med föregående år har posten minskat med 892 miljoner kronor. Försvarets materielverk står för en minskning på 891 miljoner kronor som beror på att fakturering vid årsskifte har skett tidigare jämfört med föregående år.

Kammarkollegiet har under året reglerat övertagna kundfordringar från Radiotjänst i Kiruna AB med 157 miljoner kronor.

Trafikverkets kundfordringar har ökat med 284 miljoner kronor på grund av att kunder med trafikeringsavtal erbjöds förmånligare betalningsvillkor till följd av spridningen av sjukdomen covid-19.

Förändringarna hos övriga myndigheter är av mer begränsad omfattning.

Not 35 Övriga kortfristiga fordringar

Miljoner kronor

	2020-12-31	2019-12-31
Fordringar på skattekonto, inkl. restförda samt värdereglering (Skatteverket)	70 553	39 790
Reglering av skatter till andra sektorer för äldre år		
Skatt till kommuner och regioner (Skatteverket)	8 671	-
Kommunal fastighetsavgift och avgifter till trossamfund	-422	-
Summa reglering till andra sektorer	8 249	-
Riksgäldskontoret		
Affärsdagsredovisning	31 579	68 231
CSA-avtal	1 361	2 726
OMX-säkerheter	1 012	1 433
Övrigt	165	159
Summa Riksgäldskontoret	34 117	72 549
Statens jordbruksverk	9 228	9 140
Försäkringskassan	4 043	3 266
E-hälsomyndigheten	2 532	2 446
Transportstyrelsen	2 003	1 382
Centrala studiestödsnämnden	1 250	1 231
Kronofogdemyndigheten	1 032	1 117
<i>Affärsverk</i>		
Luffartsverket	360	153

	2020-12-31	2019-12-31
Sjöfartsverket	66	165
Svenska kraftnät	62	60
Övriga myndigheter	3 867	3 140
Summa	137 362	134 439

Övriga kortfristiga fordringar uppgick till 137 miljarder kronor vilket var en ökning med 3 miljarder kronor jämfört med föregående år.

Skatteverkets fordringar på skattekontot ökade med 31 miljarder kronor till 70,6 miljarder kronor. Den stora ökningen beror på beviljade tillfälliga anstånd med betalning av arbetsgivaravgifter, avdragen skatt och moms. Anstånden ges till företag för att lindra negativa ekonomiska följder av sjukdomen covid-19. I princip alla debiteringar av skatter och avgifter som Skatteverket gör ingår i skattekontosystemet. Preliminära medel som Skatteverket betalar ut till kommuner och regioner under inkomståret slutavräknas i januari månad andra året efter inkomståret. Då justeras de totala slutliga kommunalskattemedel mot de preliminära utbetalningar som Skatteverket har gjort till kommuner och regioner. Posten varierar mellan åren beroende på hur väl förskottsutbetalningarna till kommunerna stämmer med slutliga skatter till kommunsektorn. Slutavräkning av kommunalskatt samt skatt till trossamfund avseende 2019 resulterade i en fordran på 8 miljarder kronor vid utgången av 2020, till skillnad från slutavräkning föregående år då en skuld på 2 miljarder kronor redovisades (jfr not 50).

Effekten av Riksgäldskontorets affärsdagsredovisning minskade med 37 miljarder kronor. Det är normalt att det är stora fluktuationer i effekten av affärsdagsredovisningen, eftersom avtal om försäljning av värdepapper genererar en fordran som sedan nollställs några dagar senare när betalningen görs.

Försäkringskassans kortfristiga fordringar har ökat med 0,8 miljarder kronor, vilket framförallt förklaras av ökade återkravsfordringar.

Transportstyrelsens fordringar för gemensam avgift för säkerhetskontroll (GAS) har ökat med 0,3 miljarder kronor. Uppbördsfordringar har ökat med 0,1 miljarder kronor till följd av att redovisning har ändrats från kontantmetod till faktureringsmetod.

Not 36 Förutbetalda kostnader

Miljoner kronor

	2020-12-31	2019-12-31
Polismyndigheten	875	808
Kriminalvården	589	463
Trafikverket	588	321
Försäkringskassan	424	365
Försvarmakten	366	233
Försvarets materielverk	331	599
Domstolsverket	278	258
Lunds universitet	276	265
Skatteverket	261	224
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	249	258
Riksgäldskontoret		
–underkurser, upplåning i svenska kronor	30	103
–underkurser, upplåning i utländsk valuta	131	169
Övrigt	88	13

	2020-12-31	2019-12-31
Summa Riksgäldskontoret	249	285
Kungl. Tekniska högskolan	247	226
Karolinska institutet	240	235
Migrationsverket	236	239
Uppsala universitet	221	195
Stockholms universitet	220	218
Arbetsförmedlingen	211	204
<i>Affärsverk</i>		
Luftfartsverket	43	62
Svenska kraftnät	55	54
Sjöfartsverket	29	41
Övriga myndigheter	3 136	2 987
Summa	9 124	8 540

En förutbetalad kostnad är en utgift som har betalats under året men som avser outnyttjade resurser eller tjänster. Normalt blir det en kostnad kommande år. Syftet med att periodisera förutbetalda kostnader är att resultaträkningen enbart ska visa årets kostnader för förbrukade resurser och utnyttjade tjänster.

Förutbetalda kostnader i övrigt är exempelvis hyror eller licensavgifter för kommande kvartal eller år. Förutbetalda lokalhyror uppgår totalt till 4 521 miljoner kronor, dvs. omkring hälften av det totala beloppet.

Polismyndigheten redovisar förutbetalda kostnader främst för hyror på 554 miljoner kronor. Kriminalvårdens förutbetalda hyreskostnader uppgår till 437 miljoner kronor. Lunds universitets förutbetalda hyreskostnader uppgår till 227 miljoner kronor.

Hos Försvarets materielverk har de förutbetalda kostnaderna minskat avseende Ubåt A26.

Posten förutbetalda kostnader vid Kriminalvården utgörs huvudsakligen av förutbetalda lokalhyror. Beloppet har ökat beroende på nya hyresavtal och årlig indexuppräknning.

Försäkringskassans förutbetalda kostnader utgörs till stor del av förutbetalda hyror med 132 miljoner kronor.

I posten förutbetalda kostnader för Trafikverket ingår bl.a. förutbetalda it-kostnader och licenser, förutbetalda hyror och förutbetalda investeringar i järnvägar och vägar. De förutbetalda kostnaderna har under året ökat med 267 miljoner kronor. Av dessa avser 133 miljoner kronor investeringar i järnväg.

Hos Riksgäldskontoret uppstår underkurser när myndigheten emitterar obligationer och marknadsvärdet är lägre än det nominella värdet. Mellanskillnaden utgör underkurs och bokförs som en förutbetalad kostnad som periodiseras över lånets löptid. För 2020 är underkurserna lägre än föregående år både för upplåning i svensk- och utländsk valuta

Not 37 Upplupna bidragsintäkter

Miljoner kronor

	2020-12-31	2019-12-31
Trafikverket	632	568
Karolinska institutet	448	433

	2020-12-31	2019-12-31
Kungl. Tekniska högskolan	432	462
Lunds universitet	410	399
Uppsala universitet	329	316
Göteborgs universitet	268	303
Stockholms universitet	237	235
Linköpings universitet	205	177
Sveriges lantbruksuniversitet	138	102
Umeå universitet	129	107
Försäkringskassan	113	280
Övriga myndigheter	586	614
Summa	3 927	3 996

Upplupna bidragsintäkter är överenskommen ersättning för genomförd verksamhet som ännu inte betalats till myndigheten.

Upplupna bidragsintäkter vid universitet och andra lärosäten gäller främst pågående forskningsprojekt.

Trafikverkets upplupna bidragsintäkter är främst bidrag för investeringar som till största delen medfinansieras av kommuner.

Not 38 Övriga upplupna intäkter

Miljoner kronor

	2020-12-31	2019-12-31
Upplupna skatteintäkter	258 747	249 055
Upplupna intäkter reglering kommuner och trossamfund	7 422	14 772
Riksgäldskontoret		
Upplupna ränteintäkter, svenska kronor	1 288	1 666
Upplupna ränteintäkter, utländsk valuta	37	124
Övriga upplupna intäkter	1 229	1 354
Summa Riksgäldskontoret	2 554	3 144
Kärnavfallsfonden	752	1 016
Migrationsverket	744	451
Försäkringskassan	616	510
Rådet för Europeiska socialfonden i Sverige	607	493
Trafikverket	578	237
Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen	374	299
Transportstyrelsen	259	243
Statens tjänstepensionsverk	160	125
Polismyndigheten	76	47
Fortifikationsverket	70	83
<i>Affärsverk</i>		
Svenska kraftnät	615	513
Luffartsverket	147	224
Sjöfartsverket	75	53
Övriga myndigheter	545	852
Summa	274 340	272 117

Den upplupna intäkten enligt tabellen nedan utgörs av skillnaden mellan de totala skatteintäkterna för inkomståret och de debiterade (preliminära) skatterna avseende samma inkomstår som redovisats till och med december månad.

Tabell 3.6 Specifikation av upplupna skatteintäkter

Miljoner kronor

Skattskyldig/skatteslag	Upplupen intäkt 2020-12-31		Upplupen intäkt som kvarstår efter uppbörden i jan 2021	Upplupen intäkt 2019-12-31		Förändring 2020/2019
	Belopp	Andel		Belopp	Belopp	
Fysiska personers skatter	112 469	43	45 549	119 507	-7 038	
Juridiska personer skatter	21 427	8	6 142	8 307	13 120	
Arbetsgivaravgifter m.m.	53 400	21	712	51 907	1 493	
Mervärdesskatt	73 718	28	43 520	74 929	-1 211	
Övriga skatter	19 399	7	9 607	18 191	1 208	
Förskottsdebiteringar F-skatt	-12 525	-5	-12 525	-13 363	838	
Förskott utsläppsätter	-1 552	-1	-1 552	-1 785	233	
Elimineringar m.m.	-7 589	-3	-7 589	-8 636	1 047	
Totalt upplupna skatteintäkter	258 747	100	83 864	249 055	9 691	

Den upplupna skatteintäkten vid utgången av 2020 uppgår till knappt 259 miljarder kronor, vilket är en ökning med ca 10 miljarder kronor jämfört med 2019. Den enskilt största upplupna intäkten avser fysiska personers skatter.

Jämfört med 2019 har den upplupna intäkten för fysiska personer minskat medan den upplupna intäkten för juridiska personer har ökat.

Större delen av den upplupna intäkten förklaras av att de debiterade (preliminära) skatterna som avräknas endast omfattar elva månader. Efter avräkning av uppbörden i januari 2021, som avser verksamhetsmånad december, minskar den upplupna intäkten avseende 2020 till 84 miljarder kronor.

Det är framför allt fysiska personers skatter och mervärdesskatten som förklarar det återstående beloppet. För fysiska personer förklaras det av inkomster som inte preliminärbeskattas, exempelvis vinster vid försäljning av bostäder och värdepapper (kapitalvinster), schablonintäkter för sparande på investeringssparkonto och fastighetsavgifter. För mervärdesskatten förklaras den kvarvarande upplupna intäkten till stor del av att skattskyldiga med kvartalsuppbörd redovisar den mervärdesskatt som avser årets sista kvartal i februari månad. Efter uppbörden i februari har den upplupna intäkten avseende mervärdesskatt minskat till drygt 7 miljarder kronor.

Fysiska personers inkomstskatter har minskat med 5 miljarder kronor jämfört med årsredovisningen 2019. Minskningen förklaras framför allt av lägre intäkter från skatt på kapital. Den upplupna intäkten har minskat med 7 miljarder kronor.

Juridiska personers inkomstskatter har minskat med 2 miljarder kronor medan den upplupna intäkten har ökat med 13 miljarder kronor. Över tid varierar den upplupna intäkten betydligt mer, för både juridiska och fysiska personer. För juridiska personer beror variationen på att företagens inkomstskatter är volatila och att de löpande debiteringarna baseras på företagets slutliga skatt två år tillbaka i tiden. För fysiska personers skatter förklaras variationen i den upplupna intäkten främst av variationen i kapitalinkomsterna.

Arbetsgivaravgifterna har minskat med 24 miljarder kronor. Det beror bl.a. på att arbetsgivaravgifterna var tillfälligt nedsatta under april till och med juni. Nedsättningen innebar minskade intäkter om ca 28 miljarder kronor. Den upplupna intäkten är näst intill oförändrad.

Intäkterna från mervärdesskatt har ökat med 6 miljarder kronor jämfört med årsredovisningen för 2019 medan den upplupna intäkten har minskat med 1 miljard kronor. Den upplupna intäkten är ungefär lika stor som året innan.

Vid jämförelse mellan den skatteperiodisering i resultaträkningen som i princip leder till postens ökning jämfört med 2019 och de upplupna intäkter som anges i noten finns ett skillnadsbelopp som för 2020 uppgår till 3,4 miljarder kronor och som även påverkar nettoförmögenheten. Det beloppet kan inte i nuläget fördelas på skatteslag. Att en skillnad uppstår kan bl.a. bero på periodiseringar hos enskilda myndigheter som inte kunnat beaktas i årsredovisningen för staten, på justeringar för äldre år för juridiska personers skatter som kan identifieras först senare eller på brister i modellerna för beräkning av upplupen intäkt.

Resterande övriga upplupna intäkter

Riksgäldskontorets upplupna ränteintäkter i svenska kronor och utländsk valuta är ränteintäkter förknippade med statsskulden som är intjänade under året men som ännu inte är inbetalda till Riksgäldskontoret. Övriga upplupna intäkter innehåller till största delen upplupna ränteintäkter på utlåning till Riksbanken.

Kärnavfallsfondens upplupna intäkter är i huvudsak upplupna avgifter på 555 miljoner kronor som reaktorinnehavarna betalar i efterskott. Resterande del är upplupna ränteintäkter på placeringar.

Migrationsverket redovisar upplupna intäkter på 744 miljoner kronor som främst avser betalningar från EU-kommissionens Asyl-, migrations- och integrationsfond i dess olika delar fond-, vidarebosättnings- och omplaceringsmedel.

Försäkringskassan redovisar upplupna intäkter för vård inom EU på 353 miljoner kronor, vilka har ökat med 111 miljoner kronor. Beloppet varierar mellan åren beroende på när krav på ersättning framställs till respektive berört land. I övrigt består beloppet främst av upplupna ränteintäkter för återkrav på 256 miljoner kronor.

Rådet för europeiska socialfonden i Sverige har upplupna intäkter för EU-medel från Socialfonden med 607 miljoner kronor vilket är en ökning med 114 miljoner kronor från föregående år.

Upplupna intäkter hos Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen består av finansieringsavgifter från arbetslöshetskassor. Ökningen från 2019 är 75 miljoner kronor.

Affärsverket svenska kraftnät redovisar upplupna intäkter främst från balans- och systemansvariga på 251 miljoner kronor, upplupna nätintäkter på 236 miljoner kronor och upplupna intäkter för kapacitetsavgifter på 126 miljoner kronor.

Not 39 Värdepapper och andelar

Miljoner kronor

	2020-12-31	2019-12-31
Riksgäldskontoret	34 614	23 207
Försäkringskassan	1 303	1 197
Pensionsmyndigheten	346	359
<i>Affärsverk</i>		
Luffartsverket	2 084	2 534
Övriga myndigheter	17	17
Summa	38 364	27 314

Riksgäldskontorets värdepapper och andelar är pågående affärer med återköpsavtal (repor) i egna statspapper och kortfristiga placeringar. Affärerna har marknads-
vårdande syfte och är också ett sätt att hantera tillfälliga likvida överskott och varierar
därför mellan åren. Reporna har ökat med drygt 26 miljarder kronor och utgör för
2020 hela beloppet 34,6 miljarder kronor. Föregående år innehöll posten även kort-
fristiga placeringar hos Riksgäldskontoret med 15 miljarder kronor som avvecklats
under året, vilket förklaras av lägre placeringsbehov 2020 jämfört med föregående år.

Försäkringskassans värdepapper och andelar är huvudsakligen hypoteksobligationer i
de fonder Försäkringskassan redovisar, främst Trafiklivräntefonden.

Pensionsmyndigheten redovisar värdepapper, främst i form av andelar i värdepappers-
fonder hos Kammarkollegiet, som hör till den frivilliga pensionsförsäkring.

Luftfartsverket redovisar kortfristiga placeringar i företagscertifikat som värdepapper
och andelar.

Not 40 Kassa och bank

Miljoner kronor

	2020-12-31	2019-12-31
Universitets- och högskolerådet	502	354
Kärnavfallsfonden	282	49
Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete	224	245
Länsstyrelsen i Västerbottens län	191	174
Regeringskansliet	175	202
Länsstyrelsen i Norrbottens län	150	144
Karolinska institutet	138	118
Uppsala universitet	125	132
Försvarsmakten	117	46
Försäkringskassan	116	132
Kungl. Tekniska högskolan	115	63
<i>Affärsverk</i>		
Luftfartsverket	2 690	3 105
Sjöfartsverket	551	419
Svenska kraftnät	66	86
Övriga myndigheter	1 244	1 655
Summa	6 686	6 923

Posten Kassa och bank består i allt väsentligt av bankmedel på konton utanför det
statliga betalningssystemet. Den har minskat med 237 miljoner kronor. Det är främst
bankmedel hos Luftfartsverket som har minskat på grund av att myndigheten haft
lägre fakturerade luftfartsintäkter till följd av lägre trafikvolym.

Not 41 Nettoförmögenheten

Miljoner kronor

	2020-12-31	2019-12-31
Uppskrivningskapital	53	54
Donationskapital	1 233	1 200
Resultatandelar i hel- och delägda företag	300 951	247 468
Balanserad kapitalförändring	-228 276	-287 204
Årets under-/överskott enligt resultaträkningen	-99 543	113 312

Summa**-25 581****74 830**

Nettoförmögenheten är skillnaden mellan tillgångar och skulder. En positiv nettoförmögenhet innebär att statens tillgångar är större än statens skulder. Förändringen av nettoförmögenheten mellan två år samvarierar i huvudsak med statsskuldens förändring. Nettoförmögenheten påverkas i första hand av resultaträkningens över- eller underskott. Därutöver påverkas nettoförmögenheten av andra transaktioner som förändrar tillgångarnas eller skuldernas värde utan att de redovisas i resultaträkningen. Utgående balansen från 2019 uppgick till 74,8 miljarder kronor. Under 2020 minskade nettoförmögenheten med 100,4 miljarder kronor och uppgick vid årets slut till -25,6 miljarder kronor och har därmed övergått från en positiv till en negativ nettoförmögenhet. Nedan redogörs för förändringar av poster som ingår i nettoförmögenheten. Vissa händelser som i sig inte innebär att nettoförmögenheten påverkas utgör ändå förklaringar till förändringar av ingående delposter.

Ändringar av utgående balansen 2019

För att få jämförbarhet mellan åren ändras i vissa fall den utgående balansen från föregående år. Detta gäller främst vid införande av nya redovisningsprinciper.

Upplupna skatteintäkter har justerats och medfört en minskad balanserad kapitalförändring med 4,9 miljarder kronor. Justeringarna avsåg fordran för kommunal fastighetsavgift för 2018, för utsläppsrätter samt för fysiska personers inkomstskatt.

Metoden för beräkning av periodiserade skatteintäkter har kompletterats, vilket vid tillämpande på föregående års skatteintäkter har ökat den balanserade kapitalförändringen med 2,5 miljarder kronor samt minskat årets överskott med -2,5 miljarder kronor.

Uppskrivningskapital

Uppskrivningskapitalet har minskat med 1 miljon kronor under året. Kapitalet minskar med avskrivningsbeloppen på uppvärderade anläggningar samt med omföring till balanserad kapitalförändring vid försäljning av tillgångar.

Donationskapital

Donationskapitalet har ökat med 33 miljoner kronor under året. Ökningen består till största delen av donationer av konst och likvida medel till Nationalmuseet och Moderna museet.

Resultatandelar i hel- och delägda företag

Kammarkollegiet svarar för merparten av posten. Andelsvärdet är vid årets beräkning till största delen baserat på företagens egna kapital enligt årsbokslut. Ökningen på 53,5 miljarder kronor under året består av föregående års resultatandelar (42,5 miljarder kronor), utdelningar betalda under 2020 (-18,8 miljarder kronor), övriga förändringar av eget kapital i företagen (29,7 miljarder kronor) samt övriga förändringar om 0,1 miljarder kronor.

Den del av Systembolaget AB:s resultat, motsvarande årets utdelning, och som redovisas som skatteintäkt förs om från balanserad kapitalförändring till resultatandel påföljande år (0,2 miljarder kronor).

Sveaskog AB har redovisat en ökning med 26,1 miljarder kronor av det egna kapitalet vid sidan av resultatet. Förändringen består av en positiv värdeförändring av marktillgångar.

Telia Company AB har rapporterat 1,9 miljarder kronor i ökning av eget kapital vid sidan av resultatet, vilket främst avser positiva valutakursdifferenser samt negativa omvärderingar av pensionsskulden.

Balanserad kapitalförändring

Den balanserade kapitalförändringen minskade med 58,9 miljarder kronor under året. Den del av föregående års överskott som inte är hänförligt till resultatandelar har ökat kapitalförändringen med 70,8 miljarder kronor.

Utdelningar från hel- och delägda företag enligt föregående stycke har ökat denna delpost med motsvarande belopp, 18,8 miljarder kronor.

Den del av förändrad avsättning för pensionsskuld som avser försäkringstekniska omvärderingar redovisas direkt mot nettoförmögenheten och medför en minskning med 36,9 miljarder kronor.

Systembolaget AB:s resultat förs till en del som skatteintäkt, vilket påföljande år omförs till resultatandel från kapitalförändring (-0,2 miljarder kronor).

Vid beräkningen av skatteperiodiseringar uppstår ett skillnadsbelopp som inte kan fördelas på olika skatteslag och som förs till balanserad kapitalförändring. Beloppet uppgår till 3,4 miljarder kronor för 2020.

Försvarmakten redovisar invärdering av beredskapsvaror i lager direkt mot eget kapital till en summa av 2,0 miljarder kronor.

Skilda principer vid värdering av inomstatliga värdepapper medför en utjämningspost på 1,0 miljard kronor som redovisas som balanserad kapitalökning.

Eliminering av inomstatliga ensidiga periodiseringar samt diverse fordringar och skulder medför ett saldo på 0,1 miljarder kronor som ökar nettoförmögenheten.

Nedanstående tabell visar de poster som lett fram till nettoförmögenhetens förändring.

Not 41 b Nettoförmögenhetens förändring

Miljoner kronor	Uppskrivningskapital	Donationskapital	Resultatandelar i hel- och delägda företag	Balanserad kapitalförändring	Årets under/överskott	Summa
Utgående balans 2019	54	1 200	247 468	-284 755	115 798	79 765
Justeringar av skatteperiodiseringar				-4 935		-4 935
Utvecklad metod för beräkning av skatteperiodiseringar				2 486	-2 486	0
Ingående balans 2020	54	1 200	247 468	-287 204	113 312	74 830
Föreg. års kapitalförändring	-1		42 510	70 803	-113 312	0
Utdelning från hel- och delägda företag			-18 817	18 817		0
Förändrad avsättning till tjänstepensioner				-36 853		-36 853
Förändring av eget kapital hos hel- och delägda företag			29 658			29 658
Omföring av resultatandel från Systembolaget redovisad som skatteintäkt			240	-240		0
Saldo vid beräkning av skatteperiodiseringar				3 449		3 449

Miljoner kronor	Uppskrivningskapital	Donationskapital	Resultatandelar i hel- och delägda företag	Balanserad kapitalförändring	Årets under-/överskott	Summa
Invärdering av beredskapsvaror i lager m.m., Försvarmakten				2 013		2 013
Utjämningspost vid eliminering av statspapper				961		961
Saldo inomstatlig betalningsavräkning				182		182
Saldo vid eliminering av ensidiga inomstatliga periodavgränsningsposter samt diverse fordringar och skulder				74		74
Eliminering av inomstatliga balansposter avseende moms				-429		-429
Övriga förändringar		33	-108	151		77
Årets under-/överskott					-99 543	-99 543
Summa årets förändring	-1	33	53 483	58 928	-212 855	-100 411
Utgående balans	53	1 233	300 951	-228 276	-99 543	-25 581

I tabellen nedan redovisas en beräkning av skillnaderna mellan balansräkningens nettoförmögenhet för 2019 och 2018 jämfört med statens förmögenhet beräknad i anslutning till nationalräkenskapernas (NR) principer. NR:s beräkningar finns ännu inte framställda för 2020 och jämförelsen görs därför mellan 2019 och 2018.

Tabell 3.7 Skillnad mellan nettoförmögenhet enligt årsredovisningen för staten och nationalräkenskaperna

Miljarder kronor

	2019-12-31	2018-12-31
Statens nettoförmögenhet enligt ÅRS	75	-18
<i>Avgående poster ur Nettoförmögenheten</i>		
Fordringar och skulder endast i den statliga balansräkningen	151	143
Upplupna skatteintäkter och övriga periodiseringar	-52	-78
Värdejusteringar, Centrala studiestödsnämnden	25	26
<i>Tillkommande poster i Statens förmögenhet enligt NR-principer</i>		
Uppvärdering av aktier till marknadsvärde	237	257
Pålägg av moms och indexuppräknig till aktuell prisnivå av anläggningstillgångar/förbrukningsinventarier samt utökad aktivering av forskning och utveckling	1057	1072
Omvärdering av statsskuld och övriga finansiella poster till marknadsvärde	-82	-58
Riksbankens egna kapital utöver grundfond	164	127
Löneskatt på kommunsektorns pensionsskuld	91	88
Värdepapper hos Riksbankens jubileumsfond, Allmänna arvsfonden, Östersjöstiftelsen m.fl.	51	48
Övrigt	-3	-9
Statens förmögenhet enligt NR-principer	1 714	1 598

Skillnaden mellan balansräkningens nettoförmögenhet vid utgången av 2019 på 75 miljarder kronor och den beräkning i anslutning till NR som gjorts i 2021 års ekonomiska vårproposition på 1 714 miljarder kronor innebär att NR-beräkningen visar en positiv nettoförmögenhet som är 1 639 miljarder kronor högre än vad som redovisas i balansräkningen.

Skillnaderna beror dels på olika värderingsprinciper, dels på olika avgränsning av staten. Den enskilt största skillnaden beror på att fasta reallgångar i NR värderas till återanskaffningsvärdet, dvs. restvärdet efter avskrivningar räknas upp med prisindex samt med moms medan fasta reallgångars värdering i balansräkningen utgår från ursprungligt anskaffningsvärde. Dessutom tillgångsförs forskning och utveckling i högre grad i NR. Detta står för 64 procent av skillnaden i förmögenheten. En annan stor del beror på att NR använder marknadsprisvärdering där sådan finns tillgänglig, t.ex. för aktieinnehav och för skulder i form av bl.a. statsobligationer. I fråga om avgränsning ingår Riksbanken som kapitalandel i NR och inte endast med grundfonden. Beräkningen av upplupna skatteintäkter sker med andra metoder i NR, vilket tillsammans med en annan tillämpning vid fastställandet av periodiseringar ger ett lägre värde på tillgången. Dessutom finns andra mindre skillnader. För tillgångar och skulder i övrigt består skillnaden främst av fonder och avsättningar, som endast ingår i balansräkningen. För att balansera den särskilda löneskatt som ingår i kommunernas pensionsskuld tar NR upp en fordran i staten på motsvarande belopp.

Not 42 Fonder

Miljoner kronor

	2020-12-31	2019-12-31
Kärnavfallsfonden	77 475	74 594
Resolutionsreserven (Riksgäldskontoret)	46 949	43 498
Insättningsgarantifonden (Riksgäldskontoret)	46 409	44 290
Stabilitetsfonden (Riksgäldskontoret)	39 919	39 927
Trafiklivräntefonden (Försäkringskassan)	1 097	1 077
Kammarkollegiet, försäkringsverksamheten m.m.	453	471
Bygdemedel m.m. (länsstyrelser)	415	416
Försäkringskassans övriga fonder	280	280
Batterifonden (Naturvårdsverket)	167	256
Övriga	369	355
Total summa	213 533	205 164

Som fonder i staten redovisas medel som är reserverade för särskilda ändamål, men där det reserverade beloppet inte beror direkt på en fastställd skuld eller en försäkringstekniskt beräknad risk. De viktigaste förändringarna i fondkapitalet beskrivs i not 5 Avsättning till/upplösning av fonder.

Kärnavfallsfonden redovisas av myndigheten Kärnavfallsfonden och förvaltas av Kammarkollegiet. Fonden består av avgifter från kärnkraftsföretagen, baserade på produktionen av elektrisk kraft. Avgifterna ska täcka alla kostnader nu och i framtiden för hantering och slutförvaring av använt kärnbränsle och annat avfall. Kärnavfallsfonden har fortsatt att öka under 2020 liksom de senaste åren. Fondmedlen har historiskt varit placerade i statsobligationer och reala placeringar, men sedan många år även i s.k. säkerställda obligationer utgivna av bostadsfinansieringsinstitut, och till en mindre del på konto i Riksgäldskontoret. Efter utvidgning av placeringsmandatet har sedan 2018 även något som benämns en långsiktig portfölj med större risk börjat byggas upp, med företagsobligationer, aktier och andelar i värdepappersfonder, vid sidan av den tidigare s.k. basportföljen. Den nya delen av fondens tillgångar ökade under 2020 liksom föregående år. Fondens reala avkastning var i det närmaste oförändrad och uppgick till 3,44 procent. Vid utgången av 2020 utgjordes ca 30 procent av tillgångarnas bokförda värde av säkerställda obligationer och drygt 33 procent av den långsiktiga portföljen.

Riksgäldskontoret förvaltar tre stora fonder inom ramen för krishantering inom det finansiella systemet. Ramverket för krishantering ska säkerställa att den finansiella sektorn står för de direkta kostnaderna för finansiella kriser.

Om ett instituts egna resurser inte räcker till finns medel avsatta i förväg som staten kan använda om den finansiella stabiliteten är hotad. Medlen har finansierats genom avgifter och är uppdelade på resolutionsreserven, insättningsgarantifonden och stabilitetsfonden.

Resolutionsreserven har vuxit under 2020 och är nu den största av dessa. Sedan 2016 gäller lagstiftning som innebär att ett resolutionsförfarande ska användas för institut som bedöms viktiga för den finansiella stabiliteten och som därför inte bör försättas i konkurs. Resolution innebär att staten tar kontroll över ett institut som är drabbat av problem för att rekonstruera det eller avveckla det under ordnade former. Resolutionsreserven bildades 2016 för detta ändamål och tillfördes då 19 miljarder kronor genom överföring från Stabilitetsfonden. Den har därefter tillförts resolutionsavgifter samt avkastning på fondens medel. Resolutionsavgifter ska betalas så länge Resolutionsreservens behållning är lägre än tre procent av de berörda institutens sammanlagda garanterade insättningar. I slutet av 2020 uppgick reserven till 46,9 miljarder kronor, vilket motsvarar ca 2,75 procent av de garanterade insättningarna.

Insättningsgarantifonden har byggts upp av avgifter från institut som omfattas av garantin. Avgiften används till att bygga upp en fond för att kunna betala ut ersättning till kunder i kreditinstitut eller värdepappersbolag som går i konkurs. Insättningsgarantin gäller för såväl privatpersoner som företag och andra juridiska personer. Insättningsgarantimedlen är placerade i statspapper och till mindre del på konto i Riksgäldskontoret. Fonden uppgick vid utgången av 2020 till 46,4 miljarder kronor. Insättningsgarantin totalt uppgår till 1 734 miljarder kronor (se not 56).

Stabilitetsfonden inrättades enligt riksdagens beslut i samband med finanskrisen 2008 för att finansiera framtida stödåtgärder. Inledningsvis tillfördes den 15 miljarder kronor genom särskilt anslag på statens budget. Avsikten var tidigare att fonden genom avgifter och avkastning skulle öka upp till motsvarande 2,5 procent av BNP. Stabilitetsavgiften har tagits bort efter införandet av resolutionsreserven, men fonden finns kvar och kan användas för stödåtgärder i vissa fall.

Försäkringskassan redovisar några fonder som förvaltas av Kammarkollegiet och från vilka bl.a. vissa livräntor enligt äldre bestämmelser betalas ut. Den största är Trafiklivräntefonden och övriga fonder vid Försäkringskassan består av Frivilliga yrkesskadefonden och Affärsverksfonden.

Kammarkollegiets fonder avser främst kollegiets försäkringsverksamhet och Kulturfonden för Sverige och Finland, men även Viltvårdsfonden.

Länsstyrelserna redovisar s.k. bygdemedel (vattenregleringsmedel) och älgvårdsfonder med den övervägande delen hos länsstyrelserna i Norrbottens och Västerbottens län.

Batterifonden redovisas av Naturvårdsverket och har byggts upp av miljöavgifter på batterier. Sedan många år gäller numera producentansvar för batterier och fonden tar inte in några avgifter. Återstående medel används till batteriforskning och fonden minskar successivt.

Bland fonder som inte specificeras i tabellen finns främst medel från vattendomar m.m. hos Havs- och vattenmyndigheten och Brottsofferfonden.

Not 43 Avsättning för pensioner och likande förpliktelser

Miljoner kronor

	2020-12-31	2019-12-31
Statens tjänstepensionsverk	333 424	294 655
Riksdagsförvaltningen	5 453	4 585
Försvarmakten	219	184
Regeringskansliet	54	63
Polismyndigheten	44	47
Lunds universitet	28	33
Umeå universitet	24	28
Trafikverket	22	25
<i>Affärsverk</i>		
Luffartsverket	7 032	5 743
Sjöfartsverket	2 694	2 372
Svenska kraftnät	1 138	918
Övriga myndigheter	221	265
Summa	350 353	308 919

Statens pensionsåtagande vid SPV

SPV ansvarar och gör avsättningar för de förmånsbestämda tjänstepensionerna och de övriga avtalsförsäkringar som myndigheterna har betalat premier för, vilket utgör merparten av statens pensionsåtagande. Undantag från denna ordning är de myndigheter som gör egna avsättningar för pensioner, främst affärsverken och Riksdagsförvaltningen. Skulden för de förmånsbestämda tjänstepensionerna som SPV redovisar ökade med 38,8 miljarder kronor jämfört med 2019.

Förklaring till förändring av den försäkringstekniska avsättningen i SPV:s tjänstepensionsverksamhet

Miljoner kronor

	2020-12-31	2019-12-31
Ingående skuld	294 037	276 250
Justering av ingående skuld	-14	37
Ändrade beräkningsgrunder, bruttoränta	34 826	4 331
Ändrade beräkningsgrunder, övrigt	0	7 891
Nyintjänande	14 162	11 640
Utbetald pension	-10 611	-10 363
Indexering	5 527	6 189
Grundränta, brutto	-4 679	-2 071
Grundränta, frigjorda driftkostnader	-334	-295
Utfall av antaganden om livslängd	-81	59
Nya sjukpensioner och nya tillfälliga sjukpensioner	92	86
Förändrad avsättning för premiebefrielse	-77	120
Nya icke-aktuella, temporära efterlevandepensioner	113	135
Förändring av antastbar förmån	14	65
Nya temporära efterlevandepensioner	99	111
Utbetalning, frigjorda driftkostnader	-83	-81
Aktualisering	-162	-101
Övrigt	25	34
Summa utgående skuld¹	332 854	294 037

¹ Till detta kommer tjänstegruppliv- och personskaadeersättningar med 570 miljoner kronor. (618 miljoner kronor föregående år) vilket förklarar avvikelserna mot beloppet i not 43.

Ändrade beräkningsgrunder visar den skuldeffekt som uppstår när de försäkringstekniska beräkningsgrunderna ändras. Statens redovisningsprincip är anpassad till den internationella redovisningsstandarden IPSAS 39 vilket innebär att resultateffekten av försäkringstekniska omvärderingar redovisas direkt mot nettoförmögenheten och inte i resultaträkningen. (Se redovisningsprinciper och tilläggsupplysningar). Effekten av de ändrade beräkningsgrunderna i tabellen ovan, 34,8 miljarder kronor, har därför inte påverkat årets pensionskostnader. Den effekten beror på att räntan i beräkningsgrunderna sänkts till -1,4 procent från -0,7 procent föregående år vilket gav effekten på 34,8 miljarder kronor. Nyintjänande består av den skuldförändring som beror på att de aktiva har tjänat in ytterligare rätt till ålderspension och kompletterande efterlevandepension/familjepension under året. Utbetalad pension motsvarar den skuldminskning som utbetalningarna medfört. Posten är en beräkning utifrån tillgängliga data och det kan finnas avvikelser mellan postens värde och bokförda betalningar exempelvis när retroaktiva utbetalningar gjorts. Indexering avser omräkning med förändringen av prisbasbeloppet som görs av pensioner som betalas ut och av fribrev. Mellan 2019 och 2020 höjdes prisbasbeloppet med 1,72 procent vilket gav en ökning av skulden med 5,5 miljarder kronor. Grundränta visar den uppräknings av skulden som enligt de försäkringstekniska riktlinjerna ska göras med antagen ränta, som under 2020 var -1,4 procent. Eftersom räntan är negativ har skulden minskat med nästan 4,7 miljarder kronor. I Övrigt ingår effekter som uppstår i skulden när förmånsbelopp förändras under utbetalningsperioden till exempel på grund av samordning.

Övriga avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser

Riksdagsförvaltningen tar upp avsättning för pensioner och inkomstgarantier och omställningsstöd till tidigare och nuvarande ledamöter. Riksdagsförvaltningen tillämpar sedan 2018 i princip samma försäkringstekniska grunder som de SPV tillämpar för pensionsrörelsen och redovisningsprincipen har anpassats till den internationella redovisningsstandarden IPSAS 39. Det innebär att resultateffekten av försäkringstekniska omvärderingar redovisas direkt mot myndighetskapitalet och inte i resultaträkningen. Av Riksdagsförvaltningens förändring av pensionsskulden, 868 miljoner kronor, avser 710 miljoner kronor försäkringstekniska omvärderingar som enbart redovisats i balansräkningen och 157 miljoner kronor har påverkat årets resultat. Av Riksdagsförvaltningens totala skuld avser 549 miljoner kronor inkomstgarantier och omställningsstöd. 60 procent av den totala pensionsavsättningen avser avgångna ledamöter, medan återstoden avser aktiva ledamöter.

Från och med 2020 tillämpar även Luftfartsverket, Sjöfartsverket och Affärsverket svenska kraftnät i princip samma försäkringstekniska grunder som de SPV tillämpar för pensionsrörelsen. Affärsverken har också fr.o.m. i år anpassat redovisningsprincipen till att redovisa resultateffekten av försäkringstekniska omvärderingar direkt mot eget kapital och inte i resultaträkningen. Av affärsverkens totala förändring av pensionsskulden, 1 831 miljoner kronor, avser 1 320 miljoner kronor försäkringstekniska omvärderingar som enbart redovisats i balansräkningen medan 511 miljoner kronor har påverkat årets resultat.

Not 44 Avsättningar för garantier

Miljoner kronor

	2020-12-31	2019-12-31
Avsättningar för garantier		
risker som kan finansieras av garantiavgifter	8 519	7 214
kvardröjande risker	1 068	857

	2020-12-31	2019-12-31
oreglerade skador	1 305	2 024
Summa	10 892	10 095
Exportkreditnämnden	9 461	8 689
Riksgäldskontoret	1 114	985
Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete	210	291
Boverket	107	130
Summa	10 892	10 095

Under posten Avsättningar för garantier redovisas reserveringar för förväntade garantiförluster där det finns ett krav att värdera garantier. I not 56 Garanti-förbindelser finns en sammanställning av statens totala garantiåtaganden fördelat på de åtaganden för vilka avsättningar görs och de åtaganden för vilka avsättningar inte görs.

Avsättningar för garantier är uppdelat på risker som kan finansieras av garantiavgifter, kvardröjande risker som inte kan finansieras från garantiavgifter och skadeersättningar som inte är utbetalade vid bokslut (oreglerade skador).

Avsättningar för garantier uppgick till 10 892 miljoner kronor 2020 jämfört med 10 095 miljoner kronor 2019. Det innebär att avsättningar för garantier ökade med 797 miljoner kronor jämfört med 2019. Den främsta orsaken är att risker som kan finansieras av garantiavgifter har ökat från 7 214 miljoner kronor 2019 till 8 519 miljoner kronor 2020. Oreglerade skador minskade med 719 miljoner kronor jämfört med 2019 och kvardröjande risker ökade med 211 miljoner kronor jämfört med 2019.

Det är Exportkreditnämnden (EKN), Riksgäldskontoret, Sida och Boverket som har ingått finansiella garantiavtal där det finns ett krav att redovisa avsättningar för garantier.

EKN redovisar 87 procent av statens totala avsättningar för garantier. Vid utgången av 2020 hade EKN utestående garantier i 145 länder och avsättningar uppgick till 9 461 miljoner kronor, vilket var en ökning med 772 miljoner kronor jämfört med 2019. EKN har till följd av sjukdomen covid-19 erbjudit stora och medelstora företag att teckna rörelsekreditgarantier under perioden mars 2020 till juni 2021, vilket har ökat avsättningarna med 1 438 miljoner kronor 2020. Efterfrågan har varit stor under året på rörelsekreditgarantier som täcker 75 procent av bankens risk vid rörelsefinansiering till företag. Av EKN:s avsättningar för garantier 2020 var 7 585 miljoner kronor hänförliga till risker som kan finansieras av garantiavgifter.

Riksgäldskontorets avsättningar för garantier uppgick till 1 114 miljoner kronor, vilket var en ökning med 129 miljoner kronor jämfört med 2019. Ökningen förklaras främst av ökade förväntade förluster i garantiåtagandet till Öresundsbrokonsortiet. Av Riksgäldskontorets avsättningar för garantier 2019 var 726 miljoner kronor hänförliga till risker som kan finansieras med garantiavgifter.

Sidas avsättningar för garantier uppgick till 210 miljoner kronor, vilket var en minskning med 81 miljoner kronor jämfört med 2019. Minskning kan främst härledas till att kvardröjande risker minskade med 56 miljoner kronor. Av Sidas avsättningar för garantier 2020 var 100 miljoner kronor hänförliga till risker som kan finansieras med garantiavgifter.

Boverkets avsättningar för garantier uppgick till 107 miljoner kronor, vilket var en minskning med 23 miljoner kronor jämfört med 2019. Av Boverkets avsättningar för garantier 2020 var 107 miljoner kronor hänförliga till risker som kan finansieras med garantiavgifter.

Not 45 Avsättningar för avhjälpande av miljöskador

Miljoner kronor

	2020-12-31	2019-12-31
Trafikverket		
Miljöansvar för miljögaranti statliga bolag	667	611
Impregneringsplatser	283	240
Övrigt	157	6
Bangårdar och stationsområden	111	123
Tankställen	-	2
Summa Trafikverket	1 218	982
Försvarmakten		
Pågående rättsliga tvister miljöärenden	490	345
Ammunitionsrester	92	77
Deponier och vrak	71	66
Drivmedel och olja	50	39
Övrigt, avhjälpande verksamhet	39	26
Summa Försvarmakten	742	553
Affärsverk		
Svenska kraftnät		
Sanering av kreosot- eller saltimpregnerade fundament	392	130
Sjöfartsverket	2	3
Övriga myndigheter	27	87
Summa	2 381	1 755

Avsättningar för avhjälpande av miljöskador avser framtida utgifter för avhjälpande av en föroreningsskada eller en allvarlig miljöskada enligt miljöbalken. Posten består i huvudsak av Trafikverkets och Försvarmaktens avsättningar.

Not 46 Övriga avsättningar

Miljoner kronor

	2020-12-31	2019-12-31
Försvarmakten	567	450
Statens jordbruksverk	466	713
Pensionsmyndigheten	351	364
Trafikverket	300	507
Polismyndigheten	157	209
Migrationsverket	155	265
Arbetsförmedlingen	118	124
Skogsstyrelsen	117	89
Affärsverk		
Sjöfartsverket	60	132
Luffartsverket	44	35
Svenska kraftnät	12	13
Övriga myndigheter	1 343	1 275
Summa	3 690	4 176

Övriga avsättningar består bl.a. av omstruktureringskostnader. En omstrukturering kan avse försäljning, avveckling eller omlokalisering av en verksamhet, förändringar i ledningsstruktur eller genomgripande omorganisation.

Försvarsmakten har bl.a. avsättningar för avveckling och återställande av materiel.

Statens jordbruksverks avsättningar består till stor del av avsättningar för EU:s garantifond för jordbruket (EGFJ) och EU:s landsbygdsfond 2014–2020 (EJFLU).

Pensionsmyndigheten har en avsättning för frivillig pensionsförsäkring som är en verksamhet enligt äldre lagstiftning. Nyteckning till försäkringen upphörde i början av 1980-talet och avsättningen minskar successivt, eftersom inga premier inbetalas, med skillnaden mellan kapitalavkastning och pensionsutbetalningar.

Trafikverkets avsättningar avser främst skadestånd och regress.

Not 47 Statsskulden

Lån i svenska kronor

Miljoner kronor

	2020-12-31	2019-12-31
Nominella statsobligationer	573 483	569 773
Real skuld i svenska kronor	178 298	192 419
Statsskuldväxlar	172 711	20 000
Likviditetsförvaltningsinstrument	135 781	104 795
Gröna obligationer	20 000	-
Privatmarknadslån	2 889	2 919
Säkerheter i svenska kronor	2 788	3 142
Valutaderivat	-79 321	-61 251
Summa	1 006 629	831 797
Eliminering, myndigheters innehav av statspapper	-62 652	-58 762
Summa	943 977	773 035

I Riksgäldskontorets definition av den svenska statsskulden ingår de låneinstrument som Riksgäldskontoret använder i sin finansiering av statens lånebehov (se Redovisningsprinciper och tilläggsupplysningar). Lån i svenska kronor redovisas till nominellt slutvärde, dvs. de marknadsvärderas inte med hänsyn till förändringar i marknadsräntorna.

I årsredovisningen för staten används Riksgäldskontorets definition av statsskulden minskad med elimineringar av de statliga myndigheternas innehav av statliga obligationer.

Det är endast ett fåtal myndigheter som har statsobligationer. Kärnavfallsfondens innehav var vid årsskiftet 22,9 miljarder kronor och Riksgäldskontorets innehav för Insättningsgarantifonden var 39,7 miljarder kronor värderade till nominellt värde samt upplupen inflationskompensation.

Lån i utländsk valuta

Miljoner kronor

	2020-12-31	2019-12-31
Obligationer m.m. i utländsk valuta	189 605	211 549
Valutaderivat	83 682	69 172
Säkerheter i utländsk valuta	476	278
Summa	273 763	280 999

Lån i utländsk valuta upptas i balansräkningen till sitt aktuella värde, dvs. de räknas om till de valutakurser som gällde på bokslutsdagen. De redovisade lånen i utländsk valuta har under året minskat med 7,2 miljarder kronor.

Tabell 3.8 Statsskulden totalt

Miljoner kronor

	2020-12-31	2019-12-31
Lån i svenska kronor	943 977	773 035
Lån i utländsk valuta	273 763	280 999
Summa	1 217 740	1 054 034

Statsskulden har ökat med 163,7 miljarder kronor totalt jämfört med 2019. Statens budgetsaldo för 2020 blev ett underskott på 220,6 miljarder kronor, vilket har medfört ett ökat lånebehov. Sambanden mellan statsskuldens förändring och statens budgetsaldo beskrivs närmare i tabell 3.4 Samband mellan resultaträkningen och statens budgetsaldo 2020. Lån i form av statsskuldsväxlar i svenska kronor svarar för den största ökningen med 152,7 miljarder kronor. Dessutom har lån i form av likvidförvaltningsinstrument i svenska kronor ökat med 30,0 miljarder kronor och lån i form av gröna obligationer med 20,0 miljarder kronor. Den största minskningen avser obligationer m.m. i utländsk valuta som har minskat med 21,9 miljarder kronor.

Not 48 Långfristiga skulder

Miljoner kronor

	2020-12-31	2019-12-31
Trafikverket	959	1 601
Riksgäldskontoret	187	1 226
Rådet för Europeiska socialfonden i Sverige	101	0
<i>Affärsverk</i>		
Svenska kraftnät	18 538	11 113
Luffartsverket	66	215
Övriga	3	2
Total summa	19 854	14 157

Långfristiga skulder vid sidan av statsskulden förekommer endast hos ett fåtal statliga myndigheter, förutom de lån i Riksgäldskontoret som är interna i staten och därför elimineras i årsredovisningen för staten.

Trafikverket redovisar en betalningsutfästelse till Svensk-danska broförbindelsen AB med 882 miljoner kronor och därutöver innehållna garantibelopp på 77 miljoner kronor.

Riksgäldskontoret redovisas skulder om 155 miljoner kronor knutna till tillgångar som övertogs från affärsverket Statens järnvägar i samband med att affärsverket upphörde. Det är en minskning med 134 miljoner kronor från föregående år. Därutöver redovisas skulder om knappt 28 miljoner kronor avseende terminskontrakt med Statens internbank. Det är en minskning från föregående år med 908 miljoner kronor och förklaras till stor del av terminskontraktens valutavärdering.

Affärsverket svenska kraftnät består av skulder avseende kapacitetsavgifter och uppgår till 18 538 miljoner kronor. Kapacitetsavgifter uppkommer som en följd av överföringsbegränsningar i stamnätet och Affärsverket svenska kraftnät använder dem till mothandel eller till att finansiera investeringar som förstärker eller bibehåller överföringskapaciteten i stamnätet.

Luftfartsverkets långfristiga skulder består främst av skulder till Eurocontrol, en europeisk organisation som arbetar med flygtrafikledning och flygsäkerhetsfrågor. Skulden till Eurocontrol uppgår till 176 miljoner kronor.

Not 49 Leverantörsskulder

Miljoner kronor

	2020-12-31	2019-12-31
Trafikverket	8 840	8 008
Försvarets materielverk	2 008	2 313
Försvarmakten	1 637	3 151
Kriminalvården	749	621
Polismyndigheten	560	1 036
Statens fastighetsverk	448	351
Folkhälsomyndigheten	428	27
Fortifikationsverket	301	532
Skatteverket	274	177
Lunds universitet	231	238
Försäkringskassan	216	288
Transportstyrelsen	158	186
Karolinska institutet	150	314
Socialstyrelsen	145	63
Domstolsverket	137	214
Riksdagsförvaltningen	132	101
Uppsala universitet	130	176
Arbetsförmedlingen	129	242
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	114	341
Tullverket	108	81
<i>Affärsverk</i>		
Svenska kraftnät	685	773
Sjöfartsverket	207	365
Luftfartsverket	115	210
Övriga myndigheter	2 866	4 290
Summa	20 768	24 098

Leverantörsskulder är skulder som uppkommer vid köp av varor och tjänster. Posten kan variera mycket på grund av skuldernas kortfristiga karaktär.

Försvarmaktens post har minskat med 1 514 miljoner kronor. Föregående år var posten ovanligt hög. Fördröjningar i avtalshanteringen resulterade i många leverantörsfakturor i december istället för tidigare under året vilket var en övergångseffekt utifrån att ny finansiell styrmodell infördes under 2019.

Not 50 Övriga kortfristiga skulder

Miljoner kronor

	2020-12-31	2019-12-31
Skatteverket		
Kontoöverskott, skattekonto	88 576	78 074
Övrigt, Skatteverket	588	651
Summa Skatteverket	89 164	78 725
Reglering av skatter till andra sektorer för tidigare år	-	2 113

	2020-12-31	2019-12-31
Riksgäldskontoret		
Affärsdagsredovisning	37 035	49 213
Skuld till premiepensionssystemet	17 228	13 674
EU-avgifter	3 227	4 091
Övrigt, Riksgäldskontoret	52	241
Summa Riksgäldskontoret	57 542	67 219
Pensionsmyndigheten	6 562	6 252
Försäkringskassan	3 592	3 352
E-hälsomyndigheten	2 630	2 520
Trafikverket	921	912
Polismyndigheten	678	523
Exportkreditnämnden	676	887
Statens tjänstepensionsverk	448	428
Transportstyrelsen	342	235
<i>Affärsverk</i>		
Luffartsverket	396	441
Svenska kraftnät	43	35
Sjöfartsverket	30	30
Övriga myndigheter	3 838	4 024
Summa	166 862	167 696

Posten Övriga skulder är totalt i det närmaste oförändrad och uppgår till 167 miljarder kronor.

En del av Skatteverkets skuld för kontoöverskott på skattekonto utgörs av skattebetalares kompletteringsinbetalningar för att täcka den slutliga skatten, vilken avräknas först 2021. En annan del är oreglerade skulder avseende överskjutande ingående mervärdesskatt eller andra återbetalningar som inte hunnit effektueras per balansdagen. Förändringar av kontoöverskott på skattekonto hos Skatteverket motsvarar en ökning på 10,5 miljarder kronor.

Nettobeloppet för skatter att reglera med andra sektorer för tidigare år gäller kommunal fastighetsavgift och skatt till trossamfund. Det var vid slutet av 2020 en fordran och redovisas i not 35 Övriga kortfristiga fordringar.

Effekterna av Riksgäldskontorets affärsdagsredovisning var 12,2 miljarder kronor lägre 2020 än föregående år. Vid affärsdagsredovisning uppstår en skuld när ett avtal om köp av värdepapper ingås, som sedan nollställs några dagar senare när betalningen görs. Det är normalt att det är stora fluktuationer i effekten av affärsdagsredovisningen. Motsvarande effekt förekommer på fordringssidan i samband med försäljning av värdepapper, se not 35 Övriga kortfristiga fordringar.

Riksgäldskontorets skuld till premiepensionssystemet består huvudsakligen av inbetalda ålderspensionsavgifter som övergångsvis har placerats på konto i Riksgäldskontoret för finansiering av framtida pensioner.

Medel för EU-avgiften består av medel som har satts in på EU-kommissionens konto i Riksgäldskontoret, men som ännu inte har rekvirerats av kommissionen och betalats från statens centralkonto i Riksbanken. Beloppet varierar över tid beroende på EU-kommissionens aktuella likviditetsbehov.

Pensionsmyndigheten redovisar en skuld för innehållen skatt på pensionsförmåner.

Skulderna hos Försäkringskassan består av innehållen skatt på sjukpenning, sjuk- och aktivitetsersättning, föräldrapenning m.fl. skattepliktiga socialförsäkringsförmåner.

E-hälsomyndighetens övriga skulder består främst av en skuld till apoteksaktörer avseende den läkemedelsförmån som E-hälsomyndigheten har i uppdrag att förmedla till apoteksaktörer.

Not 51 Depositioner

Miljoner kronor

	2020-12-31	2019-12-31
Kronofogdemyndigheten	1 866	1 832
Länsstyrelserna	542	509
Tullverket	439	379
Övriga myndigheter	113	93
Summa	2 960	2 813

Depositioner består bl.a. av indrivna medel hos Kronofogdemyndigheten och av hyror som privatpersoner deponerat hos länsstyrelserna i samband med tvist med fastighetsägare. Av Länsstyrelsernas depositioner finns ungefär 68 procent hos Länsstyrelsen i Stockholms län. Tullverkets depositioner är i huvudsak ställda säkerheter för kreditillstånd för tullärenden och liknande kontanta säkerheter i uppbördsverksamheten.

Not 52 Förskott från uppdragsgivare och kunder

Miljoner kronor

Miljoner kronor	2020-12-31	2019-12-31
Sveriges lantbruksuniversitet	30	30
Kemikalieinspektionen	22	21
Patent- och registreringsverket	21	18
Bolagsverket	19	18
Högskolan i Gävle	11	13
Högskolan i Dalarna	5	12
<i>Affärsverk</i>		
Svenska kraftnät	63	50
Övriga myndigheter	3	3
Summa	174	165

Uppdragsgivare och kunder lämnar medel till myndigheter i förskott för finansiering av större projekt, t.ex. infrastrukturprojekt eller forsknings- och utvecklingsprojekt. Dessa projekt pågår under en längre tid och arbetet är ännu inte avslutat eller projektet slutavräknat.

Myndigheterna redovisar medlen som förskott från uppdragsgivare och kunder. Förskott från kunder kan även avse förskott i samband med pågående försäljning.

Sveriges lantbruksuniversitets förskott består av handpenning från Uppsala kommun vid försäljning av fastighet.

Affärsverket svenska kraftnäts förskott består av avtal med kunder inom optoverksamheten, dvs. infrastruktur för tele- och datakommunikation. Avtalstiden varierar mellan 15 och 25 år. Affärsverket svenska kraftnät redovisar intäkten i takt med att tjänsten tillhandahålls.

Not 53 Upplupna kostnader

Miljoner kronor

	2020-12-31	2019-12-31
Riksgäldskontoret	6 627	7 976
Trafikverket	2 825	2 577
Försvarsmakten	1 791	1 513
Migrationsverket	1 612	2 476
Polismyndigheten	1 315	1 371
Försvarets materielverk	1 169	1 123
Kammarkollegiet	1 151	287
Försäkringskassan	820	765
Arbetsförmedlingen	756	487
Skatteverket	439	381
Kriminalvården	336	313
Regeringskansliet	272	245
Göteborgs universitet	265	266
Lunds universitet	245	237
Domstolsverket	226	194
<i>Affärsverk</i>		
Svenska kraftnät	1 002	932
Sjöfartsverket	8	137
Luffartsverket	173	105
Övriga myndigheter	4 891	4 382
Summa	25 923	25 767

Upplupna kostnader i staten har till stor del med statsskuldsförvaltningen att göra, men redovisas i övrigt för tjänster som utförts under redovisningsperioden och för varor som levererats men faktureras eller betalas först under nästkommande räkenskapsår. Upplupna kostnader består även av semester- och löneskulder, konsult- och revisionsarvodena m.m. som redovisas av de flesta myndigheter. Riksgäldskontorets upplupna kostnader består av räntekostnader för upplåning i svenska kronor och utländsk valuta samt skuldskötselinstrument som kostnadsförts men ännu inte betalats.

Migrationsverkets upplupna kostnader gällande placering av barn, ersättning för ensamkommande barn och schablonersättningar har minskat med 1 357 miljoner kronor.

Trafikverkets största delposter avser markinlösen samt investeringar i väg och järnväg med 811 respektive 1 017 miljoner kronor. Semesterlöneskuld och andra personalrelaterade kostnader utgör 700 miljoner kronor vilket är en ökning med 100 miljoner kronor från föregående år.

Kammarkollegiets upplupna kostnader har ökat med 865 miljoner kronor. Det förklaras främst av den del av EU-avgiften som baseras på bruttonationalinkomsten på 910 miljoner kronor avseende 2020 som betalas i januari 2021. Andra poster som förklarar förändringen årets minskning av ersättningsreserven i försäkringsverksamheten som är 48 miljoner kronor.

Not 54 Oförbrukade bidrag

Miljoner kronor

	2020-12-31	2019-12-31
Lunds universitet	2 232	2 038
Karolinska institutet	2 098	1 942
Göteborgs universitet	1 513	1 443
Uppsala universitet	963	829
Kungl. Tekniska högskolan	626	546
Universitets- och högskolerådet	505	364
Stockholms universitet	467	386
Sveriges lantbruksuniversitet	344	333
Umeå universitet	336	329
Linköpings universitet	296	256
Luleå tekniska universitet	178	115
Södertörns högskola	169	166
Kustbevakningen	132	140
Linnéuniversitetet	125	114
Mälardalens högskola	125	112
Örebro universitet	97	122
Malmö universitet	89	86
<i>Affärsverk</i>		
Svenska kraftnät	1 648	1 542
Sjöfartsverket	219	33
Övriga myndigheter	1 355	1 292
Summa	13 518	12 189

Som oförbrukade bidrag redovisas bidragsmedel som erhållits, men som ännu inte förbrukats för sitt ändamål.

I första hand universitet och högskolor redovisar oförbrukade bidragsmedel, främst för finansiering av olika forskningsprojekt. Lunds universitet, Karolinska institutet och Göteborgs universitet är de lärosäten som har de största oförbrukade bidragen från icke statliga finansiärer.

Totalt oförbrukade bidrag

Miljoner kronor

	2020-12-31	2019-12-31
Universitet och högskolor	20 897	19 191
Inomstatligt	10 832	10 000
Utomstatligt	10 065	9 191
Länsstyrelser	1 575	1 414
Inomstatliga	1 353	1 235
Utomstatliga	222	179
Övriga	6 901	5 744
Inomstatliga	3 670	2 925
Utomstatliga	3 231	2 819
Totala inomstatliga ¹	15 855	14 160
Totala utomstatliga	13 518	12 189
Summa	29 373	26 349

¹ Därutöver finns ett inomstatligt oförbrukat bidrag hos Kammarkollegiet på 1 118 miljoner kronor (480 miljoner kronor föregående år) som är hänförligt till public servicebolag.

Oförbrukade inomstatliga bidrag, dvs. bidrag som myndigheter har fått från andra statliga myndigheter, elimineras i årsredovisningen för staten, men redovisas här som tilläggsinformation. Dessa bidrag har i de flesta fall redovisats mot anslag hos den givande myndigheten.

De totala oförbrukade bidragen ökade med 3 024 miljoner kronor. De utomstatliga oförbrukade bidragen ökade med 1 329 miljoner kronor och de inomstatliga oförbrukade bidragen ökade med 1 695 miljoner kronor.

Högskolesektorn står för 68 procent av inomstatliga oförbrukade bidrag, vilket är i stort sett samma andel som föregående år. Det är vanligtvis fråga om forskningsmedel, ofta från Vetenskapsrådet, andra forskningsråd eller myndigheter med uppgift att fördela sådana medel.

Lunds universitet redovisade högst belopp för oförbrukade inomstatliga bidrag vid utgången av 2020. Beloppet uppgick till 2 019 miljoner kronor vilket var 19 procent av de totala inomstatliga oförbrukade bidragen för universitet och högskolor på 10,8 miljarder kronor. Karolinska institutet redovisar drygt 13 och Uppsala universitet ca 12 procent av detta totala belopp.

Bland övriga myndigheter redovisar Sjöfartsverket 1 649 miljoner kronor, vilket avser oförbrukade bidrag för farledsprojekt som finansieras med bidrag från Trafikverket.

Inomstatliga bidrag hos länsstyrelserna avser vanligen medel från centrala myndigheter som ska förmedlas till olika regionala projekt.

Oförbrukade inomstatliga bidrag

Miljoner kronor

Förväntad förbrukningstakt inomstatliga oförbrukade bidrag	Totalt	Inom 3 månader	Mer än 3 månader till ett år	Mer än 1 år till 3 år	Mer än 3 år
Inomstatliga oförbrukade bidrag (med förbrukningstakt)	14 870	4 773	8 048	1 650	399
varav Universitet och högskolor	10 819	2 644	6 942	1 092	142
varav Länsstyrelser	1 095	244	521	257	73
varav Övriga	2 956	1 885	586	302	183
Övriga (utan uppgift om förbrukningstakt)	2103				
Totala inomstatliga oförbrukade bidrag¹	15 855				

¹ Därutöver finns ett inomstatligt oförbrukat bidrag hos Kammarkollegiet på 1 118 miljoner kronor som är hänförligt till public servicebolag.

I tabellen ovan visas att 94 procent av inomstatliga oförbrukade bidrag förväntas tas i anspråk inom angivna tidsintervaller. Redovisade belopp bygger på uppgifter som berörda myndigheter lämnat utifrån gjorda uppskattningar om förväntad förbrukningstakt.

Not 55 Övriga förutbetalda intäkter

Miljoner kronor

	2020-12-31	2019-12-31
Riksgäldskontoret	27 958	28 862
Försvarets materielverk	2 623	2 161
Post- och telestyrelsen	2 330	2 446
Myndigheten för press, radio och TV	911	1 075

Statens jordbruksverk	641	665
Rådet för Europeiska socialfonden i Sverige	344	345
Karolinska institutet	251	234
Lunds universitet	201	188
Statens fastighetsverk	150	168
Göteborgs universitet	98	93
<i>Affärsverk</i>		
Svenska kraftnät	25	24
Luffartsverket	20	12
Sjöfartsverket	9	2
Övriga myndigheter	871	1 408
Summa	36 432	37 682

Övriga förutbetalda intäkter är till stor del poster som uppkommer i statsskuld-förvaltningen och poster som hänger ihop med modellen för periodisering av skatteintäkter. Förutbetalda intäkter i övrigt uppstår på grund av att varor och tjänster faktureras i förskott eller förskottsbetalas innan prestationer har utförts.

Den största posten gäller överkurser som uppstår när Riksgäldskontoret emitterar obligationer och marknadsvärdet är högre än det nominella värdet. Mellanskillnaden är överkurs och bokförs som förutbetalda intäkt som periodiseras över lånets löptid. Efter justering för andra myndigheters innehav har den sjunkit jämfört med föregående år med 0,9 miljarder kronor och uppgår till 28 miljarder kronor. Riksgäldskontorets förutbetalda intäkter innehåller även underkurser och förutbetalda avgifter

Försvarets materielverk redovisar förutbetalda intäkter som rör pågående arbeten för andra än Försvarsmaktens räkning.

Post- och telestyrelsen har under året genomfört spektrumauktion för tilldelning av radiospektrum i 700 MHz-bandet. Regeringen beslutade 2017 att en stor del av sändningsutrymmet är tillgängligt för andra ändamål än marksänd tv. Förutbetalda auktionsintäkter uppgick vid årsskiftet till drygt 2,4 miljarder kronor.

Myndigheten för press, radio och tv har fått in avgifter för tillstånd att sända analog kommersiell radio som betalats i förskott för hela tillståndsperioden 2018–2026. De avgifter som avser kommande år tas upp som förutbetalda intäkter och uppgick vid årsskiftet till knappt 0,9 miljarder kronor.

Statens jordbruksverk redovisar förutbetalda intäkter från EU:s fonder med drygt 0,6 miljarder kronor, i första hand från EU:s landsbygdsfond 2014–2020.

Not 56 Garantiförbindelser

Miljoner kronor

	2020-12-31	2019-12-31
Trafikverket		
Svensk-Danska Broförbindelsen AB	4 169	3 527
Arlandabanan Infrastructure AB	1 780	1 836
Summa	5 949	5 363

Trafikverket har för statens räkning förbundit sig att när så behövs lämna villkorat aktieägartillskott till Svensk-Danska Broförbindelsen AB för att bolagets egna kapital vid varje tillfälle ska uppgå till det registrerade aktiekapitalet. Det finns även en kapital-täckningsgaranti till Arlandabanan Infrastructure AB som i första hand belastar Riksgäldskontorets garantireserv, men som under vissa förutsättningar kan belasta

Trafikverket. Trafikverket redovisar också långfristiga skulder som kopplar till dessa garantiförbindelser på 1,0 miljard kronor, se även not 48.

Bland garantiförbindelser inom linjen finns inte de garantier med där förlustrisken har värderats och avsättning för förväntade förluster görs. Årets tillkommande avsättningar för garantier uppgick till sammanlagt 10,9 miljarder kronor varav huvuddelen rör Exportkreditnämndens garantier. Avsättningarna kommenteras i viss mån i not 44, avsättningar för garantier.

Förutom garantiförbindelser görs inte heller avsättningar för insättningsgarantin, investerarskyddet eller garantikapital.

I nedanstående tabell redovisas statens totala garantiåtaganden fördelat på de åtaganden för vilka avsättningar görs och de åtaganden för vilka avsättningar inte görs.

Garantier för vilka avsättningar görs

Miljoner kronor

	2020-12-31	2019-12-31
Garantier om tillförsel av kapital		
Grundförsäkringar, Riksgäldskontoret	405	405
Exportgarantier m.m.		
Exportgarantier m.m., Exportkreditnämnden	238 556	195 862
U-kreditgarantier, Sida	488	683
Fristående krediter, Sida	4 888	4 871
Kreditgarantier		
Infrastruktur, Riksgäldskontoret	13 607	15 716
Internationella åtaganden, Riksgäldskontoret	1 081	2 911
Internationella åtaganden, Sida	946	943
Bostadskrediter, Boverket	2 731	3 028
Övrigt, Riksgäldskontoret	6	7
Garantier till företag	1 796	
Övriga garantier		
Pensionsgarantier, Riksgäldskontoret	7 322	7 674
Summa	271 826	232 100

Åtgärder relaterade till sjukdomen covid-19 innefattar även garantiförbindelser. Såväl Exportkreditnämnden som Riksgäldskontoret har under året fått i uppdrag att ställa ut olika former av garantier. Exportkreditnämnden ställer bl.a. ut en tillfällig rörelsekreditgaranti för stora företag. Utestående åtaganden för denna uppgår till 54,2 miljarder kronor. Riksgäldskontoret ställer ut garantier under den s.k. Företagsakuten, där staten tar risken vid utlåning till ekonomiskt påverkade företag. Utestående garantier uppgår till 1,8 miljarder kronor vid utgången av 2020. Utöver det förvaltar Riksgäldskontoret bl.a. statens åtagande gällande EU:s sysselsättningsfond SURE. Utestående åtagande för SURE uppgår till 7,7 miljarder kronor.

Tabell 3.9 Garantier för vilka avsättningar inte görs

Miljoner kronor

	2020-12-31	2019-12-31
Insättningsgarantin och investerarskyddet	1 734 196	1 631 359
Garantier om tillförsel av kapital		
Garantikapital	169 402	148 577
Garanti till Europeiska unionen för SURE	7 694	

Garantiförbindelser	5 949	5 363
Summa	1 917 241	1 785 299
Summa garantiåtaganden	2 189 068	2 017 398

Not 57 Övriga ansvarsförbindelser

Miljoner kronor

	2020-12-31	2019-12-31
Ansvarsförbindelser för avhjälpande av miljöskador		
Trafikverket	40 000	40 000
Försvarsmakten	6 000	6 000
Sveriges geologiska undersökning	1 040	506
Naturvårdsverket	175	32
<i>Affärsverk</i>		
Svenska kraftnät	15 000	15 060
Luffartsverket	-	-
Sjöfartsverket	44	44
Övriga myndigheter	-	-
Summa Ansvarsförbindelser för avhjälpande av miljöskador	62 259	61 642
Andra övriga ansvarsförbindelser		
Riksgäldskontoret	20 487	14 185
Riksantikvarieämbetet	8 319	-
Justitiekanslern	6 723	18 000
Skatteverket	4 003	2
Försvarets materielverk	3 006	-
Kriminalvården	1 534	487
Statens jordbruksverk	1 282	2 353
Kammarkollegiet	-	2 681
<i>Affärsverk</i>		
Svenska kraftnät	-	-
Luffartsverket	51	51
Sjöfartsverket	-	-
Övriga myndigheter	927	1 960
Summa andra övriga ansvarsförbindelser	46 332	39 719
Summa	108 591	101 361

Ansvarsförbindelser är förpliktelse som inte redovisas som skuld eller avsättning i balansräkningen på grund av att det inte är troligt att de kommer att regleras eller på grund av att deras storlek inte kan beräknas med tillräcklig tillförlitlighet. Det kan också vara möjliga förpliktelser, dvs. det är osäkert om det förekommer en förpliktelse eller inte. Som Övriga ansvarsförbindelser redovisas de ansvarsförbindelser som inte är garantiförbindelser.

Trafikverket redovisar flera åtaganden. Ansvarsförbindelserna innefattar ansvar för avhjälpande enligt 10 kap. miljöbalken (1998:808) i vissa fall till följd av den flygplatsverksamhet som Luftfartsverket har bedrivit och den verksamhet som Trafikverket har bedrivit. Trafikverket redovisar även åtaganden för den av staten utställda miljögarantin i avtalet om bolagisering av Statens järnvägar.

Affärsverket svenska kraftnäts framtida åtagande för avhjälpande enligt 10 kap. miljöbalken (1998:808) till följd av föroreningskada som uppstått i verksamheten. Impregnerade slipersfundament med tillhörande stag tas upp vid avslutad verksamhet.

Försvarmaktens post består bl.a. av framtida åtaganden för avhjälpande av miljöskador för förorenade områden som har uppkommit på grund av Försvarmaktens verksamhet.

Riksgäldskontorets ansvarsförbindelser är skuldbervis för utbetalningar från anslag till kapitalhöjning i internationella finansieringsinstitutioner.

Riksantikvarieämbetet redovisar fr.o.m. 2020 ansvarsförbindelser för statliga utställningsgarantier. Motsvarande redovisades hos Kammarkollegiet 2019.

Justitiekanslern har i uppdrag från regeringen att företräda staten med anledning av bl.a. ett anspråk på ersättning där skadan uppskattas till 5,2 miljarder kronor. Den ansvarsförbindelse som förelåg förra året har tagits bort utifrån förändrade förutsättningar vilket förklarar minskningen mellan åren.

3.5.3 Noter till finansieringsanalysen

Not 58 Skatter

Miljoner kronor

	2020	2019
Enligt resultaträkningen	1 332 310	1 383 052
Tillkommer/avgår:		
Förändring av fordringar och skulder	-29 068	-4 040
Summa	1 303 242	1 379 012

Statens betalningar från skatter minskade med 76 miljarder kronor jämfört med föregående år. Skatteintäkterna enligt resultaträkningen minskade med 51 miljarder kronor, se not 1. Vid periodiseringen av skatteintäkterna tas upplupna eller förutbetalda intäkter upp för de skatter som är hänförliga till året, men ännu inte betalats eller omvänt, se not 38. Betalningarna beräknas vara 29 miljarder kronor lägre än skatteintäkterna enligt resultaträkningen.

Beloppet är en nettoeffekt av de förändringar av fordringar och skulder som rör skatter. Bl.a. har både upplupna skatteintäkter och Skatteverkets skulder för överskott på skattekontot minskat under året.

Not 59 Avgifter och andra ersättningar

Miljoner kronor

	2020	2019
Enligt resultaträkningen	60 153	59 868
Avsättning för garantier	1 515	-262
Tillkommer: utdelningar och kapitaljustering	17 924	15 079
Avgår: realisationsvinster	-153	-664
Summa	79 439	74 021

Statens betalningar från avgifter och andra ersättningar ökade med 5 miljarder kronor vilket huvudsakligen beror på att utdelningar är 3 miljarder kronor högre än föregående år.

I finansieringsanalysen tillkommer erhållna utdelningar i avsnittet för statens verksamhet eftersom hel- och delägda företag redovisas enligt den s.k. substansvärdeметoden och utdelningarna därmed inte redovisas i resultaträkningen. Statens utdelningar redovisas i allt väsentligt av Kammarkollegiet. De största ökningarna gäller

Luossavaara-Kiirunavaara AB (LKAB) och Vattenfall AB. Högst utdelningar gav LKAB och Telia.

Avgifter och andra ersättningar ökade något jämfört med föregående år, se not 2. Avgifter och andra ersättningar justeras med delen av förändringen av avsättningar för garantier som redovisas som intäkter, eftersom förändring av avsättningar inte medför något kassaflöde. Från avgifter och andra ersättningar enligt resultaträkningen avgår realisationsvinster eftersom dessa inte innebär några betalningar.

Not 60 Transfereringar

Miljoner kronor

	2020	2019
Enligt resultaträkningen	1 309 069	1 146 737
Avgår:		
Avsättningar till fonder	-8 369	-13 181
Omvärdering och avskrivning av lån, CSN m.fl.	324	133
Summa	1 301 024	1 133 690

Utbetalningarna av transfereringar ökade med 167 miljarder kronor. Den största ökningen är transfereringar till kommuner. Utbetalningarna är lägre än kostnaderna för transfereringar enligt resultaträkningen eftersom avsättningar till fonder och omvärderingar av lån inte medför några betalningar. Avsättning till fonder avser främst Resolutionsreserven och Kärnavfallsfonden.

Not 61 Statens egen verksamhet

Miljoner kronor

	2020	2019
Enligt resultaträkningen	287 212	286 062
Avgår:		
Avskrivningar	-29 852	-30 321
Avsättningar	-4 003	-6 766
Nedskrivning av andra långfristiga värdepappersinnehav	18	-23
Realisationsförluster	-141	-199
Summa	253 234	248 753

Utbetalningarna från statens egen verksamhet ökade med 4 miljarder kronor. Utbetalningarna är lägre än kostnaderna enligt resultaträkningen på grund av att kostnader för avskrivningar och avsättningar inte medför några betalningar. Kostnaderna för statens verksamhet justeras även för realisationsförluster vid försäljning av egendom som redovisats som kostnad utan att medföra någon betalning.

Not 62 Justeringar till betalningar

Miljoner kronor

	2020	2019
Förändring av långfristiga fordringar	-3 148	-132
Förändring av omsättningstillgångar	997	-9 336
Förändring av kassa och bank	236	1 976
Förändring av skulder	5 426	-149
Summa	3 511	-7 641

Justeringar till betalningar för statens verksamhet förbättrade kassaflödet med sammantaget 4 miljarder kronor, jämfört med att de försämrade kassaflödet med 8 miljarder kronor föregående år.

Förändringen av omsättningstillgångarna påverkade kassaflödet positivt med 1 miljard kronor, vilket kan jämföras med att den försämrade kassaflödet med 9 miljarder kronor föregående år.

Förändring av skulder påverkade betalningsflödet positivt med 5 miljarder kronor.

Den del av förändring av fordringar och skulder som avser skatter redovisas under not 58, poster och förändring av periodiseringsposter som tillhör statsskuldsvärdningen redovisas under not 67.

Not 63 Investeringar

Miljoner kronor

	2020	2019
Finansiella investeringar		
Aktier och andra värdepapper	14 913	13 426
Materiella investeringar		
Beredskapstillgångar	15 177	13 131
Väganläggningar	15 480	12 690
Järnvägsanläggningar	19 909	15 806
Maskiner och inventarier	5 353	5 294
Fastigheter och markanläggningar	1 291	1 920
Övriga investeringar	10 824	7 106
Summa materiella investeringar	68 035	55 947
Immateriella investeringar		
Datasystem, rättigheter m.m.	3 376	3 340
Summa	86 324	72 713

Investeringar uppgick till 86 miljarder kronor, en ökning med 14 miljarder kronor jämfört med föregående år.

De finansiella investeringarna uppgick till 15 miljarder kronor, vilket innebär en ökning med drygt 1 miljard kronor. I investeringarna ingår kapitaltillskott till statliga bolag och kapitalplaceringar hos Kärnavfallsfonden. Kapitalskott har skett till bl.a. Almi Företagspartner med 3,4 miljarder kronor och Swedavia med 2,5 miljarder kronor. Staten har gjort kapitaltillskott och anskaffat hybridobligationer i SAS till ett värde av 4,3 miljarder kronor. Utöver detta har Kärnavfallsfonden gjort investeringar med placeringar i aktier och andra värdepapper.

Investeringar i materiella anläggningstillgångar uppgick till 68 miljarder kronor vilket är 12 miljarder kronor mer än föregående år.

Investeringar i väganläggningar ökade med knappt 3 miljarder kronor och investeringar i järnvägsanläggningar med drygt 4 miljarder kronor, se not 18, 19 och 23.

Investeringar i maskiner och inventarier och i fastigheter och markanläggningar har sammantaget minskat med knappt 1 miljard kronor, se not 22 och 20.

Övriga investeringar ökade med 4 miljarder kronor. I övriga investeringar ingår pågående nyanläggningar, förbättringsutgifter på annans fastighet och förändring av förskott för materiella anläggningstillgångar, se not 21, 23 och 25.

Investeringar i immateriella tillgångar som i huvudsak avser it-system uppgick till drygt 3 miljarder kronor, liksom föregående år, se not 15 och 16.

Not 64 Utlåning

Miljoner kronor

	2020	2019
Centrala studiestödsnämnden, studielån och hemutrustningslån	23 392	20 553
Riksgäldskontoret	19 376	2 258
Övriga myndigheter	18	24
Summa nyutlåning	42 786	22 834
Amorteringar		
Centrala studiestödsnämnden	12 752	12 947
Riksgäldskontoret	60	67 451
Övriga myndigheter	16	27
Summa amorteringar	12 828	80 425

CSN:s nyutlåning, som till största delen består av studielån i form av annuitetslån, uppgick till 23 miljarder kronor, vilket är 3 miljarder kronor mer än föregående år. Amorteringarna till CSN uppgick liksom föregående år till knappt 13 miljarder kronor.

Riksgäldskontorets nyutlåning avser framför allt en fordran på 10 miljarder kronor på Svensk Exportkredit som under 2020 för första gången utnyttjat en del av sin låneram. Resterande del av nyutlåningen består främst av refinansiering av Riksbankens lån hos Riksgälden.

Not 65 Finansiellt netto för statens upplåning

Miljoner kronor

	2020	2019
Ränteintäkter	10 416	14 908
Räntekostnader	-24 026	-31 258
Övriga poster, netto	8 840	2 785
Tillkommer eller avgår		
Orealiserade valutadifferenser	-6 064	-2 142
Summa	10 834	15 707

Det finansiella nettot som är hänförligt till statens upplåning gav ett negativt kassaflöde med 11 miljarder kronor, jämfört med ett negativt kassaflöde med 16 miljarder kronor föregående år. Minskningen förklaras främst av lägre räntekostnader och nettoutflöde för realiserade valutakursförändringar jämfört med föregående år, se not 12. Finansiellt netto för statens upplåning justeras för realiserade poster eftersom de inte medför något kassaflöde.

Not 66 Övrigt finansiellt netto

Miljoner kronor

	2020	2019
Finansiella intäkter enligt resultaträkningen	15 152	12 431
Finansiella kostnader enligt resultaträkningen	-3 839	-1 617
Marknadsvärdesförändringar	-1 372	-2 232
Nedskrivning av andra långfristiga värdepappersinnehav		
Reaförlust vid försäljning av aktier m.m.	0	-11
Summa	9 940	8 570

Övrigt finansiellt netto har påverkat kassaflödet positivt med 10 miljarder kronor vilket är drygt 1 miljard kronor mer än föregående år.

Under Övrigt finansiellt netto redovisas räntor och andra finansiella transaktioner som inte är hänförliga till statsskuldsförvaltningen, se not 13 och 14.

Övrigt finansiellt netto justeras för marknadsvärdesförändringar på statens innehav av obligationer m.m. eftersom de inte medför några betalningar. Realisationsvinster vid försäljning av aktier och andra värdepapper ingår i posten försäljning av anläggningstillgångar i finansieringsanalysen och dras därför av från de finansiella intäkterna.

Not 67 Justeringar till betalningar

Miljoner kronor

	2020	2019
Förändring av tillgångar hänförliga till statens upplåning	723	1 304
Förändring av skulder hänförliga till statens upplåning	-1 375	-6 271
Förändring i fordringar och skulder till följd av affärsdagsredovisning	24 474	14 543
Förändringar i kortfristiga placeringar i statsskuldsförvaltningen	-11 406	20 778
Summa	12 416	30 354

Justeringar till betalningar har förbättrat kassaflödet och därmed minskade statsskulden med 12 miljarder kronor, jämfört med 30 miljarder kronor föregående år. Det beror främst på nettot av förändringar i fordringar och skulder i affärsdagsredovisningen, vilket ökade kassaflödet med 24 miljarder kronor.

Förändringar av kortfristiga placeringar har påverkat kassaflödet negativt och därmed ökade statsskulden med 11 miljarder kronor. Föregående år minskade statsskulden med 21 miljarder kronor till följd av förändringar i kortfristiga placeringar i statsskuld-förvaltningen.

Upplupna och förutbetalda räntor som är hänförliga till statens upplåning redovisas i balansräkningen under periodavgränsningsposter och påverkar således inte statsskulden. Förändringar av dessa tillgångar och skulder har försämrat kassaflödet med 1 miljard kronor, jämfört med 5 miljarder kronor föregående år.

4 Utvecklingen av statsskulden

Statens budget visade ett underskott på 221 miljarder kronor 2020. Det innebär att budgetsaldot försämrades med 333 miljarder kronor jämfört med 2019, då budgeten visade ett överskott på 112 miljarder kronor. Statens nettolånebehov är lika med saldoto på statens budget fast med omvänt tecken.

Den konsoliderade statsskulden ökade från 1 054 miljarder kronor 2019 till 1 218 miljarder kronor 2020, dvs. med 164 miljarder kronor. Huvudorsaken till att statsskulden ökade var budgetunderskottet.

Coronapandemins effekter på statens budget medförde att statens upplåningsbehov växte snabbt och osäkerheten under året var stor. Riksgäldskontoret mötte det nya läget genom att höja emissionsvolymerna i alla statspapper och introducerade en ny 25-årig statsobligation. För första gången gav Riksgäldskontoret också ut s.k. gröna obligationer. Dessa utgör ett komplement till de traditionella statsobligationerna och pengarna som lånas upp kopplas till utgifter på statens budget som rör hållbara investeringar och projekt.

Riksgäldskontoret lånar för statens räkning dels för att täcka underskott i statens budget, dels för att refinansiera lån som förfaller. Det totala upplåningsbehovet, inklusive behovet av att ersätta lån som förfaller, uppgick till 481 miljarder kronor 2020, jämfört med 158 miljarder kronor 2019. Volymen av statsskuldväxlar ökade kraftigt under året från den låga nivån 2019. Den utestående stocken av statsskuldväxlar uppgick till 173 miljarder kronor i slutet av året, vilket ska jämföras med 20 miljarder kronor 2019 (se tabell 4.3). Under 2020 var upplåningen i nominella statsobligationer 100 miljarder kronor, vilket var den högsta nivån sedan finanskrisen. År 2018 och 2019 var den årliga emissionsvolymen av nominella statsobligationer nere på cirka 30 miljarder kronor. Upplåningen i nya gröna obligationer var 20 miljarder kronor. Riksgäldskontoret gav även ut två obligationer i utländsk valuta under 2020 för refinansiering av lån till Riksbanken, motsvarande 43 miljarder kronor. Under 2020 sålde Riksgäldskontoret realobligationer för 13 miljarder kronor.

Den statsskuld som redovisas i årsredovisningen för staten är konsoliderad och skiljer sig från den statsskuld som Riksgäldskontoret redovisar, som är okonsoliderad. Skillnaden utgörs av eliminerings av myndigheters innehav av svenska statspapper. Vissa myndigheter som hanterar medel avsatta för ändamål vid sidan av statens budget har rätt att placera på den svenska statspappersmarknaden. Dessa tillgångar räknas bort vid beräkningen av den konsoliderade statsskulden.

Elimineringen av statliga myndigheters innehav av statspapper i balansräkningen i årsredovisningen för staten uppgick till 62,7 miljarder kronor 2020 (se tabell 4.1). Nästan hela beloppet avser Insättningsgarantifondens och Kärnavfallsfondens innehav. Övriga myndigheters innehav var knappt 0,1 miljarder kronor. Pensionsmyndighetens innehav av statspapper för premiepensionssystemet inkluderas inte i den konsoliderade statsskulden, eftersom dessa tillgångar inte ingår i den konsoliderade balansräkningen för staten. Sammantaget innebär detta att den okonsoliderade statsskulden som Riksgäldskontoret redovisar var 62,7 miljarder kronor högre än vad som redovisas i balansräkningen för staten.

Myndigheternas innehav av svenska statspapper ökade från 58,8 miljarder kronor 2019 till 62,7 miljarder kronor 2020. Insättningsgarantifondens och

Kärnavfallsfondens innehav av statsobligationer ökade med 2,3 respektive 1,6 miljarder kronor 2020.

Tabell 4.1 Statliga myndigheters innehav av statspapper vid utgången av 2020

Miljarder kronor

	Insättnings- garantifonden	Kärnavfalls- fonden	Övriga myndigheter	Elimineras i ÅRS
Nominella statsobligationer	39,7	10,0	0,1	49,8
Reala statsobligationer		12,9		12,9
Totalt	39,7	22,9	0,1	62,7

4.1 Definition av statsskulden

Statsskulden redovisas på bokslutsdagen till nominellt belopp inklusive upplupen inflationskompensation för realobligationer. Att statsskulden redovisas till nominellt belopp betyder att nollkuponglån och statsskuldväxlar tas upp till det belopp som Riksgäldskontoret kommer att betala på förfallodagen. Även derivatinstrument inkluderas i statsskulden, t.ex. de skuldbytesavtal (swappar) som Riksgäldskontoret ingår för att styra sammansättningen och löptiden av statsskulden. Instrumenten i utländska valutor är värderade till de valutakurser som gällde den 30 december 2020, årets sista bankdag.

Regeringen har beslutat att Riksgäldskontoret ska redovisa statsskulden som statens andel av den offentliga sektorns bruttoskuld enligt rådets förordning (EG) nr 479/2009 om tillämpningen av protokollet om förfarandet vid alltför stora underskott som är fogat till fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen. Undantag ska göras för skulden till premiepensionssystemet och de skulder i insättningsgarantifonden som kan uppstå. De tillgångar och skulder i övrigt kopplade till statsskuld förvaltningen som blir följden av att bokföringsmässiga grunder tillämpas, ska därmed tas upp under andra poster i balansräkningen

4.2 Statsskuldens fördelning och löptid

Det lagfästa målet för statsskuld förvaltningen är att långsiktigt minimera kostnaden för statsskulden under beaktande av risk. Därutöver ska förvaltningen ske inom ramen för de krav penningpolitiken ställer.

Riksgäldskontoret sköter upplåningen genom att ge ut värdepapper. Huvuddelen är i form av nominella statsobligationer och statsskuldväxlar i kronor. En del av upplåningen sker i reala statsobligationer (realobligationer), som ger investerarna ett inflationsskydd. Riksgäldskontoret lånar även på den utländska räntemarknaden genom att ge ut värdepapper i utländsk valuta. Under 2020 genomförde Riksgäldskontoret i enlighet med ett regeringsuppdrag en emission av gröna obligationer. Köpare av statspapper var i första hand inhemska och utländska fonder, försäkringsbolag och finansiella institutioner. Under 2020 motsvarade Riksbankens innehav av statspapper i genomsnitt omkring en tredjedel av statsskulden.

Regeringen lämnar vartannat år en skrivelse till riksdagen som innehåller en utvärdering av statens upplåning och skuld förvaltning. Utvärderingen görs över rullande femårsperioder. En utvärdering för 2015–2019 lämnades i april 2020 (skr. 2019/20:104).

Regeringens styrning av statsskuldsförvaltningen

Det övergripande målet för statsskuldsförvaltningen konkretiseras genom de riktlinjer som regeringen årligen fastställer efter förslag från Riksgäldskontoret. Riktlinjerna styr hur statsskulden ska fördelas mellan de tre skuldslagen nominell skuld i kronor, real skuld i kronor och valutaskuld. Av riktlinjerna framgår också vilken löptid statsskulden ska styras mot.

Riktlinjer för sammansättning av statsskulden

- Andelen real kronskuld ska långsiktigt vara 20 procent av statsskulden.
- Statsskuldens exponering i utländsk valuta ska vara oförändrad.
- Resterande del ska bestå av nominell kronskuld.

Regeringen har jämfört med 2019 tydliggjort att statsskuldens exponering i utländsk valuta ska vara oförändrad. Den gradvisa minskning av valutaexponeringen som har skett sedan 2015 ska upphöra. Riktlinjerna för sammansättningen av kronskulden var oförändrad från föregående år.

Inom ramen för regeringens riktlinjer fattar Riksgäldskontoret beslut om förvaltning och upplåning. Det gäller t.ex. vilka valutor som ska ingå i valutaskulden och valutornas inbördes fördelning. Riksgäldskontoret har även möjlighet att inom givna mandat fatta beslut om ränte- och valutapositioner i utländsk valuta. Positionerna tas med derivatinstrument på likvida marknader.

Andelen realskuld sjönk under riktvärdet om 20 procent av den totala skulden under 2020, efter att ha legat mycket över samma nivå de senaste tre åren. Den minskade realandelen beror främst på att statsskulden ökade i högre takt än upplåningen i realränteobligationer under 2020. Marknaden för realobligationer är relativt liten och likviditeten är sämre än för nominella statsobligationer. Därmed är det svårt att göra stora förändringar i upplåningen utan att kostnaden blir hög. Riktvärdet för realskulden är långsiktigt och med den planerade ökningen av emissionsvolymen av realobligationer de närmast åren bedöms andelen gå mot 20 procent.

Statsskuldens exponering i utländsk valuta ska vara oförändrad enligt riktlinjerna. Exponeringen ska beräknas så att förändringar i kronans växelkurs exkluderas. Valutaexponeringen var i stort sett oförändrad 2020 jämfört med 2019. Valutaexponeringens andel av statsskulden minskade dock under 2020 som en konsekvens av att statsskulden ökade.

Den genomsnittliga räntan som Riksgäldskontoret lånade till vid upplåning genom nominella statsobligationer 2020 var -0,1 procent, jämfört med 0,0 procent 2019. Minskningen berodde inte enbart på att räntorna sjönk utan även på att upplåningen spreds över flera löptider. Det gjorde att andelen tioåriga obligationer som emitterades var lägre, medan andelen obligationer med kortare löptid ökade. För realobligationer steg den genomsnittliga räntan i auktionerna från -1,8 procent 2019 till -1,4 procent 2020. Utvecklingen för statsskuldväxlar var liknande och den genomsnittliga räntan i auktionerna steg från -0,5 procent 2019 till -0,2 procent 2020.

Riktlinjer för statsskuldens löptid

De senaste åren har styrningen av statsskuldens löptid gått mot att bli mer övergripande. I riktlinjerna för 2020 beslutades att de tidigare separata löptidsmålen för kronskuld respektive valutaskuld skulle slås ihop till ett gemensamt löptidsmål för hela statsskulden. Enligt regeringens riktlinjer skulle löptiden för statskulden 2020 vara

3,5–6 år. Statsskuldens löptid höll sig inom riktlinjernas styrintervall under året trots de stora förändringarna i upplåningen.

Historiskt har det över tid varit billigare att låna i instrument med kort löptid än med lång. Den förväntade besparingen av att låna i korta löptider har emellertid minskat de senaste åren. Mot den bakgrunden har statsskuldens löptid successivt förlängts.

Statsskuldens löptid påverkar både kostnaden och risken. Riktvärdet för löptiden bestäms genom att väga nyttan av att minimera kostnaden (ha en kort löptid) mot nyttan av att ha en låg ränteomsättningsrisk (ha en lång löptid).

Även om löptiden på en övergripande nivå styrs genom riktlinjer, fastställs fortfarande styrintervall för respektive skuldslag i Riksgäldskontorets finans- och riskpolicy. De senaste årens utveckling mot en mer övergripande styrning av löptiden har medfört att Riksgäldskontoret haft god flexibilitet att snabbt anpassa de separata styrintervallerna och upplåningen för respektive skuldslag.

Statsskuldens sammansättning

Andelarna nominell skuld, real skuld respektive valutaskuld beräknas baserat på nominella belopp, inklusive upplupen inflationskompensation och till aktuell växelkurs. Andelarna enligt riktlinjerna som beskrivs ovan överensstämmer inte med andelarna i tabell 4.2, då riktlinjernas andelar beräknas på den okonsoliderade skulden inklusive fordringar i vidareutlåning och inklusive förvaltningstillgångar.

Tabell 4.2 Statsskuldens utveckling och sammansättning

Miljarder kronor

	2016	2017	2018	2019	2020
Nominella lån i svenska kronor	694	712	629	593	779
varav nominella lån i svenska kronor, okonsoliderat	734	758	680	639	829
varav statliga myndigheters innehav	-40	-47	-51	-46	-50
Reala lån i svenska kronor	185	184	198	180	165
varav reala lån i svenska kronor, okonsoliderat	200	200	212	192	178
varav statliga myndigheters innehav	-15	-16	-14	-13	-13
Nominella lån i utländsk valuta	413	370	371	281	274
Summa konsoliderad statsskuld	1 292	1 265	1 197	1 054	1 218

Den konsoliderade statsskulden ökade med 164 miljarder kronor jämfört med 2019. De nominella lånen i svenska kronor var 779 miljarder kronor 2020, vilket var en ökning med 186 miljarder kronor jämfört med 2019. Den reala lånestocken uppgick till 165 miljarder kronor, vilket var en minskning med 15 miljarder kronor jämfört med 2019.

Valutaskulden minskade med 7 miljarder kronor under 2020. Minskningen beror huvudsakligen på att den stärkta kronan sänkte värdet på lånen och därmed länekostnaderna i utländsk valuta. Valutaskulden består dels av lån i utländsk valuta, dels av Riksgäldskontorets derivat. Riksgäldskontorets valutaskuld genom derivat uppstår genom att myndigheten ingår avtal om att byta åtaganden i kronor mot åtaganden i utländsk valuta. Sedan 2009 har Riksgäldskontoret tagit upp lån i utländsk valuta för att finansiera vidareutlåning till Riksbanken. Under 2020 refinansierade Riksgäldskontoret vissa lån, vilket skapade valutakursförändringar som påverkade utfallet för statens budget. Vidareutlåningen till Riksbanken i utländsk valuta var dock

oförändrad. Riksbanken ersätter Riksgäldskontoret för de räntekostnader och administrativa kostnader som uppstår i samband med vidareutlåningen.

Tabell 4.3 Nominella lån i svenska kronor

Miljarder kronor

	2016	2017	2018	2019	2020
Nominella statsobligationer	590	565	587	524	523
Gröna obligationer	0	0	0	0	20
Statsskuldväxlar	84	88	20	20	173
Likviditetsförvaltningsinstrument	69	118	94	105	136
Säkerheter i svenska kronor	11	7	4	3	3
Privatmarknadslån	15	11	5	3	3
Valutaderivat i svenska kronor	-75	-76	-82	-61	-79
Nominella lån i svenska kronor	694	712	629	593	779

Den nominella skulden i svenska kronor var 186 miljarder kronor högre vid utgången av 2020 jämfört med 2019. De nominella statsobligationerna minskade med knappt 1 miljard kronor jämfört med 2019. Upplåningen i nya gröna obligationer uppgick till 20 miljarder kronor 2020. Den utestående stocken av statsskuldväxlar var 173 miljarder kronor vid utgången av 2020, vilket var 153 miljarder högre jämfört med 2019. Likviditetsförvaltningsinstrument ökade med 31 miljarder kronor jämfört med 2019.

I nominella lån i svenska kronor ingår också privatmarknadslån. Upplåningen på privatmarknaden är under avveckling och vid utgången av 2020 återstod endast knappt 3 miljarder kronor, vilket är stocken i premieobligationer. Under året förföll de sista kontona i Riksgäldsspar med fast ränta.

Att låna upp på privatmarknaden i stället för på kapital- och penningmarknaderna ökade kostnaderna för statsskulden under 2020 med 8 miljoner kronor. För femårsperioden 2016–2020 uppgick merkostnaden till totalt 79 miljoner kronor. Utvecklingen beror framför allt på att Riksgäldskontoret har fasta kostnader för systemstöd och tjänster som krävs för att upprätthålla verksamheten till dess att den sista premieobligationen förfaller år 2021.

Positionstagning

Riksgäldskontoret tar positioner för att minska statens kostnader och risker baserat på bedömningar om den framtida ränte- och växelkursutvecklingen. Positioner tas med hjälp av derivat i utländsk valuta som gör att skuldens löptid och fördelning mellan valutor justeras. Riksgäldskontoret kan ta valuta- och räntepositioner, men räntepositioner får endast tas i utländsk valuta. En vinst i positionerna minskar statens räntekostnader med samma belopp.

När Riksgäldskontoret bedömer marknadspriset markant avviker från en långsiktigt motiverad nivå, kan myndigheten ta större positioner. Sådana positioner tar Riksgäldskontoret dock sällan, då Riksgäldskontoret normalt tar relativt små positioner. Enligt regeringens riktlinjer ska Riksgäldskontoret fastställa interna riktlinjer för den löpande positionstagningen.

För 2020 visade den löpande positionstagningen en vinst på 39 miljoner kronor, vilket kan jämföras med en vinst på 14 miljoner kronor 2019. Resultatet för Riksgäldskontorets totala positionstagning varierar mellan åren och utvärderas därför i femårsperioder. År 2016–2020 var det genomsnittliga resultatet 67 miljoner kronor per år, inklusive den externa förvaltning som numera är avvecklad.

År 2020 utökades positionen för en starkare krona från 6,5 miljarder kronor till nästan 6,8 miljarder kronor. Vid utgången av året var det orealiserade resultatet 371 miljoner kronor. Det slutliga, realiserade resultatet kan beräknas först när positionen är avslutad.

4.3 Statsskuldens kostnader

Utgifterna på anslaget 1:1 *Räntor på statsskulden* inom utgiftsområde 26 Statsskuld räntor m.m. på statens budget uppgick till 19,6 miljarder kronor 2020. Jämfört med 2019 minskade ränteutgifterna med 2,6 miljarder kronor. Beloppen i statens budget redovisas enligt utgiftsmässiga principer och är nettot av inkomster och utgifter i upplåningsverksamheten. Den utgiftsmässiga redovisningen är dock bristfällig när det gäller att beskriva statsskuldens kostnader. Exempelvis har valet av upplåningsteknik stor påverkan på anslagsbelastningen ett visst år.

En kostnadsmässig redovisning, där samtliga kostnader och intäkter hänförliga till året tas med, ger därför en bättre bild av hur räntekostnaderna utvecklas över tiden.

I resultaträkningen för staten redovisas räntor enligt kostnadsmässiga principer efter eliminering av räntor till eller från statliga myndigheter. I kostnaderna ingår även en omvärdering av skulden i utländsk valuta. I tabell 4.4 visas statsskuldens kostnader, vilket är en sammanfattning och specificering av uppgifterna i resultaträkningen (se not 12 till resultaträkningen).

Tabell 4.4 Statsskuldens kostnader

Miljarder kronor

	2016	2017	2018	2019	2020
Räntekostnader på lån i svenska kronor	27,7	27,6	29,8	26,5	21,6
Räntekostnader på lån i utländsk valuta	3,0	3,2	4,8	4,9	2,6
Realiserade valutakursförändringar	-2,5	-1,9	0,8	5,6	2,3
Realiserade kursförändringar	9,7	9,5	3,4	4,5	6,0
Orealiserade valutakursförändringar	9,8	-31,4	11,9	-0,8	-26,3
Över- /underkurs vid emission m.m.	-10,5	-13,2	-11,3	-10,8	-11,2
Summa kostnader	37,2	-6,1	39,3	29,8	-5,0
Ränteintäkter i upplåningsverksamheten	-15,7	-14,2	-14,5	-14,9	-10,4
Nettokostnader efter intäkter, exklusive skuldskötselåtgärder	21,6	-20,4	24,8	14,9	-15,4
Orealiserade valutakursförändringar hänförliga till skuldskötselinstrument och vidareutlåning	-0,4	31,1	-5,0	-1,4	20,2
Nettokostnader inklusive skuldskötselåtgärder	21,2	10,8	19,9	13,6	4,8

Enligt resultaträkningen för 2020 uppgick nettokostnaden för statsskulden (räntor, över- och underkurser, valutakursförändringar m.m.) till 4,8 miljarder kronor, vilket var en minskning med 8,8 miljarder kronor jämfört med 2019. Den främsta orsaken till att nettokostnaden för statsskulden minskade 2020 var att utfallet på räntor på lån i svenska kronor och orealiserade valutakursförändringar förbättrades jämfört med 2019.

Realiserade valutakursförändringar påverkas framför allt av kronans växelkurs mot andra valutor när ett lån förfaller, men också av inbördes förändringar mellan andra valutans växelkurser, eftersom Riksgäldskontoret i förvaltningen av valutaskulden använder olika derivatinstrument. Utfallet för de realiserade valutakursförändringarna

blev en valutakursförlust på 2,3 miljarder kronor 2020, vilket var en minskning med 3,3 miljarder kronor jämfört med 2019.

Nettokostnaden för realiserade kursförändringar var 6,0 miljarder kronor 2020, vilket var en ökning med 1,5 miljarder kronor jämfört med 2019. Kursförändringar uppstår när Riksgäldskontoret köper tillbaka obligationer och marknadsräntan avviker från kupongräntan.

Valutakursförändringen är uppdelad på en orealiserad valutakursförlust på 20,2 miljarder kronor hänförliga till skuldskötselinstrument och vidareutlåning samt en orealiserad valutakursvinst på 26,3 miljarder kronor för övrig statsskuld förvaltning. De totala orealiserade valutakursförändringarna minskade nettokostnaden för statsskulden med 6,1 miljarder kronor 2020, vilket var en förbättring med 3,9 miljarder kronor jämfört med 2019.

Över- och underkurser vid emission av statspapper m.m. bidrog till att sänka statsskuldens kostnader med 11,2 miljarder kronor 2020.

Skillnaden 2020 mellan statsskuldens nettokostnader inklusive skuldskötselåtgärder och utfallet på anslaget 1:1 *Räntor på statsskulden* var 14,7 miljarder kronor. Skillnaden förklaras av att olika principer används för utgiftsmässig redovisning mot anslag och den kostnadsmässiga redovisningen i resultaträkningen. Det är endast realiserade utgifter som redovisas mot anslaget, medan orealiserade räntor och orealiserade valutakursdifferenser ingår i resultaträkningens nettokostnad. För 2019 var motsvarande skillnad 8,5 miljarder kronor.

5 Redovisning och riskanalys av statliga garantier och utlåning

5.1 Statliga garantier

Ett statligt garantiåtagande innebär att staten går i borgen för någon annans betalningsåtagande, vilket leder till en finansiell risk för staten. Generella regler för hanteringen av statliga lån och garantier finns i budgetlagen (2011:203). Förordningen (2011:211) om utlåning och garantier innehåller mer detaljerade bestämmelser om garantigivning och utlåning med kreditrisk.

Regeringen får enligt budgetlagen besluta om utlåning samt ställa ut kreditgarantier och göra andra liknande åtaganden för det ändamål och med högst det belopp som riksdagen bestämmer. Regelverket föreskriver bland annat att en avgift ska tas ut som motsvarar statens förväntade kostnad för åtagandet, om inte riksdagen beslutar annat. Förväntade kostnader för lån och garantier består av de förväntade förluster och administrativa kostnader som är förknippade med åtagandet. Förväntad förlust är ett statistiskt mått för de kreditförluster som beräknas kunna uppstå på grund av att garantigäldenären eller låntagaren med en viss sannolikhet inte kommer att fullgöra sitt åtagande. Avgifterna placeras på ett räntebärande konto i Riksgäldskontoret. Garanti- och utlåningsverksamheten förväntas därmed vara självfinansierad på lång sikt. Dessa principer för utlåning och garantigivning kallas för den statliga garanti- och utlåningsmodellen. Exempel på stora garantiåtaganden som omfattas av garantimodellen är exportkreditgarantier och kreditgarantier för infrastrukturprojekt.

Riksdagen har dock möjlighet att besluta om att undanta specifika garantier från garantimodellen. Det finns därför garantier som regleras i särskilda lagar eller på annan grund har andra villkor än de som stipuleras i budgetlagen. Avgifter för sådana garantier är vanligen angivna direkt i lag och kan fastställas på andra grunder än att de ska täcka de förväntade kostnaderna. Insättningsgarantin och investerarskyddet är exempel på garantier som hanteras i särskild ordning.

Riksdag och regering har under året beslutat om en rad åtgärder för att motverka de negativa ekonomiska effekter som spridningen av covid-19 medfört på samhällsekonomin. Riksgäldskontoret fick i uppdrag att genomföra ett nytt garantiprogram till företag, Företagsakuten, samt upprätta ett garantiprogram för flygbranschen. Dessutom fick Riksgäldskontoret i uppdrag att förvalta svenska statens garantiåtagande gällande Europeiska investeringsbankens (EIB) garantifond för stöd till företag och därtill även Europeiska unionens sysselsättningsfond SURE (Support to mitigate Unemployment Risks in an Emergency), vilka inte hanteras inom ramen för den statliga garantimodellen. Samtidigt införde Exportkreditnämnden tillfälligt möjligheten till rörelsekreditgarantier för stora företag.

En mer utförlig beskrivning över hur garantier och utlåning redovisas finns i avsnitt 3.4 Redovisningsprinciper och tilläggsupplysningar.

Garantiportföljens sammansättning

Statens garantiportfölj ökade med cirka 172 miljarder kronor under 2020 och uppgick vid årsskiftet till 2 189 miljarder kronor, jämfört med 2 017 miljarder kronor 2019. Näst efter insättningsgarantin (1 734 miljarder kronor per 31 december 2019) utgjordes de största åtagandena av kreditgarantier (264 miljarder kronor) och garantier

om tillförsel av kapital (183 miljarder kronor). Pensionsgarantier uppgick till drygt 7 miljarder kronor. I det ovanstående beloppet för statens garantiportfölj ingår inte investerarskyddet, eftersom åtagandet inte kan beloppsbestämmas. Utöver redan utfärdade garantier finns det utfästelser om nya garantier på 45 miljarder kronor. De redovisade utfästelserna omfattar endast bundna utfästelser och består i huvudsak av exportkreditgarantier. Bundna utfästelser är utfästelser för vilka reservationslöst avtal anmälts mellan externa parter, men där inget garantiavtal utfärdats mellan regeringen eller myndigheten och garantitagaren.

Insättningsgarantin och pensionsgarantierna redovisas med ett års eftersläpning och avser därmed åtagandena per den 31 december 2019.

I tabell 5.1 visas en sammanställning av de garantier och utfästelser som regeringen och myndigheterna ställt ut. Garantierna motsvarar de garantiförbindelser som redovisas i not till balansräkningen.

Tabell 5.1 Statliga garantiåtaganden och utfästelser 2020-12-31

Miljoner kronor

Utgifts- område	Typ av garanti	Utfärdade garantier 2020	Utfärdade garantier 2019	Under året utfärdade garantier 2020	Under året utfärdade garantier 2019	Bundna garanti- utfästelser 2020	Bundna garanti- utfästelser 2019
2	Insättningsgarantin¹	1 734 196	1 631 359				
2	Investerarskyddet²						
	Kreditgarantier	264 100	224 021	124 259	56 569	44 843	39 831
24	Exportkreditgarantier ³	238 556	195 862	118 916	54 231	44 064	39 468
7	U-kreditgarantier	488	683				
7	Fristående garantier ⁴	5 834	5 814	1 144	799	599	363
22	Infrastruktur	13 607	15 716	1 500		180	
18	Bostadskrediter	2 731	3 028	903	1 539		
16, 22	Internationella åtaganden	1 081	2 911				
24	Garantier till företag	1 796		1 796			
6	Övrigt	6	7				
	Garantier om tillförsel av kapital	183 450	154 345	8 099	405		
22	Kapitaltäckningsgarantier ⁵	5 949	5 363				
24	Grundfondsförbindelser	405	405	405	405		
2, 7, 22	Garantikapital ⁶	169 402	148 577				
2	Garanti till Europeiska unionen för SURE	7 694		7 694			
2, 16, 22, 24	Pensionsgarantier⁷	7 322	7 674				
Totalt		2 189 068	2 017 398	132 358	56 974	44 843	39 831

¹ Åtagandet för insättningsgarantin avser garanterade insättningar per den 31 december 2019.

² För investerarskyddet saknas uppgifter om storleken på de skyddade tillgångarna.

³ Beloppen avser såväl exportkreditgarantier som investeringsgarantier. I beloppet ingår EKN:s tillfälliga lösning med rörelsekreditgarantier till stora företag om 54,2 miljarder kronor.

⁴ I garantiåtagandet för fristående garantier ingår åtagandet avseende EIB:s utlåning inom ramen för Lomé IV Bis och Cotonou-avtalet.

⁵ Det finns två stycken kapitaltäckningsgarantier, gällande Arlandabanan Infrastructure AB och Svensk-Danska Broförbindelsen SVEDAB AB, vilka redovisas av Trafikverket.

⁶ Trafikverket redovisar fr.o.m. 2015 garantikapitalet för Eurofima.

⁷ Åtagandet för pensionsgarantier avser den 31 december 2019.

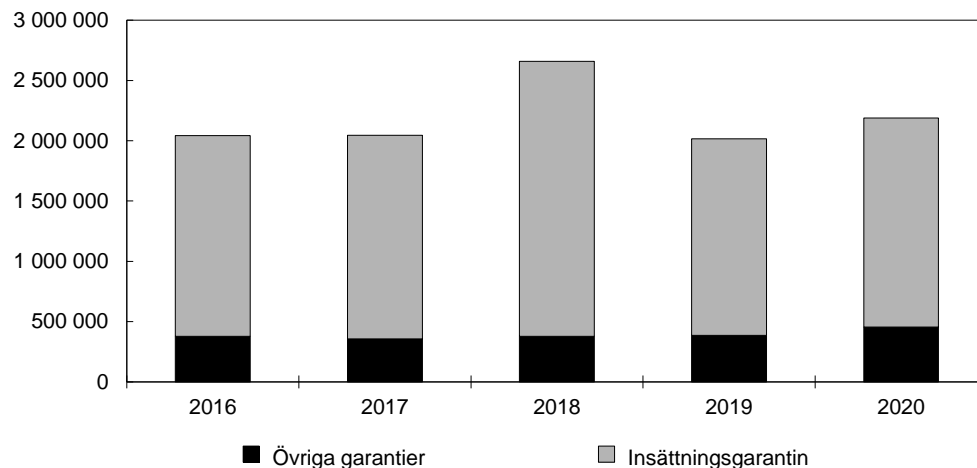
Garantierna hanteras av fyra myndigheter: Boverket, Exportkreditnämnden (EKN), Riksgäldskontoret samt Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida). Garantikapital till internationella finansiella institutioner hanteras av Regeringskansliet

men redovisas av Riksgäldskontoret. Garantikapitalet till Eurofima samt två kapitaltäckningsgarantier redovisas av Trafikverket.

Statens garantiåtagande fem år tillbaka visas i diagram 5.1.

Diagram 5.1 Garantitåtaganden 2016–2020

Miljoner kronor

Källa: Riksgäldskontoret.

Av riksdagen beslutade garantiramar

I tabell 5.2 finns en sammanställning av beslutade garantiramar respektive utfärdade garantier samt i förekommande fall bundna utfästelser per myndighet. Skillnaderna i totalbelopp mellan tabell 5.1 och tabell 5.2 förklaras av att kapitaltäckningsgarantier ingår i tabell 5.1, men inte i tabell 5.2.

För Riksgäldskontorets garantigivning finns ramar för enskilda projekt samt ramar till olika program. Riksgäldskontoret kan också, inom ramen för sitt uppdrag som resolutionsmyndighet, vid behov ställa ut garantier avseende tillgångar och förpliktelser för ett institut i resolution enligt lagen (2015:1016) om resolution. Om en allvarlig störning skulle uppstå i det finansiella systemet kan Riksgäldskontoret i enlighet med lagen (2015:1017) om förebyggande statligt stöd till kreditinstitut motverka en sådan genom att ge stöd i form av garantier.

Därutöver redovisar Riksgäldskontoret Regeringskansliets åtaganden i form av garantikapital gentemot internationella finansiella institutioner, Europeiska investeringsbankens garantifond för stöd till företag och Europeiska unionens sysselsättningsfond SURE.

Riksdagen har beslutat om en ram på 500 miljarder kronor för EKN:s garantigivning avseende exportkreditgarantier. Det är en ökning med 50 miljarder kronor jämfört med 2019. Det finns dessutom en särskild ram på 10 miljarder kronor för EKN:s investeringsgarantier.

Den totala ramen för Sidas garantiåtaganden avseende u-kreditgarantier och fristående garantier uppgick till 15 miljarder kronor för 2020 jämfört med 14 miljarder kronor 2019.

Boverkets ram gällande utställande av kreditgarantier för ny- och ombyggnad av bostäder uppgick till 8 miljarder kronor 2020.

Tabell 5.2 Garantiramar och utfärdade garantier 2020-12-31

Miljoner kronor

Utgifts- område		Beslutade garantiramar 2020	Beslutade garantiramar 2019	Utfärdade garantier 2020	Utfärdade garantier 2019	Utfärdade garantier inklusive bundna utfästelser 2020	Utfärdade garantier inklusive bundna utfästelser 2019
Riksgäldskontoret							
2	Insättningsgarantin ¹	Obegränsad	Obegränsad	1 734 196	1 631 359	1 734 196	1 631 359
2	Garantier till insättare i utländska instituts filialer i Sverige ²	Obegränsad	Obegränsad				
2	Investerarskyddet ³	Obegränsad	Obegränsad				
2	Garantier till kreditinstitut, Stabilitetsfonden ⁴	750 000	750 000				
2	Garantier till företag i resolution, Resolutionsreserven ⁵	200 000	200 000				
22	Kreditgaranti, Öresundsbro Konsortiets upplåning	Obegränsad	Obegränsad	13 607	15 716	13 607	15 716
2	Kreditgaranti, Nordiska investeringsbankens projektinvesteringslån		EUR 622	0	1 782	0	1 782
7	Kreditgaranti, Nordiska investeringsbankens miljöinvesteringslån ⁶		EUR 104	0	30	0	30
16	Kreditgaranti, European Spallation Source ERIC (ESS)	600	600	600	600	600	600
2,16, 22, 24	Pensionsgarantier	Obegränsad	Obegränsad	7 322	7 674	7 322	7 674
6	Kreditgaranti, Stiftelsen Gällöfsta Utbildningscentrum	24	24	6	7	6	7
22	Kreditgaranti, Eurofima	CHF 52	CHF 52	481	498	481	498
22	Kreditgaranti, Flygföretag	5 000		0		180	
24	Kreditgaranti, Statligt garantiprogram till företag	100 000		1 796		1 796	
24	Grundförförbindelse, Svenska Skeppshypotekskassan	350	350	350	350	350	350
24	Grundförförbindelse, Fonden för den mindre skeppsfarten	55	55	55	55	55	55
2	Garantikapital, Europeiska investeringsbanken (EIB)	EUR 7 825	EUR 6 565	78 548	68 494	78 548	68 494
2	Garantikapital, Europeiska utvecklingsbanken (EBRD)	EUR 542	EUR 542	5 436	5 651	5 436	5 651
2	Garantikapital, Europarådets utvecklingsbank (CEB)	EUR 124	EUR 124	1 242	1 291	1 242	1 291
2	Garantikapital, Nordiska investeringsbanken (NIB)	EUR 2 600	EUR 1 978	26 100	20 639	26 100	20 639
2	Garantikapital, Asiatiska banken för infrastrukturinvesteringar (AIIB)	USD 504	USD 504	4 127	4 696	4 127	4 696

Utgifts- område	Beslutade garantiramar 2020	Beslutade garantiramar 2019	Utfärdade garantier 2020	Utfärdade garantier 2019	Utfärdade garantier inklusive bundna utfästelser 2020	Utfärdade garantier inklusive bundna utfästelser 2019	
7	Garantikapital, Internationella återuppbyggnads- och utvecklingsbanken (IBRD)	USD 3 891	USD 3 891	19 332	20 937	19 332	20 937
7	Garantikapital, Multilaterala investeringsorganet (MIGA)	USD 16	USD 16	133	151	133	151
7	Garantikapital, Afrikanska utvecklingsbanken (AfDB)	UA 2 913	UA 1 722	25 587	16 882	25 587	16 882
7	Garantikapital, Asiatiska utvecklingsbanken (AsDB)	SDR 343	SDR 343	4 104	4 422	4 104	4 422
7	Garantikapital, Interamerikanska utvecklingsbanken (IDB)	USD 538	USD 538	4 408	5 016	4 408	5 016
22	Garantikapital, Eurofima	CHF 42	CHF 42	385	398	385	398
2	Garanti till Europeiska unionen för SURE	EUR 849		7 694		7 694	
2	Garanti till EIB:s garantifond för stöd till företag i ekonomiska svårigheter	EUR 863		0		0	
EKN							
24	Exportkreditgarantier ⁷	500 000	450 000	238 305	194 529	282 233	232 324
24	Investeringsgarantier	10 000	10 000	251	1 333	387	3 006
Sida							
	Totalram	15 000	14 000				
7	därav u-kreditgarantier			488	683	488	683
7	därav fristående garantier			4 888	4 871	5 487	5 234
7	Kreditgarantier, Europeiska investerings- banken, långivning inom ramen för Lomé IV Bis och Cotonou-avtalet	EUR 152	EUR 152	946	943	946	943
Boverket							
18	Kreditgarantier för ny- och ombyggnad av bostäder ⁸	8 000	8 000	2 731	3 028	2 731	3 028
Summa				2 183 119	2 012 035	2 227 963	2 051 866

¹ Åtagandet för insättningsgarantin avser garanterade insättningar per den 31 december 2019.

² Garantin innebär endast en möjlighet att skydda dessa filialer och den är en följd av finanskrisen.

³ För investerarskyddet kan storleken på statens åtagande inte anges.

⁴ Riksgäldskontoret får enligt lagen (2015:1017) om förebyggande statligt stöd till kreditinstitut ställa ut garantier för kreditinstitut om högst 750 miljarder kronor.

⁵ Riksgäldskontoret får enligt lagen (2015:1016) om resolution ställa ut garantier för finansiering av vissa tillgångar, förpliktelser och lån om högst 200 miljarder kronor.

⁶ I samband med infriandet 2014 respektive 2016 under NIB:s program för miljöinvesteringslån har Sveriges utestående ram begränsats till 92 miljarder euro. Garantiatagandet avslutades under året.

⁷ I EKN:s åtagande ingår den temporära rörelsekreditgarantin för stora företag om 54,2 miljarder kronor.

⁸ Avser såväl garantier för färdigställda fastigheter som för fastigheter under byggtiden.

Anm: Skillnaderna i totalbelopp mellan tabellerna 5.1 och 5.2 förklaras främst av att kapitaltäckningsgarantier ingår i tabell 5.1 men inte i tabell 5.2.

De olika garantityperna

I följande avsnitt presenteras de olika garantityperna. Som tidigare nämnts hanteras de flesta garantier inom garantimodellen. Flera av de beloppsmässigt största garantierna, exempelvis insättningsgarantin, hanteras dock utanför garantimodellen.

Insättningsgarantin

Syftet med insättningsgarantin är att bidra till stabilitet i det finansiella systemet genom ett starkt konsumentskydd för allmänhetens insättningar. Garantin infördes i Sverige 1996 och baseras på ett EU-direktiv. Motsvarande garanti finns i övriga EU-länder och även i ett flertal länder utanför EU. Garantin träder i kraft när ett institut går i konkurs eller efter beslut av Finansinspektionen. Garantin gäller också om staten hanterar ett institut genom resolution.

Riksgäldskontoret har under året beslutat att höja ersättningsbeloppet för den svenska insättningsgarantin från 950 000 kronor till 1 050 000 kronor per insättare och institut, vilket träder i kraft den 1 januari 2021. Beloppet i svenska kronor justeras vart femte år om avvikelserna för att motsvara 100 000 euro är för stora, vilket fastställts i enlighet med EU-direktiv. Ett högre ersättningsbelopp (max 5 miljoner kronor) kan erhållas för insättningar som har gjorts inom 12 månader och som är kopplade till vissa livshändelser, till exempel försäljning av bostad. Regeringen har också möjlighet att ställa ut garantier för att insättare i ett utländskt instituts filial i Sverige ska få ersättning motsvarande vad som skulle ha betalats ut i institutets hemland. Detta kan bli aktuellt om det finns risk att garantiåtagandet inte kan uppfyllas inom det utländska systemet och att det bedöms medföra störningar i det svenska finansiella systemet.

De garanterade insättningarna uppgick till 1 734 miljarder kronor och avsåg garanterade insättningar per 31 december 2019, vilket är en ökning med 103 miljarder kronor jämfört med föregående år. Åtagandet avser garanterade insättningar per den 31 december 2019, då rapportering avseende insättningsgarantin sker med ett års eftersläpning.

De institut som omfattas av insättningsgarantin betalar en årlig avgift till staten.

Inga händelser inträffade under 2020 som utlöste insättningsgarantin.

Då garantin regleras i särskild ordning utanför garantimodellen, finns det ingen värdering av statens förväntade kostnad för insättningsgarantin.

Investerarskyddet

Vid köp, försäljning eller deponering av värdepapper via ett värdepappersinstitut är institutet skyldigt att hålla kundens värdepapper skilda från sina egna. I det fall institutet inte kan lämna ut kundens egendom vid en konkurs, till exempel därför att det efter konkursen inte går att klargöra vad som är kundens respektive institutets tillgångar, har kunden rätt till ersättning. Ett ersättningsfall förutsätter därmed en konkurs i kombination med grovt slarv eller brottslig handling hos institutet. Ersättningsbeloppet täcker förlorade tillgångar upp till ett värde av 250 000 kronor per kund och institut.

För investerarskyddet betalar de institut som omfattas av skyddet en årlig administrativ avgift. Vid ersättningsfall tar staten ut avgifter från de kvarvarande instituten, som täcker de fulla kostnaderna för skadefallet. Det innebär att staten i princip inte bär någon kreditrisk till följd av investerarskyddet.

Inga ersättningsfall inträffade under året.

Kreditgarantier

Den vanligaste formen av enskilda garantiåtaganden är kreditgarantier. Dessa innebär att staten tar på sig hela eller delar av kreditrisken vid bankers upplåning eller för finansiering av exportaffärer, infrastruktur, bostäder m.m., men överläter själva kreditgivningen till andra långgivare.

Exportkreditgarantier

EKN har i uppdrag att främja svensk export genom att erbjuda konkurrenskraftiga exportkreditgarantier och investeringsgarantier. Det har under året varit fortsatt hög efterfrågan på exportkreditgarantier tillsammans med betydande krisåtgärder till följd av spridningen av covid-19. EKN införde under våren 2020 en tillfällig lösning med rörelsekreditgaranti för stora företag för att dämpa effekterna. Utestående belopp för rörelsekreditgarantin uppgick vid årsskiftet till 54 miljarder kronor fördelat på 34 stycken affärer.

EKN utfärdade under året nya bundna utfästelser för 44 miljarder kronor och garantier för 119 miljarder kronor, inklusive rörelsekreditgarantin till stora företag. Utfästelserna ökade med närmare 5 miljarder kronor jämfört med 2019 medan garantigivningen ökade med 65 miljarder kronor.

Engagemangen i form av exportgarantier, inklusive den tillfälliga rörelsekreditgarantin till stora företag, och tillhörande bundna utfästelser uppgick vid årsskiftet till 282 miljarder kronor fördelade på 145 länder. Motsvarande engagemang för investeringsgarantierna var 0,4 miljarder kronor. En stor del av EKN:s exponering är koncentrerad till ett fåtal länder, där Brasilien utgör den största koncentrationen till följd av en enskilt stor affär. Av det totala engagemanget hänförs 66 procent till affärer till de fem största länderna.

Årets höga efterfrågan på garantier till höginkomstländer inom Organisationen för ekonomiskt samarbete (OECD) förklaras framför allt av affärer inom telekom och transport. Utställda garantier uppgick till 34 miljarder kronor, vilket är en ökning med 72 procent jämfört med året innan.

Utbetalningarna för infriade åtaganden uppgick till 1,6 miljarder kronor för 2020, vilket ska jämföras med 1,9 miljarder kronor året innan. Årets utbetalningar berodde bland annat på fortsatta utbetalningar avseende affär i Spanien, Armenien, Indien samt i Brasilien.

EKN har under 2020 redovisat 572 miljoner kronor mot inkomsttitel vilket avsåg ej förväntansriktiga garantiavgifter.

U-kreditgarantier

En u-kreditgaranti är en exportkredit som staten garanterar och subventionerar genom Sida. Garantierna ställdes, fram till och med den 1 juni 2009, ut till projekt som Sida bedömt kommer att få betydande utvecklingseffekter i berörda länder och som inte kan bära kostnaderna för en normal finansiering på kommersiella villkor.

Sidas totala engagemang av u-kreditgarantier uppgick till knappt 0,5 miljarder kronor vid årsskiftet. Inga nya utfästelser för u-kreditgarantier utfärdas. Sida ska i stället kombinera utvecklingslån med garantier i enlighet med förordningen (2018:2098) om garantier för utvecklingssamarbete.

Fristående garantier

Sida har bemyndigats att besluta om finansiering med utvecklingslån och garantier (lånebistånd). Sida ställer ut fristående garantier för risker i samband med transaktioner på marknaden.

Vid utgången av 2020 uppgick Sidas engagemang för fristående garantier till totalt 6,4 miljarder kronor. Engagemanget bestod av utfärdade garantier om 4,9 miljarder kronor, garantiåtagandet gällande EIB:s utlåning inom ramen för Lomé IV bis och Cotonou-avtalet på 0,9 miljarder kronor samt bundna utfästelser om 0,6 miljarder kronor.

Infrastruktur

Finansieringen av Öresundsbron sker genom att Öresundsbro Konsortiet emitterar obligationer på kreditmarknaden. Svenska staten genom Riksgäldskontoret och danska staten genom Danmarks Nationalbank garanterar solidariskt denna upplåning, som vid årsskiftet uppgick till 13,6 miljarder kronor jämfört med 15,7 miljarder kronor året innan.

Den granskning som inleddes av Europeiska kommissionen (kommissionen) 2014, gällande om det svenska garantiåtagandet till Öresundsbro Konsortiet är förenligt med EU:s statsstödsregler eller inte, är ännu inte beslutad.

Under våren gav regeringen i uppdrag till Riksgäldskontoret att genomföra ett garantiprogram till förmån för flygföretag om högst 5 miljarder kronor mot bakgrund av pandemins påverkan på flygbranschen. Garantiprogrammet omfattade flygföretag som den 1 januari 2020 hade ett svenskt tillstånd att bedriva kommersiell luftfart och som hade sin huvudsakliga verksamhet eller säte i Sverige. Riksgäldskontoret beviljade den 4 maj 2020 en kreditgaranti till SAS uppgående till 1,5 miljarder kronor. Ett motsvarande garantiåtagande beviljades från den danska staten. Kreditgarantin avslutades den 29 oktober 2020 till följd av att utestående lån förtidsinlöstes. Riksgäldskontoret ställde ut ytterligare en kreditgaranti till Braathens Regional Airways om 180 miljoner kronor den 30 december 2020. Garantiprogrammet stängdes per årsskiftet för nytecknande.

Bostadskreditgarantier

Bostadskreditgarantier beviljas för såväl lån under byggtiden som för lån till färdigställda fastigheter. Garantier lämnas till kreditinstitut som har ramavtal med Boverket.

Den totala garantistocken omfattade cirka 138 garantier och uppgick vid årsskiftet till drygt 2,7 miljarder kronor, vilket är något lägre jämfört med föregående år.

Internationella åtaganden

De internationella åtagandena minskade under året från 2,9 miljarder kronor till 1,1 miljarder kronor då kreditgarantierna till Nordiska investeringsbankens (NIB) projektinvesteringsslån och miljöinvesteringsslån avslutades. Utestående åtagande består bland annat av en kreditgaranti till Eurofima om 481 miljoner kronor.

Riksgäldskontoret ingick 2016 ett garantiåtagande om 600 miljoner kronor till förmån för forskningsanläggningen European Spallation Source ERIC (ESS) gällande tre olika låneramar, där respektive låneram finansieras av NIB, AB Svensk Exportkredit (SEK) samt Europeiska investeringsbanken (EIB). Garantiåtagandet har under året förlängts till 2025.

Garantiprogram till företag

Till följd av pandemins negativa effekter på svensk ekonomi beslutade regeringen den 26 mars 2020 att uppdraga till Riksgäldskontoret att genomföra ett statligt garantiprogram för företag om 100 miljarder kronor. Garantiprogrammet avser kreditgarantier till kreditinstitut för utlåning till i första hand små och medelstora företag. Riksgäldskontoret har ingått garantiavtal med totalt 71 kreditinstitut och ett rambelopp om 39 miljarder har tilldelats. Totalt har 34 kreditinstitut rapporterat utlåning om sammanlagt 2,6 miljarder kronor, varav 1,8 miljarder kronor omfattas av statlig garanti. Möjligheten att bevilja lån under garantiprogrammet har under året förlängts till den 31 december 2020, från att ursprungligen gällt fram till den 30 juni 2020. Perioden har ytterligare förlängts till och med den 30 juni 2021.

Garantier om tillförsel av kapital

Garantier kan ställas ut där staten åtar sig att under vissa omständigheter tillskjuta kapital till ett företag. En sådan garanti är en relation mellan två parter: företaget och staten som utfärdare av garantin. Garantin skyddar i praktiken tredje part, det vill säga företagets långgivare, kunder och andra intressenter.

Kapitaltäckningsgarantier

En kapitaltäckningsgaranti innebär att staten åtar sig att ovillkorligen tillskjuta kapital till ett bolag i ett utsatt läge. Dessa garantier är obegränsade i belopp eftersom det inte går att ange en gräns för hur stort kapitalbehov som kan uppstå i ett bolag. De är oftast även obegränsade i tid. Det gör att dessa garantier är svåra att prissätta på ett tillförlitligt sätt.

Det finns två befintliga kapitaltäckningsgarantier. De har ställts ut till förmån för två statliga bolag inom infrastrukturuområdet: Arlandabanan Infrastructure AB och Svensk-Danska Broförbindelsen SVEDAB AB (Svedab). Trafikverket redovisar ett värde på kapitaltäckningsgarantierna för 2020 om 1,8 miljarder kronor för Arlandabanan Infrastructure AB och 4,2 miljarder kronor för Svedab.

Grundfundsförbindelser

En grundfundsförbindelse liknar en kapitaltäckningsgaranti, men åtagandet är begränsat i belopp och oftast även i tid. Riksgäldskontoret har sådana åtaganden på tillsammans 405 miljoner kronor till Svenska skeppshypotekskassan och Fonden för den mindre skeppsfarten.

Garantikapital

Sverige har medlemsåtaganden i elva internationella finansiella institutioner: Europeiska investeringsbanken, Nordiska investeringsbanken, Afrikanska utvecklingsbanken, Asiatiska utvecklingsbanken, Asiatiska banken för infrastrukturinvesteringar, Interamerikanska utvecklingsbanken, Europeiska utvecklingsbanken, Europarådets utvecklingsbank, Eurofima samt Världsbanksgruppen (IBRD och MIGA).

Medlemsåtagandet består av inbetalt kapital och garantikapital. Garantikapitalet innebär att svenska staten, precis som de övriga medlemsländerna, förbinder sig att under vissa omständigheter tillskjuta ett bestämt kapitalbelopp till instituten, utöver det kapital som Sverige direkt betalat in. I det fall en internationell finansiell institution skulle vara i behov av ytterligare kapital är det brukligt att medlemsstaterna utökar andelen inbetalt kapital i stället för att infria garantikapitalet.

Det totala åtagandet för garantikapitalen uppgick till 169 miljarder kronor vid utgången av 2020 jämfört med 149 miljarder kronor året innan.

Riksdagen har beslutat att ingen garantiavgift ska utgå för garantikapitalet, vilket innebär att garantierna är undantagna från garantimodellen.

Garantier till Europeiska investeringsbanken och EU:s sysselsättningsfond SURE

Till följd av pandemins negativa påverkan på ekonomin fick Riksgäldskontoret under året i uppdrag att förvalta svenska statens garantiåtagande gällande Europeiska investeringsbankens garantifond för stöd till företag om 863 miljoner euro och Europeiska unionens sysselsättningsfond SURE om 849 miljoner euro. Garantiåtagandet gällande SURE uppgick vid årsskiftet till 7,7 miljarder kronor.

Pensionsgarantier

I början av 1990-talet ombildades ett antal statliga myndigheter till bolag. Ansvaret för att betala den avtalspension som de anställda arbetat upp övertogs av de nybildade bolagen. Regeringen beslutade att staten genom Riksgäldskontoret skulle garantera dessa pensionsåtaganden och betala om bolagen i framtiden inte skulle ha möjlighet att fullgöra sina åtaganden.

Merparten av pensionsåtagandena är försäkrade hos Försäkringsbolaget PRI Pensionsgaranti (PRI). För dessa åtaganden har Riksgäldskontoret ställt ut en så kallad efterborgen. Det innebär att infrändan sker endast om varken bolaget eller PRI kan betala ut pensionen.

Det största pensionsåtagandet ligger i de bolag som tidigare var en del av Postverket.

Pensionsåtagandena uppgick till 7,3 miljarder kronor och avsåg perioden 31 december 2019. Av dessa var 5 miljarder kronor försäkrade hos PRI.

Avsättningar för garantiförluster i statens samlade garantiportfölj

De ansvariga myndigheterna värderar löpande de förväntade förlusterna, som utgör ett mått på den kostnad som följer med kreditrisken i de garantiåtaganden som hanteras enligt garantimodellen. Myndigheterna gör avsättningar för garantiförlusterna på skuldsidan i sina balansräkningar.

Insättningsgarantin och investerarskyddet omfattas inte av bestämmelserna i budgetlagen utan regleras i särskild lagstiftning. Det görs därför varken någon värdering av eller avsättning för garantiförlusten.

I tabell 5.3 redovisas avsättningar för garantiförluster för de garantier som hanteras enligt den statliga garantimodellen. Av tabellen framgår också hur avsättningarna står i relation till respektive ansvarig myndighets åtaganden.

Tabell 5.3 Avsättning för garantiförluster 2020-12-31

Exklusive insättningsgarantin, investerarskyddet och garantikapital m.fl.

Miljoner kronor

Myndighet	Utfärdade garantier 2020	Utfärdade garantier 2019	Avsättningar för garantiförluster 2020	Avsättningar för garantiförluster 2019	Avsättningar i relation till utfärdade garantier 2020	Avsättningar i relation till utfärdade garantier 2019
Riksgäldskontoret ¹	24 218	26 713	1 114	985	4,6 %	3,7 %
EKN ²	238 556	195 862	9 461	8 689	4,0 %	4,4 %
Sida ³	6 322	6 497	209	291	3,3 %	4,5 %
Boverket	2 731	3 028	107	130	3,9 %	4,3 %
Summa	271 827	232 099	10 892	10 095	4,0 %	4,3 %

¹ I Riksgäldskontorets engagemang ingår inte insättningsgarantin, investerarskyddet, garantikapital eller andra åtaganden där avsättningar inte görs för förväntade förluster.

² EKN återförsäkrar en del av sitt engagemang. Genom återförsäkringar har EKN reducerat reservering för förväntade garantiförluster med 403 miljoner kronor från 9 461 miljoner kronor till 9 058 miljoner kronor.

³ I engagemangen för Sida ingår inte utfästelser.

De totala avsättningarna för garantiförluster, i den del av statens garantiportfölj som värderas enligt garantimodellen, ökade under 2020 från 10 miljarder kronor till 11 miljarder kronor. EKN:s, Sidas och Boverkets avsättningar i relation till utfärdade garantier minskade under året medan Riksgäldskontorets avsättningar i relation till utfärdade garantier ökade. Avsättningsbehovet påverkas dels av åtagandenas omfattning och sammantagna kreditrisk, dels av ränte- och valutakursförändringar m.m.

Redovisning av åtaganden utanför garantimodellen

De garantiåtaganden som inte har prissatts enligt garantimodellen, och för vilka det inte har gjorts några avsättningar för garantiförluster, redovisas som garantiförbindelser.

Om garantierna består i att tillföra kapital till företag eller institutioner och som vid ett infriande innebär att staten redovisar en finansiell tillgång finns inga förpliktelser som påverkar den finansiella redovisningen. Det gäller exempelvis för garantikapital till internationella finansiella institutioner där eventuella infrianden belastar anslag. Några förpliktelser tas inte heller upp för garantier där medel avsätts till en fond, till exempel insättningsgarantin. Myndigheter rapporterar dock alla garantier och utnyttjande av ramar i sina respektive sammanställningar över garantiverksamheten.

Tillgångar i garantiverksamheten

Garantiverksamheten finansieras i normalfallet av avgifter som betalas av garantitagarna. I vissa fall täcks avgiften dock av anvisade anslag. Avgiften ska motsvara statens förväntade kostnad för åtagandet. Avgifterna placeras på räntebärande konton i Riksgäldskontoret som reserv för framtida infrianden och redovisas som en tillgång i myndigheternas balansräkningar. Staten har även tillgångar i form av regressfordringar från tidigare infriade garantier.

Värdepappersinnehav och långfristiga placeringar

De avgifter som debiteras för insättningsgarantin placeras i skuldförbindelser utfärdade av staten, som förvaltas av Kammarkollegiet på uppdrag av Riksgäldskontoret.

Placeringarna utgör den så kallade insättningsgarantifonden, vilken har ett marknadsvärde inklusive konton, repor och upplupen ränta om 46,4 miljarder kronor vid utgången av året. Det motsvarade 2,7 procent av de garanterade insättningarna per 31 december 2019 om 1 734 miljarder kronor. Sverige uppfyllde därmed minimikravet, om 0,8 procent av garanterade insättningar, på fondens storlek enligt EU-direktivet om insättningsgarantisystemet. För att höja avkastningen på portföljen får Kammarkollegiet sedan 2010 bedriva repoverksamhet med portföljens värdepapper. Det innebär att värdepapper lånas ut och likviden placeras i omvända repor på motsvarande löptid i statsskuldväxlar, statsobligationer och reala statsobligationer.

Konton i Riksgäldskontoret

En stor del av avgifterna i garantiverksamheten redovisas på räntebärande konton i Riksgäldskontoret. Även återvinningar från tidigare infrianden tillförs kontona. Från de räntebärande kontona i Riksgäldskontoret, till vilka en obegränsad kredit är kopplad, hämtas medel för skadeutbetalningar.

Behållningen på dessa konton konsolideras med statens övriga finanser. Influtna avgifter reducerar statens upplåningsbehov, vilket minskar statsskulden. Ett infriande belastar kontona, men det är enbart en redovisningsmässig hantering. Finansieringen av infrianden sker i praktiken genom statlig upplåning.

Regressfordringar

Förutom värdepappersinnehav och kontobehållningar i Riksgäldskontoret har myndigheterna även tillgångar i form av regressfordringar från tidigare infriade garantier. De uppgick till 15 miljarder kronor vid årsskiftet. Större delen av dessa fordringar får betraktas som osäkra. Efter reservering för denna osäkerhet

uppskattades värdet på regressfordringarna till 2,1 miljarder kronor. Större delen av det bedömda värdet gäller exportkreditgarantier.

Tabell 5.4 Tillgångar i garantiverksamheten 2020-12-31

Miljoner kronor

Myndighet	Värdepappersinnehav och övriga likvida tillgångar 2020	Värdepappersinnehav och övriga likvida tillgångar 2019	Konton hos Riksgäldskontoret 2020	Konton hos Riksgäldskontoret 2019	Övriga garantitillgångar 2020	Övriga garantitillgångar 2019	Regressfordringar (netto) 2020	Regressfordringar (netto) 2019	Ännu inte fakturerade avgifter 2020	Ännu inte fakturerade avgifter 2019	Totalt 2020	Totalt 2019
Riksgäldskontoret, Insättningsgarantin ¹	44 150	41 918	1824	1988							45 974	43 906
Riksgäldskontoret	448	430	470	472			171	178			1 090	1 080
EKN ²	20 075	20 775	7 492	6 591	1	5	1 743	1 859	5 429	4 498	34 741	33 728
Sida	402	557	1 927	1 762	3	7	155	164	44	51	2 531	2 540
Boverket			2 309	2 282			8	11	7	10	2 324	2 303
Summa	65 075	63 680	14 022	13 096	4	12	2 078	2 211	5 481	4 559	86 660	83 558

¹ Avser obligationerna som ingår i fonden till marknadsvärde.

² Av utestående värdepappersinnehav är 20 075 miljoner kronor placerade i Riksgäldskontoret.

Jämförelse mellan avsättningar för garantiförluster och tillgångar i garantiverksamheten

För att ta fram ett resultat för garantiverksamheten analyseras förhållandet mellan avsättningar för garantiförluster och de tillgångar som finns i form av både inbetalda och kommande garantiavgifter.

Garantiverksamhetens skuld- och tillgångssida jämförs i tabell 5.5. Jämförelsen görs på myndighetsnivå. Insättningsgarantin, investerarskyddet samt garantikapital till internationella finansiella institutioner ingår inte eftersom garantiförluster för dessa garantier inte har värderats.

Tabell 5.5 Jämförelse mellan avsättningar för garantiförluster och tillgångar i garantiverksamheten 2020-12-31

Exklusive insättningsgarantin, investerarskyddet, garantier till banker m.fl. och garantikapital.

Miljoner kronor

Myndighet	Utfärdade garantier 2020	Utfärdade garantier 2019	Avsättningar för garantiförluster 2020	Avsättningar för garantiförluster 2019	Garanti-tillgångar enligt tabell 5.4 ¹ 2020	Garanti-tillgångar enligt tabell 5.4 ¹ 2019
Riksgäldskontoret	24 218	26 713	1 114	985	1 090	1 080
EKN ²	238 556	195 862	9 461	8 689	34 741	33 728
Sida ³	6 322	6 497	209	291	2 531	2 540
Boverket	2 731	3 028	107	130	2 324	2 303
Summa	271 827	232 099	10 892	10 095	40 686	39 651

¹ Summan 40 686 miljoner kronor motsvarar de totala tillgångarna i garantiverksamheten enligt tabell 5.4 exklusive insättningsgarantins tillgångar på 45 974 miljoner kronor. "Nuvärdet av de framtida avgifterna avser avtalade avgifter och anslag, vilka ännu inte inbetalats. De framtida avgifterna diskonteras med riskfri ränta justerad för kreditrisken i respektive engagemang. De framtida anslagen däremot är enbart diskonterade med riskfri ränta.

² EKN återförsäkrar en del av sitt engagemang. Genom återförsäkringar har EKN reducerat reservering för förväntade garantiförluster med 403 miljoner kronor från 9 461 miljoner kronor till 9 058 miljoner kronor.

³ I engagemangen för Sida ingår inte utfästelser.

Jämförelsen visar att för den del av garantiportföljen, som omfattas av garantimodellen täcks avsättningarna för garantiförluster väl av de avgifter som redan inbetalats (redovisas som garantitillgångar i tabell 5.5). EKN:s garantiverksamhet utgör i dagsläget en väsentlig andel av överskottet.

Under 2020 ökade garantitillgångarna, vilket även avsättningarna för garantiförluster gjorde. Garantitillgångarna är fortsatt större än avsättningarna.

Flöden i garantiverksamheten

Garantiverksamheten påverkar i flera fall statens lånebehov och därmed statsskulden. Det kan exempelvis vara betalningar av garantiavgifter, skadeutbetalningar och återvinningar. I tabell 5.6 beskrivs dessa flöden.

Tabell 5.6 Flöden i garantiverksamheten under 2020

Miljoner kronor

Myndighet	Avgifter för garanti- förluster 2020	Avgifter för garanti- förluster 2019	Avgifter övriga 2020	Avgifter övriga 2019	Åter- vinningar 2020	Åter- vinningar 2019	Skade- utbetalning 2020	Skade- utbetalning 2019	Summa 2020	Summa 2019
Riksgäldskontoret, insättningsgarantin			1 772	1 505					1 772	1 505
Riksgäldskontoret, övriga garantier	34	-48			0	25	-1	0	34	-22
EKN ¹	1 703	1 280			313	674	-1 637	-1 861	379	93
Sida	86	62			0	35	-89	-1	-3	95
Boverket	37	19			3	4	-14	0	26	23
Summa	1 861	1 313	1 772	1 505	317	737	-1 742	-1 862	2 208	1 694

¹ Gällande återvinningar och skadeutbetalningar kan skaderelaterade kostnader ingå.

Anm.: Avgifter för 2020 och 2019 avser fakturerade avgifter.

Avgifter

Under 2020 inkom avgifter för garantiförluster samt övriga avgifter motsvarande 3,6 miljarder kronor, varav huvuddelen var avgifter för insättningsgarantin och exportkreditgarantierna.

Återvinningar

Från tidigare utbetalningar vid infrianden återvanns 0,3 miljarder kronor. Exportkreditgarantierna svarade för större delen av återvinningarna och då framförallt betalningar från Chile, Irak, Saudiarabien och Kuwait.

Skadeutbetalningar

Skadeutbetalningarna för infriade garantier var 1,7 miljarder kronor, främst rörande exportkreditgarantier.

Flöden i garantiverksamheten och dessas påverkan på lånebehovet

Posterna avgifter, skadeutbetalningar och återvinningar har i olika grad påverkan på lånebehovet. Flöden i den del av garantiverksamheten som enbart har tillgångar i form av konton i Riksgäldskontoret, eller finansiering genom anslag, påverkar direkt statens lånebehov. Däremot har flöden i den del av garantiverksamheten som har tillgångar i form av utomstatliga placeringar inte någon påverkan på lånebehovet. En analys av flödena pekar på att nettoflödet i garantiverksamheten totalt sett innebär att inbetalningarna till garantiverksamheten översteg utbetalningarna med 2,2 miljarder kronor 2020.

Statliga anslag i garantiverksamheten

I vissa fall kan riksdagen besluta att subventionera hela eller delar av avgiften för en viss garanti. När detta inträffar anvisar riksdagen normalt anslag för att betala avgiften. Det finns även några garantiåtaganden som vid infrianden helt eller delvis belastar anslag. Det gäller åtaganden i form av garantikapital och kapitaltäckningsgarantier.

Under 2020 utbetalades 67 miljoner kronor i statliga subventioner för garantiverksamheten.

I tabell 5.7 visas vilka anslag som finansierade dessa subventioner samt vilka anslag i övrigt vars ändamål omfattar garantiverksamhet.

Tabell 5.7 Anslag vars ändamål omfattade garantiverksamhet 2020

Miljoner kronor

Utgifts- område	Anslag	Myndighet	Garantiåtagande	Utfall 2020	Utfall 2019
7	7 1:1 Bistånds- verksamhet	Sida	Afrika, Strategiskt inriktade bidrag samt reformsamarbete med Östeuropa, Västra Balkan och Turkiet.	66,6	40,7
7	7 1:1 Bistånds- verksamhet	Riksgäldskontoret		NIB 0,3	0,9
22	1:2 Trafikverket: Banhållning	Trafikverket	Arlandabanan Infrastructure AB		
Summa				67,0	41,6

Totalt har 594 miljoner kronor redovisats mot inkomsttitel för garantiverksamheten för 2020 jämfört med 211 miljoner kronor året innan, se tabell 5.8.

Tabell 5.8 Redovisning av inkomsttitel gällande garantiverksamhet 2020

Miljoner kronor

Inkomsttitel	Myndighet	Utfall 2020	Utfall 2019
2124 Inlevererat överskott av garantiverksamhet	Riksgäldskontoret	3,2	60,1
2127 Inlevererat överskott Exportkreditnämnden	EKN	572,5	135,0
2127 Inlevererat överskott Sida	Sida	0,0	0,0
2552 Övriga offentligrättsliga avgifter	Riksgäldskontoret	18,3	16,2
Summa		593,9	211,2

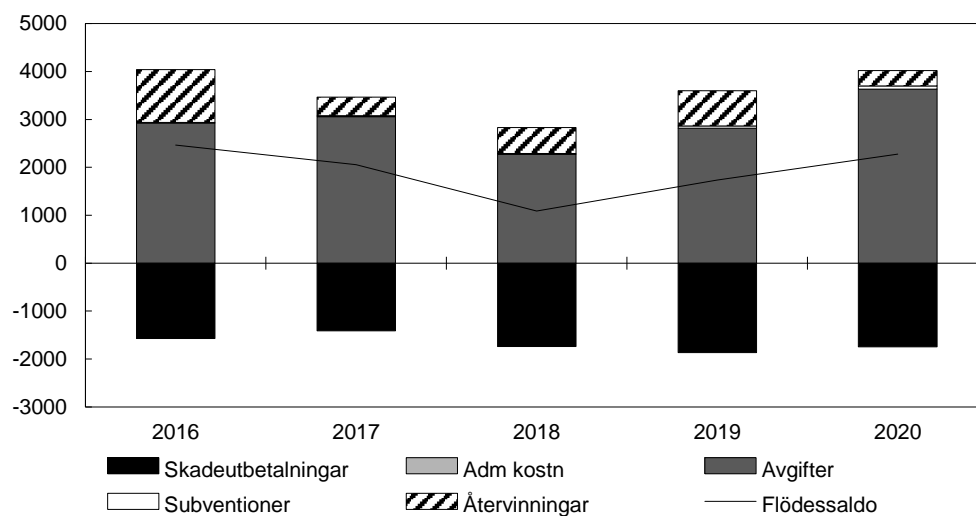
Tillbakablick på de senaste fem åren

De statliga subventionerna avseende garantiavgifter har de senaste fem åren varierat mellan 10 miljoner kronor och 67 miljoner kronor årligen. De avgifter som garantitagarerna själva betalat har uppgått till mellan 2,3 och 3,6 miljarder kronor per år. Det är främst avgifterna från exportkreditgarantierna som bidragit till variationer över tiden.

Skadeutbetalningarna har de senaste åren legat på en nivå runt 1,7 miljarder kronor. Under åren gjordes ett fåtal stora skadeutbetalningar gällande exportkreditgarantier. Återvinningarna har under åren varit stabila med undantag för 2016 då de var avsevärt högre. Det var främst tidigare infriade exportkreditgarantier som återvanns.

Diagram 5.2 Återvinningar, statliga subventioner, avgifter samt skadeutbetalningar samt saldot för betalningsflödet 2016–2020

Miljoner kronor

Källa: Riksgäldskontoret.

5.2 Statlig utlåning med kreditrisk

Statliga lån, liksom annat stöd och statliga garantier, ges till verksamheter som staten anser vara angelägna. Riksdagen och regeringen beslutar om all statlig utlåning, antingen genom särskilda beslut för ett enskilt lån eller genom lagar och förordningar om låneprogram, till exempel studielån.

Ett lån med kreditrisk innebär samma kreditrisk för staten som en kreditgaranti. Skillnaden är att finansieringen av lånet sköts av staten och vid garantier av en bank eller annat kreditinstitut. Merparten av statens utlåning finansieras via upplåning genom Riksgäldskontoret.

Sedan 2012 behandlas garantier och lån enligt samma principer, det vill säga en gemensam statlig garanti- och utlåningsmodell. Det innebär att räntan för ett lån ska motsvara statens finansieringskostnad för ett lån med samma löptid, ett räntepåslag som motsvarar förväntad förlust beräknad utifrån samma principer som gäller för statliga garantier samt en avgift för administrationskostnaderna.

Före 2012 fanns det inte något generellt krav på att en avgift motsvarande statens förväntade kostnad skulle tas ut för lånen eller att en reserv skulle byggas upp för framtida kreditförluster. Utlåningsmodellen har tillämpats sedan 2014.

Utlåningsportföljens sammansättning

Statens utlåning till privatpersoner, företag och projekt, det vill säga lån med kreditrisk, uppgick den 31 december 2020 till 258 miljarder kronor före reservering, vilket är en ökning med 20 miljarder kronor jämfört med föregående år. Av dessa finansierades 255 miljarder kronor via upplåning i Riksgäldskontoret och resterande dryga 3 miljarder kronor via anslag.

Den dominerande posten var studielånen från Centrala studiestödsnämnden (CSN) på 240 miljarder kronor, vilket motsvarade 93 procent av statens utlåning med kreditrisk. CSN hade också beviljat hemutrustningslån till utländska medborgare bosatta i Sverige, främst flyktingar, på 1,1 miljarder kronor samt körkortslån om 122 miljoner kronor.

Riksgäldskontorets utlåning på 16,3 miljarder kronor går främst till olika infrastrukturprojekt, exportfinansiering samt flygindustrin. Övriga myndigheter hade en utlåning som tillsammans uppgick till cirka 1 miljard kronor inom bistånd samt till småföretagare, jordbrukare, fiskare med flera.

Enligt grundläggande redovisningsregler ska lånefordringar skrivas ned till det värde som förväntas återbetalas. De myndigheter som har utlåning uppskattade reserveringarna för låneförlust till 26 miljarder kronor eller 10 procent av utlånat belopp. CSN:s studielån stod för drygt 24 miljarder kronor eller 94 procent av reserveringarna.

Tabell 5.9 Statens utlåning med kreditrisk 2020-12-31

Miljoner kronor

Utgifts- område	Myndighet respektive låntagare/ändamål Lånefinansierad utlåning	Utlånings- ram 2020	Utlånings- ram 2019	Låne- fordran 2020	Låne- fordran 2019	Reserv- eringar för låne- förluster 2020	Reserv- eringar för låne- förluster 2019	Låne- fordran efter reserv- ering 2020	Låne- fordran efter reserv- ering 2019	Lånelöften 2020	Lånelöften 2019
15	CSN, studielån	240 500	230 500	238 506	228 562	23 257	23 513	215 249	205 049		
22	Riksgäldskontoret, A- Train AB (Arlandabanan)	1 000	1 000	819	865	0	0	819	865		
22	Riksgäldskontoret, Svedab AB ¹	3 361	3 361	5 240	5 051	0	0	5 240	5 051		
24	Riksgäldskontoret, Svensk Exportkredit	200 000	125 000	10 000	0	0	0	10 000	0		
24	Riksgäldskontoret, Flygutvecklingsprojekt	1 110	1 110	70	83	0	0	70	83		
17	Riksgäldskontoret, Nordiska museét	20	20	13	15	0	0	13	15		
17	Riksgäldskontoret, Kungliga Operan	126	126	111	91	0	0	111	91		26
17	Riksgäldskontoret, Kungliga Dramatiska teatern	70	70	50	50	0	0	50	50	20	20
	Delsumma			254 809	234 717	23 257	23 513	231 552	211 205	20	46
	<i>Anslagsfinansierad utlåning</i>										
15	CSN, hemutrustningslån			1 143	1 309	728	891	415	418		
15	CSN, studielån			939	1 175	519	602	420	574		
15	CSN, körkortslån			122	76	25	15	97	61		
15	CSN, övrigt			348	292	327	273	20	19		
7	Sida, biståndskrediter			0	2	0	0	0	2		
7	Sida, villkorlån			276	276	276	276	0	0		
19	Tillväxtverket, lokaliseringlån m.m.			110	116	89	82	22	35	20	20
21	Energimyndigheten, villkorlån			531	563	383	385	147	178		
	Länsstyrelserna, lantbrukslån m.m.			17	17	9	8	8	9		
17	Kammarkollegiet, näringslån m.m.			0	0	0	0	0	0		
	Delsumma			3 486	3 827	2 356	2 532	1 130	1 295	20	20
	<i>Övrig utlåning</i>										
21	Affärsverket Svenska Kraftnät ²	700	700	127	93	0	0	127	93	414	414

Utgifts- område	Myndighet respektive låntagare/ändamål Lånefinansierad utlåning	Utlånings- ram 2020	Utlånings- ram 2019	Låne- fordran 2020	Låne- fordran 2019	Reserv- eringar för låne- förluster 2020	Reserv- eringar för låne- förluster 2019	Låne- fordran efter reserv- ering 2020	Låne- fordran efter reserv- ering 2019	Lånelöften 2020	Lånelöften 2019
Delsumma				127	93	0	0	127	93	414	414
Summa				258 422	238 638	25 613	26 045	232 809	212 593	455	481

¹ Det utlånade beloppet överstiger utlåningsramen då ramen är 2009 års exklusive kapitaltjänstkostnader och mervärdesskatt.

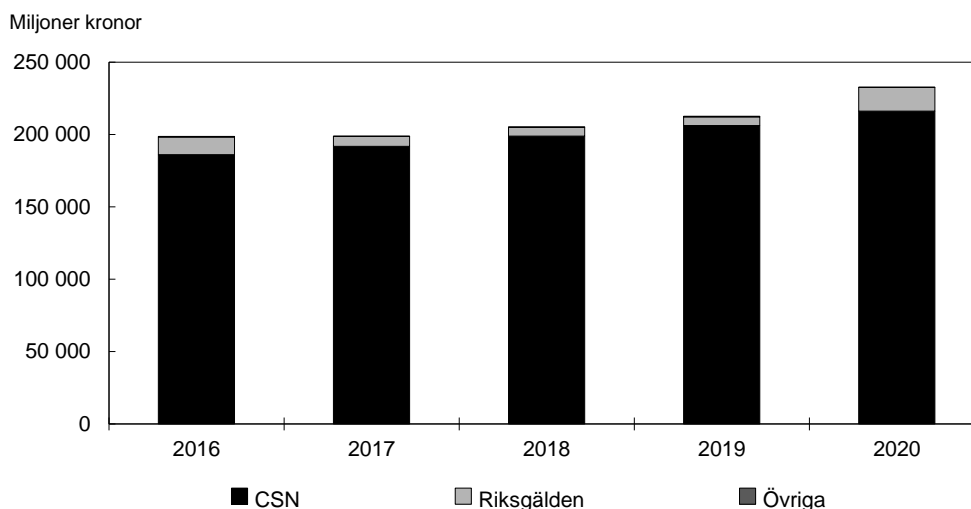
² Utlåningen är inte anslagsfinansierad utan ska ske inom ramen för affärsverkets generella förutsättningar och finansiella befogenheter.

Anm.: I denna tabell redovisas statens utlåning med kreditrisk varför beloppet inte stämmer överens med posten Utlåning i balansräkningen. Skillnaden utgörs av Riksgäldskontorets utlåning till Riksbanken, vilken uppgick till 174 001 miljoner kronor. Denna utlåning betraktas inte som lån med kreditrisk.

Anm.: Tillväxtverket, Energimyndigheten, Länsstyrelserna och Kammarkollegiet finansierar sin utlåning med anslag varför utlåningsramar saknas.

Utlåning efter reservering för låneförlust har de senaste åren haft en ökande trend och uppgick i slutet av 2020 till 233 miljarder kronor. Den främsta förklaringen till den ökade utlåningen är CSN:s utlåning i form av studielån samt Riksgäldskontorets utlåning om 10 miljarder kronor till Svensk Exportkredit.

Diagram 5.2 Statens utlåning med kreditrisk efter reservering för låneförlust 2016–2020

Källa: Riksgäldskontoret.

I tabell 5.10 redovisas CSN:s och Riksgäldskontorets utlåning uppdelad per lånekategori.

Tabell 5.10 Statens utlåning med kreditrisk efter lånekategori 2020-12-31

Miljoner kronor

Myndighet respektive lånekategori	Lånefordran 2020	Lånefordran 2019	Reserveringar för låneförluster 2020	Reserveringar för låneförluster 2019	Lånefordran efter reservering 2020	Lånefordran efter reservering 2019
CSN						
Lånefordringar	210 417	196 933	13 545	13 370	196 872	183 564
Lånefordringar med villkorad återbetalnings- skyldighet	30 640	34 481	11 310	11 925	19 330	22 557
Delsumma	241 057	231 415	24 855	25 294	216 202	206 120
Riksgäldskontoret						
Lånefordringar	15 414	5 207	0	0	15 414	5 207

Myndighet respektive lånekategori	Lånefordran 2020	Lånefordran 2019	Reserveringar för låneförluster 2020	Reserveringar för låneförluster 2019	Lånefordran efter reservering 2020	Lånefordran efter reservering 2019
Lånefordringar med villkorad återbetalnings- skyldighet						
Utvecklingskapital /Royalty	889	948	0	0	889	948
Delsumma	16 303	6 155	0	0	16 303	6 155
Summa	257 360	237 570	24 855	25 294	232 505	212 276

De olika lånen med kreditrisk

Studielån

Studielånen utgör en betydande del av statens lån med kreditrisk. Studielånen regleras i studiestödslagen (1999:1395) och särskilda förordningar. Omkring 1,65 miljoner personer hade vid årsskiftet studieskulder till CSN på tillsammans 240 miljarder kronor. CSN bedömde reserveringarna för låneförluster till 24 miljarder kronor, vilket motsvarade 10 procent av det utlånade beloppet.

CSN administrerar flera olika typer av lån, vilka skiljer sig åt ur finansierings- och redovisningssynpunkt. Lånen kan delas in i två huvudkategorier:

- Lån som beviljats före 1989 och som har finansierats genom anslag på statens budget. Läntagarnas återbetalningar redovisas mot inkomsttitel på statens budget.
- Lån som beviljats från och med 1989 finansieras genom upplåning i Riksgäldskontoret.

CSN:s låntagare betalar en ränta som motsvarar 70 procent av CSN:s upplåningsränta i Riksgäldskontoret. Denna ränta fastställs årligen av regeringen och baseras på den ovägda genomsnittsräntan för emission av statsskuldväxlar och statsobligationer under de tre senaste åren.

När studielån skrivs av på grund av dödsfall, uppnådd åldersgräns eller av andra skäl amorterar CSN av sin skuld till Riksgäldskontoret med motsvarande belopp. Förluster på utlåning före 2014 finansieras med anslag då kostnaden uppkommer, det vill säga när förlusten är konstaterad, medan förluster avseende lån från och med den 1 januari 2014 finansieras från kreditreserven i enlighet med utlåningsmodellen.

Hemutrustningslån

Sedan 1991 beviljar CSN lån till utländska medborgare, främst flyktingar, för inköp av hemutrustning. De utestående lånen var vid årsskiftet 1,1 miljarder kronor varav 0,7 miljarder kronor betraktas som reservering för låneförlust.

Hemutrustningslånen finansierades till och med 2011 genom lån i Riksgäldskontoret, men från och med 2012 finansieras denna utlåning med anslag. Utlåningen belastar anslaget 13 01 003 ap1 *Hemutrustningslån* under Utgiftsområde 13 Jämställdhet och nyanlända invandrades etablering. Regeringen fastställer vilken ränta som låntagarna ska betala till CSN. Läntagarnas räntebetalningar till CSN redovisas mot inkomsttitel 2394 302 *Övriga ränteinkomster hemutrustningslån*.

Lån till infrastrukturprojekt

För vissa infrastrukturprojekt har regeringen, med stöd av särskilda bemyndiganden från riksdagen, gett Riksgäldskontoret i uppdrag att ställa ut lån till statliga eller privata företag. Det gäller byggandet av Arlandabanan och de svenska landanslutningarna till Öresundsbron. Vid årsskiftet var totalt 6,1 miljarder kronor utlånade till dessa projekt.

Svensk-Danska Broförbindelsen SVEDAB AB

Lånet till Svedab, för finansiering av de svenska landanslutningarna till Öresundsbron, uppgick vid årsskiftet till 5,2 miljarder kronor. Återbetalningen av lånet, liksom Öresundsbro Konsortiets egna obligationslån, ska finansieras med intäkter från Öresundsbron. Riksgäldskontoret gör numera inga reserveringar för låneförluster gällande Svedab utan risken i åtagandet redovisas istället av Trafikverket. Detta beror på att eventuella förluster är säkrade genom en kapitaltäckningsgaranti, som Trafikverket ansvarar för.

A-Train AB

Lånet till A-Train AB, det privata företag som driver Arlandabanan, är ett lån med villkorad återbetalning på 1 miljard kronor. I stället för vanlig återbetalning äger staten rätt till en årlig vinstdelning när de privata ägarna fått en viss, i låneavtalet reglerad, avkastning på sitt insatta kapital. Sedan 2017 betalar A-Train AB årlig royalty för lånet. Betalningen under 2020 uppgick till 46 miljoner kronor och totalt har royalty om närmare 181 miljoner kronor betalats till staten.

Lån till exportfinansiering

Riksdagen har bemyndigat regeringen att bevilja AB Svensk Exportkredit (SEK) en låneram i Riksgäldskontoret för finansiering av långfristiga krediter. Låneramen höjdes under året från 125 miljarder kronor till 200 miljarder kronor, där 15 miljarder kronor avser kommersiell exportfinansiering och 185 miljarder kronor ska användas för finansiering av utlåning inom systemet för statsstödda exportkrediter (CIRR-systemet). Låneramen hade vid årsskiftet utnyttjats med 10 miljarder kronor.

Lån till flygindustrin

Riksgäldskontoret har lämnat royaltylån till Saab AB och GKN Aerospace Sweden AB (tidigare Volvo Aero AB) för delfinansiering av utvecklingskostnader för vingbalkar respektive komponenter till flygmotorer. Royaltylånen uppgick i slutet av 2020 till 70 miljoner kronor, jämfört med 83 miljoner kronor ett år tidigare. Minskningen beror på inbetald royalty och subventioner från anslag. Riksgäldskontoret har bedömt att det inte finns något reserveringsbehov i utlåningen.

Övriga lån med kreditrisk

Övrig utlåning med kreditrisk omfattar lån från Sida, Tillväxtverket, Energimyndigheten samt länsstyrelserna. Totalt uppgick dessa lån till cirka 1 miljard kronor, vilket låg på ungefär samma nivå som året innan. Av utlånat belopp 2020 bedömdes 0,8 miljarder kronor som reservering för låneförlust, motsvarande 80 procent av beloppet.

Dessa lån har finansierats via anslag på statens budget. Framtida kreditförluster är därmed redan finansierade. Låntagarnas betalningar av räntor och amorteringar redovisas mot inkomsttitel.

Vid årsskiftet var Energimyndighetens utlåning störst om 0,5 miljarder kronor, för vilka reserveringar gjordes med 0,4 miljarder kronor.

Jämförelse mellan reserveringar för låneförluster och avsatta medel i kreditreserver

För de engagemang som hanteras enligt den garanti- och utlåningsmodellen ska statens förväntade kostnad uppskattas och avgifter i form av räntepåslag tas ut. Avgifterna samlas på räntebärande konton i Riksgäldskontoret som reserver.

Studielån som ställts ut efter 2013 hanteras i enlighet med utlåningsmodellen genom att anslagsmedel motsvarande reserveringar för låneförluster förs till en reserv. Totalt 119 miljarder kronor av CSN:s utlåning 2014–2020 innefattas av utlåningsmodellen.

För Riksgäldskontorets utlåning har inga reserveringar gjorts under 2020.

För att ta fram ett resultat för utlåningsverksamheten analyseras förhållandet mellan reserveringar för låneförluster och de medel som avsatts i kreditreserverna, se tabell 5.11. Jämförelsen pekar på att placerade medel i kreditreserverna väl motsvarar uppskattade reserveringar för låneförluster.

Tabell 5.11 Jämförelse mellan reserveringar och tillgångar i utlåningsverksamheten 2020-12-31

Miljoner kronor

Myndighet	Reservering för låneförluster 2020	Reservering för låneförluster 2019	Medel placerade i kreditreserver 2020	Medel placerade i kreditreserver 2019
CSN	5 365	4 611	8 232	7 090
Riksgäldskontoret	0	0	614	604
Summa	5 365	4 611	8 846	7 694

För den utlåning som finansierats med anslagsmedel finns ingen reserv för att finansiera bland annat kreditförluster för dessa lån, se tabell 5.12.

Tabell 5.12 Anslag vars ändamål omfattade utlåningsverksamheten 2020

Miljoner kronor

Utgifts-område	Anslag	Myndighet	Utfall 2020	Utfall 2019
13	1:3 Hemutrustningslån	CSN	38,9	75,4
14	1:13 Lån till körkort	CSN	46,0	58,6
15	1:3 Avsättning för kreditförluster	CSN	1 841,7	1 803,3
15	1:4 Statens utgifter för studiemedelsräntor	CSN	184,6	167,5
19	1:1 24:5 Västra Götalands läns landsting	Tillväxtverket	0,0	12,3
19	1:1 24:18 Jämtlands läns landsting	Tillväxtverket	0,0	4,8
19	1:1 24:2 Samverkansorgan i Kalmar län	Tillväxtverket	0,0	0,0
21	1:4 Forskning, utveckling och innovation	Energimyndigheten	2,4	1,0
24	1:5 Näringslivsutveckling	Riksgäldskontoret	4,0	4,0
Summa			2 117,6	2 126,9

Inkomna amorteringar och räntebetalningar redovisas mot inkomsttitel i enlighet med tabell 5.13.

Tabell 5.13 Redovisning mot inkomsttitel gällande utlåningsverksamhet 2020

Miljoner kronor

Inkomsttitel	Myndighet	Utfall 2020	Utfall 2019
2124 Inlevererat överskott av garantiverksamhet	Riksgäldskontoret	74,8	67,6
2342 Ränteinkomst allmänna studielån	CSN	0,03	0,04
2394 Övriga ränteinkomster hemutrustningslån	CSN	22,3	28,4
2394 Ränteinkomster körkortslån	CSN	0,07	0,01

Inkomsttitel	Myndighet	Utfall 2020	Utfall 2019
4139 Återbetalning av lokaliseringslån	Tillväxtverket	0,1	0,1
4312 Återbetalning allmänna studielån	CSN	0,02	0,02
4313 Återbetalning av studiemedel	CSN	162,4	205,4
4526 Återbetalning av hemutrustningslån	CSN	172,8	193,8
4526 Återbetalning av körkortslån	CSN	2,1	0,6
4526 Amortering biståndskrediter	SIDA	2,5	5,0
4526 Återbetalning övriga lån	Energimyndigheten	11,8	18,0
Summa		448,9	518,9

5.3 Analys av väsentliga risker i statens utlåning och utställda garantier

Utfallen i garanti- och utlåningsverksamheten kan bli både bättre och sämre än det som förväntansmässigt beräknats, även om det samlade utfallet över en mycket lång tidsperiod antas röra sig mot det förväntade. Sämre utfall brukar benämnas oförväntade förluster. Med liten sannolikhet kan utfallet bli mycket sämre än förväntat, vilket innebär stora oförväntade förluster. Därför är det intressant att komplettera redovisningen med en analys av risken för stora oförväntade förluster.

Regeringen har gett Riksgäldskontoret i uppdrag att, i samverkan med EKN, CSN, Sida, Boverket och övriga berörda myndigheter, göra en samlad riskanalys av statens garanti- och utlåningsportfölj (förordning (2007:1447) med instruktion för Riksgäldskontoret). Uppdraget redovisas i en separat rapport. Analysen omfattar dels den så kallade ordinarie portföljen med garantier och lån till företag och privatpersoner, dels insättningsgarantin.

Den ekonomiska nedgången till följd av spridningen av sjukdomen covid-19 bedöms i viss grad ha påverkat risknivån negativt i såväl den ordinarie portföljen som i insättningsgarantin. Trots detta bedöms risken för stora förluster sammantaget som låg för den ordinarie portföljen och måttlig för insättningsgarantin.

Nedan följer en sammanfattning av analysen i den senaste rapporten Statens garantier och utlåning – en riskanalys som lämnades till regeringen den 15 mars 2021 (dnr Fi2021/01214).

Den ordinarie portföljen

En central del i riskanalysen är att identifiera riskfaktorer, det vill säga omständigheter som utgör möjliga orsaker till stora förluster i portföljen. Riksgäldskontoret definierar i riskanalysen stora förluster som uppgående till minst cirka 20 miljarder kronor under en tidshorisont på fem år. Med förluster avses infrianden av garantier eller avskrivningar av lån. Det finns i princip två typer av händelser som kan medföra stora förluster; ett mindre antal förluster uppstår för enskilt stora garantier eller lån som står för en betydande andel av portföljen, eller en samling (ett kluster) av förluster uppstår som tillsammans utgör stora belopp. I riskanalysen analyseras fem riskfaktorer som kan ge upphov till dessa två händelser, se tabell 5.14.

Tabell 5.14 Riskbedömningar för garantier och lån till företag, privatpersoner och stater 2020-12-31

Risken bedöms utifrån en fyrgradig skala: låg, måttlig, väsentlig och hög

Risikfaktor	Risk för stora förluster 2020	Risk för stora förluster 2019
Namnkonzentration (enskilt stora åtaganden)	Låg	Låg
Nära förbindelser mellan garantigäldenärer eller låntagare	Låg	Låg
Branschkoncentrationer	Låg	Låg
Geografisk koncentration	Låg	Låg
Risk till följd av förändringar i allmän ekonomisk utveckling	Låg	Låg

Risk till följd av allmän ekonomisk utveckling

Även i en perfekt diversifierad portfölj utan större koncentrationer finns en risk för stora förluster, särskilt vid nedgångar i ekonomisk utveckling, så kallad odiversifierbar risk. Riksgäldskontoret bedömer att risken är låg för att det ska uppstå stora förluster i den ordinarie portföljen enbart på grund av odiversifierbar risk vid en ekonomisk nedgång. Detta beror främst på den låga exponeringen mot engagemang med hög kreditrisk.

Stora förluster skulle även kunna uppstå om en ekonomisk nedgång slår särskilt hårt mot en eller flera av portföljens koncentrationer, samtidigt som den skapar förhöjda förluster i portföljen i övrigt, men Riksgäldskontoret bedömer att risken är låg även för detta.

Namnkonzentrationer

Med namnkonzentration menas låg diversifiering på grund av att en portfölj antingen innehåller ett fåtal engagemang eller att det finns exponeringar mot enskilda garantigäldenärer eller låntagare som är stora i förhållande till portföljens samlade omfattning.

Den ordinarie portföljen innehåller ett antal stora exponeringar, där de femton enskilt största utgör drygt 46 procent av portföljens storlek. Risken bedöms dock som låg för stora förluster med anledning av detta. Det beror på att de största exponeringarna främst utgörs av garantier med minimal till begränsad kreditrisk.

Direkta samvariationer på grund av fallissemangssmitta

Om det föreligger omständigheter där en garantigäldenärs eller låntagares finansiella problem smittar av sig på andra garanti- eller låntagare ökar sannolikheten för kluster av förluster. Sådana direkta samvariationer kan uppstå om det finns affärsmässiga eller juridiska förbindelser mellan garantigäldenärer och låntagare. Typiska exempel är exponeringar mot garanti- eller låntagare inom samma projekt, leverantörskedja eller företagskoncern.

Risken för sådan fallissemangssmitta i den ordinarie portföljen bedöms vara låg. Den ordinarie portföljen innehåller endast ett fåtal engagemang med juridiska kopplingar, gemensamt ägarintresse och koncerntillhörighet.

Branschkoncentrationer

Med branschkoncentration avses låg diversifiering med hänsyn till garantigäldenärernas och låntagarnas branschtillhörighet. Det kan antingen handla om

att portföljen är exponerad mot ett litet antal branscher eller att någon eller några enskilda branscher utgör en betydande andel av portföljen.

Branschkoncentrationer utgör en riskfaktor eftersom negativa chocker i en bransch kan ge upphov till kluster av förluster. Hur stor risken är beror delvis på sannolikheten för en kraftig chock som leder till att många företag inom branschen drabbas samtidigt. Risken påverkas även av garantigäldenärernas och låntagarnas motståndskraft mot en negativ chock. Ju bättre kreditvärdighet företagen har desto starkare motståndskraft.

Avseende garantier och lån till företag finns en god diversifiering gällande motparternas branschtillhörighet. Den mest framträdande branschkoncentrationen är mot teleoperatörer. Risken för stora förluster från koncentrationen bedöms som låg. Branschen är stabil med låg sannolikhet för negativa chocker som kan medföra kluster av förluster. Kreditvärdigheten hos många av garantitagarna är dock relativt svag, under medel för branschen. En bidragande förklaring till detta är att en betydande del av garantigäldenärerna är verksamma i riskfyllda länder. De är dock till stor del etablerade bolag med starka positioner på respektive hemmamarknad, vilket höjer bedömningen av motståndskraften mot negativa chocker.

Till följd av ett par beloppsmässigt betydande garantiutfästelser har portföljens geografiska fördelning skiftat mot mogna marknader med låg landrisk under analysperioden. Detta har lett till att den genomsnittliga kreditvärdigheten i branschkoncentrationen mot teleoperatörer förbättrats sedan 2018.

Geografiska koncentrationer

Garantigäldenärer och låntagare i samma geografiska område påverkas simultant av förändringar i den gemensamma ekonomiska miljön. Det kan till exempel vara konjunkturutvecklingen eller förändringar i valutor och räntor. På samma sätt som för branschkoncentrationer kan negativa chocker leda till indirekta samvariationer som leder till kluster av förluster.

Den ordinarie portföljen är till 45 procent exponerad mot svenska garantigäldenärer och låntagare, varav 71 procent avser CSN:s studielån. Riksgäldskontoret bedömer att risken är låg för att det ska ske stora avskrivningar av studielån. Avskrivningarna på grund av ålder kan inte överstiga 2,2 miljarder under analysens tidshorisont på grund av hur lånestocken ser ut. Andra betydande orsaker till avskrivningar, som dödsfall och behörighetsgivande studier, bedöms inte påverkas i någon väsentlig omfattning av den ekonomiska utvecklingen i landet. Att dessa skulle uppgå till betydande belopp är också mindre sannolikt.

En allvarlig nedgång i svensk ekonomi skulle kunna öka nedsättningarna av låntagarnas årsbelopp samt försämra deras betalningsförmåga. Detta leder till att inbetalningarna minskar, vilket har en negativ effekt på statens kassaflöde. Riksgäldskontoret bedömer dock att risken är låg för att nedsättningar och betalningsinställelser ökar till i sammanhanget betydande belopp.

Insättningsgarantin

Riksgäldskontoret bedömer liksom föregående år att risken är måttlig för stora förluster på grund av infrianden av insättningsgarantin.

Insättningsgarantins funktionssätt, i termer av vem ersättning betalas ut till, skiljer sig åt beroende på hur ett institut med garanterade insättningar hanteras om det får problem. Det kan ske via ett ordinärt insolvensförfarande i form av konkurs/likvidation eller i särskild ordning i form av resolution.

Om ett institut med garanterade insättningar drabbas av problem som leder till konkurs eller beslut av Finansinspektionen om att garantin ska träda in medför det ett så kallat direkt infriande av insättningsgarantin. Det innebär att ersättning betalas ut till insättarna i institutet, varefter insättningsgarantin tar över insättarnas fordran på institutet i konkursen.

Om ett problemfyllt institut i stället hanteras genom resolution tar staten över kontrollen (men inte ägandet) av institutet för att rekonstruera eller avveckla det under ordnade former. Huvudregeln är att aktieägarna och långivarna får sina fordringar nedskrivna och/eller konverterade till aktiekapital utifrån en på förhand angiven prioritetsordning, så kallad skuldnedskrivning. Garanterade insättningar är dock undantagna från skuldnedskrivning, vilket innebär att de är skyddade fullt ut även om banken är försatt i resolution. Eventuella förluster och återkapitaliseringsbehov som insättarna skulle ha svarat för, om de inte vore undantagna från skuldnedskrivning, ska i stället täckas av insättningsgarantifonden i första hand. Detta sker genom ett tillskott på tillgångssidan av institutets balansräkning. Insättningsgarantifonden bidrar dock inte med mer än 27,7 miljarder i resolution.

Direkta infrianden

Riksgäldskontoret bedömer att risken är måttlig för att direkta infrianden av insättningsgarantin ska ge upphov till stora förluster. Givet storleken på garanterade insättningar i sådana institut som Riksgäldskontoret bedömt inte ska hanteras genom resolution (icke systemviktiga institut) krävs det att flera institut fallerar för att det ska kunna uppstå stora förluster.

Insättningsgarantins bidrag i resolution

Riksgäldskontoret bedömer att risken för stora förluster med anledning av insättningsgarantins möjliga bidrag i resolution är låg. De institut som bedöms bedriva verksamhet som är kritisk för det finansiella systemet och därmed ska hanteras genom resolution (systemviktiga institut) har en god kreditvärdighet. Om ett ingripande ändå sker krävs mycket betydande förluster i instituten för att insättningsgarantin ska behöva bidra i resolution. Det gäller i synnerhet för de institut som vid ett resolutionsingripande har mer eget kapital och nedskrivningsbara skulder än vad som krävs för att uppfylla de minimikrav som ställs på instituten.

6 Nationellt intygande samt avgifter till och bidrag från EU

I detta avsnitt lämnar regeringen ett intygande avseende EU-medel som hanteras under delad förvaltning mellan Europeiska kommissionen och Sverige. I avsnittet beskrivs även Sveriges avgift till EU och samtliga bidrag från EU inklusive medel som tas emot direkt från kommissionen av svenska myndigheter, dessa delar ingår dock inte i det nationella intygandet.

Det nationella intygandet lämnas även till kommissionen och till Europeiska revisionsrätten. Av den anledningen innehåller avsnittet en redogörelse för den svenska förvaltningsmodellen och en kort beskrivning av de redovisningsprinciper som tillämpas i årsredovisningen för staten.

6.1 Redovisningsskyldighet för EU-medel i den svenska statsförvaltningen

Regeringen är inför riksdagen ansvarig för hur den styr riket. Regeringen är redovisningsskyldig inför riksdagen för statens medel och övriga tillgångar som står till dess disposition. Regeringen lämnar årligen en årsredovisning för staten till riksdagen. Årsredovisningen innehåller bl.a. utfallet på budgetens inkomstitlar och anslag, konsoliderade resultat- och balansräkningar samt finansieringsanalys avseende samtliga statliga myndigheter, inklusive affärsverken, under riksdagen och regeringen samt de fonder och andelar i bolag som myndigheterna innehar. Sveriges avgift till EU och återflödet från EU-budgeten redovisas i såväl budgetens inkomstitlar och anslag som i de konsoliderade resultat- och balansräkningarna i årsredovisningen för staten.

Regeringen har i hög grad delegerat beslutsfattandet avseende genomförandet av EU-program till förvaltningsmyndigheterna, som är regeringens organ för att genomföra den fastlagda politiken. Riksdagen och regeringen beslutar om inriktningen och förutsättningarna för den statliga verksamheten och vilka verksamhets- och ansvarsområden som tilldelas myndigheterna. Myndigheterna har sedan långtgående befogenheter i sitt dagliga och operativa arbete. Det är dock regeringens uppgift att styra myndigheterna och försäkra sig om att myndigheterna fullgör sitt verksamhetsansvar.

6.1.1 Innehållet i regeringens nationella intygande avseende EU-medel

Regeringens nationella intygande för 2020 avseende EU-medel omfattar EU-medel hänförliga till den fleråriga budgetramen 2014–2020, även kallad programperiod.

Intygandet innehåller en årlig räkenskapsammanställning över medel mottagna från EU:s budget samt en redogörelse för hur dessa medel har fördelats på olika åtgärder. Med EU-medel avses i detta sammanhang de medel som förvaltas inom ramen för delad förvaltning mellan medlemsstaten Sverige och kommissionen. Medlen redovisas på budgetens anslag och inkomstitlar. Intygandet, som ingår som en del i årsredovisningen för staten, överlämnas till riksdagen, med kopia till kommissionen och revisionsrätten.

I intygandet bedömer regeringen om EU-räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande samt om det finns ett ramverk för staten som syftar till att säkerställa en betryggande intern styrning och kontroll av EU-medlen. Räkenskaperna som ligger till grund för sammanställningen är upprättade enligt god redovisningssed och har varit föremål för Riksrevisionens granskning. Genom ramverket för intern styrning och kontroll ställer regeringen krav på att ansvariga myndigheter lämnar en försäkran som möjliggör för regeringen att utfärda ett nationellt intygande.

Regeringens bedömning syftar till att öka riksdagens insyn i hur Sverige fullgör sitt förvaltningsansvar och hur tilldelade EU-medel används. Samtidigt ställer intygandet krav på den interna styrningen och kontrollen hos de myndigheter som ansvarar för att förvalta medlen. Regeringens övergripande ambition är att säkerställa ett effektivt förvaltnings- och kontrollsystem kring EU-medlen i syfte att med rimlig säkerhet garantera de underliggande transaktionernas laglighet och korrekthet.

6.1.2 Ramverket för intern styrning och kontroll

En god intern styrning och kontroll ger myndighetens ledning förutsättningar att driva verksamheten på ett effektivt sätt och uppnå önskat resultat. Inom det ekonomi-administrativa området kan brister och ofullständigheter motverkas i redovisningen, ekonomiska rapporter och beslutsunderlag. Med en god intern styrning och kontroll kan både avsiktliga och oavsiktliga fel begränsas och oegentligheter och andra former av bedrägligt beteende undvikas.

Samtliga svenska myndigheter som har ett förvaltande ansvar för EU-medel omfattas av ramverket för intern styrning och kontroll. Ramverket utgörs av flera samverkande förordningar:

- myndighetsförordningen (2007:515)
- internrevisionsförordningen (2006:1228)
- förordningen (2007:603) om intern styrning och kontroll
- förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.

I myndighetsförordningen fastställs att myndighetens ledning ansvarar för att myndighetens verksamhet ska bedrivas effektivt, enligt gällande rätt och de förpliktelser som följer av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen, att den verksamheten ska redovisas på ett tillförlitligt och rättvisande sätt samt att myndigheten ska hushålla väl med statens medel. För ett antal myndigheter har regeringen dessutom föreskrivit att de ska inrätta en internrevision och därmed omfattas av internrevisionsförordningen. Genom att inrätta en internrevision på utpekade myndigheter kan regeringen med rimlig säkerhet förvissa sig om att regelverken följs. I internrevisionens uppgifter ingår att granska och lämna förslag till förbättringar av myndighetens process för intern styrning och kontroll.

Myndigheter som omfattas av internrevisionsförordningen omfattas även av förordningen om intern styrning och kontroll samt vissa särskilda bestämmelser i förordningen om årsredovisning och budgetunderlag. Bestämmelserna i förordningen om årsredovisning och budgetunderlag innebär bl.a. att myndigheten i sin årsredovisning ska uttala sig om huruvida myndighetens interna styrning och kontroll har varit betryggande.

6.1.3 Omfattningen av regeringens nationella intygande

Genom medlemskapet i EU hanterar svenska myndigheter olika slags medel från och till EU:s budget. De medel som Sverige tar emot i form av återflöde från EU-budgeten kommer huvudsakligen från EU:s jordbruksfonder och EU:s strukturfonder.

Sverige tar även emot stöd till transeuropeiska nätverk samt forsknings- och utbildningsprogram. För den senare bidragskategorin ligger dock ansvaret för att administrera och förvalta medlen på kommissionen och andra institutioner inom EU, inte på medlemsstaten. Dessa medel omfattas därför inte av regeringens intygande.

Endast de medel som Sverige tar emot och förvaltar gemensamt med kommissionen omfattas av regeringens intygande. Ett delat förvaltningsansvar innebär i korthet att kommissionen har det yttersta ansvaret för förvaltningen av EU:s budget, men att medlemsstaten är ansvarig för att nationellt bygga upp ett förvaltnings- och kontrollsystem som garanterar en god ekonomisk förvaltning av EU:s medel. För programperioden 2014–2020 har regeringen utsett totalt åtta myndigheter att förvalta medlen.⁸ De förvaltande myndigheterna bruttoredovisar EU-medel på statens budget. Bruttoredovisning innebär att betalningar från EU redovisas mot inkomstitel medan myndigheternas bidragsutbetalningar redovisas mot anslag i statens budget.

Program som ingår i territoriellt samarbete, s.k. Interregprogram är undantagna från bruttoredovisning på statens budget. Territoriellt samarbete innebär att programmen genomförs inom flera länder för att utveckla samarbetet över nationsgränserna. Uppgifter från dessa program för perioden 2014–2020 ingår dock i resultat- och balansräkningarna för programperioden, genom att de förvaltande myndigheterna upprättar resultat- och balansräkningar särskilt för dessa medel.

Intygandet för 2020 gäller den svenska förvaltningen av EU-medel från:

- Europeiska garantifonden för jordbruket (EGFJ)
- Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (EJFLU)
- Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF)
- Europeiska socialfonden (ESF)
- Europeiska havs- och fiskerifonden (EHFF)
- Asyl-, migrations- och integrationsfonden (AMIF)
- Fonden för inre säkerhet (ISF)
- Fonden för europeiskt bistånd för dem som har det sämst ställt (FEAD).

Nedan följer en kort beskrivning av fonderna samt vilka myndigheter som är förvaltningsansvariga under programperioden 2014–2020.

Europeiska garantifonden för jordbruket

EGFJ finansierar olika direktstöd till jordbrukare och marknadsstöd i syfte att stabilisera jordbruksmarknaden. Finansieringen av dessa åtgärder kommer enbart från EU, dvs. de kompletteras inte av nationell medfinansiering.⁹

Statens jordbruksverk (Jordbruksverket) är ansvarig myndighet och behörigt utbetalningsställe, och har därmed det yttersta ansvaret för att dessa medel används på ett korrekt och effektivt sätt. Ekonomistyrningsverket (ESV) är attesterande organ.

Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling

EJFLU finansierar insatser för att främja miljön och verka för ökad konkurrenskraft och livskvalitet på landsbygden. Åtgärderna finansieras gemensamt av Sverige och EU.

⁸ Länsstyrelserna i Jämtlands, Norrbottens samt Västerbottens län, Migrationsverket, Polismyndigheten, Statens jordbruksverk, Svenska ESF-rådet och Tillväxtverket.

⁹ Biodlingsprogrammet finansieras av EGJF och kräver 50 % medfinansiering. EU-medlen ligger på anslag 1:18 *Från EU-budgeten finansierade åtgärder för landsbygdens miljö och struktur* och medfinansieringen på anslag 1:17 *Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur*

Jordbruksverket är förvaltande myndighet och utbetalande organ för fonden och har därmed det yttersta ansvaret för att dessa medel används på ett korrekt och effektivt sätt. ESV är attesterande organ.

Europeiska regionala utvecklingsfonden

ERUF finansierar åtgärder för att minska de ekonomiska och sociala skillnaderna mellan regioner och invånare. Åtgärderna i programmen finansieras gemensamt av Sverige och EU.

Fonden finansierar åtta regionala program, ett nationellt program och fem program inom territoriellt samarbete, samt delar av programmet Lokalt ledd utveckling. Tillväxtverket är förvaltande och attesterande myndighet för åtta regionala program, ett nationellt program samt förvaltande myndighet för ett program inom territoriellt samarbete (Öresund-Kattegatt-Skagerrak). För de fyra övriga territoriella programmen är Länsstyrelserna i Norrbottens (Nord), Västerbottens (Botnia-Atlantica samt Norra Periferin och Arktis) respektive Jämtlands län (Sverige-Norge) förvaltande myndigheter. Jordbruksverket är förvaltande myndighet för programmet Lokalt ledd utveckling, som finansieras via ERUF och ESF. Samtliga myndigheter är ansvariga för att respektive program genomförs på ett korrekt och effektivt sätt. Myndigheterna svarar även för utbetalningar av fondmedel.

ESV är revisionsmyndighet för samtliga program som finansieras genom ERUF och förvaltas i Sverige.

Europeiska socialfonden

ESF finansierar åtgärder som syftar till att främja sysselsättningen och social delaktighet. Åtgärderna i det nationella socialfondsprogrammet och delar av programmet Lokalt ledd utveckling (LLU) finansieras gemensamt av Sverige och EU.

Rådet för Europeiska socialfonden i Sverige (Svenska ESF-rådet) är förvaltande myndighet för det nationella socialfondsprogrammet och har därmed ansvar för att programmet genomförs på ett korrekt och effektivt sätt. Myndigheten svarar för utbetalningar av fondmedlen. Svenska ESF-rådet är även attesterande myndighet. För programmet Lokalt ledd utveckling som finansieras via ERUF och ESF är Jordbruksverket förvaltande myndighet och ansvarar för att programmet genomförs på ett korrekt och effektivt sätt.

ESV är revisionsmyndighet för programmen som ESF finansierar.

Europeiska havs- och fiskerifonden

EHFF finansierar åtgärder som understödjer såväl genomförandet av den nya gemensamma fiskeripolitiken och en hållbar utveckling av fiske och vattenbruk, som delar av EU:s integrerade havspolitik. Åtgärder inom programmet finansieras gemensamt av Sverige och EU.

Jordbruksverket är förvaltande myndighet för fonden och ansvarar för att programmet genomförs på ett korrekt och effektivt sätt. ESV är revisionsmyndighet.

Asyl-, migrations- och integrationsfonden

AMIF syftar till att säkerställa en långsiktig hållbar migrationspolitik som värnar asylrätten och underlättar rörlighet inom ramen för den reglerade invandringen. AMIF finansierar projekt inom asyl, integration och laglig migration samt återvändande. Åtgärderna i programmen finansieras gemensamt av Sverige och EU.

Migrationsverket är ansvarig myndighet för fonden och ansvarar för att programmet genomförs på ett korrekt och effektivt sätt. ESV är revisionsmyndighet.

Fonden för inre säkerhet

ISF finansierar aktiviteter som stärker EU:s inre säkerhet. ISF består av ett gränsinstrument och ett polisinstrument. Gränsinstrumentet finansierar åtgärder inom gränskontroller och viseringar. Polisinstrumentet stödjer polissamarbete, brottsförebyggande arbete, bekämpning av brott och krishantering. Myndigheter och organisationer som är verksamma inom dessa områden kan söka stöd för olika projekt. Åtgärderna i programmen finansieras gemensamt av Sverige och EU.

Polismyndigheten är ansvarig myndighet för fonden och ansvarar för att programmet genomförs på ett korrekt och effektivt sätt. ESV är revisionsmyndighet

Fonden för europeiskt bistånd för dem som har det sämst ställt

FEAD syftar till att minska fattigdom och social utslagning. Åtgärderna i programmen finansieras gemensamt av Sverige och EU.

Svenska ESF-rådet är förvaltande och attesterande myndighet för fonden. ESV är revisionsmyndighet.

6.2 Redovisning av samtliga EU-medel

I detta avsnitt redogörs för samtliga medel till och från EU-budgeten som redovisades mot inkomstitlar och anslag på statens budget under 2020. Utöver utfallet för 2020 redovisas de fyra närmast föregående årens utfall kassamässigt. Kassamässig redovisning innebär att man redovisar mot anslag och inkomstitlar vid betalningstillfället, oavsett vilken period som betalningen gäller. Redovisningen omfattar samtliga medel oavsett till vilken fond eller vilken flerårig budgetram som medlen är hänförliga till. Detta avsnitt ger därmed en översikt över hur EU-budgeten påverkar statens budget. Därutöver berörs sådana EU bidrag till statliga myndigheter som inte redovisas mot statens budget, men som redovisas i resultaträkningen i årsredovisningen för staten.

6.2.1 Avgiften till EU

EU:s budget upprättas med stöd av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt. EU-budgetens utgifter och inkomster ska balansera och det är budgetens utgifter som styr behovet av inkomster. Inkomsterna utgjordes under 2020 huvudsakligen av egna medel i form av avgifter från medlemsstaterna. Egna medel fastställdes enligt regelverket i rådets beslut 2014/335/EU, Euratom av den 26 maj 2014 om systemet för Europeiska unionens egna medel. De egna medlen bestod under perioden 2018– 2020 av tre delar.

Den första delen var tullavgiften, som bestod av handelstullar som togs ut enligt den då gällande gemensamma tulltaxan vid handel med länder utanför EU. Dessa inkomster tillföll EU-budgeten. Medlemsstaterna fick dock behålla 20 procent av intäkterna för att finansiera administrativa kostnader.

Den andra delen av avgiften var den s.k. mervärdesskattebaserade avgiften, som beräknades som en procentuell andel av respektive medlemsstats harmoniserade mervärdesskattebas. Att mervärdesskattebasen var harmoniserad innebar att medlemsstaternas inkomster från mervärdesskatt justerades för att uppnå likabehandling mellan medlemsstaterna.

Den tredje delen av avgiften baserades på bruttonationalinkomsten (BNI). Medlemsstaternas sammanlagda BNI-avgifter räknades som en restpost och storleken fastställdes för att säkra att EU-budgetens inkomster och utgifter balanserade. Avgiftens storlek för respektive medlemsstat beräknades som medlemsstatens andel av EU:s BNI, multiplicerad med den del av EU-budgetens utgifter som inte täcktes av de övriga egna medlen.

Inom ramen för den gemensamma jordbrukspolitiken tog EU ut en särskild produktionsavgift för socker t.o.m. 2017. Dessa inkomster tillföll EU:s budget, med avdrag för finansiering av administrativa kostnader enligt samma procentsats som för tullavgifterna. Den s.k. sockeravgiften är nu borttagen.

Europeiska unionen hade medgett särskilda nedsättningar av ett antal medlemsstaters avgifter. Nedsättningarna finansierades av övriga medlemsstater. Nedsättningarna kompenenserade de länder som relativt sett fått lite tillbaka från EU-budgetens utgiftssida, jämfört med storleken på deras avgifter. Dessa nedsättningar hanterades retroaktivt fr.o.m. den 1 januari 2014, sedan Europeiska unionens beslut om egna medel trädde i kraft i oktober 2016. Kassamässigt reglerades nedsättningarna i januari 2017.

6.2.2 Redovisningen i och vid sidan om statens budget

Betalningar från EU redovisas samlat under inkomsttypen 6000 Bidrag från EU m.m. och specificeras på separata inkomstitlar. EU-avgiften redovisas under utgiftsområde 27 Avgiften till Europeiska unionen.

Utgifterna inom utgiftsområdet består av Sveriges betalningar till kommissionen för EU-budgeten, som beslutas årligen inom en flerårig budgetram. EU-budgetens utgiftsnivå styr i hög grad utgiftsnivån under utgiftsområde 27 Avgiften till Europeiska unionen, eftersom EU-budgetens inkomster och utgifter ska balansera och merparten av inkomsterna utgörs av avgifter från medlemsstaterna. Sveriges avgift kan förändras under året och avvika från beräkningen i statens budget beroende på ett flertal faktorer, t.ex.:

- faktisk uppbörd av tullar och importavgifter
- revideringar av medlemsstaternas BNI
- revideringar av baser för mervärdesskatt
- utfallet av EU-budgeten för tidigare år
- ändringsbudgetar på unionsnivå.

Högre avgift till EU än vad som beräknats i budgeten

Sveriges avgift till EU uppgick 2020 till 47 193 miljoner kronor. Avgiften blev därmed 5 203 miljoner kronor (12,4 procent) högre än vad riksdagen hade anvisat i statens budget.

Högre EU-avgift 2020

Avgiften till EU ökade med 9 510 miljoner kronor (25,2 procent) 2020, jämfört med 2019. Merparten av ökningen berodde på att den BNI-baserade avgiften hade blivit högre till följd av EU:s ändringsbudgetar. Dessutom hade den BNI-baserade avgiften för 2019 justerats under 2020 med drygt 2 000 miljoner kronor. Motsvarande justering 2019 var en minskning med ca 1 500 miljoner kronor.

Periodiserad EU-avgift i resultaträkningen

Kostnaden för Sveriges avgift till EU 2020 uppgick till 48 435 miljoner kronor (se not 4). Det var 1 242 miljoner kronor högre än det kassamässiga utfallet som uppgick till 47 193 miljoner kronor. Det berodde framför allt på att 910 miljoner kronor av den BNI-baserade avgiften 2020 betalades i januari 2021.

Återflödet från EU ökade

Betalningarna från EU ökade med 1 649 miljoner kronor 2020, jämfört med 2019. De medel som Sverige får som återflöde från EU-budgeten kommer huvudsakligen från EGFJ och EJFLU. I tabell 6.1 nedan sammanfattas det kassamässiga flödet mellan EU-budgeten och den svenska statens budget under perioden 2016–2020.

Uppgifterna i tabell 6.1 ger inte en fullständig bild av effekterna på statens budget av EU-medlemskapet. Utöver anslagen som helt eller delvis finansieras av EU-bidrag måste man ta hänsyn till att det förekommer utgifter genom den medfinansiering som staten står för genom anslag på statens budget, t.ex. under utgiftsområdena 14 Arbetsmarknad och arbetsliv, 19 Regional tillväxt och 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel.

Tabell 6.1 Avgift till och återflöde från EU (kassamässigt)

Miljoner kronor

	2016	2017	2018	2019	2020	Förändring 2019–2020
Tullavgift	4 609	5 800	5 079	5 483	5 075	-408
Socketavgifter	25	34	-	-	-	-
Mervärdesskattebaserad avgift	5 398	-4 650	3 097	3 181	3 203	22
BNI-baserad avgift	19 953	22 365	26 362	28 537	38 339	9 802
Storbritannien-avgift	365	675	422	482	576	94
Summa betalningar till EU¹	30 350	24 224	34 960	37 683	47 193	9 510
Bidrag från Europeiska garantifonden för jordbruket	6 480	6 775	6 962	7 435	7 289	-146
Bidrag från EU till landsbygdsutvecklingen	2 372	1 004	1 923	2 356	3 467	1 111
Bidrag från EU till fiskerinäringen	58	15	237	143	64	-79
Bidrag från Europeiska regionala utvecklingsfonden	721	1 213	1 557	792	1 449	657
Bidrag från Europeiska socialfonden	324	578	1 312	1 123	1 009	-114
Bidrag till transeuropeiska nätverk	383	215	104	114	318	204
Övriga bidrag från EU	642	675	272	594	610	16
Summa bidrag m.m.²	10 980	10 475	12 367	12 557	14 206	1 649
Nettoflöde från statens budget till EU	19 370	13 749	22 593	25 126	32 987	7 861

¹ Redovisat mot anslag 1:1 Avgiften till Europeiska unionen.

² Redovisat mot inkomstitlar under inkomsttyp 6000 Bidrag från EU m.m.

Medfinansieringen är en förutsättning för att Sverige ska kunna tillgodogöra sig medel från de flesta av fonderna i EU-budgeten. EGFJ finansieras emellertid helt genom EU-budgeten, bortsett från valutakursdifferenser och finansiella korrigeringar.

Utgifter hänförliga till Sveriges medlemskap i EU förekommer även under olika myndigheters förvaltningsanslag. Dessa utgifter är svåra att särredovisa, eftersom

samarbetet inom EU är integrerat i den nationella verksamheten. Utgifter för europeiskt samarbete förekom dessutom även före Sveriges anslutning 1995.

Anslagen för EU-bidrag i statens budget uppgick 2020 till 13 952 miljoner kronor. Dessa utgifter ska motsvaras av medel från respektive fond inom EU-budgeten. År 2020 uppgick inkomsterna från EU-budgeten till 14 206 miljoner kronor (se tabell 6.1). Utfallet på anslagen är alltså lägre än vad som har redovisats som bidrag från EU på inkomstitlar. Det beror på periodiserings- och valutakursdifferenser samt finansiella korrigeringar.

Periodiseringseffekterna uppkommer eftersom kommissionen oftast ersätter utbetalningar av stöd i efterhand. För EGFJ och övriga strukturfonder förskottas dock en viss del av det belopp som varje medlemsland tilldelas för programperioden. Statens budget står dessutom för den valutarisk som uppstår i och med att stöden betalas ut i kronor medan kravet på ersättning från EU-budgeten ställs i euro, enligt gällande regler för valutaomräkning. Kommissionen gör därefter sina utbetalningar i euro.

6.2.3 Redovisning i resultaträkningen

I resultaträkningen för staten (se avsnitt 3) redovisas avgiften till EU under posten Transfereringar till utlandet. Återflödet från EU redovisas under posten Intäkter av bidrag. Dessa intäkter redovisas det år som stödet betalas ut till bidragsmottagarna, vilket motsvarar det år kostnaden uppstår. Det kan därför finnas skillnader mellan resultaträkningen och den kassamässiga redovisningen i statens budget.

Bidrag vid sidan av statens budget

Det finns bidrag från EU-budgeten, exempelvis från ramprogrammen för forskning, som inte redovisas på statens budget utan endast i resultaträkningen. Under 2020 tog statliga myndigheter, inklusive universitet och högskolor, emot 2 486 miljoner kronor i bidrag från EU-budgeten som enbart har redovisats som intäkter av bidrag i resultaträkningen (se not 3).

6.3 Räkenskapssammanställning av EU-medel

Räkenskapssammanställningen av EU-medel omfattar resultaträkning, balansräkning och kassamässig redovisning av utfall på anslag och inkomstitlar. Redovisningen för kalenderåret 2020 omfattar den fleråriga budgetramen 2014–2020. Enstaka transaktioner för programperioden 2007–2013 kommenteras under respektive tabell.

6.3.1 Redovisningsprinciper för räkenskapssammanställningen

Endast EU-medel med delat förvaltningsansvar ingår i räkenskapssammanställningen. Medfinansiering ingår inte.

Sammanställningen bygger på uppgifter från de förvaltande myndigheterna. ESV har stämt av de inlämnade uppgifterna mot dessa myndigheters årsredovisningar. Redovisningsprinciperna för dessa medel är därmed desamma som för årsredovisningen för staten i övrigt, när det gäller kostnader, intäkter, fordringar och skulder samt utgifter och inkomster på statens budget. Principerna sammanfattas nedan.

I resultaträkningen redovisas intäkter av EU-medel och kostnader för EU-stöd enligt bokföringsmässiga grunder. Det innebär att intäkter och kostnader redovisas det år de

är hänförliga till, oavsett tidpunkten för betalning. Intäkter av uppbörd respektive kostnader för transfereringar uppkommer normalt under samma period som betalningen sker. Men om dessa intäkter eller kostnader är hänförliga till en annan period än betalningen periodiseras de.

Om en betalning är förväntad men inte mottagen redovisas en fordran eller en periodavgränsningspost på balansräkningens tillgångssida. Om myndigheten har ställt anspråk på betalning från EU redovisas en fordran.

Om betalningen är mottagen men gäller en senare period eller om myndigheten bedömer att den kommer att behöva betalas tillbaka, redovisas en skuld eller periodavgränsningspost på balansräkningens skuldsida.

Utgifterna i statens budget som finansieras från EU-budgeten består till största delen av transfereringar. Dessa redovisas mot anslag det år betalningen sker. Undantag gäller för mindre belopp som omfattar förvaltningskostnader, som i stället redovisas mot anslag det år som kostnaderna hänför sig till. Inkomsterna i statens budget består av bidrag från EU. EU bidragen redovisas mot inkomstitel på statens budget det år betalningen sker.

6.3.2 Resultaträkning

Resultaträkningen visar i sammandrag återflödet från EU-budgeten och hur pengarna har använts.

Tabell 6.2 Resultaträkning för fleråriga budgetramen 2014–2020¹

Miljoner kronor

	2020	2019
<i>Intäkter av bidrag från EU</i>		
Europeiska garantifonden för jordbruket (EGFJ)	6 977	7 161
Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (EJFLU)	3 938	2 690
Europeiska havs- och fiskerifonden (EHFF)	195	193
Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF)	1 224	1 296
Europeiska socialfonden (ESF)	1 028	921
Asyl-, migrations- och integrationsfonden (AMIF)	857	607
Fonden för inre säkerhet (ISF)	95	78
Fonden för europeiskt bistånd till dem som har det sämst ställt (FEAD)	10	11
Interregionala Öresund-Kattegatt-Skagerrak ²	182	299
Interregionala Nord	96	77
Interregionala Norra Periferin och Arktis	84	90
Interregionala Botnia-Atlantica	71	59
Interregionala Sverige-Norge	69	79
Summa intäkter av bidrag från EU m.m.	14 826	13 561
<i>Verksamhetens kostnader</i>		
Kostnader för personal	-172	-176
Kostnader för lokaler	-6	-9
Övriga driftkostnader	-151	-139
Summa verksamhetens kostnader	-329	-324
<i>Lämnade bidrag</i>		
Europeiska garantifonden för jordbruket (EGFJ)	-7 334	-7 531
Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (EJFLU)	-3 656	-2 981
Europeiska havs- och fiskerifonden (EHFF)	-135	-186
Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF)	-1 143	-1 270

	2020	2019
Europeiska socialfonden (ESF)	-917	-816
Asyl-, migrations- och integrationsfonden (AMIF)	-52	-46
Fonden för inre säkerhet (ISF)	-38	-33
Fonden för europeiskt bistånd till dem som har det sämst ställt (FEAD)	-9	-10
Interregionala Öresund-Kattegatt-Skagerrak	-150	-257
Interregionala Nord	-89	-71
Interregionala Norra Periferin och Arktis	-80	-87
Interregionala Botnia-Atlantica	-69	-57
Interregionala Sverige-Norge	-66	-74
Summa lämnade bidrag	-13 738	-13 419
Summa kostnader	-14 067	-13 743
Nettokostnad/intäkt	759	-182

¹ Under 2020 redovisade Jordbruksverket finansiella korrigeringar och återbetalningar för programperioden 2007–2013 för EHFF om ca 36 mnkr samt för EJFLU om ca 0,6 mnkr.

² Jämförelsetal för interregionala program Öresund-Kattegatt-Skagerrak har ändrats med 17,6 miljoner kronor.

Intäkter - återflödet från EU-budgeten ökade

De totala intäkterna från EU ökade med 1 265 miljoner kronor under 2020. Det beror främst på att intäkterna från EJFLU ökade med 1 248 miljoner kronor. Även intäkterna från ESF och AMIF ökade med 107 miljoner kronor respektive 250 miljoner kronor. Däremot minskade intäkterna från interregprogrammen med 102 miljoner kronor.

Kostnader – lämnade bidrag finansierade från EU-budgeten ökade

De totala kostnaderna för lämnade bidrag som finansierats med EU-medel ökade med 319 miljoner kronor under 2020, jämfört med 2019. Jordbruksverket är den myndighet som betalar ut störst andel av dessa bidrag, och utbetalningarna av bidrag som var finansierade från jordbruksfonderna ökade med 427 miljoner kronor under året.

Även Svenska ESF-rådet redovisade en ökning av lämnade bidrag på 101 miljoner kronor. Däremot minskade lämnade bidrag från ERUF med 127 miljoner kronor, enligt Tillväxtverkets redovisning. Lämnade bidrag för Interregprogrammen minskade med 92 miljoner kronor.

6.3.3 Balansräkning

Balansräkningen visar i sammandrag fordringar och skulder avseende medel från EU-budgeten.

Tabell 6.3 Balansräkning för fleråriga budgetramen 2014–2020

Miljoner kronor

	2020-12-31	2019-12-31
<i>Tillgångar</i>		
Övriga kortfristiga fordringar	9 200	9 406
Upplupna intäkter	1 485	1 003
Summa tillgångar	10 685	10 409
<i>Kapital</i>		
<i>Avsättningar</i>	461	709
<i>Skulder</i>		
Övriga långfristiga skulder	101	-
Upplupna kostnader	2	145
Oförbrukade bidrag	107	54
Förutbetalda intäkter	984	983
Summa kapital och skulder	10 685	10 409

Tillgångarna består av fordringar på EU

Tillgångarna består huvudsakligen av Jordbruksverkets fordringar på EU för gårdsstöd som betalades ut i slutet av 2020. Upplupna intäkter avser förväntade inbetalningar där anspråk på en inbetalning inte är ställd. Upplupna intäkter ökade med 482 miljoner kronor under 2020, jämfört med föregående år. Dessa redovisades framförallt av Migrationsverket och Svenska ESF-rådet.

Skulderna består främst av förutbetalda intäkter

Förutbetalda intäkter för programperioden 2014–2020 redovisades av Jordbruksverket och Svenska ESF-rådet.

Jordbruksverket redovisar avsättningar för utestående revisionsärenden när ärendena inte kan redovisas som en skuld, på grund av osäkerheter kring belopp och utbetalningstidpunkt. Dessa avsättningar minskade med 248 miljoner kronor under 2020, jämfört med föregående år.

Svenska ESF-rådet redovisade en skuld som uppstod vid räkenskapsavslutet 2018/2019 och regleras först efter att programmet avslutas.

6.3.4 Redovisning på statens budget – kassamässig redovisning

I tabell 6.4 nedan redovisas utfall på anslag och inkomstitlar för EU-medel med delat förvaltningsansvar som bruttoredovisas på statens budget.

Tabell 6.4 Utfall på anslag och inkomstitlar för flerårig budgetramen 2014–2020 (exkl. TEN-bidrag)¹

Tusental kronor

UO/Anslag		Utfall 2020	Utfall 2019	Akkumulerat för programperioden
04 1:18	Från EU-budgeten finansierade insatser avseende EU:s inre säkerhet	94 721	77 874	297 489
08 1:8	Från EU-budgeten finansierade insatser för asylsökande och flyktingar	132 430	118 875	590 630
09 4:7	Fonden för europeiskt bistånd till dem som har det sämst ställt 2014–2020	9 867	10 154	54 205
14 1:6	Europeiska socialfonden för perioden 2014–2020	917 311	831 746	4 238 970

UO/Anslag		Utfall 2020	Utfall 2019	Akkumulerat för programperioden
19 1:3	Europeiska regionala utvecklingsfonden perioden 2014–2020	1 166 457	1 298 451	5 516 379
23 1:10	Gårdsstöd m.m.	7 188 846	7 361 832	47 429 251
23 1:11	Intervention för jordbruksprodukter m.m.	142 796	167 876	897 612
23 1:13	Från EU-budgeten finansierade stödåtgärder för fiske och vattenbruk	151 107	193 132	627 886
23 1:18	Från EU-budgeten finansierade åtgärder för landsbygdens miljö och struktur	3 830 119	3 067 970	14 348 954
Summa anslag		13 633 654	13 127 910	74 001 376
Inkomsttitlar ²				
6111	Gårdsstöd	7 288 280	7 176 905	46 253 329
6113	Övriga interventioner	116 363	122 035	837 442
6115	Djurbidrag	-	-	337
6119 ³	Övriga bidrag från Europeiska garantifonden för jordbruket	-115 611	135 725	614 384
6125	Bidrag från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling 2014–2020	3 468 206	2 359 276	12 352 201
6214	Bidrag från Europeiska havs- och fiskerifonden 2014–2020	103 230	143 480	555 911
6314	Bidrag från Europeiska regionala utvecklingsfonden 2014–2020	1 449 104	791 712	5 558 788
6414	Bidrag från Europeiska socialfonden 2014–2020	1 008 869	1 123 347	4 328 298
6911	Övriga bidrag från EU	627 719	590 563	2 844 245
Summa inkomsttitlar		13 946 160	12 443 043	73 344 935
Saldo		-312 506	684 867	656 441

¹Under 2020 har 318 miljoner kronor från fonden för ett sammanlänkat Europa utbetalats till Trafikverket för finansiering av projekt inom de Transeuropeiska transportnätverken (TEN). TEN-medel redovisas inte i tabellen eftersom dessa medel är undantagna från bruttoredovisning på statens budget.

²Under 2020 har 0,8 miljoner kronor återbetalats från inkomsttitel 6124 till Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling 2007–2013 och 39 miljoner kronor har återbetalats från inkomsttitel 6213 till Europeiska fiskerifonden 2007–2013.

³Under 2020 har kursförlust på 0,12 miljoner kronor redovisats mot inkomsttitel 6119.

EU-finansierade bidrag på statens budget ökade

Totalt ökade utgifterna för EU-finansierade bidrag som redovisades mot anslag på statens budget med 506 miljoner kronor under 2020. Dessa utgifter består till största delen av jordbruksstöd, som ökade med 522 miljoner kronor jämfört med 2019.

Bland övriga utgifter redovisade i första hand Svenska ESF-rådet stödet från ESF, som ökade med 86 miljoner kronor under 2020. Stödet från AMIF ökade med 13,5 miljoner kronor och stödet från ISF med 16,8 miljoner kronor. Däremot minskade stödet från ERUF med 132 miljoner kronor.

Inkomsterna på statens budget ökade

Inkomster av EU-medel på statens budget ökade med 1 503 miljoner kronor jämfört med 2019. Inkomsterna från jordbruksfonderna ökade med 923 miljoner kronor och inkomster från ERUF ökade med 657 miljoner kronor.

Inkomsterna från ESF minskade dock med 114 miljoner kronor jämfört med 2019.

6.4 Ansvariga myndigheters bedömningar

I detta avsnitt redogörs för de intyganden av räkenskaperna och bedömningar av den interna styrningen och kontrollen som ledningarna för de myndigheter som har ett förvaltande ansvar för EU-medel lämnade i sina årsredovisningar för 2020. Vidare redogörs för de förvaltningsförklaringar som lämnades till kommissionen i februari 2021 avseende förvaltningen hos myndigheterna under 2020.

I avsnittet återges även resultaten av de iakttagelser som ESV och Riksrevisionen har gjort vid sina granskningar av aktuella program och fonder.

6.4.1 Intygande av räkenskaper och bedömning av intern styrning och kontroll

Europeiska garantifonden för jordbruket, Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutvecklingen, Europeiska havs- och fiskerifonden samt Lokalt ledd utveckling

Jordbruksverket redovisade i årsredovisningen 2019 en brist i intern styrning och kontroll avseende myndighetens hantering av stöd från EU-fonderna. Jordbruksverket har under 2020 vidtagit omfattande åtgärder för att hantera bristerna.

Jordbruksverket har under flera år erhållit kritik från kommissionen avseende myndighetens hantering av EU-medel. Myndigheten har sedan tidigare handlingsplaner för EJJFLU och EGFJ där man löpande uppdaterar kommissionen om de åtgärder som vidtas avseende hanteringen av fonderna.

Den 24 september 2020 ställde regeringen Jordbruksverkets godkännande som utbetalande organ under prövning enligt artikel 7.5 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1306/2013 av den 17 december 2013 om finansiering, förvaltning och övervakning av den gemensamma jordbrukspolitiken och om upphävande av rådets förordningar (EEG) nr 352/78, (EG) nr 165/94, (EG) nr 2799/98, (EG) nr 814/2000, (EG) nr 1290/2005 och (EG) nr 485/2008) och enligt artikel 2.3 och 2.4 i kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 908/2014 av den 6 augusti 2014 p, tillämpningsföreskrifter för Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1306/2013 med beaktande av utbetalande organ och andra organ, ekonomisk förvaltning, räkenskapsavslutning, regler om kontroll, värdepapper och öppenhet. Detta skedde med anledning av den kritik som kommissionen framförde i samband med avslutet av räkenskaperna för budgetåret 2019. Enligt EU-regelverket för finansiering, förvaltning och övervakning av den gemensamma jordbrukspolitiken ska medlemsstaterna godkänna myndigheter eller organ som utbetalande organ. Organen ska uppfylla vissa ackrediteringskriterier. Näringsdepartementet bedömde att det fanns brister hos Jordbruksverket när det gällde två av ackrediteringsvillkoren och ställde därför Jordbruksverket under prövning. Jordbruksverket har ett år på sig att åtgärda med de brister som föreligger. Näringsdepartementet har efter dialog med Jordbruksverket, länsstyrelserna och ESV upprättat en ettårig handlingsplan med åtgärder för att komma tillrätta med de brister som identifierats. Handlingsplanen fokuserar på två områden: hantering av återkrav samt brister i överföring av kontrollresultat. Åtgärderna i handlingsplanen ska genomföras 2020–2021. Jordbruksverket och länsstyrelserna arbetar med att genomföra åtgärderna i handlingsplanen. Om handlingsplanen genomförs bedöms Jordbruksverket klara prövningen och kan behålla sin ackreditering.

ESV konstaterade 2019 att Jordbruksverket till viss del tillämpat fel regelverk för ärenden inom EHFF och programmet lokalt ledd utveckling (LLU) under perioden 2014–2019. Jordbruksverket har tagit fram en åtgärdsplan och arbetar med att hantera bristerna.

Två granskningar har gjort iakttagelser om projekt- och företagsstöden, dels Jordbruksverkets internrevisionsgranskning under 2019, dels en pågående revision av kommissionen. I juni 2020 beslutade Jordbruksverkets styrelse om en åtgärdsplan i enlighet med internrevisionens rekommendationer. En åtgärd var att genomföra en övergripande oberoende granskning av de förenklingar som genomförts och vilka alternativa möjligheter som finns. Syftet med granskningen var att bedöma om det finns en övergripande risk för skada för fonden samt att kvalitetssäkra processen för det löpande förenklaringsarbetet framöver. Internrevisionen har i sin uppföljande översyn av den oberoende granskningen bedömt att den inte innehåller alla förväntade delar baserat på åtgärdsplanen Jordbruksverket tog fram. Jordbruksverket lägger stor vikt vid att kunna omhänderta de iakttagna bristerna och kommer att lämna en handlingsplan för det fortsatta arbetet till styrelsen.

Styrelsens sammanfattande bedömning är att Jordbruksverkets system för intern styrning och kontroll under 2020 på ett systematiskt sätt har uppmärksammat och hanterat risker i verksamheten samt även identifierat brister i systemet. Åtgärder har beslutats och i huvudsak vidtagits under 2020 för att komma till rätta med bristerna, alla åtgärder har dock ännu inte nått full effekt. Ingen identifierad brist bedöms, enligt styrelsen, vara av den graden att den är väsentlig för regeringens uppföljning, prövning eller budgetering av myndighetens verksamhet.

I årsredovisningen för 2020 bedömer Jordbruksverkets styrelse att den interna styrningen och kontrollen vid myndigheten har varit betryggande under 2020.

Jordbruksverkets styrelse intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

Europeiska regionala utvecklingsfonden

Ansvariga myndighetsledningarna vid Tillväxtverket, Länsstyrelserna i Jämtlands, Norrbottens och Västerbottens län intygar att årsredovisningen för 2020 ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

Myndighetsledningarna vid Länsstyrelserna i Jämtlands, Norrbottens och Västerbottens län bedömer att den interna styrningen och kontrollen varit betryggande under den period som årsredovisningen avser.

Tillväxtverkets styrelse bedömer att den interna styrningen och kontrollen hanterades på ett rimligt betryggande sätt under 2020, genom det arbete som genomfördes. Tillväxtverkets ledning skriver i årsredovisningen att den omprioritering av resurser som myndigheten har gjort med anledning av uppdraget att hantera stöd till korttidsarbete har inneburit att man till viss del nedprioriterat förebyggande insatser och åtgärder.

Europeiska socialfonden samt Fonden för europeiskt bistånd för dem som har det sämst ställt

Den tillförordnade generaldirektören för Svenska ESF-rådet intygar att årsredovisningen för 2020 ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av

kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning. Vidare bedöms den interna styrningen och kontrollen vid myndigheten vara betryggande.

Asyl-, migrations- och integrationsfonden

Generaldirektören för Migrationsverket intygar att årsredovisningen för 2020 ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning. Vidare bedöms den interna styrningen och kontrollen vid myndigheten vara betryggande.

Fonden för inre säkerhet

Rikspolischefen bedömer i årsredovisningen för 2020 att det har funnits brister i den interna styrningen och kontrollen under den period som årsredovisningen avser. Bristerna är inte relaterade till hantering av ISF. Vidare intygar rikspolischefen att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

6.4.2 Årsräkenskaper och förvaltningsförklaringar

Samtliga myndigheter som förvaltar EU-medel inom ramen för delad förvaltning ska årligen förse kommissionen med räkenskaper över de utbetalningar som gjorts under perioden i enlighet med vad som fastställts i de sektorsspecifika reglerna. Räkenskaperna ska åtföljas av en förvaltningsförklaring. I förvaltningsförklaringen ska den som är ansvarig för förvaltningen av EU-medlen bekräfta

- att uppgifterna är rättvisande, fullständiga och korrekta,
- att utgifterna har använts för tilltänkta ändamål, såsom dessa definieras i de sektors-specifika reglerna, samt
- att de kontrollsystem som har införts ger tillräckliga garantier för de underliggande transaktionernas laglighet och korrekthet.

Förvaltningsförklaringen ska granskas av ett oberoende revisionsorgan, vilket ESV utgör för samtliga fonder som genomförs i Sverige.

Europeiska garantifonden för jordbruket samt Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutvecklingen

Direktören för utbetalningsstället vid Jordbruksverket har undertecknat en förvaltningsförklaring i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1306/2013 av den 17 december 2013 om finansiering, förvaltning och övervakning av den gemensamma jordbrukspolitiken och om upphävande av rådets förordningar (EEG) nr 352/78, (EG) nr 165/94, (EG) nr 2799/98, (EG) nr 814/2000, (EG) nr 1290/2005 och (EG) nr 485/2008 där det framgår att räkenskaperna ger en sann, fullständig och korrekt bild av utgifterna och intäkterna under räkenskapsåret. I synnerhet har alla skulder, förskott, säkerheter och lager registrerats i räkenskaperna, och alla inkomster som rör EGFJ och EJFLU har krediterats till rätt fonder. Vidare har ett system införts vid myndigheten som med rimlig säkerhet kan garantera de underliggande transaktionernas laglighet och korrekthet, inbegripet att bidragsansökningarna uppfyller krav för stödberättigande och, när det gäller EJFLU, att förfarandena för tilldelning av stöd förvaltas, kontrolleras och dokumenteras i enlighet med EU:s regler. Av förvaltningsförklaringens bilaga framgår att myndighetens återkravshantering, kontrollstatistik samt projekt- och företagsstöden har brister.

ESV har granskat årsräkenskaperna för EGFJ och EJFLU under räkenskapsåret 2020 och bedömt de interna kontrollrutiner som använts av det utbetalande organet. ESV har utfört sin revision i enlighet med kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 908/2014. ESV anser att räkenskaperna för EGFJ och EJFLU är rättvisande, fullständiga och korrekta i alla väsentliga avseenden vad gäller de utgifter som belastat fonderna. ESV anser även att de interna kontrollrutiner som använts av det utbetalande organet har fungerat tillfredsställande grundat på granskning av Jordbruksverkets överensstämmelse med ackrediteringskriterierna.

Utan att göra någon reservation avseende årsräkenskaperna påtalar ESV två sakförhållanden: Det första är att Jordbruksverkets betydande förseningar när det gäller att fatta beslut om återkrav innebär en risk för en överskattning av saldon vid årets slut. Jordbruksverket har gjort en uppskattning av beloppet. ESV har bedömt att uppskattningen är rimlig. Det andra är att ESV upptäckt brister när det gäller överföring av fältkontrollresultat mellan olika system inför utbetalning. Dessa brister har resulterat i att Näringsdepartementet har beslutat om att placera Jordbruksverkets uppgift som utbetalande organ under prövning.

ESV anger i sitt uttalande att ESV:s utförda revisionsarbete inte föranleder något tvivel mot vad som sägs i förvaltningsförklaringen.

Europeiska havs- och fiskerifonden samt programmet för lokalt ledd utveckling

Generaldirektören för Jordbruksverket, som är förvaltande myndighet EHFF och för LLU med finansiering från ESF och ERUF, har undertecknat förvaltningsförklaringar i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1303/2013 av den 17 december 2013 om fastställande av gemensamma bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden, Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling och Europeiska havs- och fiskerifonden, om fastställande av allmänna bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden och Europeiska havs- och fiskerifonden samt om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1083/2006, där det framgår att räkenskaperna är rättvisande, fullständiga och korrekta, att de bokförda utgifterna har använts för avsett ändamål och att det förvaltnings- och kontrollsystem som införts ger tillräckliga garantier för att de underliggande transaktionerna är lagliga och korrekta. Generaldirektören bekräftar att oriktigheter som fastställts i de slutliga revisions- eller kontrollrapporterna för räkenskapsåret och som rapporterats i den årliga sammanfattningen har behandlats på lämpligt sätt i räkenskaperna. Generaldirektören bekräftar också att de brister i förvaltnings- och kontrollsystemet som konstaterats i dessa rapporter har i de fall där det var nödvändigt följts upp på lämpligt sätt.

ESV bedömer i enlighet med kommissionens delegerade förordning (EU) nr 480/2014 av den 3 mars 2014 om komplettering av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1303/2013 om fastställande av gemensamma bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden, Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling och Europeiska havs- och fiskerifonden och om fastställande av allmänna bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden och Europeiska havs- och fiskerifonden att fondernas räkenskaper är korrekta och att de utgifter i räkenskaperna för vilka återbetalning har begärts från kommissionen är lagliga och korrekta. Dock anser ESV att det förvaltnings- och kontrollsystem som inrättats inte är helt ändamålsenligt och väsentliga förbättringar krävs. Enligt ESV:s granskning så behöver kontroller på plats öka och utgå från risk snarare än slump.

ESV bedömer att Jordbruksverkets sätt att beräkna utbetalt belopp strider i vissa delar mot EU:s regelverk. Verifieringskedjan håller inte fullt ut och underlagen saknar uppgifter om stödberättigade utgifter. Eftersom beloppen lyfts ur räkenskaperna för vidare utredning så har dessa brister inte någon finansiell påverkan.

ESV anger i sitt uttalande att Jordbruksverkets utförda revisionsarbete inte står i strid med vad som sägs i förvaltningsförklaringen.

Europeiska regionala utvecklingsfonden

Generaldirektören för Tillväxtverket har undertecknat förvaltningsförklaringar för tio operativa program, för vilka Tillväxtverket är förvaltande myndighet:

- Nationellt regionalfondsprogram
- Mellersta Norrland
- Norra Mellansverige
- Skåne-Blekinge
- Småland och Öarna
- Stockholm
- Västsverige
- Öresund-Kattegatt-Skagerrak (territoriellt samarbete)
- Östra Mellansverige
- Övre Norrland.

Detta görs i enlighet med förordning (EU) nr 1303/2013. Genom förklaringarna intygas att räkenskaperna är rättvisande, fullständiga och korrekta, att de bokförda uppgifterna har använts för avsedda ändamål och att de förvaltningssystem som införts för de operativa programmen ger tillräckliga garantier för att de underliggande transaktionerna är lagliga och korrekta.

Cheferna för de förvaltande myndigheterna för de interregionala programmen Sverige-Norge, Nord, Botnia-Atlantica och Norra periferin och Arktis har undertecknat förvaltningsförklaringar för respektive program i enlighet med förordning (EU) nr 1303/2013. Genom förklaringarna intygas att räkenskaperna är rättvisande, fullständiga och korrekta, att de bokförda uppgifterna har använts för avsedda ändamål och att de förvaltningssystem som införts för de operativa programmen ger tillräckliga garantier för att de underliggande transaktionerna är lagliga och korrekta.

ESV anser i enlighet med förordning (EU) nr 1303/2013 att räkenskaperna ger en rättvisande bild och bedömer att de förvaltnings- och kontrollsystem som inrättats fungerar tillfredställande. Detta gäller såväl regionala strukturfondsprogram som nationellt regionalfondsprogram och de interregionala programmen inom ramen för territoriellt samarbete. ESV anger i sitt uttalande att ESV:s utförda revisionsarbete inte föranleder något tvivel mot vad som sägs i respektive förvaltningsförklaring.

Europeiska socialfonden

Den tillförordnade generaldirektören för Svenska ESF-rådet har undertecknat en förvaltningsförklaring i enlighet med förordning (EU) nr 1303/2013 där det framgår att räkenskaperna är rättvisande, fullständiga och korrekta, att de bokförda uppgifterna har använts för avsedda ändamål och att det förvaltningssystem som införts för det operativa programmet ger tillräckliga garantier för att de underliggande transaktionerna är lagliga och korrekta.

ESV:s bedömning är att fondens räkenskaper i enlighet med förordning (EU) nr 480/2014 ger en rättvisande bild, att utgifterna i räkenskaperna för vilka

återbetalning har begärts från kommissionen är lagliga och korrekta, samt att det förvaltnings- och kontrollsystem som inrättats fungerar tillfredställande.

ESV anger i sitt uttalande att ESV:s utförda revisionsarbete inte föranleder något tvivel mot vad som sägs i förvaltningsförklaringen.

Fonden för europeiskt bistånd för dem som har det sämst ställt

Tillförordnade generaldirektören för Svenska ESF-rådet har undertecknat en förvaltningsförklaring i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 223/2014 av den 11 mars 2014 om fonden för europeiskt bistånd för dem som har det sämst ställt där det framgår att räkenskaperna är rättvisande, fullständiga och korrekta, att de bokförda uppgifterna har använts för avsedda ändamål och att det förvaltningssystem som införts för det operativa programmet ger tillräckliga garantier för att de underliggande transaktionerna är lagliga och korrekta.

ESV:s bedömning är att fondens räkenskaper i enlighet med förordning (EU) nr 532/2014 ger en rättvisande bild, att de utgifter i räkenskaperna för vilka återbetalning har begärts är lagliga och korrekta, och att det förvaltnings- och kontrollsystem som inrättats fungerar tillfredställande.

ESV anger i sitt uttalande att ESV:s utförda revisionsarbete inte föranleder något tvivel mot vad som sägs i förvaltningsförklaringen.

Asyl-, migrations- och integrationsfonden

Generaldirektören för Migrationsverket har undertecknat en förvaltningsförklaring i enlighet med förordning (EU) nr 514/2014 där det framgår att räkenskaperna är rättvisande, fullständiga och korrekta, att unionsutgifterna har använts för avsett ändamål och att det förvaltnings- och kontrollsystem som har införts har fungerat effektivt och har gett nödvändiga garantier för lagligheten och korrektheten i de bakomliggande transaktionerna.

I sitt uttalande om räkenskaperna i enlighet med förordning (EU) nr 514/2014 anser ESV att dessa ger en sann och rättvisande bild och att de utgifter för vilka ersättning ansökts är lagliga och korrekta. Vidare bedömer ESV att de förvaltnings- och kontrollsystem som används fungerar tillfredsställande.

ESV anger i sitt uttalande att förvaltningsförklaringen överensstämmer med ESV:s bedömning av förvaltnings- och kontrollsystemet.

Fonden för inre säkerhet

Ekonomidirektören för Polismyndigheten har undertecknat en förvaltningsförklaring i enlighet med förordning (EU) nr 514/2014 där det framgår att räkenskaperna är rättvisande, fullständiga och korrekta, att unionsutgifterna har använts för avsett ändamål och att det förvaltnings- och kontrollsystem som har införts har fungerat effektivt och har gett nödvändiga garantier för lagligheten och korrektheten i de bakomliggande transaktionerna.

I sitt uttalande om räkenskaperna i enlighet med förordning (EU) nr 514/2014 anser ESV att dessa ger en sann och rättvisande bild och att de utgifter för vilka ersättning ansökts är lagliga och korrekta. Vidare bedömer ESV att de förvaltnings- och kontrollsystem som används fungerar tillfredsställande.

ESV anger i sitt uttalande att förvaltningsförklaringen överensstämmer med ESV:s bedömning av förvaltnings- och kontrollsystemet.

6.4.3 Uppskattad felnivå i EU-programmen 2016–2020

I tabell 6.5 nedan redovisas ESV:s uppskattade finansiella felnivå för de svenska programmen med delad förvaltning. Felnivån är en beräkning av det belopp som inte borde ha godkänts för utbetalning från EU-budgeten, eftersom pengarna inte har använts i enlighet med EU:s regler. Det är varken ett mått på oegentligheter eller bristande måluppfyllelse. Ett exempel på ett typiskt fel är att den förvaltande myndigheten har betalat ut stöd för verksamheter som inte är stödberättigande. Ett annat vanligt exempel är att stödmottagare har fått ersättning för inköp av tjänster, varor eller investeringar som inte följer reglerna för offentlig upphandling.

I sin roll som nationellt revisionsorgan för EU-medel granskar ESV årligen alla de fonder och program som finansieras via EU-budgeten och förvaltas inom delad förvaltning. ESV:s årliga rapportering omfattar ett uttalande om förvaltningen är tillförlitlig och om de kostnader som ansvariga myndigheterna redovisar till kommissionen är lagliga och korrekta. Väsentlighetsnivån för finansiella fel är fastställd av kommissionen till 2 procent. Enligt ESV:s beräkningar har felnivåerna i Sverige legat under väsentlighetsnivån de senaste åren för huvuddelen av programmen. Årets revisionsresultat visar dock att två av de svenska programmen har en felnivå över 2 procent (LLU och ISF). De två programmen förvaltas av Jordbruksverket respektive Polismyndigheten. Kontrollerna hos de ansvariga myndigheterna har därmed inte fångat upp bristerna på ett effektivt sätt.

Ansvariga myndigheter redovisar sina utgifter gentemot EU under en period på tolv månader. Redovisningsperioden sammanfaller inte med kalenderår och skiljer sig även åt mellan fonderna. Redovisningar för perioderna 2016/2017–2019/2020 avser årliga redovisningar som hör till den fleråriga budgetramen 2014–2020. Felnivåerna avser finansiella fel innan ansvariga myndigheter korrigerat sina räkenskaper med hänsyn till de fel som ESV har identifierat i sitt revisionsarbete.

Tabell 6.5 Uppskattad felnivå för de svenska EU-programmen (2016–2019)

Procent

Fond	Program	Redovisnings- -period 2019/20	Redovisnings- -period 2018/19	Redovisnings- -period 2017/18	Redovisnings- -period 2016/17
Europeiska socialfonden (ESF)	Nationellt program	0,22	1,89	0,03	0,02
ESF och ERUF	Lokalt Ledd Utveckling inom ESF och ERUF	2,41	0,00	0,17	0,00
Fonden för europeiskt bistånd till dem som har det sämst ställt (FEAD)	Nationellt program	0,13	3,35	0,00	0,04
Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF)	Nationella program 1–9	0,77	0,07	0,28	0,03
	Botnia Atlantica	0,01	0,29	0,05	0,15
	Nord	1,40	0,17	0,15	0,09
	Sverige Norge	0,78	0,00	0,00	0,10
	Öresund Kattegatt Skagerak	0,24	0,20	0,37	0,22
	Norra Periferin	0,01	0,02	0,00	0,81
Europeiska havs- och fiskerifonden (EHFF)	Nationellt program	0,00	0,47	0,00	0,00
Asyl- migrations- och integrationsfonden (AMIF)	Nationellt program	0,03	0,01	0,06	1,50

Fond	Program	Redovisnings- period 2019/20	Redovisnings- period 2018/19	Redovisnings- period 2017/18	Redovisnings- period 2016/17
Fonden för inre säkerhet (ISF)	Nationellt program	4,67	0,09	0,00	0,00
Europeiska garantifonden för jordbruket (EGFJ)	Garantifonden IAKS ¹⁰	0,25	0,10	0,02	0,17
	Garantifonden inte IAKS				1,74
Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (EJFLU)	Landsbygds-utvecklingsfonden IAKS	0,58	3,44	0,00	0,07
	Landsbygds-utvecklingsfonden inte IAKS	1,40	0,06	1,73	1,52

6.4.4 Riksrevisionens granskning av myndigheternas årsredovisningar och ledningens förvaltning

Enligt 3 § lagen (2002:1022) om revision av statlig verksamhet m.m. ska Riksrevisionen bl.a. granska årsredovisningen för de förvaltningsmyndigheter som lyder under regeringen. Granskningen ska göras i enlighet med god revisionssed och syftar till att bedöma om redovisningen och underliggande redovisning är tillförlitlig och räkenskaperna rättvisande. Granskningen sker utifrån risk för väsentliga fel, vilket innebär att Riksrevisionen vid sin granskning fokuserar på de områden där det finns risk för väsentliga fel i myndigheternas årsredovisningar. Varje räkenskapsår avslutas granskningen med en revisionsberättelse, i vilken Riksrevisionen bl.a. uttalar sig om myndigheten i alla väsentliga avseenden har upprättat årsredovisningen enligt förordningen om årsredovisning och budgetunderlag, sin instruktion, sitt regleringsbrev och särskilda regeringsbeslut för myndigheten. Uttalandet i revisionsberättelsen avser också om myndigheten ger en rättvisande bild av dess ekonomiska resultat, finansiering och finansiella ställning per bokslutsdatum. Riksrevisionen uttalar sig dessutom om det skulle ha framkommit något som tyder på att ledningen i sin bedömning av myndighetens interna styrning och kontroll inte har följt förordningen om intern styrning och kontroll.

Alla myndigheter som förvaltar EU-medel har fått en standardutformad revisionsberättelse för 2020. Det innebär att Riksrevisionen bedömt att årsredovisning ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av myndighetens finansiella ställning per den 31 december 2020 samt av dess resultat och finansiering för året enligt förordningen om årsredovisning och budgetunderlag, instruktion, regleringsbrev och övriga beslut för myndigheten.

6.5 Regeringens övergripande bedömning och nationella intygande av EU-medel

Regeringens intygande grundar sig på ansvariga myndigheters intyganden och bedömningar avseende hanteringen av EU-medel, Riksrevisionens uttalande från granskningen av myndigheternas räkenskaper och deras interna styrning och kontroll samt ESV:s revisionsutlåtanden.

¹⁰ Den uppskattade felnivån avser hela garantifonden för redovisningsperioden 2017/2018, 2018/2019 och 2019/2020 eftersom andelen medel inom ej IAKS var av mindre omfattning under dessa perioder.

Regeringen noterar att samtliga myndigheter som förvaltar EU-medel har rapporterat att de har korrekta räkenskaper och bedömt att den interna styrningen och kontrollen vid myndigheten är betryggande för de delar som avser EU-medelshantering.

Riksrevisionens granskning visar att samtliga myndigheter som förvaltar EU-medel har en tillförlitlig och korrekt årsredovisning, rättvisande räkenskaper samt att myndigheterna följer regler och beslut.

ESV har för LLU, som finansieras via ERUF och ESF, samt för havs- och fiskeriprogrammet konstaterat att Jordbruksverkets förvaltnings- och kontrollsystem inte fungerar ändamålsenligt. Jordbruksverkets betydande förseningar när det gäller att fatta beslut om återkrav för areal- och djurbaserade jordbrukarstöd innebär en risk för överskattning av saldona vid årets slut. Regeringen anser att dessa brister är av allvarlig karaktär och att det är mycket viktigt att de åtgärdas. Jordbruksverket har gjort en uppskattning av det totala belopp som inte har kunnat återkrävas och funnit att det rör sig om mindre än 1 procent av de totala utbetalda beloppen 2015–2019. Regeringen bedömer att uppskattningen är rimlig och att beloppet som andel av de totala utgifterna inte är så pass stort att det påverkar slutsatsen att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.

Regeringen bedömer att det har funnits brister i den interna styrningen och kontrollen av vissa delar av EU-medelshantering under 2020. Orsaken är de brister i Jordbruksverkets förvaltnings- och kontrollsystem som uppdagats i ett flertal revisioner. Värt att notera är att Jordbruksverket förvaltar omkring 80 procent av Sveriges EU-medel.

6.5.1 Regeringens nationella intygande

Regeringen lämnar följande intygande baserat på en samlad bedömning av dokumenten som nämns i avsnitt 6.5.

Rättvisande räkenskaper

Sammanställningen av EU-räkenskaperna, omfattande resultat- och balansräkning samt en kassamässig redovisning, har upprättats enligt god redovisningssed. Regeringen bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.

Brister i intern styrning och kontroll

Det finns ett ramverk för staten som syftar till att säkerställa en betryggande intern styrning och kontroll av EU-medlen. Regeringen bedömer att det funnits brister i den interna styrningen och kontrollen av vissa delar av EU-medelshantering under 2020.

Bilaga 1

Specifikation av inkomster i statens budget

Specifikation av inkomster i statens budget för budgetåren 2018–2020 med 2020 års inkomststruktur

Tusentals kronor

Inkomsttitel	Statens budget 2020	Utfall/Prognos 2020	Skillnad mot statens budget	Utfall/Prognos 2019	Utfall 2018
1000 Statens skatteinkomster	1 157 798 068	1 037 459 495	-120 338 573	1 109 359 393	1 119 945 352
Skatt på arbete	1 297 019 667	1 250 054 487	-46 965 180	1 265 363 649	1 243 029 795
1100 Direkta skatter på arbete	674 875 761	670 935 557	-3 940 204	660 502 155	657 082 127
1110 <i>Inkomstskatter</i>	823 208 951	815 242 942	-7 966 009	804 212 363	786 602 527
1111 Statlig inkomstskatt	51 458 623	50 107 336	-1 351 287	56 266 884	60 381 325
1115 Kommunal inkomstskatt	771 750 328	765 135 605	-6 614 723	747 945 479	726 221 202
1120 <i>Allmän pensionsavgift</i>	132 637 236	130 470 637	-2 166 599	128 160 645	123 660 646
1121 Allmän pensionsavgift	132 637 236	130 470 637	-2 166 599	128 160 645	123 660 646
1130 <i>Artistskatt</i>	0	0	0	-27	0
1131 Artistskatt	0	0	0	-27	0
1140–1150 <i>Skattereduktioner</i>	-280 970 426	-274 778 022	6 192 404	-271 870 826	-253 181 046
1141 Allmän pensionsavgift	-132 606 087	-130 442 494	2 163 593	-128 133 000	-123 633 000
1142 Fackföreningsavgift	0	0	0	-635 860	-1 267 115
1144 Fastighetsavgift	-259 974	-403 234	-143 260	-388 746	-346 961
1151 Sjöinkomst	-52 677	-50 735	1 942	-50 735	-48 612
1153 Jobbskatteavdrag	-129 893 425	-125 752 390	4 141 035	-126 815 000	-113 145 000
1154 Hus-avdrag	-16 016 088	-15 883 741	132 347	-15 251 305	-14 214 199
1155 Gåvor till ideell verksamhet	-250 000	-76 972	173 028	-38 486	0
1156 Övriga skattereduktioner	-1 892 176	-2 168 457	-276 281	-557 694	-526 159
1200 Indirekta skatter på arbete	622 143 906	579 118 930	-43 024 976	604 861 494	585 947 667
1210 <i>Arbetsgivaravgifter</i>	608 391 353	594 951 701	-13 439 653	588 556 228	566 516 614
1211 Sjukförsäkringsavgift	67 462 242	62 065 996	-5 396 246	66 015 282	77 890 103
1212 Föräldraförsäkringsavgift	49 408 966	45 448 797	-3 960 169	48 326 240	46 554 037
1213 Arbetskadavgift	3 800 690	3 495 993	-304 697	3 717 678	3 584 767
1214 Ålderspensionsavgift	200 593 022	196 427 949	-4 165 073	194 371 020	186 679 747
1215 Efterlevandepensionsavgift	11 402 069	10 492 897	-909 172	11 159 070	12 534 391
1216 Arbetsmarknadsavgift	49 560 514	44 078 339	-5 482 175	47 681 596	45 971 611
1217 Allmän löneavgift	220 820 070	202 490 089	-18 329 980	215 328 242	191 778 249
1218 Ofördelade avgifter	0	-361 398	-361 398	12 795	160 305
1219 Nedsatta avgifter	5 343 782	30 813 039	25 469 257	1 944 305	1 363 403
1240 <i>Egenavgifter</i>	12 765 653	11 199 884	-1 565 768	11 156 435	11 761 877
1241 Sjukförsäkringsavgift	406 575	401 675	-4 900	397 921	290 870
1242 Föräldraförsäkringsavgift	661 850	753 360	91 510	595 327	636 060
1243 Arbetskadavgift	88 862	72 333	-16 529	72 106	59 169
1244 Ålderspensionsavgift, netto	4 927 623	4 384 638	-542 985	4 370 882	4 504 950
1245 Efterlevandepensionsavgift	266 836	217 228	-49 608	216 546	255 722
1246 Arbetsmarknadsavgift	44 367	0	-44 367	1 341	1 351
1247 Allmän löneavgift	4 238 302	1 411 216	-2 827 086	3 718 963	4 070 816
1248 Ofördelade avgifter	0	0	0	0	0
1249 Nedsatta avgifter	2 131 238	3 959 435	1 828 197	1 783 350	1 942 940
1260 <i>Avgifter till premiepensionssystemet</i>	-41 981 008	-41 327 961	653 048	-41 088 016	-38 775 437

Inkomsttitel	Statens budget 2020	Utfall/Prognos 2020	Skillnad mot statens budget	Utfall/Prognos 2019	Utfall 2018
1261 Avgifter till premiepensionssystemet	-41 981 008	-41 327 961	653 048	-41 088 016	-38 775 437
1270 Särskild löneskatt	49 882 733	48 465 959	-1 416 775	49 366 662	49 185 102
1271 Pensionskostnader, företag	43 019 132	42 803 298	-215 834	42 351 820	40 159 366
1272 Pensionskostnader, staten	4 282 367	4 395 856	113 489	4 225 296	4 089 401
1273 Förvärvsinkomster	1 764 775	539 315	-1 225 460	1 886 473	3 813 591
1274 Egenföretagare	816 460	727 490	-88 970	903 073	1 122 744
1275 Övrigt	0	0	0	0	0
1280 Nedsättningar	-7 475 020	-34 772 474	-27 297 454	-3 727 655	-3 306 343
1282 Arbetsgivaravgifter	-5 343 782	-30 813 039	-25 469 257	-1 944 305	-1 363 403
1283 Egenavgifter, generell nedsättning	-2 054 382	-3 891 399	-1 837 017	-1 716 164	-1 874 041
1284 Egenavgifter, regional nedsättning	-76 856	-68 036	8 820	-67 187	-68 899
1290 Tjänstegrupppliv	560 196	601 822	41 626	597 840	565 854
1291 Tjänstegrupppliv	560 196	601 822	41 626	597 840	565 854
1300 Skatt på kapital	279 261 408	254 523 670	-24 737 738	282 151 720	261 444 071
1310 Skatt på kapital, hushåll	67 300 187	60 074 836	-7 225 351	69 577 109	69 345 084
1311 Skatt på kapital	86 388 059	81 278 012	-5 110 047	89 519 729	87 551 974
1312 Skattereduktion kapital	-19 239 160	-21 121 567	-1 882 406	-19 861 261	-18 351 588
1313 Expansionsmedelsskatt	151 288	-81 609	-232 897	-81 359	144 699
1320 Skatt på företagsvinster	153 413 428	138 303 787	-15 109 641	153 383 235	132 938 308
1321 Skatt på företagsvinster	153 413 428	138 305 921	-15 107 507	153 385 368	132 939 412
1322 Skattereduktioner	0	-2 134	-2 134	-2 134	-1 104
1330 Kupongskatt	9 098 409	3 555 403	-5 543 006	7 224 984	8 536 986
1331 Kupongskatt	9 098 409	3 555 403	-5 543 006	7 224 984	8 536 986
1340 Avkastningsskatt	5 391 304	5 625 236	233 932	5 308 113	5 357 586
1341 Avkastningsskatt hushåll	168 156	176 531	8 375	176 531	184 467
1342 Avkastningsskatt företag	5 145 649	5 348 006	202 357	5 023 090	5 095 621
1343 Avkastningsskatt på individuellt pensionssparande	77 498	100 699	23 201	108 493	77 498
1350 Fastighetskatt	32 121 708	34 243 226	2 121 519	34 381 854	33 206 729
1351 Fastighetsskatt hushåll	785 002	704 728	-80 274	700 104	665 539
1352 Fastighetsskatt företag	11 782 890	13 710 177	1 927 288	14 597 772	14 071 237
1353 Kommunal fastighetsavgift hushåll	15 759 415	15 700 003	-59 412	15 107 015	14 726 348
1354 Kommunal fastighetsavgift företag	3 794 400	4 128 317	333 917	3 976 963	3 743 605
1360 Stämpelskatt	11 936 372	12 721 181	784 809	12 276 425	12 059 378
1361 Stämpelskatt	11 936 372	12 721 181	784 809	12 276 425	12 059 378
1400 Skatt på konsumtion och insatsvaror	615 148 703	603 518 545	-11 630 158	592 713 170	579 471 472
1410 Mervärdesskatt	474 187 045	467 831 218	-6 355 827	461 260 475	446 776 763
1411 Mervärdesskatt	474 187 045	467 831 218	-6 355 827	461 260 475	446 776 763
1420 Skatt på alkohol och tobak	27 575 537	28 190 792	615 255	26 881 290	27 293 718
1421 Skatt på tobak	12 363 728	11 797 981	-565 747	11 812 841	12 373 751
1422 Skatt på etylalkohol	4 377 212	5 243 471	866 259	4 532 201	4 466 087

Inkomsttitel	Statens budget 2020	Utfall/Prognos 2020	Skillnad mot statens budget	Utfall/Prognos 2019	Utfall 2018
1423 Skatt på vin	6 205 413	6 407 070	201 656	5 995 267	5 964 450
1424 Skatt på mellanklassprodukter	146 040	144 641	-1 400	148 148	146 040
1425 Skatt på öl	4 439 420	4 477 474	38 054	4 313 113	4 343 667
1426 Privatinförsel av alkohol och tobak	-277	6 249	6 526	269	-277
1427 Skatt på vissa nikotinhaltiga produkter	44 000	113 907	69 907	79 452	
1430 <i>Energiskatt</i>	52 715 803	51 703 064	-1 012 739	52 206 410	52 434 441
1431 Skatt på elektrisk kraft	25 653 528	26 243 536	590 008	25 654 815	27 219 543
1432 Energiskatt bensin	11 142 931	11 191 524	48 593	11 727 710	11 633 648
1433 Energiskatt oljeprodukter	15 663 906	14 162 439	-1 501 467	14 658 249	13 348 405
1434 Energiskatt övrigt	255 437	105 564	-149 874	165 637	232 845
1440 <i>Koldioxidskatt</i>	22 868 603	20 387 376	-2 481 227	22 166 583	22 983 175
1441 Koldioxidskatt bensin	7 146 148	7 096 009	-50 139	7 684 734	7 655 522
1442 Koldioxidskatt oljeprodukter	15 285 919	13 136 290	-2 149 629	14 247 922	14 904 609
1443 Koldioxidskatt övrigt	436 536	155 077	-281 459	233 927	423 044
1450–1460 <i>Övriga skatter på energi och miljö</i>	7 587 435	6 160 529	-1 426 906	5 185 873	3 615 921
1451 Svavelskatt	11 669	1 591	-10 078	5 243	13 368
1452 Skatt på råttolja	0	0	0	0	0
1453 Särskild skatt mot försurning	55 515	63 163	7 648	64 949	55 515
1454 Skatt på bekämpningsmedel	153 769	129 468	-24 301	126 165	131 310
1455 Skatt på termisk effekt i kärnkraftsreaktorer	0	0	0	0	-3 531
1456 Avfallsskatt	228 345	211 369	-16 976	252 099	234 274
1457 Avgifter till Kemikalieinspektionen	55 204	49 613	-5 591	47 565	49 400
1458 Övriga skatter	113 496	315 264	201 768	30 748	25 243
1459 Intäkter från EU:s handel med utsläppsrätter	1 394 894	1 574 000	179 106	1 405 000	466 000
1461 Kemikalieskatt	1 923 833	1 629 374	-294 459	1 468 962	1 376 820
1462 Flygskatt	1 690 709	495 096	-1 195 613	1 785 142	1 267 523
1463 Skatt på avfallsförbränning	300 000	247 926	-52 074		
1464 Skatt på plastbärkassar	1 660 000	221 665	-1 438 335		
1465 Elcertifikat		1 222 000	1 222 000		
1470 <i>Skatt på vägtrafik</i>	23 493 975	21 581 245	-1 912 729	20 650 173	19 834 641
1471 Fordonsskatt	16 147 706	14 679 272	-1 468 434	13 908 653	13 154 948
1472 Vägavgifter	1 377 297	1 258 968	-118 329	1 228 552	1 071 412
1473 Trängselskatt	2 979 000	2 849 901	-129 099	2 684 114	2 722 622
1474 Skatt på trafikförsäkringspremier	2 989 972	2 793 104	-196 868	2 828 853	2 885 660
1480 <i>Övriga skatter</i>	6 720 306	7 664 321	944 015	4 362 367	6 532 812
1481 Systembolaget AB:s överskott	186 997	471 250	284 253	240 278	179 735
1482 Inlevererat överskott från Svenska Spel AB	2 284 094	3 122 632	838 538	0	4 478 177
1483 Skatt på spel	3 938 088	3 776 735	-161 353	3 799 044	12 765
1484 Lotteriskatt	0	0	0	1 971	1 454 690
1485 Spelavgifter	70 000	82 203	12 203	70 676	89 415
1486 Skatt på annonser och reklam	131 126	114 212	-16 914	151 045	145 965
1488 Lokalradioavgifter	0	0	0	0	63 999

Inkomsttitel	Statens budget 2020	Utfall/Prognos 2020	Skillnad mot statens budget	Utfall/Prognos 2019	Utfall 2018
1489 Avgifter avseende Myndigheten för radio och tv	0	0	0	0	8 700
1491 Avgifter för telekommunikation	110 000	97 288	-12 712	99 352	99 365
1500 Skatt på import	7 329 780	6 211 564	-1 118 216	6 864 373	6 497 848
1510 Skatt på import	7 329 780	6 211 564	-1 118 216	6 864 373	6 497 848
1511 Tullmedel	7 329 784	6 211 565	-1 118 219	6 864 693	6 497 852
1512 Sockeravgifter	-3	-1	3	-320	-3
1600 Restförda och övriga skatter	17 936 042	8 729 514	-9 206 528	16 017 861	18 140 338
1610 Restförda skatter	-4 714 649	-10 042 473	-5 327 824	-5 008 004	-4 714 649
1611 Restförda skatter, hushåll	-1 966 952	-843 568	1 123 384	-1 581 528	-1 966 952
1612 Restförda skatter, företag	-2 747 697	-9 198 905	-6 451 208	-3 426 477	-2 747 697
1620 Övriga skatter, hushåll	4 170 644	4 259 808	89 165	3 381 807	6 469 205
1621 Omprövningar aktuellt taxeringsår	-966 862	-327 585	639 277	-206 483	91 929
1622 Omprövningar äldre taxeringsår	1 000 000	2 730 350	1 730 350	-231 898	2 674 292
1623 Anstånd	500 000	-681 518	-1 181 518	1 376 894	-1 125 724
1624 Övriga skatter	3 300 441	2 240 021	-1 060 420	2 144 754	4 463 880
1625 Skattetillägg	167 243	150 663	-16 579	150 663	166 551
1626 Förseningsavgifter	169 823	147 877	-21 946	147 877	198 277
1630 Övriga skatter, företag	72 419	-527 737	-600 156	-2 967 619	1 684 457
1631 Omprövningar aktuellt taxeringsår	-1 581 488	-126 870	1 454 618	-951 511	-1 215 184
1632 Omprövningar äldre taxeringsår	400 000	-2 745 585	-3 145 585	-942 234	329 105
1633 Anstånd	-500 000	279 141	779 141	-3 002 060	403 526
1634 Övriga skatter	130 972	-9 714	-140 686	561 494	606 276
1635 Skattetillägg	1 232 757	1 839 770	607 013	896 562	1 206 768
1636 Förseningsavgifter	390 178	235 521	-154 657	470 130	353 966
1640 Intäkter som förs till fonder	9 043 041	5 828 569	-3 214 472	11 583 750	14 701 324
1641 Insättningsgarantiavgifter	1 343 720	1 772 293	428 574	1 505 356	1 317 243
1642 Avgifter till Kärnavfallsfonden	3 700 185	0	-3 700 185	3 590 886	3 685 429
1644 Batteriavgifter	1 804	1 330	-474	2 168	1 797
1645 Kväveoxidavgifter	616 332	601 451	-14 881	637 202	613 874
1647 Resolutionsavgifter	3 381 000	3 453 495	72 495	5 848 138	9 082 981
1650 Avgifter till public service	9 364 588	9 211 347	-153 241	9 027 927	
1651 Avgifter till public service	9 364 588	9 211 347	-153 241	9 027 927	
Totala skatteintäkter	2 216 695 601	2 123 037 780	-93 657 820	2 163 110 772	2 108 583 523
1700 Avgående poster, skatter till EU	-7 329 780	-6 211 564	1 118 216	-6 864 373	-6 497 848
1710 EU-skatter	-7 329 780	-6 211 564	1 118 216	-6 864 373	-6 497 848
1711 EU-skatter	-7 329 780	-6 211 564	1 118 216	-6 864 373	-6 497 848
Offentliga sektorns skatteintäkter	2 209 365 820	2 116 826 216	-92 539 604	2 156 246 399	2 102 085 675

Inkomsttitel	Statens budget 2020	Utfall/Prognos 2020	Skillnad mot statens budget	Utfall/Prognos 2019	Utfall 2018
Avgående poster, skatter till andra sektorer	-1 065 298 821	-1 053 034 623	12 264 199	-1 033 093 819	-1 001 016 002
1800					
1810	-1 065 298 821	-1 053 034 623	12 264 199	-1 033 093 819	-1 001 016 002
1811	-790 950 084	-784 515 581	6 434 503	-766 577 791	-744 271 324
1812	-274 348 737	-268 519 042	5 829 696	-266 516 027	-256 744 678
Statens skatteintäkter	1 144 066 999	1 063 791 593	-80 275 405	1 123 152 581	1 101 069 673
1900 Periodiseringar	13 731 069	-26 332 099	-40 063 168	-13 793 188	18 875 680
1910	18 723 017	21 559 512	2 836 495	8 195 205	21 403 597
1911	18 723 017	21 559 512	2 836 495	8 195 205	21 403 597
1920	-4 991 948	-18 158 562	-13 166 614	-24 158 109	-497 945
1921	1 875 295	-8 078 273	-9 953 568	-3 834 518	3 368 942
1922	1 463 406	-1 645 416	-3 108 823	-989 445	1 387 354
1923	-7 424 813	-8 663 902	-1 239 090	-18 873 186	-4 861 991
1924	-925 084	256 724	1 181 808	-488 639	-409 253
1925	19 247	-27 695	-46 942	27 678	17 003
1930	0	-29 733 049	-29 733 049	2 169 716	-2 029 973
1931	0	-29 733 049	-29 733 049	2 169 716	-2 029 973
2000 Inkomster av statens verksamhet	41 163 268	46 127 826	4 964 558	35 324 848	32 771 427
2100 Rörelseöverskott	4 579 997	6 357 901	1 777 904	4 085 466	3 238 019
2110	424 900	382 000	-42 900	4 890	132 000
2114	0		0		
2116	422 000	382 000	-40 000		132 000
2118	2 900		-2 900	4 890	
2120	155 097	675 901	520 804	280 576	806 019
2124	53 097	78 039	24 941	127 628	51 831
2126	0		0	17 854	125 011
2127	102 000	597 862	495 862	135 094	629 177
2130	4 000 000	5 300 000	1 300 000	3 800 000	2 300 000
2131	4 000 000	5 300 000	1 300 000	3 800 000	2 300 000
2200 Överskott av statens fastighetsförvaltning	285 000	230 642	-54 358	642 837	226 516
2210	285 000	230 642	-54 358	642 837	226 516

Inkomsttitel	Statens budget 2020	Utfall/Prognos 2020	Skillnad mot statens budget	Utfall/Prognos 2019	Utfall 2018
2215 Inlevererat överskott av statens fastighetsförvaltning	285 000	230 642	-54 358	642 837	226 516
2300 Ränteinkomster	2 176 820	2 307 423	130 603	1 979 982	2 349 460
2314 Ränteinkomster på lån till fiskerinäringen	0		0		82
2316 Ränteinkomster på vattenkraftslån	0		0		
2320 <i>Räntor på näringslån</i>	0	5	5	11	100
2322 Räntor på övriga näringslån	0		0	0	0
2323 Räntor på övriga näringslån	0		0		
2324 Ränteinkomster på lokaliseringsslån	0	5	5	11	17
2340 <i>Räntor på studielån</i>	34 000	30 799	-3 201	32 798	33 163
2341 Ränteinkomster på statens lån för universitetsstudier och garantilån för studerande	0		0		
2342 Ränteinkomster på allmänna studielån	34 000	30 799	-3 201	32 798	33 163
2343 Ränteinkomster på studielån upptagna efter 1988	0		0		
2390 <i>Övriga ränteinkomster</i>	2 142 820	2 276 620	133 800	1 947 173	2 316 197
2391 Ränteinkomster på markförvärv för jordbrukets rationalisering	0		0	4	0
2392 Räntor på intressemedel	0		0		
2394 Övriga ränteinkomster	42 400	47 007	4 607	36 672	42 379
2397 Räntor på skattekonton m.m., netto	2 100 420	2 229 613	129 193	1 910 497	2 273 818
2400 Inkomster av statens aktier	21 000 000	17 925 182	-3 074 818	15 080 781	14 627 650
2410 <i>Inkomster av statens aktier</i>	21 000 000	17 925 182	-3 074 818	15 080 781	14 627 650
2411 Inkomster av statens aktier	21 000 000	17 925 182	-3 074 818	15 080 781	14 627 650
2500 Offentligrättsliga avgifter	10 708 130	11 201 881	493 751	10 351 686	9 902 487
2511 Expeditions- och ansökningsavgifter	1 120 409	987 680	-132 729	1 085 359	993 271
2522 Fastställande av åldersgränser för framställning i film	0		0		
2525 Finansieringsavgift från arbetslöshetskassor	3 633 418	4 161 195	527 777	3 558 934	3 494 343
2526 Utjämningsavgift från arbetslöshetskassor	0		0		
2527 Avgifter för statskontroll av krigsmaterieltillverkning	36 500	37 217	717	33 198	32 006
2528 Avgifter vid bergsstaten	15 000	22 712	7 712	9 124	20 764
2529 Avgifter vid patent- och registreringsväsendet	431 000	423 327	-7 673	440 820	395 394
2531 Avgifter för registrering i förenings- m.fl. register	2 292	2 331	39	2 193	2 153
2532 Avgifter vid kronofogdemyndigheterna	1 530 000	1 531 788	1 788	1 425 004	1 391 573
2534 Avgifter vid Transportstyrelsen	1 443 000	1 392 007	-50 993	1 358 286	1 189 442
2535 Avgifter för statliga garantier	0		0		

Inkomsttitel	Statens budget 2020	Utfall/Prognos 2020	Skillnad mot statens budget	Utfall/Prognos 2019	Utfall 2018
2537 Miljöskyddsavgift	300 000	314 130	14 130	216 812	205 651
2539 Tåktavgift	0		0		
2541 Avgifter vid Tullverket	0		0		
2542 Patientavgifter vid tandläkarutbildningen	0		0		
2548 Avgifter för Finansinspektionens verksamhet	631 000	663 475	32 475	615 532	602 032
2551 Avgifter från kärnkraftverken	286 000	284 717	-1 283	248 746	250 024
2552 Övriga offentligrättsliga avgifter	418 314	481 256	62 942	468 113	440 275
2553 Registreringsavgift till Fastighetsmäklarinspektionen	24 313	24 625	312	24 230	23 940
2557 Avgifter vid statens internbank i Riksgäldskontoret	0		0		
2558 Avgifter för årlig revision	152 700	146 929	-5 771	153 456	154 691
2559 Avgifter för etikprövning av forskning	20 360	30 987	10 627	25 081	28 379
2561 Efterbevaknings- och tillsynsavgifter	18 324	21 642	3 318	16 907	21 147
2562 CSN-avgifter	645 500	675 862	30 362	669 892	657 403
2600 Försäljningsinkomster	71 600	73 636	2 036	72 513	73 333
2624 Inkomster av uppörd av felparkeringsavgifter	71 600	73 636	2 036	72 513	73 333
2625 Utförsäljning av beredskapslager	0		0		
2627 Offentlig lagring, försäljningsintäkter	0		0		
2700 Böter m.m.	1 174 355	6 494 376	5 320 021	1 278 132	1 117 936
2711 Restavgifter och dröjsmålsavgifter	93 000	85 724	-7 276	96 908	93 465
2712 Bötesmedel	869 000	6 196 382	5 327 382	962 133	820 248
2713 Vattenföreningssavgifter m.m.	0	14 480	14 480	108	-438
2714 Sanktionsavgifter m.m.	130 915	163 906	32 991	145 880	136 448
2717 Kontrollavgifter vid särskild skattekontroll	81 440	33 884	-47 556	73 104	68 213
2800 Övriga inkomster av statens verksamhet	1 167 365	1 536 785	369 419	1 833 450	1 236 026
2811 Övriga inkomster av statens verksamhet	1 167 365	1 536 785	369 419	1 833 450	1 236 026
3000 Inkomster av försäld egendom	5 000 000	839 983	-4 160 017	37 649	1 807 715
3100 Inkomster av försälda byggnader och maskiner	0	260	260	4 782	99 403
3120 <i>Statliga myndigheters inkomster av försälda byggnader och maskiner</i>	0	260	260	4 782	99 403
3125 Fortifikationsverkets försäljning av fastigheter	0	260	260	4 782	99 403

Inkomsttitel	Statens budget 2020	Utfall/Prognos 2020	Skillnad mot statens budget	Utfall/Prognos 2019	Utfall 2018
3200	0		0		
Övriga inkomster av markförsäljning					
3211	0		0		
3300	5 000 000	839 723	-4 160 277	32 867	1 708 312
Övriga inkomster av försäld egendom					
3311	0		0		
Inkomster av statens gruvegendom					
3312	5 000 000	839 723	-4 160 277	32 867	1 708 312
Övriga inkomster av försäld egendom					
4000	656 524	650 092	-6 432	796 547	738 407
Återbetalning av lån					
4100	210	69	-141	92	405
Återbetalning av näringslån					
4120	0		0		
Återbetalning av jordbrukslån					
4123	0		0		
Återbetalning av lån till fiskerinäringen					
4130	210	69	-141	92	405
Återbetalning av övriga näringslån					
4131	0		0		
Återbetalning av vattenkraftslån					
4132	0		0		
Återbetalning av lån avseende såddfinansiering					
4136	60		-60	9	64
Återbetalning av övriga näringslån					
4137	50		-50		185
Återbetalning av övriga näringslån, Statens jordbruksverk					
4138	0		0		
Återbetalning av tidigare infriade statliga garantier					
4139	100	69	-31	83	156
Återbetalning av lokaliseringlån					
4300	440 018	418 336	-21 682	457 436	471 799
Återbetalning av studielån					
4311	0		0		
Återbetalning av statens lån för universitetsstudier					
4312	18	20	2	19	28
Återbetalning av allmänna studielån					
4313	440 000	418 316	-21 684	457 417	471 771
Återbetalning av studiemedel					
4500	216 296	231 687	15 391	339 018	266 203
Återbetalning av övriga lån					
4516	0		0		
Återbetalning av utgivna startlån och bidrag					
4525	62 946	40 447	-22 499	119 514	63 044
Återbetalning av lån för svenska FN-styrkor					
4526	153 350	191 240	37 890	219 504	203 159
Återbetalning av övriga lån					
5000	16 009 000	16 223 641	214 641	14 214 341	12 169 377
Kalkylmässiga inkomster					
5100	0		0	12 618	84 002
Avskrivningar och amorteringar					
5120	0		0	12 618	84 002
Avskrivningar på fastigheter					
5121	0		0	12 618	84 002
Amortering på statskapital					

Inkomsttitel	Statens budget 2020	Utfall/Prognos 2020	Skillnad mot statens budget	Utfall/Prognos 2019	Utfall 2018	
5130						
<i>Uppdragsmyndigheters komplementkostnader</i>	0		0			
5131						
<i>Uppdragsmyndigheters m.fl. komplementkostnader</i>	0		0			
5200	Statliga pensionsavgifter	16 009 000	16 223 641	214 641	14 201 722	12 085 374
5211	Statliga pensionsavgifter	16 009 000	16 223 641	214 641	14 201 722	12 085 374
6000	Bidrag m.m. från EU	13 715 886	14 206 058	490 172	12 557 013	12 366 586
6100	Bidrag från EU:s jordbruksfonder	10 421 530	10 756 431	334 901	9 790 354	8 885 674
6110	<i>Bidrag från Europeiska garantifonden för jordbruket</i>	7 403 430	7 289 032	-114 398	7 434 665	6 962 190
6111	Gårdsstöd	7 255 000	7 288 280	33 280	7 176 905	6 613 173
6113	Övriga interventioner	144 000	116 363	-27 637	122 035	108 943
6114	Exportbidrag	0		0		
6115	Djurbidrag	0		0		
6116	Offentlig lagring	0		0		
6119	Övriga bidrag från Europeiska garantifonden för jordbruket	4 430	-115 610	-120 040	135 725	240 074
6120	<i>Bidrag från EU till landsbygdsutvecklingen</i>	3 018 100	3 467 399	449 299	2 355 688	1 923 483
6123	Europeiska utvecklings- och garantifonden - garantisektionen 2000 - 2006				-5	-20
6124	Bidrag från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling 2007 - 2013	-2 000	-807	1 193	-3 583	-9 284
6125	Bidrag från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling 2014 - 2020	3 020 100	3 468 206	448 106	2 359 276	1 932 788
6200	Bidrag från EU till fiskenäringen	209 000	64 183	-144 817	143 480	236 692
6212	Bidrag från Fonden för fiskets utveckling 2000–2006					
6213	Bidrag från Europeiska fiskefonden 2007–2013	0	-39 047	-39 047		
6214	Bidrag från Europeiska havs- och fiskerifonden 2014–2020	209 000	103 230	-105 770	143 480	236 692
6300	Bidrag från Europeiska regionala utvecklingsfonden	1 498 856	1 449 104	-49 752	791 712	1 556 620
6313	Bidrag från Europeiska regionala utvecklingsfonden 2007–2013	0		0		
6314	Bidrag från Europeiska regionala utvecklingsfonden 2014–2020	1 498 856	1 449 104	-49 752	791 712	1 556 620
6400	Bidrag från Europeiska socialfonden	1 239 000	1 008 869	-230 131	1 123 347	1 312 005

Inkomsttitel	Statens budget 2020	Utfall/Prognos 2020	Skillnad mot statens budget	Utfall/Prognos 2019	Utfall 2018
6412					
Bidrag från Europeiska socialfonden 2000–2006					
6413	0		0		290 993
Bidrag från Europeiska socialfonden 2007–2013					
6414	1 239 000	1 008 869	-230 131	1 123 347	1 021 012
Bidrag från Europeiska socialfonden 2014–2020					
6500	100 000	317 951	217 951	114 220	103 558
Bidrag till transeuropeiska nätverk					
6511	100 000	317 951	217 951	114 220	103 558
Bidrag till transeuropeiska nätverk					
6900	247 500	609 519	362 019	593 900	272 038
Övriga bidrag från EU					
6911	247 500	609 519	362 019	593 900	272 038
Övriga bidrag från EU					
6912	0		0		
Bidrag till EU:s omstruktureringsfond för sockersektorn					
7000	-118 234 940	-116 986 083	1 248 857	-116 744 983	-107 693 206
Avräkningar m.m. i anslutning till skattesystemet					
7100	11 756 971	10 901 497	-855 475	11 342 349	10 574 903
Tillkommande skatter					
7110	7 310 533	6 239 259	-1 071 275	6 836 695	6 480 846
EU-skatter					
7112	7 310 537	6 238 257	-1 072 280	6 838 013	6 480 853
Tullmedel					
7113	-3	1 002	1 005	-1 318	-8
Jordbrukstullar och sockeravgifter					
7114		0	0	0	0
Avgifter till EU:s omstruktureringsfond för sockersektorn					
7120	4 446 438	4 662 238	215 800	4 505 654	4 094 057
Kommunala utjämningsavgifter					
7121	4 446 438	4 662 238	215 800	4 505 654	4 094 057
Utjämningsavgift för LSS-kostnader					
7200	-129 991 911	-127 887 580	2 104 331	-128 087 332	-118 268 108
Avräkningar					
7210	-9 043 041	-5 828 569	3 214 472	-11 583 750	-14 701 324
Intäkter som förs till fonder					
7211	-9 043 041	-5 828 569	3 214 472	-11 583 750	-14 701 324
Intäkter som förs till fonder					
7220	-111 584 282	-111 600 782	-16 500	-107 627 489	-103 566 784
Kompensation för mervärdesskatt					
7221	-35 766 307	-36 691 552	-925 245	-34 077 160	-32 584 830
Avräknad mervärdesskatt, statliga myndigheter					
7222	-75 817 975	-74 909 230	908 745	-73 550 329	-70 981 954
Kompensation för mervärdesskatt, kommuner					
7230	-9 364 588	-10 458 228	-1 093 640	-8 876 092	
Övriga avräkningar					
7231	-9 364 588	-9 236 228	128 360	-8 876 092	
Avgifter till public service					
7232		-1 222 000	-1 222 000		
Elcertifikat					
8000					
Utgifter som redovisas som krediteringar på skattekonto					
Summa	1 116 107 806	998 521 012	-117 586 794	1 055 544 807	1 072 105 658

Bilaga 2

Specifikation av utgifter i statens budget

Bilaga 2 Specifikation av utgifter i statens budget för budgetåret 2020

Tusentals kronor

	Ingående ram- överförings- belopp (IB)	Statens budget (SB)	Ändrings- budget (ÅB)	Indragning (ID)	Utnyttjade Medgivna överskrid- anden (MÖ)	Totalt tilldelade medel (IB+SB+ÅB+ ID+MÖ)	Utfall	Skillnad mot statens budget	Skillnad mot anvisade medel (SB+ÅB)	Skillnad mot tilldelade medel	Skillnad mot tillgängliga medel	Anslags- kredit	Utgående ram- överförings- belopp
UO 1 Rikets styrelse	692 798	15 131 274	965 000	-167 513		16 621 559	15 749 041	617 767	-347 233	-872 518	-1 315 547	443 029	872 518
1 Statschefen		146 400	40 000			186 400	186 400	40 000	0	0	0	0	0
1:1 Kungliga hov- och slottsstaten		146 400	40 000			186 400	186 400	40 000	0	0	0	0	0
2 Riksdagen samt Riksdagens ombudsmän	74 587	2 390 507				2 465 094	2 296 566	-93 941	-93 941	-168 528	-240 242	71 714	168 528
2:1 Riksdagens ledamöter och partier m.m.	-7 968	968 702				960 734	913 246	-55 456	-55 456	-47 488	-76 549	29 061	47 488
2:2 Riksdagens förvaltningsanslag	27 138	861 468				888 606	859 084	-2 384	-2 384	-29 522	-55 366	25 844	29 522
2:3 Riksdagens fastighetsanslag	50 127	100 000				150 127	86 632	-13 368	-13 368	-63 495	-66 495	3 000	63 495
2:4 Riksdagens ombudsmän (JO)	5 330	112 428				117 758	107 106	-5 322	-5 322	-10 652	-14 024	3 372	10 652
2:5 Riksrevisionen	-40	347 909				347 869	330 497	-17 412	-17 412	-17 372	-27 809	10 437	17 372
3 Sametinget och samepolitiken	436	55 428				55 864	54 364	-1 064	-1 064	-1 499	-3 161	1 662	1 499
3:1 Sametinget	436	55 428				55 864	54 364	-1 064	-1 064	-1 499	-3 161	1 662	1 499
4 Regeringskansliet m.m.	516 516	7 922 271	7 500	-94 912		8 351 375	7 728 544	-193 727	-201 227	-622 831	-860 499	237 668	622 831
4:1 Regeringskansliet m.m.	516 516	7 922 271	7 500	-94 912		8 351 375	7 728 544	-193 727	-201 227	-622 831	-860 499	237 668	622 831
5 Länsstyrelserna	34 144	3 172 290	205 000	-1 733		3 409 701	3 337 531	165 241	-39 759	-72 170	-166 473	94 303	72 170
5:1 Länsstyrelserna m.m.	34 144	3 172 290	205 000	-1 733		3 409 701	3 337 531	165 241	-39 759	-72 170	-166 473	94 303	72 170

	Ingående ram-överförings-belopp (IB)	Statens budget (SB)	Ändrings-budget (ÅB)	Indragning (ID)	Utnyttjade Medgivna överskridanden (MÖ)	Totalt tilldelade medel (IB+SB+ÅB+ID+MÖ)	Utfall	Skillnad mot statens budget	Skillnad mot anvisade medel (SB+ÅB)	Skillnad mot tilldelade medel	Skillnad mot tillgängliga medel	Anslags-kredit	Utgående ram-överförings-belopp
6													
Demokratipolitik och mänskliga rättigheter	55 566	494 911	12 500	-59 722		503 255	493 651	-1 260	-13 760	-9 604	-21 330	11 726	9 604
6:1 Allmänna val och demokrati	59 389	142 340	2 500	-59 389		144 840	141 793	-547	-3 047	-3 047	-4 197	1 150	3 047
6:2 Justitiekanslern	-629	52 550				51 921	50 976	-1 574	-1 574	-945	-2 521	1 576	945
6:3 Datainspektionen	-4 130	110 374	10 000			116 244	114 035	3 661	-6 339	-2 209	-5 520	3 311	2 209
6:4 Valmyndigheten	862	20 447		-259		21 050	17 917	-2 530	-2 530	-3 132	-3 745	613	3 132
6:5 Stöd till politiska partier	73	169 200		-73		169 200	168 929	-271	-271	-271	-5 347	5 076	271
7 Nationella minoriteter	585	119 271		-585		119 271	116 179	-3 092	-3 092	-3 092	-3 092	0	3 092
7:1 Åtgärder för nationella minoriteter	230	117 771		-230		117 771	114 691	-3 080	-3 080	-3 080	-3 080	0	3 080
7:2 Åtgärder för den nationella minoriteten romer	355	1 500		-355		1 500	1 488	-12	-12	-12	-12	0	12
8 Medier	8 466	801 241	700 000	-8 340		1 501 367	1 510 104	708 863	8 863	8 737	-16 626	25 363	-8 737
8:1 Mediestöd	8 340	762 119	700 000	-8 340		1 462 119	1 468 395	706 276	6 276	6 276	-16 587	22 863	-6 276
8:2 Myndigheten för press, radio och tv	126	39 122				39 248	41 709	2 587	2 587	2 460	-40	2 500	-2 460
9 Sieps samt insatser för att stärka delaktigheten i EU-arbetet	2 498	28 955		-2 221		29 232	25 700	-3 255	-3 255	-3 532	-4 125	593	3 532
9:1 Svenska institutet för europapolitiska studier samt EU-information	2 498	28 955		-2 221		29 232	25 700	-3 255	-3 255	-3 532	-4 125	593	3 532
UO 2 Samhälls-ekonomi och finansförvaltning	414 781	17 390 191	36 823	-371 396		17 470 399	17 002 919	-387 272	-424 095	-467 480	-1 303 823	836 343	467 480

		Ingående ram-överförings-belopp (IB)	Statens budget (SB)	Ändrings-budget (ÅB)	Indragning (ID)	Utnyttjade Medgivna överskridanden (MÖ)	Totalt tilldelade medel (IB+SB+ÅB+ID+MÖ)	Utfall	Skillnad mot statens budget	Skillnad mot anvisade medel (SB+ÅB)	Skillnad mot tilldelade medel	Skillnad mot tillgängliga medel	Anslags-kredit	Utgående ram-överförings-belopp
1:1	Statskontoret	4 579	100 183	-1 000	-4 018		99 745	96 857	-3 326	-2 326	-2 888	-5 648	2 760	2 888
1:2	Kammarkollegiet	3 223	71 185		-838		73 570	70 630	-555	-555	-2 940	-5 075	2 135	2 940
1:3	Finansinspektionens avgifter till EU:s tillsynsmyndigheter	2 689	17 550		-2 689		17 550	15 621	-1 929	-1 929	-1 929	-3 684	1 755	1 929
1:4	Arbetsgivarpolitiska frågor	1 365	2 443		-1 365		2 443	796	-1 647	-1 647	-1 647	-1 658	11	1 647
1:5	Statliga tjänstepensioner m.m.	279 926	13 895 000		-279 926		13 895 000	13 579 248	-315 752	-315 752	-315 752	-1 010 502	694 750	315 752
1:6	Finanspolitiska rådet	394	10 396		-87		10 703	10 257	-139	-139	-446	-757	311	446
1:7	Konjunkturinstitutet	2 665	66 295		-742		68 217	65 950	-345	-345	-2 267	-4 255	1 988	2 267
1:8	Ekonomistyrningsverket	4 448	175 469		-2 357		177 560	172 254	-3 215	-3 215	-5 306	-14 079	8 773	5 306
1:9	Statistiska centralbyrån	11 546	583 629	-1 000			594 175	589 590	5 961	6 961	-4 585	-22 093	17 508	4 585
1:10	Bidragsfastigheter	19 175	274 000		-19 175		274 000	266 032	-7 968	-7 968	-7 968	-16 188	8 220	7 968
1:11	Finansinspektionen	9 714	623 253		-334		632 633	637 866	14 613	14 613	5 233	-25 929	31 162	-5 233
1:12	Riksgäldskontoret	48 452	319 204		-38 712		328 944	316 855	-2 349	-2 349	-12 089	-21 665	9 576	12 089
1:13	Bokföringsnämnden	439	10 667		-124		10 982	9 537	-1 130	-1 130	-1 445	-1 765	320	1 445
1:14	Vissa garanti- och medlemsavgifter	55	240 520	53 823	-55		294 343	237 613	-2 907	-56 730	-56 730	-85 978	29 248	56 730
1:15	Statens servicecenter	4 342	698 581	-15 000	-3 003		684 919	642 514	-56 067	-41 067	-42 405	-63 257	20 852	42 405
1:16	Finansmarknadsforskning	442	29 921				30 363	29 894	-27	-27	-469	-1 366	897	469
1:17	Upphandlingsmyndigheten	-1 355	94 419		0		93 064	93 994	-425	-425	930	-1 902	2 832	-930
1:18	Myndigheten för digital förvaltning	22 685	177 476		-17 973		182 188	167 409	-10 067	-10 067	-14 779	-18 024	3 245	14 779
UO 3 Skatt, tull och exekution		117 407	12 056 989	255 000	-134 000		12 295 396	12 054 611	-2 378	-257 378	-240 786	-642 674	401 888	240 786
1:1	Skatteverket	57 279	7 924 955	245 000	-134 000		8 093 234	7 904 231	-20 724	-265 724	-189 003	-426 751	237 748	189 003
1:2	Tullverket	48 050	2 123 025	10 000			2 181 075	2 141 688	18 663	8 663	-39 387	-103 077	63 690	39 387

	Ingående ram-överförings-belopp (IB)	Statens budget (SB)	Ändrings-budget (ÅB)	Indragning (ID)	Utnyttjade Medgivna överskridanden (MÖ)	Totalt tilldelade medel (IB+SB+ÅB+ID+MÖ)	Utfall	Skillnad mot statens budget	Skillnad mot anvisade medel (SB+ÅB)	Skillnad mot tilldelade medel	Skillnad mot tillgängliga medel	Anslags-kredit	Utgående ram-överförings-belopp
1:3	Kronofogdemyndigheten	12 078	2 009 009			2 021 087	2 008 692	-317	-317	-12 395	-112 845	100 450	12 395
UO 4													
Rättsväsendet	250 437	51 731 092	1 524 000	-66 345		53 439 184	53 027 191	1 296 099	-227 901	-411 994	-2 199 795	1 787 801	411 994
1:1	Polismyndigheten	301 202	28 546 852		-1 060	28 846 994	28 797 631	250 779	250 779	-49 363	-906 187	856 824	49 363
1:2	Säkerhetspolisen	21 864	1 641 279	40 000		1 703 143	1 588 202	-53 077	-93 077	-114 940	-164 178	49 238	114 940
1:3	Åklagarmyndigheten	34 159	1 698 586			1 732 745	1 694 063	-4 523	-4 523	-38 682	-89 639	50 957	38 682
1:4	Ekobrottsmyndigheten	18 418	736 115			754 533	742 942	6 827	6 827	-11 591	-33 674	22 083	11 591
1:5	Sveriges Domstolar	114 657	6 241 698	30 000		6 386 355	6 137 573	-104 125	-134 125	-248 782	-436 032	187 250	248 782
1:6	Kriminalvården	-35 892	9 448 433	20 000		9 432 541	9 586 292	137 859	117 859	153 751	-129 701	283 452	-153 751
1:7	Brottsförebyggande rådet	1 714	166 347		-611	167 450	157 725	-8 622	-8 622	-9 724	-14 714	4 990	9 724
1:8	Rättsmedicinalverket	-10 675	455 273	29 000		473 598	469 748	14 475	-14 525	-3 849	-17 507	13 658	3 849
1:9	Gentekniknämnden	1 026	5 709		-970	5 765	4 706	-1 003	-1 003	-1 059	-1 230	171	1 059
1:10	Brottsoffermyndigheten	722	48 374			49 096	47 616	-758	-758	-1 479	-2 930	1 451	1 479
1:11	Ersättning för skador på grund av brott	21 050	121 953		-17 391	125 612	95 842	-26 111	-26 111	-29 770	-29 770	0	29 770
1:12	Rättsliga biträden m.m.	-265 000	2 356 357	1 307 000		3 398 357	3 406 977	1 050 620	-256 380	8 621	-307 014	315 635	-8 621
1:13	Kostnader för vissa skaderegleringar m.m.	156	39 987	73 000	-156	112 987	106 049	66 062	-6 938	-6 938	-8 137	1 199	6 938
1:14	Avgifter till vissa internationella sammanslutningar	10 788	24 174	-5 000	-10 788	19 174	12 949	-11 225	-6 225	-6 225	-6 225		6 225
1:15	Bidrag till lokalt brottsförebyggande arbete	535	57 157		-535	57 157	56 995	-162	-162	-162	-162	0	162
1:16	Säkerhets- och integritetsskydds-nämnden	4 893	21 224		-4 265	21 852	19 682	-1 542	-1 542	-2 170	-2 806	636	2 170
1:17	Domarnämnden	695	8 574		-442	8 827	7 475	-1 099	-1 099	-1 352	-1 609	257	1 352

	Ingående ram-överföringsbelopp (IB)	Statens budget (SB)	Ändringsbudget (ÅB)	Indragning (ID)	Utnyttjade Medgivna överskridanden (MÖ)	Totalt tilldelade medel (IB+SB+ÅB+ID+MÖ)	Utfall	Skillnad mot statens budget	Skillnad mot anvisade medel (SB+ÅB)	Skillnad mot tilldelade medel	Skillnad mot tillgängliga medel	Anslagskredit	Utgående ram-överföringsbelopp
1:18	Från EU-budgeten finansierade insatser avseende EU:s inre säkerhet	30 126	113 000	30 000	-30 126	143 000	94 721	-18 279	-48 279	-48 279	-48 279		48 279
UO 5													
Internationell samverkan	30 720	2 028 315	115 000	-24 975	0	2 149 060	2 070 441	42 126	-72 874	-78 619	-230 441	151 822	78 619
1:1	Avgifter till internationella organisationer	8 700	1 328 554	88 000	-8 700	1 416 554	1 425 767	97 213	9 213	9 213	-127 542	136 755	-9 213
1:2	Freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet	6 350	193 326		-3 533	196 142	172 791	-20 535	-20 535	-23 351	-29 149	5 798	23 351
1:3	Nordiskt samarbete	780	13 595		-780	13 595	11 568	-2 027	-2 027	-2 027	-2 434	407	2 027
1:4	Ekonomiskt bistånd till enskilda utomlands samt diverse kostnader för rättssväsendet	3 873	4 826	25 000	-3 873	29 826	4 394	-432	-25 432	-25 432	-26 310	878	25 432
1:5	Inspektionen för strategiska produkter	4 774	45 029	2 000	-3 459	48 344	46 383	1 354	-646	-1 962	-3 372	1 410	1 962
1:6	Forskning, utredningar och andra insatser rörande säkerhetspolitik, nedrustning och icke-spridning	2 162	72 358		-2 178	72 342	52 545	-19 813	-19 813	-19 797	-21 967	2 170	19 797
1:7	Bidrag till Stockholms internationella fredsforskningsinstitut (SIPRI)		28 402			28 402	28 402	0	0	0	0		0
1:8	Bidrag till Utrikespolitiska institutet (UI)		19 175			19 175	19 175	0	0	0	0		0
1:9	Svenska institutet	1 629	131 360			132 989	130 694	-666	-666	-2 295	-6 235	3 940	2 295

		Ingående ram-överförings-belopp (IB)	Statens budget (SB)	Ändrings-budget (ÅB)	Indragning (ID)	Utnyttjade Medgivna överskridanden (MÖ)	Totalt tilldelade medel (IB+SB+ÅB+ID+MÖ)	Utfall	Skillnad mot statens budget	Skillnad mot anvisade medel (SB+ÅB)	Skillnad mot tilldelade medel	Skillnad mot tillgängliga medel	Anslags-kredit	Utgående ram-överförings-belopp
1:10	Information om Sverige i utlandet	361	15 475		-361		15 475	9 758	-5 717	-5 717	-5 717	-6 181	464	5 717
1:11	Samarbete inom Östersjöregionen	2 091	176 215		-2 091		176 215	168 962	-7 253	-7 253	-7 253	-7 253	0	7 253
UO 6 Försvar och samhällets krisberedskap		-46 295	64 799 753	130 000	-386 285	0	64 497 174	63 092 365	-1 707 388	-1 837 388	-1 404 809	-4 100 160	2 695 351	1 404 809
1	Försvar	-123 952	59 808 965		-339 106		59 345 907	58 021 569	-1 787 396	-1 787 396	-1 324 338	-3 872 459	2 548 121	1 324 338
1:1	Förbands-verksamhet och beredskap	-342 801	38 972 457				38 629 656	37 812 181	-1 160 276	-1 160 276	-817 474	-1 986 646	1 169 172	817 474
1:2	Försvarsmaktens insatser internationellt	217 405	1 180 488		-182 528		1 215 365	1 004 304	-176 184	-176 184	-211 061	-246 475	35 414	211 061
1:3	Anskaffning av materiel och anläggningar	-257 239	15 202 092				14 944 853	14 872 171	-329 921	-329 921	-72 682	-1 282 786	1 210 104	72 682
1:4	Forskning och teknikutveckling	4 850	716 905		-4 850		716 905	730 499	13 594	13 594	13 594	-7 913	21 507	-13 594
1:5	Statens inspektion för försvars-underrättelse-verksamheten	1 173	11 191		-843		11 521	10 210	-981	-981	-1 311	-1 646	335	1 311
1:6	Totalförsvarets rekryterings-myndighet	4 372	209 195				213 567	209 582	387	387	-3 986	-10 261	6 275	3 986
1:7	Officersutbildning m.m.	3 518	224 275				227 793	225 014	739	739	-2 779	-9 507	6 728	2 779
1:8	Försvarets radioanstalt	41 622	1 271 189		-4 601		1 308 210	1 217 368	-53 821	-53 821	-90 842	-128 977	38 135	90 842
1:9	Totalförsvarets forskningsinstitut	3 258	233 501		-41		236 718	222 158	-11 343	-11 343	-14 560	-21 565	7 005	14 560
1:10	Nämnder m.m.	304	6 301		-304		6 301	6 221	-80	-80	-80	-87	7	80
1:11	Försvarets materielverk	199 257	1 770 787		-145 891		1 824 153	1 701 294	-69 493	-69 493	-122 859	-175 981	53 122	122 859

		Ingående ram- överförings- belopp (IB)	Statens budget (SB)	Ändrings- budget (ÅB)	Indragning (ID)	Utnyttjade Medgivna överskrid- anden (MÖ)	Totalt tilldelade medel (IB+SB+ÅB+ ID+MÖ)	Utfall	Skillnad mot statens budget	Skillnad mot anvisade medel (SB+ÅB)	Skillnad mot tilldelade medel	Skillnad mot tillgängliga medel	Anslags- kredit	Utgående ram- överförings- belopp
1:12	Försvars- underrättelse- domstolen	329	10 584		-46		10 866	10 568	-16	-16	-298	-615	317	298
2	Samhällets krisberedskap	75 237	4 529 819	130 000	-45 289	0	4 689 768	4 616 338	86 519	-43 481	-73 430	-202 875	129 445	73 430
2:1	Kustbevakningen	30 777	1 304 152				1 334 929	1 313 299	9 147	9 147	-21 630	-60 754	39 124	21 630
2:2	Förebyggande åtgärder mot jordskred och andra naturolyckor	0	74 850				74 850	74 850	0	0	0	-2 245	2 245	0
2:3	Ersättning för räddningstjänst m.m.	-14 450	27 580	40 000		0	53 130	32 273	4 693	-35 307	-20 857	-23 615	2 758	20 857
2:4	Krisberedskap	52 078	1 311 104	-5 000	-42 615		1 315 568	1 291 972	-19 132	-14 132	-23 596	-62 682	39 086	23 596
2:5	Ersättning till SOS Alarm Sverige AB för alarmeringstjänst enligt avtal		381 471	15 000			396 471	396 471	15 000	0	0	0		0
2:6	Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	2 760	1 383 330	80 000			1 466 090	1 459 645	76 315	-3 685	-6 446	-47 945	41 499	6 446
2:7	Statens haverikommission	4 071	47 332		-2 674		48 729	47 828	496	496	-901	-5 634	4 733	901
3	Strålsäkerhet	2 482	395 666		-1 890		396 258	390 543	-5 123	-5 123	-5 714	-21 540	15 826	5 714
3:1	Strålsäkerhets- myndigheten	2 482	395 666		-1 890		396 258	390 543	-5 123	-5 123	-5 714	-21 540	15 826	5 714
4	Elsäkerhet	-62	65 303				65 241	63 915	-1 388	-1 388	-1 326	-3 285	1 959	1 326
4:1	Elsäkerhetsverket	-62	65 303				65 241	63 915	-1 388	-1 388	-1 326	-3 285	1 959	1 326
UO 7	Internationellt bistånd	136 786	45 989 153	749 500	-31 309		46 844 130	46 524 762	535 609	-213 891	-319 368	-1 681 766	1 362 398	319 368
1	Internationellt utvecklings- samarbete	136 786	45 989 153	749 500	-31 309		46 844 130	46 524 762	535 609	-213 891	-319 368	-1 681 766	1 362 398	319 368
1:1	Biståndsverksamhet	127 258	44 283 158	726 476	-29 752		45 107 140	44 921 322	638 164	-88 312	-185 819	-1 496 348	1 310 529	185 819

	Ingående ram-överförings-belopp (IB)	Statens budget (SB)	Ändrings-budget (ÄB)	Indragning (ID)	Utnyttjade Medgivna överskridanden (MÖ)	Totalt tilldelade medel (IB+SB+ÄB+ID+MÖ)	Utfall	Skillnad mot statens budget	Skillnad mot anvisade medel (SB+ÄB)	Skillnad mot tilldelade medel	Skillnad mot tillgängliga medel	Anslags-kredit	Utgående ram-överförings-belopp
1:2	Styrelsen för internationellt utvecklings-samarbete (Sida)	5 802	1 491 976	23 024		1 520 802	1 403 463	-88 513	-111 537	-117 339	-162 789	45 450	117 339
1:3	Nordiska Afrikainstitutet	2 045	16 532		-1 557	17 020	14 875	-1 657	-1 657	-2 146	-2 641	495	2 146
1:4	Folke Bernadotteakademien	2 575	127 311			129 886	126 945	-366	-366	-2 942	-6 761	3 819	2 942
1:5	Riksrevisionen: Internationellt utvecklings-samarbete	-680	50 000			49 320	38 770	-11 230	-11 230	-10 550	-12 050	1 500	10 550
1:6	Utvärdering av internationellt bistånd	-215	20 176			19 961	19 388	-788	-788	-573	-1 178	605	573
UO 8 Migration		749 007	11 446 213	180 000	-784 217	11 591 003	9 578 839	-1 867 374	-2 047 374	-2 012 163	-2 498 063	485 900	2 012 163
1:1	Migrationsverket	-5 443	4 443 762			4 438 319	4 343 096	-100 666	-100 666	-95 222	-228 534	133 312	95 222
1:2	Ersättningar och bostadskostnader	508 502	4 936 000		-508 502	4 936 000	3 488 787	-1 447 213	-1 447 213	-1 447 213	-1 694 013	246 800	1 447 213
1:3	Migrationspolitiska åtgärder	791	127 915		-791	127 915	120 411	-7 504	-7 504	-7 504	-7 504	0	7 504
1:4	Domstolsprövning i utlänningsmål	-29 767	781 903	180 000		932 136	829 973	48 070	-131 930	-102 163	-180 353	78 190	102 163
1:5	Rättsliga biträden m.m. vid domstolsprövning i utlänningsmål	51 377	249 831		-51 377	249 831	181 959	-67 872	-67 872	-67 872	-75 366	7 494	67 872
1:6	Offentligt biträde i utlänningsärenden	128 326	402 150		-128 326	402 150	281 874	-120 276	-120 276	-120 276	-140 380	20 104	120 276
1:7	Utresor för avvisade och utvisade	58 646	349 202		-58 646	349 202	193 215	-155 987	-155 987	-155 987	-155 987	0	155 987
1:8	Från EU-budgeten finansierade insatser för asylsökande och flyktingar	36 575	155 450		-36 575	155 450	139 523	-15 927	-15 927	-15 927	-15 927	0	15 927

	Ingående ram-överföringsbelopp (IB)	Statens budget (SB)	Ändringsbudget (ÅB)	Indragning (ID)	Utnyttjade Medgivna överskridanden (MÖ)	Totalt tilldelade medel (IB+SB+ÅB+ID+MÖ)	Utfall	Skillnad mot statens budget	Skillnad mot anvisade medel (SB+ÅB)	Skillnad mot tilldelade medel	Skillnad mot tillgängliga medel	Anslagskredit	Utgående ram-överföringsbelopp
UO 9													
Hälsovård, sjukvård och social omsorg	1 893 432	84 167 142	32 652 500	-1 809 028		116 904 046	101 774 343	17 607 201	-15 045 299	-15 129 703	-17 660 159	2 530 456	15 129 703
1 Hälsa- och sjukvårdspolitik	328 698	53 557 638	31 812 000	-320 104		85 378 232	71 622 024	18 064 386	-13 747 614	-13 756 209	-14 974 252	1 218 043	13 756 209
1:1 Myndigheten för vård- och omsorgsanalys	-649	37 320				36 671	31 065	-6 255	-6 255	-5 605	-6 724	1 119	5 605
1:2 Statens beredning för medicinsk och social utvärdering	5 146	87 923		-2 640		90 429	88 373	450	450	-2 056	-4 693	2 637	2 056
1:3 Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket	6 007	152 349		-1 667		156 689	151 880	-469	-469	-4 809	-9 379	4 570	4 809
1:4 Tandvårdsförmåner	-30 821	7 069 781				7 038 960	5 964 196	-1 105 585	-1 105 585	-1 074 764	-1 427 828	353 064	1 074 764
1:5 Bidrag för läkemedelsförmånerna	-9 151	29 680 000	359 000			30 029 849	30 041 293	361 293	2 293	11 444	-730 556	742 000	-11 444
1:6 Bidrag till folkhälsa och sjukvård	216 364	9 257 886	31 176 000	-186 405		40 463 845	28 036 230	18 778 344	-12 397 656	-12 427 615	-12 446 015	18 400	12 427 615
1:7 Sjukvård i internationella förhållanden	-27 086	498 187	50 000			521 101	495 370	-2 817	-52 817	-25 732	-70 572	44 840	25 732
1:8 Bidrag till psykiatri	75 835	2 160 393		-75 835		2 160 393	2 109 992	-50 401	-50 401	-50 401	-50 401	0	50 401
1:9 Läkemiddelsverket	-1 000	149 768				148 768	141 507	-8 261	-8 261	-7 261	-11 754	4 493	7 261
1:10 E-hälsomyndigheten	3 516	119 603				123 119	119 565	-38	-38	-3 554	-7 142	3 588	3 554
1:11 Insatser för ökad tillgänglighet inom hälso- och sjukvården	10 000	2 900 000		-10 000		2 900 000	2 898 922	-1 078	-1 078	-1 078	-1 078		1 078
8:1 Socialstyrelsen	13 864	699 850	227 000			940 714	783 167	83 317	-143 683	-157 547	-178 542	20 995	157 547
8:2 Inspektionen för vård och omsorg	66 675	744 578		-43 557		767 696	760 465	15 887	15 887	-7 231	-29 568	22 337	7 231
2 Folkhälsopolitik	8 364	739 895	125 000	-9 146		864 113	781 091	41 196	-83 804	-83 022	-100 384	17 362	83 022

		Ingående ram- överförings- belopp (IB)	Statens budget (SB)	Ändrings- budget (ÅB)	Indragning (ID)	Utnyttjade Medgivna överskrid- anden (MÖ)	Totalt tilldelade medel (IB+SB+ÅB+ ID+MÖ)	Utfall	Skillnad mot statens budget	Skillnad mot anvisade medel (SB+ÅB)	Skillnad mot tilldelade medel	Skillnad mot tillgängliga medel	Anslags- kredit	Utgående ram- överförings- belopp
2:1	Folkhälso- myndigheten	1 964	434 599	93 000			529 563	480 748	46 149	-46 851	-48 815	-61 611	12 796	48 815
2:2	Insatser för vaccinberedskap	760	88 500	32 000	-760		120 500	89 522	1 022	-30 978	-30 978	-30 978		30 978
2:3	Bidrag till WHO	-2 726	45 665		-20		42 919	43 083	-2 582	-2 582	164	-4 402	4 566	-164
2:4	Insatser mot hiv/aids och andra smittsamma sjukdomar	1 625	75 502		-1 625		75 502	73 150	-2 352	-2 352	-2 352	-2 352		2 352
6:1	Åtgärder avseende alkohol, narkotika, dopning, tobak samt spel	6 742	95 629		-6 742		95 629	94 587	-1 042	-1 042	-1 042	-1 042	0	1 042
3	Funktions- hinderspolitik	1 839	249 638		-956		250 522	250 095	457	457	-426	-2 493	2 067	426
3:1	Myndigheten för delaktighet	884	60 896				61 780	61 113	217	217	-667	-2 493	1 826	667
3:2	Bidrag till funktionshinders- organisationer	956	188 742		-956		188 742	188 983	241	241	241	0	241	-241
4	Politik för sociala tjänster	1 555 893	28 873 462	665 500	-1 478 567		29 616 288	28 329 944	-543 518	-1 209 018	-1 286 344	-2 557 602	1 271 258	1 286 344
4:1	Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd	500	27 598	3 500			31 598	30 753	3 155	-345	-846	-1 673	827	846
4:2	Vissa statsbidrag inom funktionshinders- området	173 719	797 514	50 000	-173 719		847 514	777 791	-19 723	-69 723	-69 723	-69 723	0	69 723
4:3	Bilstöd till personer med funktionsnedsättning	120 192	263 395		-120 192		263 395	136 211	-127 184	-127 184	-127 184	-140 353	13 169	127 184
4:4	Kostnader för statlig assistansersättning	811 591	24 450 971		-811 591		24 450 971	23 528 449	-922 522	-922 522	-922 522	-2 145 070	1 222 548	922 522
4:5	Stimulansbidrag och åtgärder inom äldreområdet	297 808	1 427 490	612 000	-277 808		2 059 490	1 974 933	547 443	-64 557	-84 557	-84 557	0	84 557

		Ingående ram- överförings- belopp (IB)	Statens budget (SB)	Ändrings- budget (ÅB)	Indragning (ID)	Utnyttjade Medgivna överskrid- anden (MÖ)	Totalt tilldelade medel (IB+SB+ÅB+ ID+MÖ)	Utfall	Skillnad mot statens budget	Skillnad mot anvisade medel (SB+ÅB)	Skillnad mot tilldelade medel	Skillnad mot tillgängliga medel	Anslags- kredit	Utgående ram- överförings- belopp
4:6	Statens institutionsstyrelse	59 391	1 157 143	250 000	-2 565		1 463 969	1 414 007	256 864	6 864	-49 962	-84 676	34 714	49 962
4:7	Bidrag till utveckling av socialt arbete m.m.	92 692	749 351	-250 000	-92 692		499 351	467 801	-281 550	-31 550	-31 550	-31 550	0	31 550
5	Barnrättspolitik	768	48 518	50 000	-256		99 030	96 698	48 180	-1 820	-2 332	-3 119	787	2 332
5:1	Barnombudsmannen	512	26 257				26 769	27 089	832	832	320	-467	787	-320
5:2	Barnets rättigheter	256	22 261	50 000	-256		72 261	69 609	47 348	-2 652	-2 652	-2 652	0	2 652
7	Forskningspoliti k	-2 131	697 991				695 860	694 491	-3 500	-3 500	-1 370	-22 309	20 939	1 370
7:1	Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd: Förvaltning	-422	36 488				36 066	35 155	-1 333	-1 333	-911	-2 005	1 094	911
7:2	Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd: Forskning	-1 709	661 503				659 794	659 336	-2 167	-2 167	-459	-20 304	19 845	459
UO 10	Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktions- nedsättning	176 841	95 705 843	32 966 000	-849 754		127 998 930	117 898 771	22 192 928	-10 773 072	-10 100 158	-14 186 555	4 086 397	10 100 158
1	Ersättning vid sjukdom och funktions- nedsättning	170 294	86 827 428	32 383 000	-847 893		118 532 829	108 697 873	21 870 445	-10 512 555	-9 834 956	-13 637 512	3 802 556	9 834 956
1:1	Sjukpenning och rehabilitering m.m.	-303 609	36 925 977	12 576 000	-203 087		48 995 281	42 371 430	5 445 453	-7 130 547	-6 623 851	-8 326 299	1 702 448	6 623 851
1:2	Aktivitets- och sjukersättningar m.m.	-165 082	42 150 170		-4 342		41 980 746	42 610 678	460 508	460 508	629 932	-1 217 776	1 847 708	-629 932
1:3	Merkostnads- ersättning och handkappersättning	86 967	1 408 000		-86 967		1 408 000	1 299 730	-108 270	-108 270	-108 270	-178 670	70 400	108 270

		Ingående ram- överförings- belopp (IB)	Statens budget (SB)	Ändrings- budget (ÅB)	Indragning (ID)	Utnyttjade Medgivna överskrid- anden (MÖ)	Totalt tilldelade medel (IB+SB+ÅB+ ID+MÖ)	Utfall	Skillnad mot statens budget	Skillnad mot anvisade medel (SB+ÅB)	Skillnad mot tilldelade medel	Skillnad mot tillgängliga medel	Anslags- kredit	Utgående ram- överförings- belopp
1:4	Arbetskade- ersättningar m.m.	95 701	2 608 000		-95 701		2 608 000	2 566 931	-41 069	-41 069	-41 069	-161 819	120 750	41 069
1:5	Ersättning inom det statliga personskadeskyddet	-1 479	36 923				35 444	36 581	-342	-342	1 137	-621	1 758	-1 137
1:6	Bidrag för sjukskrivnings- processen	456 070	2 508 500	-43 000	-456 070		2 465 500	2 137 086	-371 414	-328 414	-328 414	-328 414		328 414
1:7	Ersättning för höga sjuklönekostnader	1 726	1 189 858	19 850 000	-1 726		21 039 858	17 675 437	16 485 579	-3 364 421	-3 364 421	-3 423 913	59 492	3 364 421
2	Myndigheter	6 546	8 878 415	583 000	-1 861		9 466 101	9 200 898	322 483	-260 517	-265 202	-549 043	283 841	265 202
2:1	Försäkringskassan	2 638	8 807 593	583 000			9 393 231	9 140 883	333 290	-249 710	-252 348	-534 065	281 717	252 348
2:2	Inspektionen för socialförsäkringen	3 908	70 822		-1 861		72 870	60 015	-10 807	-10 807	-12 854	-14 978	2 124	12 854
UO 11	Ekonomisk trygghet vid ålderdom	100 711	36 542 396	77 000	-283 778		36 436 329	36 652 254	109 858	32 858	215 925	-1 617 154	1 833 079	-215 925
1	Ersättning vid ålderdom	73 638	35 946 500		-279 705		35 740 433	35 946 233	-267	-267	205 800	-1 591 525	1 797 325	-205 800
1:1	Garantipension till ålderspension	-93 966	14 940 800				14 846 834	14 385 887	-554 913	-554 913	-460 947	-1 207 987	747 040	460 947
1:2	Efterlevande- pensioner till vuxna	-64 768	9 804 900				9 740 132	9 966 127	161 227	161 227	225 996	-264 249	490 245	-225 996
1:3	Bostadstillägg till pensionärer	279 705	10 026 300		-279 705		10 026 300	10 414 070	387 770	387 770	387 770	-113 545	501 315	-387 770
1:4	Äldreförsörjnings- stöd	-47 333	1 174 500				1 127 167	1 180 149	5 649	5 649	52 982	-5 743	58 725	-52 982
2	Myndigheter	27 073	595 896	77 000	-4 073		695 896	706 021	110 125	33 125	10 125	-25 629	35 754	-10 125
2:1	Pensions- myndigheten	27 073	595 896	77 000	-4 073		695 896	706 021	110 125	33 125	10 125	-25 629	35 754	-10 125
UO 12	Ekonomisk trygghet för familjer och barn	253 351	101 430 320	2 831 000	-962 816		103 551 855	99 939 005	-1 491 315	-4 322 315	-3 612 850	-8 092 490	4 479 640	3 612 850

		Ingående ram-överförings-belopp (IB)	Statens budget (SB)	Ändrings-budget (ÄB)	Indragning (ID)	Utnyttjade Medgivna överskridanden (MÖ)	Totalt tilldelade medel (IB+SB+ÄB+ID+MÖ)	Utfall	Skillnad mot statens budget	Skillnad mot anvisade medel (SB+ÄB)	Skillnad mot tilldelade medel	Skillnad mot tillgängliga medel	Anslags-kredit	Utgående ram-överförings-belopp
1:1	Barnbidrag	1 405	33 493 943		-32 252		33 463 096	33 325 745	-168 198	-168 198	-137 350	-1 812 045	1 674 695	137 350
1:2	Föräldraförsäkring	-182 845	47 288 762	1 740 000	-338 701		48 507 216	46 125 193	-1 163 569	-2 903 569	-2 382 023	-4 533 280	2 151 257	2 382 023
1:3	Underhållsstöd	65 494	2 627 264		-65 494		2 627 264	2 635 710	8 446	8 446	8 446	-122 917	131 363	-8 446
1:4	Adoptionsbidrag	9 109	20 184		-9 109		20 184	8 925	-11 259	-11 259	-11 259	-11 864	605	11 259
1:5	Barnpension och efterlevandestöd	-32 604	997 300				964 696	1 034 176	36 876	36 876	69 480	-331	69 811	-69 480
1:6	Omvårdnadsbidrag och vårdbidrag	500 309	4 691 391		-517 261		4 674 439	3 960 359	-731 032	-731 032	-714 080	-928 681	214 601	714 080
1:7	Pensionsrätt för barnår		7 565 300				7 565 300	7 565 300	0	0	0	0		0
1:8	Bostadsbidrag	-107 516	4 746 176	1 091 000			5 729 660	5 283 596	537 420	-553 580	-446 064	-683 372	237 308	446 064
UO 13														
Jämställdhet och nyanlända invandras etablering														
		1 346 209	10 065 663	55 000	-1 343 428		10 123 443	8 515 996	-1 549 667	-1 604 667	-1 607 448	-2 040 301	432 853	1 607 448
1 Nyanlända invandras etablering														
		1 303 967	8 785 587		-1 304 993		8 784 561	7 235 914	-1 549 673	-1 549 673	-1 548 647	-1 975 072	426 425	1 548 647
1:1	Etableringsåtgärder	803	156 430		-803		156 430	154 570	-1 860	-1 860	-1 860	-1 860	0	1 860
1:2	Kommunersättningar vid flyktmottagande	1 212 735	8 502 572		-1 213 761		8 501 546	7 042 467	-1 460 105	-1 460 105	-1 459 079	-1 881 707	422 628	1 459 079
1:3	Hemutrustningslån	90 429	126 585		-90 429		126 585	38 877	-87 708	-87 708	-87 708	-91 505	3 797	87 708
2 Diskriminering		3 971	218 874		-3 139		219 707	205 116	-13 758	-13 758	-14 591	-18 379	3 788	14 591
2:1	Diskrimineringsombudsmannen	1 128	126 955		-295		127 788	121 167	-5 788	-5 788	-6 621	-10 409	3 788	6 621
2:2	Åtgärder mot diskriminering och rasism m.m.	2 843	91 919		-2 843		91 919	83 948	-7 971	-7 971	-7 971	-7 971	0	7 971
3 Jämställdhet		34 185	543 202	55 000	-31 877		600 509	559 333	16 131	-38 869	-41 177	-43 277	2 100	41 177
3:1	Särskilda jämställdhetsåtgärder	27 620	445 039	50 000	-27 620		495 039	457 193	12 154	-37 846	-37 846	-37 846	0	37 846

	Ingående ram-överföringsbelopp (IB)	Statens budget (SB)	Ändringsbudget (ÅB)	Indragning (ID)	Utnyttjade Medgivna överskridanden (MÖ)	Totalt tilldelade medel (IB+SB+ÅB+ID+MÖ)	Utfall	Skillnad mot statens budget	Skillnad mot anvisade medel (SB+ÅB)	Skillnad mot tilldelade medel	Skillnad mot tillgängliga medel	Anslagskredit	Utgående ram-överföringsbelopp
3:2	Jämställdhetsmyndigheten	5 992	70 000	5 000	-3 685	77 307	74 761	4 761	-239	-2 546	-4 646	2 100	2 546
3:3	Bidrag för kvinnors organisering	572	28 163		-572	28 163	27 378	-785	-785	-785	-785		785
4	Segregation	4 086	518 000		-3 420	518 666	515 633	-2 367	-2 367	-3 033	-3 573	540	3 033
4:1	Åtgärder mot segregation	969	500 000		-969	500 000	497 510	-2 490	-2 490	-2 490	-2 490		2 490
4:2	Delegationen mot segregation	3 116	18 000		-2 450	18 666	18 123	123	123	-543	-1 083	540	543
UO 14	Arbetsmarknad och arbetsliv	880 015	77 164 287	21 601 200	-1 181 635	98 463 867	87 154 016	9 989 729	-11 611 471	-11 309 851	-15 876 283	4 566 432	11 309 851
1	Arbetsmarknad	823 960	76 218 499	21 593 700	-1 146 229	97 489 930	86 228 712	10 010 213	-11 583 487	-11 261 218	-15 803 266	4 542 048	11 261 218
1:1	Arbetsförmedlingens förvaltningskostnader	78 181	7 272 139	281 000		7 631 320	7 522 349	250 210	-30 790	-108 970	-545 298	436 328	108 970
1:2	Bidrag till arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd	-603 880	28 067 425	17 619 700		45 083 245	41 823 340	13 755 915	-3 863 785	-3 259 905	-5 344 721	2 084 816	3 259 905
1:3	Kostnader för arbetsmarknads-politiska program och insatser	732 519	8 882 007	1 164 000	-37 700	10 740 826	7 276 022	-1 605 985	-2 769 985	-3 464 804	-3 962 247	497 443	3 464 804
1:4	Lönebidrag och Samhall m.m.	-210 916	20 470 545		-132 600	20 127 029	19 062 836	-1 407 709	-1 407 709	-1 064 193	-1 771 940	707 747	1 064 193
1:5	Rådet för Europeiska socialfonden i Sverige	3 172	120 034			123 206	115 969	-4 065	-4 065	-7 237	-10 838	3 601	7 237
1:6	Europeiska socialfonden m.m. för perioden 2014-2020	409 228	1 451 500		-409 657	1 451 071	1 163 653	-287 847	-287 847	-287 418	-359 993	72 575	287 418

	Ingående ram-överförings-belopp (IB)	Statens budget (SB)	Ändrings-budget (ÅB)	Indragning (ID)	Utnyttjade Medgivna överskridanden (MÖ)	Totalt tilldelade medel (IB+SB+ÅB+ID+MÖ)	Utfall	Skillnad mot statens budget	Skillnad mot anvisade medel (SB+ÅB)	Skillnad mot tilldelade medel	Skillnad mot tillgängliga medel	Anslags-kredit	Utgående ram-överförings-belopp
1:7	Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering	1 241	42 292		-171	43 362	42 266	-26	-26	-1 096	-2 364	1 268	1 096
1:8	Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen	1 573	73 616			75 189	77 185	3 569	3 569	1 995	-213	2 208	-1 995
1:9	Bidrag till administration av grundbeloppet		57 916			57 916	57 916	0	0	0	0		0
1:10	Bidrag till Stiftelsen Utbildning Nordkalotten		8 303			8 303	8 303	0	0	0	0	0	0
1:11	Bidrag till lönegarantiersättning	-153 260	1 875 000	2 479 000		4 200 740	2 985 704	1 110 704	-1 368 296	-1 215 036	-1 565 436	350 400	1 215 036
1:12	Nystartsjobb, etableringsjobb och stöd för yrkesintroduktionsanställningar	332 318	5 262 634	50 000	-332 318	5 312 634	3 758 731	-1 503 903	-1 553 903	-1 553 903	-1 815 384	261 481	1 553 903
1:13	Lån till körkort	92 841	151 466		-92 841	151 466	45 980	-105 486	-105 486	-105 486	-105 486		105 486
1:14	Etablerings-ersättning till vissa nyanlända invandrare	140 943	2 483 622		-140 943	2 483 622	2 288 458	-195 164	-195 164	-195 164	-319 345	124 181	195 164
2 Arbetsliv		51 418	945 788	7 500	-30 770	973 937	925 304	-20 484	-27 984	-48 633	-73 017	24 384	48 633
2:1	Arbetsmiljöverket	32 642	676 593	-500	-18 984	689 751	663 980	-12 613	-12 113	-25 771	-45 528	19 757	25 771
2:2	Arbetsdomstolen	2 778	34 240	-1 500	-1 783	33 736	30 449	-3 791	-2 291	-3 287	-4 314	1 027	3 287
2:3	Internationella arbetsorganisationen (ILO)	462	33 722	5 000	-462	38 722	35 115	1 393	-3 607	-3 607	-3 640	33	3 607
2:4	Medlingsinstitutet	5 725	50 521	5 000	-725	60 521	53 176	2 655	-2 345	-7 345	-9 871	2 526	7 345
2:5	Myndigheten för arbetsmiljökunskap	9 811	38 712	-500	-8 815	39 208	30 672	-8 040	-7 540	-8 536	-9 577	1 041	8 536

		Ingående ram- överförings- belopp (IB)	Statens budget (SB)	Ändrings- budget (ÅB)	Indragning (ID)	Utnyttjade Medgivna överskrid- anden (MÖ)	Totalt tilldelade medel (IB+SB+ÅB+ ID+MÖ)	Utfall	Skillnad mot statens budget	Skillnad mot anvisade medel (SB+ÅB)	Skillnad mot tilldelade medel	Skillnad mot tillgängliga medel	Anslags- kredit	Utgående ram- överförings- belopp
2:6	Regional skyddsombuds- verksamhet		112 000				112 000	111 913	-87	-87	-87	-87		87
	Äldre anslag	4 636			-4 636		0				0	0		0
2:5 (2019)	Arbetslivspolitik	4 636			-4 636		0				0	0		0
UO 15														
Studiestöd		1 896 146	25 508 400	1 604 500	-2 044 475		26 964 571	25 059 720	-448 680	-2 053 180	-1 904 851	-3 035 818	1 130 967	1 904 851
1:1	Studiehjälp	23 350	4 382 408		-23 350		4 382 408	4 274 782	-107 626	-107 626	-107 626	-326 746	219 120	107 626
1:2	Studiemedel	1 651 055	17 696 712	1 319 500	-1 816 420		18 850 847	17 440 441	-256 271	-1 575 771	-1 410 406	-2 152 480	742 074	1 410 406
1:3	Avsättning för kreditförluster	75 833	1 855 904	99 000	-75 833		1 954 904	1 855 150	-754	-99 754	-99 754	-192 549	92 795	99 754
1:4	Statens utgifter för studiemedelsräntor	398	167 518	28 000	-1 293		194 622	184 526	17 008	-10 992	-10 096	-18 471	8 375	10 096
1:5	Bidrag till kostnader vid viss gymnasieutbildning och vid viss föräldrautbildning i teckenspråk	8 974	62 150		-9 030		62 094	49 381	-12 769	-12 769	-12 713	-15 819	3 106	12 713
1:6	Bidrag till vissa studiesociala ändamål	3 933	27 000	6 000	-3 933		33 000	30 186	3 186	-2 814	-2 814	-2 814	0	2 814
1:7	Studiestartsstöd	114 617	410 000	142 000	-114 617		552 000	293 501	-116 499	-258 499	-258 499	-278 999	20 500	258 499
1:8	Centrala studiestödsnämnden	18 409	889 803	10 000			918 212	916 398	26 595	16 595	-1 814	-46 304	44 490	1 814
1:9	Överklagande- nämnden för studiestöd	-422	16 905				16 483	15 354	-1 551	-1 551	-1 129	-1 636	507	1 129
UO 16														
Utbildning och universitets- forskning		2 315 050	83 315 865	1 458 000	-1 768 161		85 320 754	82 958 160	-357 705	-1 815 705	-2 362 594	-3 149 461	786 867	2 362 594
1 Barn-, ungdoms- och vuxenutbildning		1 684 474	27 296 795	518 000	-1 600 821		27 898 448	26 234 541	-1 062 254	-1 580 254	-1 663 907	-1 880 812	216 905	1 663 907

		Ingående överförings- belopp (IB)	Statens budget (SB)	Ändrings- budget (ÅB)	Indragning (ID)	Utnyttjade Medgivna överskrid- anden (MÖ)	Totalt tilldelade medel (IB+SB+ÅB+ ID+MÖ)	Utfall	Skillnad mot statens budget	Skillnad mot anvisade medel (SB+ÅB)	Skillnad mot tilldelade medel	Skillnad mot tillgängliga medel	Anslags- kredit	Utgående överförings- belopp
1:1	Statens skolverk	93 055	1 135 892		-59 966		1 168 981	1 113 823	-22 069	-22 069	-55 158	-89 234	34 076	55 158
1:2	Statens skolinspektion	12 131	443 484				455 615	427 325	-16 159	-16 159	-28 290	-41 594	13 304	28 290
1:3	Specialpedagogiska skolmyndigheten	-5 820	762 437				756 617	732 794	-29 643	-29 643	-23 823	-46 696	22 873	23 823
1:4	Sameskolstyrelsen	-84	51 579				51 495	50 783	-796	-796	-712	-2 259	1 547	712
1:5	Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet	729 936	3 911 093	-480 000	-729 936		3 431 093	2 947 075	-964 018	-484 018	-484 018	-484 018	0	484 018
1:6	Statligt stöd till särskild utbildning i gymnasieskolan	58 833	314 806		-58 833		314 806	240 151	-74 655	-74 655	-74 655	-74 655	0	74 655
1:7	Maxtaxa i förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet, m.m.	11 610	3 903 000		-11 610		3 903 000	3 895 607	-7 393	-7 393	-7 393	-7 393	0	7 393
1:8	Bidrag till viss verksamhet inom skolväsendet, m.m.	-1 231	190 720	15 000	-111		204 378	199 489	8 769	-6 231	-4 889	-4 889	0	4 889
1:9	Bidrag till svensk undervisning i utlandet	2 126	108 015		-2 126		108 015	98 685	-9 330	-9 330	-9 330	-9 330	0	9 330
1:10	Fortbildning av lärare och förskolepersonal	161 743	380 026		-161 743		380 026	133 177	-246 849	-246 849	-246 849	-246 849	0	246 849
1:11	Fler anställda i lägstadiet	510	985 500		-510		985 500	985 146	-354	-354	-354	-354		354
1:12	Skolforsknings- institutet	1 257	24 387		-537		25 107	22 804	-1 583	-1 583	-2 304	-3 035	731	2 304
1:13	Praktiknära skolforskning	1 345	18 543		-1 345		18 543	18 543	0	0	0	0		0
1:14	Bidrag till lärarlöner	453 561	4 670 100		-453 561		4 670 100	4 123 906	-546 194	-546 194	-546 194	-546 194		546 194
1:15	Särskilda insatser inom skolområdet	574	163 418		-574		163 418	162 970	-448	-448	-448	-448		448

		Ingående ram- överförings- belopp (IB)	Statens budget (SB)	Ändrings- budget (ÅB)	Indragning (ID)	Utnyttjade Medgivna överskrid- anden (MÖ)	Totalt tilldelade medel (IB+SB+ÅB+ ID+MÖ)	Utfall	Skillnad mot statens budget	Skillnad mot anvisade medel (SB+ÅB)	Skillnad mot tilldelade medel	Skillnad mot tillgängliga medel	Anslags- kredit	Utgående ram- överförings- belopp
1:16	Statligt stöd för stärkt likvärdighet och kunskapsutveckling	50 658	4 885 500		-50 658		4 885 500	4 840 287	-45 213	-45 213	-45 213	-45 213		45 213
1:17	Bidrag till vissa studier	3 084	17 525		-3 084		17 525	6 199	-11 326	-11 326	-11 326	-11 326	0	11 326
1:18	Statligt stöd till vuxenutbildning	62 121	2 372 422	729 000	-62 121		3 101 422	3 101 422	729 000	0	0	0	0	0
1:19	Myndigheten för yrkeshögskolan	240	125 594	9 000			134 834	123 486	-2 108	-11 108	-11 348	-15 115	3 767	11 348
1:20	Statligt stöd till yrkeshögskole- utbildning	48 826	2 832 754	245 000	-4 107		3 122 473	3 010 870	178 116	-66 884	-111 603	-252 210	140 607	111 603
2	Universitet och högskolor	707 852	47 433 737	820 000	-153 624		48 807 965	48 097 884	664 147	-155 853	-710 081	-852 278	142 197	710 081
2:1	Universitetskanslers ämbetet	4 247	156 376				160 623	159 866	3 490	3 490	-757	-5 448	4 691	757
2:2	Universitets- och högskolerådet	3 137	202 273	10 000			215 410	193 810	-8 463	-18 463	-21 600	-27 668	6 068	21 600
2:3	Uppsala universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå		1 849 467				1 849 467	1 849 467	0	0	0	0		0
2:4	Uppsala universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå		2 259 049				2 259 049	2 259 049	0	0	0	0	0	0
2:5	Lunds universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå		2 165 339				2 165 339	2 165 339	0	0	0	0		0
2:6	Lunds universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå		2 322 628				2 322 628	2 322 628	0	0	0	0		0

		Ingående ram- överförings- belopp (IB)	Statens budget (SB)	Ändrings- budget (ÅB)	Indragning (ID)	Utnyttjade Medgivna överskrid- anden (MÖ)	Totalt tilldelade medel (IB+SB+ÅB+ ID+MÖ)	Utfall	Skillnad mot statens budget	Skillnad mot anvisade medel (SB+ÅB)	Skillnad mot tilldelade medel	Skillnad mot tillgängliga medel	Anslags- kredit	Utgående ram- överförings- belopp
2:7	Göteborgs universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	87 241	2 206 210				2 293 451	2 293 451	87 241	87 241	0	0		0
2:8	Göteborgs universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå		1 664 258				1 664 258	1 664 258	0	0	0	0		0
2:9	Stockholms universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	156 831	1 812 675				1 969 506	1 847 089	34 414	34 414	-122 417	-122 417		122 417
2:10	Stockholms universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå		1 709 980				1 709 980	1 709 980	0	0	0	0		0
2:11	Umeå universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå		1 463 101				1 463 101	1 463 101	0	0	0	0		0
2:12	Umeå universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå		1 186 882				1 186 882	1 186 882	0	0	0	0		0
2:13	Linköpings universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	148 446	1 626 821				1 775 267	1 546 445	-80 376	-80 376	-228 822	-228 822		228 822
2:14	Linköpings universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå		1 022 080				1 022 080	1 022 080	0	0	0	0		0

		Ingående ram- överförings- belopp (IB)	Statens budget (SB)	Ändrings- budget (ÅB)	Indragning (ID)	Utnyttjade Medgivna överskrid- anden (MÖ)	Totalt tilldelade medel (IB+SB+ÅB+ ID+MÖ)	Utfall	Skillnad mot statens budget	Skillnad mot anvisade medel (SB+ÅB)	Skillnad mot tilldelade medel	Skillnad mot tillgängliga medel	Anslags- kredit	Utgående ram- överförings- belopp
2:15	Karolinska institutet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	32 932	747 524				780 456	760 727	13 203	13 203	-19 728	-19 728		19 728
2:16	Karolinska institutet: Forskning och utbildning på forskarnivå		1 663 040				1 663 040	1 663 040	0	0	0	0		0
2:17	Kungl. Tekniska högskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	0	1 216 582				1 216 582	1 216 582	0	0	0	0		0
2:18	Kungl. Tekniska högskolan: Forskning och utbildning på forskarnivå		1 712 345				1 712 345	1 712 345	0	0	0	0		0
2:19	Luleå tekniska universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå		706 999				706 999	706 999	0	0	0	0		0
2:20	Luleå tekniska universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå		416 790				416 790	416 790	0	0	0	0		0
2:21	Karlstads universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå		695 550				695 550	695 550	0	0	0	0		0
2:22	Karlstads universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå		260 690				260 690	260 690	0	0	0	0		0
2:23	Linnéuniversitetet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	37 241	1 111 214				1 148 455	1 148 455	37 241	37 241	0	0		0

		Ingående ram- överförings- belopp (IB)	Statens budget (SB)	Ändrings- budget (ÅB)	Indragning (ID)	Utnyttjade Medgivna överskrid- anden (MÖ)	Totalt tilldelade medel (IB+SB+ÅB+ ID+MÖ)	Utfall	Skillnad mot statens budget	Skillnad mot anvisade medel (SB+ÅB)	Skillnad mot tilldelade medel	Skillnad mot tillgängliga medel	Anslags- kredit	Utgående ram- överförings- belopp
2:24	Linnéuniversitetet: Forskning och utbildning på forskarnivå		359 084				359 084	359 084	0	0	0	0		0
2:25	Örebro universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	4 918	830 106				835 024	835 024	4 918	4 918	0	0		0
2:26	Örebro universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå		286 796				286 796	286 796	0	0	0	0		0
2:27	Mittuniversitetet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå		583 130				583 130	583 130	0	0	0	0		0
2:28	Mittuniversitetet: Forskning och utbildning på forskarnivå		262 470				262 470	262 470	0	0	0	0		0
2:29	Malmö universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå		979 794				979 794	979 794	0	0	0	0		0
2:30	Malmö universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå		255 672				255 672	255 672	0	0	0	0		0
2:31	Blekinge tekniska högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	10 691	262 700				273 391	259 808	-2 892	-2 892	-13 583	-13 583		13 583
2:32	Blekinge tekniska högskola: Forskning och utbildning på forskarnivå		104 401				104 401	104 401	0	0	0	0		0

		Ingående ram- överförings- belopp (IB)	Statens budget (SB)	Ändrings- budget (ÅB)	Indragning (ID)	Utnyttjade Medgivna överskrid- anden (MÖ)	Totalt tilldelade medel (IB+SB+ÅB+ ID+MÖ)	Utfall	Skillnad mot statens budget	Skillnad mot anvisade medel (SB+ÅB)	Skillnad mot tilldelade medel	Skillnad mot tillgängliga medel	Anslags- kredit	Utgående ram- överförings- belopp
2:33	Mälardalens högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	27 301	634 451				661 752	661 752	27 301	27 301	0	0		0
2:34	Mälardalens högskola: Forskning och utbildning på forskarnivå		131 692				131 692	131 692	0	0	0	0		0
2:35	Stockholms konstnärliga högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	2 029	208 588				210 617	210 617	2 029	2 029	0	0		0
2:36	Stockholms konstnärliga högskola: Konstnärlig forskning och utbildning på forskarnivå		52 014				52 014	52 014	0	0	0	0		0
2:37	Gymnastik- och idrottshögskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå		111 379				111 379	111 379	0	0	0	0		0
2:38	Gymnastik- och idrottshögskolan: Forskning och utbildning på forskarnivå		39 351				39 351	39 351	0	0	0	0		0
2:39	Högskolan i Borås: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	9 453	523 023				532 476	532 476	9 453	9 453	0	0		0
2:40	Högskolan i Borås: Forskning och utbildning på forskarnivå		89 468				89 468	89 468	0	0	0	0		0

		Ingående ram- överförings- belopp (IB)	Statens budget (SB)	Ändrings- budget (ÅB)	Indragning (ID)	Utnyttjade Medgivna överskrid- anden (MÖ)	Totalt tilldelade medel (IB+SB+ÅB+ ID+MÖ)	Utfall	Skillnad mot statens budget	Skillnad mot anvisade medel (SB+ÅB)	Skillnad mot tilldelade medel	Skillnad mot tillgängliga medel	Anslags- kredit	Utgående ram- överförings- belopp
2:41	Högskolan Dalarna: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå		446 239				446 239	446 239	0	0	0	0		0
2:42	Högskolan Dalarna: Forskning och utbildning på forskarnivå		87 804				87 804	87 804	0	0	0	0		0
2:43	Högskolan i Gävle: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå		478 704				478 704	478 704	0	0	0	0		0
2:44	Högskolan i Gävle: Forskning och utbildning på forskarnivå		109 671				109 671	109 671	0	0	0	0		0
2:45	Högskolan i Halmstad: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå		414 196				414 196	414 196	0	0	0	0		0
2:46	Högskolan i Halmstad: Forskning och utbildning på forskarnivå		80 014				80 014	80 014	0	0	0	0		0
2:47	Högskolan Kristianstad: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå		417 497				417 497	417 497	0	0	0	0		0
2:48	Högskolan Kristianstad: Forskning och utbildning på forskarnivå		69 565				69 565	69 565	0	0	0	0		0
2:49	Högskolan i Skövde: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	2 284	321 195				323 479	323 479	2 284	2 284	0	0		0

		Ingående ram- överförings- belopp (IB)	Statens budget (SB)	Ändrings- budget (ÅB)	Indragning (ID)	Utnyttjade Medgivna överskrid- anden (MÖ)	Totalt tilldelade medel (IB+SB+ÅB+ ID+MÖ)	Utfall	Skillnad mot statens budget	Skillnad mot anvisade medel (SB+ÅB)	Skillnad mot tilldelade medel	Skillnad mot tillgängliga medel	Anslags- kredit	Utgående ram- överförings- belopp
2:50	Högskolan i Skövde: Forskning och utbildning på forskarnivå		57 159				57 159	57 159	0	0	0	0		0
2:51	Högskolan Väst: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå		383 154				383 154	383 154	0	0	0	0		0
2:52	Högskolan Väst: Forskning och utbildning på forskarnivå		77 105				77 105	77 105	0	0	0	0		0
2:53	Konstfack: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå		169 115				169 115	169 115	0	0	0	0		0
2:54	Konstfack: Konstnärlig forskning och utbildning på forskarnivå		20 318				20 318	20 318	0	0	0	0		0
2:55	Kungl. Konsthögskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå		67 365				67 365	67 365	0	0	0	0		0
2:56	Kungl. Konsthögskolan: Konstnärlig forskning och utbildning på forskarnivå		11 571				11 571	11 571	0	0	0	0		0
2:57	Kungl. Musikhögskolan i Stockholm: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå		137 058				137 058	137 058	0	0	0	0		0

		Ingående ram- överförings- belopp (IB)	Statens budget (SB)	Ändrings- budget (ÅB)	Indragning (ID)	Utnyttjade Medgivna överskrid- anden (MÖ)	Totalt tilldelade medel (IB+SB+ÅB+ ID+MÖ)	Utfall	Skillnad mot statens budget	Skillnad mot anvisade medel (SB+ÅB)	Skillnad mot tilldelade medel	Skillnad mot tillgängliga medel	Anslags- kredit	Utgående ram- överförings- belopp
2:58	Kungl. Musikhögskolan i Stockholm: Konstnärlig forskning och utbildning på forskarnivå		20 419				20 419	20 419	0	0	0	0		0
2:59	Södertörns högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå		440 002				440 002	440 002	0	0	0	0		0
2:60	Södertörns högskola: Forskning och utbildning på forskarnivå		92 836				92 836	92 836	0	0	0	0		0
2:61	Försvarshögskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå		36 540				36 540	36 540	0	0	0	0		0
2:62	Försvarshögskolan: Forskning och utbildning på forskarnivå		21 439				21 439	21 439	0	0	0	0		0
2:63	Enskilda utbildningsanordnare på högskoleområdet	69 950	3 537 450		-57 242		3 550 158	3 451 501	-85 949	-85 949	-98 657	-204 886	106 229	98 657
2:64	Särskilda utgifter inom universitet och högskolor	110 678	860 473	815 000	-95 915		1 690 236	1 497 316	636 843	-178 157	-192 920	-218 129	25 209	192 920
2:65	Särskilda medel till universitet och högskolor	467	456 723	-5 000	-466		451 724	440 160	-16 563	-11 563	-11 564	-11 564	0	11 564
2:66	Ersättningar för klinisk utbildning och forskning		2 681 459				2 681 459	2 681 459	0	0	0	0	0	0
2:67	Särskilda bidrag inom högskoleområdet	6	46 674		-1		46 679	46 646	-28	-28	-33	-33	0	33
3 Forskning		-79 863	8 427 070	120 000	-11 354		8 455 853	8 468 129	41 059	-78 941	12 276	-404 414	416 690	-12 276

	Ingående ram-överförings-belopp (IB)	Statens budget (SB)	Ändrings-budget (ÅB)	Indragning (ID)	Utnyttjade Medgivna överskridanden (MÖ)	Totalt tilldelade medel (IB+SB+ÅB+ID+MÖ)	Utfall	Skillnad mot statens budget	Skillnad mot anvisade medel (SB+ÅB)	Skillnad mot tilldelade medel	Skillnad mot tillgängliga medel	Anslags-kredit	Utgående ram-överförings-belopp
3:1	Vetenskapsrådet: Forskning och forsknings-information	-45 204	6 035 846	90 000	-617	6 080 025	6 091 516	55 670	-34 330	11 491	-290 301	301 792	-11 491
3:2	Vetenskapsrådet: Avgifter till internationella organisationer	2 610	360 061	20 000	-2 610	380 061	388 584	28 523	8 523	8 523	-9 480	18 003	-8 523
3:3	Vetenskapsrådet: Förvaltning	-10 729	167 731			157 002	169 725	1 994	1 994	12 724	-4 049	16 773	-12 724
3:4	Rymdforskning och rymdverksamhet	-61 404	1 112 356	-5 000		1 045 952	1 094 403	-17 953	-12 953	48 452	-7 165	55 617	-48 452
3:5	Rymdstyrelsen: Förvaltning	519	35 448	5 000		40 967	39 817	4 369	-631	-1 150	-2 213	1 063	1 150
3:6	Institutet för rymdfysik	-223	57 106			56 883	56 929	-177	-177	46	-1 667	1 713	-46
3:7	Kungl. biblioteket	-1 096	414 482			413 386	393 671	-20 811	-20 811	-19 716	-32 150	12 434	19 716
3:8	Polarforsknings-sekretariatet	26 227	49 636			75 863	37 545	-12 091	-12 091	-38 318	-40 799	2 481	38 318
3:9	Sunet	-164	49 183	10 000		59 019	59 206	10 023	23	186	-2 273	2 459	-186
3:10	Överklagande-nämnden för etikprövning	2 619	5 363		-2 491	5 490	5 479	116	116	-12	-172	160	12
3:11	Etikprövnings-myndigheten	5 960	42 663		-4 613	44 011	38 977	-3 686	-3 686	-5 033	-6 313	1 280	5 033
3:12	Nämnden för prövning av oredlighet i forskning		8 200			8 200	3 652	-4 548	-4 548	-4 548	-4 794	246	4 548
3:13	Särskilda utgifter för forskningsändamål	1 023	88 995		-1 023	88 995	88 626	-369	-369	-369	-3 038	2 669	369
4	Vissa gemensamma ändamål	2 587	158 263		-2 362	158 488	157 606	-657	-657	-882	-11 957	11 075	882
4:1	Internationella program	1 344	81 589		-1 344	81 589	82 357	768	768	768	-7 390	8 158	-768
4:2	Avgift till Unesco och ICCROM	120	30 886		-120	30 886	30 868	-18	-18	-18	-1 562	1 544	18

		Ingående ram- överförings- belopp (IB)	Statens budget (SB)	Ändrings- budget (ÅB)	Indragning (ID)	Utnyttjade Medgivna överskrid- anden (MÖ)	Totalt tilldelade medel (IB+SB+ÅB+ ID+MÖ)	Utfall	Skillnad mot statens budget	Skillnad mot anvisade medel (SB+ÅB)	Skillnad mot tilldelade medel	Skillnad mot tillgängliga medel	Anslags- kredit	Utgående ram- överförings- belopp
4:3	Kostnader för Svenska Unescorådet	225	10 645			10 870	9 855	-790	-790	-1 015	-1 334	319	1 015	
4:4	Utvecklingsarbete inom områdena utbildning och forskning	898	35 143		-898	35 143	34 526	-617	-617	-617	-1 671	1 054	617	
UO 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid		5 160	16 061 280	4 464 300	-46 143	20 484 597	20 416 645	4 355 365	-108 935	-67 953	-312 287	244 334	67 953	
1	Kulturområdes- övergripande verksamhet	11 841	2 356 409	2 150 600	-11 191	4 507 660	4 490 911	2 134 502	-16 098	-16 749	-86 526	69 777	16 749	
1:1	Statens kulturråd	1 576	56 717			58 293	56 694	-23	-23	-1 599	-3 300	1 701	1 599	
1:2	Bidrag till allmän kulturverksamhet, utveckling samt internationellt kulturutbyte och samarbete	832	533 084	2 000 600	-832	2 533 684	2 523 199	1 990 115	-10 485	-10 485	-25 719	15 234	10 485	
1:3	Skapande skola	8 937	176 465		-8 937	176 465	175 462	-1 003	-1 003	-1 003	-6 296	5 293	1 003	
1:4	Forsknings- och utvecklingsinsatser inom kulturområdet	-132	45 153		-1	45 019	44 552	-601	-601	-468	-1 670	1 202	468	
1:5	Stöd till icke-statliga kulturlokaler	1 191	9 852		-1 191	9 852	9 671	-181	-181	-181	-476	295	181	
1:6	Bidrag till regional kulturverksamhet	-456	1 518 605	150 000	-229	1 667 920	1 667 115	148 510	-1 490	-805	-46 362	45 557	805	
1:7	Myndigheten för kulturanalys	-107	16 533			16 426	14 218	-2 315	-2 315	-2 208	-2 703	495	2 208	
2	Teater, dans och musik	213	1 437 852	90 000	-589	1 527 476	1 523 179	85 327	-4 673	-4 297	-14 289	9 992	4 297	
2:1	Bidrag till vissa scenkonst- institutioner		1 104 748	90 000		1 194 748	1 194 748	90 000	0	0	0	0	0	

		Ingående ram- överförings- belopp (IB)	Statens budget (SB)	Ändrings- budget (ÅB)	Indragning (ID)	Utnyttjade Medgivna överskrid- anden (MÖ)	Totalt tilldelade medel (IB+SB+ÅB+ ID+MÖ)	Utfall	Skillnad mot statens budget	Skillnad mot anvisade medel (SB+ÅB)	Skillnad mot tilldelade medel	Skillnad mot tillgängliga medel	Anslags- kredit	Utgående ram- överförings- belopp
2:2	Bidrag till vissa teater-, dans- och musikändamål	589	213 614		-589	213 614	212 867	-747	-747	-747	-7 155	6 408	747	
2:3	Statens musikverk	-376	119 490			119 114	115 564	-3 926	-3 926	-3 549	-7 133	3 584	3 549	
3 Litteraturen, läsandet och språket		-79	375 452		-657	374 716	356 599	-18 853	-18 853	-18 117	-23 957	5 840	18 117	
3:1	Bidrag till litteratur och kulturtidskrifter	657	180 735		-657	180 735	175 023	-5 712	-5 712	-5 712	-5 712	0	5 712	
3:2	Myndigheten för tillgängliga medier	-2 668	125 957			123 289	113 515	-12 442	-12 442	-9 775	-13 553	3 778	9 775	
3:3	Institutet för språk och folkminnen	1 932	68 760			70 692	68 061	-699	-699	-2 631	-4 693	2 062	2 631	
4 Bildkonst, arkitektur, form och design		1 158	126 483		-192	127 449	120 880	-5 603	-5 603	-6 569	-10 089	3 520	6 569	
4:1	Statens konstråd	583	31 753			32 336	29 636	-2 117	-2 117	-2 701	-3 653	952	2 701	
4:2	Konstnärlig gestaltning av den gemensamma miljön	371	42 947			43 318	39 465	-3 482	-3 482	-3 853	-5 141	1 288	3 853	
4:3	Nämnden för hemslöjdsfrågor	11	11 714		0	11 725	11 711	-3	-3	-14	-92	78	14	
4:4	Bidrag till bild- och formområdet	192	40 069		-192	40 069	40 068	-1	-1	-1	-1 203	1 202	1	
5 Kulturskaparnas villkor		5 077	498 512		-792	502 797	497 088	-1 424	-1 424	-5 709	-20 517	14 808	5 709	
5:1	Konstnärsnämnden	660	22 481			23 141	22 467	-14	-14	-674	-1 348	674	674	
5:2	Ersättningar och bidrag till konstnärer	4 417	476 031		-792	479 656	474 621	-1 410	-1 410	-5 035	-19 169	14 134	5 035	
6 Arkiv		-30 755	411 006	16 300		396 551	437 623	26 617	10 317	41 072	1 417	39 655	-41 072	
6:1	Riksarkivet	-30 755	411 006	16 300		396 551	437 623	26 617	10 317	41 072	1 417	39 655	-41 072	
7 Kulturmiljö		-3 608	1 023 924			1 020 316	1 016 254	-7 670	-7 670	-4 062	-20 739	16 677	4 062	
7:1	Riksantikvarie-ämbetet	-3 548	285 382			281 834	274 988	-10 394	-10 394	-6 846	-15 407	8 561	6 846	

		Ingående ram- överförings- belopp (IB)	Statens budget (SB)	Ändrings- budget (ÅB)	Indragning (ID)	Utnyttjade Medgivna överskrid- anden (MÖ)	Totalt tilldelade medel (IB+SB+ÅB+ ID+MÖ)	Utfall	Skillnad mot statens budget	Skillnad mot anvisade medel (SB+ÅB)	Skillnad mot tilldelade medel	Skillnad mot tillgängliga medel	Anslags- kredit	Utgående ram- överförings- belopp
7:2	Bidrag till kulturmiljövård	-60	270 542				270 482	273 266	2 724	2 724	2 784	-5 332	8 116	-2 784
7:3	Kyrkoantikvarisk ersättning		460 000				460 000	460 000	0	0	0	0	0	0
7:4	Bidrag till arbetslivsmuseer		8 000				8 000	8 000	0	0	0	0		0
8	Museer och utställningar	-13 004	1 740 649	300 400	-200		2 027 845	2 014 142	273 493	-26 907	-13 703	-74 969	61 266	13 703
8:1	Centrala museer: Myndigheter	-13 832	1 347 035	157 000			1 490 203	1 476 736	129 701	-27 299	-13 467	-73 254	59 787	13 467
8:2	Centrala museer: Stiftelser		268 714	112 000			380 714	380 714	112 000	0	0	0	0	0
8:3	Bidrag till vissa museer		75 519	31 400			106 919	106 919	31 400	0	0	0	0	0
8:4	Forum för levande historia	629	49 301				49 930	49 774	473	473	-156	-1 635	1 479	156
8:5	Statliga utställningsgarantier och inköp av vissa kulturföremål	200	80		-200		80	-80	-80	-80	-80	-80	0	80
9	Trossamfund	355	95 004	25 000	-360		119 999	118 382	23 378	-1 622	-1 618	-4 467	2 849	1 618
9:1	Myndigheten för stöd till trossamfund	-5	13 085				13 080	12 643	-442	-442	-437	-829	392	437
9:2	Stöd till trossamfund	360	81 919	25 000	-360		106 919	105 738	23 819	-1 181	-1 181	-3 638	2 457	1 181
10	Film		553 444				553 444	553 444	0	0	0	0	0	0
10:1	Filmstöd		553 444				553 444	553 444	0	0	0	0	0	0
11	Medier	7 669	85 772		-6 993		86 448	71 287	-14 485	-14 485	-15 161	-17 325	2 164	15 161
11:1	Sändningar av TV Finland		9 721				9 721	9 721	0	0	0	0	0	0
11:2	Forskning och dokumentation om medieutvecklingen		3 392				3 392	3 392	0	0	0	0	0	0
11:3	Avgift till Europeiska audiovisuella observatoriet	63	483		-63		483	426	-57	-57	-57	-57	0	57

		Ingående ram- överförings- belopp (IB)	Statens budget (SB)	Ändrings- budget (ÅB)	Indragning (ID)	Utnyttjade Medgivna överskrid- anden (MÖ)	Totalt tilldelade medel (IB+SB+ÅB+ ID+MÖ)	Utfall	Skillnad mot statens budget	Skillnad mot anvisade medel (SB+ÅB)	Skillnad mot tilldelade medel	Skillnad mot tillgängliga medel	Anslags- kredit	Utgående ram- överförings- belopp
11:4	Statens medieråd	703	23 320		-28		23 996	23 571	251	251	-425	-1 124	699	425
11:5	Stöd till taltidningar	6 902	48 856		-6 902		48 856	34 177	-14 679	-14 679	-14 679	-16 144	1 465	14 679
12														
Ungdomspolitik		4 199	294 336	50 000	-4 809		343 725	337 283	42 947	-7 053	-6 443	-7 992	1 549	6 443
12:1	Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor	-611	51 656				51 045	48 757	-2 899	-2 899	-2 288	-3 837	1 549	2 288
12:2	Bidrag till nationell och internationell ungdomsverksamhet	4 687	240 680	50 000	-4 687		290 680	286 526	45 846	-4 154	-4 154	-4 154	0	4 154
12:3	Särskilda insatser inom ungdomspolitiken	122	2 000		-122		2 000	2 000	0	0	0	0	0	0
13														
Politik för det civila samhället		3 907	2 264 018	1 700 000	-3 907		3 964 018	3 958 194	1 694 176	-5 824	-5 823	-12 200	6 377	5 823
13:1	Stöd till idrotten	0	1 974 311	1 500 000			3 474 311	3 474 281	1 499 970	-30	-30	-190	160	30
13:2	Bidrag till allmänna samlingslokaler	2 760	52 164	75 000	-2 760		127 164	124 836	72 672	-2 328	-2 328	-7 022	4 694	2 328
13:3	Stöd till friluftorganisationer		50 785				50 785	50 785	0	0	0	-1 523	1 523	0
13:4	Bidrag till riksdagspartiers kvinnoorganisationer	0	15 000		0		15 000	15 000	0	0	0	0		0
13:5	Insatser för den ideella sektorn	1 146	171 758	125 000	-1 146		296 758	293 293	121 535	-3 465	-3 465	-3 465	0	3 465
14														
Folkbildning		11 634	4 722 172	132 000	-12 128		4 853 678	4 840 776	118 604	-13 396	-12 902	-20 475	7 573	12 902
14:1	Bidrag till folkbildningen		4 319 683	142 000			4 461 683	4 461 683	142 000	0	0	0	0	0
14:2	Bidrag till tolkutbildning	12 128	59 331		-12 128		59 331	46 414	-12 917	-12 917	-12 917	-14 696	1 779	12 917
14:3	Särskilda insatser inom folkbildningen		150 000	-10 000			140 000	140 000	-10 000	0	0	0	0	0
14:4	Särskilt utbildningsstöd	-494	193 158				192 664	192 679	-479	-479	15	-5 779	5 794	-15

	Ingående ram-överförings-belopp (IB)	Statens budget (SB)	Ändrings-budget (ÅB)	Indragning (ID)	Utnyttjade Medgivna överskridanden (MÖ)	Totalt tilldelade medel (IB+SB+ÅB+ID+MÖ)	Utfall	Skillnad mot statens budget	Skillnad mot anvisade medel (SB+ÅB)	Skillnad mot tilldelade medel	Skillnad mot tillgängliga medel	Anslags-kredit	Utgående ram-överförings-belopp
15 Tillsyn över spelmarknaden	6 552	76 247		-4 325		78 475	80 602	4 355	4 355	2 127	-160	2 287	-2 127
15:1 Spelinspektionen	6 552	76 247		-4 325		78 475	80 602	4 355	4 355	2 127	-160	2 287	-2 127
UO 18													
Samhälls-planering, bostads-försörjning och byggande samt konsument-politik	962 761	3 726 522	8 000	-639 777		4 057 506	3 779 384	52 862	44 862	-278 122	-318 309	40 187	278 122
1 Samhällsplanering, bostads-marknad, byggande och lantmäteriverksamhet	960 561	3 457 248	4 000	-639 026		3 782 783	3 507 133	49 885	45 885	-275 650	-306 315	30 665	275 650
1:1 Bostadspolitisk utveckling	5 403	20 600		-5 403		20 600	18 898	-1 702	-1 702	-1 702	-1 702		1 702
1:2 Omstrukturering av kommunala bostadsföretag	91 500	25 000		-91 500		25 000	2 000	-23 000	-23 000	-23 000	-23 000		23 000
1:3 Stöd för att underlätta för enskilda att ordna bostad	41 870	43 000		-41 870		43 000	3 730	-39 270	-39 270	-39 270	-39 270	0	39 270
1:4 Boverket	10 995	333 462	4 000	-6 456		342 001	314 766	-18 696	-22 696	-27 235	-36 565	9 330	27 235
1:5 Statens geotekniska institut	1 010	50 500				51 510	48 444	-2 056	-2 056	-3 066	-4 581	1 515	3 066
1:6 Lantmäteriet	15 986	660 686				676 672	655 388	-5 298	-5 298	-21 284	-41 104	19 820	21 284
1:7 Energieffektivisering och renovering av flerbostadshus och utomhusmiljöer	185 328	165 000		-185 328		165 000	50 487	-114 513	-114 513	-114 513	-114 513	0	114 513

	Ingående ram-överförings-belopp (IB)	Statens budget (SB)	Ändrings-budget (ÅB)	Indragning (ID)	Utnyttjade Medgivna överskridanden (MÖ)	Totalt tilldelade medel (IB+SB+ÅB+ID+MÖ)	Utfall	Skillnad mot statens budget	Skillnad mot anvisade medel (SB+ÅB)	Skillnad mot tilldelade medel	Skillnad mot tillgängliga medel	Anslags-kredit	Utgående ram-överförings-belopp
1:8	Investeringsstöd för anordnande av hyresbostäder och bostäder för studerande	573 397	2 100 000			2 400 000	2 378 281	278 281	278 281	-21 719	-21 719	0	21 719
1:9	Bidrag till åtgärder mot radon i bostäder	1 648	34 000			34 000	26 804	-7 196	-7 196	-7 196	-7 196		7 196
1:10	Innovativt och hållbart byggande	33 424	25 000			25 000	8 336	-16 664	-16 664	-16 664	-16 664		16 664
2 Konsument-politik		2 200	269 274	4 000	-751	274 724	272 251	2 977	-1 023	-2 472	-11 994	9 522	2 472
2:1	Konsumentverket	2 739	169 819	-1 000	-608	170 950	170 835	1 016	2 016	-115	-5 209	5 094	115
2:2	Allmänna reklamations-nämnden	-1 669	52 582	3 000		53 913	53 943	1 361	-1 639	30	-3 124	3 154	-30
2:3	Fastighetsmäklar-inspektionen	987	25 565	2 000		28 552	26 202	637	-1 363	-2 350	-3 116	766	2 350
2:4	Åtgärder på konsumentområdet	142	16 934		-142	16 934	16 897	-37	-37	-37	-545	508	37
2:5	Bidrag till miljömärkning av produkter		4 374			4 374	4 374	0	0	0	0	0	0
UO 19 Regional tillväxt		486 674	3 672 525		-506 114	3 653 085	3 183 614	-488 911	-488 911	-469 471	-643 979	174 508	469 471
1:1	Regionala tillväxtåtgärder	93 426	1 690 637		-112 866	1 671 197	1 587 204	-103 433	-103 433	-83 993	-168 505	84 512	83 993
1:2	Transportbidrag	20 675	454 864		-20 675	454 864	429 953	-24 911	-24 911	-24 911	-38 556	13 645	24 911
1:3	Europeiska regionala utvecklingsfonden perioden 2014-2020	372 573	1 527 024		-372 573	1 527 024	1 166 457	-360 567	-360 567	-360 567	-436 918	76 351	360 567
UO 20 Allmän miljö- och naturvård		1 801 397	12 571 183	419 000	-849 278	13 942 302	10 950 497	-1 620 686	-2 039 686	-2 991 804	-3 101 068	109 264	2 991 804
1 Miljöpolitik		1 799 207	11 516 646	419 000	-838 303	12 896 549	9 885 405	-1 631 241	-2 050 241	-3 011 144	-3 088 773	77 629	3 011 144

		Ingående ram- överförings- belopp (IB)	Statens budget (SB)	Ändrings- budget (ÅB)	Indragning (ID)	Utnyttjade Medgivna överskrid- anden (MÖ)	Totalt tilldelade medel (IB+SB+ÅB+ ID+MÖ)	Utfall	Skillnad mot statens budget	Skillnad mot anvisade medel (SB+ÅB)	Skillnad mot tilldelade medel	Skillnad mot tillgängliga medel	Anslags- kredit	Utgående ram- överförings- belopp
1:1	Naturvårdsverket	15 547	588 944	8 000			612 491	604 615	15 671	7 671	-7 877	-25 545	17 668	7 877
1:2	Miljöövervakning m.m.	9 258	465 714		-9 258		465 714	447 037	-18 677	-18 677	-18 677	-26 297	7 620	18 677
1:3	Åtgärder för värdefull natur	-2 330	1 115 035	39 000			1 151 705	1 145 866	30 831	-8 169	-5 840	-10 840	5 000	5 840
1:4	Sanering och återställning av förorenade områden	20 383	919 218	-20 000	-10 383		909 218	656 658	-262 560	-242 560	-252 560	-252 560	0	252 560
1:5	Miljöforskning	7	93 825		-7		93 825	93 203	-622	-622	-622	-622	0	622
1:6	Kemikalie- inspektionen	6 859	275 692	15 000			297 551	290 475	14 783	-217	-7 076	-15 346	8 270	7 076
1:7	Avgifter till Internationella organisationer	1 214	262 131		-1 214		262 131	262 589	458	458	458	-7 405	7 863	-458
1:8	Klimatbonus	59 672	1 760 000	400 000	-59 672		2 160 000	2 077 741	317 741	-82 259	-82 259	-82 259		82 259
1:9	Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut	360	268 281				268 641	268 835	554	554	194	-7 854	8 048	-194
1:10	Klimatanpassning	72 864	98 000	26 000	-72 864		124 000	106 104	8 104	-17 896	-17 896	-19 936	2 040	17 896
1:11	Åtgärder för havs- och vattenmiljö	119 060	1 389 565	-28 000	-119 060		1 361 565	1 276 833	-112 732	-84 732	-84 732	-84 732	0	84 732
1:12	Insatser för internationella klimatinvesteringar	96 780	255 000		-96 780		255 000	151 263	-103 737	-103 737	-103 737	-111 387	7 650	103 737
1:13	Internationellt miljösamarbete	130	40 400	5 000	-130		45 400	45 544	5 144	144	144	-996	1 140	-144
1:14	Skydd av värdefull natur	-411	875 500				875 089	878 385	2 885	2 885	3 296	-1 704	5 000	-3 296
1:15	Havs- och vattenmyndigheten	-201	244 341				244 140	238 323	-6 018	-6 018	-5 817	-13 147	7 330	5 817
1:16	Klimatinvesteringar	938 882	1 955 000		-7 803		2 886 079	1 008 631	-946 369	-946 369	-1 877 448	-1 877 448	0	1 877 448
1:17	Klimatpremier	664	170 000		-664		170 000	107 021	-62 979	-62 979	-62 979	-62 979	0	62 979
1:18	Stöd för gröna och trygga samhällen	1 073	50 000		-1 073		50 000	11 723	-38 277	-38 277	-38 277	-38 277		38 277
1:19	Industriklivet	459 396	600 000		-459 396		600 000	164 611	-435 389	-435 389	-435 389	-435 389	0	435 389

	Ingående ram-överförings-belopp (IB)	Statens budget (SB)	Ändrings-budget (ÅB)	Indragning (ID)	Utnyttjade Medgivna överskridanden (MÖ)	Totalt tilldelade medel (IB+SB+ÅB+ID+MÖ)	Utfall	Skillnad mot statens budget	Skillnad mot anvisade medel (SB+ÅB)	Skillnad mot tilldelade medel	Skillnad mot tillgängliga medel	Anslags-kredit	Utgående ram-överförings-belopp
1:20	Åtgärder för ras- och skredsäkring längs Göta älv	90 000	-26 000			64 000	49 950	-40 050	-14 050	-14 050	-14 050	0	14 050
2	Miljöforskning	-8 785	1 054 537			1 045 752	1 065 092	10 555	10 555	19 340	-12 295	31 635	-19 340
2:1	Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande	2 189	98 129			100 318	97 420	-709	-709	-2 899	-5 842	2 943	2 899
2:2	Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning	-10 974	956 408			945 434	967 672	11 264	11 264	22 238	-6 454	28 692	-22 238
Äldre anslag		10 975		-10 975		0				0	0		0
1:19 (2019)	Elfordonspremie	10 975		-10 975		0				0	0		0
UO 21 Energi		1 739 177	3 468 932	38 000	-1 675 652	3 570 457	3 334 281	-134 651	-172 651	-236 176	-308 463	72 287	236 176
1:1	Statens energimyndighet	-2 406	304 609			302 203	306 026	1 417	1 417	3 823	-5 315	9 138	-3 823
1:2	Insatser för energieffektivisering	15 083	203 000		-15 294	202 789	193 308	-9 692	-9 692	-9 481	-11 131	1 650	9 481
1:3	Insatser för förnybar elproduktion		25 000			25 000	23 344	-1 656	-1 656	-1 656	-2 406	750	1 656
1:4	Energiforskning	66 163	1 567 723		-66 163	1 567 723	1 542 492	-25 231	-25 231	-25 231	-70 694	45 463	25 231
1:5	Laddinfrastruktur längs större vägar		50 000			50 000	20 886	-29 114	-29 114	-29 114	-29 114		29 114
1:6	Energimarknadsinspektionen	1 099	135 272	5 000		141 371	138 493	3 221	-1 779	-2 878	-6 936	4 058	2 878
1:7	Energiteknik	1 632 327	835 000		-1 580 283	887 044	814 280	-20 720	-20 720	-72 764	-72 764		72 764
1:8	Elberedskap	23 085	258 000	33 000	-10 085	304 000	207 729	-50 271	-83 271	-96 271	-106 921	10 650	96 271
1:9	Avgifter till internationella organisationer	505	25 328		-505	25 328	23 448	-1 880	-1 880	-1 880	-2 458	578	1 880

	Ingående ram-överförings-belopp (IB)	Statens budget (SB)	Ändrings-budget (ÅB)	Indragning (ID)	Utnyttjade Medgivna överskridanden (MÖ)	Totalt tilldelade medel (IB+SB+ÅB+ID+MÖ)	Utfall	Skillnad mot statens budget	Skillnad mot anvisade medel (SB+ÅB)	Skillnad mot tilldelade medel	Skillnad mot tillgängliga medel	Anslags-kredit	Utgående ram-överförings-belopp
1:10	Lokal och regional kapacitetsutveckling för klimat- och energiomställning	299	65 000			65 000	64 276	-724	-724	-724	-724		724
Äldre anslag		3 022		-3 022		0				0	0		0
1:3 (2019)	Stöd för marknads-introduktion av vindkraft	2 311		-2 311		0				0	0		0
1:5 (2019)	Planeringsstöd för vindkraft	711		-711		0				0	0		0
UO 22													
Kommunikationer	4 824 311	61 295 946	7 053 700	-712 146		72 461 812	65 167 086	3 871 140	-3 182 560	-7 294 726	-10 676 822	3 382 096	7 294 726
1	Transportpolitik	4 783 887	60 707 386	7 053 700	-672 536	71 872 437	64 595 276	3 887 890	-3 165 810	-7 277 161	-10 643 607	3 366 446	7 277 161
1:1	Utveckling av statens transportinfrastruktur	4 361 554	25 783 982	-297	-62 530	30 082 708	25 722 471	-61 511	-61 214	-4 360 238	-5 724 416	1 364 178	4 360 238
1:2	Vidmakthållande av statens transportinfrastruktur	-571 807	24 655 015	2 752 700		26 835 908	25 666 724	1 011 709	-1 740 991	-1 169 183	-2 875 503	1 706 320	1 169 183
1:3	Trafikverket	-12 396	1 421 782	-2 000		1 407 386	1 332 539	-89 243	-87 243	-74 847	-117 500	42 653	74 847
1:4	Ersättning för sjöräddning och fritidsbåtsändamål		188 308			188 308	188 308	0	0	0	0		0
1:5	Ersättning för viss kanal- och slussinfrastruktur		62 284			62 284	62 284	0	0	0	0		0
1:6	Ersättning avseende icke statliga flygplatser	35 070	88 013	100 000	-35 070	188 013	186 396	98 383	-1 617	-1 617	-2 820	1 203	1 617
1:7	Trafikavtal	20 637	1 050 000		-20 637	1 050 000	1 021 920	-28 080	-28 080	-28 080	-133 080	105 000	28 080
1:8	Viss internationell verksamhet	182	28 757		-182	28 757	28 566	-191	-191	-191	-191		191
1:9	Statens väg- och transportforsknings-institut	1 475	53 035	2 000		56 510	56 510	3 475	1 475	0	-1 591	1 591	0

	Ingående ram-överförings-belopp (IB)	Statens budget (SB)	Ändrings-budget (ÄB)	Indragning (ID)	Utnyttjade Medgivna överskridanden (MÖ)	Totalt tilldelade medel (IB+SB+ÄB+ID+MÖ)	Utfall	Skillnad mot statens budget	Skillnad mot anvisade medel (SB+ÄB)	Skillnad mot tilldelade medel	Skillnad mot tillgängliga medel	Anslags-kredit	Utgående ram-överförings-belopp
1:10	Från EU-budgeten finansierade stöd till Transeuropeiska nätverk	511 616	150 000	-511 616		150 000	150 000	0	0	0	-15 000	15 000	0
1:11	Trängselskatt i Stockholm	131 775	2 215 476			2 347 251	2 297 312	81 836	81 836	-49 940	-57 010	7 070	49 940
1:12	Transportstyrelsen	15 400	2 215 497			2 230 897	2 156 572	-58 925	-58 925	-74 325	-140 789	66 464	74 325
1:13	Trafikanalys	-832	70 001	-500		68 669	61 854	-8 147	-8 147	-6 814	-8 794	1 980	6 814
1:14	Trängselskatt i Göteborg	250 675	930 236			1 180 911	1 155 107	224 871	224 871	-25 804	-33 151	7 347	25 804
1:15	Sjöfartsstöd	-1 463	1 588 000			1 586 537	1 227 078	-360 922	-360 922	-359 459	-407 099	47 640	359 459
1:16	Internationell tågtrafik	42 000	50 000	-42 000		50 000		-50 000	-50 000	-50 000	-50 000		50 000
1:17	Infrastruktur för flygtrafiktjänst		157 000	1 297		158 297	85 054	-71 946	-73 243	-73 243	-73 243		73 243
1:18	Bidrag för upprätthållande av kollektivtrafik			3 000 000		3 000 000	2 925 930	2 925 930	-74 070	-74 070	-74 070		74 070
1:20	Tillskott till Luffartsverket			900 000		900 000	7 944	7 944	-892 056	-892 056	-892 056		892 056
1:21	Tillskott till Sjöfartsverket			300 000		300 000	262 707	262 707	-37 293	-37 293	-37 293		37 293
2	Politiken för informations-samhället	40 425	588 560		-39 610	589 375	571 809	-16 751	-16 751	-17 565	-33 215	15 650	17 565
2:1	Post- och telestyrelsen	1 560	63 387			64 947	62 812	-575	-575	-2 135	-4 036	1 901	2 135
2:2	Ersättning för särskilda tjänster för personer med funktionsnedsättning	12 504	136 278		-12 504	136 278	133 775	-2 503	-2 503	-2 503	-6 591	4 088	2 503
2:3	Grundläggande betaltjänster	7 659	28 037		-7 659	28 037	25 121	-2 916	-2 916	-2 916	-3 697	781	2 916
2:4	Informationsteknik och telekommunikation	2 633	64 844		-2 633	64 844	62 119	-2 725	-2 725	-2 725	-2 725		2 725

		Ingående ram- överförings- belopp (IB)	Statens budget (SB)	Ändrings- budget (ÄB)	Indragning (ID)	Utnyttjade Medgivna överskrid- anden (MÖ)	Totalt tilldelade medel (IB+SB+ÄB+ ID+MÖ)	Utfall	Skillnad mot statens budget	Skillnad mot anvisade medel (SB+ÄB)	Skillnad mot tilldelade medel	Skillnad mot tillgängliga medel	Anslags- kredit	Utgående ram- överförings- belopp
2:5	Driftsäker och tillgänglig elektronisk kommunikation	16 068	296 014		-16 814		295 269	287 982	-8 032	-8 032	-7 287	-16 167	8 880	7 287
UO 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel		557 677	19 790 236	1 429 800	-813 127		20 964 587	20 019 832	229 596	-1 200 204	-944 755	-2 116 789	1 172 034	944 755
1:1	Skogsstyrelsen	9 520	488 251	12 000			509 771	489 606	1 355	-10 645	-20 165	-34 815	14 650	20 165
1:2	Insatser för skogsbruket	60 509	252 073	93 000	-52 958		352 624	296 010	43 937	-49 063	-56 614	-62 416	5 802	56 614
1:3	Statens veterinärmedicinska anstalt	4 002	153 420				157 422	152 895	-525	-525	-4 527	-9 129	4 602	4 527
1:4	Bidrag till veterinär fältverksamhet		125 978				125 978	126 006	28	28	28	-3 751	3 779	-28
1:5	Djurhälsovård och djurskyddsfrämjande åtgärder	403	9 933		-403		9 933	9 874	-59	-59	-59	-59	0	59
1:6	Bekämpande av smittsamma husdjursjukdomar	20 094	134 349		-20 094		134 349	147 672	13 323	13 323	13 323	-111	13 434	-13 323
1:7	Ersättningar för viltskador m.m.	10 983	52 778		-10 983		52 778	52 686	-92	-92	-92	-92	0	92
1:8	Statens jordbruksverk	10 086	601 098				611 184	604 329	3 231	3 231	-6 855	-26 090	19 235	6 855
1:9	Bekämpande av växtskadegörare	-13	7 000				6 987	6 953	-47	-47	-34	-244	210	34
1:10	Gårdsstöd m.m.	-12 232	7 345 000		-308		7 332 459	7 188 846	-156 154	-156 154	-143 614	-878 114	734 500	143 614
1:11	Intervention för jordbruksprodukter m.m.	58 125	144 000	9 000	-58 125		153 000	142 796	-1 204	-10 204	-10 204	-24 604	14 400	10 204
1:12	Stödåtgärder för fiske och vattenbruk	3 029	33 250		-3 029		33 250	20 931	-12 319	-12 319	-12 319	-12 319	0	12 319
1:13	Från EU-budgeten finansierade stödåtgärder för fiske och vattenbruk	5 868	164 000	32 000	-5 868		196 000	151 107	-12 893	-44 893	-44 893	-44 893	0	44 893

		Ingående ram- överförings- belopp (IB)	Statens budget (SB)	Ändrings- budget (ÅB)	Indragning (ID)	Utnyttjade Medgivna överskrid- anden (MÖ)	Totalt tilldelade medel (IB+SB+ÅB+ ID+MÖ)	Utfall	Skillnad mot statens budget	Skillnad mot anvisade medel (SB+ÅB)	Skillnad mot tilldelade medel	Skillnad mot tillgängliga medel	Anslags- kredit	Utgående ram- överförings- belopp
1:14	Livsmedelsverket	3 187	257 235				260 422	253 601	-3 634	-3 634	-6 821	-14 538	7 717	6 821
1:15	Konkurrenskraftig livsmedelssektor	5 526	261 160		-5 526		261 160	256 389	-4 771	-4 771	-4 771	-4 771	0	4 771
1:16	Bidrag till vissa internationella organisationer m.m.	-510	42 913	2 000			44 403	47 392	4 479	2 479	2 988	-1 503	4 491	-2 988
1:17	Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur	653 672	3 896 097	-177 200	-653 672		3 718 897	3 274 383	-621 714	-444 514	-444 514	-614 393	169 879	444 514
1:18	Från EU-budgeten finansierade åtgärder för landsbygdens miljö och struktur	-269 668	2 987 376	1 340 000	-1 805		4 055 903	3 830 119	842 743	-497 257	-225 784	-374 977	149 193	225 784
1:19	Miljöförbättrande åtgärder i jordbruket	-1	49 830	119 000	0		168 829	169 241	119 411	411	412	-1 082	1 494	-412
1:20	Stöd till jordbrukets rationalisering m.m.		4 116				4 116	4 116	0	0	0	-123	123	0
1:21	Åtgärder på fjällägenheter		1 529				1 529	1 529	0	0	0	0	0	0
1:22	Främjande av rennäringen m.m.	357	113 915		-357		113 915	121 805	7 890	7 890	7 890	-3 501	11 391	-7 890
1:23	Sveriges lantbruksuniversitet		1 985 357				1 985 357	1 985 357	0	0	0	0	0	0
1:24	Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning och samfinansierad forskning	-5 258	571 164				565 906	580 684	9 520	9 520	14 778	-2 356	17 134	-14 778
1:25	Bidrag till Skogs- och lantbruksakademien		1 177				1 177	1 177	0	0	0	0	0	0
1:26	Nedsättning av slakteriavgifter	0	107 237				107 237	104 329	-2 908	-2 908	-2 908	-2 908	0	2 908

	Ingående ram-överförings-belopp (IB)	Statens budget (SB)	Ändrings-budget (ÅB)	Indragning (ID)	Utnyttjade Medgivna överskridanden (MÖ)	Totalt tilldelade medel (IB+SB+ÅB+ID+MÖ)	Utfall	Skillnad mot statens budget	Skillnad mot anvisade medel (SB+ÅB)	Skillnad mot tilldelade medel	Skillnad mot tillgängliga medel	Anslags-kredit	Utgående ram-överförings-belopp
UO 24													
Näringsliv	118 125	7 263 863	161 592 000	-90 188	0	168 883 800	60 406 539	53 142 676	-108 449 324	-108 477 261	-108 749 609	272 348	108 477 261
1 Näringspolitik	111 921	6 594 507	161 586 000	-83 872	0	168 208 557	59 729 891	53 135 384	-108 450 616	-108 478 666	-108 706 945	228 279	108 478 666
1:1 Verket för innovationssystem	-5 202	253 190				247 988	248 589	-4 601	-4 601	601	-6 994	7 595	-601
1:2 Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling	-7 286	2 953 255	-10 000	-3 822		2 932 147	2 957 922	4 667	14 667	25 775	-62 822	88 597	-25 775
1:3 Institutens strategiska kompetensmedel		759 268	15 000			774 268	759 268	0	-15 000	-15 000	-37 778	22 778	15 000
1:4 Tillväxtverket	4 538	284 375	184 000			472 913	481 451	197 076	13 076	8 538	-19 564	28 102	-8 538
1:5 Näringslivsutveckling	98 652	793 022	-107 000	-48 652		736 022	548 631	-244 391	-137 391	-187 391	-217 943	30 552	187 391
1:6 Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser	849	62 567				63 416	60 512	-2 055	-2 055	-2 904	-4 781	1 877	2 904
1:7 Turistfrämjande		104 613	10 000			114 613	114 613	10 000	0	0	0	0	0
1:8 Sveriges geologiska undersökning	631	239 665	6 000	-6 100		240 196	232 981	-6 684	-12 684	-7 215	-14 404	7 189	7 215
1:9 Geovetenskaplig forskning		5 923				5 923	5 881	-42	-42	-42	-42	0	42
1:10 Miljösäkring av oljelagringsanläggningar	2 186	14 000		-2 186		14 000	9 369	-4 631	-4 631	-4 631	-5 051	420	4 631
1:11 Bolagsverket	6 160	47 285	-2 000	-6 160		45 285	43 082	-4 203	-2 203	-2 203	-4 567	2 364	2 203
1:12 Bidrag till Kungl. Ingenjörsvetenskapsakademien		8 327				8 327	8 327	0	0	0	0	0	0
1:13 Konkurrensverket	5	155 431				155 436	154 583	-848	-848	-853	-5 515	4 662	853
1:14 Konkurrensforskning	-15	10 804				10 789	10 229	-575	-575	-559	-883	324	559
1:15 Upprustning och drift av Göta kanal		159 910				159 910	159 910	0	0	0	0		0

	Ingående ram-överförings-belopp (IB)	Statens budget (SB)	Ändrings-budget (ÅB)	Indragning (ID)	Utnyttjade Medgivna överskridanden (MÖ)	Totalt tilldelade medel (IB+SB+ÅB+ID+MÖ)	Utfall	Skillnad mot statens budget	Skillnad mot anvisade medel (SB+ÅB)	Skillnad mot tilldelade medel	Skillnad mot tillgängliga medel	Anslags-kredit	Utgående ram-överförings-belopp	
1:16	Omstrukturering och genomlysning av statligt ägda företag	14 973	24 850	5 000	-14 973	0	29 850	25 885	1 035	-3 965	-3 965	-6 450	2 485	3 965
1:17	Kapitalinsatser i statliga ägda företag	1 000	76 000	12 025 000	-1 000		12 101 000	10 722 012	10 646 012	-1 378 988	-1 378 988	-1 378 988		1 378 988
1:18	Avgifter till vissa internationella organisationer	965	17 780		-965		17 780	18 717	937	937	937	-307	1 244	-937
1:19	Finansiering av rättegångskostnader	13	18 000		-13		18 000	15 653	-2 347	-2 347	-2 347	-4 147	1 800	2 347
1:20	Bidrag till företagsutveckling och innovation		269 472	50 000			319 472	319 472	50 000	0	0	-8 084	8 084	0
1:21	Patent- och registreringsverket	-5 547	336 770				331 223	325 784	-10 986	-10 986	-5 439	-25 645	20 206	5 439
1:22	Stöd vid korttidsarbete			94 910 000		0	94 910 000	35 140 089	35 140 089	-59 769 911	-59 769 911	-59 769 911		59 769 911
1:23	Tillfälligt stöd för hyreskostnader för vissa företag			5 000 000			5 000 000	1 350 245	1 350 245	-3 649 755	-3 649 755	-3 649 755		3 649 755
1:24	Omställningsstöd			46 000 000			46 000 000	5 677 448	5 677 448	-40 322 552	-40 322 552	-40 322 552		40 322 552
1:25	Stöd till enskilda näringsidkare			3 500 000			3 500 000	339 237	339 237	-3 160 763	-3 160 763	-3 160 763		3 160 763
2	Utrikeshandel, export- och investerings-främjande	6 203	669 356	6 000	-6 316		675 244	676 648	7 292	1 292	1 405	-42 664	44 069	-1 405
2:1	Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll: Myndighets-verksamhet	5 129	36 055		-4 056		37 128	33 191	-2 864	-2 864	-3 937	-5 018	1 081	3 937
2:2	Kommerskollegium	-1 143	91 809				90 666	88 609	-3 200	-3 200	-2 057	-4 811	2 754	2 057
2:3	Exportfrämjande verksamhet	1 925	366 867	31 000	-1 925		397 867	405 468	38 601	7 601	7 601	-28 399	36 000	-7 601
2:4	Investerings-främjande	336	72 772		-336		72 772	71 157	-1 615	-1 615	-1 615	-3 798	2 183	1 615

	Ingående ram-överförings-belopp (IB)	Statens budget (SB)	Ändrings-budget (ÅB)	Indragning (ID)	Utnyttjade Medgivna överskridanden (MÖ)	Totalt tilldelade medel (IB+SB+ÅB+ID+MÖ)	Utfall	Skillnad mot statens budget	Skillnad mot anvisade medel (SB+ÅB)	Skillnad mot tilldelade medel	Skillnad mot tillgängliga medel	Anslags-kredit	Utgående ram-överförings-belopp
2:5	Avgifter till internationella handels-organisationer	-42	20 517			20 475	22 276	1 759	1 759	1 802	-249	2 051	-1 802
2:6	Bidrag till standardiseringen		31 336			31 336	31 336	0	0	0	0	0	0
2:7	AB Svensk Exportkredits statsstödda exportkreditgivning		50 000	-25 000		25 000	24 611	-25 389	-389	-389	-389		389
UO 25	Allmänna bidrag till kommuner	234	128 417 572	29 547 800	-234	157 965 372	157 964 372	29 546 800	-1 000	-1 000	-175 255	174 255	1 000
1:1	Kommunal-ekonomisk utjämning	0	120 808 984			120 808 984	120 808 984	0	0	0	-36 242	36 242	0
1:2	Utjämningsbidrag för LSS-kostnader	4	4 600 438	61 800	-4	4 662 238	4 662 238	61 800	0	0	-138 013	138 013	0
1:3	Bidrag till kommunal-ekonomiska organisationer	231	8 150		-231	8 150	7 150	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000	0	1 000
1:4	Stöd med anledning av flyktingsituationen		3 000 000			3 000 000	3 000 000	0	0	0	0		0
1:5	Stöd till kommunsektorn för att stärka välfärden			29 486 000		29 486 000	29 486 000	29 486 000	0	0	0		0
UO 26	Statsskuld-räntor m.m.	2 945 432	29 655 200	-2 945 432		29 655 200	19 591 630	-10 063 570	-10 063 570	-10 063 570	-13 028 390	2 964 820	10 063 570
1:1	Räntor på statsskulden	2 837 749	29 500 000	-2 837 749		29 500 000	19 462 935	-10 037 065	-10 037 065	-10 037 065	-12 987 065	2 950 000	10 037 065
1:2	Oförutsedda utgifter	10 000	10 000	-10 000		10 000	2 124	-7 876	-7 876	-7 876	-8 176	300	7 876
1:3	Riksgäldskontorets provisionsutgifter	97 683	145 200	-97 683		145 200	126 571	-18 629	-18 629	-18 629	-33 149	14 520	18 629

	Ingående ram-överförings-belopp (IB)	Statens budget (SB)	Ändrings-budget (ÅB)	Indragning (ID)	Utnyttjade Medgivna överskridanden (MÖ)	Totalt tilldelade medel (IB+SB+ÅB+ID+MÖ)	Utfall	Skillnad mot statens budget	Skillnad mot anvisade medel (SB+ÅB)	Skillnad mot tilldelade medel	Skillnad mot tillgängliga medel	Anslags-kredit	Utgående ram-överförings-belopp
UO 27 Avgiften till Europeiska unionen	3 230 443	41 989 649	2 683 702	-3 230 443		44 673 351	47 192 807	5 203 158	2 519 456	2 519 456	-1 947 877	4 467 333	-2 519 456
1:1 Avgiften till Europeiska unionen	3 230 443	41 989 649	2 683 702	-3 230 443		44 673 351	47 192 807	5 203 158	2 519 456	2 519 456	-1 947 877	4 467 333	-2 519 456
(A) Summa Utgiftsområden (UO 1-27)	27 878 785	1 062 385 804	304 436 825	-23 717 647	0	1 370 983 767	1 191 059 118	128 673 314	-175 763 511	-179 924 649	-221 009 338	41 084 689	179 924 649
(B) Förändring av anslags-behållningar exkl. UO 26		-7 194 990				-7 194 990		7 194 990	7 194 990	7 194 990	7 194 990		
(C) Förändring av anslags-behållningar UO 26		-71 700				-71 700		71 700	71 700	71 700	71 700		
(D) Summa utgifter (A+B+C)	27 878 785	1 055 119 114	304 436 825	-23 717 647	0	1 363 717 077	1 191 059 118	135 940 004	-168 496 821	-172 657 959	-213 742 648	41 084 689	179 924 649
(E) Utgiftsområden exkl. statsskuld-räntor m.m. (A+B-UO 26)	24 933 353	1 025 535 614	304 436 825	-20 772 215	0	1 334 133 577	1 171 467 488	145 931 874	-158 504 951	-162 666 089	-200 785 958	38 119 869	169 861 079
(F) Riksgälds-kontorets nettoutlåning		13 797 736				13 797 736	21 283 094	7 485 358	7 485 358	7 485 358	7 485 358		
(G) Kassamässig korrigering		278 004				278 004	6 773 279	6 495 275	6 495 275	6 495 275	6 495 275		
(H) Budgetens utgifter m.m. (D+F+G)	27 878 785	1 069 194 854	304 436 825	-23 717 647	0	1 377 792 817	1 219 115 492	149 920 638	-154 516 187	-158 677 326	-199 762 015	41 084 689	179 924 649
(I) Ålderspensions systemet vid sidan av budgeten		326 046 000					329 364 691	3 318 691					

	Ingående ram- överförings- belopp (IB)	Statens budget (SB)	Ändrings- budget (ÅB)	Indragning (ID)	Utnyttjade Medgivna överskrid- anden (MÖ)	Totalt tilldelade medel (IB+SB+ÅB+ ID+MÖ)	Utfall	Skillnad mot statens budget	Skillnad mot anvisade medel (SB+ÅB)	Skillnad mot tilldelade medel	Skillnad mot tillgängliga medel	Anslags- kredit	Utgående ram- överförings- belopp
(J) Takbegränsade utgifter (E+I)		1 351 581 614				1 500 832 179	149 250 565						
(K) Marginal till utgiftstaket		391 418 386				242 167 821	-149 250 565						
(L) Utgiftstak (J+K)		1 743 000 000				1 743 000 000	0						

Bilaga 3

Specifikation av ändringsbudgetar som påverkar anslagen i statens budget 2020

Specifikation av ändringsbudgetar som påverkar anslagen i statens budget 2020

Tusental kronor

UO	Anslag	Anslagsnamn	Prop. 2019/20:1, bet. 2019/20:FiU10 2019-12-18	Bet. 2019/20:FiU49 2019-02-19	Prop. 2019/20:132, bet. 2019/20:FiU51 2019-04-02	Prop. 2019/20:146, bet. 2019/20:FiU56 2019-04-08	Prop. 2019/20:166, bet. 2019/20:FiU59 2019-05-27	Prop. 2019/20:167, bet. 2019/20:FiU60 2019-06-03	Prop. 2019/20:99, bet. 2019/20:FiU21 2019-06-16	Prop. 2019/20:181, bet. 2019/20:FiU61 2019-06-17	Prop. 2019/20:187, bet. 2019/20:FiU62 2019-06-23	Prop. 2020/21:4, bet. 2020/21:FiU32 2020-09-23	Prop. 2020/21:46, bet. 2020/21:FiU36 2020-11-11	Prop. 2020/21:2, bet. 2020/21:FiU11 2020-11-25	Prop. 2020/21:45, bet. 2020/21:FiU11 2020-11-25	Total summa
1	1:1	Kungliga hov- och slottsstaten	146 400											40 000		186 400
1	4:1	Regeringskansliet m.m.	7 922 271											7 500		7 929 771
1	5:1	Länsstyrelserna m.m.	3 172 290							60 000		80 000		65 000		3 377 290
1	6:1	Allmänna val och demokrati	142 340						2 500							144 840
1	6:3	Datainspektionen	110 374						10 000							120 374
1	8:1	Mediestöd	762 119					500 000	200 000							1 462 119
2	1:1	Statskontoret	100 183											-1 000		99 183
2	1:9	Statistiska centralbyrån	583 629											-1 000		582 629
2	1:14	Vissa garanti- och medlemsavgifter	240 520							53 823						294 343
2	1:15	Statens servicecenter	698 581											-15 000		683 581
3	1:1	Skatteverket	7 924 955		24 000		71 000			150 000						8 169 955
3	1:2	Tullverket	2 123 025						10 000							2 133 025
4	1:2	Säkerhetspolisen	1 641 279						40 000							1 681 279
4	1:5	Sveriges Domstolar	6 241 698						30 000							6 271 698
4	1:6	Kriminalvården	9 448 433						20 000							9 468 433
4	1:8	Rättsmedicinalverket	455 273						10 000					19 000		484 273
4	1:12	Rättsliga biträden m.m.	2 356 357						800 000					507 000		3 663 357
4	1:13	Kostnader för vissa skaderegleringar m.m.	39 987						73 000							112 987
4	1:14	Avgifter till vissa internationella sammanslutningar	24 174											-5 000		19 174

Skr. 2020/21:101 Bilaga 3

UO	Anslag	Anslagsnamn	Prop. 2019/20:1, bet. 2019/20:FiU10 2019-12-18	Bet. 2019/20:FiU49 2020-02-19	Prop. 2019/20:132, bet. 2019/20:FiU51 2020-04-02	Prop. 2019/20:146, bet. 2019/20:FiU56 2020-04-08	Prop. 2019/20:166, bet. 2019/20:FiU59 2020-05-27	Prop. 2019/20:167, bet. 2019/20:FiU60 2020-06-03	Prop. 2019/20:99, bet. 2019/20:FiU21 2020-06-16	Prop. 2019/20:181, bet. 2019/20:FiU61 2020-06-17	Prop. 2019/20:187, bet. 2019/20:FiU62 2020-06-23	Prop. 2020/21:4, bet. 2020/21:FiU32 2020-09-23	Prop. 2020/21:46, bet. 2020/21:FiU36 2020-11-11	Prop. 2020/21:2, bet. 2020/21:FiU11 2020-11-25	Prop. 2020/21:45, bet. 2020/21:FiU11 2020-11-25	Total summa
4	1:18	Från EU-budgeten finansierade insatser avseende EU:s inre säkerhet	113 000						30 000							143 000
5	1:1	Avgifter till internationella organisationer	1 328 554						39 000					49 000		1 416 554
5	1:4	Ekonomiskt bistånd till enskilda utomlands samt diverse kostnader för rättsväsendet	4 826						10 000					15 000		29 826
5	1:5	Inspektionen för strategiska produkter	45 029								2 000					47 029
6	2:3	Ersättning för räddningstjänst m.m.	27 580											40 000		67 580
6	2:4	Krisberedskap	1 311 104						-5 000							1 306 104
6	2:5	Ersättning till SOS Alarm Sverige AB för alarmeringstjänst enligt avtal	381 471						15 000							396 471
6	2:6	Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	1 383 330		75 000				5 000							1 463 330
7	1:1	Bistandsverksamhet	44 283 158						-23 024					749 500		45 009 634
7	1:2	Styrelsen för internationellt utvecklings-samarbete (Sida)	1 491 976						23 024							1 515 000
8	1:4	Domstolsprövning i utlänningsmål	781 903						180 000							961 903
9	1:5	Bidrag för läkemedels-förmånerna	29 680 000						359 000							30 039 000
9	1:6	Bidrag till folkhälsa och sjukvård	9 257 886		1 511 000	1 000 000		2 000 000	1 910 000	5 800 000	145 000			5 510 000	13 300 000	40 433 886

Skr. 2020/21:101 Bilaga 3

UO	Anslag	Anslagsnamn	Prop. 2019/20:1, bet. 2019/20:FiU10 2019-12-18	Bet. 2019/20:FiU49 2020-02-19	Prop. 2019/20:132, bet. 2019/20:FiU51 2020-04-02	Prop. 2019/20:146, bet. 2019/20:FiU56 2020-04-08	Prop. 2019/20:166, bet. 2019/20:FiU59 2020-05-27	Prop. 2019/20:167, bet. 2019/20:FiU60 2020-06-03	Prop. 2019/20:99, bet. 2019/20:FiU21 2020-06-16	Prop. 2019/20:181, bet. 2019/20:FiU61 2020-06-17	Prop. 2019/20:187, bet. 2019/20:FiU62 2020-06-23	Prop. 2020/21:4, bet. 2020/21:FiU32 2020-09-23	Prop. 2020/21:46, bet. 2020/21:FiU36 2020-11-11	Prop. 2020/21:2, bet. 2020/21:FiU11 2020-11-25	Prop. 2020/21:45, bet. 2020/21:FiU11 2020-11-25	Total summa
9	1:7	Sjukvård i internationella förhållanden	498 187						50 000							548 187
9	2:1	Folkhälso-myndigheten	434 599		35 000		28 000			30 000						527 599
9	2:2	Insatser för vaccinberedskap	88 500						32 000							120 500
9	4:1	Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd	27 598				3 500									31 098
9	4:2	Vissa statsbidrag inom funktions-hindersområdet	797 514												50 000	847 514
9	4:5	Stimulansbidrag och åtgärder inom äldreområdet	1 427 490				462 000							150 000		2 039 490
9	4:6	Statens institutionsstyrelse	1 157 143						250 000							1 407 143
9	4:7	Bidrag till utveckling av socialt arbete m.m.	749 351						-250 000							499 351
9	5:2	Barnets rättigheter	22 261		50 000											72 261
9	8:1	Socialstyrelsen	699 850		20 000		97 000	10 000	100 000							926 850
10	1:1	Sjukpenning och rehabilitering m.m.	36 925 977		1 800 000		3 456 000	50 000			6 110 000	1 000 000	160 000			49 501 977
10	1:6	Bidrag för sjuk-skrivningsprocessen	2 508 500						-43 000							2 465 500
10	1:7	Ersättning för höga sjuklönekostnader	1 189 858		6 850 000		10 100 000					2 900 000				21 039 858
10	2:1	Försäkringskassan	8 807 593		130 000						283 000			170 000		9 390 593
11	2:1	Pensions-myndigheten	595 896						43 000					34 000		672 896
12	1:2	Föräldraförsäkring	47 288 762					1 700 000			40 000					49 028 762
12	1:8	Bostadsbidrag	4 746 176				560 000							531 000		5 837 176

Skr. 2020/21:101 Bilaga 3

UO	Anslag	Anslagsnamn	Prop. 2019/20:1, bet. 2019/20:FiU10 2019-12-18	Prop. 2019/20:132, Bet. 2019/20:FiU49 2020-02-19	Prop. 2019/20:146, bet. 2019/20:FiU56 2020-04-08	Prop. 2019/20:166, bet. 2019/20:FiU59 2020-05-27	Prop. 2019/20:167, bet. 2019/20:FiU60 2020-06-03	Prop. 2019/20:99, bet. 2019/20:FiU21 2020-06-16	Prop. 2019/20:181, bet. 2019/20:FiU61 2020-06-17	Prop. 2019/20:187, bet. 2019/20:FiU62 2020-06-23	Prop. 2020/21:4, bet. 2020/21:FiU32 2020-09-23	Prop. 2020/21:46, bet. 2020/21:FiU36 2020-11-11	Prop. 2020/21:2, bet. 2020/21:FiU11 2020-11-25	Prop. 2020/21:45, bet. 2020/21:FiU11 2020-11-25	Total summa
13	3:1	Särskilda jämställdhets-åtgärder	445 039		50 000										495 039
13	3:2	Jämställdhetsmyndigheten	70 000					5 000							75 000
14	1:1	Arbetsförmedlingens förvaltningskostnader	7 272 139	-49 000				330 000							7 553 139
14	1:2	Bidrag till arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd	28 067 425	-167 300	5 231 000		1 120 000	7 542 000					3 894 000		45 687 125
14	1:3	Kostnader för arbetsmarknads-politiska program och insatser	8 882 007					1 164 000							10 046 007
14	1:11	Bidrag till lönegarantiersättning	1 875 000					1 629 000					850 000		4 354 000
14	1:12	Nystartsjobb, etableringsjobb och stöd för yrkesintroduktionsanställningar	5 262 634					50 000							5 312 634
14	2:1	Arbetsmiljöverket	676 593					-500							676 093
14	2:2	Arbetsdomstolen	34 240					-1 500							32 740
14	2:3	Internationella arbetsorganisationen (ILO)	33 722					5 000							38 722
14	2:4	Medlingsinstitutet	50 521					5 000							55 521
14	2:5	Myndigheten för arbetsmiljökunskap	38 712					-500							38 212
15	1:2	Studiemedel	17 696 712		911 000		106 500	302 000							19 016 212
15	1:3	Avsättning för kreditförluster	1 855 904		67 000		9 000	23 000							1 954 904
15	1:4	Statens utgifter för studiemedelsräntor	167 518		22 000		2 000	4 000							195 518

Skr. 2020/21:101 Bilaga 3

UO	Anslag	Anslagsnamn	Prop. 2019/20:1, bet. 2019-12-18	Prop. 2019/20:132, Bet. 2019/20:FIU49 2020-02-19	Prop. 2019/20:146, bet. 2019/20:FIU51 2020-04-02	Prop. 2019/20:166, bet. 2019/20:FIU56 2020-05-27	Prop. 2019/20:167, bet. 2019/20:FIU59 2020-06-03	Prop. 2019/20:99, bet. 2019/20:FIU60 2020-06-16	Prop. 2019/20:181, bet. 2019/20:FIU21 2020-06-17	Prop. 2019/20:187, bet. 2019/20:FIU61 2020-06-23	Prop. 2020/21:4, bet. 2020/21:FIU32 2020-09-23	Prop. 2020/21:46, bet. 2020/21:FIU36 2020-11-11	Prop. 2020/21:2, bet. 2020/21:FIU11 2020-11-25	Prop. 2020/21:45, bet. 2020/21:FIU11 2020-11-25	Total summa
15	1:6	Bidrag till vissa studiesociala ändamål	27 000										6 000		33 000
15	1:7	Studiestartsstöd	410 000				142 000								552 000
15	1:8	Centrala studiestödsnämnden	889 803					10 000							899 803
16	1:5	Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet	3 911 093	-500 000			20 000								3 431 093
16	1:8	Bidrag till viss verksamhet inom skolväsendet, m.m.	190 720										15 000		205 720
16	1:18	Statligt stöd till vuxenutbildning	2 372 422				54 000	675 000							3 101 422
16	1:19	Myndigheten för yrkeshögskolan	125 594					9 000							134 594
16	1:20	Statligt stöd till yrkeshögskoleutbildning	2 832 754					245 000							3 077 754
16	2:2	Universitets- och högskolerådet	202 273					10 000							212 273
16	2:64	Särskilda utgifter inom universitet och högskolor	860 473				272 000	513 000			30 000				1 675 473
16	2:65	Särskilda medel till universitet och högskolor	456 723					-5 000							451 723
16	3:1	Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation	6 035 846					90 000							6 125 846
16	3:2	Vetenskapsrådet: Avgifter till internationella organisationer	360 061					20 000							380 061

Skr. 2020/21:101 Bilaga 3

UO	Anslag	Anslagsnamn	Prop. 2019/20:1, bet. 2019/20:FiU10 2019-12-18	Bet. 2019/20:FiU49 2020-02-19	Prop. 2019/20:132, bet. 2019/20:FiU51 2020-04-02	Prop. 2019/20:146, bet. 2019/20:FiU56 2020-04-08	Prop. 2019/20:166, bet. 2019/20:FiU59 2020-05-27	Prop. 2019/20:167, bet. 2019/20:FiU60 2020-06-03	Prop. 2019/20:99, bet. 2019/20:FiU21 2020-06-16	Prop. 2019/20:181, bet. 2019/20:FiU61 2020-06-17	Prop. 2019/20:187, bet. 2019/20:FiU62 2020-06-23	Prop. 2020/21:4, bet. 2020/21:FiU32 2020-09-23	Prop. 2020/21:46, bet. 2020/21:FiU36 2020-11-11	Prop. 2020/21:2, bet. 2020/21:FiU11 2020-11-25	Prop. 2020/21:45, bet. 2020/21:FiU11 2020-11-25	Total summa
16	3:4	Rymdforskning och rymdverksamhet	1 112 356						-5 000							1 107 356
16	3:5	Rymdstyrelsen: Förvaltning	35 448						5 000							40 448
16	3:9	Sunet	49 183						10 000							59 183
17	1:2	Bidrag till allmän kulturverksamhet, utveckling samt internationellt kulturutbyte och samarbete	533 084		500 000	600						1 500 000				2 533 684
17	1:6	Bidrag till regional kulturverksamhet	1 518 605								150 000					1 668 605
17	2:1	Bidrag till vissa scenkonst-institutioner	1 104 748			82 000		8 000								1 194 748
17	6:1	Riksarkivet	411 006					16 300								427 306
17	8:1	Centrala museer: Myndigheter	1 347 035		126 000									31 000		1 504 035
17	8:2	Centrala museer: Stiftelser	268 714		79 000						25 000		8 000			380 714
17	8:3	Bidrag till vissa museer	75 519		31 400											106 919
17	9:2	Stöd till trossamfund	81 919									25 000				106 919
17	12:2	Bidrag till nationell och internationell ungdomsverksamhet	240 680									50 000				290 680
17	13:1	Stöd till idrotten	1 974 311		500 000							1 000 000				3 474 311
17	13:2	Bidrag till allmänna samlingslokaler	52 164									75 000				127 164
17	13:5	Insatser för den ideella sektorn	171 758					100 000				25 000				296 758
17	14:1	Bidrag till folkbildningen	4 319 683					50 000	92 000							4 461 683

Skr. 2020/21:101 Bilaga 3

UO	Anslag	Anslagsnamn	Prop. 2019/20:1, bet. 2019/20:FiU10 2019-12-18	Bet. 2019/20:FiU49 2020-02-19	Prop. 2019/20:132, bet. 2019/20:FiU51 2020-04-02	Prop. 2019/20:146, bet. 2019/20:FiU56 2020-04-08	Prop. 2019/20:166, bet. 2019/20:FiU59 2020-05-27	Prop. 2019/20:167, bet. 2019/20:FiU60 2020-06-03	Prop. 2019/20:99, bet. 2019/20:FiU21 2020-06-16	Prop. 2019/20:181, bet. 2019/20:FiU61 2020-06-17	Prop. 2019/20:187, bet. 2019/20:FiU62 2020-06-23	Prop. 2020/21:4, bet. 2020/21:FiU32 2020-09-23	Prop. 2020/21:46, bet. 2020/21:FiU36 2020-11-11	Prop. 2020/21:2, bet. 2020/21:FiU11 2020-11-25	Prop. 2020/21:45, bet. 2020/21:FiU11 2020-11-25	Total summa
17	14:3	Särskilda insatser inom folkbildningen	150 000						-10 000							140 000
18	1:4	Boverket	333 462									4 000				337 462
18	2:1	Konsumentverket	169 819											-1 000		168 819
18	2:2	Allmänna reklamationsnämnden	52 582											3 000		55 582
18	2:3	Fastighetsmäklarinspektionen	25 565						2 000							27 565
20	1:1	Naturvårdsverket	588 944						8 000							596 944
20	1:3	Åtgärder för värdefull natur	1 115 035						39 000							1 154 035
20	1:4	Sanering och återställning av förorenade områden	919 218						-20 000							899 218
20	1:6	Kemikalieinspektionen	275 692						15 000							290 692
20	1:8	Klimatbonus	1 760 000											400 000		2 160 000
20	1:10	Klimatanpassning	98 000						26 000							124 000
20	1:11	Åtgärder för havs- och vattenmiljö	1 389 565						-28 000							1 361 565
20	1:13	Internationellt miljösamarbete	40 400						5 000							45 400
20	1:20	Åtgärder för ras- och skredsäkkring längs Göta älv	90 000						-26 000							64 000
21	1:6	Energimarknadsinspektionen	135 272											5 000		140 272
21	1:8	Elberedskap	258 000						33 000							291 000
22	1:1	Utveckling av statens transportinfrastruktur	25 783 982						-1 297					1 000		25 783 685
22	1:2	Vidmakthållande av statens transportinfrastruktur	24 655 015					1 020 000	954 000		200 000			578 700		27 407 715

Skr. 2020/21:101 Bilaga 3

UO	Anslag	Anslagsnamn	Prop. 2019/20:1, bet. 2019/20:FiU10 2019-12-18	Bet. 2019/20:FiU49 2020-02-19	Prop. 2019/20:132, bet. 2019/20:FiU51 2020-04-02	Prop. 2019/20:146, bet. 2019/20:FiU56 2020-04-08	Prop. 2019/20:166, bet. 2019/20:FiU59 2020-05-27	Prop. 2019/20:167, bet. 2019/20:FiU60 2020-06-03	Prop. 2019/20:99, bet. 2019/20:FiU21 2020-06-16	Prop. 2019/20:181, bet. 2019/20:FiU61 2020-06-17	Prop. 2019/20:187, bet. 2019/20:FiU62 2020-06-23	Prop. 2020/21:4, bet. 2020/21:FiU32 2020-09-23	Prop. 2020/21:46, bet. 2020/21:FiU36 2020-11-11	Prop. 2020/21:2, bet. 2020/21:FiU11 2020-11-25	Prop. 2020/21:45, bet. 2020/21:FiU11 2020-11-25	Total summa
22	1:3	Trafikverket	1 421 782						-2 000							1 419 782
22	1:6	Ersättning avseende icke statliga flygplatser	88 013								100 000					188 013
22	1:9	Statens väg- och transportforsknings- institut	53 035					2 000								55 035
22	1:17	Infrastruktur för flygtrafiktjänst	157 000					1 297								158 297
22	1:18	Bidrag för upprätthållande av kollektivtrafik					3 000 000									3 000 000
22	1:20	Tillskott till Luftfartsverket									900 000					900 000
22	1:21	Tillskott till Sjöfartsverket									300 000					300 000
23	1:1	Skogsstyrelsen	488 251					12 000								500 251
23	1:2	Insatser för skogsbruket	252 073					93 000								345 073
23	1:11	Intervention för jordbruksprodukter m.m.	144 000										9 000			153 000
23	1:13	Från EU-budgeten finansierade stödatgärder för fiske och vattenbruk	164 000					32 000								196 000
23	1:16	Bidrag till vissa internationella organisationer m.m.	42 913					2 000								44 913
23	1:17	Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur	3 896 097				202 800	-380 000								3 718 897
23	1:18	Från EU-budgeten finansierade åtgärder för landsbygdens miljö och struktur	2 987 376					650 000					690 000			4 327 376

Skr. 2020/21:101 Bilaga 3

UO	Anslag	Anslagsnamn	Prop. 2019/20:1, bet. 2019/20:FIU10 2019-12-18	Bet. 2019/20:FIU49 2020-02-19	Prop. 2019/20:132, bet. 2019/20:FIU51 2020-04-02	Prop. 2019/20:146, bet. 2019/20:FIU56 2020-04-08	Prop. 2019/20:166, bet. 2019/20:FIU59 2020-05-27	Prop. 2019/20:167, bet. 2019/20:FIU60 2020-06-03	Prop. 2019/20:99, bet. 2019/20:FIU21 2020-06-16	Prop. 2019/20:181, bet. 2019/20:FIU61 2020-06-17	Prop. 2019/20:187, bet. 2019/20:FIU62 2020-06-23	Prop. 2020/21:4, bet. 2020/21:FIU32 2020-09-23	Prop. 2020/21:46, bet. 2020/21:FIU36 2020-11-11	Prop. 2020/21:2, bet. 2020/21:FIU11 2020-11-25	Prop. 2020/21:45, bet. 2020/21:FIU11 2020-11-25	Total summa
23	1:19	Miljöförbättrande åtgärder i jordbruket	49 830						119 000							168 830
24	1:2	Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling	2 953 255						-10 000							2 943 255
24	1:3	Institutens strategiska kompetensmedel	759 268											15 000		774 268
24	1:4	Tillväxtverket	284 375		20 000		160 000							4 000		468 375
24	1:5	Näringslivs-utveckling	793 022	-100 000				11 000						-18 000		686 022
24	1:7	Turistfrämjande	104 613						10 000							114 613
24	1:8	Sveriges geologiska undersökning	239 665						6 000							245 665
24	1:11	Bolagsverket	47 285											-2 000		45 285
24	1:16	Omstrukturering och genomlysning av statligt ägda företag	24 850											5 000		29 850
24	1:17	Kapitalinsatser i statliga ägda företag	76 000					400 000	3 325 000		8 300 000					12 101 000
24	1:20	Bidrag till företagsutveckling och innovation	269 472						50 000							319 472
24	1:22	Stöd vid korttidsarbete			2 420 000		75 430 000		17 060 000							94 910 000
24	1:23	Tillfälligt stöd för hyreskostnader för vissa företag				5 000 000										5 000 000
24	1:24	Omställningsstöd								39 000 000		7 000 000				46 000 000
24	1:25	Stöd till enskilda näringsidkare										3 500 000				3 500 000
24	2:3	Exportfrämjande verksamhet	366 867						6 000					25 000		397 867

Skr. 2020/21:101 Bilaga 3

UO	Anslag	Anslagsnamn	Prop. 2019/20:1, bet. 2019/20:FiU10 2019-12-18	Bet. 2019/20:FiU49 2020-02-19	Prop. 2019/20:132, bet. 2019/20:FiU51 2020-04-02	Prop. 2019/20:146, bet. 2019/20:FiU56 2020-04-08	Prop. 2019/20:166, bet. 2019/20:FiU59 2020-05-27	Prop. 2019/20:167, bet. 2019/20:FiU60 2020-06-03	Prop. 2019/20:99, bet. 2019/20:FiU21 2020-06-16	Prop. 2019/20:181, bet. 2019/20:FiU61 2020-06-17	Prop. 2019/20:187, bet. 2019/20:FiU62 2020-06-23	Prop. 2020/21:4, bet. 2020/21:FiU32 2020-09-23	Prop. 2020/21:46, bet. 2020/21:FiU36 2020-11-11	Prop. 2020/21:2, bet. 2020/21:FiU11 2020-11-25	Prop. 2020/21:45, bet. 2020/21:FiU11 2020-11-25	Total summa	
24	2:7	AB Svensk Exportkredits statsstödda exportkreditgivning	50 000														-25 000 25 000
25	1:2	Utjämningsbidrag för LSS-kostnader	4 600 438														61 800 4 662 238
25	1:5	Stöd till kommunsektorn för att stärka välfärden		2 486 000				20 000 000	6 000 000					1 000 000			29 486 000
27	1:1	Avgiften till Europeiska unionen	41 989 649														2 683 702 44 673 351
		Övriga anslag															595 654 023
		Summa	1 062 385 804	1 669 700	12 885 000	13 331 000	75 980 000	23 748 800	60 270 300	51 193 823	16 530 000	17 214 000	160 000	18 104 202	13 350 000		1 366 822 629

Bilaga 4

Beställningsbemyndiganden

Bilaga 4 Beställningsbemyndiganden 2020

Tusental kronor

Utgiftsområde	Anslag	Bemyndiganden	Utestående åtaganden 2020-12-31
1 Rikets styrelse	6:5 Stöd till politiska partier	169 200	125 966
	8:1 Mediestöd	70 000	25 353
Totalt UO 1		239 200	151 319
2 Samhällsekonomi och finansförvaltning	1:10 Bidragsfastigheter	100 000	11 709
	1:16 Finansmarknadsforskning	30 000	30 000
Totalt UO 2		130 000	41 709
4 Rättsväsendet	1:18 Från EU-budgeten finansierade insatser avseende EU:s inre säkerhet	185 000	166 147
Totalt UO 4		185 000	166 147
5 Internationell samverkan	1:2 Freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet	50 000	9 600
	1:11 Samarbete inom Östersjöregionen	160 500	95 711
Totalt UO 5		210 500	105 311
6 Försvar och samhällets krisberedskap	1:1 Förbandsverksamhet och beredskap	18 500 000	11 584 733
	1:3 Anskaffning av materiel och anläggningar	72 000 000	57 968 951
	2:2 Förebyggande åtgärder mot jordskred och andra naturolyckor	55 000	42 794
	2:4 Krisberedskap	2 000 000	1 488 430
	3:1 Strålsäkerhetsmyndigheten	70 000	66 501
Totalt UO 6		92 625 000	71 151 409
7 Internationellt bistånd	1:1 Bistandsverksamhet	99 000 000	83 074 546
Totalt UO 7		99 000 000	83 074 546
8 Migration	1:8 Från EU-budgeten finansierade insatser för asylsökande och flyktingar	265 700	256 705
Totalt UO 8		265 700	256 705
9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg	1:6 Bidrag till folkhälsa och sjukvård	1 900 000	1 908 000
	2:2 Insatser för vaccinberedskap	450 000	390 000
	4:5 Stimulansbidrag och åtgärder inom äldreområdet	770 000	728 574
	7:2 Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd: Forskning	2 800 000	1 240 209
	4:7 (2019) Bidrag till utveckling av socialt arbete m.m.		13 802
Totalt UO 9		5 920 000	4 280 585
10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning	1:6 (2019) Bidrag för sjukskrivningsprocessen		944 000
Totalt UO 10			944 000

Utgiftsområde	Anslag	Bemyndiganden	Utestående åtaganden 2020-12-31
13 Jämställdhet och nyanlända invandrarers etablering	2:2 Åtgärder mot diskriminering och rasism m.m.	38 300	28 000
	3:1 Särskilda jämställdhetsåtgärder	100 000	98 500
	3:3 Bidrag för kvinnors organisering	28 163	28 163
Totalt UO 13		166 463	154 663
14 Arbetsmarknad och arbetsliv	Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser	9 464 000	6 161 529
	1:4 Lönebidrag och Samhall m.m.	16 000 000	11 463 287
	Europeiska socialfonden m.m. för perioden 1:6 2014–2020	3 700 000	3 115 983
	Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering	9 000	7 987
	1:13 Lån till körkort	114 000	91 485
	2:6 Regional skyddsombudsverksamhet	20 000	19 596
	1:10 (2019) Bidrag till Stiftelsen Utbildning Nordkalotten		24 909
Totalt UO 14		29 307 000	20 884 776
15 Studiestöd	1:6 Bidrag till vissa studiesociala ändamål	4 000	1 075
Totalt UO 15		4 000	1 075
16 Utbildning och universitetsforskning	Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet	1 468 000	1 394 071
	Statligt stöd till särskild utbildning i 1:6 gymnasieskolan	35 500	31 930
	Maxtaxa i förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet, m.m.	614 000	612 805
	1:10 Fortbildning av lärare och förskolepersonal	350 000	220 984
	1:13 Praktisknära skolforskning	37 000	36 543
	1:14 Bidrag till lärarlöner	2 426 000	2 425 905
	Statligt stöd för stärkt likvärdighet och 1:16 kunskapsutveckling	6 230 000	6 230 000
	1:18 Statligt stöd till vuxenutbildning	2 322 000	2 272 000
	1:20 Statligt stöd till yrkeshögskoleutbildning	8 500 000	8 011 806
	Vetenskapsrådet: Forskning och 3:1 forskningsinformation	19 100 000	16 216 930
	Vetenskapsrådet: Avgifter till internationella 3:2 organisationer	2 150 000	1 840 513
	3:4 Rymdforskning och rymdverksamhet	3 500 000	3 217 195
	4:1 Internationella program	168 000	90 412
Totalt UO 16		46 900 500	42 601 094
17 Kultur, medier, trossamfund och fritid	Bidrag till allmän kulturverksamhet, utveckling samt internationellt kulturutbyte och samarbete	25 000	8 275
	1:2		
	1:5 Stöd till icke-statliga kulturlokaler	9 000	8 720
	1:6 Bidrag till regional kulturverksamhet	30 000	0
	Bidrag till vissa teater-, dans- och 2:2 musikändamål	167 000	118 879
	3:1 Bidrag till litteratur och kulturtidskrifter	40 000	27 752
	4:4 Bidrag till bild- och formområdet	14 000	14 000

Utgiftsområde	Anslag	Bemyndiganden	Utestående åtaganden 2020-12-31
	5:2 Ersättningar och bidrag till konstnärer	196 000	121 380
	7:2 Bidrag till kulturmiljövård	90 000	67 553
	9:2 Stöd till trossamfund	23 000	2 431
	Bidrag till nationell och internationell ungdomsverksamhet	212 000	0
	12:2		
	13:2 Bidrag till allmänna samlingslokaler	40 000	37 309
	Bidrag till riksdagspartiers kvinnoorganisationer	15 000	15 000
	13:4		
	13:5 Insatser för den ideella sektorn	65 000	0
	14:2 Bidrag till tolkutbildning	140 000	75 263
Totalt UO 17		1 066 000	496 562
18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning, byggande samt konsumentpolitik			
	1:4 Boverket	30 000	12 000
	Investeringsstöd för anordnande av hyresbostäder och bostäder för studerande	7 500 000	7 384 184
	1:8		
	1:9 Bidrag till åtgärder mot radon i bostäder	20 000	5 625
	2:4 Åtgärder på konsumentområdet	15 000	0
	1:2 Omstrukturering av kommunala bostadsföretag (2019)		7 620
	1:7 Energieffektivisering och renovering av flerbostadshus och utomhusmiljöer (2018)		99 980
	1:11 Innovativt och hållbart byggande (2018)		36 700
Totalt UO 18		7 565 000	7 546 109
19 Regional tillväxt			
	1:1 Regionala tillväxtåtgärder	3 375 000	2 321 115
	Europeiska regionala utvecklingsfonden perioden 2014–2020	3 000 000	2 856 233
Totalt UO 19		6 375 000	5 177 348
20 Allmän miljö- och naturvård			
	1:2 Miljöövervakning m.m.	132 000	85 174
	1:3 Åtgärder för värdefull natur	490 000	294 019
	Sanering och återställning av förorenade områden	2 065 000	1 072 578
	1:4		
	1:5 Miljöforskning	102 000	80 537
	1:11 Åtgärder för havs- och vattenmiljö	620 000	425 270
	Insatser för internationella klimatinvesteringar	580 000	267 429
	1:12		
	1:13 Internationellt miljösamarbete	9 000	1 010
	1:14 Skydd av värdefull natur	42 000	38 666
	1:16 Klimatinvesteringar	4 500 000	3 099 442
	1:17 Klimatpremier	200 000	63 348
	1:18 Stöd för gröna och trygga samhällen	200 000	98 616
	1:19 Industriklivet	1 800 000	608 276
	Åtgärder för ras- och skredsäkring längs Göta älv	80 000	79 993
	1:20		
	Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning	2 000 000	1 405 201
Totalt UO 20		12 820 000	7 619 558

Utgiftsområde	Anslag	Bemyndiganden	Utestående åtaganden 2020-12-31	
21 Energi	1:2 Insatser för energieffektivisering	10 000	2 949	
	1:3 Insatser för förnybar elproduktion	35 000	17 698	
	1:4 Energiforskning	3 450 000	2 359 123	
	1:5 Laddinfrastruktur längs större vägar	100 000	6 678	
	1:7 Energiteknik	1 780 000	1 592 817	
	1:8 Elberedskap	1 250 000	1 178 671	
	Totalt UO 21		6 625 000	5 157 935
22 Kommunikationer	1:1 Utveckling av statens transportinfrastruktur	116 382 000	105 337 070	
	Vidmakthållande av statens 1:2 transportinfrastruktur	28 600 000	26 070 482	
	1:7 Trafikavtal	5 700 000	3 829 380	
	1:11 Trängselskatt i Stockholm	39 000 000	36 565 397	
	1:14 Trängselskatt i Göteborg	4 180 000	3 853 046	
	Ersättning för särskilda tjänster för personer 2:2 med funktionsnedsättning	300 000	116 225	
	2:3 Grundläggande betaltjänster	45 000	21 239	
	Driftsäker och tillgänglig elektronisk 2:5 kommunikation	745 000	182 506	
	Totalt UO 22		194 952 000	175 975 344
	23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel	1:2 Insatser för skogsbruket	70 000	55 952
1:11 Intervention för jordbruksprodukter m.m.		110 000	53 653	
1:12 Stödåtgärder för fiske och vattenbruk		61 750	37 237	
Från EU-budgeten finansierade stödåtgärder 1:13 för fiske och vattenbruk		440 000	243 911	
1:15 Konkurrenskraftig livsmedelssektor		25 000	449	
1:17 Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur		5 011 700	3 349 019	
Från EU-budgeten finansierade åtgärder för 1:18 landsbygdens miljö och struktur		5 038 000	3 851 969	
1:19 Miljöförbättrande åtgärder i jordbruket		75 000	75 000	
Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning och 1:24 samfinansierad forskning		1 548 000	951 590	
Totalt UO 23			12 379 450	8 618 780
24 Näringsliv	Verket för innovationssystem: Forskning och 1:2 utveckling	2 600 000	2 349 015	
	1:5 Näringslivsutveckling	936 000	670 911	
	1:9 Geovetenskaplig forskning	5 000	2 153	
	1:14 Konkurrensforskning	12 000	4 654	
	Totalt UO 24		3 553 000	3 026 732
Totalt alla UO		520 288 813	437 431 708	
varav äldre bemyndiganden			1 127 011	

Bilaga 5

Sammanställning av slutbehandlade effektivitetsrapporter

Slutbehandlade granskningsrapporter

Rapport nr	Namn	Skrivelse nr
2019:37	Undantag från skolplikten – regler, tillämpning och tillsyn	Skr. 2019/20:162
2019:38	Det finanspolitiska ramverket – regeringens tillämpning 2019	Skr. 2019/20:153
2019:39	Fri entré till statliga museer	Skr. 2019/20:147
2020:1	Statliga åtgärder för fler miljöbilar	Skr. 2019/20:170
2020:2	Rutavdraget – konsekvenser av reformen	Skr. 2019/20:177
2020:3	Konsumentskydd vid köp av nyproducerade bostadsrätter	Skr. 2019/20:171
2020:4	Holdingbolag vid lärosätena – brister i styrning och förvaltning	Skr. 2019/20:199
2020:5	Effektiviteten i förmedlingsverksamheten – förmedlarnas attityder och arbetssätt har betydelse	Skr. 2019/20:192
2020:6	Innovation genom samverkan – statens satsningar på strategiska samverkans- och innovationsprogram	Skr. 2019/20:185
2020:7	Återvändandeverksamheten – resultat, kostnader och effektivitet	Skr. 2019/20:191
2020:8	Kommerskollegiums arbete mot handelshinder – informationsinhämtningens avgörande betydelse	Skr. 2020/21:3
2020:9	Flerbarnstillägget i barnbidraget – ett generellt bidrag som kan effektiviseras	Skr. 2020/21:10
2020:10	Regionala strukturfondspartnerskap – ger de förutsättningar för en effektiv användning av EU-medel	Skr. 2020/21:25
2020:11	Tillväxthämmande incitament i den kommunala inkomstutjämnningen?	Skr. 2020/21:28
2020:12	Vägen till arbete efter nekad sjukpenning	Skr. 2020/21:31
2020:13	Stöd och matchning – ett valfrihetssystem för arbetssökande	Skr. 2020/21:39
2020:14	Statsbidrag för socioekonomiskt utsatta områden	Skr. 2020/21:53
2020:15	Att styra utbildning till ämneslärare – en granskning av Högskolan i Gävle, Linnéuniversitetet och Stockholms universitet	Skr. 2020/21:61
2020:16	Effektiviteten vid Kriminalvårdens anstalter	Skr. 2020/21:62
2020:17	Drift och underhåll av järnvägar – omfattande kostnadsavvikelser	Skr. 2020/21:86
2020:18	Finansinspektionens arbete för att motverka intressekonflikter	Skr. 2020/21:93
2020:19	Äldresatsningen – effektiviteten i statens satsning på kvalitetsregister i äldreomsorgen	Skr. 2020/21:89
2020:20	Rätt insats på rätt plats – polisens arbete i utsatta områden	Skr. 2020/21:108
2020:21	Sidas garantiverksamhet – statens arbete med garantier inom svenskt bistånd	Skr. 2020/21:117
2020:22	Automatiserat beslutsfattande i statsförvaltningen – effektivt, men kontroll och uppföljning brister	Skr. 2020/21:88
2020:23	Statliga stöd med delat myndighetsansvar – Effektivitet och förenklingar	Skr. 2020/21:102
2020:24	Särskild löneskatt för äldre – redovisning och effekter	Skr. 2020/21:162
2020:25	Framtidens skatteintäkter och förändrad energianvändning	Skr. 2020/21:167
2020:26	För förtroendets skull – granskningsnämndens granskning av public service	Skr. 2020/21:116
2020:28	Utgiftstaket – olika roll i olika tider	Skr. 2020/21:146
2020:29	Det finanspolitiska ramverket – regeringens tillämpning 2020	Skr. 2020/21:145

Bilaga 6

Tabellsamling

Utfallet för statens budget 2016–2020

Miljarder kronor

	2016	2017	2018	2019	2020
Inkomster	1 002,7	1 001,4	1 072,1	1 055,5	998,5
Statens skatteinkomster	1 044,0	1 050,1	1 119,9	1 109,4	1 037,5
Övriga inkomster	-41,3	-48,7	-47,8	-53,8	-38,9
Utgifter m.m.	917,4	939,6	992,1	943,6	1 219,1
UO 1–25 och 27	899,1	930,2	974,9	990,7	1 171,5
Statsskuldsräntor m.m. UO 26	1,7	10,6	13,6	22,2	19,6
Riksgäldskontorets nettoutlåning	14,8	-2,9	2,0	-66,9	21,3
Kassamässig korrigerig	1,8	1,8	1,6	-2,4	6,8
Budgetsaldo	85,3	61,8	80,0	111,9	-220,6

Inkomster i statens budget 2016–2020

Miljarder kronor

Inkomstår	2016	2017	2018	2019	2020
Statens skatteintäkter	1 012,6	1 063,8	1 101,1	1 123,2	1 063,8
Periodiseringar	31,4	-13,6	18,9	-13,8	-26,3
Statens skatteinkomster	1 044,0	1 050,1	1 119,9	1 109,4	1 037,5
Inkomster av statens verksamhet	31,3	27,4	32,8	35,3	46,1
Inkomster av försäld egendom	0,2	0	1,8	0	0,8
Återbetalning av lån	0,8	0,8	0,7	0,8	0,7
Kalkylmässiga inkomster	10,8	11,4	12,2	14,2	16,2
Bidrag från EU	11	10,5	12,4	12,6	14,2
Avräkningar m.m. i anslutning till skattesystemet	-95,4	-98,8	-107,7	-116,7	-117,0
Utgifter som ges som krediteringar på skattekontot	0	0	0	0	0
Statens övriga inkomster	-41,3	-48,7	-47,8	-53,8	-38,9
Inkomster i statens budget	1 002,7	1 001,4	1 072,1	1 055,5	998,5

Den offentliga sektorns skatteintäkter 2016–2020

Miljarder kronor

Inkomstår	2016	2017	2018	2019	2020
Skatt på arbete	1 137,1	1 194,1	1243,0	1 265,4	1 250,1
<i>Direkta skatter</i>	<i>607,1</i>	<i>635,3</i>	<i>657,1</i>	<i>660,5</i>	<i>670,9</i>
Kommunal skatt	669,6	700,1	726,2	747,9	765,1
Statlig skatt	55,6	58,5	60,4	56,3	50,1
Jobbskatteavdrag	105,1	109,8	-113,1	-126,8	-125,8
Husavdrag	-12,7	-13,8	-14,2	-15,3	-15,9
Övrigt	-0,3	-0,3	-2,2	-1,7	-2,7
<i>Indirekta skatter</i>	<i>530,1</i>	<i>558,7</i>	<i>585,9</i>	<i>604,9</i>	<i>579,1</i>
Arbetsgivaravgifter	515,7	540,5	566,5	588,6	595,0
Egenavgifter	11,5	11,8	11,8	11,2	11,2
Särskild löneskatt	43,6	46	49,2	49,4	48,5
Nedsättningar	-5,7	-3,2	-3,3	-3,7	-34,8
Tjänstegruppliv m.m.	0,5	0,6	0,6	0,6	0,6
Avgifter till premiepensionssystemet	-35,6	-36,9	-38,8	-41,1	-41,3
Skatt på kapital	246	263,1	261,4	282,2	254,5
Skatt på kapital, hushåll	74,6	80,4	69,3	69,6	60,1
Skatt på företagsvinster	115,2	127,1	132,9	153,4	138,3
Avkastningsskatt	4,6	4,2	5,4	5,3	5,6
Fastighetsskatt och fastighetsavgift	33,4	32,9	33,2	34,4	34,2
Stämpelskatt	12,3	12,1	12,1	12,3	12,7
Kupongskatt m.m.	5,7	6,4	8,5	7,2	3,6
Skatt på konsumtion och insatsvaror	532,9	554,5	579,5	592,7	603,5
Mervärdesskatt	406,5	427,2	446,8	461,3	467,8
Skatt på tobak	11,9	11,9	12,4	11,8	11,8
Skatt på etylalkohol	4,2	4,3	4,5	4,5	5,2
Skatt på vin m.m.	5,6	5,8	6,0	6,0	6,4
Skatt på öl	4	4,1	4,3	4,3	4,5
Energiskatt	44,6	46,6	52,4	52,2	51,7
Koldioxidskatt	24,1	23,5	23,0	22,2	20,4
Övriga skatter på energi och miljö	5,2	4,1	3,6	5,2	6,2
Skatt på vägtrafik	19,7	19,9	19,8	20,7	21,6
Övriga skatter	7	6,9	6,5	4,4	7,7
Skatt på import	6,1	6,3	6,5	6,9	6,2
Restförda och övriga skatter	16,4	14,2	18,1	16,0	8,7
Restförda skatter	-4,7	-5,8	-4,7	-5	-10,0
Övriga skatter	21,1	20,0	22,9	21,0	18,8
Totala skatteintäkter	1 938,5	2 032,1	2 108,6	2 163,1	2123,0
Avgår EU-skatter	-6,1	-6,3	-6,5	-6,9	6,2
Offentliga sektorns skatteintäkter	1 932,4	2 025,8	2 102,1	2 156,2	2116,8
Avgår kommunala skatter	-685,9	-717	-744,3	-766,6	784,5
Avgår avgifter till ålderspensionssystemet	-233,9	-245	-256,7	-266,5	268,5
Statens skatteintäkter	1 012,6	1 063,8	1 101,1	1 123,2	1063,8

Utgifter i statens budget 2016–2020

Anslagen har fördelats till de utgiftsområden som de tillhörde i statens budget för 2020

Utgiftsområde	Andel i procent av de takbegränsade utgifterna					Miljarder kronor				
	2016	2017	2018	2019	2020	2016	2017	2018	2019	2020
1 Rikets styrelse	1,1	1,1	1,1	1,1	1,0	13,0	13,7	14,6	15,0	15,7
2 Samhällsekonomi och finansförvaltning	1,2	1,2	1,2	1,3	1,1	14,8	15,0	15,7	16,6	17,0
3 Skatt, tull och exekution	0,9	0,9	0,9	0,9	0,8	10,8	11,0	11,4	11,5	12,1
4 Rättsväsendet	3,6	3,6	3,6	3,8	3,5	42,3	44,1	45,9	49,4	53,0
5 Internationell samverkan	0,2	0,2	0,1	0,2	0,1	2,1	2,0	1,9	2,3	2,1
6 Försvar och samhällets krisberedskap	4,2	4,1	4,2	4,6	4,2	49,4	50,4	53,5	60,6	63,1
7 Internationellt bistånd	2,7	3,0	3,3	3,4	3,1	32,0	36,7	42,8	44,2	46,5
8 Migration	3,5	3,3	1,5	0,9	0,6	41,3	40,0	19,6	11,8	9,6
9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg	5,4	5,5	6,1	6,1	6,8	63,4	67,4	78,4	79,6	101,8
10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning	8,9	8,3	7,8	7,5	7,9	105,6	101,9	99,7	97,9	117,9
11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom	3,0	2,8	2,7	2,6	2,4	35,9	34,7	34,8	34,5	36,7
12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn	7,3	7,2	7,4	7,4	6,7	86,1	88,7	95,2	97,3	99,9
13 Jämställdhet och nyanlända invandrares etablering	1,3	1,5	1,3	1,0	0,6	15,0	18,6	17,3	13,4	8,5
14 Arbetsmarknad och arbetsliv	6,5	6,3	6,1	5,9	5,8	76,8	76,9	78,8	77,0	87,2
14 <i>Justerad för teknisk justering¹</i>	6,5	6,3	6,1	5,9	5,8	77,2	76,9	78,8	77,0	87,2
15 Studiestöd	1,6	1,6	1,6	1,7	1,7	19,5	19,7	21,1	22,8	25,1
15 <i>Justerad för teknisk förändring¹</i>	1,6	1,5	1,5	1,7	1,7	18,5	18,2	19,6	22,8	25,1
16 Utbildning och universitetsforskning	5,6	5,8	5,9	6,0	5,5	66,0	71,1	76,0	78,5	83,0
17 Kultur, medier, trossamfund och fritid	1,2	1,2	1,2	1,2	1,4	14,1	14,5	16,0	15,8	20,4
18 Samhällsplan., bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik	0,3	0,3	0,4	0,2	0,3	3,1	3,8	4,6	3,1	3,8
19 Regional tillväxt	0,2	0,2	0,3	0,3	0,2	2,6	2,8	3,6	3,3	3,2
20 Allmän miljö- och naturvård	0,6	0,6	0,8	0,7	0,7	7,3	7,8	10,4	9,4	11,0
21 Energi	0,2	0,2	0,3	0,2	0,2	2,7	3,0	3,5	2,2	3,3
22 Kommunikationer	4,2	4,3	4,4	4,5	4,3	50,0	53,2	56,6	58,6	65,2
22 <i>Justerad för teknisk förändring¹</i>	4,2	4,3	4,4	4,5	4,3	50,0	53,2	56,6	58,6	65,2
23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel	1,3	1,4	1,5	1,6	1,3	15,9	17,2	19,6	20,8	20,0
24 Näringsliv	0,5	0,5	0,6	0,6	4,0	5,9	6,4	7,5	7,3	60,4
25 Allmänna bidrag till kommuner	7,9	8,6	8,7	9,2	10,5	93,3	105,6	111,4	120,1	158,0
25 <i>Justerad för teknisk förändring¹</i>	8,8	9,6	9,3	9,5	10,5	104,8	117,5	119,1	123,7	158,0

		Andel i procent av de takbegränsade utgifterna					Miljarder kronor				
26	Statsskuldräntor m.m.						1,7	10,6	13,6	22,2	19,6
27	Avgiften till Europeiska unionen	2,6	2,0	2,7	2,9	3,1	30,3	24,2	35,0	37,7	47,2
	Summa utgiftsområden						900,8	940,7	988,5	1012,9	1191,1
	Ålderspensionssystemet vid sidan av SB	24,1	24,3	24,0	24,3	21,9	285,4	299,1	307,4	317,6	329,4
	Takbegränsade utgifter	100	100	100	100	100	1184,5	1229,3	1282,3	1308,3	1500,8
	Budgeteringsmarginal	2,6	3,6	4,3	3,3	16,1	30,5	44,7	54,7	42,7	242,2
	Utgiftstak för staten						1215	1274	1337	1351	1743

¹ De tekniska justeringarna av utgiftstaket för staten redovisas i prop. 2019/20:1 Förslag till statens budget för 2020, finansplan och skattefrågor avsnitt 5.2.

Realekonomisk fördelning av statens budget 2016–2020

Miljoner kronor

Realekonomisk art	Utfall 2020	Utfall 2019	Utfall 2018	Utfall 2017	Utfall 2016	Förändring 2019–2020	Procentuell förändring 2019–2020
Transfereringar	837 699	685 380	681 463	647 413	622 906	152 320	22,2
<i>varav till</i>							
Hushållssektorn	342 315	316 298	312 446	303 393	303 305	26 017	8,2
Kommunala sektorn	271 763	211 204	213 273	209 536	183 851	60 559	28,7
Företagssektorn	102 839	51 165	52 773	47 135	45 151	51 674	101,0
Ålderspensionssystemet	24 999	21 675	22 557	23 602	24 718	3 324	15,3
Statliga ideella organisationer	6 441	6 080	6 183	5 187	4 375	361	5,9
Internationell verksamhet	89 343	78 957	74 232	58 560	61 507	10 386	13,2
varav till EU-institutioner	37 683	34 960	24 224	30 350	-37 683	-100,0	
Konsumtionsutgifter	265 854	253 508	248 321	238 808	233 970	12 346	4,9
<i>varav</i>							
Löner inklusive sociala avgifter	158 995	148 380	142 561	135 387	128 529	10 614	7,2
Omkostnader för konsumtion	73 319	72 626	72 994	69 978	69 657	694	1,0
Lokaler	21 257	20 076	19 269	18 083	17 995	1 181	5,9
Sociala naturaförmåner	12 283	12 425	13 499	15 361	17 789	-143	-1,1
Investeringsverksamhet	44 089	39 913	33 591	32 021	30 456	4 177	10,5
Räntor	19 995	22 720	14 211	11 417	2 856	-2 725	-12,0
<i>varav</i>							
Räntor på statsskulden	19 463	22 126	13 536	10 504	1 668	-2 663	-12,0
Finansiella transaktioner	23 422	11 359	10 940	11 090	10 651	12 062	106,2
Summa utgiftsområden	1 191 059	1 012 879	988 527	940 749	900 839	178 180	17,6

Källa: Ekonomistyrningsverket

Realekonomisk fördelning – Transfereringar per utgiftsområde 2016–2020

Miljoner kronor

Utgiftsområde	Transfereringar	Konsumtions- utgifter	Investerings- verksamhet	Räntor	Finansiella transaktioner	Total
1 Rikets styrelse	2 407	12 918	3	0	420	15 749
2 Samhällsekonomi och finansförvaltning	13 588	3 076	3	-4	339	17 003
3 Skatt, tull och exekution	24	11 485	35	2	508	12 055
4 Rättsväsendet	377	50 426	463	13	1 748	53 027
5 Internationell samverkan	1 699	366	1	0	4	2 070
6 Försvar och samhällets krisberedskap	1 460	47 828	12 851	-2	957	63 092
7 Internationellt bistånd	42 646	3 217	9	0	653	46 525
8 Migration	2 991	6 349	7	0	232	9 579
9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg	89 149	12 387	21	0	217	101 774
10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning	107 273	9 322	7	1	1 296	117 899
11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom	35 946	661	8	0	37	36 652
12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn	99 939			0	0	99 939
13 Jämställdhet och nyanlända invandrares etablering	7 970	501	1	0	44	8 516
14 Arbetsmarknad och arbetsliv	74 187	12 523	12	-1	433	87 154
15 Studiestöd	22 555	939	0	185	1 380	25 060
16 Utbildning och universitetsforskning	31 206	49 749	292	12	1 700	82 958
17 Kultur, medier, trossamfund och fritid	17 300	2 978	18	0	120	20 417
18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik	2 470	1 270	3	0	36	3 779
19 Regional tillväxt	2 669	447	0	0	67	3 184
20 Allmän miljö- och naturvård	4 937	5 795	154	4	60	10 950
21 Energi	1 881	1 401	2	0	51	3 334
22 Kommunikationer	8 319	24 522	30 124	321	1 882	65 167
23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel	14 786	4 860	36	2	336	20 020
24 Näringsliv	46 762	2 832	39	0	10 773	60 407
25 Allmänna bidrag till kommuner	157 964					157 964
26 Statsskuldräntor m.m.	2			19 463	127	19 592
27 Avgiften till Europeiska unionen	47 193					47 193
Summa	837 699	265 854	44 089	19 995	23 422	1 191 059

Källa: Ekonomistyrningsverket

Realekonomisk fördelning - Transfereringar till hushåll 2016–2020

Miljoner kronor

UO	Anslag	Anslagsnamn	Utfall 2020	Utfall 2019	Utfall 2018	Utfall 2017	Utfall 2016	Förändring 2019–2020	Procentuell förändring 2019–2020
2	1:5	Statliga tjänstepensioner m.m.	13 583	13 369	13 018	12 641	12 473	213	1,6
7	1:1	Biståndsverksamhet	4 528	4 196	4 398	4 106	3 823	332	7,9
9	4:4	Kostnader för statlig assistansersättning	27 981	28 592	29 022	27 930	26 344	-610	-2,1
10	1:1	Sjukpenning och rehabilitering m.m.	38 786	34 657	34 307	34 258	35 912	4 128	11,9
10	1:2	Aktivitets- och sjukersättningar m.m.	38 117	39 341	40 499	41 744	43 002	-1 224	-3,1
11	1:1	Garantipension till ålderspension	14 386	13 175	13 142	13 339	14 112	1 211	9,2
11	1:2	Efterlevandepensioner till vuxna	9 966	10 382	10 869	11 499	11 920	-416	-4,0
11	1:3	Bostadstillägg till pensionärer	10 414	9 196	9 139	8 265	8 466	1 219	13,3
12	1:1	Barnbidrag	33 326	33 175	31 722	27 287	26 349	151	0,5
12	1:2	Föräldraförsäkring	42 326	41 200	40 610	38 724	37 299	1 127	2,7
12	1:3	Underhållsstöd	2 636	2 700	2 593	2 520	2 643	-64	-2,4
12	1:6	Omvårdnadsbidrag och vårbidrag	3 617	3 633	3 742	3 627	3 473	-16	-0,4
12	1:8	Bostadsbidrag	5 284	4 606	4 574	4 664	4 662	677	14,7
13	1:4 (2017)	Ersättning för insatser för vissa nyanlända invandrare				481	317		
14	1:2	Bidrag till arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd	38 395	25 074	23 704	24 819	26 198	13 321	53,1
14	1:3	Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser	428	980	1 442	748	1 263	-553	-56,4
14	1:4	Lönebidrag och Samhall m.m.	1 728	1 803	1 694	1 633	1 713	-75	-4,2
14	1:11	Bidrag till lönegarantiersättning	2 986	2 063	1 480	1 296	1 588	922	44,7
14	1:14	Etableringsersättning till vissa nyanlända invandrare	2 288	3 563	4 925	5 355	4 226	-1 274	-35,8
15	1:1	Studiehjälp	4 269	4 237	4 030	3 426	3 319	32	0,7
15	1:2	Studiemedel	14 773	12 971	11 501	10 688	10 559	1 803	13,9
17	1:2	Bidrag till allmän kulturverksamhet, utveckling samt internationellt kulturutbyte och samarbete	1 015	98	135	124	123	917	932,1
17	10:1	Filmstöd	553	561	3	3	3	-9	-1,6
17	13:1	Stöd till idrotten	3 472	1 953	1 962	1 934	1 920	1 520	77,8
17	14:1	Bidrag till folkbildningen	4 461	4 298	4 358	3 849	3 810	164	3,8
20	1:8	Klimatbonus	2 078	1 280				797	62,3
20	1:8 (2018)	Supermiljöbilspremie			322	451	348		
20	1:19 (2019)	Elfordonspremie		-1	413			1	-100,0
21	1:7	Energiteknik	483	-149	500	230	147	632	-423,2
24	1:5	Näringslivsutveckling	210	246	466	176	187	-36	-14,4
24	1:22	Stöd vid korttidsarbete	838					838	
24	2:3	Exportfrämjande verksamhet	286	347	12	19	14	-61	-17,5

UO	Anslag	Anslagsnamn	Utfall 2020	Utfall 2019	Utfall 2018	Utfall 2017	Utfall 2016	Förändring 2019–2020	Procentuell förändring 2019–2020
		Övriga anslag	19 102	18 751	17 865	17 557	17 092	350	1,9
		Totalt	342 315	316 298	312 446	303 393	303 305	26 017	8,2

Källa: Ekonomistyrningsverket

Realekonomisk fördelning - Transfereringar till kommuner 2016–2020

Miljoner kronor

UO	Anslag	Anslagsnamn	Utfall 2020	Utfall 2019	Utfall 2018	Utfall 2017	Utfall 2016	Förändring 2019–2020	Procentuell förändring 2019–2020
6	2:3	Ersättning för räddningstjänst m.m.	8	123	237	12	11	-115	-93,1
8	1:2	Ersättningar och bostadskostnader	2 315	3 277	9 006	26 178	23 635	-961	-29,3
8	1:9 (2019)	Tillfälligt stöd till kommuner för ensamkommande unga asylsökande m fl.		195	396	389		-195	-100,0
9	1:5	Bidrag för läkemedelsförmånerna	30 041	28 428	27 067	25 606	22 071	1 613	5,7
9	1:6	Bidrag till folkhälsa och sjukvård	24 531	8 338	7 347	2 717	3 368	16 193	194,2
9	1:8	Bidrag till psykiatri	1 784	1 839	1 491	1 043	900	-55	-3,0
9	1:11	Insatser för ökad tillgänglighet inom hälso- och sjukvården	2 896	1 610				1 286	79,9
9	4:4	Kostnader för statlig assistansersättning	-4 453	-4 417	-3 714	-4 620	-4 832	-36	0,8
9	4:5	Stimulansbidrag och åtgärder inom äldreområdet	1 407	546	2 385	1 983	2 022	861	157,6
9	4:7	Bidrag till utveckling av socialt arbete m.m.	316	676	1 296	583	550	-360	-53,3
10	1:6	Bidrag för sjukskrivningsprocessen	1 401	1 716	1 866	1 874	2 123	-315	-18,4
10	1:7	Ersättning för höga sjuklönekostnader	6 904					6 904	
13	1:2	Kommunersättningar vid flyktingmottagande	6 991	11 817	16 128	15 166	12 013	-4 826	-40,8
14	1:3	Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser	2 279	2 684	3 544	1 845	949	-404	-15,1
14	1:4	Lönebidrag och Samhall m.m.	2 412	2 550	2 306	2 237	2 277	-138	-5,4
14	1:12	Nystartsjobb, etableringsjobb och stöd för yrkesintroduktionsanställningar	707	418	668	841	957	289	69,3
16	1:5	Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet	2 111	1 944	2 356	2 245	1 094	167	8,6
16	1:7	Måttaxa i förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet, m.m.	3 707	4 353	4 257	4 379	4 485	-646	-14,8
16	1:11	Fler anställda i lågstadiet	894	1 790	2 089	2 103	1 200	-896	-50,1
16	1:13	Praktiknära skolforskning							
16	1:15 (2018)	Upprustning av skollokaler och utemiljöer			627	125	52		
16	1:16	Statligt stöd för stärkt likvärdighet och kunskapsutveckling	4 374	3 136	894			1 239	39,5
16	1:18	Statligt stöd till vuxenutbildning	3 101	2 205	2 126	1 128	1 087	896	40,6
16	2:66	Ersättningar för klinisk utbildning och forskning	2 590	2 617	2 577	2 515	2 385	-28	-1,1
18	1:8 (2019)	Stöd till kommuner för ökat bostadsbyggande			1 395	1 800	1 849		
19	1:1	Regionala tillväxtåtgärder	379	382	805	301	328	-4	-1,0

UO	Anslag	Anslagsnamn	Utfall 2020	Utfall 2019	Utfall 2018	Utfall 2017	Utfall 2016	Förändring 2019–2020	Procentuell förändring 2019–2020
22	1:18	Bidrag för upprätthållande av kollektivtrafik	2 873					2 873	
25	1:1	Kommunalekonomisk utjämning	120 809	110 539	99 808	94 657	89 680	10 270	9,3
25	1:2	Utjämningsbidrag för LSS-kostnader	4 662	4 506	4 094	3 902	3 664	157	3,5
25	1:4	Stöd med anledning av flyktingsituationen	3 000	5 000	7 000	7 000		-2 000	-40,0
25	1:5	Stöd till kommunsektorn för att stärka välfärden	29 486					29 486	
		Övriga anslag	14 237	14 932	15 220	13 527	11 981	-695	-4,7
		Totalt	271 763	211 204	213 273	209 536	183 851	60 559	28,7

Källa: Ekonomistyrningsverket

Realekonomisk fördelning - Transfereringar till företag 2016–2020

Miljoner kronor

UO	Anslag	Anslagsnamn	Utfall 2020	Utfall 2019	Utfall 2018	Utfall 2017	Utfall 2016	Förändring 2019–2020	Procentuell förändring 2019–2020
1	8:1	Mediestöd	1 468	644	492	541	519	825	128,1
4	1:12	Rättsliga biträden m.m.	186	142	169			44	30,8
9	4:5	Stimulansbidrag och åtgärder inom äldreområdet	494	451	361	249	270	43	9,5
10	1:7	Ersättning för höga sjuklönekostnader	10 094	1 090	954	890	799	9 004	825,8
14	1:3	Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser	1 211	1 195	1 582	2 075	2 601	16	1,3
14	1:4	Lönebidrag och Samhall m.m.	14 150	14 551	13 356	12 434	12 282	-401	-2,8
14	1:12	Nystartsjobb, etableringsjobb och stöd för yrkesintroduktionsanställningar	2 987	4 207	4 322	5 152	5 395	-1 219	-29,0
16	1:15 (2018)	Upprustning av skollokaler och utemiljöer			110	28	4		
16	1:20	Statligt stöd till yrkeshögskoleutbildning	1 826	1 401	1 255	1 083	1 010	425	30,3
17	1:2	Bidrag till allmän kulturverksamhet, utveckling samt internationellt kulturutbyte och samarbete	1 162	94	102	89	105	1 067	1 129,9
17	2:1	Bidrag till vissa scenkonstinstitutioner			737	696	682		
18	1:7	Energieffektivisering och renovering av flerbostadshus och utomhusmiljöer	53	23	400	273	96	29	126,2
18	1:8	Investeringsstöd för anordnande av hyresbostäder och bostäder för studerande	2 221	1 590	1 376	435		631	39,7
19	1:3	Europeiska regionala utvecklingsfonden perioden 2014–2020	390	517	305	268	459	-127	-24,6
20	1:16	Klimatinvesteringar	756	482	1 504	566	461	274	56,8
20	1:19	Industriklivet	151	36	121			115	316,1
21	1:7	Energiteknik	326	-147	501	306	194	473	-320,8
22	1:1	Utveckling av statens transportinfrastruktur	573	387	535	497	508	186	48,2
22	1:15	Sjöfartsstöd	1 227	1 564	1 432	1 482	1 486	-337	-21,6

UO	Anslag	Anslagsnamn	Utfall 2020	Utfall 2019	Utfall 2018	Utfall 2017	Utfall 2016	Förändring 2019-2020	Procentuell förändring 2019-2020
23	1:10	Gårdsstöd m.m.	7 188	7 361	7 392	7 279	6 448	-173	-2,3
23	1:17	Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur	2 765	4 228	3 809	3 053	2 630	-1 464	-34,6
23	1:18	Från EU-budgeten finansierade åtgärder för landsbygdens miljö och struktur	3 623	2 990	2 044	1 845	1 511	632	21,1
24	1:2	Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling	1 656	1 627	1 591	1 629	1 378	29	1,8
24	1:5	Näringslivsutveckling	209	255	268	178	215	-47	-18,3
24	1:17	Kapitalinsatser i statliga ägda företag		150	400		5	-150	-100,0
24	1:19	Finansiering av rättegångskostnader	16	24	16	37	18	-9	-35,5
24	1:20	Bidrag till företagsutveckling och innovation			309	309	279		
24	1:22	Stöd vid korttidsarbete	33 865					33 865	
24	1:23	Tillfälligt stöd för hyreskostnader för vissa företag	1 194					1 194	
24	1:24	Omställningsstöd	5 677					5 677	
24	1:25	Stöd till enskilda näringsidkare	339					339	
		Övriga anslag	7 031	6 300	7 328	5 739	5 796	731	11,6
		Totalt	102 839	51 165	52 773	47 135	45 151	51 674	101,0

Källa: Ekonomistyrningsverket

Realekonomisk fördelning - Konsumtion per utgiftsområde 2016–2020

Miljoner kronor

Utgiftsområde	Utfall 2020	Utfall 2019	Utfall 2018	Utfall 2017	Utfall 2016	Förändring 2019-2020	Procentuell förändring 2019-2020	
1	Rikets styrelse	12 918	12 766	12 623	11 812	11 273	152	1,2
2	Samhällsekonomi och finansförvaltning	3 076	2 886	2 274	2 035	1 988	191	6,6
3	Skatt, tull och exekution	11 485	10 953	10 872	10 506	10 348	532	4,9
4	Rättsväsendet	50 426	46 800	43 865	42 234	40 294	3 627	7,7
5	Internationell samverkan	366	360	357	311	317	6	1,6
6	Försvar och samhällets krisberedskap	47 828	46 592	44 292	41 027	39 837	1 236	2,7
7	Internationellt bistånd	3 217	3 068	2 757	2 469	2 339	149	4,9
8	Migration	6 349	7 266	8 785	10 943	14 571	-917	-12,6
9	Hälsovård, sjukvård och social omsorg	12 387	9 790	9 178	8 638	8 238	2 597	26,5
10	Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning	9 322	9 078	8 650	8 634	8 509	244	2,7
11	Ekonomisk trygghet vid ålderdom	661	528	502	509	506	133	25,1
12	Ekonomisk trygghet för familjer och barn							
13	Jämställdhet och nyanlända invandrares etablering	501	546	415	2 185	1 994	-45	-8,2
14	Arbetsmarknad och arbetsliv	12 523	14 461	16 599	15 230	14 054	-1 938	-13,4
15	Studiestöd	939	905	892	856	789	34	3,8

Utgiftsområde	Utfall 2020	Utfall 2019	Utfall 2018	Utfall 2017	Utfall 2016	Förändring 2019-2020	Procentuell förändring 2019-2020
16 Utbildning och universitetsforskning	49 749	46 645	45 967	43 906	42 416	3 104	6,7
17 Kultur, medier, trossamfund och fritid	2 978	2 744	2 693	2 458	2 384	234	8,5
18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik	1 270	1 252	1 187	1 063	989	19	1,5
19 Regional tillväxt	447	204	132	108	134	244	119,5
20 Allmän miljö- och naturvård	5 795	5 534	5 884	4 828	4 749	261	4,7
21 Energi	1 401	1 404	1 336	1 308	1 143	-3	-0,2
22 Kommunikationer	24 522	22 582	21 821	21 286	20 745	1 939	8,6
23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel	4 860	4 581	4 789	4 149	4 240	279	6,1
24 Näringsliv	2 832	2 564	2 449	2 312	2 112	268	10,5
25 Allmänna bidrag till kommuner		1	1	1		-1	-100,0
26 Statsskuldräntor m.m.				0			
27 Avgiften till Europeiska unionen							
Summa utgiftsområden	265 854	253 508	248 321	238 808	233 970	12 346	4,9

Källa: Ekonomistyrningsverket

Realekonomisk fördelning - Lön inkl. sociala avgifter 2016–2020

Miljoner kronor

UO	Anslag	Anslagsnamn	Utfall 2020	Utfall 2019	Utfall 2018	Utfall 2017	Utfall 2016	Förändring 2019-2020	Procentuell förändring 2019-2020
1	4:1	Regeringskansliet m.m.	5 201	4 928	4 957	4 819	4 550	272	5,5
1	5:1	Länsstyrelserna m.m.	2 360	2 143	2 100	1 924	1 828	216	10,1
2	1:15	Statens servicecenter	380	428	6	3	3	-48	-11,2
3	1:1	Skatteverket	6 296	5 896	5 997	5 823	5 720	400	6,8
3	1:2	Tullverket	1 463	1 370	1 288	1 226	1 227	94	6,8
4	1:1	Polismyndigheten	21 192	19 013	17 326	16 700	15 910	2 179	11,5
4	1:3	Åklagarmyndigheten	1 389	1 275	1 219	1 187	1 129	114	9,0
4	1:5	Sveriges Domstolar	4 583	4 384	4 270	4 072	3 954	199	4,5
4	1:6	Kriminalvården	6 195	5 810	5 734	5 467	5 209	384	6,6
6	1:1	Förbandsverksamhet och beredskap	16 482	15 695	13 516	13 168	12 644	788	5,0
6	1:11	Försvarets materielverk	787	743	46	42	54	44	5,9
6	2:6	Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	863	767	716	624	591	96	12,5
7	1:1	Biståndsverksamhet	1 115	1 046	863	789	691	69	6,6
8	1:1	Migrationsverket	3 118	3 233	3 577	4 074	3 957	-115	-3,6
9	1:6	Bidrag till folkhälsa och sjukvård	1 311	253	131	93	83	1 058	417,5
9	2:1	Folkhälsomyndigheten	349	304	283	267	258	45	14,9
9	8:1	Socialstyrelsen	523	444	449	410	355	79	17,8
10	2:1	Försäkringskassan	6 718	6 305	6 215	6 154	5 994	414	6,6

UO	Anslag	Anslagsnamn	Utfall 2020	Utfall 2019	Utfall 2018	Utfall 2017	Utfall 2016	Förändring 2019-2020	Procentuell förändring 2019-2020
14	1:1	Arbetsförmedlingens förvaltningskostnader	5 281	5 450	6 208	6 429	6 220	-169	-3,1
14	1:3	Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser		1 250	1 625	857	170	-1 250	-100,0
16	2:8	Göteborgs universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	1 239	871	1 142	1 111	1 058	368	42,2
16	2:9	Stockholms universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	1 614	1 344	1 366	1 418	1 237	270	20,1
16	2:11	Umeå universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	1 183	1 077	1 066	1 026	914	106	9,9
16	2:14	Linköpings universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	802	682	645	591	561	120	17,7
16	2:16	Karolinska institutet: Forskning och utbildning på forskarnivå	812	671	666	741	756	141	21,1
16	2:18	Kungl. Tekniska högskolan: Forskning och utbildning på forskarnivå	1 070	945	922	881	852	125	13,2
16	2:20	Luleå tekniska universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	415	302	315	305	278	113	37,5
16	2:64	Särskilda utgifter inom universitet och högskolor	959	369	373	306	300	590	160,1
16	3:1	Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation	3 570	3 478	3 378	3 230	3 413	92	2,7
19	1:3	Europeiska regionala utvecklingsfonden perioden 2014-2020	215	32	31			184	582,2
22	1:1	Utveckling av statens transportinfrastruktur	2 337	2 057	1 811	1 501	1 267	280	13,6
22	1:2	Vidmakthållande av statens transportinfrastruktur	3 768	3 440	3 248	2 787	2 607	328	9,5
		Övriga anslag	55 402	52 376	51 069	47 363	44 739	3 026	5,8
		Totalt	158 995	148 380	142 561	135 387	128 529	10 614	7,2

Källa: Ekonomistyrningsverket

Realekonomisk fördelning – Transfereringar per utgiftsområde 2016–2020

Miljoner kronor

Utgiftsområde		Utfall 2020	Utfall 2019	Utfall 2018	Utfall 2017	Utfall 2016	Förändring 2019-2020	Procentuell förändring 2019-2020
1	Rikets styrelse	2 407	1 810	1 636	1 412	1 338	597	33,0
2	Samhällsekonomi och finansförvaltning	13 588	13 391	13 092	12 658	12 487	196	1,5
3	Skatt, tull och exekution	24	27	51	32	47	-3	-11,2
4	Rättsväsendet	377	329	354	115	182	48	14,6
5	Internationell samverkan	1 699	1 972	1 531	1 638	1 748	-273	-13,8
6	Försvar och samhällets krisberedskap	1 460	1 575	1 496	1 051	910	-115	-7,3
7	Internationellt bistånd	42 646	41 153	39 973	34 149	29 081	1 494	3,6

Utgiftsområde	Utfall 2020	Utfall 2019	Utfall 2018	Utfall 2017	Utfall 2016	Förändring 2019-2020	Procentuell förändring 2019-2020
8 Migration	2 991	4 329	10 556	28 790	26 398	-1 339	-30,9
9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg	89 149	69 714	69 156	58 679	55 035	19 435	27,9
10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning	107 273	88 144	90 325	92 480	96 454	19 129	21,7
11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom	35 946	33 920	34 232	34 112	35 393	2 026	6,0
12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn	99 939	97 315	95 208	88 660	86 106	2 624	2,7
13 Jämställdhet och nyanlända invandrades etablering	7 970	12 753	16 732	16 161	12 769	-4 784	-37,5
14 Arbetsmarknad och arbetsliv	74 187	62 174	61 961	61 452	62 457	12 013	19,3
15 Studiestöd	22 555	20 456	18 748	17 175	16 833	2 099	10,3
16 Utbildning och universitetsforskning	31 206	29 842	28 132	25 364	21 619	1 363	4,6
17 Kultur, medier, trossamfund och fritid	17 300	12 963	13 196	11 910	11 574	4 338	33,5
18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande konsumentpolitik och samt	2 470	1 758	3 389	2 638	2 032	712	40,5
19 Regional tillväxt	2 669	3 027	3 044	2 334	2 453	-358	-11,8
20 Allmän miljö- och naturvård	4 937	3 627	4 210	2 476	2 195	1 310	36,1
21 Energi	1 881	766	2 105	1 592	1 512	1 115	145,5
22 Kommunikationer	8 319	6 125	6 307	5 752	5 451	2 194	35,8
23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel	14 786	15 787	14 678	12 932	11 382	-1 001	-6,3
24 Näringsliv	46 762	4 687	4 972	4 060	3 751	42 075	897,7
25 Allmänna bidrag till kommuner	157 964	120 051	111 408	105 565	93 350	37 913	31,6
26 Statsskuldräntor m.m.	2		11		0	2	
27 Avgiften till Europeiska unionen	47 193	37 683	34 960	24 224	30 350	9 510	25,2
Summa utgiftsområden	837 699	685 380	681 463	647 413	622 906	152 320	22,2

Källa: Ekonomistyrningsverket

Realekonomisk fördelning - Investeringar per utgiftsområde 2016-2020

Miljoner kronor

Utgiftsområde	Utfall 2020	Utfall 2019	Utfall 2018	Utfall 2017	Utfall 2016	Förändring 2019-2020	Procentuell förändring 2019-2020
1 Rikets styrelse	3	-1	32	76	38	5	-320,9
2 Samhällsekonomi och finansförvaltning	3	8	5	5	5	-5	-61,5
3 Skatt, tull och exekution	35	52	53	48	24	-17	-32,7
4 Rättsväsendet	463	554	278	308	400	-91	-16,5
5 Internationell samverkan	1	1	1	1	1	0	26,9
6 Försvar och samhällets krisberedskap	12 851	11 364	6 604	7 137	7 269	1 487	13,1
7 Internationellt bistånd	9	6	5	4	4	3	49,8
8 Migration	7	9	25	41	76	-2	-18,9

Utgiftsområde	Utfall 2020	Utfall 2019	Utfall 2018	Utfall 2017	Utfall 2016	Förändring 2019-2020	Procentuell förändring 2019-2020	
9	Hälsovård, sjukvård och social omsorg	21	22	19	25	12	-2	-7,7
10	Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning	7	15	8	6	8	-8	-55,5
11	Ekonomisk trygghet vid ålderdom	8	7	3	3	2	1	20,5
12	Ekonomisk trygghet för familjer och barn							
13	Jämställdhet och nyanlända invandras etablering	1	1	1	0	0	0	-3,2
14	Arbetsmarknad och arbetsliv	12	5	4	38	45	7	124,5
15	Studiestöd	0	0	0	0	0	0	40,7
16	Utbildning och universitetsforskning	292	204	301	277	282	89	43,6
17	Kultur, medier, trossamfund och fritid	18	23	23	20	20	-5	-20,3
18	Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik	3	5	5	5	8	-1	-26,9
19	Regional tillväxt	0	0	0	0	0	0	-35,8
20	Allmän miljö- och naturvård	154	220	290	422	395	-66	-30,2
21	Energi	2	1	7	9	6	1	89,8
22	Kommunikationer	30 124	27 379	25 887	23 569	21 835	2 745	10,0
23	Areella näringar, landsbygd och livsmedel	36	27	31	20	16	9	34,8
24	Näringsliv	39	11	9	7	6	28	246,6
25	Allmänna bidrag till kommuner							
26	Statsskuldräntor m.m.							
27	Avgiften till Europeiska unionen							
Summa utgiftsområden	44 089	39 913	33 591	32 021	30 456	4 177	10,5	

Källa: Ekonomistyrningsverket

Realekonomisk fördelning - Räntor och finansiella transaktioner per utgiftsområde 2016-2020

Miljoner kronor

Utgiftsområde	Utfall 2020	Utfall 2019	Utfall 2018	Utfall 2017	Utfall 2016	Förändring 2019-2020	Procentuell förändring 2019-2020	
1	Rikets styrelse	420	393	333	355	343	27	6,9
2	Samhällsekonomi och finansförvaltning	336	311	286	307	289	25	7,9
3	Skatt, tull och exekution	511	488	470	426	420	23	4,7
4	Rättsväsendet	1 761	1 701	1 441	1 408	1 413	61	3,6
5	Internationell samverkan	4	4	4	3	4	0	-2,9
6	Försvar och samhällets krisberedskap	954	1 041	1 096	1 169	1 350	-87	-8,3
7	Internationellt bistånd	653	14	78	85	546	639	4 477,3
8	Migration	232	243	257	260	206	-11	-4,7
9	Hälsovård, sjukvård och social omsorg	217	65	65	69	86	152	232,6

Utgiftsområde	Utfall 2020	Utfall 2019	Utfall 2018	Utfall 2017	Utfall 2016	Förändring 2019-2020	Procentuell förändring 2019-2020	
10	Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning	1 297	635	698	749	643	662	104,4
11	Ekonomisk trygghet vid ålderdom	37	31	34	33	27	6	19,5
12	Ekonomisk trygghet för familjer och barn	0	0	0	0	0	0	231,5
13	Jämställdhet och nyanlända invandrades etablering	44	79	144	229	210	-35	-44,8
14	Arbetsmarknad och arbetsliv	432	331	222	194	201	101	30,6
15	Studiestöd	1 565	1 454	1 479	1 639	1 864	111	7,6
16	Utbildning och universitetsforskning	1 712	1 836	1 601	1 551	1 709	-125	-6,8
17	Kultur, medier, trossamfund och fritid	120	99	97	87	93	21	21,3
18	Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik	36	37	34	96	30	-2	-4,7
19	Regional tillväxt	67	85	400	365	27	-18	-21,1
20	Allmän miljö- och naturvård	64	65	55	54	-41	-1	-1,5
21	Energi	51	44	55	83	59	7	16,0
22	Kommunikationer	2 202	2 518	2 578	2 616	2 003	-315	-12,5
23	Areella näringar, landsbygd och livsmedel	338	389	99	124	261	-51	-13,2
24	Näringsliv	10 774	41	35	37	22	10 732	25 963,3
25	Allmänna bidrag till kommuner							
26	Statskuldsräntor m.m.	19 590	22 174	13 591	10 569	1 743	-2 584	-11,7
27	Avgiften till Europeiska unionen							
Summa utgiftsområden	43 417	34 079	25 151	22 507	13 507	9 337	27,4	

Källa: Ekonomistyrningsverket

Antal statligt anställda 2016–2020 (kvinnor respektive män)

Antal ¹	2016	2017	2018	2019	2020
Kvinnor	124 334	126 940	127 771	128 549	132 559
Män	111 821	114 637	114 308	115 028	118 272
Summa	236 155	241 577	242 079	243 577	250 831

¹ Anställda med en omfattning understigande 40 procent av heltid ingår inte. År 2020 utgjorde de drygt 5 100 personer. Betings-, dag- eller tim-anställda m.fl. ingår inte heller. De utgjorde ca 11 700 personer 2020.

Källa: Arbetsgivarverket

Antal statligt anställda 2016–2020 fördelade på åldersgrupper och kön (procentuell andel)

Antal och procentuell fördelning

Ålder och kön	2016	2017	2018	2019	2020
–34	56 889	58 986	57 929	58 300	60 966
Kvinnor	50,8	50,3	50,8	50,9	50,8
Män	49,2	49,7	49,2	49,1	49,2
35–44	64 038	64 933	64 732	64 470	65 662
Kvinnor	55,2	55	54,9	54,7	54,7
Män	44,8	45	45,1	45,3	45,3
45–54	61 511	63 786	65 238	66 131	67 552
Kvinnor	53,1	53,1	53,4	53,6	53,7
Män	46,9	46,9	46,6	46,4	46,3
55–	53 717	53 872	54 180	54 676	56 651
Kvinnor	51,2	51,3	51,5	51,5	51,8
Män	48,8	48,7	48,5	48,5	48,2
Summa	236 155	241 577	242 079	243 577	250 831

Källa: Arbetsgivarverket

Antal statligt anställda 2016–2020 fördelade på sektorer och kön (procentuell andel)

Antal och procentuell fördelning

Sektor och kön	2016	2017	2018	2019	2020
Affärsverk ¹	9 789	10 153	10 979	11 647	12 460
Kvinnor	36,8	37,9	38,8	39,5	39,9
Män	63,2	62,1	61,2	60,5	60,1
Universitet ²	59 684	59 754	60 411	61 535	62 787
Kvinnor	53,6	53,9	54,2	54,4	54,6
Män	46,4	46,1	45,8	45,6	45,4
Försvär ³	19 222	21 272	20 199	22 984	24 168
Kvinnor	16,6	16,4	17,3	18,8	20,6
Män	83,4	83,6	82,7	81,2	79,4
Övrig verksamhet ⁴	147 460	150 398	150 490	147 411	151 416
Kvinnor	58	58,1	58	58,4	58,3
Män	42	41,9	42	41,6	41,7
Summa	236 155	241 577	242 079	243 577	250 831

¹ Affärsverk och infrastruktur.

² Universitet och högskolor.

³ Försvarmakten.

⁴ Omfattar bl.a. Miljö, teknik och jordbruk, men även arbetsliv, omsorg och utbildning samt länsstyrelser, Regeringskansliet och stabsmyndigheter.

Källa: Arbetsgivarverket

Bilaga 7

Statliga myndigheter m.m.

Statliga myndigheter m.m.

I de konsoliderade resultat- och balansräkningarna och finansieringsanalysen ingår samtliga myndigheter, inklusive affärsverken, under riksdagen och regeringen med undantag för Riksbanken och allmänna pensionsfonderna samt premiepensions-systemets tillgångar och skulder inklusive avkastningen på dessa medel.

Dessutom ingår Riksbankens grundfond och fonder och andelar som redovisas av myndigheter enligt ovan. Andelar i hel- och delägda företag och fonderna tas inte upp separat i denna bilaga. Information om andelarna framgår i not 26 medan de viktigaste fonderna framgår i not 42.

De myndigheter som ingår i årsredovisningen för staten finns med i nedanstående förteckning. Eftersom förteckningen anger de myndigheter som de finansiella dokumenten omfattar, ingår inte nämndmyndigheter och liknande vars ekonomiska utfall redovisas av en annan myndighet.

A

Affärsverket svenska kraftnät
Allmänna reklamationsnämnden
Arbetsdomstolen
Arbetsförmedlingen
Arbetsgivarverket
Arbetsmiljöverket

B

Barnombudsmannen
Blekinge tekniska högskola
Bokföringsnämnden
Bolagsverket
Boverket
Brottsförebyggande rådet
Brottsoffermyndigheten

C

Centrala studiestödsnämnden

D

Datainspektionen (myndigheten bytte namn den 1 januari 2021 till
Integritetsskyddsmyndigheten)
Delegationen mot segregation
Diskrimineringsombudsmannen
Domarnämnden
Domstolsverket

E

E-hälsomyndigheten
Ekobrottsmyndigheten
Ekonomistyrningsverket
Elsäkerhetsverket
Energimarknadsinspektionen
Etikprövningsmyndigheten
Exportkreditnämnden

F

Fastighetsmäklarinspektionen
Finansinspektionen
Finanspolitiska rådet
Folke Bernadotteakademien
Folkhälsomyndigheten
Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd
Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande
Fortifikationsverket
Forum för levande historia
Försvarets materielverk
Försvarets radioanstalt
Försvårshögskolan
Försvårsmakten
Försvårkunderrättelsedomstolen
Försvårningskassan

G

Gymnastik- och idrottshögskolan
Göteborgs universitet

H

Havs- och vattenmyndigheten
Högskolan Dalarna
Högskolan i Borås
Högskolan i Gävle
Högskolan i Halmstad
Högskolan i Skövde
Högskolan Kristianstad
Högskolan Väst

I

Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen
Inspektionen för socialförsäkringen
Inspektionen för strategiska produkter
Inspektionen för vård och omsorg
Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering
Institutet för rymdfysik
Institutet för språk och folkminnen

J

Justitiekanslern
Jämställdhetsmyndigheten

K

Kammarkollegiet
Karlstads universitet
Karolinska institutet
Kemikalieinspektionen
Kommerskollegium
Konjunkturinstitutet
Konkurrensverket
Konstfack
Konstnärsnämnden
Konsumentverket
Kriminalvården
Kronofogdemyndigheten
Kungl. Biblioteket
Kungl. Konsthögskolan
Kungl. Musikhögskolan i Stockholm
Kungl. Tekniska högskolan
Kungliga slottsstaten
Kustbevakningen
Kärnavfallsfonden

L

Lantmäteriet
Linköpings universitet
Linnéuniversitetet
Livsmedelsverket
Luftfartsverket, affärsverk
Luleå tekniska universitet
Lunds universitet
Läkemedelsverket
Länsstyrelsen i Blekinge län
Länsstyrelsen i Dalarnas län
Länsstyrelsen i Gotlands län
Länsstyrelsen i Gävleborgs län
Länsstyrelsen i Hallands län
Länsstyrelsen i Jämtlands län
Länsstyrelsen i Jönköpings län
Länsstyrelsen i Kalmar län
Länsstyrelsen i Kronobergs län
Länsstyrelsen i Norrbottens län
Länsstyrelsen i Skåne län
Länsstyrelsen i Stockholms län
Länsstyrelsen i Södermanlands län
Länsstyrelsen i Uppsala län
Länsstyrelsen i Värmlands län
Länsstyrelsen i Västerbottens län
Länsstyrelsen i Västernorrlands län
Länsstyrelsen i Västmanlands län
Länsstyrelsen i Västra Götalands län
Länsstyrelsen i Örebro län
Länsstyrelsen i Östergötlands län

M

Malmö universitet
Medlingsinstitutet
Migrationsverket
Mittuniversitetet
Moderna museet
Myndigheten för arbetsmiljökunskap
Myndigheten för delaktighet
Myndigheten för digital förvaltning
Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd
Myndigheten för kulturanalys
Myndigheten för press, radio och tv
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap
Myndigheten för stöd till trossamfund
Myndigheten för tillgängliga medier
Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser
Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor
Myndigheten för vård- och omsorgsanalys
Myndigheten för yrkeshögskolan
Mälardalens högskola

N

Nationalmuseum
Naturhistoriska riksmuseet
Naturvårdsverket
Nordiska Afrikainstitutet
Nämnden för prövning av oredlighet i forskning (myndigheten startade den 1 januari 2020)

P

Patent- och registreringsverket
Patentombudsämnden
Pensionsmyndigheten
Polarforskningssekretariatet
Polismyndigheten
Post- och telestyrelsen

R

Regeringskansliet
Revisorsinspektionen
Riksantikvarieämbetet
Riksarkivet
Riksbankens grundfond
Riksdagens ombudsmän, JO
Riksdagsförvaltningen
Riksgäldskontoret
Riksrevisionen
Rymdstyrelsen
Rådet för Europeiska socialfonden i Sverige
Rättsmedicinalverket

S

Sameskolstyrelsen
Sametinget
Sjöfartsverket, affärsverk
Skatteverket
Skogsstyrelsen
Skolforskningsinstitutet
Socialstyrelsen
Specialpedagogiska skolmyndigheten
Spelinspektionen
Statens beredning för medicinsk och social utvärdering
Statens centrum för arkitektur och design
Statens energimyndighet
Statens fastighetsverk
Statens försvarshistoriska museer
Statens geotekniska institut
Statens haverikommission
Statens historiska museer
Statens inspektion för försvarsunderrättelseverksamheten
Statens institutionsstyrelse
Statens jordbruksverk
Statens konstråd
Statens kulturråd
Statens maritima och transporthistoriska museer
Statens medieråd
Statens museer för världskultur
Statens musikverk
Statens servicecenter
Statens skolinspektion
Statens skolverk
Statens tjänstepensionsverk
Statens veterinärmedicinska anstalt
Statens väg- och transportforskningsinstitut
Statistiska centralbyrån
Statskontoret
Stockholms konstnärliga högskola
Stockholms universitet
Strålsäkerhetsmyndigheten
Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll
Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida)
Svenska institutet
Svenska institutet för europapolitiska studier
Sveriges geologiska undersökning
Sveriges lantbruksuniversitet
Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut
Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden
Säkerhetspolisen (redovisas i begränsad omfattning)
Södertörns högskola

T

Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket

Tillväxtverket

Totalförsvarets forskningsinstitut

Totalförsvarets rekryteringsmyndighet (myndigheten bytte namn den 1 februari 2021 till Totalförsvarets plikt- och prövningsverk)

Trafikanalys

Trafikverket

Transportstyrelsen

Tullverket

U

Umeå universitet

Universitets- och högskolerådet

Universitetskanslersämbetet

Upphandlingsmyndigheten

Uppsala universitet

V

Verket för innovationssystem

Vetenskapsrådet

Å

Åklagarmyndigheten

Ö

Örebro universitet

Överklagandenämnden för etikprövning

Överklagandenämnden för studiestöd

Bilaga 8

Ordlista

Ordlista

Anläggningstillgång

Tillgång som är avsedd för stadigvarande bruk eller innehav. Det är avsikten med innehavet, och inte tillgångens natur, som är avgörande för om tillgången ska klassificeras som anläggningstillgång eller omsättningstillgång. Med stadig-varande bruk eller innehav avses tillgångar som innehas i mer än ett år. Anläggningstillgångar delas upp i immateriella, materiella och finansiella anläggningstillgångar.

Anskaffningsvärde

Utgiften för en tillgångs köp eller tillverkning. I anskaffningsvärdet ska räknas in samtliga utgifter för att få tillgången på plats och i skick för att utnyttjas i enlighet med syftet med anskaffningen.

Anskaffningsvärdemetoden

En metod som används för att redovisa och värdera anläggningstillgångar i balansräkningen. Metoden innebär att en anläggningstillgång initialt tas upp till anskaffningsvärdet. Det bokförda värdet minskar sedan löpande under tillgångens nyttjandeperiod med avskrivningar och nedskrivningar. Se även Kapitalandelsmetoden.

Anslag

Utgiftspost på statens budget som riksdagen fattar beslut om. Riksdagens anslagsbeslut innebär att regeringen bemyndigas att under viss tid och under vissa villkor använda anvisade medel till de av riksdagen angivna ändamålen. Anslaget anvisas av riksdagen till regeringen. Därefter tilldelar regeringen anslagsmedel till myndigheter. Regeringen kan underindela anslagen i anslagsposter och delposter. Samtliga anslag i statens budget är ramanslag. Se vidare Ramanslag.

Anslagsbehållningar

Kvarstående anslagsmedel på ramanslag vid budgetårets slut. Se vidare Ramanslag. Totalt tilldelade medel beräknas som summan av anvisade medel enligt statens budget för ett aktuellt budgetår och kvarstående medel från tidigare år, s.k. ingående anslagsbehållningar. De tilldelade medlen kan förändras under budgetåret, dels genom anvisade eller minskade medel på ändringsbudget, och dels genom indragningar enligt regeringsbeslut. I budget-propositionen och vårpropositionen görs en prognos över förändringen av anslagsbehållningar för de kommande åren. Detta redovisas under posten Minskning av anslagsbehållningar.

Anslagskredit

Ett tillåtet överskridande på ett ramanslag som förs över till kommande budgetår och som därmed minskar totalt disponibelt belopp. Se vidare Ramanslag.

Anslagssparande

Outnyttjade medel på ramanslag, som inom vissa gränser får överföras till kommande budgetår. Se vidare Ramanslag.

Ansvarsförbindelser

Befintliga förpliktelser som inte redovisas som skuld eller avsättning på grund av att det inte är troligt att de kommer att regleras, eller på grund av att deras storlek inte kan beräknas med tillräcklig tillförlitlighet. Det kan också vara möjliga förpliktelser, dvs. det är osäkert om det förekommer en förpliktelse eller inte. Ansvarsförbindelser

benämns i vissa fall eventalförpliktelser, bl.a. i flera internationella redovisningsrekommendationer, men detta har inte alltid exakt samma betydelse. Ansvarsförbindelser redovisas ”inom linjen” i (anslutning till) balansräkningen men de tas inte med i balansräkningens beloppskolumner och räknas inte in i balanssumman. Garantiåtaganden utgör de största ansvarsförbindelserna i staten.

Avgift

Ersättning som betalas för en motprestation. Om inget annat har beslutats ska avgifter inom staten beräknas så att de helt täcker verksamhetens kostnader, såväl direkta som indirekta (full kostnadstäckning).

Avsättning

Post på balansräkningens skuldsida för förpliktelser som är osäkra till belopp och/eller tidpunkt då de ska infrias. Detta till skillnad från poster som redovisas som skulder, som i princip är säkra såväl till belopp som till tidpunkt för infriande.

Balansräkning

Dokument i årsredovisningen som visar den redovisande enhetens ekonomiska ställning på bokslutsdagen, uttryckt i tillgångar, skulder och kapital. Tillgångs- och skuldsidans summor är lika stora.

Beredskapstillgång

Tillgång som innehåser för civilt eller militärt beredskapsändamål. Tillgångar för civilt beredskapsändamål kan utgöras av t.ex. läkemedel och räddningsutrustning.

Beställningsbemyndigande

Tillstånd som en statlig myndighet behöver för att få ingå ekonomiska åtaganden som kommer att belasta framtida anslag.

Bidrag

Ersättning som lämnas eller mottas utan direkt motprestation. Däremot kan villkor finnas för erhållande av bidraget. I statlig redovisning sammanfaller begreppet vanligen med transferering. Se även Transferering.

Bokföringsmässiga grunder

Princip som innebär att inkomster och utgifter hänförs (periodiseras) till den räkenskapsperiod de hör till och intäcks- respektive kostnadsförs. Avgörande är när en prestation utförs eller när resursförbrukning sker, inte när den faktureras eller regleras likvidmässigt.

Bokfört värde

Det värde som en tillgång eller skuld är upptagen till i balansräkningen. Det kan avvika från marknadsvärdet eller anskaffningsvärdet. Bokfört värde benämns i vissa sammanhang som redovisat värde.

Bruttonationalinkomst (BNI)

Summa av bruttonationalprodukten och faktorinkomster till och från utlandet, t.ex. löner, aktieutdelningar, räntor.

Bruttonationalprodukten (BNP)

Värdet av alla varor och tjänster som produceras i ett land under ett år.

Bruttoredovisning

Redovisningsmetod som innebär att inkomster och utgifter, intäkter och kostnader eller tillgångar och skulder redovisas var för sig, dvs. de kvittas inte mot varandra. Motsatsen är nettoredovisning, vilket innebär att endast skillnaden mellan respektive begreppspar redovisas, dvs. de kvittas mot varandra. Statens inkomster och utgifter ska budgeteras och redovisas brutto.

Budgeteringsmarginal

Skillnaden mellan statens utgiftstak och de takbegränsade utgifterna i statens budget och ålderspensionssystemet. Se vidare Utgiftstak för staten och Takbegränsade utgifter. Denna marginal utgör en buffert för högre utgifter än beräknat. Under den period som utgiftstaket omfattar kan såväl den samhällsekonomiska utvecklingen som konsekvenserna av redan fattade beslut bli annorlunda än vad som förväntats. Det kan t.ex. bero på högre arbetslöshet, lägre BNP-tillväxt eller högre utgifter till följd av beteendeförändringar.

Budgetunderskott

Ett negativt saldo i statens budget som uppkommer då utgifterna är större än inkomsterna. Ett budgetunderskott är per definition lika med statens lånebehov. Se vidare Statens budgetsaldo.

Budgetöverskott

Ett positivt saldo i statens budget som uppkommer då inkomsterna är större än utgifterna, vilket innebär att staten kan amortera på statsskulden. Se vidare Statens budgetsaldo.

Derivatinstrument

Ett samlingsnamn för ett flertal olika finansiella instrument som bl.a. används av Riksgäldskontoret för att hantera kurs- och ränterisker avseende statsskulden. Vanliga derivatinstrument är optioner, terminer och skuldbytesavtal (eng. swaps).

Effektivitetsrevision

Riksrevisionens granskning av effektiviteten i den statliga verksamheten. Granskningen ska främja ett effektivt verkställande av politiska beslut och användande av skattemedel.

Eget kapital

Skillnaden mellan det bokförda värdet av tillgångarna och skulderna i en balansräkning, dvs. nettoförmögenheten eller kapitalbehållningen. Det egna kapitalet i ett företag består av det kapital som ägarna satsat med tillägg för vinster och avdrag för förluster som stannat i företaget. I årsredovisningen för staten benämns det egna kapitalet Nettoförmögenhet.

Ekonomisk händelse

Alla förändringar i storleken och sammansättningen av statens/myndigheternas tillgångar, skulder eller kapital. Dessa förändringar beror på statens/myndigheternas ekonomiska relationer med omvärlden, såsom in- och utbetalningar samt uppkomna fordringar och skulder. Ekonomisk händelse kan jämföras med begreppet affärshändelse som används i näringslivet.

Eliminering

Ett moment i upprättandet av en konsoliderad redovisning/koncernredovisning. I årsredovisningen för staten innebär eliminering att fordringar och skulder samt

transaktioner mellan myndigheter (även affärsverk) liksom därmed sammanhängande orealiserade vinster tas bort för att ge en rättvisande bild av statens ekonomiska resultat och ställning.

Finansiell anläggningstillgång

Anläggningstillgång som utgörs av t.ex. aktier, andra andelar och obligationer där syftet med innehavet är varaktigt. Se även Anläggningstillgång.

Finansiellt sparande

Skillnaden mellan reala inkomster och reala utgifter för respektive sektor i nationalräkenskapssystemet. Den offentliga sektorns finansiella sparande, dvs. sparandet för staten, kommunerna och ålderspensionssystemet, är ett viktigt mått i den ekonomiska politiken. Se vidare Överskottsmål.

Finansieringsanalys

Dokument i årsredovisningen som visar tillförda och använda medel i statens verksamhet. Finansieringsanalysen visar hur statens likvida ställning på total nivå, dvs. statens nettouplåning, har förändrats under året. Förändringen delas in i avsnitten statens verksamhet, investeringar, utlåning och finansiella aktiviteter. Se vidare Statens nettouplåning.

Fordringar

Post på balansräkningens tillgångssida. Fordringar delas upp på kortfristiga och långfristiga. Kortfristiga fordringar är fordringar som förfaller inom ett år. Långfristiga fordringar utgörs av fordringar som förfaller efter mer än ett år.

Förutbetalad intäkt

Inkomster från varor eller tjänster som bokförts under året men som ännu inte levererats till köparen. Beloppet tas upp som skuld i bokslutet för att intäktsredovisas kommande år när prestationen utförs.

Förutbetalad kostnad

Utgifter för varor eller tjänster som bokförts under året men som ännu inte levererats från säljaren. Beloppet tas upp som tillgång i bokslutet för att kostnadsredovisas kommande år när prestationen erhålls. Exempel är hyror som ofta betalas kvartalsvis i förväg.

God redovisningssed

Utgångspunkt för bokföring som finns uttryckt i lagar, förordningar, övriga regeringsbeslut samt av ESV utfärdade föreskrifter och allmänna råd och utfyllande tolkningar av dessa bestämmelser.

Immateriell anläggningstillgång

Anläggningstillgång som saknar fysisk substans. Det är huvudsakligen utgifter för utveckling samt licenser för datorprogram och liknande rättigheter som tas upp (aktiveras) som immateriella anläggningstillgångar i balansräkningen. En av förutsättningarna för att aktivera dessa utgifter är att de beräknas bli av väsentligt värde för verksamheten under kommande år. Se även Anläggningstillgång.

Inbetalning

Ekonomisk händelse då pengar överförs från en ägare till en annan. Den kan avvika från tidpunkten för intäkt eller inkomst.

Indragning

Åtgärd enligt vilken regeringen får besluta att medel på ett anvisat anslag inte ska användas. Bestämmelser om detta finns i budgetlagen (2011:203) och anslagsförordningen (2011:223).

Inkomst

En ekonomisk händelse genom vilken ett värde av finansiell natur tillförs myndigheten. Till skillnad från intäkt kan inkomst avse flera redovisningsperioder och behöver inte öka myndighetens/statens nettoförmögenhet. Begreppet används i vissa fall som ett sammanfattande begrepp för statens intäkter, inkomster och inbetalningar.

Inkomsttitel

Inkomstpost på statens budget där myndigheten redovisar inkomster (i generell mening, dvs. även intäkter och inbetalningar) som den inte själv får disponera, exempelvis skatter. På inkomsttitel redovisas sådana statsinkomster som inte är specialdestinerade för en viss verksamhet utan kan finansiera vilka utgifter som helst.

Inleverans

Att mot inkomsttitel och/eller till statens centralkonto i Riksbanken redovisa respektive betala medel som inte får behållas av myndigheten. Vanligen avser det inbetalning av skatter, överskott från verksamheten eller offentlighetsliga avgifter.

Interna mellanhavanden

Transaktioner och andra poster (fordringar, skulder etc.) inom exempelvis en koncern. I årsredovisningen för staten är interna mellanhavanden de transaktioner och andra poster mellan de myndigheter som ingår i den beslutade avgränsningen av staten.

Intäkt

Det bruttoinflöde av ekonomiska fördelar eller servicepotential som uppstår i verksamheten under en period och som ökar myndighetens/statens nettoförmögenhet. I relation till begreppet inkomst kan intäkt ses som inkomsten hänförd till den tidsperiod under vilken den har upparbetats eller blivit intjänad, dvs. periodiserad inkomst.

Kapitalandelsmetoden

En av flera metoder för att konsolidera dotter- och intresseföretag. Enligt kapitalandelsmetoden redovisas en investering initialt till sitt anskaffningsvärde. Det bokförda värdet ökas eller minskas därefter med företagets vinster eller förluster, för att avspegla myndighetens andel av företaget. Metoden ska användas för hel- och delägda företag där staten äger minst 20 procent av aktierna eller andelar. Se även Anskaffningsvärdemetoden.

Kassamässig redovisning mot statens budget

Redovisningsprincip som innebär att redovisning mot anslag och inkomsttitlar på statens budget görs vid betalningstillfället.

Kassamässig korrigerig

Skillnaden mellan å ena sidan saldot mellan anslag och inkomstitlar på statens budget och å andra sidan saldot mellan ut- och inbetalningar på statens centralkonto i Riksbanken. När redovisning mot anslag görs kostnadsmissigt eller utgiftsmässigt kan kassamässiga korrigeringar uppkomma mellan månader och år, om tidpunkten för redovisning mot anslag inte sammanfaller med betalningstidpunkten. För anslag kopplade till ett räntekonto, vilket gäller de flesta förvaltningsanslag, påverkas posten i stället av skillnaden mellan redovisning mot anslag och anslagsmedel överförda till räntekontot. En kassamässig korrigerig uppkommer även när tidpunkten för redovisning mot inkomstitel inte sammanfaller med betalningen. Vidare förekommer transaktioner över statens centralkonto som inte har sin motsvarighet på anslag eller inkomstitlar och omvänt, som leder till kassamässiga korrigeringsposter. Utfallet av den kassamässiga korrigeringen räknas fram som en restpost, men det går att urskilja och även göra prognoser på vissa delposter.

Konsolidering

Del i upprättande av en koncernredovisning. Konsolidering i staten innebär att myndigheternas resultaträkningar och balansräkningar läggs samman, efter det att de interna mellanhavandena mellan myndigheter eliminerats.

Kostnad

Kostnad är en utgift som redovisas i den period den förbrukas, dvs. en periodiserad utgift.

Löptid

Den period under vilken en skuldförbindelse gäller.

Medgivet överskridande

Rätt att, med vissa begränsningar, överskrida ett anvisat anslag. Se vidare Ramanslag.

Nationalräkenskaperna

Ett internationellt jämförbart system för statistisk redovisning av hela samhälls-ekonomi som tas fram enligt regler som är gemensamma inom EU. Ekonomi delas upp på olika sektorer såsom staten, kommunerna, hushållen och företagen. Nationalräkenskaperna används bland annat för beräkningar av BNP. Se vidare Bruttonationalprodukten (BNP).

Nettoförmögenhet

Skillnaden mellan statens tillgångar och skulder. Om statens skulder är större än tillgångarna innebär det att nettoförmögenheten är negativ. I näringslivet motsvaras nettoförmögenheten av eget kapital.

Nettokostnad för statsskulden

Kostnad för förvaltning av statsskulden, enligt Riksgäldskontorets definition. I nettokostnad för statsskulden ingår finansiella kostnader och intäkter i Riksgäldskontorets in- och utlåningsverksamhet.

Omsättning

Ett företags totala försäljning under en viss period (exklusive moms). I staten menas vanligen de totala intäkterna från skatter (på myndighetsnivån anslag), försäljning, bidrag och andra intäkter.

Omsättningstillgång

Tillgång i balansräkningen avsedd att omsättas i verksamheten, antingen genom försäljning eller förbrukning. Omsättningstillgångar är oftast avsedda att innehas kortare än tre år.

Option

Ett finansiellt instrument som ger rätten att köpa eller sälja en underliggande tillgång vid en framtida tidpunkt till ett i förväg bestämt pris. Se även Termin.

Periodavgränsningspost

Skuld- eller fordringspost som periodiserar utgifter eller inkomster till kostnader eller intäkter vid avslutningen av en redovisningsperiod. I årsredovisningen för staten består periodavgränsningsposterna av upplupna och förutbetalda kostnader respektive intäkter samt oförbrukade bidrag.

Periodisering

Fördelning av utgifter och inkomster till den period då resursen förbrukats (kostnad) eller då prestationen utförts (intäkt).

Premieobligation

Typ av obligation utgiven av staten (Riksgäldskontoret). Den utgör en kombination av en obligation och en lottsedel där ränta betalas ut i form av vinster.

Ramanslag

Anslagstyp som innebär att kvarvarande medel får överföras till påföljande år som anslagssparande och att anslaget får överskridas genom utnyttjande av anslagskredit. För myndigheterna är storleken på tillåtet anslagssparande och anslagskredit begränsad genom generella regler och särskilda beslut.

Realekonomisk fördelning

Fördelning av utgifter i konsumtion, investering, ränta och transferering. Syftet med den realekonomiska fördelningen är dels att ge underlag för nationalräkenskaperna, dels att bättre kunna analysera statens budget. De statliga inrapporteringskoderna (S-koderna) utgör basen för den realekonomiska fördelningen.

Redovisning mot anslag och inkomstitlar

De utgifter myndigheterna har redovisat mot anslag respektive de inkomster de har redovisat mot inkomstitel. Begreppen utgifter och inkomster har här en generell betydelse. Redovisning mot anslag och inkomstitlar kan avse såväl kostnader/intäkter som utgifter/inkomster och även betalningar. Se Utgift respektive Inkomst.

Resultaträkning

Del av årsredovisning som i sammandrag visar hur kostnader och intäkter fördelar sig på olika poster och ett saldo av dessa. Saldot benämns årets överskott/underskott och är inget mått på effektivitet eller måluppfyllelse.

Revisionsberättelse med standardutformning

Revisionsberättelse med standardutformning lämnas när Riksrevisionen bedömer att årsredovisningen i allt väsentligt är upprättad enligt gällande regelverk och att årsredovisningen ger en rättvisande bild.

Revisionsberättelse med reservation

Revisionsberättelse med reservation lämnas när Riksrevisionen bedömer att årsredovisningen innehåller felaktigheter som är väsentliga (enskilt eller sammantaget), men som inte är av avgörande betydelse för årsredovisningen. Detta kan bero på felaktig eller utebliven information som kan leda till att en beslutsfattare riskerar att fatta felaktiga beslut baserat på informationen i årsredovisningen.

Revisionsberättelse med avvikande mening

Revisionsberättelse med avvikande mening lämnas när Riksrevisionen bedömer att årsredovisningen innehåller felaktigheter som är väsentliga (enskilt eller sammantaget), och som har en genomgripande påverkan på årsredovisningen. Detta kan bero på felaktig eller utebliven information som kan leda till att en beslutsfattare riskerar att fatta felaktiga beslut baserat på informationen i årsredovisningen.

Revisionsberättelse där revisorn avstår från att uttala sig

Revisionsberättelse där revisorn avstår från att uttala sig lämnas när Riksrevisionen inte kunnat inhämta tillräckliga och ändamålsenliga revisionsbevis och bedömer att möjliga effekter och oupptäckta fel kan vara både väsentliga och genomgripande.

Revisionsberättelse med upplysning

Riksrevisionen lämnar en revisionsberättelse med standardutformning men vill ändå genom upplysningen lyfta fram viktig information som den vill fästa läsarens uppmärksamhet på.

Riksgäldskontorets nettoutlåning

Riksgäldskontorets in- och utlåning till myndigheter (även affärsverk), statliga bolag, vissa fonder och eventuellt andra låntagare, som utgör en post på utgiftssidan i statens budget. Posten ingår tillsammans med posten Kassamässig korrigerings i statens budget för att budgetsaldot ska motsvara statens lånebehov med omvänt tecken. Se även Kassamässig korrigerings.

Räkenskapsår

Den period som en årsredovisning omfattar vilken normalt utgörs av 12 månader. Statens räkenskapsår sammanfaller med kalenderår.

Rättvisande bild

Årsredovisningens delar ska ge en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och den ekonomiska ställningen. I normalfallet förutsätts att information som lämnas med tillämpning av god redovisningssed också ger en rättvisande bild.

Rörelseresultat

Resultat i ett företag före finansiella poster, bokslutsdispositioner och skatt.

Skuld

En befintlig förpliktelse som härrör från inträffade händelser och vars reglering förväntas leda till ett utflöde av resurser. Skulderna i statens konsoliderade balansräkning visar statens förpliktelser mot andra. Skulder är i princip säkra till sitt belopp och tidpunkten för infriande, till skillnad från poster som redovisas som avsättningar.

Skuldbytesavtal (eng. swaps)

Ett derivatinstrument som används av Riksgäldskontoret för upplåningen i utländsk valuta eller för förvaltning av kronskulden. Swapptransaktionerna innebär att Riksgäldskontoret byter kronor mot utländsk valuta och under swappavtalets löptid erhåller fast ränta i kronor och betalar rörlig ränta i utländsk valuta (kron/valutaswappar). Därutöver kan swappar användas för att byta räntevillkor, t.ex. från fast till rörlig ränta. Se även Derivatinstrument.

Skuldskötselinstrument

Statsskulden mäts inklusive skuldskötselinstrument, dvs. de derivat Riksgäldskontoret använder i statsskuld förvaltningen. Se Derivatinstrument.

Statens budget

En plan för huvuddelen av statens inkomster och utgifter avseende ett budgetår (tidigare benämnd statsbudgeten). Statens budget består av anslag, inkomsttitlar samt Riksgäldskontorets nettoutlåning och en kassamässig korrigeringspost, vilket sammantaget ger statens lånebehov. Riksdagen fastställer budgeten och anvisar medel till regeringens förfogande för olika ändamål under anslag. Ofta används statens budget och dess saldo för att beskriva statens verksamhet. Anslagsmedel kan även anvisas och minskas på ändringsbudget under löpande budgetår i samband med den ekonomiska vårpropositionen respektive budgetpropositionen.

Statens budgetsaldo

Skillnaden mellan inkomster och utgifter på statens budget, vilket överensstämmer med statens lånebehov (med omvänt tecken). En kassamässig korrigeringspost på budgetens utgiftssida gör att denna överensstämmelse uppnås. Om saldot är negativt föreligger ett budgetunderskott och därmed ett lånebehov, vilket ökar statsskulden. Ett positivt saldo, vilket är detsamma som ett budgetöverskott, innebär en amortering av statsskulden.

Statens lånebehov

Statens behov av att låna pengar under en viss period. Summan av alla kassaflöden till och från staten kallas nettolånebehov. Nettolånebehovet överensstämmer med statens budgetsaldo (med omvänt tecken). Detta åstadkoms genom att en kassamässig korrigeringspost och Riksgäldskontorets nettoutlåning ingår i statens budget. Staten måste även låna för att betala tillbaka lån som löper ut. Summan av nettolånebehovet och förfallande lån kallas bruttolånebehov. Se vidare Statens budgetsaldo.

Statens nettoupplåning

Statsskulden (exklusive orealiserade valutakursförändringar) och statens övriga upplåning. Värdeförändringar hänförliga till statsskulden omfattas inte av detta begrepp. Ett negativt saldo innebär att staten har gjort en nettoamortering. Saldoraden i finansieringsanalysen i årsredovisningen för staten visar förändringen av statens nettoupplåning under året. Se även Finansieringsanalys.

Statliga affärsverk

Myndigheter under regeringen med affärsdrivande verksamhet och större ekonomisk rörelsefrihet än vanliga statliga myndigheter. År 2017 fanns tre affärsverk: Luftfartsverket, Sjöfartsverket samt Affärsverket svenska kraftnät.

Statliga kreditgarantier

Ett statligt borgensåtagande som oftast gäller såsom för egen skuld. Med det menas att borgenären (långivaren) kan kräva att skulden ska betalas av borgensmannen (i detta fall staten) utan att först kräva betalning av gäldenären (låntagaren). En kreditgaranti är kopplad till en viss kredit.

Statsobligation

Ett räntebärande värdepapper som ges ut av Riksgäldskontoret. Räntan på statsobligationer är fast under hela löptiden och betalas ut en gång per år. Det finns nominella och reala statsobligationer. De reala statsobligationerna är skyddade mot inflation. De har en fast real ränta plus en ersättning för den faktiska inflationen under värdepapperets löptid.

Statsredovisningen

Den centrala redovisningen för staten (tidigare benämnd riksredovisningen). Informationen används för att kunna planera, följa upp och styra den statliga verksamheten. Statsredovisningen ligger till grund för årsredovisningen för staten inklusive utfallet på statens budget, men även för statistik om statens finanser och budgetprognoser.

Statsskulden

Summan av samtliga lån som tagits av Riksgäldskontoret för statens räkning. Riksgäldskontoret förvaltar statsskulden. Upplåningen på den svenska marknaden sker främst i form av statsobligationer, statsskuldväxlar och premieobligationer. Den utländska upplåningen sker huvudsakligen via skuldbytesavtal (kron/valutaswappar). Även upplåning via statsskuldväxlar i utländsk valuta (commercial papers) och direkt på utländska kapitalmarknaden förekommer. Statsskulden påverkas förutom av statens budgetsaldo, även av orealiserade valutakursförändringar, tillfälliga placeringar samt direkta nedskrivningar vid inleverans av statsobligationer.

Statsskuldränta

Räntan på statsskulden. Räntorna på statsskulden redovisas i huvudsak kassamässigt (vid betalning) på statens budget. Förutom den kassamässiga redovisningen mot anslag, redovisas räntekostnader enligt bokföringsmässiga grunder i resultaträkningen i årsredovisningen för staten. Skillnader uppstår mellan dessa redovisningsmetoder beroende på bland annat orealiserade räntor, valuta-förändringar och kursdifferenser. Utgifterna för statsskuldräntorna ingår inte under utgiftstaket.

Statsskuldväxel

Räntebärande värdepapper med kort löptid som Riksgäldskontoret ger ut. Statsskuldväxeln har inga räntebetalningar under löptiden. Avkastningen är skillnaden mellan slutbetalning och det pris som statsskuldväxeln har köpts till. Normalt är löptiden tre, sex eller tolv månader.

Takbegränsade utgifter

Summan av alla utgifter inom det fastställda utgiftstaket. De takbegränsade utgifterna omfattar dels utgifterna på statens budget (utgiftsområde 1–27) exklusive statskuldräntor (utgiftsområde 26), dels utgifterna för ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget. De takbegränsade utgifterna avser faktiskt förbrukade anslagsmedel, vilket innebär att myndigheternas utnyttjande av anslagsbehållningar och anslagskrediter ingår.

Termin

Ett finansiellt instrument som ger skyldighet att köpa och sälja en underliggande vara vid en framtida tidpunkt till ett i förväg bestämt pris. Se även Option.

Tilldelade medel

Summan av ingående anslagsbehållningar, statens budget, ändringsbudget, indragningar och omfördelningar. Se vidare Anslagsbehållningar.

Tillgång

En resurs som en myndighet eller staten har kontroll över till följd av inträffade händelser och som förväntas innebära ekonomiska fördelar eller servicepotential i framtiden.

Tillgängliga medel

Summan av tilldelade medel, anslagskredit och medgivet överskridande. Se vidare Tilldelade medel, Anslagskredit och Medgivet överskridande.

Transferering

Överföring av ekonomiska medel för statens räkning utan krav på motprestation men vanligen enligt vissa villkor. Transfereringar i staten utgörs främst av utbetalningar av bidrag och försäkringsersättningar.

Underliggande saldo

Statens budgetsaldo justerat för tillfälliga och extraordinära händelser. Det finns ingen entydig metod att definiera vilka transaktioner som ska klassificeras som tillfälliga eller extraordinära. Därför är det väsentligt att samtliga sådana poster specificeras i utfallsredovisningen. Exempel på en sådan händelse är en försäljning av statligt aktieinnehav.

Uppbörd

Betalning som statlig myndighet mottar för statens räkning och överför till statens centralkonto utan att disponera. Uppbörd är till allra största delen skatter och ska redovisas mot en inkomsttitel på statens budget. Se även Inkomsttitel.

Upplupen intäkt

Intäkt som avser tjänster som utförts eller varor som levererats under året, men inte fakturerats senast vid ett visst datum i samband med årets slut (brytdag). Sådan intäkt tas upp i resultat-räkningen med motposten upplupen intäkt i balansräkningen.

Upplupen kostnad

Kostnad för t.ex. varor och tjänster som mottagits under redovisningsperioden, men där man inte fått fakturan, senast vid ett visst datum i samband med årets slut (brytdag). Ett annat exempel är skuld till personalen för inarbetad semester. Sådana kostnader tas upp i resultaträkningen med motposten upplupna kostnader i balansräkningen.

Utbetalning

Ekonomisk händelse som avser själva betalningstransaktionen, dvs. när ersättning utges. Den kan avvika från tidpunkten för kostnad och utgift.

Utdelning

Den del av ett företags vinst som delas ut till ägarna.

Utgift

Ekonomisk händelse genom vilken ett värde av ekonomisk natur lämnar myndigheten, vanligtvis i form av det ekonomiska värdet av de resurser som anskaffas. Utgiften uppstår vid anskaffningstillfället, vilket i normalfallet likställs med den tidpunkt då faktura mottas för en levererad vara eller tjänst. Till skillnad mot kostnad kan en utgift avse flera redovisningsperioder och behöver inte minska myndighetens/statens nettoförmögenhet. Begreppet har även en generell betydelse och används i vissa fall som ett sammanfattande begrepp för statens kostnader, utgifter och utbetalningar.

Utgiftsområde

En indelningsgrund för anslagen i statens budget. I budgeten finns 27 utgiftsområden vilka är reglerade i riksdagsordningen. Varje anslag på statens budget ingår i ett utgiftsområde.

Utgiftsramar

Ramar för utgiftsområden på statens budget som beslutas av riksdagen inom den s.k. rambesluts-modellen, vilket är en ”uppifrån- och nedmetod” för budgetering. Den innebär att riksdagen i ett första steg tar ställning till utgiftstaket, därefter utgiftsramar för de 27 utgiftsområdena och slutligen de enskilda anslagen.

Utgiftstak för staten

En högsta nivå för statens utgifter för ett visst år som normalt fastställs tre år i förväg av riksdagen. Skillnaden mellan utgiftstaket och de takbegränsade utgifterna utgör budgeteringsmarginal. Utgiftstaket för staten beslutas i nominella termer och tar hänsyn till en viss beräknad prisutveckling under perioden.

Valutareserv

De tillgångar i utländsk valuta som omedelbart kan disponeras för betalningar till utlandet. Sveriges valutareserv förvaltas av Riksbanken.

Valutarisk

Risken för förändringar i växelkursen på den aktuella utländska valutan mot den svenska kronan.

Årets över- eller underskott

Den sista raden i statens resultaträkning, som visar skillnaden mellan redovisade intäkter och kostnader. Motsvarande uppgift finns i balansräkningen i noten till rubriken Nettoförmögenhet.

Årlig revision

Riksrevisionens granskning av årsredovisningar och underliggande redovisning i syfte att bedöma om redovisningen är tillförlitlig och räkenskaperna rättvisande.

Granskning görs även av om ledningens förvaltning står i överensstämmelse med tillämpliga föreskrifter och särskilda regeringsbeslut. Riksrevisionen lämnar varje år revisionsberättelser avseende myndigheterna till regeringen och revisionsberättelse avseende årsredovisningen för staten till regeringen och riksdagen.

Återanskaffningsvärde

Den utgift som skulle uppstå för en tillgångs förvärv eller tillverkning om anskaffning skulle ske vid räkenskapsårets utgång.

Ändringar i statens budget

Ändring av budgeten som riksdagen beslutar om under pågående budgetår. Riksdagen kan besluta om en ny beräkning av statens inkomster och om nya eller ändrade anslag för innevarande år. Detta sker som regel i samband med riksdagens beslut om den ekonomiska vårpropositionen respektive budgetpropositionen. Se vidare Statens budget.

Överskottsmål

Budgetpolitiskt mål för den offentliga sektorns finansiella sparande.

Finansdepartementet

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 8 april 2021

Närvarande: statsminister Löfven, ordförande, och statsråden Bolund, Johansson, Hultqvist, Andersson, Damberg, Shekarabi, Ygeman, Linde, Ekström, Eneroth, Dahlgren, Ernkran, Lindhagen, Stenevi, Olsson Fridh

Föredragande: statsrådet Andersson

Regeringen beslutar skrivelse 2020/21:101
Årsredovisning för staten 2020